

Návrh státního závěrečného účtu České republiky za rok 2022

Sešit C

Zpráva o výsledcích hospodaření státního rozpočtu

Obsah

I.	Souhrnné hodnocení výsledků hospodaření státního rozpočtu	1
1	Cíle rozpočtové politiky v roce 2022, rozpočtové priority	1
2	Rozhodující změny rozpočtu v průběhu roku	4
3	Celkové výsledky hospodaření státního rozpočtu	5
II.	Příjmy státního rozpočtu.....	11
1	Celkové příjmy státního rozpočtu	11
2	Daňové příjmy státního rozpočtu	12
2.1	Daň z příjmů fyzických osob	13
2.2	Daň z příjmů právnických osob	15
2.3	Daň z přidané hodnoty.....	20
2.4	Zvláštní daně a poplatky ze zboží a služeb v tuzemsku (spotřební a energetické daně)	22
2.5	Poplatky a odvody v oblasti životního prostředí	27
2.6	Správní a soudní poplatky	28
2.7	Daně z majetkových a kapitálových převodů (majetkové daně)	28
2.8	Daň z hazardních her a odvod z loterií a jiných podobných her	29
2.9	Ostatní daňové příjmy	30
2.10	Daňové příjmy veřejných rozpočtů	30
3	Pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti	31
4	Daňové nedoplatky	33
4.1	Daňové nedoplatky v evidenci České správy sociálního zabezpečení	34
4.2	Daňové nedoplatky v evidenci Finanční správy ČR	36
4.3	Daňové nedoplatky v evidenci Celní správy ČR	41
5	Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery	46
5.1	Nedaňové příjmy	49
5.2	Kapitálové příjmy	53
5.3	Přijaté transfery	54
III.	Výdaje státního rozpočtu	61
1	Hlavní tendence ve vývoji výdajů státního rozpočtu	61
2	Mandatorní a quasi mandatorní výdaje	65
2.1	Mandatorní sociální výdaje	68
2.1.1	Sociální dávky včetně souvisejících výdajů	69
2.1.2	Výdaje na ochranu zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatelů	78
2.1.3	Výdaje na odškodnění podle příslušných právních předpisů	79
2.1.4	Doplňkové penzijní spoření a penzijní připojištění	79
2.1.5	Platba státu do systému veřejného zdravotního pojištění	80
2.1.6	Sociální dotace a příspěvky zaměstnavatelům	81
2.1.7	Státní politika zaměstnanosti.....	81
2.2	Další mandatorní výdaje vyplývající ze zákona	83
2.2.1	Výdaje na obsluhu státního dluhu	83
2.2.2	Majetková újma peněžních ústavů	83
2.2.3	Státní podpora stavebního spoření	83
2.2.4	Výdaje na volby a příspěvek politickým stranám a politickým hnutím	84
2.2.5	Výdaje podle zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi - Finanční náhrada	84
2.2.6	Dotace na obnovitelné zdroje energie	85
2.3	Ostatní mandatorní výdaje	85
2.3.1	Odvody a příspěvky do EU	85
2.3.2	Transfery mezinárodním organizacím	85
2.3.3	Výdaje na realizaci státních záruk a závazků obdobného charakteru	85
2.3.4	Výdaje na správu a vedení účtů vládních úvěrů	86
3	Běžné výdaje	86
3.1	Výdaje na platy a obdobné a související výdaje (OSS).....	86
3.2	Čerpání prostředků na platy ve vládou regulované sféře	87
3.3	Výdaje na neinvestiční nákupy a související výdaje	92
3.4	Neinvestiční transfery soukromoprávním osobám	96
3.4.1	Neinvestiční transfery podnikatelům	96
3.4.2	Neinvestiční transfery neziskovým a podobným osobám	103
3.5	Neinvestiční transfery veřejnoprávním osobám	109
3.5.1	Neinvestiční transfery rozpočtům ústřední úrovně	109
3.5.2	Neinvestiční transfery rozpočtům územní úrovně	112
3.5.3	Neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím	115
3.6	Neinvestiční transfery a některé náhrady fyzickým osobám	122
3.6.1	Sociální dávky	122
3.6.2	Náhrady placené fyzickým osobám	122
3.6.3	Ostatní neinvestiční transfery fyzickým osobám	122

3.7	Neinvestiční transfery a související platby do zahraničí	123
3.8	Neinvestiční půjčené prostředky.....	123
3.9	Neinvestiční převody Národnímu fondu	123
3.10	Výdaje na náhrady za nezpůsobenou újmu	123
3.11	Ostatní neinvestiční výdaje	124
4	Kapitálové výdaje státního rozpočtu	124
5	Výdaje realizované prostřednictvím programového financování	131
6	Vyhodnocení souhrnných rozpočtových vztahů k rozpočtu EU a finančních mechanismů.....	136
6.1	Výdaje na programy spolufinancované z prostředků Evropské unie (bez společné zemědělské politiky).....	136
6.2	Společná zemědělská politika a společná rybářská politika	137
6.3	Finanční mechanismy EHP a Norska, Program švýcarsko-české spolupráce.....	139
6.4	Výdaje na platy a ostatní platby za provedenou práci v rámci čerpání výdajů na společné programy ČR a EU/FM.....	150
6.5	Odvody vlastních zdrojů do rozpočtu Evropské unie	153
6.6	Čistá pozice České republiky vůči rozpočtu EU	153
7	Vládní rozpočtová rezerva.....	155
8	Nároky z nespotřebovaných výdajů	157
9	Výdaje státního rozpočtu podle odvětvového členění.....	161
10	Výdaje státního rozpočtu na podporu výzkumu, vývoje a inovací	170
11	Vyhodnocení projektů partnerství veřejného a soukromého sektoru	171
12	Vyčíslení salda systému důchodového pojištění	172
13	Výdaje spojené s výkonem českého předsednictví v Radě Evropské unie	173
	Příloha: Zpráva o opatřeních cenových orgánů v oblasti cen	175

Seznam zkratk

ADIS	Automatizovaný daňový infomační systém
ADRA	Asociace společenské odpovědnosti
AMIF	Azylový, migrační a integrační fond 2021+
a.s.	Akciová společnost
ATC	Anatomicko-terapeuticko-chemická klasifikace léčiv
AV ČR	Akademie věd České republiky
b. c.	Běžné ceny
CAU	Sekce cenové a úhradové regulace
CÚ	Celní úřad
CZ PRES	Předsednictví České republiky v Radě Evropské unie
ČD	České dráhy, a.s.
ČEPS	Česká energetická přenosová soustava a.s.
ČEZ	České energetické závody
ČMRZB	Českomoravská záruční a rozvojová banka
ČNB	Česká národní banka
ČNUS	Čisté náklady univerzální služby
ČP	Česká pošta
ČR	Česká republika
ČSOB	Československá obchodní banka a.s.
ČSSZ	Česká správa sociálního zabezpečení
ČSÚ	Český statistický úřad
ČTÚ	Český telekomunikační úřad
ČVÚT	České vysoké učení technické
ČZU	Česká zemědělská univerzita
DPFO	Daň z příjmů fyzických osob
DPH	Daň z přidané hodnoty
DPI	Dodavatel poslední instance
DPPO	Daň z příjmů právnických osob
DSO	Dobrovolný svazek obcí
EDS/SMVS	Evidenční dotační systém/Správa majetku ve vlastnictví státu
EG. D	Electricity and Gas Distribution (distribuce elektřiny a plynu)
EHP	Evropský hospodářský prostor
EIB	Evropská investiční banka
EK	Evropská komise
EMAS	Emergency Assistance
EMS	Evropské migrační síť
EP	Evropský parlament
ERÚ	Energetický regulační úřad
ES	Evropská společenství
EU	Evropská unie
EUA	Emisní povolenky (European Union Allowances)
EUAA	Emisní povolenky v letectví (European aviation allowances)
EU ETS	Evropský systém pro obchodování s emisemi
FM	Finanční mechanismy
FÚ	Finanční úřady
GFŘ	Generální finanční ředitelství
GIBS	Generální inspekce bezpečnostních sborů
GŘC	Generální ředitelství cel
HDP	Hrubý domácí produkt
IISSP	Integrovaný informační systém státní pokladny
ICT	Informační a komunikační technologie
MAS	Místní akční skupina
MD	Ministerstvo dopravy
MF	Ministerstvo financí
MK	Ministerstvo kultury
MMF	Mezinárodní měnový fond
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MO	Ministerstvo obrany
MOP	Mimořádná okamžitá pomoc
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MS2021+	Monitorovací systém MS2021+
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MV	Ministerstvo vnitra
MZe	Ministerstvo zemědělství
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NF	Národní fond
NGEU	Next Generation EU
NNV	Nároky z nespotřebovaných výdajů
NT	Neinvestiční transfery
NV	Nařízení vlády

NZÚ	Nová zelená úsporám
OKD	Ostravsko-karvinské doly, a.s.
OOP	Opatření obecné povahy
OP	Operační program
OP PIK	Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014+
OPPP	Ostatní platby za provedenou práci
o. p. s.	Obecně prospěšná společnost
OSFA	Operace státních finančních aktiv
OSS	Organizační složky státu
OTE	Operátor trhu s elektřinou
OZE	Obnovitelné zdroje energie
p. b.	Procentní bod
PCR	Polymerázová řetězová reakce
PGRLF	Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond
PO	Příspěvková organizace
RgŠ	Regionální školství
ROP	Regionální operační program
RRF	Nástroj pro oživení a odolnost (Recovery and Resilience Facility)
RUD	Rozpočtové určení daní
s. c.	Stálé ceny
SD	Spotřební daně
SFDI	Státní fond dopravní infrastruktury
SFPI	Státní fond podpory investic
SFŽP	Státní fond životního prostředí
s. o.	Státní organizace
s. p.	Státní podnik
s.r.o.	Společnost s ručením omezeným
SÚKL	Státní Ústav pro kontrolu léčiv
SVJ	Společenství vlastníků jednotek
SZ	Sociální zabezpečení
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
SZP	Společná zemědělská politika
UK	Univerzita Karlova
UV	Usnesení vlády
ÚOSS	Ústřední orgán státní správy
ÚSC	Územní samosprávné celky
VaVal	Výzkum, vývoj a inovace
VLRZ	Vojenská lázeňská a rekreační zařízení
VPS	Všeobecná pokladní správa
VŠ	Vysoké školy
VVI	Veřejné výzkumné instituce
WACC	Návratnost vloženého kapitálu
ZEK	Zákon o elektronických komunikacích
ZNHČ	Zahlazování následků hornické činnosti
ZP	Zákoník práce
z. s.	Zapsaný spolek
ZSS	Zákon o státní službě

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Predikce základních makroekonomických indikátorů (leden 2022)	1
Tabulka č. 2: Hlavní výdajové změny novely zákona o státním rozpočtu	3
Tabulka č. 3: Hlavní příjmové změny novely zákona o státním rozpočtu	3
Tabulka č. 4: Rozpočet 2022 ve srovnání se skutečností a rozpočtem 2021 (mld. Kč)	4
Tabulka č. 5: Základní přehled o následcích hospodaření státního rozpočtu (mld. Kč)	10
Tabulka č. 6: Celkové příjmy státního rozpočtu v roce 2022 (mld. Kč)	11
Tabulka č. 7: Příjmy státního rozpočtu z daně z příjmů fyzických osob (mld. Kč)	13
Tabulka č. 8: Celostátní inkaso daní z příjmů právnických osob (mld. Kč)	16
Tabulka č. 9: Průběh příjmů státního rozpočtu z DPPO podle čtvrtletí (mld. Kč)	17
Tabulka č. 10: Celostátní inkaso daně z příjmů právnických osob z příznání v letech 2018 až 2022 (mld. Kč)	17
Tabulka č. 11: Výběr DPPO z příznání v letech 2021 a 2022 dle finančních úřadů (mil. Kč)	18
Tabulka č. 12: Podíl TOP 100 poplatníků a TOP 20 poplatníků na inkasu DPPO z příznání v letech 2020 až 2022 (mld. Kč)	18
Tabulka č. 13: Důvody změn vyměřené DPPO (mld. Kč)	19
Tabulka č. 14: Daň z příjmů právnických osob vybíraná srážkou v letech 2021 a 2022 dle finančních úřadů (mil. Kč)	20
Tabulka č. 15: Příjem státního rozpočtu z DPH (mld. Kč)	20
Tabulka č. 16: Celostátní inkaso DPH dle údajů finančních a celních úřadů (mil. Kč)	21
Tabulka č. 17: Vývoj inkasa DPH v letech 2021 a 2022 dle finančních úřadů (mil. Kč)	22
Tabulka č. 18: Zvláštní daně a poplatky ze zboží a služeb v tuzemsku a jejich struktura v letech 2020 až 2022 (mil. Kč)	23
Tabulka č. 19: Odebrané tabákové nálepky (tabákové výrobky celkem) v letech 2018 až 2022 (mil. ks)	25
Tabulka č. 20: Změny sazeb spotřebních daní z tabákových výrobků k 1. lednu 2022	27
Tabulka č. 21: Vývoj inkasa majetkových daní ve prospěch státního rozpočtu v letech 2020 až 2022 (mil. Kč)	29
Tabulka č. 22: Vývoj příjmů státního rozpočtu z daně z hazardních her a odvodů z loterií a jiných podobných her (tis. Kč)	29
Tabulka č. 23: Struktura daňových příjmů veřejných rozpočtů v roce 2022 (mld. Kč)	31
Tabulka č. 24: Meziroční srovnání daňových příjmů veřejných rozpočtů (mld. Kč)	31

Tabulka č. 25: Povinné a dobrovolné pojistné na sociální zabezpečení (mil. Kč).....	32
Tabulka č. 26: Vývoj dobrovolného pojistného (mil. Kč)	32
Tabulka č. 27: Odečet mimořádných příspěvků podle zákona č. 518/2021 Sb.	33
Tabulka č. 28: Stav a vývoj nedoplatků daňových příjmů (mld. Kč).....	33
Tabulka č. 29: Vývoj nedoplatků pojistného a příslušenství od roku 1993 (mil. Kč)	34
Tabulka č. 30: Vývoj nedoplatků pojistného a příslušenství v územním členění k 31. 12. (tis. Kč)	36
Tabulka č. 31: Vývoj nedoplatků v evidenci Finanční správy ČR (mil. Kč).....	37
Tabulka č. 32: Přehled zaevidovaných odepsaných daňových nedoplatků k 31. 12. 2022 (mil. Kč).....	38
Tabulka č. 33: Zajištění úhrady na nesplatnou nebo dosud nestanovenou daň v evidenci Finanční správy ČR	38
Tabulka č. 34: Vývoj objemu daňových nedoplatků v evidenci Finanční správy ČR	39
Tabulka č. 35: Přehled vymáhaných a vymožených nedoplatků podle daňových příjmů.....	40
Tabulka č. 36: Přehled vymáhaných a vymožených nedoplatků podle daňové exekuce.....	40
Tabulka č. 37: Přehled nedoplatků vnitrostátních spotřebních a energetických daní podle jednotlivých CÚ (tis. Kč).....	42
Tabulka č. 38: Vývoj stavu nedoplatků vnitrostátních SD a energetických daní k 31. 12. (mil. Kč).....	42
Tabulka č. 39: Vývoj prominutí, prekluze a odpisů u vnitrostátních spotřebních a energetických daní (tis. Kč)	43
Tabulka č. 40: Řádné opravné prostředky podle druhu příjmu a výsledku řízení.....	44
Tabulka č. 41: Vývoj nedoplatků podle druhu vyměřeného rozpočtového příjmu (tis. Kč).....	44
Tabulka č. 42: Rozdělení nedoplatků podle let vyměření celního dluhu (tis. Kč)	45
Tabulka č. 43: Přehled nedoplatků podle CÚ a druhu příjmu - stav k 31. 12. 2022 (tis. Kč)	45
Tabulka č. 44: Stav daňových a celních úlev na jednotlivých druzích příjmů k 31. 12. 2022 (tis. Kč).....	46
Tabulka č. 45: Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery v roce 2021 a 2022 (mil. Kč)	48
Tabulka č. 46: Příjmy z EU/FM určené na krytí výdajů na společné programy ČR a EU/FM v roce 2021 a 2022 (mil. Kč)	57
Tabulka č. 47: Srovnání příjmů z EU/FM a výdajů SR (bez národního podílu) na společné programy ČR a EU/FM v roce 2022 (mil. Kč).....	58
Tabulka č. 48: Příjmy státního rozpočtu z Národního fondu za rok 2022 za operační programy z období 2014-2020 (mil. Kč)	59
Tabulka č. 49: Vyčerpání původní alokace operačních programů 2007-2013 (EU podíl v EUR, stav k 31. 12. 2022).....	60
Tabulka č. 50: Výdaje státního rozpočtu (mld. Kč)	63
Tabulka č. 51: Mandatorní výdaje (mil. Kč)	67
Tabulka č. 52: Quasi mandatorní výdaje (mil. Kč)	68
Tabulka č. 53: Sociální transfery a výdaje na služby zaměstnanosti (mil. Kč)	69
Tabulka č. 54: Dávky důchodového pojištění v roce 2022 (mil. Kč).....	71
Tabulka č. 55: Dávky nemocenského pojištění (mil. Kč).....	73
Tabulka č. 56: Dávky státní sociální podpory a dávky péčovské péče (mil. Kč).....	74
Tabulka č. 57: Vývoj registrované nezaměstnanosti dle MPSV	76
Tabulka č. 58: Odškodnění a podobné náhrady obyvatelstvu podle zvláštních předpisů	79
Tabulka č. 59: Státní politika zaměstnanosti (mil. Kč)	82
Tabulka č. 60: Státní záruky (mil. Kč).....	85
Tabulka č. 61: Výdaje na platy a obdobné a související výdaje OSS (mil. Kč).....	86
Tabulka č. 62: Prostředky na platy a OPPP (OON) ve vládou regulované sféře (mil. Kč)	89
Tabulka č. 63: Počet zaměstnanců ve vládou regulované sféře	90
Tabulka č. 64: Průměrné platy ve vládou regulované sféře (Kč)	90
Tabulka č. 65: Porovnání průměrných platů/mezd podle sfér hospodářství (přepočtené osoby).....	91
Tabulka č. 66: Neinvestiční nákupy a související výdaje (mil. Kč)	93
Tabulka č. 67: Běžné výdaje na provoz organizačních složek státu – užití běžné výdaje (mil. Kč).....	96
Tabulka č. 68: Neinvestiční transfery podnikatelům (mil. Kč)	96
Tabulka č. 69: Neinvestiční transfery podnikatelům v kapitole Ministerstvo průmyslu a obchodu (mil. Kč)	98
Tabulka č. 70: Neinvestiční transfery podnikatelům v kapitole Ministerstvo zemědělství (mil. Kč)	102
Tabulka č. 71: Neinvestiční transfery neziskovým a podobným osobám (mil. Kč)	104
Tabulka č. 72: Příspěvky vyplacené politickým stranám a politickým hnutím v roce 2022 (tis. Kč)	108
Tabulka č. 73: Neinvestiční transfery rozpočtům ústřední úrovně (mil. Kč).....	110
Tabulka č. 74: Neinvestiční transfery rozpočtům územní úrovně (mil. Kč)	113
Tabulka č. 75: Neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím (mil. Kč)	117
Tabulka č. 76: Největší příjemci kompenzací slev z jízdného (tis. Kč).....	124
Tabulka č. 77: Struktura a objem kompenzací podle kategorií cestujících (v %)	124
Tabulka č. 78: Vývoj a plnění kapitálových výdajů státního rozpočtu (mil. Kč).....	126
Tabulka č. 79: Kapitálové výdaje podle podkladové jednotky (mil. Kč).....	126
Tabulka č. 80: Čerpání kapitálových výdajů podle kapitol SR (mil. Kč)	128
Tabulka č. 81: Výdaje realizované prostřednictvím programového financování (mil. Kč)	132
Tabulka č. 82: Výdaje kapitol státního rozpočtu realizované prostřednictvím programového financování (mil. Kč)	133
Tabulka č. 83: Společná zemědělská politika (tis. Kč).....	138
Tabulka č. 84: Výdaje na financování společných programů EU a ČR (bez SZP) dle víceletých finančních rámců v roce 2022 (tis. Kč) – 3 strany.....	140
Tabulka č. 85: Výdaje na financování společných programů EU a ČR (bez SZP) dle kapitol v roce 2022 (tis. Kč) – 6 stran	143
Tabulka č. 86: Výdaje na financování Společné zemědělské politiky v roce 2022 (tis. Kč)	149
Tabulka č. 87: Výdaje na financování společných programů v rámci finančních mechanismů, Programu švýcarsko-české spolupráce a prostředků ČR v roce 2022 (tis. Kč).....	149
Tabulka č. 88: Počty a platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci v rámci společných programů ČR a EU/FM v členění dle kapitol	152
Tabulka č. 89: Vývoj čisté pozice ČR vůči EU v letech 2004-2022.....	154
Tabulka č. 90: Prostředky uvolněné z VRR a skutečně čerpané na úrovni kapitol k 31. 12. 2022 (Kč).....	156
Tabulka č. 91: Přehled nároků z nespotebovaných výdajů v roce 2022 (mil. Kč).....	158
Tabulka č. 92: Přehled vývoje stavu nároků z nespotebovaných výdajů v průběhu roku 2022 po kapitolách (mil. Kč)	159
Tabulka č. 93: Nejvýraznější dopady čerpání NNV do výdajových pods skupení v roce 2022 (mil. Kč)	160
Tabulka č. 94: Kapitoly s nejvyšším podílem stavu NNV k 1. 1. 2022 na schváleném rozpočtu výdajů v roce 2022 (mil. Kč)	160
Tabulka č. 95: Výdaje státního rozpočtu podle odvětvového členění (mld. Kč)	161
Tabulka č. 96: Dopad výdajů na společné programy EU/FM a ČR vč. SZP (národní i EU podíl) do jednotlivých odvětví (mld. Kč)	162
Tabulka č. 97: Výdaje státního rozpočtu na výzkum, vývoj a inovace podle kapitol (mil. Kč).....	170

Tabulka č. 98: Přehled koncesních smluv územních samospráv podle předmětu smlouvy.....	172
Tabulka č. 99: Výpočet salda hospodaření systému důchodového pojištění (tis. Kč).....	173
Tabulka č. 100: Výdaje státního rozpočtu spojené s výkonem českého předsednictví v Radě Evropské unie (tis. Kč).....	174
Tabulka č. 101: Výše celkových plánovaných regulovaných cen pro rok 2022 v Kč/MWh bez daní (distribuce elektřiny, podpora elektřiny, systémové služby a operátor trhu).....	179
Tabulka č. 102: Meziroční změna regulované části ceny bez daní (distribuce elektřiny, podpora elektřiny, systémové služby a operátor trhu) 2022/2021.....	179
Tabulka č. 103: Výše odhadovaných celkových cen elektřiny pro rok 2022 v Kč/MWh bez daní.....	179
Tabulka č. 104: Odhadovaná meziroční změna celkové ceny elektřiny bez daní 2022/2021.....	179
Tabulka č. 105: Výše celkových plánovaných regulovaných cen pro rok 2022 v Kč/MWh bez daní (distribuce plynu a operátor trhu).....	180
Tabulka č. 106: Meziroční změna regulované části ceny bez daní (distribuce plynu a operátor trhu) 2022/2021.....	180
Tabulka č. 107: Výše odhadovaných celkových cen plynu pro rok 2022 v Kč/MWh bez daní.....	181
Tabulka č. 108: Odhadovaná meziroční změna celkové ceny plynu bez daní 2022/2021.....	181
Tabulka č. 109: Průměrné předběžné ceny tepelné energie pro konečné spotřebitele v Kč/GJ uplatňované v průběhu roku 2022 (bez DPH) včetně meziroční změny 2022/2021.....	182

Seznam grafů

Graf č. 1: Vývoj salda státního rozpočtu (mld. Kč).....	5
Graf č. 2: Kumulovaný vývoj čerpání prostředků víceletého finančního rámce 2014-2020 a 2021-2027 (mld. Kč).....	6
Graf č. 3: Faktory meziroční změny příjmů a výdajů státního rozpočtu v roce 2022 (mld. Kč).....	7
Graf č. 4: Vývoj celkových příjmů a výdajů státního rozpočtu od roku 2015 (mld. Kč).....	7
Graf č. 5: Vývoj hlavních složek příjmů státního rozpočtu od roku 2016 (mld. Kč), spojnicový graf meziroční změna (%).....	8
Graf č. 6: Vývoj hlavních složek výdajů státního rozpočtu od roku 2016 (mld. Kč), spojnicový graf meziroční změna (%).....	8
Graf č. 7: Vývoj salda systému důchodového pojištění a jeho podíl na příjmové složce (mld. Kč; %).....	10
Graf č. 8: Struktura celkových příjmů státního rozpočtu v roce 2022.....	12
Graf č. 9: Vývoj daňových příjmů státního rozpočtu od roku 2016 (mld. Kč).....	13
Graf č. 10: Vývoj příjmů státního rozpočtu z DPFO v letech 2018 až 2022 (mld. Kč).....	13
Graf č. 11: Vývoj příjmů státního rozpočtu z DPFO v letech 2018 až 2022 (mld. Kč).....	16
Graf č. 12: Vývoj příjmů státního rozpočtu z DPH v letech 2018 až 2022 (mld. Kč).....	21
Graf č. 13: Vývoj příjmů státního rozpočtu ze spotřební daně z minerálních olejů v letech 2018 až 2022 (mld. Kč).....	24
Graf č. 14: Vývoj příjmů státního rozpočtu ze spotřební daně z tabákových výrobků v letech 2018 až 2022 (mld. Kč).....	24
Graf č. 15: Vývoj nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých transferů v letech 2014-2022 (mld. Kč).....	48
Graf č. 16: Vývoj kapitálových příjmů v letech 2013-2022 (mld. Kč).....	53
Graf č. 17: Výdaje státního rozpočtu v letech 2017 až 2022 (mld. Kč).....	64
Graf č. 18: Výdaje státního rozpočtu za rok 2022 (%).....	64
Graf č. 19: Vývoj mandatorních a quasi mandatorních výdajů ve vztahu k celkovým příjmům SR a srovnání jejich tempa s tempem příjmů SR (mld. Kč; pravá osa v %).....	65
Graf č. 20: Podíl mandatorních a quasi mandatorních výdajů na celkových příjmech a výdajích státního rozpočtu (v %).....	65
Graf č. 21: Vývoj mandatorních výdajů v letech 2017-2022 (mil. Kč).....	68
Graf č. 22: Sociální dávky vyplacené v roce 2022 (v %).....	70
Graf č. 23: Vývoj výdajů na dávky důchodového pojištění v letech 2017-2022 (mil. Kč).....	72
Graf č. 24: Hlavní složky dávek nemocenského pojištění a jejich vývoj v letech 2017-2022 (mil. Kč).....	73
Graf č. 25: Dávky státní sociální podpory a dávky péčovské péče v letech 2017 až 2022 (mil. Kč).....	75
Graf č. 26: Podpory v nezaměstnanosti v letech 2017 až 2022 (mil. Kč).....	76
Graf č. 27: Státní příspěvek na doplňkové penzijní spoření a penzijní připojištění v letech 2017 až 2022 (mil. Kč).....	80
Graf č. 28: Platba státu za státní pojištěnce v letech 2017 až 2022 (mil. Kč).....	80
Graf č. 29: Státní podpora stavebního spoření v letech 2017 až 2022 (mil. Kč).....	84
Graf č. 30: Vývoj nominálních mezd v letech 2021 a 2022 (Kč).....	91
Graf č. 31: Neinvestiční transfery neziskovým a podobným osobám v letech 2015-2022 (mil. Kč).....	103
Graf č. 32: Platba státu za státní pojištěnce (mld. Kč).....	110
Graf č. 33: Neinvestiční transfery státním fondům v letech 2013-2022 (mil. Kč).....	111
Graf č. 34: Neinvestiční transfery rozpočtům územní úrovně v letech 2015-2022 (mil. Kč).....	113
Graf č. 35: Neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím v letech 2015-2022 (mld. Kč).....	116
Graf č. 36: Kapitálové výdaje a jejich podíl na celkových výdajích (mld. Kč; pravá osa %).....	126
Graf č. 37: Struktura kapitálových výdajů uskutečněných ze státního rozpočtu v roce 2022 (v %).....	127
Graf č. 38: Čerpání kapitálových výdajů SR v jednotlivých měsících let 2021 a 2022 (mil. Kč).....	128
Graf č. 39: Výdaje kapitol státního rozpočtu realizované prostřednictvím programového financování (mil. Kč).....	133
Graf č. 40: Podíl jednotlivých kapitol na výdajích realizovaných prostřednictvím programového financování (v %).....	134
Graf č. 41: Vývoj stavu NNV k 1. 1. a 31. 12. od roku 2014 a jejich skutečné čerpání (mld. Kč).....	157
Graf č. 42: Podíl jednotlivých druhů výdajů na stavu k 1. 1. 2022.....	158
Graf č. 43: Struktura výdajů podle jednotlivých odvětví v letech 2016 až 2022.....	162
Graf č. 44: Podíl výdajů na obranu k HDP v letech 2010 až 2022 (mld. Kč, pravá osa %).....	168
Graf č. 45: Průměrné ceny dodávky elektřiny v letech 2021–2022 pro zákazníky v ČR na hladině nízkého napětí v Kč/MWh bez daní.....	180
Graf č. 46: Průměrné ceny služeb dodávky plynu v roce 2021–2022 pro zákazníky kategorie maloobchod a domácnost v ČR bez daní.....	181
Graf č. 47: Průměrné předběžné ceny tepelné energie pro konečné spotřebitele v Kč/GJ (bez DPH) uplatňované k 1. 1. 2021 a v průběhu roku 2022.....	182
Graf č. 48: Vývoj průměrného nárůstu cen pro vodné a stočné.....	183
Graf č. 49: Cena léčivých přípravků regulovaných maximální cenou – srovnání průměrných cen ve 4. Q 2021 a 4. Q 2022 dle jednotlivých cenových pásem.....	188
Graf č. 50: Cena léčivých přípravků regulovaných obchodní přírůžkou – srovnání průměrných cen ve 4. Q 2021 a 4. Q 2022 dle jednotlivých cenových pásem.....	189
Graf č. 51: Výdaje na skupiny individuálně připravovaných léčivých přípravků v letech 2020–2022 (mil. Kč).....	189

I. Souhrnné hodnocení výsledků hospodaření státního rozpočtu

1 Cíle rozpočtové politiky v roce 2022, rozpočtové priority

Před nabytím účinnosti zákona o státním rozpočtu České republiky na rok 2022, tj. do 18. března, hospodařil stát v rozpočtovém provizoriu. Hlavní specifikum tohoto režimu spočívalo v omezených možnostech čerpání výdajů, kdy správci kapitol mohli po dohodě s Ministerstvem financí měsíčně čerpat prostředky v takové výši, která v celkovém objemu nepřekročila dvanáctinu celkových výdajů stanovených zákonem o státním rozpočtu v předchozím roce (157,1 mld. Kč). Nemožnost využívat mimorozpočtové zdroje, především nároky z nespotřebovaných výdajů minulých let, odkládání zbytných výdajů a nižší míra předfinancování některých subjektů závislých na zdrojích ze státního rozpočtu vedly i k vyšší míře zkreslení výsledků při meziročním srovnání, jež bylo po schválení zákona o státním rozpočtu v průběhu zbývajících částí roku narovnáno.

Státní rozpočet na rok 2022 byl schválen Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR 10. března 2022 zákonem č. 57/2022 Sb., který stanovil příjmy ve výši 1 613,2 mld. Kč, výdaje ve výši 1 893,2 mld. Kč a schodek ve výši 280,0 mld. Kč. Sestavování nové vlády po volbách v říjnu 2021 neumožnilo schválení státního rozpočtu do konce roku, a to i s ohledem na nutnost přepracování původního návrhu předloženého předchozí vládou.

Zahájení konsolidace veřejných financí, boj s rostoucí inflací a cenami energií nebo zmírňování dopadů epidemie covid-19 představovaly hlavní výzvy roku 2022. Státní rozpočet jako vrcholný stabilizační prvek veřejného sektoru byl sestaven s cílem, kdy byly citlivě propojeny jednak jeho podpůrné funkce, zároveň však nebylo rezignováno na postupné směřování ke štíhlejšímu a efektivnějšímu státu.

Východiska pro sestavení státního rozpočtu na rok 2022 byla následující:

- Programové prohlášení vlády České republiky;
- Makroekonomická predikce České republiky (zpracovaná Ministerstvem financí v lednu 2022);
- Novela zákona o státním rozpočtu na rok 2021.

Tabulka č. 1: Predikce základních makroekonomických indikátorů (leden 2022)

		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
											odhad	predikce
Nominální hrubý domácí produkt	<i>mld. Kč, b.c.</i>	4 143	4 346	4 625	4 797	5 111	5 410	5 790	5 694	6 103	6 617	
	<i>růst v % b.c.</i>	1,3	4,9	6,4	3,7	6,5	5,8	7,0	-1,7	7,2	8,4	
Reálný hrubý domácí produkt	<i>růst v % s.c.</i>	0,0	2,3	5,4	2,5	5,2	3,2	3,0	-5,8	2,9	3,1	
Spotřeba domácností	<i>růst v % s.c.</i>	0,9	1,4	3,9	3,8	4,0	3,5	2,7	-6,8	4,8	2,3	
Spotřeba vládních institucí	<i>růst v % s.c.</i>	2,4	1,0	1,8	2,5	1,8	3,8	2,5	3,4	1,9	0,4	
Tvorba hrubého fixního kapitálu	<i>růst v % s.c.</i>	-2,2	3,3	9,7	-3,0	4,9	10,0	5,9	-7,5	0,8	5,4	
Příspěvek čistých vývozu k růstu HDP	<i>p.b., s.c.</i>	0,2	-0,4	-0,2	1,4	1,2	-1,2	0,0	-0,5	-3,0	0,6	
Příspěvek změny zásob k růstu HDP	<i>p.b., s.c.</i>	-0,6	1,0	0,9	-0,3	0,5	-0,5	-0,3	-0,8	3,2	0,0	
Deflátor HDP	<i>růst v %</i>	1,4	2,6	1,0	1,1	1,3	2,6	3,9	4,4	4,1	5,2	
Průměrná míra inflace	<i>%</i>	1,4	0,4	0,3	0,7	2,5	2,1	2,8	3,2	3,8	8,5	
Zaměstnanost (VŠPS)	<i>růst v %</i>	1,0	0,8	1,4	1,9	1,6	1,4	0,2	-1,3	-0,4	1,1	
Míra nezaměstnanosti (VŠPS)	<i>průměr v %</i>	7,0	6,1	5,1	4,0	2,9	2,2	2,0	2,6	2,8	2,3	
Objem mezd a platů (dom. koncept)	<i>růst v % b.c.</i>	0,8	3,9	5,0	5,7	9,2	9,6	7,8	0,2	5,7	5,4	
Saldo běžného účtu	<i>% HDP</i>	-0,5	0,2	0,4	1,8	1,5	0,4	0,3	3,6	-1,0	-1,3	
Saldo veřejných financí	<i>% HDP</i>	-1,3	-2,1	-0,6	0,7	1,5	0,9	0,3	-5,6	-6,1	-3,3	
Předpoklady:												
Měnový kurz CZK/EUR		26,0	27,5	27,3	27,0	26,3	25,6	25,7	26,4	25,6	24,4	
Dlouhodobé úrokové sazby	<i>% p.a.</i>	2,1	1,6	0,6	0,4	1,0	2,0	1,5	1,1	1,9	3,3	
Ropa Brent	<i>USD/barel</i>	109	99	52	44	54	71	64	42	71	76	
HDP eurozóny	<i>růst v % s.c.</i>	-0,2	1,4	1,9	1,8	2,8	1,8	1,6	-6,5	5,2	3,9	

Pozn.: Ukazatele zaměstnanosti a nezaměstnanosti jsou v metodice Výběrového šetření pracovních sil. Údaje v aktuální predikci neoznačené podbarvením indikují, že hodnota je již vykázanou skutečností.

Ve státním rozpočtu na rok 2022 byly vyčísleny a zahrnuty následující **priority** oproti původnímu návrhu státního rozpočtu z října 2021:

- **Zodpovědné protiinflační vládnutí**

Schodek státního rozpočtu klesl téměř o 100 mld. Kč oproti původnímu návrhu předchozí vlády, tedy z 376,6 mld. Kč na 280 mld. Kč.

- **Úspory na straně provozu státu ve výši téměř 77 mld. Kč**

Úspory se týkaly zejména snížení běžných výdajů státního rozpočtu (62 mld. Kč). Na užších provozních výdajích státu vláda snížila výdaje v objemu 13 mld. Kč a dalších 9 mld. Kč uspořila na platech včetně příslušenství. Zachování plateb za státní pojištění na úrovni roku 2021 mělo do rozpočtu roku 2022 přinést přibližně 14 mld. Kč. Byly sníženy neinvestiční dotace podnikatelům, zejména dotace na podporu obnovitelných zdrojů energie o 8 mld. Kč.

Současně návrh rozpočtu snížil původně plánované kapitálové výdaje o 15 mld. Kč. Jednalo se především o investice, které nebylo možné uskutečnit v roce 2022. I po tomto snížení zůstaly investice nad úrovní 10 % výdajů státního rozpočtu, což v absolutní výši představovalo rekordní výši 204 mld. Kč.

- **Dopad nové makroekonomické predikce na příjmy státního rozpočtu**

Aktualizace příjmů navýšila celkové příjmy o 62 mld. Kč. Nejvyšší změnu představovalo zrealnění příjmů z pojistného na sociální zabezpečení, a to o 35 mld. Kč. Na DPH by se podle nové predikce mělo vybrat o 18 mld. Kč, na dani z příjmů právnických osob o 12 mld. Kč a na dani z příjmů fyzických osob o 6 mld. Kč více oproti původnímu návrhu předchozí vlády. Naproti tomu ostatní daňové příjmy byly sníženy o 4 mld. Kč a ostatní příjmy nedaňového charakteru o 5 mld. Kč.

- **Nové výdaje bez zvyšování daní**

Nově byly ve státním rozpočtu zahrnuty výdaje v celkové výši 42 mld. Kč. Šlo zejména o výdaje na mimořádnou valorizaci důchodů (+21 mld. Kč), navýšení příspěvku na bydlení, tj. na řešení krize související s prudkým nárůstem cen energií (+3 mld. Kč), na obsluhu státního dluhu související s rostoucími úrokovými sazbami stanovenými ČNB a inflací (+5 mld. Kč). Na podporu zmírnění důsledků epidemie covid-19 byly vyčleněny prostředky ve výši 7 mld. Kč (kompenzace pro podnikatele, příspěvek pro obce a kraje na zmírnění dopadu zákona o kompenzačním bonusu pro rok 2022 a navýšení vládní rozpočtové rezervy).

Při sestavování státního rozpočtu na rok 2022 nebylo možno reagovat na situaci související s vypuknutím ozbrojeného konfliktu na Ukrajině, který přinesl náhlou potřebu zvýšených výdajů státu na zvládnutí přílivu uprchlíků na území ČR, na poskytovanou humanitární pomoc a vojenskou materiální podporu Ukrajině a následně i na negativní projevy současné nejistoty ohledně vývoje na globálních trzích v české ekonomice. Konkrétně bylo třeba neprodleně reagovat na vysokou míru inflace, zejména nárůst cen energií, a s tím související ohrožení nízkopříjmových a zranitelných skupin obyvatelstva. Obdobně se dopady inflace a dalších dříve neočekávaných vlivů promítly i do příjmové strany státního rozpočtu.

Pod vlivem výše uvedených skutečností schválila Poslanecká sněmovna **zákonem č. 344/2022 Sb.** novelu státního rozpočtu pro rok 2022 (hlasování o zákonu vráceném prezidentem proběhlo 15. 11. 2022 na 45. schůzi PSP). **Celkové příjmy novelizovaného rozpočtu nově dosáhly 1 678,3 mld. Kč, celkové výdaje 2 053,3 mld. Kč a schodek rozpočtu 375 mld. Kč.** Celkové výdaje novelizovaného rozpočtu vzrostly o 160,1 mld. Kč, zatímco příjmy byly v reakci na vývoj aktuální ekonomické situace a již známé ziskovosti velkých firem naplánovány o 65,1 mld. Kč vyšší. Schválený schodek rozpočtu tak vzrostl o 95 mld. Kč na 375 mld. Kč.

Detailní soupis změn uskutečněných přijetím novely zákona o státním rozpočtu byl součástí důvodové zprávy vládního návrhu. Její součástí nebyly 2 poslanecké pozměňovací návrhy, jejichž schválení Poslaneckou sněmovnou vedlo k prohloubení schodku z původně navržených 330 mld. Kč na konečných 375 mld. Kč. Jednalo se o dodatečné úpravy, které navýšily výdaje určené na pomoc státu s mimořádným růstem cen energií (+38 mld. Kč) a do sociální oblasti (+7 mld. Kč). Jak ukazuje následující tabulka, největší navýšení výdajů směřovalo právě do těchto dvou segmentů. Zajištění nezabezpečených výdajů kapitol bylo řešeno i posílením vládní rozpočtové rezervy o 62,7 mld. Kč na 68,5 mld. Kč.

Tabulka č. 2: Hlavní výdajové změny novely zákona o státním rozpočtu

Dotační program pro podnikatele na pomoc s vysokými cenami energií	+30 mld. Kč
Pomoc domácnostem s cenami energií (zejména úsporný tarif)	+18,5 mld. Kč
Nemocenské pojištění, sociální dávky a podpora v nezaměstnanosti	+12,2 mld. Kč
Humanitární dávka včetně mimořádné okamžité pomoci a příspěvek pro solidární domácnost	+10 mld. Kč
Nákup zemního plynu do státních hmotných rezerv	+8,5 mld. Kč
Jednorázový příspěvek na dítě	+8 mld. Kč
Druhá mimořádná valorizace penzí	+7,8 mld. Kč
Odpuštění poplatků za obnovitelné zdroje energií	+6,6 mld. Kč
Platba za státní pojištěnce	+5,2 mld. Kč
Kompenzace výpadku příjmů SFDI	+5 mld. Kč
Obsluha státního dluhu	+4 mld. Kč
Dotace na sociální služby	+3,4 mld. Kč
Kompenzace za vakcíny proti Covid-19	+3,2 mld. Kč
Podpora bydlení a regionálního rozvoje	+2,8 mld. Kč

Revize příjmové strany rozpočtu vedla především k navýšení rozpočtu daňových příjmů. Vysoká inflace doprovázená stabilním tempem spotřeby domácností navýšila odhady inkasa DPH o 25,2 mld. Kč. Silnější měl být také výběr daní z příjmů, u právnických osob o 9,2 mld. Kč a u fyzických osob dokonce o 10,2 mld. Kč. O 9 mld. Kč vzrostl předpoklad výběru pojistného na sociální zabezpečení, a to zejména díky přetrvávající nízké míře nezaměstnanosti a zaměstnávání občanů z Ukrajiny. Odhadovaný výpadek na příjmové straně ve výši 3,8 mld. Kč naopak způsobilo snížení spotřební daně z pohonných hmot na čtyři měsíce o 1,50 Kč na litr a nepřímo také částečné zrušení silniční daně, které bylo v plné výši kompenzováno SFDI. O 4,9 mld. Kč klesly očekávané příjmy kapitoly Ministerstva zdravotnictví v důsledku nižšího zájmu státních pojištěnců o očkování proti covid-19. Plánované příjmy byly výrazně posíleny i o prostředky z tzv. privatizačního účtu (+11 mld. Kč) a ze státního podniku Lesy ČR (+3,8 mld. Kč).

Tabulka č. 3: Hlavní příjmové změny novely zákona o státním rozpočtu

DPH	+25,2 mld. Kč
Prostředky z dividend	+11 mld. Kč
DPFO	+10,2 mld. Kč
DPPO	+9,2 mld. Kč
Pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti	+9 mld. Kč
Příjmy ze státních podniků	+4 mld. Kč
Příjmy Ministerstva zdravotnictví (nižší prodej vakcín proti Covid-19)	-4,9 mld. Kč
Snížení spotřební daně z pohonných hmot	-3,8 mld. Kč

V porovnání s rozpočtem roku 2021 tak novelizovaný rozpočet na rok 2022 počítal s růstem celkových příjmů o 292,6 mld. Kč, tj. o 21,1 %, růstem celkových výdajů o 167,6 mld. Kč, tj. o 8,9 %, a plánovaným schodkem ve výši 375,0 mld. Kč, tj. o 125,0 mld. Kč nižším než v roce 2021.

Na změně rozpočtu celkových příjmů se podílely **příjmy z daní a poplatků** předpokládaným nárůstem o 139,3 mld. Kč, tj. o 21,9 %. Předpokládané tempo růstu daňových příjmů bylo navýšeno využitím dosavadního vývoje v průběhu roku 2022 a dubnové makroekonomické predikce spojené s očekávaným oživením ekonomiky při zachování vysoké úrovně zaměstnanosti. Nejrazantnější růst se očekával u výnosů daně z přidané hodnoty (+63,5 mld. Kč, +22,1 %), daní z příjmů právnických osob (+47,6 mld. Kč, +56,8 %) a daní z příjmů fyzických osob (+31,0 mld. Kč, +35,3 %).

Plánovaný výběr **pojistného na sociální zabezpečení** se proti roku 2021 zvýšil výrazně o 73,3 mld. Kč (+13,0 %). Předpoklad vycházel z původní predikce předpokládající meziroční růst objemu mezd a platů pro rok 2021 o 5,7 % a pro rok 2022 o 5,4 % aktualizované s ohledem na situaci na trhu práce v průběhu první poloviny roku 2022.

Rozpočet nedaňových a ostatních příjmů se meziročně zvýšil o 80,1 mld. Kč, tj. o 42,7 %. Na tom se podílely zejména příjmy z rozpočtu EU a FM, jejichž plánovaná výše meziročně vzrostla o 60,9 mld. Kč na 193,1 mld. Kč. Tato částka odpovídá plánovaným výdajům na společné programy EU/FM a ČR, u kterých se předpokládá následné proplacení z EU nebo FM. Z ostatních příjmů by měly růst výnosy z prodeje emisních povolenek (+5,1 mld. Kč) a převod z tzv. privatizačních účtů do příjmů rozpočtu (+11 mld. Kč).

Tabulka č. 4: Rozpočet 2022 ve srovnání se skutečností a rozpočtem 2021 (mld. Kč)

	2021		2022	Rozdíl	Rozdíl	Index v %	Index v %
	Schválený rozpočet	Skutečnost	Schválený rozpočet	SR 2022- SR 2021	SR 2022- Skut. 2021	SR 2022/ SR 2021	SR 2022/ Skut. 2021
	1	2	3	3-1	3-2	3/1	3/2
Celkové příjmy	1 385,6	1 487,2	1 678,3	292,6	191,1	121,1	112,8
Daňové příjmy (bez poj. na SZ)	635,9	699,4	775,2	139,3	75,8	121,9	110,8
DPH	287,9	298,5	351,4	63,5	52,9	122,1	117,7
Spotřební daně *)	164,4	150,1	158,6	-5,8	8,5	96,5	105,7
DPPO	83,8	129,1	131,4	47,6	2,3	156,8	101,8
DPFO	87,8	109,1	118,8	31,0	9,7	135,3	108,9
ostatní daňové příjmy	12,0	12,6	15,0	3,0	2,4	124,6	118,9
Pojistné na SZ	562,1	595,5	635,4	73,3	39,9	113,0	106,7
Nedaňové a ost. příjmy	187,6	192,3	267,6	80,1	75,3	142,7	139,2
z toho: prostředky přijaté z EU/FM	132,2	126,3	193,1	60,9	66,8	146,1	152,9
Celkové výdaje	1 885,6	1 906,9	2 053,3	167,6	146,4	108,9	107,7
z toho: EU/FM výdaje **)	132,2	137,4	193,1	60,9	55,7	146,1	140,5
Běžné výdaje	1 698,1	1 729,8	1 838,1	140,0	108,3	108,2	106,3
Sociální dávky ***)	697,0	692,2	775,1	78,1	82,9	111,2	112,0
Kapitálové výdaje	187,5	177,1	215,2	27,7	38,1	114,7	121,5
Saldo SR	-500,0	-419,7	-375,0	125,0	44,7	75,0	89,3
Saldo bez EU/FM prostředků	-500,0	-408,6	-375,0	125,0	33,6	75,0	91,8

*) včetně tzv. energetických daní, odvodu z elektřiny ze slunečního záření a ve schváleném rozpočtu 2021 i včetně digitální daně

**) výdaje, které jsou ze státního rozpočtu předfinancovány a jsou součástí žádostí o platby finančních prostředků z EU a FM

***) pouze položka rozpočtové skladby 5410 "Sociální dávky" (tj. bez souvis. výdajů, které jsou z hlediska závazných ukazatelů také soc. dávkami)

Výdajová strana státního rozpočtu počítala proti rozpočtu 2021 s **vyšším čerpáním kapitálových výdajů** o 27,7 mld. Kč (+14,7 %) a **běžných výdajů** o 140,0 mld. Kč (+8,2 %).

Snížení **běžných výdajů** v původně plánovaném rozpočtu o 9,1 mld. Kč ustoupilo novým požadavkům zejména v sociální oblasti a při pomoci státu s mimořádným růstem cen energií, jakož i se zajištěním nezabezpečených výdajů kapitol posílením vládní rozpočtové rezervy (popsáno výše).

Plánovaný objem **kapitálových výdajů** byl v roce 2022 z více než 60 % tvořen výdaji na financování společných programů EU/FM a ČR (+41,4 mld. Kč). V nich došlo k významnému růstu výdajů financovaných prostřednictvím programů víceletého finančního rámce na období 2021-2027, když jejich objem vzrostl z 16,2 mld. Kč v roce 2021 (výhradně Národní plán obnovy) na 50,6 mld. Kč. Byly tvořeny především plánovanými výdaji z Národního plánu obnovy (28,3 mld. Kč), OP Doprava (15,8 mld. Kč), OP Jan Amos Komenský (2,1 mld. Kč), Nástroje pro propojení Evropy (1,5 mld. Kč), OP Spravedlivá transformace (1,1 mld. Kč) a OP Životní prostředí (1,0 mld. Kč). Programy víceletého finančního rámce na období 2014-2020 i nadále představovaly v rozpočtu kapitálových výdajů významnou roli. Jejich předpokládaný objem 78,9 mld. Kč meziročně vzrostl o 7,0 mld. Kč a byl nejvíce tvořen výdaji v rámci Integrovaného regionálního operačního programu (32,2 mld. Kč), OP Doprava (16,6 mld. Kč), OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (10,2 mld. Kč), OP Životní prostředí (7,1 mld. Kč), Programu rozvoje venkova (5,2 mld. Kč), Komunitárních programů (4,5 mld. Kč) a OP Výzkum, vývoj a vzdělávání (1,9 mld. Kč). Investice státu financované výhradně z národních zdrojů v rozpočtu meziročně klesly o 13,8 mld. Kč z 99,4 mld. Kč na 85,7 mld. Kč, když nejvýraznější pokles se týkal národních dotací Státnímu fondu dopravní infrastruktury (-4,6 mld. Kč).

2 Rozhodující změny rozpočtu v průběhu roku

V průběhu roku 2022 došlo ke změnám, které měly vliv na výši celkových příjmů i výdajů, ovšem bez vlivu na schodek schválený rozpočtem.

Rozpočet celkových příjmů i výdajů byl 23 rozpočtovými opatřeními souvztažně **navýšen** u 14 kapitol o **7,7 mld. Kč**, a to na základě zmocnění ministra financí podle § 24 odst. 4 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále též „rozpočtová pravidla“). Uvedené zmocnění se týká financování programů nebo projektů spolufinancovaných z rozpočtu Evropské unie. Nejvíce byl souvztažně navýšen rozpočet u kapitol Ministerstvo životního prostředí

(o 3,4 mld. Kč), Ministerstvo práce a sociálních věcí (o 1,8 mld. Kč), Ministerstvo dopravy (o 1,4 mld. Kč), Ministerstvo zemědělství (o 584 mil. Kč) a Ministerstvo vnitra (o 456 mil. Kč).

Rozpočet celkových příjmů tak byl během roku 2022 navýšen na 1 686,0 mld. Kč, celkových výdajů na 2 061,0 mld. Kč a rozpočtový schodek zůstal nezměněn.

V průběhu roku 2022 dále došlo k řadě rozpočtových opatření, která znamenala přesuny mezi jednotlivými kapitolami či položkami v rámci jedné kapitoly (bez vlivu na rozpočet celkových příjmů, výdajů a schodku).

Celkem bylo v roce 2022 evidováno 1 094 rozpočtových opatření, což bylo o 6 více než v roce 2021. Podrobněji se rozpočtovým opatřením věnuje část III.1 tohoto sešitu.

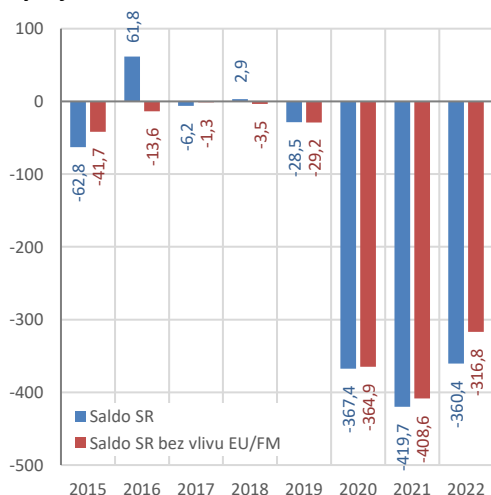
3 Celkové výsledky hospodaření státního rozpočtu

Hospodaření státního rozpočtu v roce 2022 skončilo **deficitem ve výši 360,4 mld. Kč (96,1 % rozpočtu)**. Dosažený schodek státního rozpočtu se navrhuje vypořádat zvýšením stavu státního dluhu o 345,0 mld. Kč a snížením stavu na účtech státních finančních aktiv o 15,4 mld. Kč.

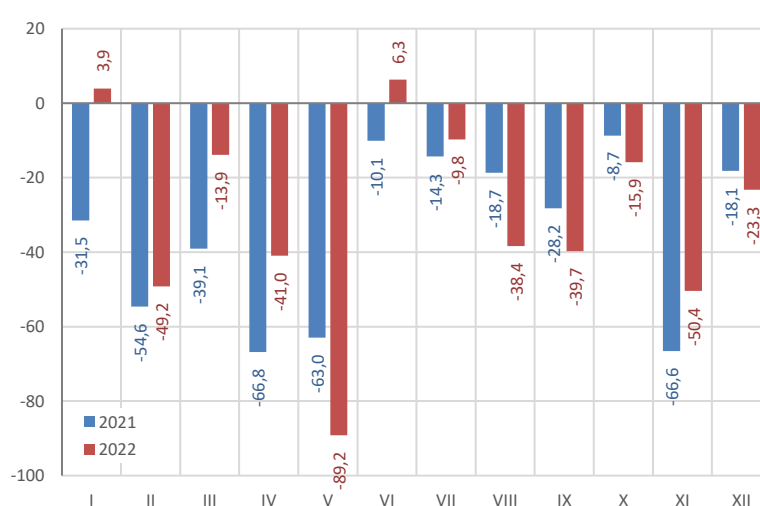
Dopad příjmů z Evropské unie a finančních mechanismů a výdajů předfinancovaných na tyto společné projekty byl výrazně negativní (-43,6 mld. Kč) a bez těchto prostředků, které jsou ve schváleném rozpočtu zahrnuty s neutrálním dopadem, by schodek činil **316,8 mld. Kč (84,5 % rozpočtu)**. Vývoj salda státního rozpočtu od roku 2015, jakož i meziroční srovnání nekumulativních sald jednotlivých měsíců zobrazují následující grafy.

Graf č. 1: Vývoj salda státního rozpočtu (mld. Kč)

Vývoj salda od roku 2015

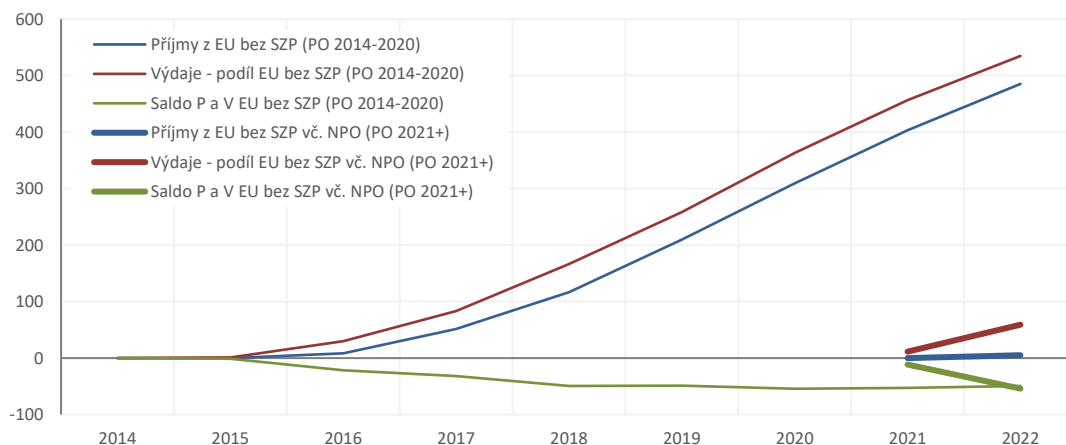

Nekumulativní saldo v měsících

Zpoždění příjmů z EU a FM za předfinancovanými výdaji na společné projekty o 43,6 mld. Kč ovlivnily především finanční toky u programů Národního plánu obnovy (-29,1 mld. Kč), kde zatím nedošlo k proplacení prostředků do příjmů státního rozpočtu, a také u projektů programového období 2021-2027 (-13,6 mld. Kč). Vývoj zapojování prostředků na společné programy EU a ČR do státního rozpočtu je výrazně ovlivněn fází programového období. Následující graf dokumentuje průběh předfinancovaných výdajů i refundovaných příjmů v této oblasti odděleně za víceletý finanční rámec 2014-2020 a 2021-2027 (včetně Národního plánu obnovy).

Graf č. 2: Kumulovaný vývoj čerpání prostředků víceletého finančního rámce 2014-2020 a 2021-2027 (mld. Kč)

V roce 2022 dosáhly výdaje, u nichž se očekává refundace z EU a FM, objemu 161,1 mld. Kč, což i díky realizaci programů Národního plánu obnovy (29,1 mld. Kč) zaměřeného na hospodářskou obnovu zemí EU po epidemii nemoci covid-19 představovalo růst o 23,7 mld. Kč. V následujících letech lze očekávat nárůst čerpání těchto prostředků i zásluhou kulminace víceletého finančního rámce 2014-2020 s využitím pravidla n+3. Příjmy z EU a FM inkasované v objemu 117,5 mld. Kč klesly meziročně o 8,8 mld. Kč. Nižší objem příjmů z EU proti předfinancovaným výdajům na společné projekty vychází z časově náročné administrace žádostí o jejich proplacení, ale i z faktu, že část prostředků je ze strany EU uvolněna až po kontrole závěrečných podkladů při procesu uzavírání operačních programů. Lze očekávat, že kumulované zpoždění proplácení prostředků z EU za výdaji vydanými na tento účel spadajících zejména do programového období 2014-2020 bude v následujících letech kompenzováno.

Při očištění výsledku hospodaření státního rozpočtu o prostředky z EU a FM na příjmové i výdajové straně dosáhl deficit proti plánované výši nižší úrovně o 58,2 mld. Kč. Rozpočet příjmů byl zejména zásluhou daní (+14,5 mld. Kč) překročen o 22,6 mld. Kč a úspory na straně výdajů i přes zapojení a čerpání nároků z nespotřebovaných výdajů minulých let ve výši 90,5 mld. Kč činily 35,6 mld. Kč.

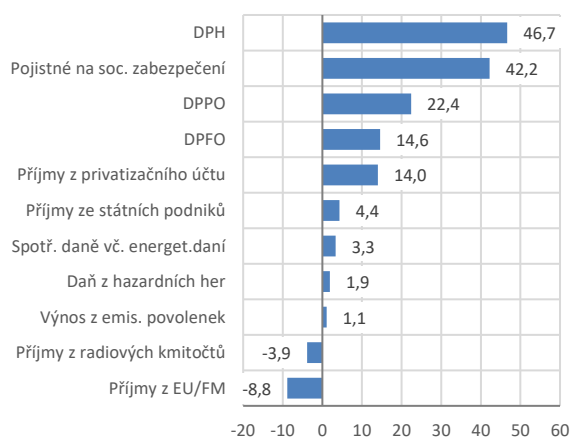
Snahy vlády o rychlejší snižování deficitu rozpočtu byly v průběhu roku 2022 zpomaleny dopady vnějších faktorů, zejména válečným konfliktem na Ukrajině, jejichž hlavním důsledkem byl vysoký nárůst cen energií a motorových paliv implikující vysokou míru inflace napříč odvětvími a snižování reálné kupní síly obyvatelstva s negativní dopady i do výkonu ekonomiky. Vysoký růst cen na jedné straně přináší státu i územním rozpočtům neplánované přírůstky daňových výnosů, na druhé straně jsou však kompenzovány rostoucími nároky na výplatu sociálních dávek, pomocí státu v boji s vysokými cenami energií, podporou válečných uprchlíků a Ukrajiny v boji ruskou agresí či pořizováním strategických státních hmotných rezerv. Vysoké ceny zdražily i běžný provoz státu a cenu investičních projektů. Již v první polovině roku 2022 bylo zjevné, že konsolidační snahy vlády budou utlumeny mimořádnými výdaji, jejichž potřeba nakonec vedla k úpravě zákona o státním rozpočtu a navýšení plánovaného deficitu o 95 mld. Kč.

Meziroční snížení schodku státního rozpočtu o 59,3 mld. Kč (bez vlivu prostředků z EU a FM o 91,8 mld. Kč) je sice pozitivním signálem v souladu s cílem konsolidace veřejných rozpočtů, ovšem dosažený výsledek byl do značné míry ovlivněn i menšími restrikcemi souvisejícími s průběhem epidemie koronaviru a nižší vyplácenou podporou. Dopady epidemie nemoci covid-19 na výdaje státního rozpočtu byly správci kapitol vyčísleny na 72 mld. Kč, zatímco ve stejném období předchozího roku to bylo 159 mld. Kč, tj. o 87 mld. Kč více. Na tento účel byly v roce 2022 začleněny především dopady zvýšené platby státu veřejného zdravotního pojištění za tzv. státní pojištěnce (51,2 mld. Kč) a nákupy vakcín (8,7 mld. Kč).

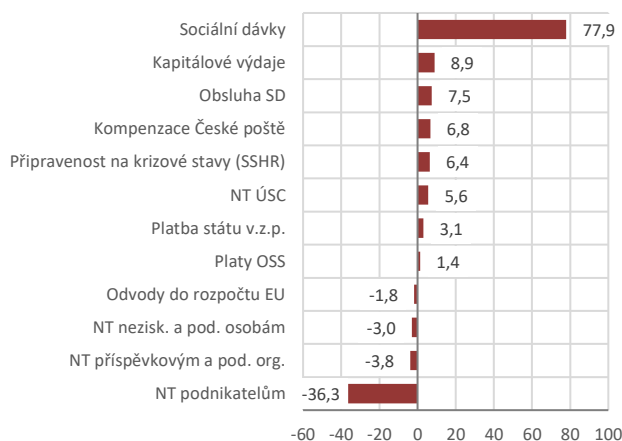
Za meziročním zlepšením salda hospodaření státního rozpočtu stojí skutečnosti navyšující příjmy rychleji než výdaje (o 5,1 p. b.). Podrobnější pohled na strukturu hlavních faktorů meziroční změny obou stran rozpočtu v absolutní výši podává následující graf.

Graf č. 3: Faktory meziroční změny příjmů a výdajů státního rozpočtu v roce 2022 (mld. Kč)

Příjmy (+137,2 mld. Kč)

Výdaje (+77,9 mld. Kč)

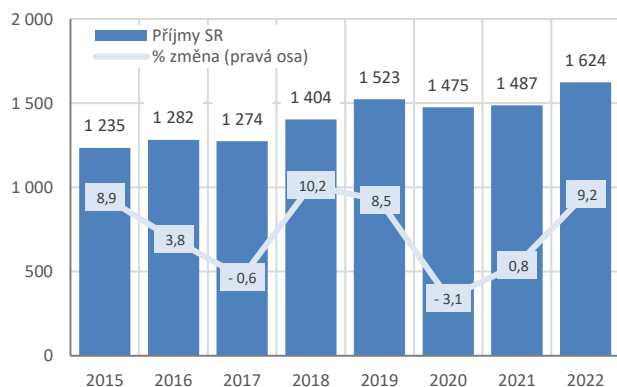

Pozn.: N = neinvestiční, NT = neinvestiční transfery, SD = Státní dluh, OSS = organizační složky státu

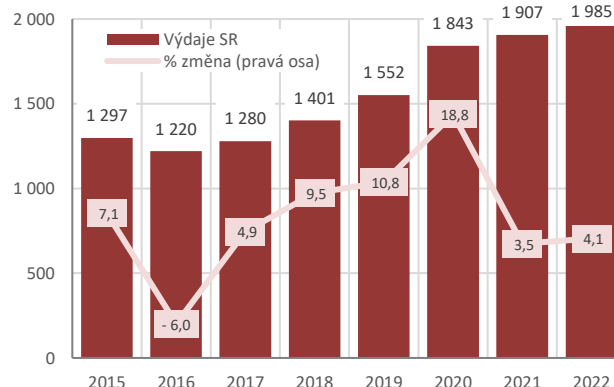
Pohled na **vývoj celkových příjmů i výdajů státního rozpočtu** z delší časové perspektivy demonstrují následující grafy. Z nich je patrný výrazný odklon vývoje příjmů a výdajů v letech 2020 a 2021 po vypuknutí epidemie covidu-19. Zatímco objemy příjmů v těchto letech nedosáhly úrovně roku 2019, výdaje roku 2021 za dva roky vzrostly o téměř 23 %. I s pomocí inflačních tlaků a udržení nízké míry nezaměstnanosti příjmy roku 2022, zejména za přispění daňových výnosů, překročily úroveň roku 2019 a jejich tempo poprvé od roku 2018 převýšilo tempo výdajů. Ve srovnání s „předcovidovým“ rokem však příjmy rozpočtu vzrostly pouze o 6,6 %, zatímco výdaje o 27,9 %.

Graf č. 4: Vývoj celkových příjmů a výdajů státního rozpočtu od roku 2015 (mld. Kč)

Příjmy

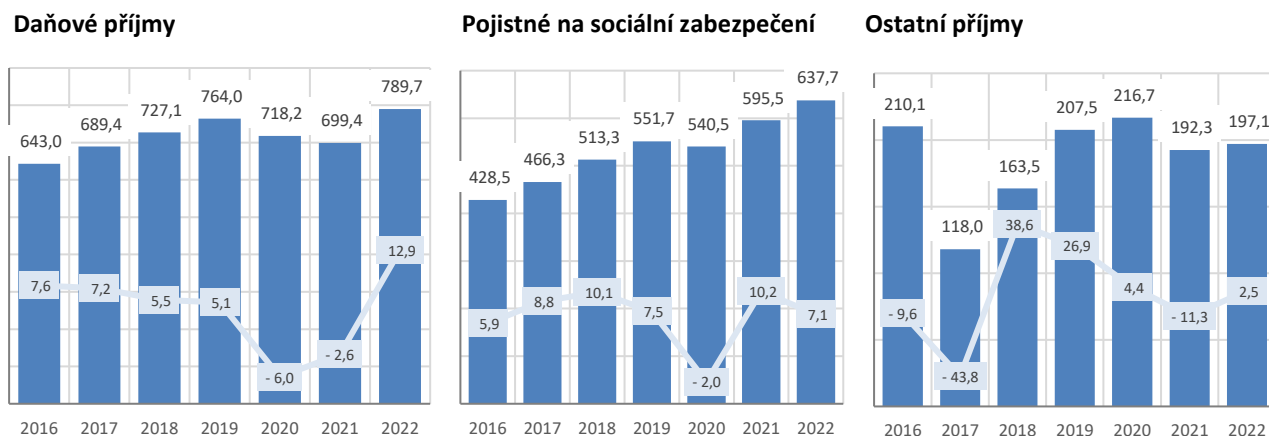

Výdaje

K růstu **celkových příjmů** o 137,2 mld. Kč (+9,2 %) přispěly zejména **daňové příjmy** vyšší o 90,3 mld. Kč (+12,9 %). Dvouciferného procentního růstu dosáhly všechny hlavní složky daňových příjmů rozpočtu kromě spotřebních daní. Inkaso DPH podpořené vysokým růstem cen doprovázeným jen mírným poklesem spotřeby domácností meziročně vzrostlo o 46,7 mld. Kč (+15,6 %). Inkaso daní z příjmů právnických osob bylo vyšší o 22,4 mld. Kč (+17,3 %) a daní z příjmů fyzických osob o 14,6 mld. Kč (+13,4 %). Růst spotřebních daní byl tažen výnosy ze zdanění tabákových výrobků vyššími o 3,1 mld. Kč (+5,6 %), čemuž výrazně přispěla nejen vyšší sazba daně, ale i nízká srovnávací základna ovlivněná restrikcemi v oblasti cestovního ruchu. **Pojistné na sociální zabezpečení**, jehož výběr byl pozitivně ovlivňován růstem mezd v soukromém sektoru i vysokou úrovní zaměstnanosti, bylo meziročně vyšší o 42,2 mld. Kč (+7,1 %). **Ostatní příjmy** nedaňové povahy (+2,5 %, +4,7 mld. Kč) navyšoval především převod prostředků z tzv. privatizačního účtu (+14 mld. Kč), zatímco příjmy z Evropské unie a finančních mechanismů klesly o 8,8 mld. Kč.

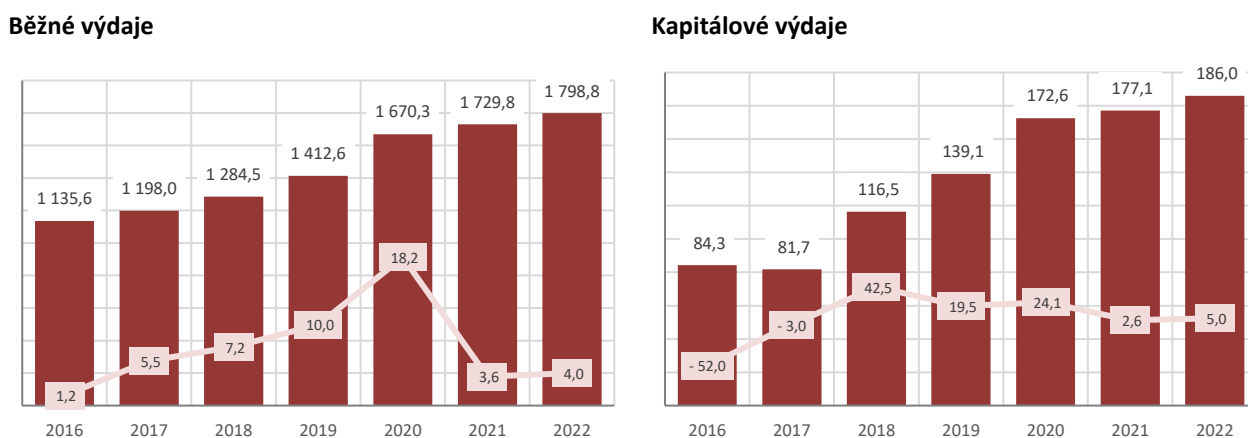
Graf č. 5: Vývoj hlavních složek příjmů státního rozpočtu od roku 2016 (mld. Kč), spojnicový graf meziroční změna (%)

Výdaje státního rozpočtu (+77,9 mld. Kč, +4,1 %), které v první polovině roku vykazovaly meziroční pokles zejména z důvodu nižší pomoci související s epidemií covid-19, v druhé půlce roku akcelerovaly především mimořádnými valorizacemi důchodů, růstem investic a výdaji tlumícími dopady vysokých cen energií na firmy i obyvatelstvo.

Kapitálové výdaje překročily úroveň roku 2021 o 5,0 % (+8,9 mld. Kč) a představovaly 9,4 % (+0,1 p. b.) celkových výdajů. I přes nenaplnění rozpočtu po změnách o 10,7 % se jednalo z hlediska objemu o nejvyšší uvolnění investičních prostředků ze státního rozpočtu. Rekordní bylo především zapojení zahraničních zdrojů (91,4 mld. Kč), jejichž objem meziročně vzrostl o 17,5 mld. Kč, zatímco národní prostředky se na celkové výši podílely 94,6 mld. Kč (-8,6 mld. Kč). Nejvíce se na celku i na růstu podílely transfery státním fondům, které tvořily téměř polovinu všech investičních výdajů (90 mld. Kč, +17,3 mld. Kč). Na rozvoj dopravní infrastruktury směřovalo prostřednictvím dotací Státnímu fondu dopravní infrastruktury 76,7 mld. Kč (+10,4 mld. Kč). Růst podpořily i převody Státnímu fondu životního prostředí (+8,0 mld. Kč), který na rozdíl od minulého roku obdržel 6,9 mld. Kč na zajištění realizace programu Nová zelená úsporám financovaného z prostředků Národního plánu obnovy. Naopak poklesla investiční podpora municipalit (-4,9 mld. Kč) a vysokých škol (-2,9 mld. Kč).

Graf č. 6: Vývoj hlavních složek výdajů státního rozpočtu od roku 2016 (mld. Kč), spojnicový graf meziroční změna (%)

Běžné výdaje meziročně vzrostly o 69,0 mld. Kč (+4,0 %). Růstově na ně působila řada faktorů. Na objemově nejvýznamnějších sociálních dávkách včetně souvisejících výdajů (+10,9 %, +75,8 mld. Kč) se nejvíce podílely výplaty důchodů (+10,9 %, +57,7 mld. Kč) navýšené lednovou valorizací o 5,2 %, mimořádnou červnovou valorizací o 6,3 % a zářijovou o 4,0 %. Z ostatních dávek se výrazněji zvýšily dávky pomoci v hmotné nouzi (+9,1 mld. Kč) v souvislosti s výplatou humanitární dávky válečným uprchlíkům (9,0 mld. Kč¹) a příspěvek na dítě (+8,1 mld. Kč) navýšený jednorázovým příspěvkem 5 000 Kč na dítě s dopadem 6,7 mld. Kč. K růstu

¹ Včetně 269 mil. Kč, které byly v období od 1. - 20. března 2022, tj. před implementací humanitární dávky, vyplaceny v rámci mimořádné okamžité pomoci.

výrazně přispěla i pomoc domácnostem a podnikatelům ke zmírnění dopadu vysokých cen energií (22,8 mld. Kč). Úsporný tarif ve formě příspěvku státu na úhradu části nákladů domácností činil 17,4 mld. Kč a ve formě odpuštění poplatku za obnovitelné zdroje energie u domácností a firem 4,7 mld. Kč. Podpora podniků v energeticky náročných odvětvích měla do výdajů roku 2022 dopad jen 0,8 mld. Kč (většina žádostí byla vyplacena až v roce 2023). Důsledky válečného konfliktu na Ukrajině navyšovaly nejen sociální dávky, ale i další výdaje, nejvíce platbu státu veřejného zdravotního pojištění za tzv. státní pojištěnce (+4,5 mld. Kč) a pomoc státu usnadňující ubytování válečných uprchlíků (4,3 mld. Kč). Související energetická krize vedla i k výraznému navýšení výdajů Správy státních hmotných rezerv (+6,4 mld. Kč). Za mimořádný výdaj lze označit i úhradu čistých nákladů představujících nespravedlivou zátěž držiteli poštovní licence, tedy České poště s. p., v objemu 6,8 mld. Kč (zpětně za roky 2018 až 2022). Růst běžných výdajů ovlivnily i zálohové platby regionálnímu školství (+8,4 mld. Kč) určené zejména na platy pracovníků na základních a středních školách, kde hlavní růstový faktor představovalo zvýšení tarifů pedagogických pracovníků o 2 %, nákladnější obsluha státního dluhu (+7,5 mld. Kč) či nákupy vakcín (+2,2 mld. Kč).

Vyšší tempo běžných výdajů bylo výrazně tlumeno klesající pomocí státu, která vyplynula z restrikcí souvisejících s epidemií nemoci covid-19. Tato pomoc, která kromě výplaty prostředků firmám i fyzickým osobám v rámci tzv. covidových programů představovala i podporu sociálního, zdravotního systému, municipalit či odměňování příslušníků bezpečnostních složek státu, meziročně poklesla o cca 87 mld. Kč především s dopadem na transfery podnikatelům, z tohoto titulu nižší o cca 65 mld. Kč.

Dopady opatření související s řešením epidemie covid-19 (72 mld. Kč), válečným konfliktem na Ukrajině (22 mld. Kč) a vysokým růstem cen (61 mld. Kč) na výdaje státního rozpočtu byly vyčísleny jednotlivými správci kapitol. Sumarizované výstupy jsou součástí sešitu G - Tabulková část tohoto materiálu. Přehled o dopadech válečného konfliktu na Ukrajině nezobrazuje údaje evidované v utajeném režimu.

Výdaje státního rozpočtu mohou být výrazně ovlivněny i čerpáním nevyužitých prostředků předchozích let nad rámec schváleného rozpočtu. Stav tzv. **nároků z nespotřebovaných výdajů** (dále také NNV) k 1. lednu v posledních deseti letech dosahoval v průměru přibližně 150 mld. Kč. Pokles jejich stavu na začátku roku 2019 a 2020 na hodnoty kolem 130 mld. Kč byl na počátku roku 2021 vystřídán nárůstem na 174,7 mld. Kč ovlivněným zvýšením stavu nevyčerpaných prostředků účelově určených na boj s důsledky epidemie nemoci covid-19, na programové financování a také v oblasti neprofilujících výdajů. Stav NNV k 1. lednu 2022 se následně snížil na 162,8 mld. Kč. Z této částky organizační složky státu zapojily 128,9 mld. Kč (dalších 0,9 mld. Kč ukončily), z nichž **skutečně použily 90,5 mld. Kč** (70,2 %). Zbývající prostředky (71,4 mld. Kč) tvoří část stavu NNV k 1. lednu 2023, jejichž objem společně s prostředky nespotřebovanými v roce 2022 dosáhl 210,1 mld. Kč. Detailnější analýza vývoje stavu, struktury a čerpání NNV je uvedena v samostatné kapitole tohoto sešitu.

Následující tabulka zobrazuje nejdůležitější parametry hospodaření státního rozpočtu v roce 2022, meziroční srovnání a úroveň plnění příjmů a čerpání výdajů ve vztahu k rozpočtu upravenému v průběhu roku rozpočtovými opatřeními.

Tabulka č. 5: Základní přehled o výsledcích hospodaření státního rozpočtu (mld. Kč)

	2021	2022					Rozdíl skutečnosti	Index 2022/2021
	Skutečnost	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Skutečnost	% plnění	Rozdíl Sk proti RpZ		
	1	2	3	4	5=4:3	6=4-3	7=4-1	8=4:1
Celkové příjmy	1 487,2	1 678,3	1 686,0	1 624,4	96,3	-61,6	137,2	109,2
Daňové příjmy (bez poj. na SZ)	699,4	775,2	775,2	789,7	101,9	14,5	90,3	112,9
DPH	298,5	351,4	351,4	345,2	98,2	-6,2	46,7	115,6
Spotřební daně *)	150,1	158,6	158,6	153,5	96,8	-5,1	3,3	102,2
DPPO	129,1	131,4	131,4	151,5	115,3	20,1	22,4	117,3
DPFO	109,1	118,8	118,8	123,6	104,1	4,8	14,6	113,4
ostatní daňové příjmy	12,6	15,0	15,0	15,9	105,8	0,9	3,3	126,0
Pojistné na SZ	595,5	635,4	635,4	637,7	100,4	2,2	42,2	107,1
Nedaňové a ost. příjmy	192,3	267,6	275,4	197,1	71,6	-78,3	4,7	102,5
z toho: prostředky přijaté z EU/FM	126,3	194,0	201,7	117,5	58,3	-84,2	-8,8	93,0
Celkové výdaje	1 906,9	2 053,3	2 061,0	1 984,8	96,3	-76,2	77,9	104,1
z toho: EU/FM výdaje **)	137,4	194,0	201,7	161,1	79,9	-40,6	23,7	101,6
Běžné výdaje	1 729,8	1 838,1	1 852,6	1 798,8	97,1	-53,8	69,0	104,0
Sociální dávky ***)	692,2	775,1	782,5	768,0	98,1	-14,5	75,8	110,9
Kapitálové výdaje	177,1	215,2	208,4	186,0	89,3	-22,4	8,9	105,0
Saldo SR	-419,7	-375,0	-375,0	-360,4	96,1	14,6	59,3	85,9
Saldo bez EU/FM prostředků	-408,6	-375,0	-375,0	-316,8	84,5	58,2	91,8	77,5

*) včetně tzv. energetických daní a odvodu z elektřiny ze slunečního záření

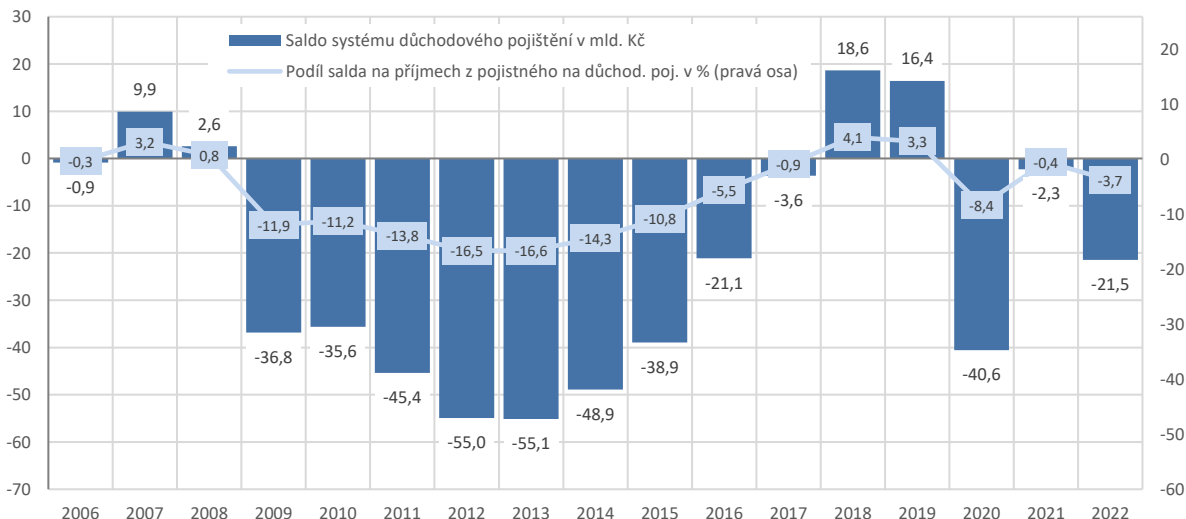
**) výdaje, které jsou ze státního rozpočtu předfinancovány a jsou součástí žádostí o platby finančních prostředků z EU a FM

***) pouze položka rozpočtové skladby 5410 "Sociální dávky" (tj. bez souvis. výdajů, které jsou z hlediska závazných ukazatelů také sociálními dávkami)

Analýza vývoje inkasa jednotlivých druhů příjmů a čerpání výdajů státního rozpočtu je podrobněji uvedena v dalších částech této Informace.

Součástí výsledku hospodaření státního rozpočtu je i **saldo systému důchodového pojištění**. Z níže uvedeného grafu je od roku 2013 patrný pozitivní trend zlepšování salda systému důchodového pojištění až k přebytkovým v letech 2018 a 2019. Rok 2020 zatížený nejen propadem příjmů z pojistného, ale i nadstandardní valorizací důchodů a mimořádnou výplatou jednorázového příspěvku důchodci v objemu 15 mld. Kč skončil výsledkem, který z pohledu časového vývoje znamenal návrat na úroveň roku 2015. Rok 2021, tažený více než 10% růstem započítaných příjmů a ovlivněný i zvýšenou smrtností související s nemocí covid-19, byl zakončen výsledkem blízcím se vyrovnanému saldu. Do první poloviny roku 2022 kopíroval tento ukazatel vývoj roku 2021, ovšem po mimořádných valorizacích důchodů v červnu a září s dopadem 27 mld. Kč došlo k prohloubení salda na 21,5 mld. Kč. Celkové příjmy z pojistného na důchodové pojištění včetně pokut a penále i příjmů z dobrovolného důchodového pojištění činily 573,2 mld. Kč (+38,1 mld. Kč, tj. +7,1 %) a výdaje na dávky důchodového pojištění, včetně výdajů na správu ve výši 6,6 mld. Kč, dosáhly 594,7 mld. Kč (+57,3 mld. Kč, tj. +10,7 %).

Graf č. 7: Vývoj salda systému důchodového pojištění a jeho podíl na příjmové složce (mld. Kč; %)

II. Příjmy státního rozpočtu

1 Celkové příjmy státního rozpočtu

Zákonem č. 57/2022 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2022, ze dne 10. března 2022 schválila Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR příjmy státního rozpočtu ve výši 1 613,2 mld. Kč. Zákonem č. 344/2022 Sb. ze dne 18. října 2022, kterým byly upraveny parametry státního rozpočtu, byla původní rozpočtovaná částka zvýšena o 65,1 mld. Kč na 1 678,3 mld. Kč. Tento objem představoval růst o 292,6 mld. Kč (+21,1 %) proti plánovaným příjmům v roce 2021 a navýšení o 191,1 mld. Kč (+12,8 %) proti skutečnému výnosu příjmů předchozího roku.

Celkové příjmy státního rozpočtu dosáhly za rok 2022 výše 1 624,4 mld. Kč, což představovalo 96,3 % rozpočtu po změnách a navýšení o 137,2 mld. Kč, tj. o 9,2 % více než v loňském roce. Oproti výsledkům předchozích dvou let již bylo překročeno inkaso roku 2019 (+101,2 mld. Kč), který byl posledním rokem před propuknutím epidemie nemoci covid-19.

Tabulka č. 6: Celkové příjmy státního rozpočtu v roce 2022 (mld. Kč)

	Skutečnost	Rozpočet 2022		Skutečnost	%	Rozdíl	Index
	2021	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	2022	plnění (4:3)	skutečností (4-1)	2022/2021 (4:1)
	1	2	3	4	5	6	7
DAŇOVÉ PŘÍJMY	1 294,9	1 410,6	1 410,6	1 427,3	101,2	132,4	110,2
Příjmy z daní a poplatků bez pojistného na SZ a SPZ	699,4	775,2	775,2	789,7	101,9	90,3	112,9
Daň z příjmů fyzických osob (DPFO)	109,1	118,8	118,8	123,6	104,1	14,6	113,4
DPFO placená plátcí	87,1	91,4	91,4	94,1	102,9	7,0	108,0
DPFO placená poplatníky	6,2	7,8	7,8	9,0	115,2	2,8	145,0
DPFO vybírána srážkou	15,8	19,6	19,6	20,6	104,9	4,8	130,3
Daň z příjmů právnických osob (DPPO)	129,1	131,4	131,4	151,5	115,3	22,4	117,3
Obecné daně ze zboží a služeb v tuzemsku (DPH)	298,5	351,4	351,4	345,2	98,2	46,7	115,6
Zvláštní daně a poplatky ze zboží a služeb v tuzemsku	150,1	158,6	158,6	153,5	96,8	3,3	102,2
Spotřební daň z minerálních olejů	74,9	73,0	73,0	71,8	98,3	-3,1	95,9
Spotřební daň z tabákových výrobků *)	56,2	62,7	62,7	59,4	94,7	3,1	105,6
Odvod z elektřiny ze slunečního záření	2,1	5,3	5,3	5,0	95,2	2,9	239,9
Poplatky a odvody v oblasti životního prostředí	2,1	2,1	2,1	2,2	102,1	0,0	101,8
Poplatky za uložení odpadů	1,7	1,7	1,7	1,7	103,2	0,0	99,7
Odvody za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu	0,4	0,4	0,4	0,4	104,2	0,0	111,6
Příjmy úhrad za dobývání nerostů a poplatků za geolog. práce	0,4	0,4	0,4	0,4	102,1	0,0	112,3
Správní poplatky	2,5	2,4	2,4	2,1	89,5	-0,4	84,7
Soudní poplatky	1,1	1,0	1,0	1,1	114,1	0,0	104,2
Poplatky na činnost správních úřadů	0,5	0,5	0,5	0,5	100,3	0,0	100,9
Daň z hazardních her **)	6,1	6,7	6,7	8,0	119,8	1,9	131,6
Majetkové daně	-0,1	0,0	0,0	0,1	x	0,1	x
Ostatní daňové příjmy ***)	-0,1	1,8	1,8	1,4	74,7	1,5	x
Pojistné na soc. zabezp. a příspěv. na státní politiku zaměstnanosti	595,5	635,4	635,4	637,7	100,4	42,2	107,1
z toho: Pojistné na důchodové pojištění	534,8	568,4	568,4	572,9	100,8	38,1	107,1
NEDAŇOVÉ A KAPITÁLOVÉ PŘÍJMY A PŘIJATÉ TRANSFERY	192,3	267,6	275,4	197,1	71,6	4,7	102,5
Nedaňové příjmy	33,1	25,4	25,4	31,8	125,4	-1,3	96,2
Příjmy z vlast. činnosti a odvody přebyt. organiz. s přímým vztahem	21,3	15,7	15,6	19,1	122,2	-2,2	89,6
Přijaté sankční platby a vratky transferů	5,0	3,7	3,7	4,5	121,9	-0,5	90,8
Příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ost. nedaňové příjmy	3,7	2,8	2,9	4,1	144,3	0,4	111,5
Přijaté splátky půjčených prostředků	0,7	0,5	0,5	0,8	178,2	0,1	107,8
Příjmy sdílené s EU	2,3	2,7	2,7	3,2	120,1	0,9	138,8
Kapitálové příjmy	18,5	22,7	22,7	19,4	85,4	0,9	105,1
Příjmy z prodeje dlouhodobého majetku a ost. kapitálové příjmy	18,4	22,7	22,7	19,3	85,2	0,9	105,0
Příjmy z prodeje dlouhodobého finančního majetku	0,0	0,0	0,0	0,1	566,4	0,0	132,7
Přijaté transfery	140,8	219,6	227,3	145,8	64,2	5,1	103,6
Neinvestiční přijaté transfery	77,3	93,4	98,4	89,0	90,5	11,7	115,2
Investiční přijaté transfery	63,5	126,2	128,9	56,9	44,1	-6,7	89,5
PŘÍJMY STÁTNÍHO ROZPOČTU CELKEM	1 487,2	1 678,3	1 686,0	1 624,4	96,3	137,2	109,2

*) včetně spotřební daně ze zahřívávaných tabákových výrobků a spotřební daně ze surového tabáku

***) včetně zrušeného odvodu z loterií a podobných her a z výherních hracích přístrojů

***) dopočet do celku

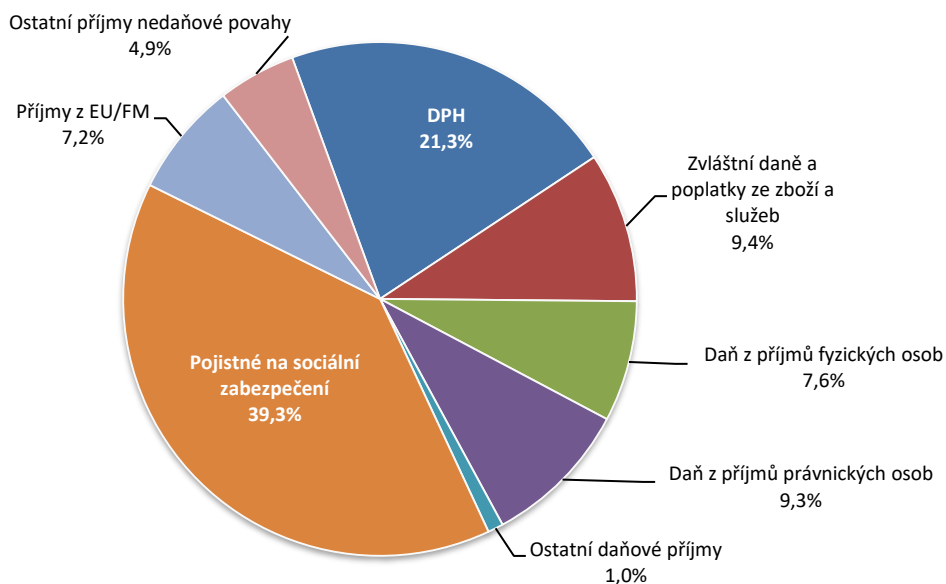
Pramen: Integrovaný informační systém Státní pokladny

Na meziročním růstu se podílely jak daňové příjmy (+90,3 mld. Kč, +12,9 %), tak i inkaso pojistného na sociální zabezpečení (+42,2 mld. Kč, +7,1 %) a ostatní příjmy (+4,7 mld. Kč, +2,5 %), které vzrostly i přes to, že příjmy z EU a finančních mechanismů meziročně klesly o 8,8 mld. Kč (-7,0 %).

I přes poměrně vysoké tempo růstu nebyl rozpočet příjmů státního rozpočtu naplněn o 61,6 mld. Kč. Zaostaly především příjmy z EU a finančních mechanismů, jejichž objem představoval pouze 58,3 % rozpočtu po změnách a nenaplnění o 84,2 mld. Kč. Výběr daní a pojistného naopak plánovanou výši překročil o 16,7 mld. Kč, tj. o 1,2 %.

Detailnější analýza faktorů, které ovlivnily inkaso jednotlivých příjmových složek státního rozpočtu, jsou uvedeny v následujících pasážích.

Graf č. 8: Struktura celkových příjmů státního rozpočtu v roce 2022

2 Daňové příjmy státního rozpočtu

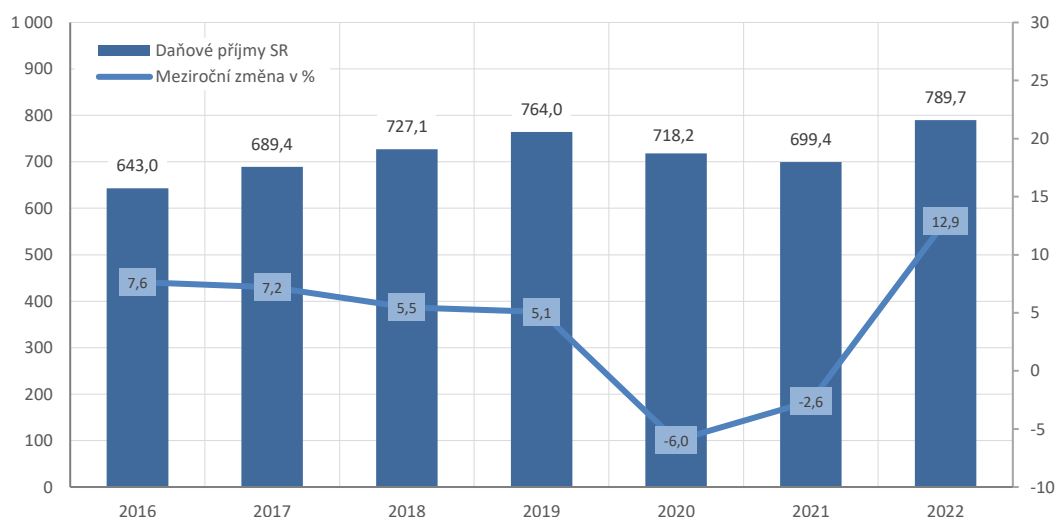
Rozpočet příjmů státního rozpočtu z daní a poplatků bez pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti předpokládal proti skutečnosti roku 2021 meziroční nárůst o 75,8 mld. Kč, tj. o 10,8 %. **Skutečné inkaso ke konci roku 2022 dosáhlo 789,7 mld. Kč** při plnění rozpočtu na 101,9 % (tj. překročení o 14,5 mld. Kč) a meziročním nárůstem o 90,3 mld. Kč, tj. o 12,9 %.

Na meziročním růstu se podílely všechny hlavní složky daňových příjmů. Nejvíce rostlo inkaso DPH (+46,7 mld. Kč, +15,6 %) výrazně podpořené oživením ekonomiky a růstem cenové hladiny. Výrazně vzrostly i inkasa daní z příjmů právnických osob (+22,4 mld. Kč, +17,3 %) a fyzických osob (+14,6 mld. Kč, +13,4 %).

U spotřebních daní (+2,2 %, +3,3 mld. Kč) se v případě zdanění tabákových výrobků (+3,1 mld. Kč, +5,6 %) odráží popandemické oživení ekonomiky zejména v oblasti cestovního ruchu a pohostinství, avšak výnos fiskálně nejvýznamnější komodity, spotřební daně z minerálních olejů (-4,1 %, -3,1 mld. Kč) negativně ovlivnilo dočasné snížení sazby spotřební daně z motorového benzínu a z nafty.

Pozitivní vývoj v oblasti daní lze ovšem vnímat i z pohledu perspektivy roku 2019, do kterého se ještě nepromítaly negativní efekty protiepidemických restrikcí a také daňových změn, které zejména zrušením tzv. superhrubé mzdy, změnou rozpočtového určení daní ve prospěch příjmů rozpočtů územních samospráv, zvýšením slevy na poplatníka, zrušením daně z nabytí nemovitých věcí a dalších změn s nižšími dopady vedly ke skokovému propadu daňových příjmů státního rozpočtu. Následující graf demonstruje vývoj inkasa daňových příjmů i ve srovnání s obdobím před příchodem epidemie nemoci covid-19. Z uvedených údajů vyplývá, že výběr daňových příjmů státního rozpočtu sice vzrostl nad úroveň roku 2019, ovšem pouze o 25,7 mld. Kč, tj. o 3,4 %, když proti tomuto období vykazovala nižší příspěvek státnímu rozpočtu zejména daň z příjmů fyzických osob placená plátcí (-48,7 mld. Kč) a spotřební daň z minerálních olejů (-12,3 mld. Kč).

Graf č. 9: Vývoj daňových příjmů státního rozpočtu od roku 2016 (mld. Kč)

2.1 Daň z příjmů fyzických osob

Daň z příjmů fyzických osob patří do skupiny sdílených daní, tedy její výnos je rozdělován mezi státní rozpočet a územní rozpočty. Oproti minulému roku nedošlo ke změně rozpočtového určení daní. Tato daň zahrnuje daň z příjmů fyzických osob placenou plátcí, placenou poplatníky (z příznání) a vybíranou srážkou podle zvláštní sazby daně.

Celkový výnos daně na úrovni veřejných rozpočtů dosáhl dle údajů finančních výkazů 194,9 mld. Kč, což bylo o 21,9 mld. Kč, tj. 12,7 %, více než v roce 2021.

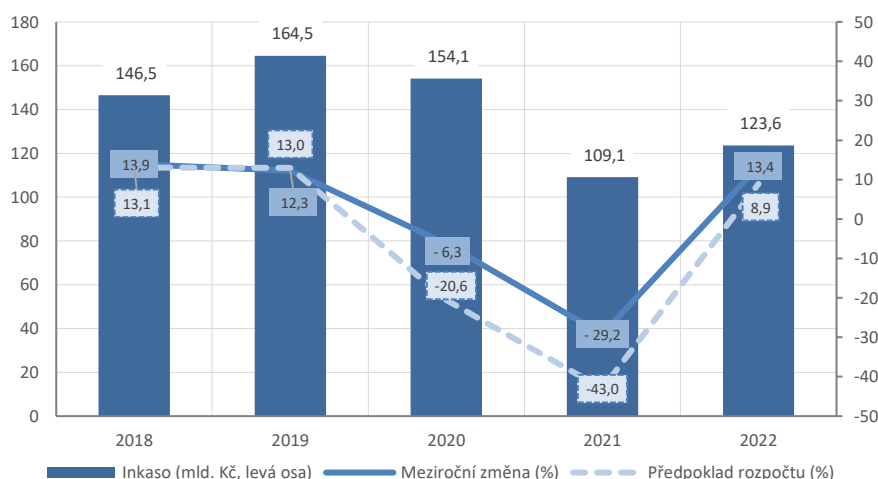
Na úrovni státního rozpočtu byly daně z příjmů fyzických osob rozpočtovány ve výši 118,8 mld. Kč, ve skutečnosti však inkaso činilo **123,6 mld. Kč**, tj. 104,1 % rozpočtu, inkaso tak bylo meziročně vyšší o 14,6 mld. Kč, tj. o 13,4 %. Následující tabulka a graf ukazují celoroční plnění inkasa z hlediska státního rozpočtu.

Tabulka č. 7: Příjmy státního rozpočtu z daně z příjmů fyzických osob (mld. Kč)

Ukazatel	Skutečnost 2021	Rozpočet 2022		Skutečnost 2022	% plnění rozpočtu	Rozdíl 2022-2021	Index 2022/2021
		schválený	po změnách				
Daň z příjmu fyzických osob v tom:	109,1	118,8	118,8	123,6	104,1	14,6	113,4
placená plátcí	87,1	91,4	91,4	94,1	102,9	7,0	108,0
placená poplatníky	6,2	7,8	7,8	9,0	115,2	2,8	145,0
vybíraná srážkou	15,8	19,6	19,6	20,6	104,9	4,8	130,3

Pramen: Integrovaný informační systém Státní pokladny

Graf č. 10: Vývoj příjmů státního rozpočtu z DPFO v letech 2018 až 2022 (mld. Kč)

Pozn.: Předpoklad rozpočtu vyjadřuje procentní změnu očekávanou rozpočtem proti skutečnosti předchozího roku

2.1.1 Daň z příjmů fyzických osob placená plátcí

Příjem státního rozpočtu této daně (odvedené zaměstnavatelem za zaměstnance) dosáhl v loňském roce výše **94,1 mld. Kč**, tj. při naplnění rozpočtu na 102,9 % byly tyto příjmy meziročně vyšší o 7,0 mld. Kč, resp. o 8,0 %.

Meziroční nárůst inkasa byl způsoben především nižší přímou podporou ve formě výplaty kompenzačních bonusů (zákon č. 95/2021 Sb. o kompenzačním bonusu pro rok 2021 a zákon č. 519/2021 Sb., o kompenzačním bonusu pro rok 2022). Za rok 2022 byla tato forma podpory poskytnuta pouze ve výši 2,6 mld. Kč (4,1 mld. Kč na úrovni veřejných rozpočtů), zatímco v roce 2021 činila tato podpora 12,1 mld. Kč (19,2 mld. Kč na úrovni veřejných rozpočtů).

Vývoj inkasa v meziročním srovnání negativně ovlivňovaly i daňové změny účinné od roku 2021, a to zejména zrušení „superhrubé“ mzdy, tedy snížení základu daně o více než 25 %, a dále zvýšení slevy na poplatníka (zákon č. 609/2020 Sb., dále také „daňový balíček“). Efekt nižšího zdanění z tohoto důvodu se totiž projevil v hotovostním plnění až v únoru 2021, dodatečný negativní dopad do hotovostního plnění státního rozpočtu v roce 2022 odhadujeme ve výši 5,3 mld. Kč. Kromě toho inkaso od února 2022 dále snižovalo:

- opětovné zvýšení slevy na poplatníka s odhadovaným negativním dopadem ve výši 6,8 mld. Kč,
- zvýšení daňového zvýhodnění na druhé, třetí a každé další dítě s odhadovaným negativním dopadem ve výši 1,2 mld. Kč a
- zrušení limitu pro uplatnění daňového bonusu s odhadovaným negativním dopadem ve výši 0,3 mld. Kč.

S účinností od 1. 7. 2022 došlo ke snížení procentuální částky vstupní ceny z 1 % na 0,5 %, ze které se stanoví výše příjmu ze závislé činnosti plynoucímu zaměstnanci v souvislosti s bezplatným poskytnutím motorového nízkooemisního vozidla zaměstnavatelem zaměstnanci k používání i k soukromým účelům s odhadovaným negativním dopadem pro rok 2022 ve výši 0,1 mld. Kč na úrovni státního rozpočtu (zákon č. 142/2022 Sb.).

Na příjmy státního rozpočtu v roce 2022 také negativně působily vlivy z roku 2021, které se projeví až v roce 2022 v rámci ročního zúčtování záloh na daň a daňového zvýhodnění za rok 2021. Jedná se zejména o:

- zvýšení daňového zvýhodnění na druhé, třetí a každé další dítě s účinností od roku 2021 s odhadovaným negativním dopadem ve výši 1,4 mld. Kč,
- zrušení limitu pro uplatnění daňového bonusu s účinností od roku 2021 s odhadovaným negativním dopadem ve výši 0,3 mld. Kč,
- dočasné zvýšení limitu pro uplatnění odpočtu bezúplatného plnění s odhadovaným negativním dopadem ve výši 0,1 mld. Kč (vše na úrovni státního rozpočtu).

Na příjmy státního rozpočtu v roce 2022 také negativně působilo zvýšení limitu pro slevu na dani za umístění dítěte do předškolního zařízení pro rok 2021 oproti roku 2020, jehož příčinou je růst minimální mzdy (z částky 14 600 Kč pro rok 2020 na částku 15 200 Kč pro rok 2021). Tato sleva může být uplatněna až v rámci ročního zúčtování na daň z příjmů fyzických osob, případně v daňovém přiznání.

Naopak bylo inkaso pozitivně ovlivněno zvýšením minimální mzdy a růstem mezd a platů.

2.1.2 Daň z příjmů fyzických osob placená poplatníky

Daň z příjmů fyzických osob placená poplatníky zahrnuje veškerou daň odvedenou na základě podaných daňových přiznání, tj. v zásadě získanou z jiné než závislé činnosti. Projevují se tu jak příjmy ze samostatné činnosti, tak i příjmy z kapitálového majetku, nebo příjmy z nájmu či ostatní příjmy. Zahrnuje také případné vyrovnání části daně ze závislé činnosti odvedené po podání přiznání, zejména při souběhu závislé a jiné výdělečné činnosti, popř. při souběhu několika zaměstnání. Od roku 2021 zahrnuje také platby záloh na daň z příjmů fyzických osob u poplatníků v paušálním režimu. V roce 2022 bylo na zálohách zapláceno celkem cca 61 mil. Kč na úrovni státního rozpočtu.

Příjem z **daně z příjmů fyzických osob placené poplatníky** náležející státnímu rozpočtu dosáhl výše **9,0 mld. Kč**, tj. o 1,2 mld. Kč více, než byl schválený rozpočet této daně pro rok 2022. Meziročně pak byly tyto příjmy vyšší o 2,8 mld. Kč, tj. o 45,0 %.

Výše inkasa byla pozitivně ovlivněna zavedením druhé sazby daně podle § 16 zákona o daních z příjmů ve výši 23 % pro část základu daně přesahující 48násobek průměrné mzdy. Tato sazba byla zavedena od roku 2021,

příčemž současně bylo zrušeno solidární zvýšení daně ve výši 7 % pro součet příjmů z § 6 zákona o daních z příjmů a dílčího základu daně dle § 7 zákona o daních z příjmů převyšující 48násobek průměrné mzdy (také došlo ke zrušení povinnosti podat přiznání k dani z příjmů pro poplatníky z důvodu zvýšení daně o solidární zvýšení daně).

Inkaso bylo naopak negativně ovlivněno dalšími opatřeními uvedenými v daňovém balíčku a v dalších zákonech s účinností od roku 2021, jedná se zvláště o:

- zvýšení slevy na poplatníka na 27 840 Kč s odhadovaným negativním dopadem 0,3 mld. Kč,
- zrušení limitu pro uplatnění daňového bonusu s odhadovaným negativním dopadem ve výši 0,1 mld. Kč,
- trvalé zvýšení vstupní ceny pro odepisování majetku ze 40 000 Kč na 80 000 Kč,
- zavedení mimořádných odpisů,
- zvýšení daňového zvýhodnění na druhé, třetí a další dítě (zákon č. 285/2021 Sb.) s odhadovaným negativním dopadem ve výši 0,3 mld. Kč,
- zavedení paušálního režimu od roku 2021 (zákon č. 540/2020 Sb.) s odhadovaným negativním dopadem ve výši 0,4 mld. Kč,
- dočasné zvýšení limitu pro uplatnění darů na 30 % ze základu daně (zákon č. 39/2021 Sb.) s odhadovaným negativním dopadem ve výši 0,1 mld. Kč (vše na úrovni státního rozpočtu).

Na příjmy státního rozpočtu v roce 2022 také negativně působilo zvýšení limitu pro slevu na dani za umístění dítěte do předškolního zařízení pro rok 2021 oproti roku 2020, jehož příčinou je růst minimální mzdy (z částky 14 600 Kč pro rok 2020 na částku 15 200 Kč pro rok 2021).

Důvodem překročení rozpočtované částky (zákon č. 344/2022 Sb.) bylo zejména zavedení druhé sazby daně ve výši 23 % (viz výše) a nárůst dílčího základu daně v případě ostatních příjmů (např. příjmů z příležitostných činností nebo z úplatného převodu nemovitostí nebo cenného papíru).

2.1.3 Daň z příjmů fyzických osob vybíraná srážkou podle zvláštní sazby dně

Daň z příjmů fyzických osob vybíraná srážkou zahrnuje daň z úroků, dividend a jiných kapitálových výnosů, případně i daně z jiných příjmů vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně.

Na této dani inkasoval státní rozpočet 20,6 mld. Kč, tj. meziročně o 4,8 mld. Kč více. Proti úrovni daně schváleným rozpočtem se jednalo o překročení o 1,0 mld. Kč, tj. o 4,9 %.

Z diskrečních faktorů na inkaso negativně působilo osvobození výnosů ze státních dluhopisů emitovaných od roku 2021 (zákon č. 609/2020 Sb.).

Hlavním důvodem vysokého meziročního růstu inkasa (a mírného přeplnění novelizovaného SR) byl růst úrokových sazeb v roce 2022.

2.2 Daň z příjmů právnických osob

Inkaso daně z příjmů právnických osob je tvořeno dvěma složkami, daní sráženou podle zvláštní sazby plátců daně a daní ze zisku a kapitálových výnosů odváděnou samotnými daňovými poplatníky ve formě běžných záloh a ročního vyrovnání daně.

Z hlediska příjmů státního rozpočtu nelze výnos této daně členit na inkaso z přiznání a vybírané srážkou. Z toho vycházejí některé následující komentáře a údaje v tabulkách ze stavů na účtech ČNB (jde o celostátní výnosy bez inkasa daně z příjmů právnických osob placené obcemi a kraji), které se liší od údajů z finančních výkazů předložených organizačními složkami státu a územní samosprávou.

Daň z příjmů právnických osob patří rovněž do kategorie daní, jejíž výnos je rozdělován mezi státní rozpočet a územní rozpočty. Od 1. 1. 2021 je z jejího celkového výnosu státnímu rozpočtu určeno 64,38 %, rozpočtům obcí 25,84 % a rozpočtům krajů 9,78 %.

Vývoj celostátního výnosu daně z příjmů právnických osob (tj. státní rozpočet a územní rozpočty bez daně z příjmů právnických osob placené obcemi a kraji) je uveden v následující tabulce:

Tabulka č. 8: Celostátní inkaso daní z příjmů právnických osob (mld. Kč)

Ukazatel	Skutečnost 2021	Rozpočet 2022		Skutečnost 2022	% plnění 6=5:4	Rozdíl 2022 -2021 7=5-2	Index 2022/2021 7=5:2
		schválený	po změnách				
1	2	3	4	5			
DPPO celkem *)	200,6	204,1	204,1	235,3	115,3	34,8	117,3
daň z příznání	196,0	x	x	228,7	x	32,7	116,7
daň vybíraná srážkou	4,6	x	x	6,7	x	2,1	145,0
Z celku DPPO státní rozpočet	129,1	131,4	131,4	151,5	115,3	22,4	117,3

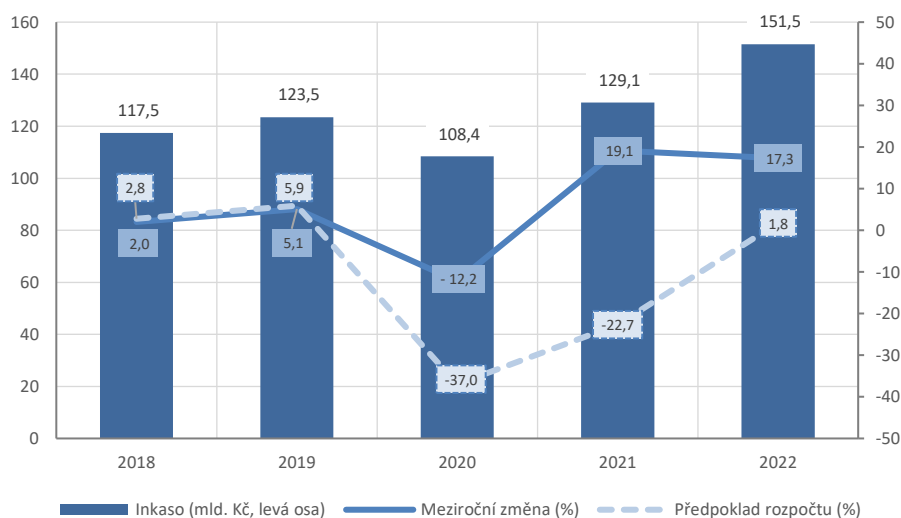
*) Údaje bez DPPO vybírané obcemi a kraji (inkaso 2021 ve výši 5,8 mld. Kč, inkaso 2022 ve výši 7,1 mld. Kč)

Pramen: Stavby na účtech ČNB – nesouhlasí s údaji za celostátní daně z finančních výkazů IISSP z důvodů časového posunu převodu daňových příjmů dle § 6 zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní

Celkový celostátní výnos daně vybraný finančními úřady v ČR v roce 2022 činil 235,3 mld. Kč, tj. 115,3 % rozpočtu. Oproti roku 2021 to představuje nárůst o 34,8 mld. Kč (o 17,3 %).

Z celostátního výnosu připadlo **státnímu rozpočtu 151,5 mld. Kč**, což bylo o 22,4 mld. Kč, resp. o 17,3 % více než v roce 2021 a o 20,1 mld. Kč (o 15,3 %) více než stanovil rozpočet.

Graf č. 11: Vývoj příjmů státního rozpočtu z DPPO v letech 2018 až 2022 (mld. Kč)

Pozn.: Předpoklad rozpočtu vyjadřuje procentní změnu očekávanou rozpočtem proti skutečnosti předchozího roku

Důvodem výrazného překročení rozpočtované částky (zákon č. 344/2022 Sb.) je především lepší než původně očekávaná ziskovost firem, tj. vyšší než predikované doplatky vyrovnání daně za zdaňovací období 2021 splatné v roce 2022 a následně vyšší zálohy na daň. Současně došlo ke snížení negativních dopadů diskrečních opatření oproti očekávání, a to konkrétně u dopadu zavedení tzv. mimořádných odpisů.

Nárůst inkasa na daní se projevil zejména v oblasti velkoobchodu, maloobchodu, zdravotní péče, nemovitostí, lesnictví, energetickém sektoru a dále v sektoru pojišťovnictví v souvislosti se změnou ve zdanění rezerv pojišťoven.

Dopady legislativních změn a ostatních faktorů na vývoj inkasa daně v roce 2022

Z hlediska platné legislativy měl být obecně výběr inkasa daně z příjmů v průběhu roku 2022 ovlivněn v prvním a druhém čtvrtletí zálohami odvozenými z daňové povinnosti za zdaňovací období 2020 a daní zaplacenou za zdaňovací období 2021. Inkaso ve třetím a čtvrtém čtvrtletí pak mělo být běžně ovlivněno také daní zaplacenou za zdaňovací období 2021 a zejména zálohami vyplývajícími ze zaplacené daně za zdaňovací období 2021.

Zákonem č. 364/2019 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti daní v souvislosti se zvyšováním příjmů veřejných rozpočtů, byly s účinností od 1. 1. 2020 schváleny změny metody tvorby a uznatelnosti technických rezerv v základu daně z příjmů. Podle nové úpravy platné od 1. 1. 2020 mohou být součástí základu daně technické rezervy vytvořené podle zákona č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví, ve znění pozdějších předpisů. Podle přechodného ustanovení byl předpokládán jednorázový pozitivní dopad v částce 6,8 mld. Kč na úrovni

státního rozpočtu, rozložen na dvě zdaňovací období, přičemž pro rok 2022 se předpokládal rozpočtovaný dopad 1,6 mld. Kč na úrovni státního rozpočtu.

Opatřením s podstatným vlivem na inkaso daňových příjmů byl zákon č. 609/2020 Sb. („daňový balíček“) účinný od roku 2021. Rozpočtově významnými opatřeními přijatými v daňovém balíčku byly:

- Zavedení tzv. mimořádných odpisů pro hmotný majetek zařazený v 1. a 2. odpisové skupině s odhadovaným negativním dopadem pro rok 2022 ve výši 1,6 mld. Kč na úrovni státního rozpočtu, a zvýšení limitu vstupní ceny pro zařazení do hmotného majetku na částku 80 tis. Kč s odhadovaným negativním dopadem pro rok 2022 ve výši 1,0 mld. Kč na úrovni státního rozpočtu.
- Rozšíření daňové podpory stravování zaměstnanců o peněžitý příspěvek s odhadovaným negativním dopadem pro rok 2022 ve výši 0,1 mld. Kč na úrovni státního rozpočtu.
- Daňový balíček rovněž obsahoval změnu rozpočtového určení daní ve prospěch obcí (z 23,58 % na 25,84 %) a krajů (z 8,92 % na 9,78 %) s negativním dopadem ve výši 7,3 mld. Kč.

Novelou zákona o daních z příjmů (zákon č. 39/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů) došlo k dočasnému zvýšení limitu pro uplatnění odpočtu darů na 30 %, a to za zdaňovací období, která skončila v období od 1. 3. 2020 do 28. 2. 2022. Rozpočtovaný negativní dopad tohoto opatření je pro rok 2022 odhadován na 0,2 mld. Kč na úrovni státního rozpočtu. (Zákonem č. 128/2022 Sb., o opatřeních v oblasti daní v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace bylo období prodlouženo do 28. 2. 2023.)

Tabulka č. 9: Průběh příjmů státního rozpočtu z DPPO podle čtvrtletí (mld. Kč)

DPPO státní rozpočet	I.Q	II.Q	III.Q	IV.Q	Celkem
2018	26,7	38,2	25,3	27,3	117,5
2019	27,7	41,5	29,0	25,2	123,5
2020	28,2	23,7	27,1	29,4	108,4
2021	27,0	48,1	28,1	26,0	129,1
2022	28,7	59,0	32,4	31,4	151,5
Rozdíl 2022-2021	1,7	10,9	4,3	5,4	22,4

Pramen: Integrovaný informační Systém státní pokladny

K čtvrtletnímu rozložení inkasa státního rozpočtu DPPO lze konstatovat, že v 1. a ve 2. čtvrtletí 2022 tvořily inkaso převážně platby záloh stanovených podle výše daně za zdaňovací období započatá v roce 2020 a dále úhrady daně z řádných daňových přiznání za zdaňovací období započatá v roce 2021.

2.2.1 Daň z příjmů právnických osob z přiznání

Na dani z příjmů právnických osob z přiznání bylo v roce 2022 vybráno 228,7 mld. Kč, což představuje oproti předcházejícímu roku nárůst o 32,7 mld. Kč, tj. o 16,7 %

Z následující tabulky vyplývají meziroční změny celostátního inkasa **DPPO z přiznání**:

Tabulka č. 10: Celostátní inkaso daně z příjmů právnických osob z přiznání v letech 2018 až 2022 (mld. Kč)

	2018	2019	2020	2021	2022
Skutečnost	166,1	175,6	156,0	196,0	228,7
Meziroční změna v mld.	4,3	9,5	-19,6	40,0	32,7
Meziroční změna v %	2,7	5,7	-11,2	25,6	16,7

Pramen: Stavby na účtech ČNB

Při meziročním celorepublikovém nárůstu inkasa této daně byl zaznamenán v působnosti všech finančních úřadů ČR rovněž nárůst, jak vyplývá z následující tabulky:

Tabulka č. 11: Výběr DPPO z přiznání v letech 2021 a 2022 dle finančních úřadů (mil. Kč)

FÚ	2021	2022	Rozdíl 2022-2021	Index 2022/2021
Specializovaný finanční úřad	89 349	105 690	16 341	118,3
Hlavní město Praha	39 328	49 206	9 878	125,1
Středočeský kraj	9 226	10 507	1 281	113,9
Jihočeský kraj	4 435	4 815	380	108,6
Plzeňský kraj	4 720	5 113	393	108,3
Karlovarský kraj	1 183	1 456	273	123,1
Ústecký kraj	3 887	4 009	122	103,1
Liberecký kraj	2 770	2 864	94	103,4
Královéhradecký kraj	3 845	3 983	138	103,6
Pardubický kraj	3 611	3 847	236	106,5
Kraj Vysocina	4 082	4 221	140	103,4
Jihomoravský kraj	12 930	14 261	1 331	110,3
Olomoucký kraj	4 447	5 025	578	113,0
Moravskoslezský kraj	7 660	8 639	979	112,8
Zlínský kraj	4 492	5 040	548	112,2
ČR celkem	195 964	228 676	32 712	116,7

Pramen: Stavby na účtech ČNB

K nejvýraznějšímu nárůstu celorepublikově přiznané daně vůči porovnávanému zdaňovacímu období roku 2020 došlo v oblasti velkoobchodu, kromě motorových vozidel (7 251 mil. Kč), finanční zprostředkování, kromě pojišťovnictví a penzijního financování (4 309 mil. Kč), výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů (3 327 mil. Kč), činnosti v oblasti nemovitostí (3 123 mil. Kč).

Naproti tomu celorepublikově k meziročnímu poklesu přiznané daně DPPO vůči porovnávanému zdaňovacímu období roku 2021 došlo mj. ve výrobě pryžových a plastových výrobků (-675 mil. Kč), pozemní a potrubní doprava (-270 mil. Kč), výstavbě budov (-139 mil. Kč), výroba základních farmaceutických výrobků a farmaceutických přípravků (-137 mil. Kč).

U prvního sta poplatníků s největším objemem inkasa DPPO z přiznání došlo v roce 2022 v porovnání s rokem 2021 k nárůstu celkového objemu inkasa o 9,5 mld. Kč (z 59,5 mld. Kč na 69,0 mld. Kč).

Současně se ale meziročně mírně snížil jejich podíl na celkovém objemu inkasa DPPO z přiznání z 30,3 % na 30,2 %. Přitom u prvních dvaceti poplatníků s největším objemem inkasa DPPO z přiznání byl zaznamenán meziroční nárůst o 4,8 mld. Kč (z 30,5 mld. Kč na 35,3 mld. Kč). Na tomto podílu se projevila výše daňové povinnosti u jednotlivých daňových subjektů, které za zdaňovací období roku 2021 vykázaly vyšší daňovou povinnost DPPO oproti roku 2020, a tím došlo i ke zvýšení zálohové povinnosti v roce 2022.

Tabulka č. 12: Podíl TOP 100 poplatníků a TOP 20 poplatníků na inkasu DPPO z přiznání v letech 2020 až 2022 (mld. Kč)

	2020	2021	2022
Inkaso DPPO - ČR	156,00	195,96	228,68
Inkaso DPPO - TOP 100 poplatníků	57,37	59,48	69,02
Inkaso DPPO - TOP 20 poplatníků	32,96	30,48	35,26
Podíl TOP 100 poplatníků na celostátním výnosu DPPO	36,7%	30,3%	30,2%
Podíl TOP 20 poplatníků na celostátním výnosu DPPO	21,1%	15,5%	15,4%
Podíl TOP 20 poplatníků na výnosu TOP 100 poplatníků	57,5%	51,2%	51,1%

Meziroční nárůst byl zaznamenán u předpisu objemu doměrků z daňových kontrol, a to o 0,1 mld. Kč. Na objem předepsaných doměrků z daňových kontrol v roce 2022 měla pozitivní vliv ukončená řízení ve věci podaných odvolání daňových subjektů proti dodatečným platebním výměrům z daňových kontrol z minulých let. Negativní vliv na objem doměrků měly ukončené daňové kontroly (vydané dodatečné platební výměry v roce 2022), u nichž probíhá odvolací řízení. Převážná část objemu předepsaných doměrků se neliší od předchozích let a představuje výsledky daňových kontrol se zaměřením na oblast tzv. „korunových dluhopisů“, nastavení převodních cen mezi spojenými osobami, odpočtu na podporu výzkumu a vývoje, neprokázaných nákladů podle § 24 odst. 1 zákona o daních z příjmů a stanovení daně podle pomůcek podle § 98 daňového řádu. V období roku 2022 byl zaznamenán úbytek předpisů doměrků na základě podaných dodatečných daňových přiznání. Tuto skutečnost lze přisoudit i nižšímu počtu podání z titulu zpětného

uplatnění daňové ztráty ve smyslu ustanovení § 34 zákona o daních z příjmů, což mělo pozitivní vliv na inkaso daně z příjmů právnických osob.

Faktory ovlivňující meziroční vývoj inkasa daně z příjmů právnických osob z příznání

Úhrnná částka předpisů daně na debetních stranách osobních daňových účtů za rok 2022 meziročně vzrostla o 21,3 mld. Kč (z 209,1 mld. Kč na 230,4 mld. Kč). Podíl na tomto stavu představuje především meziroční zvýšení objemu splatných záloh o 17,0 mld. Kč (z 159,4 mld. Kč na 176,4 mld. Kč). Přičemž objem vyrovnání daně na základě podaných příznání se meziročně zvýšil o 44,5 mld. Kč (z 175,5 mld. Kč na 220,0 mld. Kč).

Objem doměrků na základě kontroly nebo vlastního zjištění správce daně se zvýšil o 0,1 mld. Kč (z 1,1 mld. Kč na 1,2 mld. Kč), předpis doměrků na základě dodatečného příznání daňového subjektu se změnil o 1,6 mld. Kč (z -2,4 mld. Kč na -0,8 mld. Kč). Meziročně se zvýšil objem předepsaných rozdílů mezi vyměřenou a předepsanou daní o 0,6 mld. Kč (z 0,7 mld. Kč na 1,3 mld. Kč).

Na kreditních stranách osobních daňových účtů se na meziročním nárůstu úhrnné částky inkasa DPPO z příznání v roce 2022 o 32,7 mld. Kč (z 196,0 mld. Kč na 228,7 mld. Kč) nejvýrazněji projevil meziroční nárůst objemu plateb na daň o 37,1 mld. Kč (z 219,4 mld. Kč na 256,5 mld. Kč), a to při meziročním nárůstu úhrnu tzv. „vratek“ o 3,6 mld. Kč (z -21,4 mld. Kč na -25,1 mld. Kč).

Důvody změn vyměřené DPPO v porovnávaných zdaňovacích obdobích

Celková částka DPPO vyměřené z příznání za zdaňovací období započatá v roce 2021, splatná v roce 2022, dosáhla 217,1 mld. Kč, oproti částce 174,0 mld. Kč za zdaňovací období započatá v roce 2020, splatné v roce 2021 (nárůst o 43,1 mld. Kč).

Tabulka č. 13: Důvody změn vyměřené DPPO (mld. Kč)

	Vliv změn na daň vyměřenou za předchozí ZO
a) nárůst celorepublikového úhrnu účetních zisků (po úpravě o metod. vlivy) o 299,19 mld. Kč	56,85
b) nárůst odečtu daňových ztrát o 19,75 mld. Kč	-3,75
c) nárůst objemu snížení základu daně u neziskových poplatníků o 0,14 mld. Kč	-0,03
d) nárůst bezúplatných plnění poskytnutých na zákonné účely o 1,09 mld. Kč	-0,20
e) nárůst uplatněných slev na dani	-0,58
f) nárůst zápočtů daně zaplacené v zahraničí	-0,12

Pramen: ADIS-DPP (Intranet FS- Sestavy - Sumární sestavy typu saldo)

Částka vyměřené DPPO za zdaňovací období započatá v roce 2021 se projevila při vyrovnání splatné DPPO za uvedená zdaňovací období v roce 2022, a následně ovlivnila výši záloh splatných ve zbývající části roku 2022. Vlivy změn jsou každoročně hodnoceny ke srovnatelnému datu předchozího období.

2.2.2 Daň z příjmů právnických osob vybíraná srážkou

Inkaso daně z příjmů právnických osob vybírané srážkou (celostátní výnos) v roce 2022 činilo 6,7 mld. Kč, tj. o 2,1 mld. Kč více než v roce 2021. Nárůst inkasa této daně v meziročním srovnání souvisel jak s výplatou úhrnného objemu podílů na zisku podléhajících dani z příjmů vybírané srážkou, tak i s ostatními vlivy např. s vývojem srážkové daně z příjmů plynoucích do zahraničí.

Inkaso daně vybírané srážkou souvisí především s ekonomickou stabilitou a rozvojem subjektů. Dividendová politika podnikatelských subjektů je závislá na jejich interních rozhodnutích. Výrazný nárůst inkasa byl zaznamenán u subjektů finančního sektoru a u některých subjektů výrobního sektoru.

Meziroční vývoj inkasa DPPO vybíraného srážkou v roce 2022 podle územního rozložení vyplývá z následující tabulky.

Tabulka č. 14: Daň z příjmů právnických osob vybíraná srážkou v letech 2021 a 2022 dle finančních úřadů (mil. Kč)

FÚ	2021	2022	Rozdíl 2022-2021	Index 2022/2021
Specializovaný finanční úřad	2 487	4 463	1 976	179,5
Hlavní město Praha	1 367	1 531	164	112,0
Středočeský kraj	106	140	34	132,5
Jihočeský kraj	45	35	-10	77,3
Plzeňský kraj	77	54	-22	71,0
Karlovarský kraj	8	27	19	351,7
Ústecký kraj	67	85	19	128,4
Liberecký kraj	63	46	-17	72,7
Královéhradecký kraj	27	25	-1	95,6
Pardubický kraj	49	45	-4	92,1
Kraj Vysočina	23	33	10	142,4
Jihomoravský kraj	171	68	-103	39,9
Olomoucký kraj	21	18	-3	86,8
Moravskoslezský kraj	71	80	9	112,8
Zlínský kraj	21	19	-3	88,1
ČR celkem	4 601	6 670	2 069	145,0

Pramen: Stavby na účtech ČNB

Pokud se jedná o meziroční vývoj inkasa v územním členění, byl pokles zaznamenán u osmi finančních úřadů, u ostatních došlo k nárůstu daně z příjmů právnických osob vybírané srážkou.

2.3 Daň z přidané hodnoty

I tato daň patří do kategorie tzv. sdílených příjmů. Výběr daně z přidané hodnoty (dále také „DPH“) je prováděn prostřednictvím finančních a celních úřadů. Finanční úřady vybírají tuto daň ze zdanitelných plnění uskutečněných v tuzemsku a celní úřady ji inkasují zejména při neobchodních dovozech zboží do České republiky. DPH inkasovaná těmito orgány odráží režim placení, kdy veškeré odpočty jsou spravovány výhradně finančními úřady.

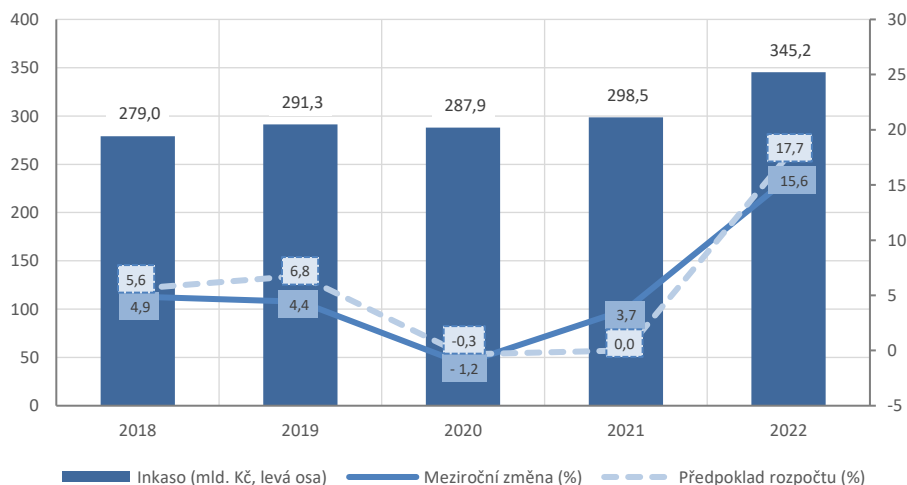
V roce 2022 představoval celkový celostátní výnos této fiskálně nejvýznamnější daně dle údajů finančních a celních úřadů 536,2 mld. Kč (z toho 535,7 mld. Kč finančními úřady, 0,5 mld. Kč celními úřady), tj. meziroční nárůst o 15,6 % (absolutně o 72,5 mld. Kč).

Pro rok 2022 nedošlo na dani z přidané hodnoty ke změně rozpočtového určení. Z celostátního výnosu daně z přidané hodnoty připadá 64,38 % státnímu rozpočtu, 25,84 % obcím a 9,78 % krajům.

Příjmem státního rozpočtu z uvedeného celkového inkasa DPH byla částka 345,2 mld. Kč, která představovala meziroční navýšení o 15,6 % (o 46,7 mld. Kč). I přes tento mimořádný nárůst byla rozpočtem stanovená částka 351,4 mld. Kč naplněna na 98,2 %.

Důvodem mírného nenaplnění státního rozpočtu je zejména fakt, že v porovnání se stavem při tvorbě rozpočtu (zákon č. 344/2022 Sb.) došlo ke zpomalení růstu nominální spotřeby domácností. Růst výdajů domácností na spotřebu, který má největší váhu, se snížil z 17,4 % na 14,9 % (lednová makroekonomická predikce MF).

Graf č. 12: Vývoj příjmů státního rozpočtu z DPH v letech 2018 až 2022 (mld. Kč)

Pozn.: Předpoklad rozpočtu vyjadřuje procentní změnu očekávanou rozpočtem proti skutečnosti předchozího roku

Tabulka č. 15: Příjem státního rozpočtu z DPH (mld. Kč)

Ukazatel	Skutečnost	Rozpočet		Skutečnost 2022	% plnění rozpočtu	Rozdíl 2022-2021	Index 2022/2021
	2021	schválený	po změnách				
	1	2	3	4	5=4:3	6=4-1	7=4:1
Daň z přidané hodnoty	298,5	351,4	351,4	345,2	98,2	46,7	115,6

Celkové inkaso daně z přidané hodnoty bylo ovlivněno navýšením úrovně vlastní daňové povinnosti o 17,2 % (139,4 mld. Kč), a ještě větším relativním růstem hodnoty nadměrných odpočtů o 19,2 % (66,9 mld. Kč). Meziroční přehled vývoje daňové povinnosti a nadměrných odpočtů ilustruje následující tabulka:

Tabulka č. 16: Celostátní inkaso DPH dle údajů finančních a celních úřadů (mil. Kč)

	2020	2021	2022	Rozdíl 2022-2021	Index 2022/2021
Vlastní daňová povinnost	742 979	811 401	950 759	139 358	117,2
Nadměrný odpočet	-316 781	-348 136	-415 025	-66 889	119,2
CÚ	254	412	463	51	112,4
Celkem	426 452	463 677	536 197	72 520	115,6

Pramen: Stavby na účtech ČNB – nesouhlasí s údaji za celostátní daně z finančních výkazů IISSP z důvodů časového posunu převodu daňových příjmů dle § 6 zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní

Hodnota vratek daně z přidané hodnoty osobám neusazeným v tuzemsku (osobám registrovaným k dani v jiném členském státě podle § 82a a zahraničním osobám povinným k dani podle § 83) za rok 2022 dosáhla částky 3,4 mld. Kč, čímž došlo k růstu této hodnoty meziročně o 0,4 mld. Kč. Vratky podle § 80 (osobám požívajícím výsad a imunit), § 81 (v rámci zahraniční pomoci), § 85 (osobám se zdravotním postižením) a podle § 86 (ozbrojeným silám cizích států) dosáhly souhrnně částky 364 mil. Kč proti 301 mil. Kč v předchozím roce.

Ve zvláštním režimu jednoho správního místa bylo vybráno 5,7 mld. Kč proti 2,1 mld. Kč v roce 2021. Důvodem tohoto výrazného navýšení je změna rozsahu zboží služeb daněných prostřednictvím zvláštního režimu a výrazný nárůst daňových subjektů využívajících tento režim.

Inkaso bylo zejména v první polovině roku ovlivněno rostoucí spotřebou domácností a růstem cenové hladiny. Koncem roku se začalo projevovat zpomalení růstu ekonomiky v souvislosti s válkou na Ukrajině a energetickou krizí. Negativně působil na inkaso DPH také dobíhající vliv opatření přijatých v roce 2021, konkrétně prominutí DPH z energií a zdravotnických prostředků (vakcíny, testy, respirátory) s odhadovaným dopadem ve výši téměř 2,5 mld. Kč na úrovni státního rozpočtu.

Opatření s vlivem na inkaso DPH či na jeho průběh v roce 2022 byla následující:

- Prominutí DPH při dodání testů a očkovacích látek pro onemocnění covid-19 v období od 16. 12. 2020 – 31. 12. 2022 dle rozhodnutí č. j. MF 33629/2020/3901-2, zveřejněném ve Finančním zpravodaji č. 35/2020.

- Prominutí DPH z dodání elektřiny a plynu v listopadu a prosinci 2021 na základě rozhodnutí ministryně financí č. j. MF-30457/2021/3901-2, zveřejněném ve Finančním zpravodaji č. 43/2021.
- Faktický posun lhůty pro podání přiznání k DPH a zaplacení daně za zdaňovací období únor až srpen 2022 do 31. 10. 2022 pro subjekty podnikající v dopravě (v souvislosti s mimořádnou událostí na Ukrajině), na základě rozhodnutí č. j. MF-8118/2022/3901-2, zveřejněném ve Finančním zpravodaji č. 6/2022.
- Rozšíření aplikace 15% sazby DPH na úpravy zdravotnických prostředků a dodání zdravotnických prostředků a jejich příslušenství pro výlučnou potřebu nemocných na základě zákona č. 371/2021 Sb., s účinností od 1. 1. 2022.
- Zákon č. 93/2022 Sb. rozšířil osvobození od DPH s nárokem na odpočet DPH pro dodání zboží nebo poskytnutí služby agentuře nebo subjektu, které byly založeny podle práva EU, nebo Evropské komisi, pokud je toto plnění pořízeno nebo přijato v rámci plnění úkolů, které jim byly svěřeny právem EU za účelem reakce na vznik a rozšíření onemocnění covid-19. ustanovení se aplikuje zpětně od 1. 1. 2021.
- Nařízení vlády č. 228/2022 Sb. prodloužilo platnost použití režimu přenesené daňové povinnosti pro vybraná plnění do konce roku 2026 (např. emisní povolenky, mobilní telefony, mikroprocesory, plyn, elektřina, telekomunikační služby, herní konzole, tablety a laptopy, obiloviny, surové kovy).

Srovnání inkasa jednotlivých finančních úřadů ukazuje, že největší meziroční nárůst v absolutním vyjádření byl zaznamenán na Specializovaném FÚ a FÚ pro hlavní město Prahu. Poměrně významný je také nárůst na FÚ pro Jihomoravský kraj. Pokles na FÚ pro Plzeňský kraj je důsledkem přesunu několika významných daňových subjektů do působnosti Specializovaného finančního úřadu.

Na hodnotách FÚ pro Moravskoslezský kraj se projevuje místní příslušnosti osob povinných k dani, které nemají v tuzemsku sídlo ani provozovnu. Oproti předchozím obdobím již tento FÚ nevykazuje kladné hodnoty inkasa v souvislosti s celkovým poklesem ekonomické aktivity a významným omezením mezinárodního obchodu. Oživení ekonomiky znamená také nárůst úrovně nadměrných odpočtů neusazených osob orientovaných svou produkcí zejména na zahraničí.

Tabulka č. 17: Vývoj inkasa DPH v letech 2021 a 2022 dle finančních úřadů (mil. Kč)

FÚ	2021	2022	Index 2022/2021	Rozdíl 2022-2021
Specializovaný finanční úřad	188 365	242 682	128,8	54 317
Hlavní město Praha	133 221	146 146	109,7	12 925
Středočeský kraj	29 092	31 406	108,0	2 314
Jihočeský kraj	9 277	9 362	100,9	85
Plzeňský kraj	7 369	6 914	93,8	-455
Karlovarský kraj	1 793	1 980	110,4	187
Ústecký kraj	7 302	7 688	105,3	386
Liberecký kraj	5 808	5 996	103,2	188
Královéhradecký kraj	9 620	10 020	104,2	400
Pardubický kraj	8 690	9 357	107,7	667
Kraj Vysočina	7 965	8 173	102,6	208
Jihomoravský kraj	32 689	39 589	121,1	6 900
Olomoucký kraj	9 491	10 776	113,5	1 285
Moravskoslezský kraj	2 556	-5 384	x	-7 940
Zlínský kraj	10 028	11 030	110,0	1 002
ČR celkem	463 266	535 734	115,6	72 469

Pramen: Stavby na účtech ČNB

2.4 Zvláštní daně a poplatky ze zboží a služeb v tuzemsku (spotřební a energetické daně)

Do tohoto podseskupení patří spotřební daně, které zahrnují daň z minerálních olejů, daň z tabákových výrobků, daň ze surového tabáku, daň z lihu, daň z piva a daň z vína a meziproductů. Zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, byly od 1. 1. 2008 zavedeny tzv. energetické daně, tj. daň ze zemního plynu a některých dalších plynů, daň z elektřiny a daň z pevných paliv. Od 1. 1. 2011 byly do kategorie spotřebních a energetických daní zařazeny i odvody z elektřiny ze slunečního záření zavedené na základě zákona č. 402/2010 Sb., kterým se novelizoval zákon č. 180/2005 Sb., o podpoře využívání

obnovitelných zdrojů, a které mají sloužit jako kompenzace výdajů v důsledku poskytování dotací na úhradu vícenákladů spojených s podporou elektřiny z obnovitelných zdrojů. Novelizací zákona o spotřebních daních zákonem č. 80/2019 Sb., ze dne 12. března 2019, byla zavedena s účinností od 1. dubna 2019 spotřební daň ze zahřívání tabákových výrobků.

S výjimkou daně z minerálních olejů je výnos spotřebních daní určen výhradně do státního rozpočtu. Podle platného rozpočtového určení daní náleží 90,9 % výnosu daně z minerálních olejů státnímu rozpočtu a 9,1 % Státnímu fondu dopravní infrastruktury.

Protiepidemická opatření let předchozích vystřídalo výrazné zdražení statků a služeb, které má dopad i na inkaso spotřebních daní. Ruská agrese vůči Ukrajině způsobila nestabilitu dodávek fosilních paliv z Ruska, energií a pohonných hmot, i jistou paniku na trhu s těmito komoditami. Ačkoli aktuálně k nedostatku dodávek plynu ani pohonných hmot nedochází, společnosti i domácnosti se snaží energiemi šetřit a hledat alternativní zdroje, čímž došlo i u energetických daní ke snížení jejich spotřeby. Zároveň pak po část roku platila snížená sazba na některé minerální oleje.

Celostátní výnos spotřebních daní (včetně odvodu z elektřiny ze slunečního záření) v roce 2022 dosáhl částky **160,7 mld. Kč** (tj. 96,8 % rozpočtu), což bylo o 3,0 mld. Kč (o 1,9 %) více, než v roce 2021.

Na státní rozpočet připadlo z celkového výnosu spotřebních daní 153,5 mld. Kč, což bylo o 5,1 mld. Kč (tj. o 3,2 %) méně, než předpokládal rozpočet. Státnímu fondu dopravní infrastruktury bylo z celkového čistého výnosu daně z minerálních olejů převedeno dle stavů na účtech ČNB 7,2 mld. Kč.

Výnos spotřebních daní podle jednotlivých komodit a srovnání s předchozími roky ukazuje následující přehled:

Tabulka č. 18: Zvláštní daně a poplatky ze zboží a služeb v tuzemsku a jejich struktura v letech 2020 až 2022 (mil. Kč)

Zvláštní daně a poplatky ze zboží a služeb v tuzemsku	2020		2021		2022	
	Skutečnost	Index 2020/2019	Skutečnost	Index 2021/2020	Skutečnost	Index 2022/2021
Celkem	154 770	97,5	150 143	97,0	153 477	102,2
Spotřební daně	149 360	97,4	144 548	96,8	145 074	100,4
z minerálních olejů - v tom:	77 162	91,8	74 856	97,0	71 751	95,9
z minerálních olejů (celostátní výnos)	88 169	93,9	85 812	97,3	82 083	95,7
vrátky SD - zelená nafta	-2 844	287,3	-2 979	104,7	-2 670	89,6
vrátky SD - pro výrobu tepla	-406	90,1	-449	110,6	-446	99,3
vrátky SD dle § 55	-14	71,7	-17	118,9	-18	104,2
vrátky SD z ostat. benzinů dle § 56a	-9	87,2	-9	108,7	-8	81,9
vrátky SD ozbroj. silám cizích států	-4	24,6	-3	91,2	-2	69,6
vrátky SD osobám jiných států	-5	77,0	-5	96,5	-5	99,5
převod SD z minerálních olejů do SFDI	-7 725	91,8	-7 494	97,0	-7 183	95,9
z tabákových výrobků *)	59 487	106,4	56 224	94,5	59 354	105,6
z vína a meziproductů	445	110,2	483	108,7	553	114,4
z piva	4 497	95,8	4 252	94,5	4 536	106,7
z lihu	7 768	94,3	8 735	112,4	8 880	101,7
Energetické daně	3 243	98,8	3 490	107,6	3 355	96,1
ze zemního plynu a někt. dalších plynů	1 418	104,4	1 569	110,6	1 444	92,0
z pevných paliv	322	90,0	348	108,1	354	101,8
z elektřiny	1 503	95,9	1 573	104,7	1 557	99,0
Odvod z elektřiny ze slunečního záření	2 167	100,1	2 104	97,1	5 048	239,9

*) včetně spotřební daně ze zahřívání tabákových výrobků a spotřební daně ze surového tabáku

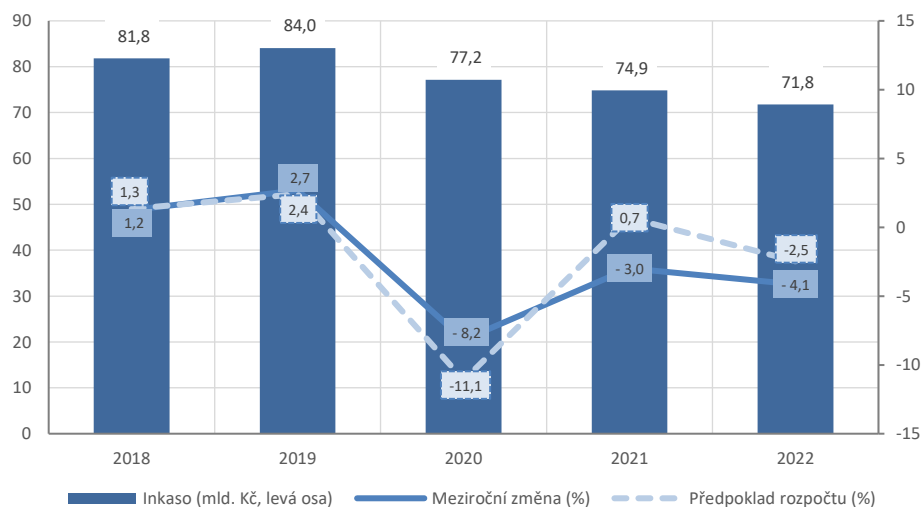
Pramen: Integrovaný informační systém Státní pokladny a stavů na účtech ČNB

V **meziročním srovnání inkasa** spotřebních a energetických daní na úrovni státního rozpočtu oproti roku 2021 došlo k celkovému zvýšení o 3,3 mld. Kč (tj. o 2,2 %). Inkaso rostlo v případě zdanění všech komodit kromě minerálních olejů (pokles o 3,1 mld. Kč, tj. o 4,1 %), zemního plynu (pokles o 0,1 mld. Kč, tj. o 8,0 %) a elektřiny (pokles o 16 mil. Kč, tj. o 1,0 %). Naopak nejvyšší nárůst ve výběru spotřebních daní byl zaznamenán u daně ze zahřívání tabákových výrobků, kde bylo inkaso o 1,0 mld. Kč vyšší než v roce 2021 (nárůst o 73,9 %).

Fiskálně nejvýznamnější spotřební daní je **spotřební daň z minerálních olejů**. Rozpočet této daně předpokládal celostátní inkaso ve výši 80,3 mld. Kč, skutečné celostátní inkaso za rok 2022 činilo 78,9 mld. Kč (plnění na 98,3 %). Důvodem nenaplnění rozpočtu je rozhodnutí o prodloužení snížení sazby spotřební daně

z motorové nafty až do konce roku 2023. Toto opatření s dopadem ve výši -1,6 mld. Kč (pro rok 2022) však již nebylo součástí novely rozpočtu. Inkaso roku 2022 bylo oproti skutečnosti roku 2021 nižší o 3,4 mld. Kč, tj. o 4,1 %. **Na státní rozpočet v roce 2022 připadlo z celkového výnosu spotřební daně z minerálních olejů 71,8 mld. Kč a 7,3 mld. Kč vykázalo jako svůj příjem do SFDI.**

Graf č. 13: Vývoj příjmů státního rozpočtu ze spotřební daně z minerálních olejů v letech 2018 až 2022 (mld. Kč)

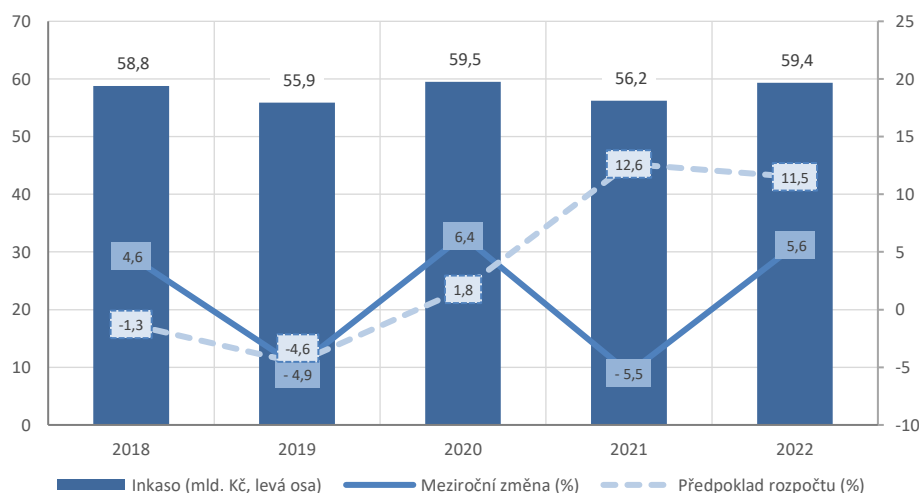
Pozn.: Předpoklad rozpočtu vyjadřuje procentní změnu očekávanou rozpočtem proti skutečnosti předchozího roku

Inkaso spotřební daně z minerálních olejů přímo souvisí se spotřebou pohonných hmot pro dopravní účely, a to zejména automobilových benzínů a motorové nafty. Hlavním důvodem, který meziročně ovlivnil výnos daně, je snížení sazby spotřební daně o 1,50 Kč/l z motorového benzínu, účinné od června do září a z nafty, u které bylo nižší zdanění prodlouženo do konce roku 2023. K tomuto kroku přistoupila vláda ČR na základě vývoje cen energetických produktů na světovém trhu po napadení Ukrajiny Ruskem. Ačkoliv objem inkasa v důsledku výše uvedených faktů meziročně poklesl, samotná spotřeba pohonných hmot naopak meziročně vzrostla. Tuzemská spotřeba motorového benzínu se dle dat ČSÚ meziročně zvýšila v období ledna až listopadu o 4,7 % a spotřeba motorové nafty o 0,8 %.

Vliv alternativních pohonů, elektromobilů a hybridních modelů je zatím velmi malý, ale na spotřebu pohonných hmot má vliv i modernizace vozového parku s motory s vyšší účinností, a tím nižší spotřebou paliva.

V komoditě **tabákových výrobků celkové příjmy za rok 2022 činily 59,4 mld. Kč** (plnění rozpočtu na 94,7 %), což znamenalo o 3,3 mld. Kč méně, než bylo rozpočtováno. Oproti roku 2021 vzrostlo inkaso o 3,1 mld. Kč (o 5,6 %).

Graf č. 14: Vývoj příjmů státního rozpočtu ze spotřební daně z tabákových výrobků v letech 2018 až 2022 (mld. Kč)

Pozn.: Předpoklad rozpočtu vyjadřuje procentní změnu očekávanou rozpočtem proti skutečnosti předchozího roku. Údaje včetně inkasa spotřební daně ze zahřívání tabákových výrobků a spotřební daně ze surového tabáku.

K navýšení inkasa z tabákových daní oproti roku 2021 došlo zejména z důvodu zvýšení sazeb daně k 1. 1. 2022 v průměru o 5 %. Zároveň však nebylo dosaženo odhadovaného výnosu z těchto daní pro rok 2022. K důvodům lze řadit především chování spotřebitelů, ale i tabákového průmyslu, kteří se zaměřují na tzv. produkty nové generace (například zahřívané tabákové výrobky, elektronické cigarety či nikotinové sáčky), čímž klesá význam tradičních tabákových výrobků, zejména cigaret, které představují zdaleka nejvýznamnější zdroj příjmů z tabákových daní. Procento kuřáků těchto výrobků každoročně klesá a vnímáme trend nástupu tzv. „produktů nové generace“, které jsou označovány jako méně škodlivé, jejich spotřeba je tolerována i v uzavřených prostorách a v neposlední řadě se jedná o zboží atraktivní pro mladou generaci, která již nezačíná kouřit klasické cigarety. Zahřívané tabákové výrobky jsou navíc výrazně méně daňově zatíženy, a jiné substituty, jako elektronické cigarety, žvýkáci tabák nebo nikotinové sáčky, nejsou zatíženy spotřební daní vůbec.

Spotřeba zahřívaných tabákových výrobků, jako plnohodnotného substitutu klasických cigaret, významně vzrostla, což je patrné z výše inkasa daně z tabákových výrobků. Podíl spotřeby předmětných vybraných výrobků se každoročně zvyšuje, čímž zároveň dochází ke snížení spotřeby klasických cigaret, a vzhledem k nižšímu daňovému zatížení oproti klasickým cigaretám má jejich zvyšující se spotřeba nepříznivý vliv na výběr daně z tabákových výrobků. Meziročně vzrostlo inkaso daně ze zahřívaných tabákových výrobků o 1 mld. Kč na 2,4 mld. Kč (tj. o 73,9 %), což při předpokladu, že kuřáci klasických cigaret začali jednoznačně preferovat zahřívané tabákové výrobky, znamená výpadek inkasa o 3 mld. Kč.

Z důvodu nárůstu cen energií, služeb, potravin, pohonných hmot a ostatního zboží vlivem vysoké inflace a rovněž v souvislosti s mírnou recesí české ekonomiky, vyhledávají pravděpodobně tuzemští spotřebitelé levnější tabákové výrobky nebo omezují jejich spotřebu, popřípadě přecházejí k e-cigaretám a dalším alternativám, jejichž spotřeba není zatížena spotřební daní.

Tabulka č. 19: Odebrané tabákové nálepky (tabákové výrobky celkem) v letech 2018 až 2022 (mil. ks)

Měsíc	2018		2019		2020		2021		2022	
	Počet odebraných kusů	Sazba daně	Počet odebraných kusů	Sazba daně	Počet odebraných kusů	Sazba daně	Počet odebraných kusů	Sazba daně	Počet odebraných kusů	Sazba daně
leden	78	V	65	V	112	V	24/51	Z/F	81	G
únor	64	V	71	V	60/13	V/Z	67	F	81	G
březen	88	V	115	V	99	Z	93	F	89	G
duben	79	V	111	V	50	Z	78	F	73	G
květen	95	V	79	V	79	Z	97	F	66	G
červen	103	V	53	V	69	Z	74	F	88	G
červenec	92	V	80	V	136	Z	101	F	94	G
srpen	97	V	125	V	109	Z	94	F	91	G
září	90	V	115	V	62	Z	60	F	75	G
říjen	97	V	71	V	85	Z	56	F	51	G
listopad	99	V	94	V	94	Z	110/4	F/G	76/23	G/L
prosinec	46	V	65	V	32	Z	46569	F/G	45474	G/L
Celkem	1 028		1 044		1 000		943		919	

Pozn.: Písmena V, Z, F, G a L značí sazbu daně v příslušném období, jsou uvedeny na tabákové nálepce a zajišťují kontrolu toho, jakou sazbou jsou cigarety zdaněny

Od dubna 2019 jsou do počtu odebraných tabákových nálepek zahrnuty také nálepky na zahřívaný tabák.

V komoditě **líh** bylo na dani inkasováno za rok 2022 celkem **8,9 mld. Kč**, což představovalo růst o 0,1 mld. Kč (o 1,7 %) oproti inkasu z roku 2021. Je zde patrný vliv pozvolna se vracejícího turistického ruchu a s tím spojená konzumace lihovin zahraničními turisty. Opačným směrem ovšem působí vysoká inflace, a tedy omezení nákupu zbytných potravin, mezi něž patří i lihoviny, i nižší využití služeb restauračních provozoven, což bylo důsledkem nenaplnění rozpočtované částky o 0,1 mld. Kč.

Za rok 2022 dosáhly celkové příjmy **spotřební daně z piva 4,5 mld. Kč**, což představuje v meziročním srovnání růst 0,3 mld. Kč (o 6,7 %). Tato data však nevyovídají o zvýšení spotřeby piva v ČR, spíše se jedná o postupné narovnávání stavu spotřeby (a s tím spojeného inkasa spotřební daně z piva) na úroveň z období před zaváděním vládních opatření z důvodu epidemie covid-19, kdy zejména dlouhodobé uzavření restauračních zařízení a také celkové omezení turistického ruchu mělo za následek razantní snížení spotřeby piva a tím i nižší výběr spotřební daně, který v roce 2019 činil 4,7 mld. Kč. Těto hodnotě odpovídal i plán inkasa, který tedy byl naplněn na 96,5 %.

Za rok 2022 dosáhly celkové příjmy **spotřební daně z vína a meziproductů 0,6 mld. Kč**, přičemž došlo k meziročnímu růstu inkasa o 0,1 mld. Kč (o 14,4 %) oproti inkasu v roce 2021. Komodita vína a meziproductů, ačkoliv příjmy do státního rozpočtu pravidelně každoročně stoupají, však v celkovém objemu výnosů ze spotřebních daní nehraje významnou roli. To je způsobeno zejména nulovou sazbou daně na tichá vína, která se těší jednoznačně největší oblibě. Přesto jsou zvýšené příjmy důkazem vzrůstající obliby taktéž vín šumivých, příp. meziproductů. V posledních letech lze zaznamenat trend rostoucí spotřeby vína typu „Prosecco“. Toto perlivé víno však ve většině případů nespadá pod vína šumivá a je tedy zatíženo stejnou sazbou spotřební daně jako vína tichá.

Za rok 2022 činily celkové příjmy tzv. **energetických daní 3,4 mld. Kč**, což představuje pokles o 0,1 mld. Kč (o 3,9 %) oproti inkasu v roce 2021. Výrazný pokles byl zaznamenán u zemního plynu (0,1 mld. Kč, tj. o 8 %), naopak více se vybralo na dani z pevných paliv (růst o 1,8 %).

Se zdražením energií a nestabilitou dodávek fosilních paliv přímo souvisí, mimo jiné, i téma stavu nouze v plynárenství. Ačkoli byla i před započatím válečného konfliktu na Ukrajině tato oblast regulována, v posledních měsících příslušná právní úprava s ohledem na reálnou hrozbu nedostatku plynu zásadně nabyla na významu a doznala několika změn. K těm významným se řadí novela vyhlášky Ministerstva průmyslu a obchodu č. 344/2012 Sb., o stavu nouze v plynárenství a o způsobu zajištění bezpečnostního standardu dodávky plynu z 1. 8. 2022. Ačkoli aktuálně k nedostatku dodávek plynu nedochází, společnosti i domácnosti se snaží energiemi šetřit a hledat alternativní zdroje, čímž došlo u komodit zatížených energetickými daněmi ke snížení jejich spotřeby. V určité míře došlo k návratu k topení uhlím, přestože nevýhodou pálení uhlí a obecně pevných paliv je negativní dopad na životní prostředí. Dalším důvodem nižší spotřeby energií může být opatření vlády ČR spočívající v podpoře ekologických zdrojů vytápění, programu na zlepšování kvality ovzduší, respektive přechod spotřebitelů na ekologičtější druhy paliv. Na výši výběru daně z energetických daní mají vliv i klimatické podmínky, protože podzimní měsíce roku 2022 byly oproti předešlým roků významně teplejší.

Státní rozpočet inkasoval v roce 2022 na **odvodu z elektřiny ze slunečního záření 5,0 mld. Kč**, tj. o 2,9 mld. Kč více než v předchozím roce. Zásadním důvodem zvýšení inkasa je změna právní úpravy, kde došlo především k rozšíření předmětu daně a navýšení odvodů zařízení z roku 2010. Množství elektrické energie, kterou fotovoltaická elektrárna reálně vyrobí, ovlivňuje počasí v daném roce i například případné znečištění panelů či překrytí vrstvou sněhu. Výkupní cena elektřiny ze slunečního záření se u zařízení uvedených do provozu v roce 2010 oproti roku 2021 zvýšila o 302 Kč/MWh a zároveň došlo ke snížení ceny zeleného bonusu o 73 Kč/MWh. Nově jsou sledovány také hodnoty pro zařízení uvedená do provozu v roce 2009 s ohledem na rozšíření předmětu daně.

Dopady legislativních změn na vývoj inkasa spotřebních a energetických daní v roce 2022

Daňové příjmy za rok 2022 mohly být z hlediska **spotřebních daní** ovlivněny legislativními změnami zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů, na základě:

- zákona č. 609/2020 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti daní a některé další zákony,
- zákona č. 131/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů,
- zákona č. 286/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 609/2020 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti daní a některé další zákony

Tímto zákonem byly mimo jiné k 1. lednu 2022 navýšeny sazby daně z tabákových výrobků a surového tabáku, a to na základě schváleného tříletého harmonogramu, kdy první změna sazeb proběhla k 1. lednu 2021. Cílem tohoto opatření bylo zvýšení inkasa spotřební daně z tabákových komodit a zároveň zajištění, aby nebyla zvyšována jejich cenová dostupnost, a to zejména s ohledem na eliminaci nežádoucích zdravotních důsledků užívání těchto výrobků. Postupné navýšování sazeb daně z tabákových výrobků a zahříváných tabákových výrobků by za jinak nezměněných okolností mělo mít pozitivní vliv na inkaso spotřební daně.

Tabulka č. 20: Změny sazeb spotřebních daní z tabákových výrobků k 1. lednu 2022

	Cigarety		Celkem nejméně však Kč/kus	Doutníky a cigarillos Kč/kus	Tabák ke kouření Kč/kg	Surový tabák Kč/kg	Zahřívání tabákové výrobky Kč/g
	pevná Kč/kus	procentní %					
Původní sazba daně	1,79	30	3,20	2,08	2 721	2 721	2,72
Nová sazba daně	1,88	30	3,36	2,19	2 860	2 860	2,86

Pramen: Zákon č. 609/2020 Sb.

Zákon č. 131/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů.

Hlavním principem tohoto zákona bylo dočasné snížení spotřební daně z motorové nafty a bezolovnatého benzínu o 1,50 Kč/l, a to s účinností od 1. června 2022 do 30. září 2022. U motorové nafty a jejích přímých substitutů tak došlo ke snížení daně z 9 950 Kč/1000 l na 8 450 Kč/1000 l, u bezolovnatého benzínu poté z 12 840 Kč/1000 l na 11 340 Kč/1000 l. Cílem bylo zmírnit dopady energetické krize, zejména pro dopravní sektor.

Z důvodů splnění EU minimálních sazeb muselo předmětným zákonem rovněž dojít k dočasnému snížení vratky daně z tzv. zelené nafty (z 8 500 Kč/1000 l na 7 300 Kč/1000 l) podle § 57 zákona o spotřebních daních. Lze předpokládat, že se tato skutečnost ve výši těchto vyplácených vrátek daně oproti roku 2021 mohla projevit jen omezeně. Velká část subjektů uplatňuje roční daňové přiznání pro uplatnění nároku na vrácení daně, tj. u těchto subjektů budou takto snížené vratky daně vyplaceny až v roce 2023. Zbývající část subjektů uplatňuje kvartální daňové přiznání. U těchto subjektů budou v roce 2022 vyplaceny pouze vratky daně ze zelené nafty, která byla uvedena do volného daňového oběhu v měsíci červnu 2022 a zároveň byla v tomto měsíci spotřebována.

Za předmětné čtyřměsíční období bylo očekáváno snížení příjmů veřejných rozpočtů ze spotřební daně o 4,2 mld. Kč (z toho 3,8 mld. Kč činily odhadnuté negativní dopady na státní rozpočet a 0,4 mld. Kč na Státní fond dopravní infrastruktury).

Zákon č. 286/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů. Předmětem zákona bylo prodloužení dočasného snížení spotřební daně z motorové nafty (a jejích přímých substitutů) na úrovni 8 450 Kč/1000 litrů do konce roku 2023 tak, aby se tato sazba daně nadále pohybovala mírně nad úroveň minimální sazby, kterou stanovuje směrnice o zdanění energií. Cílem bylo opět zmírnit dopady energetické krize, zejména pro dopravní sektor. Z důvodů splnění EU minimálních sazeb muselo předmětným zákonem rovněž dojít k prodloužení dočasného snížení vratky daně z tzv. zelené nafty (z 8 500 Kč/1000 l na 7 300 Kč/1000 l). U předmětné novely byl odhadnut negativní dopad na veřejné rozpočty do konce roku 2022 (tj. říjen až prosinec) ve výši 1,6 mld. Kč.

Z hlediska **energetických daní** nedošlo k žádné změně, která by měla vliv na rozpočet roku 2022 v porovnání s rokem 2021. Na inkaso **odvodu z elektřiny ze slunečního záření** měl vliv **zákon č. 382/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů**. Tímto zákonem (s účinností od 1. 1. 2022) došlo především k rozšíření předmětu daně o zařízení uvedená do provozu v roce 2009, která podléhají nově odvodům ve výši 10 % (u výkupní ceny) a 11 % (u zeleného bonusu na elektřinu). Zařízení z roku 2010 byly navýšeny odvody o 10 procentních bodů na 20 % a 21 %. Opatření mělo pozitivní rozpočtový dopad ve výši 3 mld. Kč.

2.5 Poplatky a odvody v oblasti životního prostředí

Výnos z poplatků v oblasti životního prostředí činil 2 153,4 mil. Kč, plnění rozpočtu ve výši 2 109 mil. Kč dosáhlo 102,1 %. Z pohledu státního rozpočtu je rozhodující odvod za ukládání radioaktivního odpadu, který se řídí zákonem č. 18/1997 Sb., atomový zákon a který se na celkové částce podílel 78,2 %. Odvody za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu činily 19,3 % z celkové částky.

V roce 2022 dosáhl **odvod za ukládání radioaktivního odpadu**, jehož příjemcem je kapitola Operace státních finančních aktiv, 1 702,9 mil. Kč a oproti roku 2021 se snížil o 5,2 mil. Kč. Předpokládaná rozpočtovaná výše 1 650 mil. Kč tak byla naplněna na 103,2 %.

V roce 2022 činil odvod za **odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu** do státního rozpočtu 416,7 mil. Kč a oproti roku 2021 se zvýšil o 43,2 mil. Kč. Předpokládaná rozpočtovaná výše 400 mil. Kč tak byla naplněna na 104,2 %.

2.6 Správní a soudní poplatky

Tato položka zahrnuje poplatky stanovené zákonem č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích v platném znění, který upravuje inkaso poplatků za správní úkony a správní řízení, jejichž výsledkem jsou vydaná povolení, rozhodnutí apod. upravená zvláštními zákony. Správní poplatky jsou příjmem jednotlivých kapitol věcně příslušných správců. Novela vyhlášky č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, nově zařadila mezi daňové příjmy také soudní poplatky, které se do konce roku 2020 řadily mezi příjmy nedaňové.

Za rok 2022 inkasoval státní rozpočet na **správních poplatcích 2 121,1 mil. Kč**. Předpokládaný výnos státního rozpočtu ve výši 2 370,2 mil. Kč nebyl naplněn o 249,1 mil. Kč, tj. o 10,5 %. Proti roku 2021 bylo na správních poplatcích vybráno o 382,4 mil. Kč méně z důvodu klesajících příjmů ze správních poplatků za návrh na povolení vkladu práv do katastru nemovitostí. Hlavními příjemci správních poplatků byly kapitoly Český úřad zeměměřický a katastrální (1 152,8 mil. Kč) a Ministerstvo zahraničních věcí (409,7 mil. Kč).

Rozpočtový výnos ze správních poplatků lze pro státní rozpočet a jednotlivé kapitoly jen kvalifikovaně odhadnout podle skutečností minulých let. Inkasované příjmy závisí na skutečně podaných návrzích na správní řízení, která jsou předmětem správního poplatku. Na výnos správních poplatků má značný vliv i změna právních předpisů.

V údajích není zahrnut výnos ze správních poplatků vybraných územními samosprávnými celky za přenesený výkon státní správy. Jimi vybrané správní poplatky jsou příjmem územních rozpočtů.

Inkaso **soudních poplatků** dosáhlo výše 1 146,3 mil. Kč, tj. 114,1 % schváleného rozpočtu. Jejich objem, inkasovaný téměř výhradně v kapitole Ministerstvo spravedlnosti, meziročně vzrostl o 45,8 mil. Kč (o 4,2 %). Výše poplatků za jednotlivé úkony vyplývá ze sazebníku poplatků. Ministerstvo spravedlnosti výši vybraných poplatků nemůže ovlivnit.

2.7 Daně z majetkových a kapitálových převodů (majetkové daně)

Příjmem státního rozpočtu z hlediska majetkových daní je výnos daně z nabytí nemovitých věcí, daně z převodu nemovitostí, daně dědické a daně darovací, přičemž všechny uvedené daně byly zrušeny.

Dne 1. 1. 2014 nabylo účinnosti zákonné opatření Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí, kterým byl sice zrušen zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů, ale v souladu s přechodným ustanovením č. 21 Čl. II. zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., o změně daňových zákonů v souvislosti s rekonstrukcí soukromého práva a o změně některých zákonů, se i nadále v případech, kdy předmět daně vznikl do 31. 12. 2013, vybírá daň dědická, daň darovací a daň z převodu nemovitostí. Na základě účinnosti zákona č. 386/2020 Sb., kterým se zrušuje zákonné opatření Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů, a mění se a zrušují další související právní předpisy, došlo dne 26. 9. 2020 ke zrušení daně z nabytí nemovitých věcí v případech, kdy právní účinky vkladu do katastru nemovitostí vznikly dne 26. 9. 2020 a později. Dále se podle přechodných ustanovení zrušení daně z nabytí nemovitých věcí vztahuje i na ty případy, u nichž lhůta pro podání daňového přiznání uplynula od 31. 3. 2020, tedy na ty případy vkladu práva do katastru nemovitostí, které byly provedeny v prosinci roku 2019 a později, nebo v tomto měsíci nebo v následujících měsících došlo k nabytí vlastnického práva k nemovité věci, která není evidována v katastru nemovitostí, a lhůta pro podání daňového přiznání tak uplynula dnem 31. 3. 2020 a později.

Inkaso **daně z nabytí nemovitých věcí** není k 31. 12. 2022 ve srovnání s rokem 2021 záporné a činí částku 43,7 mil. Kč. Záporná hodnota inkasa v roce 2021 (-71,1 mil. Kč) byla způsobena zrušením této daně a následným vrácením uhrazené daně v těch daňových případech, kterých se zrušení zpětně dotklo.

K 31. 12. 2022 činí daňové inkaso k **dani z převodu nemovitostí** 11,3 mil. Kč, ve srovnání s rokem 2021, kdy inkaso činilo 9,4 mil. Kč, je mírně vyšší.

Inkaso **daně dědické** za rok 2022 činí 0,4 mil. Kč (v roce 2021 činilo necelých 8,1 mil. Kč) a shoduje se s inkasem roku 2020, přičemž mimořádný nárůst inkasa v roce 2021 byl vykázan na Finančním úřadě pro hlavní město Prahu, kde především vyměření jednoho daňového případu podstatně ovlivnilo výši inkasa.

Inkaso **daně darovací** v tomto roce činí hodnotu 0,3 mil. Kč. Záporná výše inkasa v roce 2021 (-1,5 mil. Kč) byla způsobena jednorázovým vrácením daně darovací u jednoho daňového subjektu na Finančním úřadu pro Jihomoravský kraj po ukončeném soudním sporu.

Přestože všechny uvedené daně již byly zrušeny, stále je ještě dokončována správa těchto daní a celkové inkaso za všechny uvedené daně dosahuje k 31. 12. 2022 hodnoty 55,7 mil. Kč.

Tabulka č. 21: Vývoj inkasa majetkových daní ve prospěch státního rozpočtu v letech 2020 až 2022 (mil. Kč)

Ukazatel	Skutečnost 2020	Skutečnost 2021	Skutečnost 2022	Rozdíl 2022-2021
	1	2	3	4=3-2
Majetkové daně celkem	2 802,5	-55,1	55,7	110,8
Daň dědická	0,5	8,1	0,4	-7,7
Daň darovací	0,3	-1,5	0,3	1,8
Daň z převodu nemovitostí	5,3	9,4	11,3	1,9
Daň z nabytí nemovitých věcí	2 796,4	-71,1	43,7	114,8

Pramen: Integrovaný informační systém Státní pokladny

2.8 Daň z hazardních her a odvod z loterií a jiných podobných her

Schválený státní rozpočet na rok 2022 obsahuje daň z hazardních her upravenou zákonem č. 187/2016 Sb., o dani z hazardních her, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o dani z hazardních her“), včetně zrušeného odvodu z loterií a jiných podobných her, v předpokládaném plnění ve výši 6,7 mld. Kč. **Inkaso daně z hazardních her a zrušeného odvodu z loterií a jiných podobných her** (dále také „daň z hazardních her“) za rok 2022, které bylo převedeno do státního rozpočtu, činilo **8,0 mld. Kč**.

Tabulka č. 22: Vývoj příjmů státního rozpočtu z daně z hazardních her a odvodů z loterií a jiných podobných her (tis. Kč)

Ukazatel	Skutečnost 2021	Rozpočet 2022		Skutečnost 2022	% plnění	Index 2022/2021	Rozdíl 2022-2021
		schválený	po změnách				
	1	2	3	4	5=4:3	6=4:1	7=4-1
Daň z hazardních her včetně dílčí daně z technických her	6 098 192	6 700 000	6 700 000	8 021 344	119,7	131,5	1 923 152
Zrušený odvod z loterií a podob. her kromě z výher. hr. př.	252			2 575	x	x	2 324
Zrušený odvod z výherních hracích přístrojů	151			868	x	x	717
Celkem	6 098 595	6 700 000	6 700 000	8 024 787	119,8	131,6	1 926 193

Pramen: Integrovaný informační systém státní pokladny

V inkasu za rok 2022 je zohledněn příjem daně plynoucí z hazardních her za 4. čtvrtletí roku 2021 a za 1. - 3. čtvrtletí roku 2022.

Daň z hazardních her se v zákonem stanoveném poměru rozděluje do státního rozpočtu a do rozpočtu obcí. Správu daně vykonává od 1. 4. 2019 výhradně Specializovaný finanční úřad. Správa této daně je vykonávána dle daňového řádu a daň je placena čtvrtletně, neboť zdaňovacím obdobím je kalendářní čtvrtletí.

Daň z hazardních her je rozdělována podle následujícího rozpočtového určení stanoveného zákonem o dani z hazardních her. Celostátní hrubý výnos z dílčí daně z technických her je z 35 % příjmem státního rozpočtu a z 65 % příjmem rozpočtu obcí. Celostátní hrubý výnos z dílčích daní z ostatních hazardních her je ze 70 % příjmem státního rozpočtu a z 30 % příjmem rozpočtu obcí.

Ve srovnání s rokem 2021 došlo k markantnímu zvýšení inkasa tohoto druhu příjmu státního rozpočtu o 1,9 mld. Kč. Tento nárůst potvrzuje skutečnost, že hazardní trh se velice rychle vzpamatoval z restrikcí, které byly zavedeny v souvislosti se zamezením šíření onemocnění covid-19 v předchozím roce. Jednalo se zejména o to, že část provozovatelů hazardních her byla v předchozím období nucena uzavřít své provozovny, což postihlo zejména provozovatele živých a technických her v kamenných provozovnách. V průběhu celého roku 2022 došlo k výraznému restartu hazardního trhu a kontinuálnímu růstu příjmů napříč čtvrtletími, a to ve všech jeho segmentech, přičemž i nadále je patrný příklon hráčů k hazardním hrám provozovaným prostřednictvím internetu. On-line prostředí tak bude hrát do budoucna stále větší roli v oblasti zajištění daňových příjmů z provozování hazardních her, i když určitá část hráčů bude i nadále preferovat hraní

hazardních her přímo v provozovnách (formou land-based). Nelegálním provozovatelům byla v roce 2022 doměřena daň z hazardních her ve výši přesahující 91 mil. Kč.

2.9 Ostatní daňové příjmy

Z ostatních daňových příjmů státního rozpočtu lze uvést například **odvody nahrazující zaměstnávání občanů se změněnou pracovní schopností** inkasované podle zákona 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů. Jejich výše **1 052,0 mil. Kč** překročila plánovaný rozpočet o 301,0 mil. Kč a meziročně vzrostla o 37,8 mil. Kč.

Příjmy státního rozpočtu z vydávání kolkových známek činily **792,5 mil. Kč**, byly plněny na 93,2 % rozpočtu a meziročně poklesly o 143,2 mil. Kč.

Příjmy úhrad za dobývání nerostů a poplatků za geologické práce vykázané v příjmech kapitol Český báňský úřad, Ministerstvo průmyslu a obchodu a Ministerstvo životního prostředí (mimo to jsou i příjmem obcí) meziročně vzrostly o 48,4 mil. Kč na **442,6 mil. Kč**. Jejich rozpočet byl naplněn na 102,1 %. Na příjmech se nejvíce podílel Český báňský úřad (60 %).

Poplatek na činnost Energetického regulačního úřadu, inkasovaný podle zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších zákonů, naplnil rozpočet na 100 % a dosáhl objemu **299,9 mil. Kč**, tj. meziročně o 4,2 mil. Kč více.

Udržovací poplatek Státnímu úřadu pro jadernou bezpečnost placený podle zákona č. 263/2016 Sb., atomový zákon, a podle nařízení vlády č. 347/2016 Sb., o sazbách poplatků na odbornou činnost tohoto úřadu, byl ve výši **234,4 mil. Kč**, což bylo o 0,5 mil. Kč méně než předpokládal státní rozpočet a jeho výnos byl stejný jako v roce 2021.

V rámci ostatních daňových příjmů byla na položce „1704 – Příjem z příslušenství daní a poplatků“ vykázána záporná částka ve výši -735,9 mil. Kč (v roce 2022 to bylo -2 307 mil. Kč). Důvodem pro meziročně nižší zápornou částku je především skutečnost, že případy úroků hrazených správcem daně po prohraných soudních sporech vycházející z připuštění anatocismu Nejvyšším správním soudem (tzv. „úrok z úroku“) byly z valné většiny již vyřízeny v roce 2021.

2.10 Daňové příjmy veřejných rozpočtů

V tomto bodě je pro informaci uveden krátký rozbor daňových příjmů veřejných rozpočtů včetně pojistných vycházejících z finančních výkazů organizačních složek státu, územních samosprávných celků a Státního fondu dopravní infrastruktury a také z podkladů zdravotních pojišťoven.

Souhrn rozpočtů daňových příjmů zmíněných složek veřejných rozpočtů představoval pro rok 2022 objem 2 071,1 mld. Kč, což bylo meziročně o 17,3 %, tj. o 306,1 mld. Kč více než činil rozpočet těchto příjmů v roce 2021. Výběr daní dosáhl v roce 2021 výše **2 142,3 mld. Kč**, což představovalo 103,4 % celoročně rozpočtovaného objemu a meziroční přírůstek o 219,2 mld. Kč, tj. o 11,4 %. Z toho nejvyšší absolutní přírůstek dosáhlo inkaso daně z přidané hodnoty (+73,1 mld. Kč), pojistného na sociální zabezpečení (+42,2 mld. Kč) a daní z příjmů právnických osob (+33,9 mld. Kč).

Ze skutečného celostátního výnosu daní připadlo na státní rozpočet 1 427,3 mld. Kč, tj. 66,6 % celkové částky. Podíl rozpočtů územně samosprávných celků činil 18,1 %, tj. 387,2 mld. Kč - z toho na daňové příjmy obcí připadlo 295,7 mld. Kč a krajů 91,6 mld. Kč. Státnímu fondu dopravní infrastruktury z celku náleželo 29,3 mld. Kč, tj. 1,4 %. Zdravotní pojišťovny se na daňových příjmech podílely výnosem 298,4 mld. Kč, tj. podílem 13,9 %.

Přehled o daňových příjmech veřejných rozpočtů podávají následující tabulky.

Tabulka č. 23: Struktura daňových příjmů veřejných rozpočtů v roce 2022 (mld. Kč)

UKAZATEL	Celkem rok 2022		v tom:									
			Státní rozpočet		Obce		Kraje		SFDI		Zdravotní pojišťovny	
	Rozpočet	Skutečnost	Rozpočet	Skutečnost	Rozpočet	Skutečnost	Rozpočet	Skutečnost	Rozpočet	Skutečnost	Rozpočet	Skutečnost
DAŇOVÉ PŘÍJMY VEŘEJNÝCH ROZPOČTŮ	2 071,1	2 142,3	1 410,6	1 427,3	264,7	295,7	83,1	91,6	27,6	29,3	285,1	298,4
Daňové příjmy bez povinného pojistného	1 150,6	1 206,2	775,2	789,7	264,7	295,7	83,1	91,6	27,6	29,3	x	x
Daň z přidané hodnoty (DPH)	528,3	534,3	351,4	345,2	129,0	138,8	47,9	50,3	x	x	x	x
Spotřební daně *)	165,5	160,7	158,6	153,5	x	x	x	x	6,9	7,3	x	x
Daně z příjmů právnických osob	208,0	242,8	131,4	151,5	58,4	68,8	18,3	22,5	x	x	x	x
Daně z příjmů PO	199,8	234,7	131,4	151,5	50,5	61,1	17,9	22,1	x	x	x	x
Daně z příjmů PO za obce	7,9	7,7	x	x	7,9	7,7	x	x	x	x	x	x
Daně z příjmů PO za kraje	0,4	0,3	x	x	x	x	0,4	0,3	x	x	x	x
Daně z příjmů fyzických osob	181,7	194,9	118,8	123,6	46,3	52,9	16,6	18,4	x	x	x	x
placena plátcí	142,6	149,4	91,4	94,1	37,8	41,2	13,5	14,1	x	x	x	x
placena poplatníky	10,9	13,9	7,8	9,0	2,2	3,6	0,9	1,3	x	x	x	x
vybíraná srážkou	28,2	31,6	19,6	20,6	6,3	8,1	2,3	2,9	x	x	x	x
Silniční daň	1,3	1,6	x	x	x	x	x	x	1,3	1,6	x	x
Mýtné	14,0	14,5	x	x	x	x	x	x	14,0	14,5	x	x
Dálniční poplatek	5,4	5,8	x	x	x	x	x	x	5,4	5,8	x	x
Daň z nemovitých věcí	11,9	12,4	x	x	11,9	12,4	x	x	x	x	x	x
Ostatní daně a poplatky	34,5	39,0	15,0	15,9	19,1	22,7	0,4	0,5	x	x	x	x
Pojistné na SZ a příspěvek na SPZ	635,4	637,7	635,4	637,7	x	x	x	x	x	x	x	x
Pojistné na veřejné zdravotní pojištění	285,1	298,4	x	x	x	x	x	x	x	x	285,1	298,4

*) včetně tzv. energetických daní a odvodu z elektřiny ze slunečního záření

Pramen: Integrovaný informační systém Státní pokladny

Tabulka č. 24: Meziroční srovnání daňových příjmů veřejných rozpočtů (mld. Kč)

UKAZATEL	Celkem 2020			Celkem 2021			Celkem 2022			Meziroční rozdíl skutečností		Meziroční index skutečností	
	Rozpočet	Skutečnost	%	Rozpočet	Skutečnost	%	Rozpočet	Skutečnost	%	2021-2020	2022-2021	2021/2020	2022/2021
	schválený		plnění	schválený		plnění	schválený		plnění				
DAŇOVÉ PŘÍJMY VEŘEJNÝCH ROZPOČTŮ	1 772,9	1 834,5	99,7	1 765,1	1 923,1	109,0	2 071,1	2 142,3	103,4	88,6	219,2	104,8	111,4
Daňové příjmy bez povinného pojistného	962,9	1 037,7	99,5	946,5	1 053,6	111,3	1 150,6	1 206,2	104,8	15,9	152,6	101,5	114,5
Daň z přidané hodnoty (DPH)	430,1	426,3	97,6	447,2	461,2	103,1	528,3	534,3	101,1	34,9	73,1	108,2	115,8
Spotřební daně	158,2	162,5	100,8	172,6	157,6	91,3	165,5	160,7	97,1	-4,9	3,1	97,0	102,0
Daně z příjmů právnických osob	123,4	165,7	101,3	138,4	208,9	150,9	208,0	242,8	116,7	43,2	33,9	126,1	116,2
Daně z příjmů PO	115,3	158,9	100,7	130,1	201,9	155,2	199,8	234,7	117,5	43,0	32,8	127,1	116,3
Daně z příjmů PO za obce	7,8	6,5	122,2	8,0	6,6	82,8	7,9	7,7	98,1	0,1	1,1	102,3	116,9
Daně z příjmů PO za kraje	0,3	0,3	69,9	0,3	0,4	128,6	0,4	0,3	96,6	0,1	0,0	119,0	89,3
Daně z příjmů fyzických osob	197,9	231,6	99,3	139,0	173,0	124,4	181,7	194,9	107,3	-58,7	21,9	74,7	112,7
placena plátcí	185,8	204,9	97,7	114,8	139,0	121,1	142,6	149,4	104,8	-65,9	10,4	67,8	107,5
placena poplatníky	0,0	5,7	108,5	4,0	9,5	238,5	10,9	13,9	128,2	3,8	4,4	166,0	146,1
vybíraná srážkou	12,1	20,9	114,9	20,2	24,4	120,9	28,2	31,6	112,1	3,5	7,2	116,6	129,3
Silniční daň	6,4	5,9	105,2	5,5	5,6	101,0	1,3	1,6	126,6	-0,3	-3,9	94,8	29,6
Mýtné	x	x	x	x	x	x	14,0	14,5	103,7	x	x	x	x
Dálniční poplatek	5,6	4,2	106,3	5,8	5,3	91,5	5,4	5,8	108,1	1,1	0,5	125,1	110,0
Daň z nemovitých věcí	11,1	11,6	90,9	11,3	11,9	105,1	11,9	12,4	103,4	0,3	0,5	102,7	104,0
Ostatní daně a poplatky	30,2	29,9	103,9	26,7	30,2	113,2	34,5	39,0	113,3	0,3	8,8	101,1	129,1
Pojistné na SZ a příspěvek na SPZ	538,8	540,5	99,2	562,1	595,5	105,9	635,4	637,7	100,4	55,0	42,2	110,2	107,1
Pojistné na veřejné zdravotní pojištění	271,2	256,3	102,0	256,4	274,0	106,9	285,1	298,4	104,7	17,7	24,4	106,9	108,9

*) včetně tzv. energetických daní a odvodu z elektřiny ze slunečního záření

Pramen: Integrovaný informační systém Státní pokladny

3 Pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti

Zákonem č. 344/2022 Sb., kterým se mění zák. č. 57/2022 Sb., o státním rozpočtu ČR na rok 2022, došlo mj. ke zvýšení schváleného rozpočtu příjmů z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti u kapitoly Ministerstvo práce a sociálních věcí o 9,0 mld. Kč na 618,3 mld. Kč. Novelou zákona o státním rozpočtu tak byl stanoven schválený rozpočet závazného ukazatele **příjmy z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti** dotčených kapitol v celkové výši 635,4 mld. Kč, který byl **plněn ve výši 637,7 mld. Kč**. Ve srovnání se skutečností roku 2021 bylo vybráno o 7,1 % více, tj. o 42,2 mld. Kč. Rozpočet povinného pojistného roku 2022 byl plněn na 100,4 %.

Výběr pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti uvádí následující tabulka.

Tabulka č. 25: Povinné a dobrovolné pojistné na sociální zabezpečení (mil. Kč)

Pojistné na sociální zabezpečení a státní politiku zaměstnanosti	Skutečnost 2021	2022			% plnění (SK/RpZ)	Index v % 2022/2021	Rozdíl skutečností 2022-2021
		Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Skutečnost			
Ministerstvo práce a sociálních věcí	578 668	618 315	618 315	620 800	100,4	107,3	42 132
Ministerstvo obrany	5 212	5 217	5 217	5 306	101,7	101,8	94
Ministerstvo vnitra	9 496	9 638	9 638	9 492	98,5	100,0	-4
Ministerstvo spravedlnosti	1 282	1 396	1 396	1 247	89,3	97,2	-35
Ministerstvo financí	768	798	798	770	96,5	100,2	2
Generální inspekce bezpečnostních sborů	67	72	72	66	91,7	98,9	-1
Celkem povinné pojistné	595 494	635 436	635 436	637 681	100,4	107,1	42 187
Dobrovolné pojistné	564	390	390	594	152,3	105,3	30
Celkem povinné a dobrovolné pojistné	596 058	635 826	635 826	638 275	100,4	107,1	42 217

Kromě povinného pojistného placeného ze zákona bylo vybráno v rámci nedaňových příjmů dobrovolné pojistné ve výši 594 mil. Kč. Z této částky činilo nemocenské pojištění osob samostatně výdělečně činných 258 mil. Kč a dobrovolné důchodové pojištění 336 mil. Kč. Ve srovnání s rokem 2021, ve kterém bylo vybráno na dobrovolném pojistném 564 mil. Kč, se zvýšilo inkaso tohoto pojistného o 5,3 %.

Trend dlouhodobého vývoje inkasa dobrovolného pojistného je patrný z následující časové řady.

Tabulka č. 26: Vývoj dobrovolného pojistného (mil. Kč)

Dobrovolné pojistné	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
na nemocenské pojištění od OSVČ	171	190	196	200	204	207	219	268	241	245	258
na důchodové pojištění	130	138	154	175	200	245	269	307	287	319	336
Celkem	301	328	350	375	404	452	488	575	528	564	594

Pojistné na důchodové pojištění, které je sledováno ve státním rozpočtu jako závazný ukazatel, bylo inkasováno ve výši 572,9 mld. Kč. Schválený rozpočet ve výši 568,4 mld. Kč byl plněn na 100,8 %. Proti roku 2021 jde o nárůst těchto výdajů o téměř 38,1 mld. Kč (tj. o 7,1 %). V úhrnu bylo na důchodovém pojištění povinném a dobrovolném získáno celkem 573,2 mld. Kč.

Z povinného pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti vybraného v roce 2022 představovaly příjmy z vlastního pojistného, tj. pojistného bez pokut, penále a přírážek k pojistnému 637,2 mld. Kč (594,9 mld. Kč v roce 2021). Na pokutách a penále bylo v roce 2022 vybráno 514,6 mil. Kč, což bylo o 61,9 mil. Kč méně než v roce 2021. Na pokutách bylo přitom z této částky uhrazeno 27,2 mil. Kč, na penále 487,4 mil. Kč. Přírážky k pojistnému činily 0,4 mil. Kč. Na rozpočtové položce 1629 - nevyjasněné, neidentifikované a nezařazené příjmy z pojistného na sociální zabezpečení jsou evidovány příjmy ve výši 1,2 mil. Kč.

Na povinném pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti vybraném v roce 2022 zaplatili zaměstnavatelé 477,9 mld. Kč, zaměstnanci 125,2 mld. Kč a 34,0 mld. Kč osoby samostatně výdělečně činné. Výše podílu plateb jednotlivých skupin plátců vyplývá ze sazeb pojistného daných právním předpisem.

K 31. 12. 2022 bylo evidováno Českou správou sociálního zabezpečení 280 882 zaměstnavatelů s 4 648 687 pojištěnci. Proti roku 2021 se snížil počet zaměstnavatelů o 1 156 a počet pojištěnců stoupl o 37 095. Celkové vyměřovací základy pojištěnců zaměstnavatelů v roce 2022 činily 1 880,8 mld. Kč, tj. o 124,2 mld. Kč více než v roce 2021.

K 31. 12. 2022 bylo evidováno 748 098 osob samostatně výdělečně činných s povinností platit zálohy na důchodové pojištění a 102 122 osob samostatně výdělečně činných nemocensky pojištěných. Proti stejnému období roku 2021 došlo ke zvýšení počtu osob samostatně výdělečně činných s povinností platit zálohy na důchodové pojištění o 22 587 a ke zvýšení počtu osob samostatně výdělečně činných nemocensky pojištěných o 1 449.

Opatření přijatá v souvislosti s epidemií onemocnění covid-19

Meziroční vývoj příjmů z pojistného byl vedle růstu mezd významně ovlivněn také přijetím mimořádných opatření v souvislosti s epidemií onemocnění covid-19 v letech 2021 i 2022. Výši příjmů z pojistného v roce 2022 ovlivnilo následující mimořádné opatření.

Legislativním opatřením s přímým dopadem na výši plateb pojistného v roce 2022 byl zákon č. 518/2021 Sb., o mimořádném příspěvku zaměstnanci při nařízené karanténě, tj. odečet mimořádných příspěvků, které zaměstnavatelé vypláceli svým zaměstnancům při nařízené karanténě nebo izolaci v měsících prosinec 2021 až únor 2022, z pojistného odváděného za příslušný kalendářní měsíc. Celkový úhrn příspěvků odečtených od pojistného za měsíce prosinec 2021 až únor 2022 (splatného v lednu až březnu 2022) dosáhl 1,914 mld. Kč.

Tabulka č. 27: Odečet mimořádných příspěvků podle zákona č. 518/2021 Sb.

za měsíc	prosinec	leden	únor
počet zaměstnanců s mimořádným příspěvkem	56 190	321 082	454 410
úhrn příspěvků odečtených od pojistného (v tis. Kč)	202 132	685 846	1 025 722

Tzv. izolačka zaměstnanci přísluší za každý kalendářní den, nejdéle však za dobu prvních 14 kalendářních dnů trvání nařízené karantény, ve výši 370 Kč. Pokud by ale součet příspěvku a náhrady příjmu přesáhl 90 % průměrného výdělku za odpovídající počet zameškaných hodin, příspěvek se o tento rozdíl sníží. Čili zaměstnanci přísluší v době mezi 1. lednem a 28. únorem 2022 příspěvek nejvýše v takové výši, která společně s náhradou příjmu činí 90 % průměrného výdělku za odpovídající počet zameškaných hodin za celou dobu trvání karantény, resp. prvních 14 kalendářních dnů jejího trvání.

4 Daňové nedoplatky

Daňové nedoplatky představují rozdíl mezi daní, která měla být zaplacená, a skutečně zaplacenou částkou. Daní, která měla být zaplacená, může být nejen daň poplatníkem nebo plátcem přiznaná, ale i daň doměřená správcem daně a příslušenství daně (penále, pokuty, úrok, náklady řízení atd.). Daňové nedoplatky se týkají jak daňových příjmů státního rozpočtu, tak i daňových příjmů územních samosprávných celků a státních fondů.

Nedoplatky všech daňových příjmů dosáhly ke konci roku 2022 objemu 106,7 mld. Kč a proti roku 2021 klesly o 0,5 mld. Kč, tj. o 0,5 %.

Tabulka č. 28: Stav a vývoj nedoplatků daňových příjmů (mld. Kč)

Stav nedoplatků evidovaných FS ČR, CS ČR a ČSSZ	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	Rozdíl 2022-2021	Změna v % 2022/2021
Celkové nedoplatky	110,81	103,48	112,30	107,22	106,68	-0,53	-0,5
DPH	28,14	22,71	27,78	24,28	22,62	-1,66	-6,8
SD (vč. tzv. energetických daní)	9,44	10,02	11,02	9,98	9,76	-0,22	-2,2
DPPO	6,19	6,26	7,57	6,95	7,67	0,72	10,4
DPFO (z přiznání a ze závislé činnosti) *	4,01	3,72	4,58	4,38	3,89	-0,49	-11,2
Daň z příjmů srážkou § 36 (DPPO i DPFO)	0,34	0,17	0,29	0,28	0,27	0,00	-1,2
Daň z nemovitých věcí	0,45	0,41	0,50	0,51	0,37	-0,14	-27,3
Pojistné na soc. zabezpečení **	58,75	57,11	57,28	57,73	59,02	1,29	2,2
Ostatní (dopočet)	3,50	3,08	3,28	3,11	3,08	-0,03	-1,0
Z celku:							
Nedoplatky evid. Finanční správou ČR	41,62	35,40	43,12	38,76	37,24	-1,52	-3,9
Nedoplatky evid. ČSSZ	58,75	57,11	57,28	57,60	58,76	1,16	2,0
Nedoplatky evid. Celní správou ČR	10,44	10,97	11,90	10,86	10,69	-0,17	-1,6

* včetně kompenzačního bonusu (=pomoc drobným podnikatelům v souvislosti s epidemií nemoci covid-19) vypláceného z účtu pro inkaso daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a včetně paušální daně zavedené od 1. ledna 2021

** od 1. ledna 2021 včetně odvodu na sociální a zdravotní pojištění v rámci paušální daně evidované a vymáhané FS ČR

Největší objem nedoplatků ve výši 58,8 mld. Kč (podíl na celku 55,1 % a meziroční růst o 1,2 mld. Kč) evidovala ke konci roku 2022 **Česká správa sociálního zabezpečení (ČSSZ)**. Ta spravuje nedoplatky pojistného

na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti včetně příslušenství (dále jen pojistné na sociální zabezpečení) vyjma pojistného evidovaného a vymáhaného Finanční správou ČR při výběru paušální daně od 1. ledna 2021.

Druhý největší objem nedoplatků ve výši 37,2 mld. Kč (podíl na celku 34,9 % a meziroční pokles o 1,5 mld. Kč) evidovala ke konci roku 2022 **Finanční správa ČR**. Ta spravuje nedoplatky všech daňových příjmů, vyjma cla, energetických daní a částí nedoplatků daně z přidané hodnoty a spotřebních daní, které spravují celní orgány, a vyjma nedoplatků pojistného na sociální zabezpečení spravovaných ČSSZ.

Třetím subjektem, spravujícím daňové nedoplatky, je **Celní správa ČR** a jí evidované nedoplatky cla, energetických daní, části nedoplatků daně z přidané hodnoty a spotřebních daní a také odvodů za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu dosáhly **10,7 mld. Kč** (podíl na celku 10,0 % a meziroční pokles o 0,2 mld. Kč).

4.1 Daňové nedoplatky v evidenci České správy sociálního zabezpečení

Nedoplatky pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti k 31. prosinci 2022 byly vyčísleny Českou správou sociálního zabezpečení (dále též „ČSSZ“) na 58,8 mld. Kč, v tom nedoplatky organizací (zaměstnavatelé) na 33,1 mld. Kč, tj. 56,3 % celku (oproti roku 2021 snížení o 502 mil. Kč) a od osob samostatně výdělečně činných na 25,7 mld. Kč, tj. 43,7 % celku (oproti roku 2021 nárůst o 1 661 mil. Kč). Tento nárůst byl způsoben především meziročním navýšením pohledávek u OSVČ u pracoviště ČSSZ pro Prahu a Střední Čechy, přičemž v porovnání s předchozími léty nedošlo v roce 2022 současně k poklesu pohledávek u zaměstnavatelů, jako v předchozích letech.

Z úhrnné výše nedoplatků evidovaných ČSSZ představují nedoplatky na pojistném 37,8 mld. Kč, tj. 64,3 % celku (proti roku 2021 zvýšení o 1 707 mil. Kč), nedoplatky na penále 19,6 mld. Kč, tedy 33,3 % celku (proti roku 2021 snížení o 244 mil. Kč), nedoplatky na pokutách 149 mil. Kč, tj. 0,3 % (oproti roku 2021 nárůst o 4 mil. Kč) a na ostatním 1 271 mil. Kč, tj. 2,2 % celku (oproti roku 2021 pokles o 308 mil. Kč).

Úhrn nedoplatků odhlášených plátců pojistného činí 32,6 mld. Kč, tj. 55,5 % celkového objemu pohledávek, což proti roku 2021 představuje snížení o 201 mil. Kč (o 0,6 % méně).

Proti roku 2021, kdy nedoplatky činily na konci roku 57,6 mld. Kč, se nedoplatky zvýšily o 1,2 mld. Kč. Vývoj nedoplatků pojistného a příslušenství v časové řadě za celé období výběru pojistného je uveden v následující tabulce.

Tabulka č. 29: Vývoj nedoplatků pojistného a příslušenství od roku 1993 (mil. Kč)

Nedoplatky pojistného								
Rok	Celková výše nedoplatků k 31. 12.	Změna proti předchozím u roku	Rok	Celková výše nedoplatků k 31. 12.	Změna proti předchozím u roku	Rok	Celková výše nedoplatků k 31. 12.	Změna proti předchozím u roku
1993	3 145		2003	63 754	2 005	2013	63 378	852
1994	7 049	3 904	2004	61 977	-1 777	2014	63 867	489
1995	13 762	6 713	2005	62 180	203	2015	61 276	-2 591
1996	21 985	8 223	2006	59 721	-2 459	2016	59 957	-1 319
1997	32 564	10 579	2007	57 488	-2 233	2017	59 234	-723
1998	39 854	7 290	2008	55 797	-1 691	2018	58 751	-483
1999	49 127	9 273	2009	59 713	3 916	2019	57 113	-1 638
2000	55 850	6 723	2010	60 092	379	2020	57 282	169
2001	60 638	4 788	2011	61 311	1 219	2021	57 600	318
2002	61 749	1 111	2012	62 526	1 215	2022	58 759	1 159

Vývoj pohledávek je ovlivňován zejména pohledávkami velkých dlužníků, přičemž velká část těchto dlužníků je již v konkursním nebo v insolvenčním řízení. Okresní správy sociálního zabezpečení (dále jen „OSSZ“) jsou za této situace závislé na výsledcích těchto řízení. Dlužné částky těchto dlužníků pak znatelně ovlivňují i celkovou výši kumulovaných pohledávek ČSSZ.

Vymáhání a právní zajištění pohledávek bylo v roce 2022 realizováno OSSZ ve smyslu platné právní úpravy a ve smyslu příslušných vnitřních organizačních směrnic ČSSZ, a to všemi dostupnými zákonnými formami,

zejména pak správním exekucím, včetně přihlašování a uplatňování pohledávek v insolvenčních řízeních a přihlašování pohledávek do dražebních jednání.

Trvale je kladen velký důraz na včasnost zahájení exekučního řízení a používání adekvátních způsobů vedených exekucí včetně zajištění pohledávek. OSSZ v roce 2022 zpravidla nejprve vydávaly výzvu k úhradě pohledávky, a pokud nebyla pohledávka ani poté uhrazena nebo nebylo povoleno placení dlužného pojistného a penále ve splátkách, vydávaly následně exekuční příkaz. Na základě provedeného šetření majetkových poměrů dlužníka byl exekuční příkaz vydán již pro konkrétní způsob exekuce (přikázání pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb, srážky ze mzdy, přikázání jiné peněžitě pohledávky), případně došlo ke zřízení zástavního práva k nemovitosti. Pokud nebyly na základě uvedených exekučních příkazů pohledávky uhrazeny, byla správním exekuce zpravidla prováděna opakovaně, a to na základě provedených opakovaných šetření OSSZ o majetkových poměrech dlužníků. V odůvodněných případech byly pohledávky předány k vymáhání soudním exekutorům. Tato spolupráce je vždy realizována v ad hoc případech, kdy další podmínkou je skutečnost, že soudní exekutoři nebudou účtovat OSSZ náklady exekuce a nebudou požadovat ani zálohy na provedení exekuce. K předání pohledávky k vymáhání soudnímu exekutorovi dochází až po předchozím souhlasu příslušného pracoviště ČSSZ. S ohledem na možné náklady spojené s využitím tohoto způsobu vymáhání pohledávek postupují OSSZ obezřetně, a to vždy při individuálním posouzení konkrétního případu, ale i po vyhodnocení získaných zkušeností z dosavadní spolupráce.

Velká pozornost byla věnována také důslednějšímu zhodnocení kritérií a důvodů pro tzv. odpis nedobytných pohledávek a jejich převodu na podrozvahový účet, zejména pak u pohledávek přihlašovaných a uplatňovaných v insolvenčním řízení.

K 31. 12. 2022 dosáhl kumulovaný objem odepsaných nedobytných pohledávek výše 2 424 mil. Kč (o 9 491 mil. Kč méně než v roce 2021) a bylo prominuto penále v částce 128 mil. Kč, což je o 15 mil. Kč méně než v roce 2021.

K 31. 12. 2022 evidovala ČSSZ u všech dlužníků celkem 9 354 případů povolených splátek dluhu, a to v souhrnné výši 1 271 mil. Kč. Splátky dluhu byly povoleny 6 854 OSVČ, a to s pohledávkou ve výši 306 mil. Kč a 2 500 zaměstnavatelům s pohledávkou ve výši 964 mil. Kč.

Vývoj pohledávek je ovlivňován zejména pohledávkami velkých dlužníků, přičemž velká část těchto dlužníků je již v konkursním nebo v insolvenčním řízení. OSSZ jsou za této situace závislé na výsledcích výše uvedených řízení. Dlužné částky velkých dlužníků pak zřetelně ovlivňují i celkovou výši kumulovaných pohledávek ČSSZ.

S pohledávkou vyšší než 30 mil. Kč bylo k 31. 12. 2022 evidováno celkem 49 dlužníků, což je o 5 méně, než k 31. 12. 2021. Oproti stavu k 31. 12. 2021 došlo v roce 2022 ke snížení výše pohledávek o 372 mil. Kč. Celková výše pohledávek za těmito dlužníky činila 3 027 mil. Kč, tj. 5,2 % všech kumulovaných pohledávek. Důvodem tohoto poklesu je především provedení odpisu pohledávek některých velkých dlužníků pro jejich nedobytnost po skončení insolvenčního nebo konkursního řízení. K 31. 12. 2022 probíhá nadále na majetek 31 dlužníků konkursní řízení podle zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění platném k 31. 12. 2007 (dále jen „ZKV“), nebo bylo zahájeno insolvenční řízení podle zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „IZ“) a ve 2 případech je úpadek dlužníků řešen formou reorganizace. U 1 dlužníka je úpadek řešen oddlužením a u 1 dlužníka nadále probíhá likvidace. Na pohledávky 6 dlužníků jsou prováděna majetková šetření a na pohledávky 3 dlužníků jsou povoleny splátky. V případě 2 dlužníků probíhá příprava k odpisu pohledávky pro její nedobytnost. Pohledávky dalších 2 dlužníků jsou vymáhány prostřednictvím soudního exekutora. U 4 dlužníků probíhá správním exekuce.

K 31. 12. 2022 byla největším dlužníkem společnost VELAMOS, a. s. s pohledávkou ve výši 273 mil. Kč, což činí 0,5 % všech kumulovaných pohledávek. U tohoto dlužníka je stále vedeno konkursní řízení podle ZKV, které bylo zahájeno 22. 2. 2002 prohlášením konkursu.

Vůči ostatním dlužníkům má ČSSZ pohledávky do 30 mil. Kč, tj. 94,9 % všech kumulovaných pohledávek. Mezi těmito dlužníky jsou však také dlužníci s tzv. bagatelními pohledávkami (pohledávky od 1 do 100 Kč). ČSSZ se všemi pohledávkami pracuje průběžně, a to jak v exekučním řízení, tak v řízeních dalších (likvidační řízení, insolvenční řízení, dědické řízení atd.).

Nedoplatky na pojistném (včetně pokut a penále) v územním členění uvádí následující tabulka:

Tabulka č. 30: Vývoj nedoplatků pojistného a příslušenství v územním členění k 31. 12. (tis. Kč)

Region	k 31.12.2015	k 31.12.2016	k 31.12.2017	k 31.12.2018	k 31.12.2019	k 31.12.2020	k 31.12.2021	k 31.12.2022
Praha a Střední Čechy	20 859 273	20 580 681	20 744 604	20 873 295	19 553 804	19 616 292	19 939 990	20 898 954
Plzeň	4 079 995	3 966 558	3 944 665	3 862 258	3 830 198	3 861 811	3 802 207	4 874 641
Ústí nad Labem	7 994 902	7 911 666	7 915 279	7 949 418	7 976 842	7 937 797	7 766 897	7 885 029
Hradec Králové	4 277 635	4 198 951	4 152 105	4 065 208	3 933 516	3 860 908	3 930 223	3 986 044
Brno	12 018 071	11 512 320	11 159 897	11 016 652	10 781 658	10 839 475	10 962 466	11 005 642
Ostrava	10 846 616	10 590 248	10 170 624	9 931 332	9 959 545	10 049 828	10 072 556	10 108 690
Celkem	61 276 079	59 957 423	59 233 638	58 750 507	57 113 163	57 281 564	57 599 764	58 759 000

Pozn.: Zůstatek nedoplatků ČSSZ v Českých Budějovicích k 31. 12. 2021 byl z důvodu organizační změny od 1. 1. 2022 převeden na ČSSZ Plzeň.

Vývoj nedoplatků jednotlivých regionů je ovlivněn strukturou a velikostí zaměstnavatelských subjektů a jejich ekonomickou situací.

4.2 Daňové nedoplatky v evidenci Finanční správy ČR

Orgány finanční správy v postavení správce daně evidují u všech daňových subjektů jejich daňové a platební povinnosti, úhrady nebo zániky daňových a platebních povinností a z toho vyplývající přeplatky a nedoplatky. Daňový dlužník je zákonem č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále též „daňový řád“) definován jako daňový subjekt, který neuhradil nedoplatek. Daňové nedoplatky představují souhrnnou částku daňovým subjektem včas neuhrazené splatné daně a po dni splatnosti daně také částku naběhlého příslušenství daně k určitému dni sledování.

Daňová pohledávka a její výše je stanovena správcem daně ve vyměřovacím řízení, kde je též určena lhůta její splatnosti. Podle délky časové prodlevy mezi splatností a úhradou daně je souhrnná částka daňového nedoplatku zvyšována o předepsaný úrok z prodlení.

Do daňových nedoplatků není zahrnuta tzv. posečkávaná daň (posečkáání úhrady daně nebo rozložení její úhrady na splátky podle § 156 odst. 1 daňového řádu), u které je stanovena nová lhůta splatnosti a daň tak do této doby ztrácí svou vykonatelnost a vymahatelnost. Z evidence daní vyplývá, že objem posečkané daně v průběhu roku 2022 dosáhl 6,1 mld. Kč, z nichž 3,9 mld. Kč bylo splaceno. K 31. 12. 2022 zůstalo posečkááno 3,5 mld. Kč, z nichž 2,2 mld. Kč představovalo nárůst v průběhu roku 2022.

Celkový objem daňových nedoplatků evidovaných Finanční správou ČR k 31. 12. 2022 dosáhl 37,2 mld. Kč. Proti roku 2021 klesla celková kumulovaná výše daňových nedoplatků o 1,5 mld. Kč, tj. o 3,9 %. Na tom se nejvíce podílel meziroční pokles nedoplatků evidovaných u DPH o 1,7 mld. Kč, tj. o 7,1 %. Nejvyšší stav nedoplatků je i nadále vykazován právě u DPH, když jejich objem k 31. 12. 2022 činil 22,0 mld. Kč, tj. 59,1 % všech daňových nedoplatků evidovaných Finanční správou ČR (v roce 2021 to bylo 61,1 %).

Tabulka č. 31: Vývoj nedoplatků v evidenci Finanční správy ČR (mil. Kč)

Stav nedoplatků Finanční správa ČR	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	Rozdíl 2022-2021	Změna v % 2022/2021
DPH	33 202	27 499	22 094	27 178	23 684	22 001	-1 683	-7,1
Spotřební daně	11	4	4	7				.
Daň z příjmů právnických osob	8 127	6 186	6 263	7 572	6 945	7 667	721	10,4
Daň z příjmů srážkou § 36 (DPPO i DPFO)	272	337	167	289	276	273	-3	-1,2
Daň silniční	530	431	379	472	456	336	-120	-26,3
Daň dědická	5	5	5	4				.
Daň darovací	22	12	10	13				.
Daň z nabytí nemovitých věcí *	1 108	936	774	657	199	142	-57	-28,7
DPFO z příznání (bez paušální daně)	3 506	3 111	2 898	3 367	3 265	3 045	-220	-6,7
Paušální daň z příjmů fyzických osob								.
Daň z příjmů fyz. osob ze závis. činnosti	1 026	896	820	1 202	1 087	793	-294	-27,0
Kompenzační bonus	0	0	0	12	24	49	25	106,8
Daň z nemovitých věcí	510	448	414	499	513	374	-140	-27,3
Odvod z elektřiny ze slun. záření								.
Odvod z loterií §41b odst.1	3	2	2	3				.
Odvod z loterií §41b odst.2,3,4	19	0		1				.
Daň z hazardu	1	21	139	295	138	248	109	79,0
Ost. příjmy, odvody a popl. a přísluš. daní	1 981	1 731	1 432	1 545	1 756	1 853	97	5,5
Úroky hrazené správcem daně						0	0	.
Zrušené daně **					279	195	-84	-30,2
Pojistné celkem ***					133	263	130	97,5
Celkem	50 323	41 620	35 400	43 117	38 756	37 237	-1 519	-3,9

* Do roku 2020 vč. nedoplatků na dani z převodu nemovitostí platné do 31. 12. 2013.

** Od roku 2021 eviduje FS ČR daň dědickou, darovací, z převodu nemovitostí, spotřební daně a odvody z loterií jako zrušené daně.

*** Od roku 2021 se jedná o nedoplatky u odvodů na sociální a zdravotní pojištění vybírané FS ČR v rámci paušální daně.

Oproti dlouhodobě klesajícímu vývoji hodnot daňových nedoplatků do roku 2019 došlo v průběhu roku 2020 v důsledku celosvětového ekonomického poklesu zapříčiněného dopady šíření pandemie covid-19 k nárůstu stavu daňových nedoplatků. Vývoj české ekonomiky byl v roce 2020 ovlivněný celou řadou přijatých vládních opatření, které oproti předchozím rokům omezily proces tvorby HDP a které souběžně ovlivnily ekonomickou situaci a platební schopnost daňových subjektů a limitovaly možnosti dodržování daňové kázně. Očekávání ekonomického oživení v roce 2021 a zejména v roce 2022 byla naplněna, což se promítlo pozitivně i do daňového inkasa i vývoje nedoplatků.

Největší objem splatných daňových nedoplatků byl evidován v působnosti Finančního úřadu pro hlavní město Prahu (20,8 mld. Kč, tj. 55,8 % z celkového objemu daňových nedoplatků evidovaných orgány finanční správy), Finančního úřadu pro Jihomoravský kraj (3,0 mld. Kč, tj. 8,1 % nedoplatků), Finančního úřadu pro Moravskoslezský kraj (2,9 mld. Kč, tj. 7,7 % nedoplatků), Specializovaného finančního úřadu (1,9 mld. Kč, tj. 5,0 % nedoplatků), Finančního úřadu pro Středočeský kraj (1,8 mld. Kč, tj. 4,8 % nedoplatků) či Finančního úřadu pro Ústecký kraj (1,4 mld. Kč, tj. 3,8 % nedoplatků). Naopak nejnižší stav nedoplatků (pod 1 mld. Kč) vykázaly Finanční úřad pro Královéhradecký kraj (0,5 mld. Kč), Finanční úřad pro Pardubický kraj (0,5 mld. Kč), Finanční úřad pro Karlovarský kraj (0,5 mld. Kč), Finanční úřad pro Liberecký kraj (0,5 mld. Kč), Finanční úřad pro Kraj Vysočina (0,5 mld. Kč), Finanční úřad pro Zlínský kraj (0,7 mld. Kč), Finanční úřad pro Olomoucký kraj (0,7 mld. Kč), Finanční úřad pro Jihočeský kraj (0,8 mld. Kč) a Finanční úřad pro Plzeňský kraj (0,9 mld. Kč).

Na stav nedoplatků mají také vliv odpisy nedoplatků pro nedobytnost. V průběhu roku 2022 došlo k odpisu nedobytných nedoplatků v celkové hodnotě 111,0 mld. Kč (meziročně o 27,9 mld. Kč více), zároveň správci daně v tomto období opětovně aktivovali odepsané nedoplatky v celkové výši 144,5 mld. Kč (meziročně o 39,6 mld. Kč více). **Saldo odepsaných a opětovně aktivovaných odepsaných nedoplatků tak v roce 2022 činilo -33,5 mld. Kč, zatímco v roce 2021 to bylo -21,9 mld. Kč.** Více je uvedeno v následující části „Rozbor efektivnosti vymáhání daňových pohledávek“. Přehled zaevidovaných odepsaných daňových nedoplatků k 31. 12. 2022 ukazuje následující tabulka.

Tabulka č. 32: Přehled zaevidovaných odepsaných daňových nedoplatků k 31. 12. 2022 (mil. Kč)

Daň	Odpis nedoplatku pro nedobytnost - §158 DR			Odpis a obnovení daňového nedoplatku - §185 a §209 z. č. 89/2012 Sb			Prekluze a promlčení - §160 DR			Zánik, odpis, popření daň. pohledávky - ostatní *)			Zánik / evidenční odpis nedoplatku na paušálních zálohách - §38ln ZDP		
	z minul. let	saldo v akt. roce	celkem	z minul. let	saldo v akt. roce	celkem	z minul. let	saldo v akt. roce	celkem	z minul. let	saldo v akt. roce	celkem	z minul. let	saldo v akt. roce	celkem
Daň z přidané hodnoty	135 373,4	-25 629,7	109 743,7	31 273,2	-9 732,5	21 540,7	185 483,3	47 702,2	233 185,6	16 368,8	537,1	16 905,9	0,0	0,0	0,0
Daň z příjmů právnických osob	21 069,9	-6 584,5	14 485,4	4 774,5	-374,6	4 399,9	50 006,4	8 918,6	58 924,9	11 836,2	176,4	12 012,6	0,0	0,0	0,0
DPPO srážkou § 36	47,4	40,3	87,7	1,4	-0,4	1,1	209,7	2,7	212,4	58,0	0,0	58,0	0,0	0,0	0,0
Daň silniční	880,4	-93,8	786,6	105,4	-4,2	101,2	1 542,5	165,9	1 708,4	295,8	12,8	308,6	0,0	0,0	0,0
Daň z příjmů fyz. osob z příznání včetně pojistného	5 110,4	-915,6	4 194,8	17,2	-12,6	4,5	20 110,6	1 135,1	21 245,7	476,0	34,0	510,0	0,0	0,0	0,0
DPFO srážkou § 36	0,0	1,1	1,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,2	5,2
Daň z příjmů fyz. osob - záv. činnost	185,7	-20,6	165,1	25,0	0,7	25,7	397,5	53,2	450,7	62,3	1,2	63,6	0,0	0,0	0,0
Daň z příjmů fyz. osob - záv. činnost	2 274,9	-372,1	1 902,8	576,5	-86,8	489,6	7 370,9	690,0	8 060,9	2 034,8	22,8	2 057,6	0,0	0,0	0,0
Daň dědičná	0,9	-0,2	0,7	0,0	0,0	0,0	6,4	0,6	6,9	0,6	0,0	0,6	0,0	0,0	0,0
Daň darovací	-58,9	-6,8	-65,7	2,8	-3,2	-0,4	1 088,0	12,2	1 100,2	143,9	2,0	145,9	0,0	0,0	0,0
Daň z převodu nemovitostí	740,2	-454,6	285,6	116,7	-30,7	86,0	4 398,8	510,9	4 909,7	1 273,4	8,8	1 282,2	0,0	0,0	0,0
Daň z nabytí nemovitých věcí	97,0	-2,8	94,2	16,1	1,3	17,4	5,2	16,1	21,3	2,1	1,5	3,5	0,0	0,0	0,0
Daň z nemovitých věcí	368,4	-79,7	288,7	56,5	-1,8	54,8	1 140,7	92,1	1 232,8	258,8	12,9	271,7	0,0	0,0	0,0
Odvod z elektřiny ze slun. záření	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Odvod z loterií §41b odst. 1	20,3	-4,8	15,4	4,8	-2,9	1,9	20,5	3,1	23,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Odvod z loterií §41b odst. 2, 3, 4	20,4	-0,1	20,3	11,4	0,0	11,4	28,7	0,0	28,7	9,1	0,0	9,1	0,0	0,0	0,0
Daň z hazardu celkem	0,1	60,4	60,5	0,0	203,8	203,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Spotřební daně	-146,0	-14,7	-160,7	316,5	-5,6	310,9	9 869,6	23,4	9 893,0	1 180,1	0,0	1 180,1	0,0	0,0	0,0
Příslušenství daní	679,8	-73,5	606,4	92,5	3,0	95,5	845,5	157,4	1 002,9	73,0	4,5	77,5	0,0	0,0	0,0
Ostat. příjmy, odvody a poplatky	4 258,9	624,2	4 883,1	635,1	7,6	642,8	6 626,8	361,0	6 987,8	1 760,4	16,1	1 776,5	0,0	0,0	0,0
Celkem daně	170 923,1	-33 527,6	137 395,5	38 025,6	-10 038,9	27 986,7	289 150,9	59 844,7	348 995,5	35 833,4	830,2	36 663,6	0,0	5,2	5,2

* *Odpisy nedoplatků po oddlužení, osvobozeného od placení usnesením insolvenčního soudu, zánik, odpis, popření daň. pohledávky - § 63 z. č. 328/1991 Sb., §§ 311 a 356 z. č. 182/2006 Sb., §§ 264 a 243 daňového řádu*

Rozbor efektivity vymáhání daňových pohledávek

Rozbor efektivity vymáhání daňových pohledávek z titulu neuhrazených povinností za rok 2022 se vztahuje na činnost orgánů Finanční správy ČR v postavení správce daně podle § 10 daňového řádu. Správce daně zaznamenává podle ustanovení § 149 daňového řádu evidenci vzniku, stanovení, splnění, popřípadě jiného zániku daňových povinností, a z toho vyplývajících přeplatků, nedoplatků a případných převodů.

a) Oblast zajištění úhrady na nesplatnou nebo dosud nestanovenou daň zajišťovacím příkazem

Údaje z oblasti zajištění úhrady na nesplatnou nebo dosud nestanovenou daň zajišťovacím příkazem podle § 167 až 169 daňového řádu a § 103 zákona o DPH v rámci období příslušného roku obsahuje níže uvedená tabulka.

Tabulka č. 33: Zajištění úhrady na nesplatnou nebo dosud nestanovenou daň v evidenci Finanční správy ČR

Rok	Zajišťovací příkazy			Úhrady ze zajištění	
	Počet vydaných zajišťovacích příkazů	Částka v mlrd. Kč	Počet daňových subjektů	Částka v mlrd. Kč	
2014	1 032	4,172	328	0,256	
2015	1 605	3,633	424	0,822	
2016	1 561	3,329	309	1,098	
2017	1 420	1,594	358	0,690	
2018	1 174	1,472	355	0,471	
2019	765	0,559	185	0,477	
2020	1 007	0,520	276	0,348	
2021	1 032	0,727	242	0,235	
2022	525	0,692	136	0,217	

Pozn.: Od 1. 1. 2019 je v evidenci zajišťovacích příkazů uplatňován upravený algoritmus - do statistik úhrad ze zajištění jsou zahrnuty pouze úhrady za období vždy od 1. 1. do posledního dne sledovaného měsíce příslušného roku, resp. do posledního dne příslušného roku (dříve byly zahrnuty úhrady i z předchozích let).

Z údajů v tabulce je zřejmý výrazný meziroční pokles počtu vydaných zajišťovacích příkazů o 507, tj. o 49,1 %. Počet daňových subjektů s vystaveným a doručeným zajišťovacím příkazem za rok 2022 dosáhl 136, což je meziročně o 106 daňových subjektů méně. Souhrnná částka, uvedená v zajišťovacích příkazech na nesplatnou nebo dosud nestanovenou daň vydaných v průběhu roku 2022, meziročně nicméně poklesla o 35,3 mil. Kč, tj. pouze o 4,8 %. Finanční úřady vykazují meziročně nižší objem úhrad ze zajištění, a to o 17,5 mil. Kč (o 7,4 %). Využívání institutu zajišťovacích příkazů dlouhodobě vykazuje klesající tendence, jak vyplývá z uvedené tabulky. Důvodem je vyšší „zacílenost“ zajišťovacích příkazů na případy, kdy vlivem nestandardního chování daňového subjektu zajištění úhrady ohrožené (zpravidla dosud nestanovené) daňové povinnosti není možné bez aplikace tohoto právního instrumentu. Dále se tento institut využívá v situacích, kdy správce daně na základě získaných podkladů dospěl k závěru, že daňový subjekt významným způsobem změnil způsob

chování, jehož cílem je vyhýbání se řádnému plnění zákonných povinností. Uvedené potvrzuje i zanedbatelný rozdíl v objemu zajišťovaných prostředků oproti loňskému roku.

b) Oblast vymáhání daňových nedoplatků na daních a příslušenství daní

Tabulka č. 34: Vývoj objemu daňových nedoplatků v evidenci Finanční správy ČR

Rok	Nedoplatky kumulované k 31. 12. příslušného roku (v mld. Kč)	Nedoplatky vymáhané k 31. 12. příslušného roku (v mld. Kč)	Nedoplatky vymožené 1. 1. až 31. 12. příslušného roku (v mld. Kč)	Vymáháno v %	Úspěšnost v %
2013	148,941	111,390	7,525	74,8	6,8
2014	110,604	85,307	11,105	77,1	13,0
2015	107,858	91,398	11,865	84,7	13,0
2016	55,860	44,078	13,320	78,9	30,2
2017	50,323	37,290	13,583	74,1	36,4
2018	41,620	30,912	12,896	74,3	41,7
2019	35,400	25,768	14,223	72,8	55,2
2020	43,117	25,534	8,755	59,2	34,3
2021	38,756	24,790	8,988	64,0	36,3
2022	37,237	23,098	13,630	62,0	59,0

Pozn.: Od konce r. 2014 je v evidenci nedoplatků ve vymáhání a nedoplatků vymožených uplatňována nová metodika vykazování – počet případů a objem vymáhaných a vymožených nedoplatků neobsahuje údaje k zajištění úhrady na nesplatnou nebo dosud nestanovenou daň.

Rozdíl mezi celkovým objemem evidovaných kumulovaných daňových nedoplatků a objemem daňových nedoplatků evidovaných ve vymáhání tvoří zejména daňové nedoplatky nepředané vymáhacím útvarům Finanční správy ČR do konce roku 2022, u nichž jsou evidovány žádosti daňových subjektů o posečkání úhrady nedoplatku a rozložení úhrady daně na splátky, atp. Meziroční pokles objemu vymáhaných nedoplatků je v souladu s poklesem objemu nedoplatků kumulovaných.

Z celkového objemu vymáhaných daňových nedoplatků činily k 31. 12. 2022 nedoplatky evidované na daních částku 21,9 mld. Kč, tj. 94,6 %, a na příslušenství daní částku ve výši 1,2 mld. Kč, tj. 5,4 %. Meziročně zůstaly procentuální hodnoty předmětných údajů na stejné úrovni.

V období roku 2022 finanční úřady všemi dostupnými způsoby vybraly a vymohly 13,6 mld. Kč; meziročně se jedná o nárůst o 4,6 mld. Kč, resp. o 51,6 %. Úspěšnost vymáhání nedoplatků meziročně vzrostla o 22,8 p. b. Ve výsledném objemu vymožených nedoplatků se projevil postupný návrat vymáhací činnosti Finanční správy ČR směrem ke stavu před pandemií covid-19 v souvislosti se zmírňováním intenzity pandemie od druhého čtvrtletí roku 2022.

Objem daňových nedoplatků vymožených prostřednictvím vymáhacích úkonů za období roku 2022 činil 4,6 mld. Kč, tj. 33,6 % z celkové částky všemi dostupnými způsoby vybraných a vymožených nedoplatků (meziroční nárůst o 6,9 p. b.). Ještě před provedením vymáhacích úkonů, tzn. před nařízením daňové exekuce nebo zahájením jiného způsobu vymáhání dle § 175 daňového řádu, byla v průběhu roku 2022 finančními úřady na úhradu vymáhaných nedoplatků vybrána částka ve výši 8,4 mld. Kč, což odpovídá 61,3 % z celkové částky všemi dostupnými způsoby vybraných a vymožených nedoplatků. Tento výsledek je jednak efektem včasného předávání vzniklých nedoplatků vymáhacím útvarům a dále důsledkem klientské komunikace a úkonů, jimiž se pracovníci vymáhacích útvarů snaží neinvazivními prostředky ve vztahu k dlužníkovi docílit toho, aby svůj dluh uhradil bez nutnosti provedení daňové exekuce se všemi z toho pro něj plynoucími negativními důsledky a zároveň jej přimět k plnění jeho dalších daňových povinností řádně a včas. Po zahájení vymáhacích úkonů byly uhrazeny daňové nedoplatky v celkové výši 0,7 mld. Kč (5,1 % z celkové částky).

V průběhu roku 2022 došlo k odpisu nedobytných nedoplatků dle § 158 daňového řádu v celkové hodnotě 111,0 mld. Kč (meziročně o 27,9 mld. Kč více), zároveň správci daně v tomto roce opětovně aktivovali dříve odepsané nedoplatky v celkové výši 144,5 mld. Kč (meziročně o 39,6 mld. Kč více). Odpis nedoplatku pro nedobytnost nemá vliv na práva a povinnosti daňového subjektu. Potenciálně nedobytné nedoplatky nemají fiskální efekt, odpisy tedy slouží především pro účely reálného zjištění aktiv příjmové stránky veřejných rozpočtů. Nedoplatky odepsané z důvodu nedobytnosti nezanikají, jsou nadále vymahatelné, a to až do doby, než uplyne lhůta pro placení daně. Po odpisu nedoplatku pro nedobytnost jsou finančními úřady nadále prověřovány majetkové poměry daňových subjektů, a je-li zjištěn majetek, který lze ve vymáhání realizovat

pro úhradu dluhu, je odepsaný nedoplatek s přihlédnutím k této právní úpravě aktivován a je přistoupeno k jeho dalšímu vymáhání.

V rámci roku 2022 prekludovaly nedoplatky ve výši 59,8 mld. Kč; meziročně se jedná o nárůst o 27,3 mld. Kč. V průběhu roku 2022 zanikly ze zákonných důvodů daňové nedoplatky v celkové výši 0,8 mld. Kč, což je o 0,5 mld. Kč více, než v roce předchozím. Během roku 2022 byly také odepsány, z důvodu zániku právnické osoby dle § 185 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“), daňové nedoplatky ve výši 22,9 mld. Kč a zároveň byly v tomto období obnoveny neuspokojené pohledávky, dle § 209 občanského zákoníku, ve výši 32,9 mld. Kč.

Tabulka č. 35: Přehled vymáhaných a vymožených nedoplatků podle daňových příjmů

Druh příjmu	Nedoplatky vymáhané				Nedoplatky vymožené vymáhacími úkony			
	k 31. 12. 2021		k 31. 12. 2022		v roce 2021		v roce 2022	
	Částka (mld. Kč)	%	Částka (mld. Kč)	%	Částka (mld. Kč)	%	Částka (mld. Kč)	%
Daň z přidané hodnoty	16,198	65,3	14,800	64,1	1,407	58,7	3,061	66,8
Daně z příjmů	6,293	25,4	5,756	24,9	0,684	28,5	0,983	21,5
Daň z nemovitých věcí	0,262	1,1	0,245	1,1	0,035	1,4	0,068	1,5
Daň dědická, darovací, z převodu nemovitostí ¹⁾	0,258	1,0	0,192	0,8	0,013	0,6	0,014	0,3
Daň z nabytí nemovitých věcí ²⁾	0,168	0,7	0,127	0,5	0,037	1,6	0,029	0,6
Daň silniční	0,346	1,4	0,281	1,2	0,051	2,1	0,085	1,9

1) Případy, kdy předmět daně vznikl do 31. 12. 2013.

2) Případy, kdy předmět daně vznikl po 1. 1. 2014, do 26. 9. 2020, kdy došlo ke zrušení daně z nabytí nemovitých věcí, a to se zpětnou účinností pro případy, kdy byl vklad práva do katastru nemovitostí proveden v prosinci 2019 a později.

Pozn.: Procentuální údaj u vymáhaných nedoplatků v tabulce udává podíl objemu nedoplatků ve vymáhání na předmětné dani k celkovému objemu vymáhaných nedoplatků a procentuální údaj u nedoplatků vymožených udává podíl vymožených nedoplatků na předmětné dani k celkovému objemu nedoplatků vymožených vymáhacími úkony.

Z meziročního porovnání absolutních údajů k daňovým nedoplatkům u jednotlivých vybraných druhů příjmů je patrný kladný vývoj ve vymáhání nedoplatků; objem vymožených nedoplatků na vybraných daních meziročně výrazně vzrostl.

Tabulka č. 36: Přehled vymáhaných a vymožených nedoplatků podle daňové exekuce

Daňová exekuce	Nedoplatky vymáhané				Nedoplatky vymožené vymáhacími úkony			
	k 31. 12. 2021		k 31. 12. 2022		k 31. 12. 2021		k 31. 12. 2022	
	Částka (mld. Kč)	%	Částka (mld. Kč)	%	Částka (mld. Kč)	%	Částka (mld. Kč)	%
DE srážkami ze mzdy	1,140	4,6	0,978	4,2	0,075	3,1	0,084	1,8
DE příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb	5,356	21,6	5,808	25,1	1,604	66,9	3,576	78,1
DE příkázáním jiné peněžité pohledávky	0,395	1,6	0,477	2,1	0,221	9,2	0,322	7,0
DE postižením jiných majetkových práv	0,326	1,32	0,285	1,2	0,010	0,4	0,001	0,0
DE prodejem movitých věcí	0,341	1,4	0,324	1,4	0,060	2,5	0,123	2,7
DE prodejem nemovitých věcí	0,604	2,4	0,496	2,1	0,027	1,1	0,053	1,2

Pozn.: Procentuální údaj u vymáhaných nedoplatků v tabulce udává podíl objemu nedoplatků ve vymáhání dle způsobu daňové exekuce k celkovému objemu nedoplatků ve vymáhání a procentuální údaj u nedoplatků vymožených udává podíl vymožených nedoplatků předmětným způsobem daňové exekuce k celkovému objemu nedoplatků vymožených vymáhacími úkony.

Nárůst objemu vymožených nedoplatků, zejména u daňové exekuce příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb, ale také např. u daňové exekuce prodejem movitých či nemovitých věcí, má přímou souvislost s možností finančních úřadů postupovat při vymáhání nedoplatků, po dvou předchozích letech s výraznými dopady pandemie covid-19 na ekonomiku ČR a návazně na daňové subjekty, opět prakticky v běžném režimu.

Ke dni 31. 12. 2022 vykazovaly finanční úřady kumulovanou částku daňových pohledávek uplatněných a k tomuto dni dosud neukončených insolvenčních řízení v hodnotě 3,6 mld. Kč, což představuje 15,6 % z objemu všech daňových nedoplatků evidovaných ve vymáhání. Došlé platby z insolvenčních řízení v průběhu roku 2022 činily celkem 0,4 mld. Kč. Důležitým aspektem odrážejícím se ve výsledných statistikách je délka trvání insolvenčního řízení. V praxi je majetek dlužníka často již před vznikem daňového nedoplatku, resp. před stanovením daně, zatížen zástavními právy jiných věřitelů s ještě výhodnějším pořadím uspokojení pohledávky (nejčastěji se jedná o pohledávky poskytovatelů platebních služeb z úvěrů poskytnutých na pořízení, provoz či údržbu majetku dlužníka). Výtěžnost řízení závisí rovněž na tom, zda dlužník využije výhod spojených se sanačními způsoby řešení úpadku, které umožňují další ekonomickou činnost dlužníka (oddlužení, reorganizace), či zda je úpadek řešen tzv. likvidačním způsobem (konkurs).

Vymáhání daňových nedoplatků prostřednictvím soudních exekutorů je finančními úřady využíváno pouze v nezbytných případech. K 31. 12. 2022 vymáhali soudní exekutoři k návrhu správce daně, jako oprávněného, daňové nedoplatky ve výši 2,4 mil. Kč. Finanční správa ČR obdržela v roce 2022 k nedoplatkům, vymoženým prostřednictvím soudních exekutorů, částku 4,2 mil. Kč. Správce daně také, z titulu věřitele, přihlašuje daňové pohledávky do exekucí prováděných soudními exekutory; tyto pohledávky jsou obsaženy ve statistických údajích k jednotlivým způsobům provádění daňové exekuce. K 31. 12. 2022 se jednalo o částku 134,7 mil. Kč, přičemž v rámci téhož období získala Finanční správa ČR z pohledávek, přihlášených do exekucí prováděných soudními exekutory, částku 20,0 mil. Kč.

Ještě zejména v průběhu 1. čtvrtletí roku 2022 byla vymáhací činnost Finanční správy ČR do jisté míry poznamenána dopady pandemie covid-19. V souvislosti se zmírňováním intenzity pandemie následně docházelo k postupnému obnovení vymáhací činnosti. Útvary Finanční správy ČR i v roce 2022 intenzivně využívaly formy tzv. neformální komunikace s poplatníky, za účelem plnění jejich povinností (např. telefonáty, SMS či písemná vyrozumění s QR kódy). Byla také dále rozvíjena forma pravidelné automatizované podpory vymáhacím útvarům v podobě aktualizovaného přehledu o provedených a možných dalších vymáhacích postupech vůči dlužníkům.

Dlouhodobě nežádoucím vlivem na efektivitu vymáhání daňových pohledávek působí zejména následující faktory:

Mezi základní příčiny nedobytnosti daňových pohledávek se dlouhodobě řadí nemajetnost a předluženost dlužníků, nemožnost dohledání majetku dlužníků, při úmrtí dlužníka předluženost dědictví, zánik daňového subjektu bez právního nástupce, vysoký počet právnických osob, které se dostávají do likvidace. Vliv na vymahatelnost pohledávek mají také účelové převody majetku daňových subjektů na jiné osoby ještě před vznikem nedoplatku, přičemž řada těchto subjektů je nekontaktních a bez příjmů, dále vykazování fiktivní ekonomické činnosti právnických osob, které nevlastní žádný majetek apod. Specifickou příčinou vzniku nedobytných pohledávek je doměření daňových povinností daňovým subjektům, které jsou již bez majetku nebo v úpadku. Příčiny nevymahatelnosti pohledávek lze spatřovat také v druhotné platební neschopnosti daňových subjektů a v podvodném jednání některých daňových subjektů s cílem získat majetkový prospěch. Výše nedobytných pohledávek je v poměrně velké míře ovlivňována daňovými nedoplatky uplatněnými v konkursních a insolvenčních řízeních a nedoplatky právnických osob v likvidaci (dlouhá doba jejich trvání a relativně nízká výtěžnost pro správce daně). Problematické jsou nekontaktní daňové subjekty, a to zejména subjekty bez reálného sídla, resp. se sídlem, kde je na jedné adrese registrováno mnoho dalších subjektů. Nekontaktní jsou také fyzické osoby, přihlášené k pobytu na adrese ohlašovny nebo na adrese sídla zvláštní matriky.

4.3 Daňové nedoplatky v evidenci Celní správy ČR

K 31. 12. 2022 dosáhly **nedoplatky evidované celními orgány celkem 10,7 mld. Kč**, což bylo o 0,2 mld. Kč méně než ve stejném období minulého roku. Na tom se podílely především nedoplatky u vnitrostátní spotřební daně z lihu (-456 mil. Kč), naopak vzrostl stav nedoplatků u spotřební daně z minerálních olejů (+183 mil. Kč). Nedoplatky v rámci celního řízení meziročně vzrostly o 195 mil. Kč.

4.3.1 Rozbor nedoplatků vnitrostátních spotřebních daní a energetických daní

Celková výše nedoplatků ke dni 31. 12. 2022 činila 8 272 mil. Kč, z toho 8 255 mil. Kč u vnitrostátních spotřebních daní a 17 mil. Kč u energetických daní. Z celkové částky nedoplatků činí dlužné příslušenství 3 097 mil. Kč.

Na celkové výši nedoplatků měly největší podíl nedoplatky spotřebních daní z minerálních olejů ve výši 3 666 mil. Kč a nejvyšší nedoplatek byl evidován u Celního úřadu pro Jihomoravský kraj ve výši 2 306 mil. Kč.

Tabulka č. 37: Přehled nedoplatků vnitrostátních spotřebních a energetických daní podle jednotlivých CÚ (tis. Kč)

Celní úřad pro	SD z									Daň z			Celkem
	vína	miner. olejů *)	tabák. výrobků	tabák. nálepek	surového tabáku	zahř. tab. výrobků	piva	lihu	Zajištění	elektřiny *)	zemního plynu *)	pevných paliv *)	
Hlavní město Praha	477	316 252	224 709	0	1 741 875	0	151	31 010	0	3 327	2 735	338	2 320 874
Jihočeský kraj	0	0	1 174	0	0	0	235	577	0	0	0	0	1 986
Jihomoravský kraj	4	2 306 413	23 077	0	294	0	0	3 860	0	249	1 534	0	2 335 431
Karlovarský kraj	0	283	51 049	0	0	0	13	33	0	0	0	0	51 378
Královéhradecký kraj	5	142 702	11 716	0	4 662	0	11	442	0	0	55	2	159 594
Liberecký kraj	0	33 337	9 767	0	0	0	0	33	0	0	0	0	43 138
Moravskoslezský kraj	26	593 674	725 025	0	95 378	0	2 122	201 856	0	1 751	1 902	1 815	1 623 550
Olomoucký kraj	11	28 310	2 817	0	0	0	0	13 083	0	33	0	0	44 255
Pardubický kraj	20	2 279	3 253	0	0	0	0	12 587	0	1	0	0	18 140
Plzeňský kraj	3	81 709	14 888	0	0	0	1	13	0	0	0	0	96 614
Středočeský kraj	15	147 590	177 468	0	0	0	346	3 139	0	41	49	2 551	331 200
Ústecký kraj	0	13 167	24 131	0	422	0	0	162	0	0	72	0	37 955
Kraj Vysočina	0	61	74 225	0	0	0	1	10 876	0	1	0	0	85 164
Zlínský kraj	0	47	514	0	0	0	0	1 121 950	0	93	117	0	1 122 721
Praha Ruzyně	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Celkem	560	3 665 825	1 343 816	0	1 842 631	0	2 881	1 399 621	0	5 496	6 464	4 705	8 271 999

*) včetně příslušných vratek

Tabulka č. 38: Vývoj stavu nedoplatků vnitrostátních SD a energetických daní k 31. 12. (mil. Kč)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Rozdíl 2022-2021
SD z: minerální olejů *)	4 764,6	4 343,2	5 344,1	5 381,3	5 610,5	5 374,4	4 580,2	3 482,5	3 665,8	183,4
lihu	657,7	1 337,1	1 672,4	1 655,5	1 772,5	2 024,4	2 096,3	1 855,4	1 399,6	-455,8
piva	17,1	15,2	2,4	5,0	18,9	3,7	5,8	3,9	2,9	-1,0
vína	0,8	0,6	0,6	1,0	0,8	0,7	0,9	0,6	0,6	-0,1
tabákových výrobků	286,2	506,3	614,9	597,6	592,0	1 157,0	1 191,3	1 437,3	1 343,8	-93,5
tabákových nálepek	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
surového tabáku	x	0,0	60,7	31,9	36,8	54,3	1 752,7	1 836,0	1 842,6	6,6
zahř. tabák. výrobků	x	x	x	x	x	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Zajištění	222,5	151,8	135,6	0,0	52,7	52,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Energetické daně *)	9,7	8,1	14,8	18,0	18,4	17,0	20,0	20,8	16,7	-4,2
Celkem	5 958,6	6 362,3	7 845,5	7 690,3	8 102,6	8 684,1	9 647,2	8 636,5	8 272,0	-364,5

*) včetně příslušných vratek

Vznik nedoplatků na spotřební dani je limitován řadou nástrojů. Pro provádění vyhledávací a kontrolní činnosti v oblasti spotřebních daní disponují celní úřady řadou oprávnění. Tato oprávnění jsou zakotvena jak v daňovém řádu, který je obecným právním předpisem, tak i v předpisech speciálních, jako je např. zákon č. 242/2016 Sb., celní zákon, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 307/2013 Sb., o povinném značení lihu, ve znění pozdějších předpisů, nebo zákon č. 311/2006 Sb., o pohonných hmotách a čerpacích stanicích pohonných hmot a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Podle daňového řádu jsou celní úřady v postavení správce daně oprávněny provádět vyhledávací činnost, místní šetření a daňovou kontrolu. Jsou však také oprávněny provádět kontrolu plnění podmínek povolení, vydaných dle zákona o spotřebních daních, které spočívá např. v zajištění vybraných výrobků a dopravního prostředku či realizovat předběžné opatření v případech, kdy jsou vybrané výrobky dopravovány bez dokladů stanovených zákonem o spotřebních daních.

Nejčastějším důvodem vzniku nedoplatku na spotřební dani je prohlášení úpadku daňového subjektu dle zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů. V těchto případech je daňovému subjektu ze zákona povoleno k provozování daňového skladu odejmuto a vybrané výrobky se tak nacházejí ve volném daňovém oběhu, což má za následek vznik nedoplatku na spotřební dani. Celní úřad nemá jinou možnost než přihlásit takovýto nedoplatek do insolvenčního řízení, které však celnímu úřadu neposkytne plnění ve výši skutečného nedoplatku.

Celní úřady také disponují řadou nástrojů pro vymáhání těchto nedoplatků. Pro vymození spotřební daně celní úřady aplikují daňový řád s přihlédnutím k zákonu č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, který stanoví, jakým způsobem lze nedoplatek vůči daňovému subjektu vymáhat.

Nejčastějším nástrojem je tak nařízení daňové exekuce postižením účtů vedených u poskytovatelů platebních služeb či postižení věcí movitých nebo nemovitých, které se následně prodají v dražbě.

V roce 2022 došlo u 152 283 nedoplatků (spotřební daně + dělená správa) v celkové hodnotě 3 478,4 mil. Kč k zahájení vymáhacích úkonů. Další nedoplatky byly uhrazeny např. na základě Vyrozumění o nedoplatku.

V roce 2022 odepsaly celní úřady pro nedobytnost nedoplatky v celkové výši 652,8 mil. Kč. Nejvyšší část těchto nedoplatků odepsaných pro nedobytnost tvoří nedoplatky na spotřební dani z tabákových výrobků, kde došlo k odpisu ve výši 423,3 mil. Kč. Tato částka tvoří 64,8 % odpisu nedoplatků pro nedobytnost. Druhou nejvyšší hodnotu odpisu pro nedobytnost vykazuje v roce 2022 spotřební daň z lihu. Výše odpisu pro nedobytnost u této daně je 161,6 mil. Kč. Odepisování nedoplatků pro nedobytnost probíhá na základě aktuálně vyhodnocovaných poznatků, je proto možné, že se výše odepsaných nedoplatků v rámci jednotlivých let liší.

Tabulka č. 39: Vývoj prominutí, prekluze a odpisů u vnitrostátních spotřebních a energetických daní (tis. Kč)

	Prominutí				Prekluze				Odpis pro nedobytnost			
	do roku 2020	2021	2022	Celkem	do roku 2020	2021	2022	Celkem	do roku 2020	2021	2022	Celkem
SD z minerálních olejů *)	17 762	0	0	17 762	3 550 547	1 430 631	333 830	5 315 009	5 519 388	202 492	66 305	5 788 184
SD z lihu	57 946	70	0	58 016	1 034 767	84 562	97 200	1 216 529	864 220	2 075	161 552	1 027 847
SD z piva	3 699	1 908	6	5 613	47 673	138	0	47 811	15 817	13	4	15 834
SD z vína	0	1	0	1	473	44	37	554	397	6	227	631
SD z tabákových výrobků	25 737	122	457	26 316	350 057	51 092	112 639	513 788	590 463	418 796	423 339	1 432 598
SD ze surového tabáku	0	0	0	0	30 748	0	45 601	76 349	217 030	7 851	1 391	226 272
SD ze zahř. tabák. výrobků	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Daň z elektřiny	198	562	0	760	3 129	27	118	3 274	2 996	14	0	3 010
Daň ze zemního plynu	440	521	0	961	497	0	184	681	434	0	0	434
Daň z pevných paliv	12	0	0	12	2 684	5 967	3 759	12 410	7 061	16	0	7 077
Celkem	105 795	3 185	463	109 442	5 020 576	1 572 461	593 367	7 186 405	7 217 806	631 263	652 818	8 501 887

*) včetně příslušných vrátek

V roce 2022 bylo na spotřebních daních a energetických daních povoleno posečkaní úhrady daně v celkové výši 32,5 mil. Kč a z toho zbývá k úhradě 14,8 mil. Kč. Největší podíl posečkané daně byl na spotřební dani z lihu a posečkaná částka činila 15,2 mil. Kč, z toho zbývá k úhradě 0,03 mil. Kč. Druhý největší podíl posečkané daně byl na spotřební dani z tabákových výrobků a posečkaná daň činila 13,3 mil. Kč, z toho zbývá k úhradě 13 mil. Kč.

Z celkového posečkaní daní zaevidovaného do 31. 12. 2022 zbývá na spotřebních daních k úhradě 58,4 mil. Kč a z toho zbývá k úhradě na příslušenství daní 0,9 mil. Kč.

V průběhu roku 2022 vyřídilo GŘC jako odvolací orgán celkem 6 637 opravných a dozorčích prostředků (odvolání, přezkumy a obnovy řízení). Oproti roku 2021 došlo k poměrně výraznému navýšení počtu rozhodnutí (cca o 3 000). K nárůstu počtu rozhodnutí došlo zejména v oblasti rozhodování o vrácení spotřební daně z minerálních olejů osobám užívajícím tyto oleje pro výrobu tepla (§ 56 zákona o spotřebních daních), kdy bylo v mnoha případech rozhodováno o nárocích uplatňovaných přímo fyzickými osobami namísto právnických osob, které v minulosti uplatňovaly nároky sdruženě za velký počet fyzických osob. V podstatě se tak jedná o velký počet množstevních případů. Dále došlo k nárůstu v oblasti energetických daní, který je způsoben změnou právní úpravy (zrušení osvobození od daně u bioplynu určeného pro pohon motorů), která vyvolala větší množství řízení vedených v této oblasti. Do oblasti Clo jsou zařazeny všechny případy spojené s celním řízením s výjimkou správního trestání a problematiky placení (výběr a vymáhání). Do této oblasti jsou zařazeny i případy, které se týkají DPH. Vzhledem k tomu, že o DPH rozhodují celní orgány v podstatě výhradně ve spojení se clem nelze samostatně případy týkající se DPH oddělit a sledovat samostatně. V oblastech spotřebních daní a energetických daní jsou zařazeny případy týkající se těchto daní s výjimkou správního trestání a problematiky placení. Oblast Ostatní zahrnuje další případy, které nelze zařadit do žádné jiné výše uvedené oblasti (např. duševní vlastnictví). Co se týká počtu nevyřízených podáních ze sledovaného období tak oproti předchozímu roku nedošlo v podstatě k žádné změně.

Tabulka č. 40: Řádné opravné prostředky podle druhu příjmu a výsledku řízení

Druh příjmu	Počet vedených řízení a způsob vyřízení					
	počet odvolání		vyhověno	zastaveno	zamítnuto	z toho k 31.12.2022 nevyřízených
	podaných v předch. období a k 1.1.2022 nevyřízených	podaných ve sledovaném období				
Daň z přidané hodnoty	0	0	0	0	0	0
Clo	602	935	329	1	681	526
Spotřební daně	467	1 475	124	1	1 613	204
Správní trestání	225	237	80	1	206	175
Placení	425	3 306	171	4	2 886	670
Energetické daně	215	606	392	0	56	373
Ostatní	26	90	25	0	67	24
Celkem	1 960	6 649	1 121	7	5 509	1 972

Nedoplatky z odvodů za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu do SR

Kumulované nedoplatky z odvodů za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu činily k 31. 12. 2022 celkem 79 mil. Kč a meziročně tak klesly o 4 mil. Kč. Tvoří je nedoplatky, kdy povinný z rozhodnutí půdu již nevlastní a většinou již jako subjekt zanikl, a po novém majiteli nelze tyto nedoplatky dle ustanovení zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů, vymáhat.

4.3.2 Rozbor pohledávek a nedoplatků cla a daní vyměřených v rámci celního řízení

Rozbor pohledávek a nedoplatků cla, daní a poplatků vyměřených v rámci celního řízení je zpracován na základě podkladů z celních úřadů ke dni účetní závěrky posledního měsíce kalendářního čtvrtletí, tj. k 31. 12. 2022.

Pro účel zpracování rozboru se pohledávkou rozumí neuhrazená částka splatného cla, daní a poplatků vyměřených v rámci celního řízení včetně příslušenství, bez ohledu na zákonnou lhůtu splatnosti. Po uplynutí lhůty splatnosti se stává tato neuhrazená pohledávka nedoplatkem.

Celková výše pohledávek činila ke dni 31. 12. 2022 částku 2,5 mld. Kč. V této sumě jsou zahrnuty nejen pohledávky a nedoplatky vzniklé neuhrazením cla a daní za zboží propuštěné do režimu volného oběhu, případně po skončení režimu s dočasným osvobozením od cla, ale i pohledávky předepsané platebními výměry za nedodání zboží v režimu tranzit, celní dluhy vyměřené dodatečnými platebními výměry a platebními výměry vydanými na základě kontrol po propuštění zboží, kdy u těchto případů není zajištěn celní dluh, a neuhrazené pohledávky, kdy deklarant měl povolení nezajišťovat celní dluh. Jsou zde zahrnuty také úroky z prodlení a penále vyměřené deklarantovi při nedodržení zákonné lhůty splatnosti celního dluhu.

Ke dni **31. 12. 2022** činil **stav nedoplatků cla, daní a poplatků vyměřených v rámci celního řízení celkem 2,3 mld. Kč (+9,1 %, +195 mil. Kč).**

Tabulka č. 41: Vývoj nedoplatků podle druhu vyměřeného rozpočtového příjmu (tis. Kč)

Druh příjmu		Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	Rozdíl 2022-2021	Index 2022/2021
Clo		132 858	89 437	98 760	123 155	24 395	124,7
DPH		616 145	598 806	597 321	619 238	21 917	103,7
Spotřební daně		1 333 235	1 366 833	1 343 964	1 488 667	144 703	110,8
Nedoplatky cla a daní vyměřených v rámci celního řízení		2 082 238	2 055 076	2 040 045	2 231 060	191 015	109,4
příslušenství	penále, úroky	105 072	88 764	83 707	90 659	6 952	108,3
	pokuty	7 502	3 927	2 649	1 540	-1 109	58,1
	exekuční náklady	52 619	14 954	14 838	13 250	-1 588	89,3
	správní poplatky mimo kolků	1	0	0	0	0	.
Nedoplatky celkem		2 247 432	2 162 721	2 141 239	2 336 509	195 270	109,1

Na celkové výši nedoplatků se podílely:

- nedoplatky vzniklé vyměřením na základě rozhodnutí z úřední povinnosti částkou 2 011 mil. Kč, tj. 86,1 %,
- nedoplatky z obchodního zboží, vzniklé na základě celního řízení předložením JSD, částkou 296 mil. Kč, tj. 12,7 %,

- nedoplatky z penále a úroků z prodlení a nedoplatky z neobchodního zboží částkou 29 mil. Kč, tj. 1,3 %.

Tabulka č. 42: Rozdělení nedoplatků podle let vyměření celního dluhu (tis. Kč)

Celní správa ČR	Stav nedoplatků	Rok	Stav nedoplatků
do roku 2003	1 640 352	2013	1 091
2004	15 929	2014	20 527
2005	205 685	2015	14 294
2006	17 173	2016	30 356
2007	4 155	2017	15 776
2008	13 425	2018	5 317
2009	749	2019	235
2010	805	2020	48 574
2011	415	2021	2 105
2012	148	2022	299 398
	Celkem		2 336 509

Část nedoplatků ve výši **111 tis. Kč** tvoří nedoplatky z roku 1993, kdy nebylo nutno v plném rozsahu zajišťovat celní dluh.

Tabulka č. 43: Přehled nedoplatků podle CÚ a druhu příjmu - stav k 31. 12. 2022 (tis. Kč)

Celní úřad pro	Druh příjmu									Celkem
	DPH	SD z min.olejů	SD z lihu	SD z piva	SD z vína a mezivr.	SD z tab. výrobků	clo do 30.4.2004	clo od 1.5.2004	příslušenství daní	
Hlavní město Praha	520 622	1 117 993	1	0	41	158 610	199	15 016	38 024	1 850 505
Jihočeský kraj	4 093	3 395	0	0	0	7 848	0	691	1 011	17 038
Jihomoravský kraj	59 467	131 562	0	0	0	19 225	9 281	30 711	20 916	271 162
Karlovarský kraj	75	0	0	0	0	0	519	0	152	746
Královehradecký kraj	93	0	0	0	0	0	9	7	1 201	1 310
Liberecký kraj	111	0	0	0	0	0	51	32	435	629
Moravskoslezský kraj	7 819	22	1 482	0	0	0	545	1 707	6 466	18 041
Olomoucký kraj	4 203	0	0	0	0	0	371	47 838	4 672	57 084
Pardubický kraj	561	0	0	0	0	2	0	569	296	1 428
Plzeňský kraj	3 582	0	5 871	0	0	0	5 907	29	7 762	23 151
Středočeský kraj	12 855	0	0	0	0	41 364	1 710	1 807	16 636	74 372
Ústecký kraj	351	0	0	0	0	0	0	2 297	1 385	4 033
Kraj Vysočina	2 267	0	0	0	0	456	693	16	5 105	8 537
Zlínský kraj	393	0	0	0	0	0	0	627	191	1 211
Praha Ruzyně	2 746	0	0	0	0	796	562	1 961	1 197	7 262
Celkem	619 238	1 252 972	7 354	0	41	228 301	19 847	103 308	105 449	2 336 509

Nedoplatky u daní z dovozu vznikají odhalováním zboží, které nebylo propuštěno do volného režimu a z kontrol prováděných po propuštění zboží. U těchto nedoplatků není zajištěn celní dluh.

Celní správa využívá při vymáhání nedoplatků z dovozu zboží všechny možnosti k vymáhání - uplatňuje celní dluh na ručiteli, zjišťuje bankovní účty dlužníků, zjišťuje majetek dlužníků prostřednictvím katastrálního úřadu (nemovitý majetek), v evidenci motorových vozidel (movitý majetek), ve středisku cenných papírů, uplatňujeme zástavní právo a spolupracuje s finančními úřady v případě přeplatků evidovaných u poplatníka.

Nejvíce nedoplatků je vymoženo z exekucí na peněžní prostředky. Dále se zvyšuje podíl exekučních příkazů na movitý a nemovitý majetek dlužníka. Část nedoplatků je uplatněna v rámci konkurzního řízení a insolvenčního řízení.

V roce 2022 došlo u 1 184 nedoplatků v celkové hodnotě 2 105,9 mil. Kč k zahájení vymáhacích úkonů. Další nedoplatky byly uhrazeny např. na základě Vyrozumění o nedoplatku.

Aktuální stav daňových a celních úlev na jednotlivých druzích příjmů k 31. 12. 2022

V oblasti pohledávek a nedoplatků cla a daní vyměřených v rámci celního řízení bylo v průběhu roku 2022 v souladu s Nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013, kterým se stanoví celní kodex Unie, a daňovým řádem, na základě písemných žádostí rozhodnuto o povolení odkladu, posečkání nebo splátek celkem v 70 případech v celkové výši 10,6 mil. Kč, z toho k 31. 12. 2022 zbývalo k úhradě celkem 9,1 mil. Kč (z toho 93,0 % tvořilo clo).

Z celkového počtu 70 úlev povolených v roce 2022 bylo v 10 případech rozhodnuto o povolení posečkáni nebo splátek na základě žádosti subjektu odůvodněné ekonomickými dopady opatření přijatých v souvislosti s covid-19.

Také na celkovém aktuálním stavu daňových a celních úlev, povolených v roce 2022 na základě žádostí, které byly odůvodněny ekonomickými důsledky opatření přijatých v souvislosti s covid-19, se největší měrou podílí posečkáni a splátky cla, a to částkou 1,5 mil. Kč, tj. 99,8 % celkové zbývající, k 31. 12. 2022 neuhrazené částky posečkané na základě žádostí odůvodněných ekonomickými důsledky opatření přijatých v souvislosti s covid-19.

Celkem bylo v evidenci pohledávek a nedoplatků cla a daní vyměřených v rámci celního řízení k 31. 12. 2022 evidováno 374 případů neuhrazených nedoplatků, u kterých bylo v souladu s Nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013, kterým se stanoví celní kodex Unie (zákonem č. 13/1993 Sb., celní zákon, ve znění účinném do 28. 7. 2016), a daňovým řádem na základě písemných žádostí rozhodnuto o povolení odkladu, posečkáni nebo splátek celního dluhu.

Z celkové ulehčené částky ve výši 527,1 mil. Kč bylo k 31. 12. 2022 neuhrzeno 421,8 mil. Kč, tj. 80,0 %.

Tabulka č. 44: Stav daňových a celních úlev na jednotlivých druzích příjmů k 31. 12. 2022 (tis. Kč)

Druh úlevy	Cl o do 30.4.2004	Cl o od 1.5.2004	DPH	SPD z dovozu	Pokuty	Exekuční náklady	Úrok/ Penále	Neuhrazeno celkem	z celku: ulehčeno	z celku: uhrazeno	Počet úlev
Odklad	0	333	0	0	0	0	0	333	333	0	70
Posečkáni	0	3 820	1 405	0	0	0	2 414	7 639	39 277	31 638	18
Splátky	0	61 460	106 354	234 914	93	146	10 857	413 823	487 496	73 673	286
Celkem	0	65 613	107 759	234 914	93	146	13 271	421 795	527 106	105 311	374

5 Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery

Zákon č. 57/2022 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2022 stanovil nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery v celkové výši 253,2 mld. Kč. V souvislosti s válečným konfliktem na Ukrajině, rostoucím cenám a kompenzacemi vysokých cen energií bylo nutné přijmout **novelu státního rozpočtu** (zákon č. 344/2022 Sb.), která navrhla nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery **vyšší o 14,4 mld. Kč**. Novelou byly nejvíce navýšeny příjmy kapitoly VPS (+13,3 mld. Kč), především výnosy ze zvláštních účtů Ministerstva financí (+11,0 mld. Kč), na které plynou mimo jiné dividendy akciové společnosti ČEZ. Současně byly na základě skutečných výsledků v průběhu roku 2022 navýšeny vratky transferů o 1,0 mld. Kč a odvod přebytku ze zákonného pojištění odpovědnosti o 1,3 mld. Kč. Plán příjmů Ministerstva zemědělství se navýšil o 3,8 mld. Kč ze státního podniku Lesy ČR v souvislosti se zvýšenou poptávkou dřeva a jeho vyšší cenou a 190 mil. Kč z národního podniku Budějovický Budvar. Očekávané příjmy Ministerstvo financí vzrostly o 700 mil. Kč o výnosy ze cla z důvodu zvýšení cen zboží a výrobků a o 300 mil. Kč z předpokládaného prodeje nemovitostí prostřednictvím Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových v souvislosti s výrazným nárůstem jejich ceny. V kapitole Ministerstvo vnitra se souvztažně navýšily příjmy a výdaje o 870 mil. Kč z důvodu předpokládaného použití prostředků mimořádné pomoci v rámci Azylového, migračního a integračního fondu. Naopak Ministerstvu zdravotnictví novela snížila příjmy o 4,9 mld. Kč z důvodu nastavených platebních principů se zdravotními pojišťovnami a nižším než očekávaným zájmem pojištěnců systému veřejného zdravotního pojištění o očkování proti onemocnění covid-19. Po promítnutí novely předpokládal **schválený rozpočet nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery** v celkové výši **267,6 mld. Kč**, tedy o 80,1 mld. Kč (tj. o 42,7 %) více než novelizovaný rozpočet roku 2021 a o 75,3 mld. Kč více než skutečnost roku 2021.

Na rostoucí dynamice plánovaných nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých transferů se podílel zejména **rozpočet přijatých transferů** ve výši **219,6 mld. Kč**, který se meziročně zvýšil o 74,7 mld. Kč (tj. o 51,5 %). Jejich hlavní složkou jsou **prostředky přijaté z rozpočtu EU a FM**, které byly pro rok 2022 rozpočtovány ve výši **194,0 mld. Kč**, což bylo o 61,8 mld. Kč více v roce 2021. Současně se zvýšil plánovaný převod prostředků z tzv. privatizačního účtu do příjmů kapitoly VPS o 14,0 mld. Kč. **Kapitálové příjmy** státního rozpočtu na rok 2022 meziročně vzrostly o 5,5 mld. Kč na **22,7 mld. Kč**, což souviselo zejména s vyššími plánovanými příjmy kapitoly Ministerstvo životního prostředí z prodeje emisních povolenek (+5,1 mld. Kč). Naopak rozpočet **nedaňových příjmů** meziročně klesl o 167 mil. Kč na **25,4 mld. Kč**. Na zmíněném poklesu se

podílely příjmy kapitoly Český telekomunikační úřad (-4,9 mld. Kč) zejména z aukce kmitočtů a také příjmy kapitoly Ministerstvo zdravotnictví (-4,2 mld. Kč) z refundací prostředků za vakcíny. Naopak proti poklesu působily příjmy Ministerstva zemědělství (+4,0 mld. Kč) především z převodů z fondů státních podniků do státního rozpočtu (+3,7 mld. Kč) a příjmy kapitoly Všeobecná pokladní správa (+3,6 mld. Kč) z přebytku zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání (+2,3 mld. Kč) a přijatých vratek transferů (+1,3 mld. Kč).

Zákonem schválená výše nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých transferů byla v průběhu roku 2022 rozpočtovými opatřeními **navýšena o 7,7 mld. Kč** (podrobněji byly popsány v části I.2 tohoto sešitu).

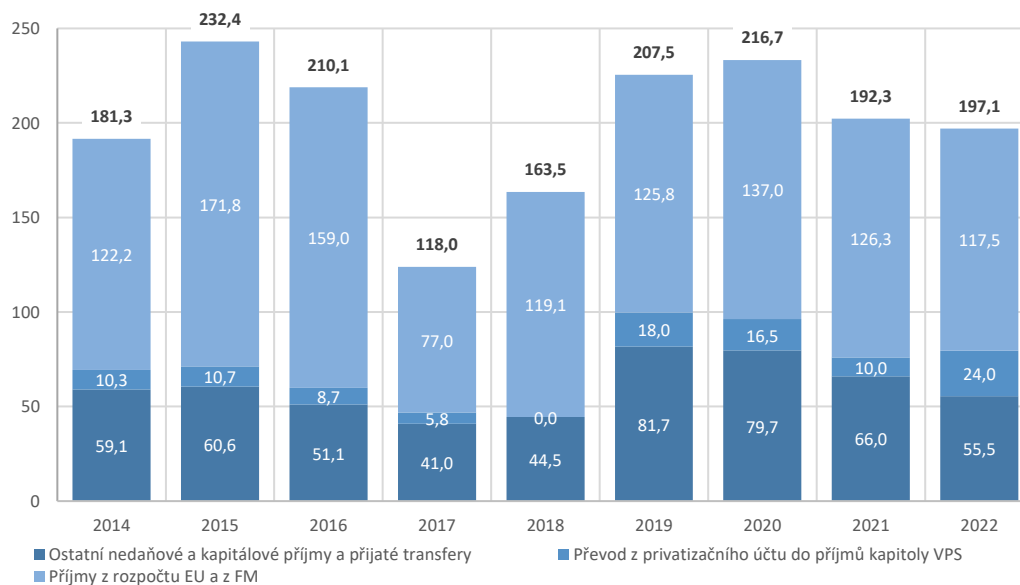
Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery dosáhly v roce 2022 výše 197,1 mld. Kč (+4,7 mld. Kč, +2,5 %), tj. 71,6 % rozpočtu po změnách. Zmíněný růst zapříčinily neinvestiční transfery přijaté z bankovního účtu, který je nástupnickým peněžním fondem Fondu národního majetku podle § 4 zákona o zrušení Fondu národního majetku do kapitoly VPS ve výši 24,0 mld. Kč (+14 mld. Kč). Na růst působil také vyšší převod finančních prostředků z fondů státních podniků (+4,4 mld. Kč) na příjmové účty Ministerstva zemědělství. Naopak negativně působily **příjmy z rozpočtu EU a FM**, které dosáhly **117,5 mld. Kč (-8,8 mld. Kč, -7,0 %)**. U příjmu z vlastní činnosti došlo k poklesu o 8,5 mld. Kč, což souviselo s mimořádným výnosem kapitoly Český telekomunikační úřad z aukce rádiových kmitočtů 5 telekomunikačním společnostem v roce 2021 ve výši 5,6 mld. Kč a také s příjmem z prodeje zboží ve výši 5,7 mld. Kč u kapitoly Ministerstvo zdravotnictví za očkovací látky proti nemoci covid-19 inkasovaným také v roce 2021. Podíl všech příjmů nedaňového charakteru na celkových příjmech státního rozpočtu se dlouhodobě pohybuje mezi 10-20 % a v roce 2022 klesl na 12,1 % (-0,8 p. b.).

Následující tabulka zobrazuje schválený rozpočet nedaňových, kapitálových příjmů a přijatých transferů na rok 2022, jeho změny, plnění a srovnání s rokem 2021.

Tabulka č. 45: Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery v roce 2021 a 2022 (mil. Kč)

NEDAŇOVÉ A KAPITÁLOVÉ PŘÍJMY A PŘIJATÉ TRANSFERY	Skutečnost		Rozpočet 2022		Skutečnost	%	Rozdíl	Index
	2021		schválený	po změnách	2022	plnění	2022-2021	2022/2021
	1	2	3	4	5 = 4:3	6 = 4-1	7 = 4:1	
Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery	192 328	267 629	275 362	197 058	71,6	4 729	102,5	
Nedaňové příjmy celkem - v tom:	33 084	25 361	25 364	31 810	125,4	-1 273	96,2	
Příjem z vlast. činnosti a odvody přebyt. organiz. s přímým vztahem - v tom:	21 282	15 673	15 617	19 078	122,2	-2 204	89,6	
Příjem z vlastní činnosti	13 627	3 692	3 643	5 147	141,3	-8 480	37,8	
Příjem z odvodů organizací s přímým vztahem	4 270	8 534	8 534	8 869	103,9	4 599	207,7	
Příjem z pronájmu nebo pachtu majetku	852	672	664	883	133,0	31	103,6	
Přijaté výnosy z finančního majetku	2 532	2 775	2 776	4 179	150,6	1 647	165,0	
Přijaté sankční platby a vratky transferů - v tom:	5 001	3 723	3 724	4 540	121,9	-461	90,8	
Přijaté sankční platby	2 293	1 486	1 504	1 953	129,9	-339	85,2	
Přijaté vratky transferů a ostatní podobné příjmy	2 709	2 237	2 220	2 587	116,5	-122	95,5	
Příjem z prodeje neinvestičního majetku a ostatní nedaňové příjmy - v tom:	3 720	2 815	2 873	4 147	144,3	428	111,5	
Příjem z prodeje krátkod. a drobného dlouhod. majetku	74	20	20	72	362,2	-1	98,4	
Ostatní nedaňové příjmy	2 894	2 270	2 329	3 288	141,2	394	113,6	
Příjmy z plateb za využívání výhradních práv k přírodním zdrojům	0	0	0	0	x	0	x	
Příjmy za využívání dalších majetkových práv	188	135	135	193	143,5	5	102,9	
Příjmy z dobrovolného pojištění	564	390	390	594	152,2	30	105,2	
Přijaté splátky půjčených prostředků - v tom:	745	451	451	803	178,2	58	107,8	
Splátky půjčených prostředků od podnikatelů	414	140	128	404	314,8	-10	97,6	
Splátky půjč. prostředků od obecně prosp. společn. a obdobných osob	92	93	93	92	99,2	0	100,0	
Splátky půjčených prostředků od rozpočtů územní úrovně	18	7	19	31	167,0	13	173,5	
Splátky půjčených prostředků od zřízených a podobných osob	88	88	88	88	100,0	0	100,0	
Splátky půjčených prostředků od fyzických osob	0	0	0	0	x	0	20,0	
Splátky půjčených prostředků ze zahraničí	129	122	122	136	111,1	7	105,4	
Splátky za úhradu dluhů nebo dodávek	5	1	1	53	x	48	1 126,9	
Příjmy sdílené s EU nebo s jejím členským státem - z toho:	2 336	2 700	2 700	3 242	120,1	906	138,8	
Podíl na clu vyměřeném ode dne 1. května 2004	2 336	2 700	2 700	3 242	120,1	906	138,8	
Kapitálové příjmy celkem - v tom:	18 461	22 663	22 710	19 405	85,4	944	105,1	
Příjem z prodeje dlouhodobého majetku a ostatní kapitálové příjmy	18 417	22 653	22 700	19 347	85,2	930	105,0	
Příjem z prodeje dlouhodobého finančního majetku	44	10	10	59	566,4	14	132,7	
Přijaté transfery - v tom:	140 784	219 604	227 288	145 842	64,2	5 058	103,6	
Neinvestiční přijaté transfery - z toho:	77 279	93 401	98 356	88 991	90,5	11 713	115,2	
Neinvestiční přijaté transfery od rozpočtů ústřední úrovně	44 946	47 516	49 815	55 816	112,0	10 871	124,2	
Neinvestiční přijaté transfery od rozpočtů územní úrovně	37	0	0	41	x	4	112,2	
Nein. převody z vlastních fondů a ve vztahu k útvar. bez plné práv. osob.	2 371	302	252	2 243	889,7	-129	94,6	
Neinvestiční přijaté transfery ze zahraničí	29 925	45 584	48 289	30 891	64,0	966	103,2	
Investiční přijaté transfery - v tom:	63 505	126 203	128 931	56 851	44,1	-6 654	89,5	
Investiční přijaté transfery od rozpočtů ústřední úrovně	57 330	87 618	88 341	47 048	53,3	-10 282	82,1	
Investiční přijaté transfery od rozpočtů územní úrovně	83	0	0	79	x	-3	95,9	
Investiční přijaté transfery ze zahraničí	6 093	38 585	40 590	9 723	24,0	3 631	159,6	

Následující graf znázorňuje, jak výrazně je výše nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých transferů ovlivňována prostředky z EU a FM a také zapojením privatizačních prostředků do příjmů rozpočtu.

Graf č. 15: Vývoj nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých transferů v letech 2014-2022 (mld. Kč)

5.1 Nedaňové příjmy

Nedaňové příjmy státního rozpočtu dosáhly 31,8 mld. Kč (-1,3 mld. Kč, tj. -3,8 %), což představovalo 125,4 % rozpočtu po změnách. Na meziročním poklesu se nejvíce podílel příjem z prodeje práv k využívání rádiových kmitočtů (-5,6 mld. Kč) kapitoly Český telekomunikační úřad a také příjem z prodeje zboží (-4,7 mld. Kč) zejména za očkovací látky proti nemoci covid-19 u kapitoly Ministerstvo zdravotnictví. Výši nedaňových příjmů pozitivně ovlivnil příjem z převodů z fondů státních podniků do státního rozpočtu (+4,4 mld. Kč). Jednalo se o příjem kapitoly Ministerstvo zemědělství ze státního podniku Lesy ČR ve výši 3,8 mld. Kč a z národního podniku Budějovický Budvar ve výši 550 mil. Kč.

Největší podíl na nedaňových příjmech představuje „**příjem z vlastní činnosti a odvody přebytků organizací s přímým vztahem**“ (**seskupení 21**), který dosáhl 19,1 mld. Kč (-2,2 mld. Kč), tj. 122,2 % rozpočtu po změnách.

Příjmy z odvodů organizací s přímým vztahem (podseskupení 212) ve výši 8,9 mld. Kč meziročně vzrostly o 4,6 mld. Kč (tj. +107,7 %), což ovlivnily zejména příjmy kapitoly Ministerstvo zemědělství, které dosáhly 4,4 mld. Kč. Jednalo se o příjem ze státního podniku Lesy ČR ve výši 3,8 mld. Kč, který souvisel se značným odbytem dřeva a zvýšením jeho ceny, což vedlo k vyššímu zisku podniku. Do příjmů Ministerstva zemědělství odvedl 550 mil. Kč i národní podnik Budějovický Budvar. V roce 2021 tyto příjmy nebyly realizovány z důvodu investičního rozvoje podniku a kvůli epidemii covid-19 (plán předpokládal odvod 300 mil. Kč). Do odvodů přebytků organizací s přímým vztahem náležely také příjmy kapitoly VPS ve výši 4,3 mld. Kč při meziročním růstu o 229 mil. Kč. Na vysoké inkaso měly vliv příjmy z přebytku zákonného pojištění dle zákoníku práce. V roce 2022 byl z provozu zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání převeden do státního rozpočtu přebytek za rok 2021 ve výši 4,3 mld. Kč, který se v porovnání s přebytkem z roku 2020 zvýšil o 229 mil. Kč. Přebytku dosáhly obě pověřené pojišťovny (Generali Česká pojišťovna a.s. i Kooperativa pojišťovna, a.s.). Dle § 205d zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, zúčtovávají každoročně obě pojišťovny vztahy se státním rozpočtem, přičemž přebytky z hospodaření z předchozího roku převádějí do státního rozpočtu a naopak je jim ze státního rozpočtu uhrazována případná újma, a to vždy do 30. června běžného roku. U příjmu z odvodů příspěvkových organizací inkasovaných výhradně kapitolou Ministerstvo kultury ve výši 162 mil. Kč (+30 mil. Kč) se jednalo především o odvody odpisů u příspěvkových organizací (zejména Národní galerie, Národní technické muzeum, Národní knihovna a Uměleckoprůmyslové muzeum) stanovené zřizovatelem podle ustanovení § 54 odst. 5) písm. c) rozpočtových pravidel.

Na poklesu nedaňových příjmů se nejvíce podílely **příjmy z vlastní činnosti (podseskupení 211)** ve výši 5,1 mld. Kč (-8,5 mld. Kč) při plnění rozpočtu na 141,3 %. Meziroční pokles (-5,6 mld. Kč) souvisel s mimořádným příjmem kapitoly Český telekomunikační úřad za udělení práv k využívání rádiových kmitočtů inkasovaným v roce 2021 (položka 2115). Podstatný podíl příjmů z vlastní činnosti tvořily příjmy z poskytování služeb, výrobků, prací, výkonů a práv (položka 2111) ve výši 3,7 mld. Kč (+1,8 mld. Kč). Většinu tvořily příjmy kapitoly Český telekomunikační úřad v částce 2,9 mld. Kč (+1,8 mld. Kč), kde šlo zejména o nepravidelné příjmy za udělení nového dlouhodobého přidělu kmitočtů 2100 MHz ve výši 1,7 mld. Kč. Kapitola inkasovala také standardní příjmy ze správy rádiového spektra ve výši 1,0 mld. Kč a příjmy ze správy čísel ve výši 107 mil. Kč. Z příjmů ze správy rádiového spektra se tvoří podle zákona o elektronických komunikacích a nařízení vlády tzv. Radiokomunikační účet. Stav tohoto účtu k 31. 12. 2022 činil 1,3 mld. Kč a zvýšil se v průběhu roku o 26 mil. Kč (na účet bylo převedeno 61 mil. Kč a čerpáno 35 mil. Kč). Příjmy z prodeje zboží již nakoupeného za účelem prodeje (položka 2112) dosáhly 1,0 mld. Kč (-4,7 mld. Kč) a jejich objem byl téměř výhradně tvořen refundacemi od zdravotních pojišťoven za očkovací látky proti nemoci covid-19 do příjmů Ministerstva zdravotnictví. Pokles ovlivnil nižší než očekávaný zájem pojištěnců o očkování.

Příjmy z vlastní činnosti v objemu 285 mil. Kč (-45 mil. Kč) dále vykázala kapitola Český úřad zeměměřický a katastrální a zahrnovaly zejména příjmy za údaje z katastru nemovitostí a za mapové služby. U Ministerstva zemědělství dosáhly příjmy z vlastní činnosti 190 mil. Kč (-9 mil. Kč) a náležely zejména Státní veterinární správě ČR (108 mil. Kč) a Ústřednímu kontrolnímu a zkušebnímu ústavu zemědělskému (71 mil. Kč). Kapitola Ministerstvo obrany inkasovala 129 mil. Kč za poskytování ostatních činností (54 mil. Kč), za výkony zdravotní péče (51 mil. Kč), za poskytování ostatních služeb a výrobků (15 mil. Kč) a za provoz nemovitého majetku (6 mil. Kč). Kapitola Ministerstvo vnitra získala 105 mil. Kč (-18 mil. Kč), když převážnou část prostředků

(62 mil. Kč) představovaly příjmy Zdravotnického zařízení Ministerstva vnitra. Zahrnovaly zejména příjmy z poskytování služeb a výrobků, tj. příjmy za stravování od organizací, náhrady za stravování poskytované fyzickým osobám, příjmy za ostatní práce a služby poskytované cizím subjektům, přijaté platby od zdravotních pojišťoven za výkony služebních lékařů, přímé platby od osob za vyšetření, ošetření a ambulantní péči včetně výkonů nehraných zdravotními pojišťovnami, poplatky a příplatky za poskytované léčebné úkony, manipulační poplatky a příjmy za poplatky, které souvisejí s přijímacím řízením atd. Bezpečnostní informační služba zařídila všechny své příjmy ve výši 263 mil. Kč (+8 mil. Kč) na položku ostatní příjmy z vlastní činnosti. U Ministerstva financí dosáhly příjmy z vlastní činnosti 83 mil. Kč (3,1 mil. Kč). Jednalo se zejména o příjmy Generálního ředitelství cel (61 mil. Kč) z prodeje kontrolních pásek na značení lihu.

Přijaté výnosy z finančního majetku (podseskupení 214) dosáhly 4,2 mld. Kč (+1,6 mld. Kč, tj. +65,0 %) při plnění rozpočtu na 150,6 %. Na výrazném meziročním růstu se podílela kapitola OSFA s příjmy ve výši 2,1 mld. Kč (+1,6 mld. Kč), které byly tvořeny výnosy z finančního investování na Jaderném účtu ve výši 2,0 mld. Kč (+1,7 mld. Kč) a příjmy z dividend v částce 139 mil. Kč (-18 mil. Kč). Jednalo se o dividendy od energetických společností (z toho od ČEZ a.s. ve výši 106 mil. Kč, od E.ON SE 33 mil. Kč a od UNIPER 470 tis. Kč), jejichž akcie byly v roce 2022 v držení resortu Ministerstva financí dle usnesení vlády č. 716/2015. Tyto prostředky jsou účelově určeny v souladu s příslušným ustanovením zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech. Kapitola Ministerstvo průmyslu a obchodu inkasovala příjem 2,0 mld. Kč (téměř ve stejné výši jako v roce 2021) z dividend akciové společnosti ČEPS.

Příjmy z pronájmu nebo pachtu majetku (podseskupení 213) dosáhly 883 mil. Kč (+31 mil. Kč) při plnění rozpočtu po změnách na 133,0 %. Na mírném meziročním růstu se podílely příjmy kapitoly Ministerstvo financí ve výši 281 mil. Kč (+27 mil. Kč), což vyplývá ze skutečnosti, že tvorba těchto příjmů má nahodilý charakter, který je spojen s momentálním stavem majetkového portfolia. Prostředky směřovaly zejména Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových (236 mil. Kč). Ministerstvo zemědělství inkasovalo z pronájmu majetku 319 mil. Kč (-2 mil. Kč), z toho 286 mil. Kč obdržel Státní pozemkový úřad. Kapitola Ministerstvo pro místní rozvoj získala příjmy z pronájmu majetku ve výši 89 mil. Kč (+6 mil. Kč) související s pronájemem 8 bytů a 4 nebytových prostor.

Přijaté sankční platby a vratky transferů (seskupení 22) v roce 2022 činily 4,5 mld. Kč (-461 mil. Kč, tj. -9,2 %) při plnění rozpočtu po změnách na 121,9 %. Na meziročním poklesu se podílely obě složky tohoto seskupení.

Přijaté vratky transferů a ostatní podobné příjmy (podseskupení 222) dosáhly 2,6 mld. Kč (-122 mil. Kč) při plnění rozpočtu po změnách na 116,5 %. Na poklesu těchto příjmů měla vliv vrátka nevyužitých prostředků poskytnutých Ministerstvem zemědělství Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu ve výši 55 mil. Kč (-182 mil. Kč) a vrácená DPH (-146 mil. Kč) kapitole Správa státních hmotných rezerv za nákup ochranných a zdravotních prostředků pořízených v souvislosti s epidemií covid-19 v roce 2021. Podstatnou část prostředků 1,6 mld. Kč (+73 mil. Kč) inkasovala kapitola VPS. Jednalo se zejména o příjmy z odvodů provedených správci kapitol a dalšími subjekty při finančním vypořádání (1,5 mld. Kč). Součástí těchto příjmů jsou i další odvody, např. vratky prostředků poskytnutých v minulých letech na individuální a družstevní bytovou výstavbu při nedodržení podmínek jejich použití. U kapitoly Ministerstvo práce a sociálních věcí dosáhly přijaté vratky transferů 585 mil. Kč (-25 mil. Kč). Úřad práce ČR vykázal přijaté vratky a ostatní podobné příjmy ve výši 336 mil. Kč (-67 mil. Kč). Jednalo se zejména o vratky sociálních dávek, transferů ze státního rozpočtu na výkon pěstounské péče, příspěvků na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením, prostředků na aktivní politiku zaměstnanosti, příjmů z titulu úhrad prostředků vynaložených podle zákona č. 118/2000 Sb. Česká správa sociálního zabezpečení přijala 218 mil. Kč (+31 mil. Kč) souvisejících s přeplatky důchodů, vrácenými zálohami poskytovanými České poště s. p. a se zúčtováním plateb s cizinou. Kapitola Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy inkasovala vratky ve výši 90 mil. Kč (+61 mil. Kč), které představovaly vratky přijaté na základě § 14f rozpočtových pravidel, či vratky za porušení rozpočtové kázně zjištěná kraji (§ 14 odst. 7 rozpočtových pravidel). Ministerstvo průmyslu a obchodu přijalo vratky ve výši o 88 mil. Kč (+61 mil. Kč). U Ministerstva kultury dosáhly přijaté vratky transferů a podobné příjmy 54 mil. Kč (+53 mil. Kč).

Přijaté sankční platby (podseskupení 221) zahrnující sankce inkasované za porušení obecně nebo místně závazného předpisu či za porušení rozpočtové kázně činily téměř 2,0 mld. Kč (-339 mil. Kč), tj. 129,9 % rozpočtu po změnách. Zmíněný pokles nejvíce ovlivnila kapitola Ministerstvo financí s příjmy ve výši 1,2 mld. Kč (-490 mil. Kč). Důvodem meziročního propadu příjmů Generálního ředitelství cel (dále jen GRČ) je

skutečnost, že v roce 2021 Úřad pro ochranu hospodářské soutěže uložil pokutu přesahující 0,5 mld. Kč. Rozhodující podíl na plnění této položky mělo právě GŘC, kde příjmy ze sankčních plateb ve správních řízeních dosáhly 988 mld. Kč (-453 mil. Kč). Jednalo se zejména o příjmy z pokut ve výši 483 mil. Kč (-587 mil. Kč), ostatní sankční platby ve výši 475 mil. Kč (+125 mil. Kč) a příjmy z pokut uložených dle zákona č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb, v platném znění, a zákona č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách, v platném znění, ve výši 29 mil. Kč (+9 mil. Kč). Celní správa ČR je jednak pověřena výběrem pokut uložených některými správními orgány, ale také vymáháním neuhrazených pokut uložených všemi správními orgány. Jedná se o příjmy zcela nahodilé, závislé výhradně na situaci, kdy je spáchán určitý typ přestupku, jaká výše pokuty je přestupci uložena a zda se uloženou sankci podaří vybrat nebo vymoci. Z těchto důvodů nelze výši příjmů z pokut predikovat. Součástí přijatých sankčních plateb u kapitoly Ministerstvo financí byly i příjmy GFŘ ve výši 165 mil. Kč (-35 mil. Kč), kde se jednalo zejména o příjmy z pokut za porušení rozpočtové kázně v rámci hospodaření s prostředky státního rozpočtu. U kapitoly Ministerstvo spravedlnosti s příjmy ve výši 364 mil. Kč (+64 mil. Kč) se jednalo zejména o pokuty účastníkům řízení, kteří se nedostavili k soudnímu řízení, pokuty účastníkům řízení za nesplnění povinností uložených soudem, sankce za neplnění soudního rozhodnutí atd. Kapitola Ministerstvo obrany inkasovala příjmy ve výši 133 mil. Kč (+58 mil. Kč) za pokuty a poplatky z prodlení za pozdní dodávky majetku a služeb. Kapitola Ministerstvo zemědělství vykázala příjmy v částce 125 mil. Kč (+10 mil. Kč), z nichž 94 mil. Kč inkasovala Státní zemědělská a potravinářská inspekce, která uděluje pravomocně uložené pokuty ve správním řízení provozovatelům potravinářských podniků. Kapitola Ministerstvo průmyslu a obchodu vykázala příjmy ve výši 85 mil. Kč (+25 mil. Kč), z toho 80 mil. Kč obdržela Česká obchodní inspekce za pokuty uložené jak formou příkazů vydaných na místě, tak i příkazů a rozhodnutí vydaných ve správním řízení (vedených na inspektorátech).

Příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy (seskupení 23) dosáhly **4,1 mld. Kč (+428 mil. Kč, +11,5 %)** při plnění rozpočtu po změnách na 144,3 %. Na růstu se nejvíce podílely příjmy kapitol VPS (+143 mil. Kč) a Ministerstvo vnitra (+93 mil. Kč).

Značnou část tohoto seskupení tvoří „**ostatní nedaňové příjmy**“ (**podseskupení 232**), které v roce 2022 dosáhly **3,3 mld. Kč (+394 mil. Kč)** a rozpočet naplnily na 141,2 %. V rámci tohoto podseskupení byly nejobjemnější **přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady (položka 2324)**, které dosáhly 1,6 mld. Kč (+131 mil. Kč) a rozpočet po změnách překročily o 44,7 %. Nejvíce těchto prostředků získala kapitola Ministerstvo spravedlnosti (805 mil. Kč, +49 mil. Kč). Byly tvořeny zejména úhradami za náklady trestního řízení, náklady obhajoby, náklady civilního řízení, exekučními náklady atd. Dále kapitola Ministerstvo vnitra vykázala příjmy ve výši 357 mil. Kč (+35 mil. Kč), kde se jednalo například o příjmy z náhrad za zásahy u dopravních nehod prováděných jednotkami Hasičského záchranného sboru, příjmy za připojení k pultům centrální ochrany atd. Ministerstvo práce a sociálních věcí přijalo prostředky v částce 234 mil. Kč (+31 mil. Kč). Jednalo se o příjmy ze soudem nařízeného vrácení výživného od pěstounů za děti v pěstounské péči. Kapitola Ministerstvo financí vykázala příjmy ve výši 61 mil. Kč (-2 mil. Kč).

Ostatní nedaňové příjmy jinde nezařazené (položka 2329) dosáhly 1,6 mld. Kč (+261 mil. Kč), na čemž se nejvíce podílela kapitola VPS příjmy v objemu 913 mil. Kč (+143 mil. Kč). U této kapitoly se jednalo zejména o odvody příspěvků na penzijní připojištění a doplňkové penzijní spoření a odvody příspěvku na stavební spoření provedené příslušnými subjekty při nesplnění podmínek pro jejich přiznání ve výši 912 mil. Kč. Kapitola Ministerstvo vnitra inkasovala 277 mil. Kč (+59 mil. Kč), kde šlo převážně o příjmy nahodilého charakteru od fyzických a právnických osob, např. o příjmy za poskytování policejního doprovodu firmám při převozu nadměrného nebo nebezpečného nákladu, úhrady nákladů spojených s převozem osoby na záchytnou stanici, oprávněné náklady soudních exekutorů, vratky a refundace výdajů (letenky, zahraniční služební cesty), příjmy z nebytových prostor (umístění potravinových a nápojových automatů) atd. Kapitola Ministerstvo financí obdržela v rámci této položky příjmy ve výši 224 mil. Kč (+50 mil. Kč), které se týkaly především Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových. Tyto příjmy souvisely s tzv. odúmrtními a tvořily je zejména zůstatky hotovostí, zůstatky na vkladních knížkách, zůstatky bankovních účtů, spoření po zemřelých.

Mezi příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy patří i **dobrovolné pojistné (podseskupení 236)** vybírané orgány správy sociálního zabezpečení, které dosáhlo 594 mil. Kč (+30 mil. Kč) a jeho rozpočet byl naplněn na 152,2 %. Z této částky činilo pojistné na nemocenské pojištění osob samostatně

výdělečně činných 258 mil. Kč (+13 mil. Kč) a dobrovolné pojistné na důchodové pojištění 336 mil. Kč (+17 mil. Kč).

Příjmy za využívání dalších majetkových práv (podseskupení 235) plynoucí výhradně kapitole Úřad průmyslového vlastnictví dosáhly 193 mil. Kč (+5 mil. Kč) a rozpočet naplnily na 143,5 %.

Příjmy z prodeje krátkodobého a drobného dlouhodobého majetku (podseskupení 231) ve výši 72 mil. Kč (-1 mil. Kč), tj. na 362,2 % rozpočtu, vykázala zejména kapitola Ministerstvo obrany (47 mil. Kč) z prodeje zbraní, munice a druhotných surovin.

Příjmy sdílené s nadnárodním orgánem (seskupení 25) se od roku 2012 vykazují z hlediska rozpočtové skladby v rámci nedaňových příjmů a tvoří je téměř výhradně **příjmy z podílu na clech** (položka 2511). Tyto příjmy jsou tvořeny podílem České republiky na vybraných clech, který je určen k pokrytí nákladů na jejich výběr prováděný ve prospěch rozpočtu Evropské unie. V roce 2022 činily tyto příjmy **3,2 mld. Kč** (+906 mil. Kč, tj. +38,8 %) a rozpočet (navýšený listopadovou novelou o 700 mil. Kč) naplnily na 120,1 %. Meziroční růst souvisel mimo jiné s Rozhodnutím Rady č. 2020/2053/EU, Euratom o systému vlastních zdrojů Evropské unie, které od 1. 6. 2021 změnilo paritu odvodů z poměru 80/20 na 75/25. Nárůst vybraného cla odrážel také viditelné zvýšení cen zboží a výrobků v průběhu roku 2022, které jsou základem pro výpočet cla a zároveň došlo k oživení ekonomiky ČR i EU po ústupu viru SARS-CoV-2. Tyto příjmy zahrnují především clo z průmyslových výrobků, clo ze zemědělských výrobků, dodatečná cla, konečná antidumpingová cla a konečná vyrovnávací cla a jejich výše je ovlivněna zejména ekonomickým vývojem v České republice a Evropské unii.

Přijaté splátky půjčených prostředků (seskupení 24) dosáhly 803 mil. Kč (+58 mil. Kč), což představovalo 178,2 % rozpočtu po změnách. Na meziročním růstu se podílely příjmy od dlužníků za realizace záruk (+50 mil. Kč) týkající se kapitoly VPS, které nebyly v roce 2021 realizovány.

Splátky půjčených prostředků od podnikatelů (podseskupení 241) dosáhly 404 mil. Kč (-10 mil. Kč) při plnění rozpočtu po změnách na 314,8 %. Kapitola VPS inkasovala stejně jako v roce 2021 částku 202 mil. Kč. Jednalo se o úhradu splátky půjček poskytnutých v minulých letech Garančnímu fondu obchodníků s cennými papíry. Kapitola Ministerstvo financí vykázala příjmy ve výši 185 mil. Kč (-9 mil. Kč), které byly tvořeny zejména příjmy ze splátek úvěrů poskytnutých na družstevní bytovou výstavbu včetně mimořádných splátek z titulu převodu bytů do osobního vlastnictví členů. Tyto úvěry byly poskytovány dle zvláštních předpisů o družstevní bytové výstavbě v rámci pomoci státu např. vyhláška č. 136/1985 Sb.

Splátky půjčených prostředků ze zahraničí (podseskupení 247) jsou tvořeny výhradně příjmy kapitoly VPS ze splátek vládních úvěrů dříve poskytnutých do zahraničí a příjmy ze splátek pohledávek převzatých od ČSOB a.s. Tyto příjmy dosáhly 136 mil. Kč (+7 mil. Kč) a týkaly se splátek pohledávky ze strany Iráku, které jsou rozvrženy do března roku 2028.

Splátky půjčených prostředků od obecně prospěšných společností a podobných osob (podseskupení 242) ve výši 92 mil. Kč se týkaly výhradně kapitoly VPS. Jednalo se stejně jako v roce 2021 o úhradu splátky půjčky od sdružení Vířský oblastní vodovod, sdružení měst, obcí a svazků obcí.

Splátky půjčených prostředků od zřízených a podobných osob (podseskupení 245) dosáhly stejně jako v roce 2021 výše 88 mil. Kč při plnění rozpočtu po změnách na 100 %. Jednalo se o splátku návratné finanční výpomoci poskytnuté Masarykově univerzitě na výstavbu univerzitního kampusu Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy.

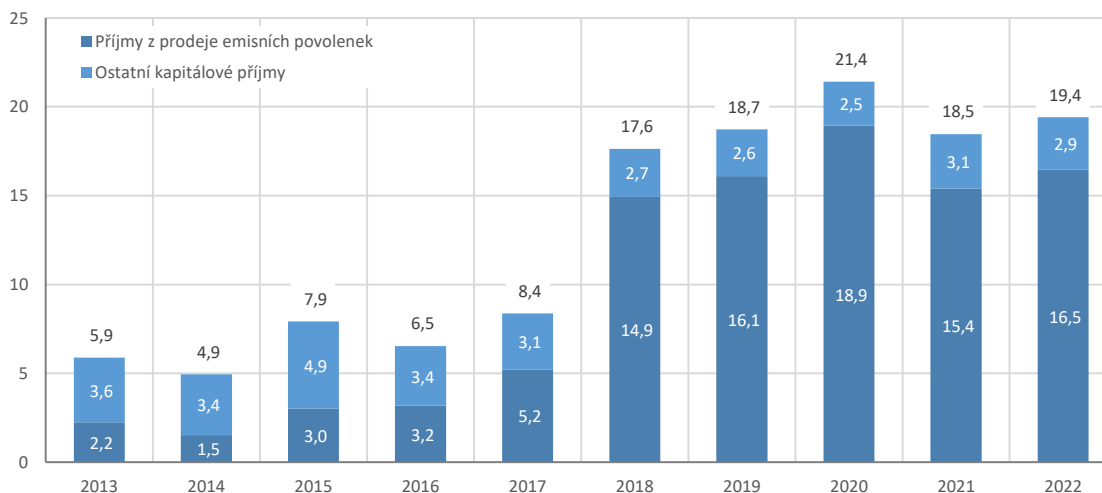
Splátky za úhradu dluhů nebo dodávek (podseskupení 248) ve výši 53 mil. Kč (+48 mil. Kč) zahrnovaly zejména příjmy kapitoly VPS v částce 50 mil. Kč (v roce 2021 byly nulové). V roce 2022 došlo v návaznosti na UV č. 869/2021 o souhlasu vlády s převodem nepotřebného majetku, se kterým má právo hospodařit Správa železnic, státní organizace, k uhrazení dlužné částky.

Příjmy ze splátek půjčených prostředků od rozpočtů územní úrovně (podseskupení 244) ve výši 31 mil. Kč (+13 mil. Kč) se týkaly kapitol VPS (19 mil. Kč) a Ministerstvo průmyslu a obchodu (12 mil. Kč).

5.2 Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy dosáhly **19,4 mld. Kč** (+944 mil. Kč, +5,1 %) při plnění rozpočtu po změnách navýšeného listopadovou novelou zákona o státním rozpočtu o 300 mil. Kč na 85,4 %. Tvoří je příjmy z prodeje dlouhodobého majetku a ostatní kapitálové příjmy (např. příjmy z prodeje pozemků, nemovitostí, hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku, přijaté dary a příspěvky na pořízení dlouhodobého majetku) a dále příjmy z prodeje dlouhodobého finančního majetku (např. příjmy z prodeje akcií a majetkových podílů). Zmíněný růst ovlivnily příjmy kapitoly Ministerstvo životního prostředí z prodeje emisních povolenek (+1,1 mld. Kč), což také ilustruje následující graf, který znázorňuje jejich dopad na objem kapitálových příjmů státního rozpočtu za posledních 10 let.

Graf č. 16: Vývoj kapitálových příjmů v letech 2013-2022 (mld. Kč)

Příjmy z prodeje dlouhodobého majetku a ostatní kapitálové příjmy (seskupení 31) dosáhly **19,3 mld. Kč** (+930 mil. Kč), tj. 85,2 % rozpočtu po změnách. Největší objem těchto prostředků vykázala kapitola Ministerstvo životního prostředí. Jednalo se o příjmy z aukčního prodeje emisních povolenek ve výši 16,5 mld. Kč (+1,1 mld. Kč) při plnění rozpočtu na 82,7 %. Výnosy nedosáhly výše plánovaných příjmů, a to z důvodu nadhodnocení očekávaných příjmů. Česká republika vydražila v roce 2022 celkem 8 430 000 obecných emisních povolenek EUA v hodnotě 670 563 130 EUR (průměrná cena 79,54 EUR/EUA), čemuž odpovídal příjem ve výši 16,4 mld. Kč. Výnosy z dražeb byly v průběhu roku nevyrovnané s ohledem na proměnlivé množství dražených povolenek a dosaženou cenu, která ve vykazovaném období roku 2022 povětšinou oscilovala mezi 60 a 90 EUR/EUA. Relativně vysokou úroveň ceny povolenky lze vysvětlit především funkčním nastavením trhu, včetně tržní stabilizační rezervy, zotavením hospodářství z propadu způsobeného epidemií koronaviru, pokračujícím tlakem na dekarbonizaci (Green Deal aj.) a očekáváním trhu spojeným s klimatickou politikou, včetně probíhající revize směrnice 2003/87/ES o Evropském systému pro obchodování s emisemi (EU ETS). Významnou roli pak má i vývoj na energetických trzích, kdy výrazně vzrostla a následně kolísala cena energetických surovin, zejména zemního plynu. Výkyvy ceny emisní povolenky jsou řádově relativně nižší než například výkyvy ceny zemního plynu a cena emisní povolenky se tak promítá do výsledné ceny energií méně než cena surovin. Vedle obecných emisních povolenek EUA dražila ČR v průběhu roku 2022 také emisní povolenky EUAA pro oblast letectví. Od února do listopadu 2022 se uskutečnilo celkem 5 dražeb, v nichž ČR prodala 37 500 leteckých emisních povolenek EUAA v hodnotě 3 019 725 EUR (průměrná cena 80,53 EUR/EUAA). Tomu odpovídal souhrnný příjem ve výši 74 mil. Kč. Dražební cena těchto povolenek se odvíjela od aktuální ceny obecných povolenek EUA.

Další plnění kapitálových příjmů se týkalo především inkasa **příjmů z prodeje pozemků a ostatních nemovitostí** (položky 3111 a 3112), které dosáhlo **2,8 mld. Kč** (-135 mil. Kč), tj. 102,1 % rozpočtu po změnách. Nejvíce prostředků získala prodejem nemovitostí kapitola Ministerstvo zemědělství (1,4 mld. Kč, -66 mil. Kč) zejména v souvislosti s prodejem pozemků Státním pozemkovým úřadem. Vyšší plnění oproti rozpočtu ovlivňuje například situace, kdy vlastníci nemovitostí předčasně splatí zbývající část mimo splátkový kalendář, nebo se navýší plánovaný doplatek vyšší hodnotou směněného pozemku. Kapitola Ministerstvo financí přijala z prodeje pozemků a ostatních nemovitostí 1,2 mld. Kč (-69 mil. Kč), tj. 95,5 % rozpočtu po změnách navýšeného listopadovou novelou rozpočtu o 300 mil. Kč. Jednalo se zejména o výnos Úřadu pro zastupování

státu ve věcech majetkových z přímého prodeje nemovitého majetku, který byl ovlivněn časovým průběhem, stavem portfolia a kvalitou průběžně nabývaného majetku. Kapitola Ministerstvo obrany získala prodejem nepotřebného majetku 80 mil. Kč (-36 mil. Kč).

Na **příjmech z prodeje ostatního hmotného dlouhodobého majetku** (položka 3113) ve výši **82 mil. Kč** (+10 mil. Kč) se nejvíce podílely kapitoly Ministerstvo vnitra částkou 36 mil. Kč (+10 mil. Kč), Ministerstvo obrany (14 mil. Kč) a Ministerstvo financí (13 mil. Kč).

Příjmy z prodeje dlouhodobého finančního majetku (podseskupení 320) vykázané pouze kapitolou Ministerstvo financí dosáhly 59 mil. Kč (+14 mil. Kč) při plnění rozpočtu po změnách na 566,4 %. Jednalo se zejména o příjmy z prodeje majetkových podílů ve výši 41 mil. Kč (+12 mil. Kč) a příjmy z prodeje dlouhodobého finančního majetku a prodeje akcií v objemu 18 mil. Kč (+3 mil. Kč) uskutečněné Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových.

5.3 Přijaté transfery

Kromě výše uvedených patří k příjmům státního rozpočtu rovněž transfery získané převodem z vlastních fondů organizačních složek státu, prostředky přijaté od EU a z FM, popř. transfery od rozpočtů ústřední nebo územní úrovně. Přitom jsou zvlášť rozlišovány neinvestiční a investiční přijaté transfery.

Rozpočet **přijatých transferů** byl v průběhu roku 2022 rozpočtovými opatřeními navýšen o 7,7 mld. Kč na 227,3 mld. Kč. Jejich **skutečná výše** dosáhla **145,8 mld. Kč (+5,1 mld. Kč, tj. +3,6 %)** při plnění rozpočtu po změnách navýšeného listopadovou novelou rozpočtu o 11,9 mld. Kč na 64,2 %. Na významném růstu se podílel převod prostředků z bankovního účtu, který je nástupnickým peněžním fondem Fondu národního majetku podle § 4 zákona o zrušení Fondu národního majetku do příjmů kapitoly VPS ve výši 24,0 mld. Kč (+14,0 mld. Kč). Meziroční pokles ovlivnily příjmy z rozpočtu EU a z FM určené na krytí předfinancovaných výdajů na společné programy ČR a EU/FM meziročně nižší o 8,8 mld. Kč (tj. o 7,0 %).

Neinvestiční přijaté transfery

Neinvestiční přijaté transfery dosáhly **téměř 89,0 mld. Kč (+11,7 mld. Kč)** při plnění rozpočtu po změnách na 90,5 %.

Nejobemnější část tvořily **neinvestiční převody z Národního fondu (položka 4118)**, které při plnění rozpočtu po změnách na 124,3 % dosáhly **30,6 mld. Kč** (-3,2 mld. Kč). Prostředky z EU a FM, které plynou do státního rozpočtu prostřednictvím Národního fondu, navýšily nejvíce příjmy kapitol Ministerstvo práce a sociálních věcí (9,3 mld. Kč, -1,8 mld. Kč – zejména v rámci OP Zaměstnanost 2014+), Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (8,0 mld. Kč, -870 mil. Kč – z toho 7,9 mld. Kč v rámci OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+, 73 mil. Kč v rámci OP Zaměstnanost 2014+ a 35 mil. Kč v rámci finančních mechanismů), Ministerstvo průmyslu a obchodu (6,4 mld. Kč, -96 mil. Kč – zejména v rámci OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014+). Ministerstvo pro místní rozvoj přijalo 3,3 mld. Kč, (-290 mil. Kč), z toho 2,5 mld. Kč (-48 mil. Kč) v rámci Integrovaného regionálního OP 2014+, 398 mil. Kč (-171 mil. Kč) OP Technická pomoc 2014+, 312 mil. Kč (-101 mil. Kč) OP Praha – pól růstu ČR 2014+ atd. Kapitole Ministerstvo životního prostředí bylo převedeno 1,9 mld. Kč (-25 mil. Kč) převážně v rámci OP Životní prostředí 2014+, Ministerstvu zdravotnictví 693 mil. Kč (+27 mil. Kč), z toho 495 mil. Kč (+73 mil. Kč) v rámci OP Zaměstnanost 2014+, 111 mil. Kč (-102 mil. Kč) v rámci OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+. Technologické agentuře České republiky připadlo 242 mil. Kč (-8 mil. Kč), z toho 230 mil. Kč v rámci finančních mechanismů), Ministerstvu financí 221 mil. Kč (+2 mil. Kč), z toho 199 mil. Kč v rámci OP Technická pomoc 2014+ atd.

Neinvestiční přijaté transfery ze zvláštních fondů ústřední úrovně (položka 4114) dosáhly **25,2 mld. Kč** (+14,1 mld. Kč). Na významném růstu se podílely příjmy kapitoly VPS (+14 mld. Kč). Ze zvláštních účtů Ministerstva financí po zrušení Fondu národního majetku byla do příjmů kapitoly VPS na základě možnosti dané § 5 odst. 3 písm. c) bod 5 zákona č. 178/2005 Sb., o zrušení Fondu národního majetku, převedena částka 24,0 mld. Kč (+14 mld. Kč). Původně schválený rozpočet počítal s převodem 11 mld. Kč, listopadová novela rozpočtu ho navýšila o 13 mld. Kč. Uvedený převod tak odpovídal výši dané novelizovaným rozpočtem. Kapitola Ministerstvo průmyslu a obchodu obdržela ze zvláštních účtů Ministerstva financí 1,2 mld. Kč (+52 mil. Kč) k úhradě nákladů a výdajů spojených s řešením důsledků po chemické těžbě uranu a souvisejících činnostech v oblasti Stráže pod Ralskem.

Neinvestiční přijaté transfery ze zahraničí (podseskupení 415) ve výši **30,9 mld. Kč** (+966 mil. Kč), tj. 64,0 % rozpočtu po změnách navýšeného listopadovou novelou o 870 mil. Kč představovaly zejména transfery přijaté od EU ve výši 30,1 mld. Kč (+557 mil. Kč). Na zmíněný růst měly vliv příjmy kapitoly Ministerstvo vnitra ve výši 1,4 mld. Kč (+1,3 mld. Kč), zejména prostředky mimořádné pomoci (Emergency Assistance - EMAS) v rámci Azylového, migračního a integračního fondu. Přijaté transfery ze zahraničí zahrnovaly neinvestiční transfery přijaté z Evropské komise na realizaci Fondů v oblasti vnitřních věcí, některé projekty Operačního programu Přeshraniční spolupráce, Komunitární programy, Evropské migrační sítě (EMS), FRONTEX a jiné EU. Kapitola Ministerstvo zemědělství přijala transfery ve výši 28,5 mld. Kč (-763 mil. Kč) při plnění rozpočtu po změnách na 86,9 %. Jednalo se především o prostředky určené na krytí výdajů na financování **společné zemědělské politiky**, když na Přímé platby zemědělcům 2014+ směřovalo téměř 20,4 mld. Kč (-1,6 mld. Kč), na Program rozvoje venkova 2014+ 7,4 mld. Kč (+605 mil. Kč) a na Společnou organizaci trhu 2014+ 689 mil. Kč (+270 mil. Kč). **Neinvestiční přijaté transfery od cizích států** (tj. mimo rámec společných programů EU/FM a ČR) dosáhly **720 mil. Kč** (+388 mil. Kč). Nejvíce těchto příjmů vykázala kapitola Ministerstvo práce a sociálních věcí (630 mil. Kč) a to zejména z refundací dávek státní sociální podpory a podpory v nezaměstnanosti ze zahraničí mezi institucemi.

Neinvestiční převody z vlastních fondů a ve vztahu k útvarům bez plné právní osobnosti (podseskupení 413) dosáhly **2,2 mld. Kč** (-129 mil. Kč). Největší objem prostředků (1,8 mld. Kč, +38 mil. Kč) představovaly převody z rezervních fondů organizačních složek státu (položka 4135). Nejvíce prostředků rezervních fondů zapojila do svých příjmů kapitola Ministerstvo vnitra (902 mil. Kč s poklesem o 143 mil. Kč), z nichž 505 mil. Kč prostřednictvím hasičských záchranných sborů, 335 mil. Kč vlastním ministerstvem a 46 mil. Kč krajskými ředitelstvími policie ČR. Kapitola Ministerstvo zdravotnictví takto převedla 578 mil. Kč (+43 mil. Kč), především prostřednictvím Státního ústavu pro kontrolu léčiv podle zákona č. 378/2007 Sb., o léčivech. U Ministerstva obrany dosáhly tyto převody 122 mil. Kč (+100 mil. Kč). Převody z ostatních vlastních fondů (položka 4132) činily 374 mil. Kč (-213 mil. Kč) a týkaly se především kapitoly Ministerstvo spravedlnosti (329 mil. Kč, -85 mil. Kč), kde představovaly příjmy z majetkových trestních sankcí převedené ze zvláštního účtu Ministerstva spravedlnosti. Převody z fondu kulturních a sociálních potřeb organizačních složek státu (položka 4136) ve výši 56 mil. Kč (+54 mil. Kč) vykázala zejména kapitola Ministerstvo vnitra (55 mil. Kč). Z celku představovala částka 49 mil. Kč převody z vlastních fondů podnikatelské činnosti (položka 4131) Vězeňské služby ČR v rámci kapitoly Ministerstvo spravedlnosti.

Neinvestiční přijaté transfery od obcí a krajů (podseskupení 412) vykázala jen kapitola Ministerstvo vnitra ve výši 41 mil. Kč (+4 mil. Kč). Tyto prostředky směřovaly zejména hasičským záchranným sborům na základě smluv o poskytnutí finančního příspěvku (40 mil. Kč).

Investiční přijaté transfery

Investiční přijaté transfery dosáhly **56,9 mld. Kč (-6,7 mld. Kč, tj. -10,5 %)**, což představovalo 44,1 % rozpočtu po změnách. Na nízkém plnění a zároveň na významném meziročním poklesu se nejvíce podílely převody z Národního fondu (-9,9 mld. Kč).

Investiční přijaté transfery byly z velké části tvořeny **transfery od rozpočtů ústřední úrovně (podseskupení 421)**, které dosáhly **47,0 mld. Kč** (-10,3 mld. Kč) při plnění rozpočtu po změnách na 53,3 %. Téměř celý objem představovaly příjmy z rozpočtu EU a FM ve formě **investičních převodů z Národního fondu 47,0 mld. Kč (-9,9 mld. Kč)** při plnění rozpočtu po změnách na 53,2 %. Propad těchto příjmů se nejvíce promítl u kapitol Ministerstvo životního prostředí (-3,4 mld. Kč) a Ministerstvo dopravy (-3,1 mld. Kč). Největší objem prostředků směřoval do příjmů kapitol Ministerstvo pro místní rozvoj (16,2 mld. Kč, -2,1 mld. Kč - z toho 15,4 mld. Kč v rámci Integrovaného regionálního OP 2014+, 627 mil. Kč v rámci OP Praha – pól růstu ČR 2014+ a 146 mil. Kč OP Technická pomoc 2014+), Ministerstvo dopravy (12,6 mld. Kč, -3,1 mld. Kč – zejména v rámci OP Doprava 2014+), Ministerstvo průmyslu a obchodu (7,4 mld. Kč, -223 mil. Kč – téměř vše v rámci OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014+), Ministerstvo životního prostředí (5,8 mld. Kč, -3,4 mld. Kč – zejména v rámci OP Životní prostředí 2014+), Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (2,6 mld. Kč, -1,8 mld. Kč – především v rámci OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+), Ministerstvo zdravotnictví (1,3 mld. Kč, +1,1 mld. Kč – z toho 1,2 mld. Kč v rámci Integrovaného regionálního operačního programu 2014+), Ministerstvo kultury (384 mil. Kč, +133 mil. Kč – z toho 363 mil. Kč v rámci Integrovaného regionálního operačního programu 2014+), Ministerstvo vnitra (369 mil. Kč, -430 mil. Kč – z toho 269 mil. Kč v rámci Integrovaného

regionálního OP 2014+, 90 mil. Kč v rámci OP Životní prostředí 2014+), Ministerstvo zemědělství (97 mil. Kč, -7 mil. Kč – z toho 79 mil. Kč v rámci OP Rybářství 2014+) atd. **Investiční přijaté transfery ze státních fondů (položka 4213)**, které v roce 2021 dosáhly 373 mil. Kč a představovaly převody prostředků ze Státního zemědělského intervenčního fondu do příjmů Státního pozemkového úřadu v rámci kapitoly Ministerstvo zemědělství z titulu předfinancování Programu rozvoje venkova 2014+, nebyly v roce 2022 realizovány. **Investiční přijaté transfery ze zvláštních fondů ústřední úrovně (položka 4214)** ve výši 72 mil. Kč (-44 mil. Kč) směřovaly výhradně kapitole Ministerstvo průmyslu a obchodu jako převod prostředků ze zvláštních účtů Ministerstva financí z titulu § 5 odst. 3 písm. c) bodu 8 zákona na financování strategických průmyslových zón.

Investiční transfery přijaté od EU (položka 4233) dosáhly **9,7 mld. Kč** (+3,6 mld. Kč) při plnění rozpočtu po změnách na 24,0 %. Příčinou meziročního růstu byly zejména příjmy kapitoly Ministerstvo dopravy ve výši 8,0 mld. Kč (+4,3 mld. Kč), tj. 46,2 % rozpočtu po změnách. Jednalo se o prostředky na krytí výdajů v rámci komunitárního programu Nástroj pro propojení Evropy 2014+. Kapitola Ministerstvo zemědělství získala od EU na krytí investiční části výdajů Programu rozvoje venkova 2014+ částku 1,6 mld. Kč (-645 mil. Kč), tj. 36,7 % rozpočtu po změnách.

Investiční přijaté transfery od rozpočtů územní úrovně (podseskupení 422) vykázané výhradně kapitolou Ministerstvo vnitra ve výši 79 mil. Kč (-3 mil. Kč) směřovaly zejména hasičským záchranným sborům na základě smluv o poskytnutí finančního příspěvku.

Prostředky z rozpočtu z EU a FM – agregované údaje

Příjmy prostředků z rozpočtu EU a FM určené na krytí předfinancovaných výdajů na společné programy ČR a EU/FM (podle údajů z rozpočtového informačního systému ve vazbě na závazné ukazatele), v roce 2022 dosáhly **117,5 mld. Kč (-8,8 mld. Kč)** při plnění rozpočtu po změnách na 58,3 %. Meziroční pokles souvisel s nižším inkasem prostředků víceletého finančního rámce 2014-2020 (-14,0 mld. Kč) především u kapitol Ministerstvo životního prostředí (-3,5 mld. Kč), Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (-2,7 mld. Kč), Ministerstvo dopravy (-2,5 mld. Kč), Ministerstvo pro místní rozvoj (-2,4 mld. Kč).

V souvislosti s potřebou řešit hospodářské a sociální dopady nemoci covid-19 vznikl nástroj programového období 2021-2027 tzv. Národní plán obnovy, jehož zásadním prvkem je nástroj na podporu oživení a odolnosti (dále jen RRF). Obecně je zaměřen na obnovu trhu práce, sociální ochranu a systémy zdravotní péče, oživení potenciálu pro udržitelný růst a zaměstnanost, transformaci na zelenou a digitální ekonomiku, výzkum a inovace, podporu zemědělství a rozvoje venkova. Nástroj pro oživení a odolnost je přímo řízený program EU, z kterého bude Národní plán obnovy financován. Na rok 2022 stanovil státní rozpočet příjmy z RRF ve výši 45,3 mld. Kč (+29,1 mld. Kč). V průběhu roku 2022 byly v rámci RRF čerpány prostředky na výdajové straně v objemu 29,1 mld. Kč, ale k jejich proplacení do příjmů státního rozpočtu zatím nedošlo.

Následující tabulka ukazuje příjmy státního rozpočtu z EU a FM v roce 2021 a 2022 v členění dle jednotlivých nástrojů.

Tabulka č. 46: Příjmy z EU/FM určené na krytí výdajů na společné programy ČR a EU/FM v roce 2021 a 2022 (mil. Kč)

Nástroj	2021				2022				2022-2021
	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Skutečnost	% plnění	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Skutečnost	% plnění	Rozdíl skutečností
Jiné programy/projekty EU	38	38	72	189,6	3	3	3	113,7	-69
Komunitární programy	48	49	27	55,4	186	187	99	53,2	72
Twinning out	0	0	9	x	0	0	12	x	2
Fond solidarity	0	431	0	0,0	0	5	0	0,0	0
Finanční mechanismy	424	424	349	82,3	158	175	456	260,1	107
OP Rybářství 2014+	120	120	124	103,5	113	113	120	106,4	-4
OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014+	10 000	14 000	14 054	100,4	20 279	20 280	13 726	67,7	-327
OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+	13 247	12 860	13 485	104,9	3 911	3 694	10 660	288,5	-2 825
OP Zaměstnanost 2014+	6 068	8 308	11 896	143,2	4 590	4 748	10 222	215,3	-1 675
OP Doprava 2014+	19 280	19 280	15 830	82,1	16 654	16 654	12 701	76,3	-3 129
OP Životní prostředí 2014+	6 190	9 213	11 357	123,3	7 490	7 756	8 017	103,4	-3 340
Integrovaný regionální operační program 2014+	24 451	25 133	21 749	86,5	31 757	30 864	19 925	64,6	-1 824
OP Praha - pól růstu ČR 2014+	705	705	898	127,4	900	900	939	104,3	41
OP Technická pomoc 2014+	656	656	796	121,3	634	372	750	201,6	-46
OP přeshraniční spolupráce 2014+	47	41	72	173,1	14	16	45	275,5	-26
OP nadnárodní spolupráce 2014+	7	5	2	42,7	2	2	2	71,6	-1
OP meziregionální spolupráce - Technická pomoc 2014+	1	1	0	42,4	0	0	0	25,8	0
Jiné EU 2014+	574	434	404	93,2	517	652	295	45,3	-109
Komunitární programy 2014+	5 460	5 460	3 770	69,0	4 477	5 278	4 379	83,0	609
Program ELENA (Horizont 2020)	0	0	0	x	0	0	1	x	1
Program rozvoje venkova 2014+ EURI	0	0	0	x	0	1 054	905	85,9	905
Program rozvoje venkova 2014+	7 500	11 000	9 052	82,3	8 980	7 927	8 106	102,3	-946
Přímé platby zemědělcům 2014+	21 000	21 000	21 967	104,6	0	15 012	20 360	135,6	-1 607
Společná organizace trhu 2014+	156	156	419	268,4	0	739	689	93,2	270
OP Spravedlivá transformace	0	0	0	x	1 100	1 100	0	0,0	0
OP Rybářství 2021+	0	0	0	x	7	7	0	0,0	0
OP Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost	0	0	0	x	511	511	0	0,0	0
OP Jan Amos Komenský	0	0	0	x	4 210	4 427	0	0,0	0
OP Zaměstnanost plus 2021+	0	0	0	x	61	1 591	0	0,0	0
OP Doprava - ERDF 2021+	0	0	0	x	893	893	0	0,0	0
OP Doprava - CF 2021+	0	0	0	x	14 874	14 874	0	0,0	0
OP Životní prostředí - ERDF 2021+	0	0	0	x	100	100	0	0,0	0
OP Životní prostředí - CF 2021+	0	0	0	x	904	2 504	0	0,0	0
Integrovaný regionální operační program 2021+	0	0	0	x	680	1 011	0	0,0	0
OP Technická pomoc 2021+	0	0	0	x	0	262	0	0,0	0
Programy přeshraniční spolupráce INTERREG VI-A 2021+	0	0	0	x	1	1	1	77,4	1
Programy nadnárodní spolupráce 2021+	0	2	0	0,0	2	2	0	0,0	0
OP Azylového, migračního a integračního fondu (OP AMIF)	0	0	0	x	0	192	0	0,0	0
Strategický plán SZP # Přímé platby 2021+	0	0	0	x	22 051	7 039	0	0,0	0
Strategický plán SZP # SOT 2021+	0	0	0	x	155	0	0	0,0	0
Horizont Evropa	0	0	0	x	1	32	4	13,1	4
Program pro jednotný trh	0	0	2	x	64	64	55	85,5	53
Nástroj pro propojení Evropy (CEF) 2021+	0	0	0	x	1 505	2 074	3 678	177,4	3 678
Národní plán obnovy (RRF)	16 200	18 584	0	0,0	45 302	47 215	0	0,0	0
Kosmický program Unie	0	0	0	x	2	2	0	0,0	0
Program Customs	0	0	0	x	0	0	2	x	2
Erasmus + 2021+	0	0	0	x	0	6	5	76,6	5
Program Občané, rovnost, práva a hodnoty (Citizens, Equality, Rights and Values)	0	0	2	x	0	0	2	x	0
Mechanismus civilní ochrany EU	0	0	0	x	0	0	0	x	0
Program v oblasti zdraví (EU4Health) 2021+	0	0	0	x	1	1	2	248,8	2
Program EU pro zaměstnanost a sociální inovace	0	0	0	x	0	0	0	0,0	0
Azylový, migrační a integrační fond (AMIF) 2021+	0	0	0	x	870	1 326	1 322	99,7	1 322
Fond pro vnitřní bezpečnost (ISF) 2021+	0	0	0	x	0	0	1	x	1
Jiné EU 2021+	0	2	2	70,0	3	30	34	114,7	32
CELKEM	132 171	147 899	126 337	85,4	193 961	201 694	117 517	58,3	-8 820
z toho: OP 2007-2013 *)	86	517	108	20,9	189	194	114	58,7	6
OP 2014-2020 *)	86 805	96 214	94 437	98,2	91 338	91 331	81 782	89,5	-12 655
SZP 2014-2020	28 656	32 156	31 438	97,8	8 980	24 732	30 060	121,5	-1 378
OP 2021+ *)	0	4	5	118,3	47 994	38 049	5 106	13,4	5 101
Národní plán obnovy (RRF)	16 200	18 584	0	0,0	45 302	47 215	0	0,0	0
Finanční mechanismy	424	424	349	82,3	158	175	456	260,1	107

*) včetně komunitárních programů, jiných programů EU a Twinning out

Tabulka č. 47: Srovnání příjmů z EU/FM a výdajů SR (bez národního podílu) na společné programy ČR a EU/FM v roce 2022 (mil. Kč)

Společné programy ČR a EU/FM v roce 2022	Příjmy z rozpočtu EU a FM				Výdaje SR na společné programy ČR a EU/FM *)					Rozdíl P - V (skut.)
	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Skutečnost 2022	Plnění (%)	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Konečný rozpočet	Skutečnost 2022	Plnění (%)	
Jiné programy/projekty EU	3	3	3	113,7	3	3	9	7	74,2	-4
Komunitární programy	186	187	99	53,2	186	186	306	79	26,0	20
Twinning out	0	0	12	x	0	0	12	12	100,0	0
Fond solidarity	0	5	0	0,0	0	5	225	225	100,0	-225
Finanční mechanismy	158	175	456	260,1	158	175	1 184	556	46,9	-100
OP Rybářství 2014+	113	113	120	106,4	113	113	152	101	66,5	19
OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014+	20 279	20 280	13 726	67,7	20 288	20 289	21 826	14 562	66,7	-835
OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+	3 911	3 694	10 660	288,5	3 911	3 694	7 501	6 071	80,9	4 589
OP Zaměstnanost 2014+	4 590	4 748	10 222	215,3	4 590	4 748	6 529	5 164	79,1	5 057
OP Doprava 2014+	16 654	16 654	12 701	76,3	16 654	16 654	20 649	15 299	74,1	-2 598
OP Životní prostředí 2014+	7 490	7 756	8 017	103,4	7 430	7 756	10 689	7 541	70,5	476
Integrovaný regionální operační program 2014+	31 757	30 864	19 925	64,6	31 816	31 302	36 440	21 946	60,2	-2 021
OP Praha - pól růstu ČR 2014+	900	900	939	104,3	900	900	1 720	955	55,5	-16
OP Technická pomoc 2014+	634	372	750	201,6	634	372	962	667	69,3	83
OP přeshraniční spolupráce 2014+	14	16	45	275,5	14	16	214	60	27,9	-14
OP nadnárodní spolupráce 2014+	2	2	2	71,6	2	2	61	1	2,1	0
OP meziregionální spolupráce - Technická pomoc 2014+	0	0	0	25,8	0	0	0	0	14,4	0
Jiné EU 2014+	517	652	295	45,3	517	652	865	530	61,3	-235
Komunitární programy 2014+	4 477	5 278	4 379	83,0	4 477	5 277	5 441	5 415	99,5	-1 036
Program ELENA (Horizont 2020)	0	0	1	x	0	0	1	1	100,0	0
Program rozvoje venkova 2014+ EURI	0	1 054	905	85,9	0	1 054	1 054	1 054	100,0	-149
Program rozvoje venkova 2014+	8 980	7 927	8 106	102,3	8 980	7 927	9 380	8 388	89,4	-281
Přímé platby zemědělcům 2014+	0	15 012	20 360	135,6	0	15 012	24 004	24 004	100,0	-3 644
Společná organizace trhu 2014+	0	739	689	93,2	0	739	761	761	100,0	-72
OP Spravedlivá transformace	1 100	1 100	0	0,0	1 100	1 100	1 100	0	0,0	0
OP Rybářství 2021+	7	7	0	0,0	7	7	7	0	0,0	0
OP Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost	511	511	0	0,0	503	503	503	0	0,0	0
OP Jan Amos Komenský	4 210	4 427	0	0,0	4 210	4 427	4 426	2 430	54,9	-2 430
OP Zaměstnanost plus 2021+	61	1 591	0	0,0	61	1 591	1 587	1 188	74,8	-1 188
OP Doprava - ERDF 2021+	893	893	0	0,0	893	893	893	6	0,7	-6
OP Doprava - CF 2021+	14 874	14 874	0	0,0	14 874	14 874	14 874	11 326	76,2	-11 326
OP Životní prostředí - ERDF 2021+	100	100	0	0,0	100	20	20	0	0,0	0
OP Životní prostředí - CF 2021+	904	2 504	0	0,0	904	2 584	2 584	918	35,5	-918
Integrovaný regionální operační program 2021+	680	1 011	0	0,0	680	573	573	0	0,0	0
OP Technická pomoc 2021+	0	262	0	0,0	0	262	262	1	0,4	-1
Programy přeshraniční spolupráce INTERREG VI-A 2021+	1	1	1	77,4	1	1	1	1	82,0	0
Programy nadnárodní spolupráce 2021+	2	2	0	0,0	2	2	4	0	0,3	0
OP Azylového, migračního a integračního fondu (OP AMIF)	0	192	0	0,0	0	192	192	0	0,0	0
Strategický plán SZP # Přímé platby 2021+	22 051	7 039	0	0,0	22 051	7 039	7 039	0	0,0	0
Strategický plán SZP # SOT 2021+	155	0	0	0,0	155	0	0	0	0,0	0
Horizont Evropa	1	32	4	13,1	1	33	36	4	11,9	0
Program pro jednotný trh	64	64	55	85,5	64	64	78	52	67,3	2
Nástroj pro propojení Evropy (CEF) 2021+	1 505	2 074	3 678	177,4	1 505	2 074	2 074	2 050	98,9	1 628
Národní plán obnovy (RRF)	45 302	47 215	0	0,0	45 302	47 215	49 468	29 061	58,7	-29 061
Kosmický program Unie	2	2	0	0,0	2	2	2	0	0,0	0
Program Customs	0	0	2	x	0	0	2	2	70,5	1
Erasmus + 2021+	0	6	5	76,6	0	6	9	6	66,8	-1
Program Občané, rovnost, práva a hodnoty (Citizens, Equality, Rights and Values)	0	0	2	x	0	0	3	2	52,7	0
Mechanismus civilní ochrany EU	0	0	0	x	0	0	0	0	31,3	0
Program v oblasti zdraví (EU4Health) 2021+	1	1	2	248,8	1	1	3	2	71,2	0
Program EU pro zaměstnanost a sociální inovace	0	0	0	0,0	0	0	0	0	0,0	0
Azylový, migrační a integrační fond (AMIF) 2021+	870	1 326	1 322	99,7	870	1 326	1 327	632	47,7	690
Fond pro vnitřní bezpečnost (ISF) 2021+	0	0	1	x	0	0	2	2	95,5	-1
Jiné EU 2021+	3	30	34	114,7	3	30	65	51	79,1	-17
CELKEM	193 961	201 694	117 517	58,3	193 961	201 694	237 119	161 133	68,0	-43 616
z toho: OP 2007-2013 *)	189	194	114	58,7	189	193	551	323	58,5	-209
OP 2014-2020 *)	91 338	91 331	81 782	89,5	91 346	91 777	113 051	78 314	69,3	3 468
SZP 2014-2020	8 980	24 732	30 060	121,5	8 980	24 732	35 198	34 206	97,2	-4 146
OP 2021+ *)	25 789	31 010	5 106	16,5	25 780	30 564	30 627	18 673	61,0	-13 567
SZP 2021+	22 206	7 039	0	0,0	22 206	7 039	7 039	0	0,0	0
Národní plán obnovy (RRF)	45 302	47 215	0	0,0	45 302	47 215	49 468	29 061	58,7	-29 061
Finanční mechanismy	158	175	456	260,1	158	175	1 184	556	46,9	-100

*) včetně komunitárních programů, jiných programů EU a Twinning out

Komentář k příjmům státního rozpočtu určeným na krytí výdajů na společné programy a projekty ČR a EU, které byly předfinancovány ze státního rozpočtu a proplaceny Národním fondem v roce 2022

Stav proplácení prostředků EU z programového období 2014-2020

V roce 2022 byly z Národního fondu na příjmové účty státního rozpočtu převedeny prostředky kryjící předfinancovaný podíl EU u operačních programů (dále jen „OP“) období 2014-2020 v celkové výši 77,1 mld. Kč. Oproti roku 2021 tyto příjmy státního rozpočtu klesly o 13,1 mld. Kč, tj. o 14,6 %. Prostředky na předfinancování podílu EU (a tedy i očekávané příjmy podílu EU) byly ve státním rozpočtu pro rok 2022

schváleny ve výši 86,3 mld. Kč, přičemž rozpočet po změnách (tj. po zohlednění rozpočtových opatření) představoval celkem 85,4 mld. Kč. Z výsledků skutečného čerpání, resp. prostředků přijatých státním rozpočtem, vyplývá, že rozpočtované příjmy byly naplněny na 90,3 %. Detailní údaje o výši rozpočtovaných a přijatých prostředků dle jednotlivých OP poskytuje tabulka níže.

Tabulka č. 48: Příjmy státního rozpočtu z Národního fondu za rok 2022 za operační programy z období 2014-2020 (mil. Kč)

Operační program	Skutečnost 2021	Rozpočet 2022		Skutečnost 2022	% plnění	Index v % 2022/2021
		schválený	po změnách			
	1	2	3	4	5=4:3	6=4:1
OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost	14 054	20 279	20 280	13 726	67,7	97,7
OP Výzkum, vývoj a vzdělávání	13 485	3 911	3 694	10 660	288,5	79,0
OP Zaměstnanost	11 896	4 590	4 748	10 222	215,3	85,9
OP Doprava II	15 830	16 654	16 654	12 701	76,3	80,2
OP Životní prostředí II	11 357	7 490	7 756	8 017	103,4	70,6
Integrovaný regionální operační program	21 749	31 757	30 864	19 925	64,6	91,6
OP Praha - pól růstu ČR	898	900	900	939	104,3	104,6
OP Technická pomoc II	796	634	372	750	201,6	94,2
OP Rybářství II	124	113	113	120	106,4	96,8
CELKEM	90 189	86 328	85 382	77 060	90,3	85,4

Pozn.: V přehledu nejsou uvedeny údaje za Interreg V-A Česká republika – Polsko, který není předfinancován ze státního rozpočtu a je financován mimo rozpočet prostřednictvím účtů Národního fondu (neplatí v případech, kde příjemcem projektu je OSS nebo PO OSS).

V roce 2022 došlo k meziročnímu nárůstu příjmů u OP Praha-pól růstu. U ostatních operačních programů byl příjem prostředků nižší než v předchozím roce. Tento dílčí pokles příjmů státního rozpočtu by neměl představovat zásadní riziko v jejich realizaci, v čerpání alokace nebo plnění pravidla N+3. Z důvodu blízkého konce tohoto programového období lze očekávat, že příjmy státního rozpočtu se budou i v roce 2023 pohybovat mezi 80 až 90 mld. Kč.

U všech operačních programů probíhalo v roce 2022 proplácení prostředků do státního rozpočtu standardně a bez problémů a do státního rozpočtu byly proplaceny všechny prostředky, které mohl Národní fond (Platební certifikační orgán), s ohledem na předložené souhrnné žádosti od řídicích orgánů a disponibilní prostředky přijaté od Evropské komise, převést.

Odbor Evropské fondy, který na Ministerstvu financí spravuje prostředky Národního fondu, je v průběžném kontaktu s řídicími orgány jednotlivých OP s cílem maximalizovat objem výdajů vykázaných řídicími orgány, které je následně možné na základě souhrnných žádostí proplatit na příjmové účty státního rozpočtu a také vykázat Evropské komisi v žádostech o platbu.

V roce 2022 bylo splněno tzv. pravidlo N+3 u všech operačních programů a nedošlo tak ke ztrátě alokace u žádného z OP. K 31. 12. 2022 bylo ČR ze strany EK vyplaceno (na základě průběžných plateb) 71,9 % celkové alokace pro toto programové období, resp. 86,6 % celkové alokace při zohlednění průběžných a předběžných (záloh) plateb (v tomto ukazateli ČR zaujímá 8. místo mezi členskými státy EU). Reálné čerpání (po očištění o finanční opravy z účtů) ke konci roku 2022 dosáhlo 78,9 % celkové alokace.

Stav proplácení prostředků EU z programového období 2007-2013

V roce 2022 Národní fond nepřevodil do státního rozpočtu žádné prostředky, které by se týkaly operačních programů z tohoto programového období.

Z hlediska plnění příjmů státního rozpočtu nelze období 2007-2013 nadále považovat za ukončené. Evropská komise zatím zcela finančně neuzavřela operační programy, které plně nevyčerpaly přidělenou alokaci a u nichž zároveň probíhají šetření dosud neuzavřených případů nesrovnalostí. Jedná se o OP Výzkum a vývoj pro inovace, Integrovaný OP, OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, ROP Severozápad a ROP Jihozápad. V případě kladného výsledku šetření očekáváme obdržení plateb, které budou následně převedeny na příjmové účty státního rozpočtu. Dále také nebyly dosud vypořádány všechny vrácené prostředky připadající na chybně využité výdaje a lze tak očekávat, že na příjmové účty státního rozpočtu budou i u ostatních operačních programů ještě převedeny další příjmy vázající se k tomuto období. Zároveň však nelze

do budoucna vyloučit nutnost vrátit některé prostředky zpět EK. Aktuální přehled vyčerpání alokace operačních programů 2007-2013 udává následující tabulka.

Tabulka č. 49: Vyčerpání původní alokace operačních programů 2007-2013 (EU podíl v EUR, stav k 31. 12. 2022)

OP	Původní alokace	Vyčerpáno z alokace	Vyčerpáno z alokace %	Celkové nedočerpání ¹
OP Doprava	5 821 490 363	5 821 490 363	100,0%	
OP Životní prostředí	4 917 867 098	4 643 206 248	94,4%	274 660 850
OP Podnikání a inovace	3 120 690 664	3 120 690 664	100,0%	
OP Lidské zdroje a zaměstnanost	1 901 185 267	1 896 834 228	99,8%	4 351 038
OP Výzkum a vývoj pro inovace	2 070 680 884	1 760 243 177	85,0%	310 437 707
Integrovaný OP	1 619 022 309	1 573 260 811	97,2%	45 785 070
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	1 771 813 142	1 596 953 199	90,1%	174 859 943
OP Technická pomoc	175 904 963	112 707 023	64,1%	63 197 942
ROP Severozápad	762 765 902	669 067 614	87,7%	93 698 287
ROP Moravskoslezsko	750 981 748	750 981 748	100,0%	
ROP Jihovýchod	720 363 547	720 363 547	100,0%	
ROP Střední Morava	672 244 025	672 244 025	100,0%	
ROP Severovýchod	671 291 163	671 291 163	100,0%	
ROP Jihozápad	633 653 121	627 678 774	99,1%	5 974 347
ROP Střední Čechy	571 717 102	571 717 102	100,0%	
OP Praha Konkurenceschopnost	243 181 406	243 181 406	100,0%	
OP Praha Adaptabilita	114 797 583	101 798 004	88,7%	12 999 578
OP Přeshraniční spolupráce ČR-PL	219 459 344	211 036 549	96,2%	8 422 795
OP Rybářství	27 106 675	24 214 509	89,3%	2 892 166
CELKEM	26 786 216 306	25 788 960 154	96,3%	997 279 723

¹ Celkové nedočerpání se může navýšit s ohledem na probíhající šetření neuzavřených případů nesrovnalostí.

Stav proplácení prostředků EU z programového období 2021-2027

V případě programového období 2021-2027 byly v roce 2022 Evropskou komisí schváleny všechny operační programy ČR. Zároveň bylo připraveno metodické prostředí pro administraci těchto programů a základ monitorovacího systému MS2021+, jehož rozvoj bude probíhat i v roce 2023.

V roce 2022 již byly ve státním rozpočtu rozpočtovány prostředky pro operační programy v celkové výši 26,8 mld. Kč (rozpočet po změnách). Rozpočtované prostředky však čerpaly pouze některé operační programy a to ve výši 15,9 mld. Kč. Žádný z řídicích orgánů těchto operačních programů v roce 2022 prozatím Platebnímu orgánu (Ministerstvu financí, resp. odboru Evropské fondy, který spravuje prostředky Národního fondu) nevykázal zkontrolované a způsobilé výdaje. Proto v tomto roce nebyly na příjmové účty státního rozpočtu refundovány žádné prostředky. První platby se očekávají na začátku roku 2023 s tím, že v průběhu roku bude zahájena průběžná refundace prostředků do státního rozpočtu u všech operačních programů.

III. Výdaje státního rozpočtu

1 Hlavní tendence ve vývoji výdajů státního rozpočtu

Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky v říjnu roku 2021, následné povolební vyjednávání o sestavení vlády a také snaha nové vlády o výrazné přepracování původního návrhu zákona o státním rozpočtu neumožnily jeho schválení před koncem roku 2021, a proto od 1. ledna 2022 do nabytí účinnosti zákona o státním rozpočtu České republiky na rok 2022, tj. do 18. března 2022, hospodařil stát v rozpočtovém provizoriu dle § 9 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů. V tomto režimu hospodaří organizační složky státu podle ukazatelů rozpočtového provizoria, kdy suma měsíčních výdajů může dosáhnout maximálně 1/12 celkových výdajů státního rozpočtu stanovených posledním schváleným zákonem o státním rozpočtu, což byla v případě roku 2021 částka 157,1 mld. Kč. Kromě omezených možností v podobě čerpání výdajů nebylo v době rozpočtového provizoria možné využívat mimorozpočtové zdroje, především nároky z nespotřebovaných výdajů minulých let. Zároveň však bylo nutné zajistit úhradu mandatorních a kvazimandatorních výdajů (např. výplatu sociálních dávek, důchodů, platů státních zaměstnanců, smluvních závazků vč. mezinárodních atd.) a neopomenout role a priority kapitol státního rozpočtu.

Zákon č. 57/2022 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2022 ze dne 10. března 2022 stanovil výdaje státního rozpočtu na rok 2022 v celkové výši 1 893,2 mld. Kč. Běžné výdaje byly zahrnuty v objemu 1 689,0 mld. Kč a kapitálové výdaje v objemu 204,3 mld. Kč. Při sestavování tohoto rozpočtu ještě nebylo možné reagovat na situaci související s vypuknutím válečného konfliktu na Ukrajině, jehož důsledkem byl zejména rychlý růst cen energií, paliv i dalších komodit, který se promítl do výrobních nákladů podnikatelů a růstu cen napříč odvětvími. Vysoká míra inflace, klesající reálná kupní síla obyvatelstva, zvýšené požadavky na sociální i zdravotní systém a poskytovaná pomoc Ukrajině a jejím občanům byly hlavními důvody zvýšených požadavků na výdajovou stranu rozpočtu. Mimořádné a nezajištěné výdaje byly do přijetí novely zákona o státním rozpočtu ČR financovány rozpočtovými opatřeními z jiných výdajových položek.

Zákon č. 344/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 57/2022 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2022 ze dne 18. října 2022 (hlasování o zákonu vráceném prezidentem proběhlo 15. listopadu 2022 na 45. schůzi Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky) stanovil výdaje státního rozpočtu na rok 2022 v celkové výši **2 053,3 mld. Kč. Běžné výdaje byly zahrnuty v objemu 1 838,1 mld. Kč a kapitálové výdaje v objemu 215,2 mld. Kč.** Celkové výdaje tak byly navýšeny o 160,1 mld. Kč. Podstatná část prostředků směřovala do sociální oblasti; na nemocenské pojištění, sociální dávky a podporu v nezaměstnanosti (+12,2 mld. Kč), humanitární dávku včetně mimořádné okamžité pomoci a příspěvek pro solidární domácnost (+10,0 mld. Kč), na jednorázový příspěvek na dítě (+8,0 mld. Kč), na druhou mimořádnou valorizaci důchodů (+7,8 mld. Kč), na platbu za státní pojištěnce (+5,2 mld. Kč), na dotace na sociální služby (+3,4 mld. Kč) atd. Další prostředky směřovaly na pomoc státu s mimořádným růstem cen energií; na dotační program pro podnikatele na pomoc s vysokými cenami energií (+30,0 mld. Kč), na pomoc domácnostem s cenami energií, zejména na tzv. úsporný tarif (+18,5 mld. Kč), na odpuštění poplatku na podporu obnovitelných zdrojů energie (+6,6 mld. Kč). Dále bylo nově alokováno na nákup zemního plynu do státních hmotných rezerv 8,5 mld. Kč, na kompenzace výpadku příjmů SFDI 5,0 mld. Kč, na obsluhu státního dluhu 4,0 mld. Kč atd. Na zajištění nezabezpečených výdajů kapitol byla posílena vládní rozpočtová rezerva o 62,7 mld. Kč.

V průběhu roku 2022 byl **rozpočet výdajů navýšen na 2 061,0 mld. Kč.** Jednalo se o souvztažné zvýšení rozpočtu příjmů a výdajů u 14 kapitol na základě zmocnění ministra financí daného § 24 odst. 4 zákona č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla, ve znění pozdějších předpisů, a to v souvislosti s financováním projektů v rámci operačních programů EU. Celkově se příjmy a výdaje souvztažně zvýšily o 7,7 mld. Kč (v roce 2021 to bylo o 15,7 mld. Kč). Z celkového navýšení připadlo nejvíce prostředků kapitole Ministerstvo životního prostředí (3,4 mld. Kč), Ministerstvo práce a sociálních věcí (1,8 mld. Kč) a Ministerstvo dopravy (1,4 mld. Kč).

V roce 2022 bylo evidováno **1 094 rozpočtových opatření** schvalovaných Ministerstvem financí. Oproti roku 2021 jde o zvýšení počtu provedených rozpočtových opatření o 6.

Nejvíce rozpočtových opatření bylo Ministerstvem financí schváleno v kapitole Všeobecná pokladní správa (215) a v kapitole Ministerstvo vnitra (156), dále pak v kapitolách Ministerstvo zahraničních věcí (86), Ministerstvo obrany (77) a Ministerstvo práce a sociálních věcí (58). V těchto kapitolách bylo provedeno celkem 592 rozpočtových opatření, což odpovídá 54,1 % rozpočtových opatření v roce 2022, která podléhají schválení Ministerstva financí.

Nejvýznamnější skupinu rozpočtových opatření tvořily přesuny prostředků mezi jednotlivými kapitolami (39,1 %). Druhou největší skupinou pak byly přesuny prostředků z kapitoly Všeobecná pokladní správa do rozpočtů příslušných kapitol (36,6 %). Třetí skupinu rozpočtových opatření tvořily přesuny prostředků v rámci rozpočtu příslušné kapitoly (21,1 %). Nižší počet rozpočtových opatření se týkal souvztažného zvýšení příjmů a výdajů (2,1 %), dále pak rozpočtových opatření realizovaných z kapitoly Státní dluh (0,6 %) a dále byly jednotlivým kapitolám uvolňovány prostředky z kapitoly Operace státních finančních aktiv (0,6 %).

První skupinu zastoupenou podílem 39,1 % všech rozpočtových opatření schválených Ministerstvem financí tvořily **přesuny mezi jednotlivými kapitolami státního rozpočtu**. Tyto přesuny jsou vyvolány především skutečností, že gestorem určitého programu nebo projektu je jeden resort, v rámci jehož rozpočtu výdajů jsou prostředky v celkovém objemu rozpočtovány a který rozhoduje o jejich rozdělování. Tyto přesuny se v určitém objemu každoročně opakují. Nejvíce rozpočtových opatření se v rámci této skupiny realizovalo v kapitole Ministerstvo zahraničních věcí (68), dále pak v kapitolách Ministerstvo vnitra (55) a Ministerstvo obrany (54). Celkově si mezi sebou kapitoly v průběhu roku 2022 přesunuly finanční prostředky ve výši 23,2 mld. Kč. Poměrnou část rozpočtových opatření v této skupině (11,9 % z celkového počtu přesunů mezi jednotlivými kapitolami státního rozpočtu schvalovaných Ministerstvem financí v roce 2022) činily převody účelových prostředků rozpočtovaných zejména v kapitolách Technologická agentura ČR, Ministerstvo obrany a Ministerstvo vnitra na zabezpečení výzkumu, vývoje a inovací. Největší záporné saldo (-22 mld. Kč) vykázala ke konci roku 2022 kapitola Ministerstvo práce a sociálních věcí, a to především v souvislosti s přesunem finančních prostředků do kapitoly Ministerstvo průmyslu a obchodu na zajištění příspěvku na úhradu nákladů za energie v souladu s UV č. 702/2022. Naopak s největším kladným saldem (18,7 mld. Kč) skončila kapitola Ministerstvo průmyslu a obchodu v souvislosti s přesunem z kapitoly Ministerstvo práce a sociálních věcí (viz výše).

Druhou skupinu rozpočtových opatření s podílem 36,6 % na všech rozpočtových opatřeních schvalovaných Ministerstvem financí představovalo **uvolňování prostředků z kapitoly Všeobecná pokladní správa do rozpočtů příslušných kapitol**. Jednalo se jak o přesuny z položek účelově rozpočtovaných v kapitole Všeobecná pokladní správa, tak s podílem 54,5 % o přesuny z Vládní rozpočtové rezervy. Největší objem rozpočtových opatření spočívajících v navýšení rozpočtu výdajů na vrub kapitoly Všeobecná pokladní správa realizovala kapitola Ministerstvo vnitra (36), dále pak kapitoly Ministerstvo spravedlnosti (21) a Český statistický úřad (12). Největší objem finančních prostředků (ve výši 36,0 mld. Kč z celkových 57,1 mld. Kč) byl z kapitoly Všeobecná pokladní správa převeden do kapitoly Ministerstvo práce a sociálních věcí na základě UV č. 991/2022. Tímto rozpočtovým opatřením Ministerstvo práce a sociálních věcí navýšilo rozpočet výdajů na vrub kapitoly Všeobecná pokladní správa u ukazatelů výdaje na dávky důchodového pojištění, dávky pomoci v hmotné nouzi (na zajištění výplaty humanitární dávky a mimořádné okamžité pomoci) a neinvestiční nedávkové transfery (na zajištění výplaty příspěvku pro solidární domácnost) a dále navýšilo výdaje spojené s realizací odškodňovacích zákonů. Největší kladné saldo realizovaly kapitoly Ministerstvo práce a sociálních věcí (37,5 mld. Kč), Správa státních hmotných rezerv (5,5 mld. Kč) a Ministerstvo obrany (3,5 mld. Kč). V souvislosti s konfliktem na Ukrajině byly v roce 2022 uvolněny z kapitoly Všeobecná pokladní správa finanční prostředky do ostatních kapitol státního rozpočtu ve výši 5,7 mld. Kč. V roce 2022 také došlo k navýšení platů a příslušenství v souvislosti s valorizací platových tarifů od 1. 9. 2022, z kapitoly Všeobecná pokladní správa, z položky Vládní rozpočtová rezerva, bylo uvolněno celkem 1,7 mld. Kč. V souvislosti s epidemií covid-19 bylo z kapitoly Všeobecná pokladní správa v roce 2022 uvolněno celkem 0,06 mld. Kč.

Třetí skupinu zastoupenou podílem 21,1 % všech rozpočtových opatření schvalovaných Ministerstvem financí tvořily **přesuny v rámci výdajů příslušné kapitoly** (např. z běžných výdajů do kapitálových výdajů a naopak, přesuny mezi jednotlivými specifickými či průřezovými ukazateli apod.) na krytí rozpočtově nezajištěných potřeb. Nejvíce rozpočtových opatření bylo realizováno u následujících kapitol: Ministerstvo vnitra (64), Ministerstvo práce a sociálních věcí (24) a Ministerstvo životního prostředí (16).

Z kapitoly Státní dluh byly v roce 2022 převedeny finanční prostředky do 2 kapitol v celkové výši 4,3 mld. Kč. Správě státních hmotných rezerv byly převedeny 4 mld. Kč na pořízení a ochraňování státních hmotných rezerv v návaznosti na UV č. V294/2022. Dále byly z kapitoly Státní dluh převedeny 0,3 mld. Kč kapitole Všeobecná pokladní správa na posílení Rezervy na řešení krizových situací, jejich předcházení a odstraňování jejich následků (zákon č. 240/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů). Kapitola Státní dluh naopak navýšila rozpočet výdajů na vrub kapitoly Ministerstvo obrany ve výši 2 mld. Kč z důvodu očekávané neschopnosti kapitoly Státní dluh hradit své závazky před nabytím účinnosti zákona č. 344/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 57/2022 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2022.

Z kapitoly Operace státních finančních aktiv byly v roce 2022 převedeny finanční prostředky kapitolám Ministerstvo práce a sociálních věcí (18,5 mld. Kč) a Ministerstvo zemědělství (0,2 mld. Kč). Ministerstvu práce a sociálních věcí byly finanční prostředky převedeny na navýšení výdajů na dávky důchodového pojištění.

Čerpání jednotlivých výdajů státního rozpočtu za rok 2022 je hodnoceno v dalších částech tohoto materiálu a vztahuje se, není-li uvedeno jinak, k rozpočtu po změnách po zahrnutí novely rozpočtu.

Schválený a o rozpočtová opatření upravený rozpočet výdajů, jeho čerpání v roce 2022, vč. srovnání s rokem 2021, ukazuje následující tabulka:

Tabulka č. 50: Výdaje státního rozpočtu (mld. Kč)

	Skutečnost 2021	Státní rozpočet 2022		Skutečnost 2022	% plnění 5=4:3	Index 2022/2021 6=4:1	Rozdíl 2022-2021 7=4-1
		schválený	po změnách				
	1	2	3	4			
Běžné výdaje	1 729,8	1 838,1	1 852,6	1 798,8	97,1	104,0	69,0
Platy a obdobné a související výdaje	152,8	153,0	155,8	154,3	99,0	100,9	1,4
Neinvestiční nákupy a související výdaje - z toho:	121,2	127,0	137,4	140,9	102,5	116,3	19,7
Úroky a ostatní finanční výdaje	42,1	53,8	52,0	50,1	96,4	119,2	8,1
Neinvestiční transfery soukromoprávním osobám - v tom:	150,1	121,6	143,6	110,9	77,2	73,9	-39,2
Neinvestiční transfery podnikatelům	125,4	103,6	122,4	89,1	72,8	71,1	-36,3
Neinvestiční transfery neziskovým a pod. osobám	24,7	18,0	21,2	21,7	102,8	88,1	-3,0
Neinvestiční transfery veřejnoprávním osobám a mezi peněžními fondy též osoby a platby daní - z toho:	520,4	494,4	523,9	525,0	100,2	100,9	4,6
Neinvestiční transfery rozpočtům ústřední úrovně	192,2	174,8	192,0	195,6	101,8	101,7	3,4
Neinvestiční transfery státním fondům	65,8	49,9	62,3	66,1	106,0	100,4	0,3
Neinvestiční transfery fondům soc. a veř. zdrav. pojištění	126,3	124,8	129,6	129,4	99,9	102,4	3,1
Neinvestiční transfery rozpočtům územní úrovně	237,3	236,2	243,6	242,9	99,7	102,4	5,6
Neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím	87,8	81,0	85,8	84,0	97,9	95,7	-3,8
Převody vlast. fondům a ve vztahu k útvarům bez plné práv. subj.	2,2	2,2	2,2	2,3	100,4	101,9	0,0
Neinvestiční transfery a některé náhrady fyzickým osobám - v tom:	709,0	792,4	801,3	786,9	98,2	111,0	77,9
Sociální dávky *)	692,2	775,1	782,5	768,0	98,1	110,9	75,8
Náhrady placené fyzickým osobám	0,7	0,6	0,9	0,9	105,4	130,8	0,2
Ostatní neinvestiční transfery fyzickým osobám	16,0	16,7	17,9	18,0	100,1	111,9	1,9
Neinvestiční transfery a související platby do zahraničí - z toho:	65,1	67,2	67,6	64,7	95,7	99,4	-0,4
Odvody do rozpočtu EU	58,5	60,0	60,0	56,8	94,6	96,9	-1,8
Neinvestiční půjčené prostředky	0,6	0,0	0,0	0,0	100,0	5,6	-0,5
Neinvestiční převody Národnímu fondu	0,0	0,5	0,5	0,0	6,2	x	0,0
Výdaje na náhrady za nezpůsobenou újmu	5,7	4,5	6,3	7,7	123,4	135,4	2,0
Ostatní neinvestiční výdaje	5,0	77,5	16,1	8,4	52,1	169,0	3,4
Kapitálové výdaje	177,1	215,2	208,4	186,0	89,3	105,0	8,9
Investiční nákupy a související výdaje	37,9	32,9	38,2	36,8	96,4	97,2	-1,0
Nákup majetk. podílů a nároků a vklady do fondů a ústavů	0,5	0,3	0,3	0,2	93,7	45,4	-0,3
Investiční transfery - z toho:	137,1	140,2	153,1	147,3	96,2	107,5	10,2
podnikatelům	15,6	16,3	21,9	16,9	77,0	107,8	1,2
neziskovým a podobným osobám	2,4	0,2	1,5	3,0	203,4	121,5	0,5
rozpočtům ústřední úrovně (=státním fondům)	72,7	100,0	92,5	90,0	97,3	123,8	17,3
rozpočtům územní úrovně	27,2	5,0	17,2	22,3	129,7	82,0	-4,9
příspěvkovým a podobným organizacím	15,8	18,3	19,8	12,8	64,6	81,0	-3,0
fyzickým osobám	2,6	0,0	0,0	1,8	x	70,4	-0,8
Ostatní investiční výdaje	1,7	41,7	16,8	1,6	9,7	98,6	0,0
Výdaje celkem	1 906,9	2 053,3	2 061,0	1 984,8	96,3	104,1	77,9

*) pouze položka rozpočtové skladby 5410 "Sociální dávky" (tj. bez souvisejících výdajů, které jsou z hlediska závazných ukazatelů také sociálními dávkami)

Celkové výdaje státního rozpočtu v roce 2022 dosáhly 1 984,8 mld. Kč, tj. 96,3 % rozpočtu po změnách, při meziročním růstu o 4,1 %, tj. o 77,9 mld. Kč. Z celku běžné výdaje představovaly 1 798,8 mld. Kč,

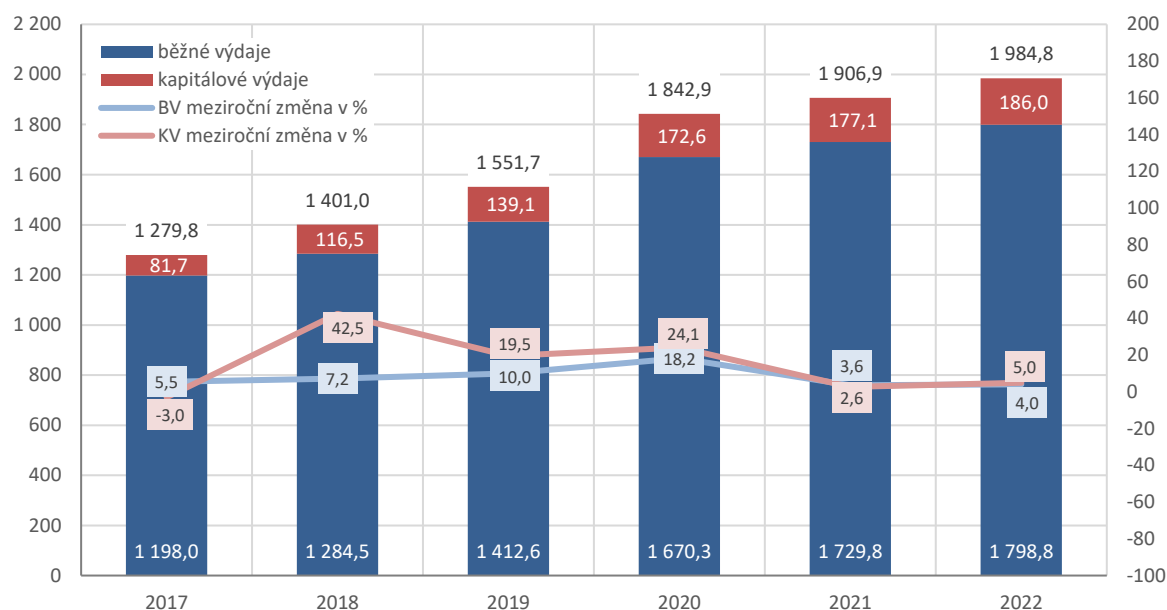
tj. 97,1 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 4,0 % (+69,0 mld. Kč). **Kapitálové výdaje dosáhly 186,0 mld. Kč**, tj. 89,3 % rozpočtu po změnách; meziročně se tyto výdaje zvýšily o 5,0 % (+8,9 mld. Kč). V čerpání jsou zahrnuty i výdaje, které byly nad rámec rozpočtu zapojeny z tzv. nároků z nespotřebovaných výdajů minulých let. Na začátku roku 2022 činil jejich stav 162,8 mld. Kč, vyčerpáno bylo 90,5 mld. Kč.

Podíl celkových výdajů státního rozpočtu na nominálním hrubém domácím produktu roku 2022 v běžných cenách (6 795,1 mld. Kč)² činil 29,2 %, tj. o 2,0 p. b. méně než v roce 2021 (HDP v b. c. 6 108,7 mld. Kč).

Výdaje na společné programy EU/FM a ČR včetně společné zemědělské politiky dosáhly 174,0 mld. Kč, což představovalo meziroční nárůst o 15,5 % (+23,3 mld. Kč). Do běžných výdajů se promítly objemem 78,5 mld. Kč (+6,3 mld. Kč) a do kapitálových 95,5 mld. Kč (+17,0 mld. Kč).

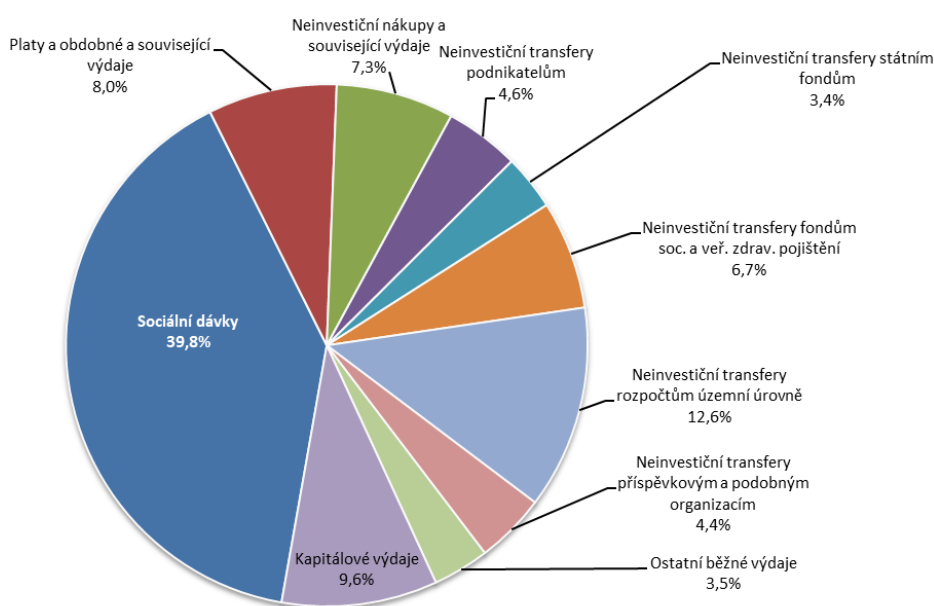
Vývoj celkových výdajů a jejich dvou základních složek od roku 2017 naznačuje níže uvedený graf.

Graf č. 17: Výdaje státního rozpočtu v letech 2017 až 2022 (mld. Kč)

Strukturu výdajů státního rozpočtu za rok 2022 ukazuje následující graf:

Graf č. 18: Výdaje státního rozpočtu za rok 2022 (%)

² Dle dat zveřejněných ČSÚ 31. 3. 2023.

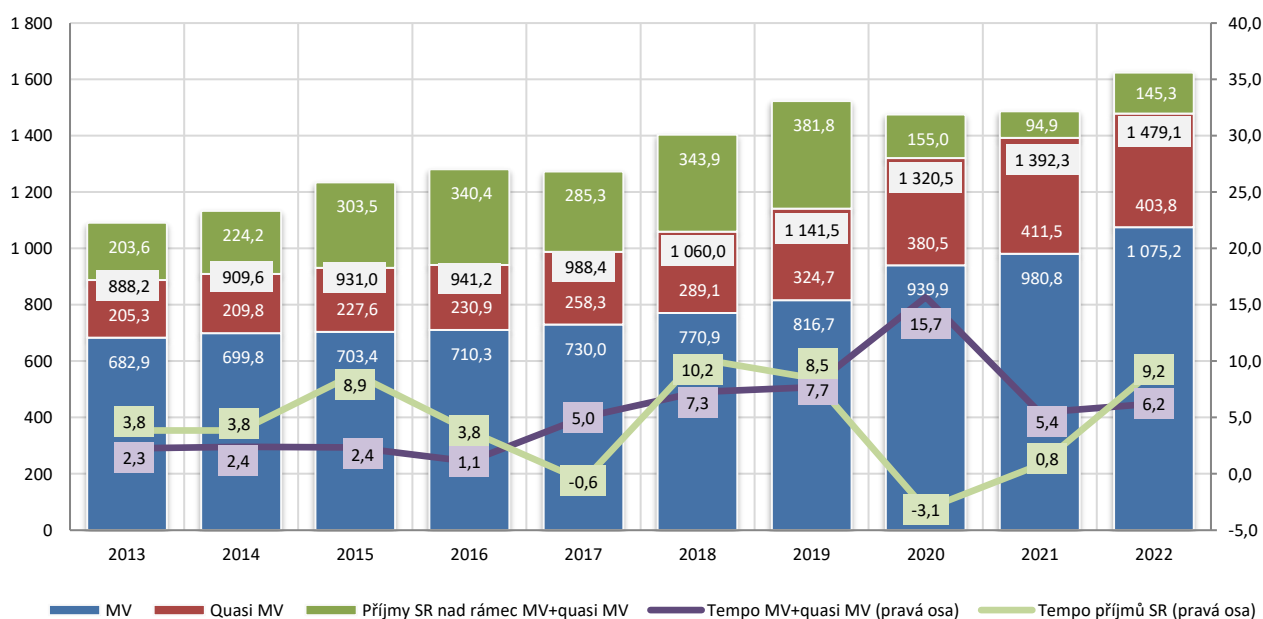
2 Mandatorní a quasi mandatorní výdaje

Mandatorní výdaje hradí stát na základě platných zákonných předpisů nebo mezinárodních dohod a smluv. Quasi mandatorní výdaje nejsou stanoveny zákonem ani jinými právními normami či smluvními závazky, ale přesto je stát povinen tyto výdaje uhradit a nemůže se zříci jejich plnění.

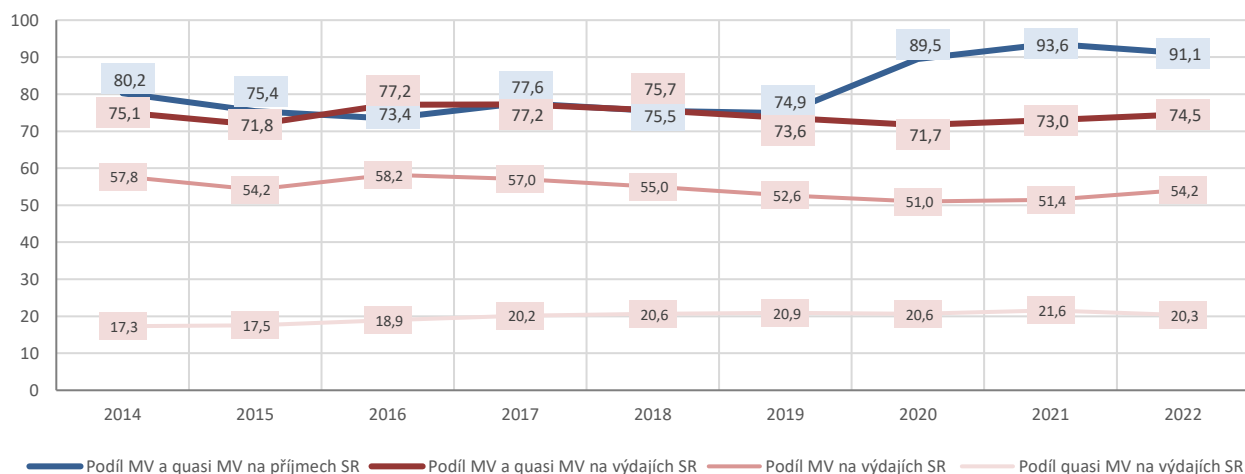
Mandatorní a quasi mandatorní výdaje dosáhly 1 479,1 mld. Kč, tj. 74,5 % z celkových výdajů státního rozpočtu v roce 2022 při meziročním růstu o 6,2 % (+86,8 mld. Kč).

Mandatorní výdaje dosáhly 1 075,2 mld. Kč, tj. 54,2 % z celkových výdajů státního rozpočtu v roce 2022 při meziročním růstu o 9,6 % (+94,5 mld. Kč); čerpáno bylo 98,6 % rozpočtu po změnách, resp. schváleného rozpočtu navýšeného o 12,8 mld. Kč. **Quasi mandatorní výdaje dosáhly 403,8 mld. Kč**, tj. 20,3 % z celkových výdajů státního rozpočtu v roce 2022 při meziročním poklesu o 1,9 % (-7,7 mld. Kč); čerpáno bylo 101,2 % rozpočtu po změnách, resp. schváleného rozpočtu zvýšeného o 5,4 mld. Kč.

Graf č. 19: Vývoj mandatorních a quasi mandatorních výdajů ve vztahu k celkovým příjmům SR a srovnání jejich tempa s tempem příjmů SR (mld. Kč; pravá osa v %)

Graf č. 20: Podíl mandatorních a quasi mandatorních výdajů na celkových příjmech a výdajích státního rozpočtu (v %)

Mandatorní výdaje

Mandatorní výdaje jsou výdaje státního rozpočtu, které musí stát uhradit na základě platných zákonných předpisů nebo mezinárodních dohod a smluv.

Mandatorní výdaje vyplývající ze zákona jsou odvozeny z výše jednotlivé platby stanovené zákonem nebo z uplatnění zákonných nároků a podmínek, za kterých je stát musí realizovat. Do této skupiny patří především sociální transfery obyvatelstvu (důchody, dávky nemocenského pojištění, podpory v nezaměstnanosti, dávky státní sociální podpory, dávky sociální péče a ostatní sociální dávky), platba státu do systému veřejného zdravotního pojištění za vybrané skupiny obyvatel a státní příspěvek k penzijnímu připojištění. Pro ostatní mandatorní výdaje vyplývající z právních norem jsou stanoveny podmínky k jejich výplatě, za kterých je musí stát uhradit, ale z právního předpisu nelze přímo odvodit výši jednotlivé platby nebo výdaje. Mandatorní výdaje vyplývající ze smluvních závazků jsou dány mezinárodními smlouvami a dohodami nebo jsou spojeny s některými státními zárukami, vládními úvěry, rozhodnutími v arbitrážních sporech, apod.

Mandatorní výdaje byly ve schváleném státním rozpočtu na rok 2022 zahrnuty ve výši **1 077,4 mld. Kč**, tj. 52,5 % z celkových rozpočtovaných výdajů (v porovnání se schváleným rozpočtem roku 2021 došlo ke snížení tohoto podílu o 0,5 p. b., proti skutečným výdajům roku 2021 ke zvýšení o 1,0 p. b.). Meziročně se tyto výdaje měly zvýšit o 7,9 % (+78,6 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2021, resp. o 9,9 % (+96,6 mld. Kč) proti skutečnosti roku 2021. Z celku **mandatorní sociální výdaje**, viz Tabulka č. 53, byly ve státním rozpočtu plánovány v částce **920,2 mld. Kč** s předpokladem meziročního růstu o 8,8 % (+74,5 mld. Kč) proti srovnatelným výdajům schváleného státního rozpočtu roku 2021, resp. o 9,9 % (+82,7 mld. Kč) proti skutečnosti roku 2021. Sociální mandatorní výdaje tak měly odčerpat 56,6 % celkových rozpočtem stanovených příjmů a na celkových rozpočtovaných výdajích roku 2022 se podílet 44,8 %. Z ostatních mandatorních výdajů byly ve schváleném státním rozpočtu objemově největší výdaje na odvody do rozpočtu Evropské unie (60,0 mld. Kč), na dluhovou službu (54,0 mld. Kč) a dotace na obnovitelné zdroje energie (25,6 mld. Kč).

Mandatorní výdaje dosáhly 1 075,2 mld. Kč, tj. 54,2 % z celkových výdajů státního rozpočtu v roce 2022 při meziročním růstu o 9,6 % (+94,5 mld. Kč); čerpáno bylo 98,6 % rozpočtu po změnách, resp. schváleného rozpočtu navýšeného o 12,8 mld. Kč. Z celku představovaly 85,3 % **mandatorní sociální výdaje**, které dosáhly **916,9 mld. Kč** a meziročně se zvýšily o 9,5 % (+79,4 mld. Kč). Podíl mandatorních výdajů na nominálním hrubém domácím produktu v roce 2022 (6 795,1 mld. Kč)³ činil v běžných cenách 15,8 %, tj. o 0,2 p. b. méně než v roce 2021 (HDP v b. c. 6 108,7 mld. Kč).

Údaje o rozpočtu mandatorních výdajů v roce 2022, jeho změnách a čerpání, včetně srovnání s rokem 2021 uvádí následující tabulka:

³ Dle dat zveřejněných ČSÚ 31. 3. 2023.

Tabulka č. 51: Mandatorní výdaje (mil. Kč)

Mandatorní výdaje	Skutečnost 2021	Rozpočet 2022		Skutečnost 2022	% plnění	Index 2022/2021	Rozdíl 2022-2021
		schválený	po změnách				
	1	2	3	4	5=4:3	6=4:1	7=4-1
A. Mandatorní výdaje vyplývající ze zákona celkem	917 013	1 011 181	1 023 720	1 011 597	98,8	110,3	94 584
Sociální transfery vč. ochrany zaměstnanců a mandat. sociál. dotací - v tom:	703 302	787 403	794 864	779 505	98,1	110,8	76 203
Dávky důchodového pojištění (vč. ozbrojených složek)	530 739	588 590	588 829	588 420	99,9	110,9	57 680
Dávky nemocenského pojištění (vč. ozbrojených složek)	51 904	50 142	49 711	48 126	96,8	92,7	-3 778
Dávky státní sociální podpory a péčovské péče	49 714	68 074	66 083	56 748	85,9	114,2	7 035
Ostatní sociální dávky	10 478	11 848	12 357	12 047	97,5	115,0	1 570
Podpory v nezaměstnanosti	10 006	9 956	10 756	9 884	91,9	98,8	-122
Ochrana zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatelů	156	200	200	179	89,3	114,7	23
Mandatorní sociální dotace zaměstnavatelům	9 527	10 480	10 349	10 349	100,0	108,6	823
Dávky pomoci v hmotné nouzi a dávky pro osoby se zdrav. post. (MPSV)	7 949	11 416	19 783	17 143	86,7	215,7	9 194
Příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách	32 793	36 515	36 615	36 448	99,5	111,1	3 655
Náhradní výživné pro nezaopatřené dítě (MPSV)	36	181	181	160	88,6	441,1	124
Státní příspěvek k penzijnímu připojištění	7 502	7 600	7 634	7 634	100,0	101,8	132
Platba státu do zdravotního pojištění - VPS	126 322	124 826	129 576	129 396	99,9	102,4	3 074
Obsluha státního dluhu	42 234	53 967	51 694	49 705	96,2	117,7	7 472
Majetková újma peněžních ústavů	11	14	14	10	72,3	91,3	-1
Příspěvek na podporu stavebního spoření	4 238	4 300	4 328	4 328	100,0	102,1	90
Výdaje na volby a příspěvek politickým stranám	1 714	1 705	1 705	1 619	94,9	94,5	-95
Příspěvek VPS na pozemkové úpravy - od r. 2022 v kap. MZe	700	0	0	0	x	0,0	-700
Podpora exportu - MF, EGAP, ČEB (bez dorovnání úrok. rozdílů u vývoz. úvěrů)	0	0	0	0	x	x	0
Dotace státním fondům (pouze správní výdaje SZIF)	1 900	1 850	1 850	1 850	100,0	97,4	-50
Soudní a mimosoudní rehabilitace a odškodnění obětí trestné činnosti	327	1 150	1 293	1 172	90,6	358,3	845
Jednorázová částka účastníkům národního boje a dalším osobám podle z. č. 261/2001 Sb. a odškodnění podle z. č. 172/2002 Sb. a další odškodnění osob	397	356	418	387	92,5	97,5	-10
Úhrada ztráty z univerzální služby podle z. č. 127/2005 Sb.	90	100	100	57	57,3	63,4	-33
Výdaje podle zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi - finanční náhrada	2 239	2 310	2 310	2 310	100,0	103,2	72
Kap. ČTÚ - čisté náklady představující nespravedlivou finanční zátěž držitelů poštovní licence	0	0	2 250	6 750	300,0	x	6 750
Dotace na obnovitelné zdroje energie	26 037	25 600	25 683	26 874	104,6	103,2	837
B. Ostatní mandatorní výdaje celkem (B/I +B/II)	63 744	66 185	66 463	63 648	95,8	99,8	-96
I. Výdaje vyplývající z jiných právních norem celkem	48	70	70	65	92,9	136,8	18
Státní podpora hypotečního úvěrování	0	0	0	0	x	x	0
Souhrnné pojištění vozidel	48	70	70	65	92,9	136,8	18
II. Výdaje vyplývající ze smluvních závazků celkem	63 696	66 115	66 393	63 583	95,8	99,8	-113
Státní záruky (mimo programu 398080) a negarantované úvěry s.o. Správa železnic podle z. č. 77/2002 Sb.	0	0	0	0	x	x	0
Výdaje na správu a vedení účtů vládních úvěrů	14	15	15	14	93,9	98,2	0
Transfery mezinárodním organizacím, platby MMF, SB	5 135	6 100	6 379	6 817	106,9	132,8	1 682
Odvody a příspěvky do rozpočtu EU	58 547	60 000	60 000	56 752	94,6	96,9	-1 795
MANDATORNÍ VÝDAJE celkem (A + B)	980 757	1 077 365	1 090 183	1 075 245	98,6	109,6	94 488
Výdaje celkem	1 906 925	2 053 250	2 060 984	1 984 809	96,3	104,1	77 884
Podíl mandatorních výdajů na celkových výdajích státního rozpočtu (v %)	51,43	52,47	52,90	54,17			

Mandatorní výdaje vyplývající ze zákona byly čerpány ve výši **1 011,6 mld. Kč**, tj. 98,8 % rozpočtu po změnách při úspoře 12,1 mld. Kč, a představovaly tak 94,1 % celkových mandatorních výdajů. Meziročně se zvýšily o 10,3 %, tj. o 94,6 mld. Kč. K největšímu zvýšení došlo u výdajů na sociální dávky, zejména pak dávky důchodového pojištění (+57,7 mld. Kč), dále u výdajů na dávky pomoci v hmotné nouzi (+9,1 mld. Kč) v souvislosti s uprchlickou krizí vyvolanou válečným konfliktem na Ukrajině, u výdajů na dávky státní sociální podpory (+7,6 mld. Kč) zejména kvůli výplatě jednorázového příspěvku na dítě ve výši 5 000 Kč atd., dále meziročně vzrostly např. výdaje na obsluhu státního dluhu (+7,5 mld. Kč) a byly vyplaceny čisté náklady představující nespravedlivou finanční zátěž držitelů poštovní licence v kapitole ČTÚ (+6,75 mld. Kč)⁴. Naopak k největšímu snížení došlo u výdajů na dávky nemocenského pojištění (-3,8 mld. Kč).

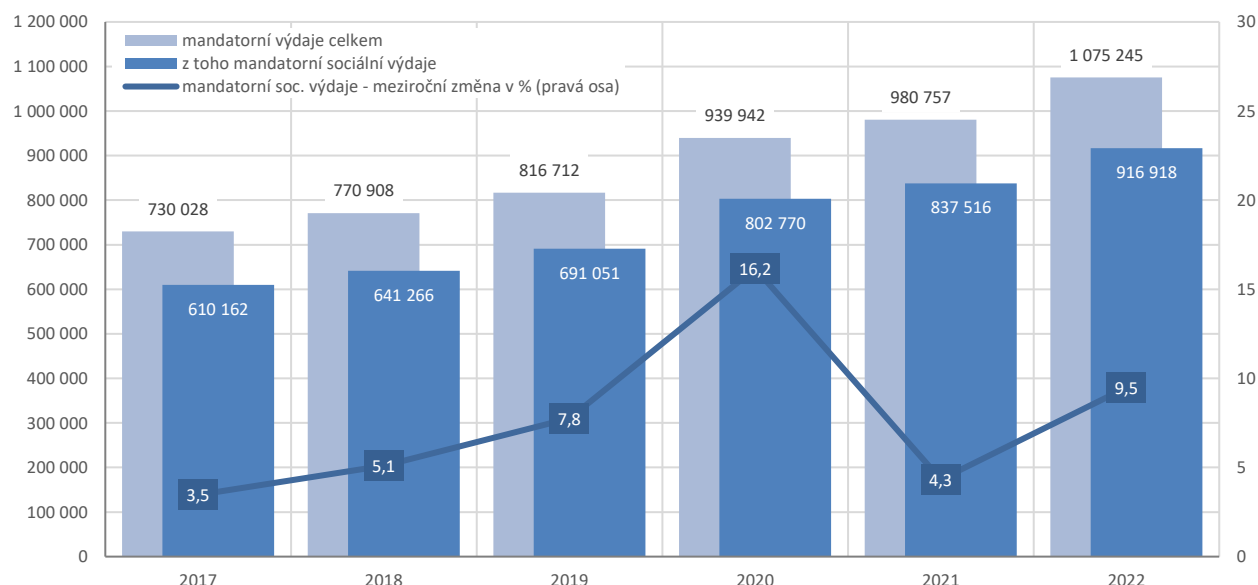
Ostatní mandatorní výdaje, tj. výdaje vyplývající z jiných právních norem a ze smluvních závazků, byly čerpány ve výši **63,6 mld. Kč**, tj. 95,8 % rozpočtu po změnách při meziročním poklesu o 0,2 % (-96,0 mil. Kč). V objemu došlo k meziročnímu snížení u výdajů na odvody a příspěvky do rozpočtu EU (-1,8 mld. Kč) -

⁴ Dne 25. července 2022 byla Evropskou komisí notifikována úhrada čistých nákladů univerzální služby (ČNUS) držitelů poštovní licence pro období let 2018–2022. Jedná se o schválení podpory v souhrnné výši 7,5 mld. Kč (5 x 1,5 mld. Kč ročně, s poslední výplatou v roce 2023).

podrobnější komentář obsahuje část 6.5; naopak ke zvýšení výdajů došlo u transferů mezinárodním organizacím (+1,7 mld. Kč).

Následující graf ukazuje vývoj mandatorních výdajů a mandatorních sociálních výdajů v letech 2017-2022.

Graf č. 21: Vývoj mandatorních výdajů v letech 2017-2022 (mil. Kč)

Quasi mandatorní výdaje

Quasi mandatorní výdaje byly ve schváleném státním rozpočtu na rok 2022 zahrnuty ve výši **393,6 mld. Kč**, tj. 19,2 % z celkových rozpočtovaných výdajů. Meziročně se tyto výdaje měly zvýšit o 5,9 % (+22,0 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2021 a o 4,3 % (-17,8 mld. Kč) snížit proti skutečnosti roku 2021. **Quasi mandatorní výdaje dosáhly 403,8 mld. Kč**, tj. 20,3 % z celkových výdajů státního rozpočtu v roce 2022 při meziročním poklesu o 1,9 % (-7,7 mld. Kč); čerpáno bylo 101,2 % rozpočtu po změnách, resp. schváleného rozpočtu zvýšeného o 5,4 mld. Kč.

Tabulka č. 52: Quasi mandatorní výdaje (mil. Kč)

Quasi mandatorní výdaje	Skutečnost	Rozpočet 2022		Skutečnost	% plnění	Index	Rozdíl
	2021	schválený	po změnách	2022			
	1	2	3	4	5=4:3	6=4:1	7=4-1
Aktivní politika zaměstnanosti (bez kap. výdajů, bez prostředků EU)	25 115	158	1 198	2 314	193,1	9,2	-22 802
Kap. Min. obrany - bez soc. dávek	77 182	80 959	82 238	82 409	100,2	106,8	5 226
Zahr. pomoc, humanitární pomoc (od r. 2009 v přísl. kapitolách), Visegrádský fond (do r. 2003)	1 028	1 099	1 177	956	81,2	93,0	-72
Mzdy OSS a příspěvk. organizací vč. poj. a FKSP (bez mezd zahrnutých v kapitole MO v rámci vojenských výdajů a bez kap. VPS), vč. EU - (od roku 2014 bez pojistného za pěstouny)	307 145	310 492	313 452	317 207	101,2	103,3	10 062
Platy duchovních a administrativy vč. pojistného (od r. 2008 bez administrativy)	1 011	939	939	939	100,0	92,9	-72
Investiční pobídky - na daňovou povinnost	0	0	0	0	x	x	0
Celkem	411 482	393 648	399 005	403 824	101,2	98,1	-7 658
Výdaje celkem	1 906 925	2 053 250	2 060 984	1 984 809	96,3	104,1	77 884
Podíl quasi MV na celkových výdajích státního rozpočtu (v %)	21,58	19,17	19,36	20,35			

2.1 Mandatorní sociální výdaje

Největší podíl na mandatorních výdajích mají mandatorní sociální výdaje. Ve státním rozpočtu na rok 2022 byly plánovány v částce **920,2 mld. Kč** s předpokladem meziročního růstu o 8,8 % (+74,5 mld. Kč) proti srovnatelným výdajům schváleného státního rozpočtu roku 2021, resp. o 9,9 % (+82,7 mld. Kč) proti skutečnosti roku 2021. **Mandatorní sociální výdaje dosáhly 916,9 mld. Kč**, tj. 98,3 % rozpočtu po změnách při meziročním navýšení o 9,5 % (+79,4 mld. Kč) a na celkových mandatorních výdajích se podílely 85,3 %.

Vývoj státního rozpočtu v sociální oblasti, jeho čerpání v roce 2022 a srovnání s rokem 2021, ukazuje následující tabulka:

Tabulka č. 53: Sociální transfery a výdaje na služby zaměstnanosti (mil. Kč)

SOCIÁLNÍ TRANSFERY A STÁTNÍ POLITIKA ZAMĚSTNANOSTI	Skutečnost 2021	Státní rozpočet 2022		Skutečnost 2022	% plnění	Index 2022/2021	Rozdíl 2022-2021
		schválený	po změnách				
		1	2				
Sociální dávky - v tom z hlediska odvětvového členění:	693 619	776 723	784 315	768 977	98,0	110,9	75 358
Dávky důchodového pojištění*) - z toho:	530 739	588 590	588 829	588 420	99,9	110,9	57 680
Starobní důchody	444 260	496 607	493 080	492 701	99,9	110,9	48 441
Dávky nemocenského pojištění - z toho:	51 904	50 142	49 711	48 126	96,8	92,7	-3 778
Nemocenské	34 341	33 709	34 094	33 107	97,1	96,4	-1 234
Ošetrovné	5 664	3 100	3 116	2 831	90,9	50,0	-2 833
Peněžní pomoc v mateřství	11 433	11 902	11 620	11 347	97,6	99,3	-85
Dávky státní sociální podpory a dávky pěstounské péče	49 714	68 074	66 083	56 748	85,9	114,2	7 035
Podpory v nezaměstnanosti	10 006	9 956	10 756	9 884	91,9	98,8	-122
Dávky pomoci v hmotné nouzi	5 333	7 696	16 063	14 416	89,7	270,3	9 083
Dávky osobám se zdravotním postižením	2 616	3 720	3 720	2 726	73,3	104,2	110
Příspěvek na péči podle zákona o soc. službách	32 793	36 515	36 615	36 448	99,5	111,1	3 655
Zvláštní dávky ozbrojených sborů	10 476	11 846	12 355	12 046	97,5	115,0	1 570
Náhradní výživné pro nezaopatřené dítě	36	181	181	160	88,6	441,1	124
Ostatní dávky povahy sociálního zabezpečení	1	2	2	1	65,0	81,6	0
Ochrana zaměstnanců při plat. neschopnosti zaměstnavatelů**)	156	200	200	179	89,3	114,7	23
Ostatní sociální peněžní transfery osobám	390	349	414	383	92,4	98,2	-7
Mandatorní peněžní transfery fyzickým osobám celkem	694 165	777 272	784 929	769 538	98,0	110,9	75 374
Příspěvek na penzijní připojištění	7 502	7 600	7 634	7 634	100,0	101,8	132
Platba do veřejného zdravotního pojištění (VPS)	126 322	124 826	129 576	129 396	99,9	102,4	3 074
Sociální dotace a příspěvky zaměstnavatelům - v tom:	9 527	10 480	10 349	10 349	100,0	108,6	823
Podpora zaměstnávání osob se zdravotním postižením	9 154	9 980	10 011	10 011	100,0	109,4	857
Příspěvky na sociální důsledky restrukturalizace	373	500	338	338	100,0	90,7	-35
Mandatorní sociální výdaje celkem	837 516	920 178	932 488	916 918	98,3	109,5	79 401
Aktivní politika zaměstnanosti (vč. prostředků EU/FM) - z toho:	28 299	1 296	2 945	3 497	118,8	12,4	-24 802
Sociální výdaje a služby zaměstnanosti celkem	865 815	921 474	935 433	920 415	98,4	106,3	54 600

*) vč. dávek vyplacených do ciziny, poštovních služeb a záloh České pošty na důchody

**) náhrady mezd za zaměstnavatele při jeho platební neschopnosti, úhrady pojistného na sociální zabezpečení a veřejné zdravotní pojištění za zaměstnance, úhrada daně z příjmů za zaměstnance, příslušné služby, např. pošty, apod.

Pozn.: Údaje za sociální dávky se liší od údajů viz Tabulka č. 50 a v bilanci příjmů a výdajů o další související výdaje obsažené ve tř. 5 rozpočtové skladby.

2.1.1 Sociální dávky včetně souvisejících výdajů

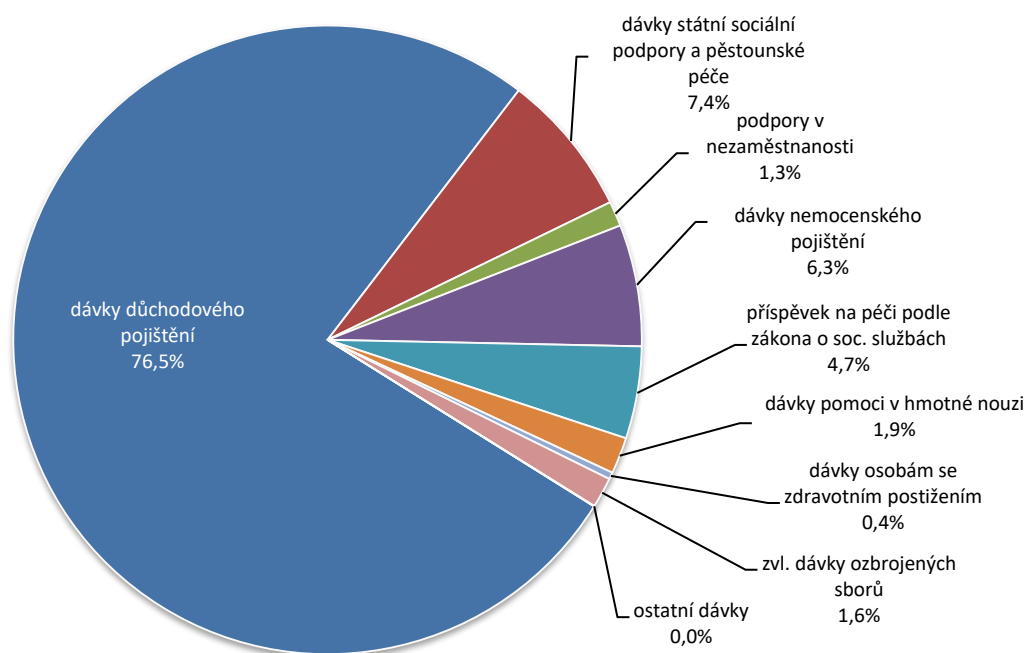
Ve státním rozpočtu na rok 2022 byly sociální dávky včetně souvisejících výdajů⁵ zahrnuty v celkové výši 776,7 mld. Kč při meziročním navýšení o 11,2 % (+78,1 mld. Kč) proti rozpočtu roku 2021 a o 12,0 % (+83,1 mld. Kč) proti skutečnosti roku 2021. Rozpočet sociálních dávek byl ovlivněn jak autonomním vývojem, tak schválenými systémovými změnami sociální legislativy v uplynulém období a legislativními změnami, které nabývaly účinnosti v průběhu roku 2021 (jednalo se zejména o mimořádná, časově omezená opatření, reagující na epidemii covid-19), k 1. lednu 2022 (např. pravidelná valorizace dávek důchodového pojištění) a v průběhu roku 2022 (např. dvě mimořádné valorizace dávek důchodového pojištění, výplata humanitární dávky ze systému pomoci v hmotné nouzi v souvislosti s válečným konfliktem na Ukrajině, jednorázový příspěvek na dítě ve výši 5 000 Kč, navýšení příspěvku na bydlení atd.).

Narušení meziroční srovnatelnosti v oblasti sociálních výdajů představují nejen dopady epidemie covid-19 v podobě kompenzací vyplácených zejména v roce 2021, ale i pomoc vyplácená v souvislosti s dopady energetické a uprchlické krize v průběhu roku 2022.

Na sociálních dávkách bylo vyplaceno celkem 769,0 mld. Kč, tj. 98,0 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 10,9 % (+75,4 mld. Kč). Zahrnovaly výdaje státního rozpočtu na dávky důchodového pojištění, nemocenského pojištění, státní sociální podpory a pěstounské péče, výdaje na podpory v nezaměstnanosti, na dávky pomoci v hmotné nouzi, dávky osobám se zdravotním postižením, na příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách, na zvláštní dávky příslušníkům ozbrojených sil při skončení služebního poměru, na náhradní výživné pro nezaopatřené dítě a na další drobné dávky (např. příspěvek na péči pro občany žijící v zahraničí, vyrovnání důchodů se Slovenskem).

⁵ Nejčastěji se jedná o poštovní služby, nákup ostatních služeb, dále např. u dávek pěstounské péče také náklady na povinné sociální pojištění a na zdravotní pojištění v souvislosti s výplatou odměny pěstouna ve zvláštních případech atd.

Graf č. 22: Sociální dávky vyplacené v roce 2022 (v %)

Dávky důchodového pojištění

Největší objem (75,8 %) z celkových rozpočtovaných sociálních dávek (vč. souvisejících výdajů) na rok 2022 připadl na **dávky důchodového pojištění**. Schválený rozpočet dávek důchodového pojištění na rok 2022 ve výši 588,6 mld. Kč (pododdíl 411) předpokládá meziroční růst o 9,9 % (+53,0 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2021, proti skutečnosti roku 2021 předpokládá zvýšení o 10,9 % (+57,9 mld. Kč). Nařízením vlády č. 356/2021 Sb.⁶ se pro rok 2022 stanovila mj. výše základní výměry starobního, invalidního, vdovského, vdoveckého a sirotčího důchodu na 3 900 Kč (navýšení o 350 Kč), zvýšení procentní výměry důchodu o 1,3 % a o dodatečnou jednotnou pevnou část ve výši 300 Kč (pro důchody přiznané před 1. 1. 2022). Průměrný starobní důchod se tak zvýšil o cca 805 Kč měsíčně, tj. o 5,2 %. Z důvodu rychlého růstu cen bylo nutné v průběhu roku přistoupit k mimořádným valorizacím. První z nich se od června 2022 (dle nařízení vlády č. 35/2022 Sb.⁷) zvýšil průměrný starobní důchod o cca 1 017 Kč měsíčně, tj. o 6,3 %. Druhou mimořádnou valorizací od září 2022 (dle nařízení vlády č. 136/2022 Sb.⁸) se průměrný starobní důchod zvýšil o cca 700 Kč měsíčně, tj. o 4,0 %. Odhadované náklady za všechny valorizace v roce 2022 činily 56,8 mld. Kč, z toho za mimořádné 27,6 mld. Kč.

Podle zákona o důchodovém pojištění se důchody zvyšují v pravidelném termínu každoročně od ledna. Valorizace se určuje podle údajů Českého statistického úřadu. U průměrného starobního důchodu zvýšení činí částku odpovídající 100 % růstu indexu spotřebitelských cen nebo 100 % růstu indexu životních nákladů důchodců (použije se vyšší z indexů) a dále též částku odpovídající 1/2 růstu reálných mezd. Podle téhož zákona se důchody zvyšují v mimořádném termínu, pokud růst cen sledovaný pro účely stanovení valorizace překročí v průběhu sledovaného období 5 %. V takovém případě se zvyšují procentní výměry důchodů o částku odpovídající růstu indexu spotřebitelských cen stanovenou na konci měsíce, ve kterém došlo k překročení hranice 5 %.

⁶ Nařízení vlády č. 356/2021 Sb., o výši všeobecného vyměřovacího základu za rok 2020, přepočítacího koeficientu pro úpravu všeobecného vyměřovacího základu za rok 2020, redukčních hranic pro stanovení výpočtového základu pro rok 2022 a základní výměry důchodu stanovené pro rok 2022 a o zvýšení důchodů v roce 2022.

⁷ Nařízení vlády č. 35/2022 Sb., o druhém zvýšení důchodů v roce 2022.

⁸ Nařízení vlády č. 136/2022 Sb., o třetím zvýšení důchodů v roce 2022.

Tabulka č. 54: Dávky důchodového pojištění v roce 2022 (mil. Kč)

DŮCHODY	Skutečnost 2021	Skutečnost 2022	Index 2022/2021	Rozdíl 2022-2021
Dávky důchodového pojištění celkem - z toho:	530 739	588 420	110,9	57 680
důchody starobní	444 260	492 701	110,9	48 441
důchody invalidní - v tom:	53 012	59 132	111,5	6 120
3. stupeň	27 679	30 124	108,8	2 445
2. stupeň	8 638	9 842	113,9	1 204
1. stupeň	16 695	19 165	114,8	2 470
důchody pozůstalostní - v tom:	33 235	36 575	110,0	3 340
vdovské	25 413	27 710	109,0	2 298
vdovecké	3 499	3 865	110,4	366
sirotčí	4 323	5 000	115,7	677
jednorázový příspěvek důchodci	232	12	5,2	-220

Dávky důchodového pojištění⁹ v roce 2022 **dosáhly** celkem **588,4 mld. Kč**, tj. 99,9 % plnění rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 10,9 % (+57,7 mld. Kč), a představovaly tak 76,5 % sociálních dávek. Tyto výdaje zahrnovaly veškeré prostředky na výplatu důchodů, včetně výplat důchodů do ciziny, poštovních poplatků a zálohy České pošty na výplatu důchodů v prvních výplatních termínech ledna následujícího roku.

Z celku nejvyšší částka **492,7 mld. Kč** byla poskytnuta na **důchody starobní**, tj. 99,9 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 10,9 % (+48,4 mld. Kč); z toho 97,5 % (480,4 mld. Kč vč. poštovních služeb) vyplatila kapitola Ministerstvo práce a sociálních věcí¹⁰. Dále byly vyplaceny **důchody invalidní** ve výši **59,1 mld. Kč**, tj. téměř 100,0 % rozpočtu po změnách při meziročním zvýšení o 11,5 % (+6,1 mld. Kč), z toho 30,1 mld. Kč představovaly invalidní důchody 3. stupně. **Důchody pozůstalostní** (vdovské, vdovecké a sirotčí) dosáhly **36,6 mld. Kč**, tj. téměř 100,0 % rozpočtu po změnách při meziročním zvýšení o 10,0 % (+3,3 mld. Kč), z toho 27,7 mld. Kč činily důchody vdovské.

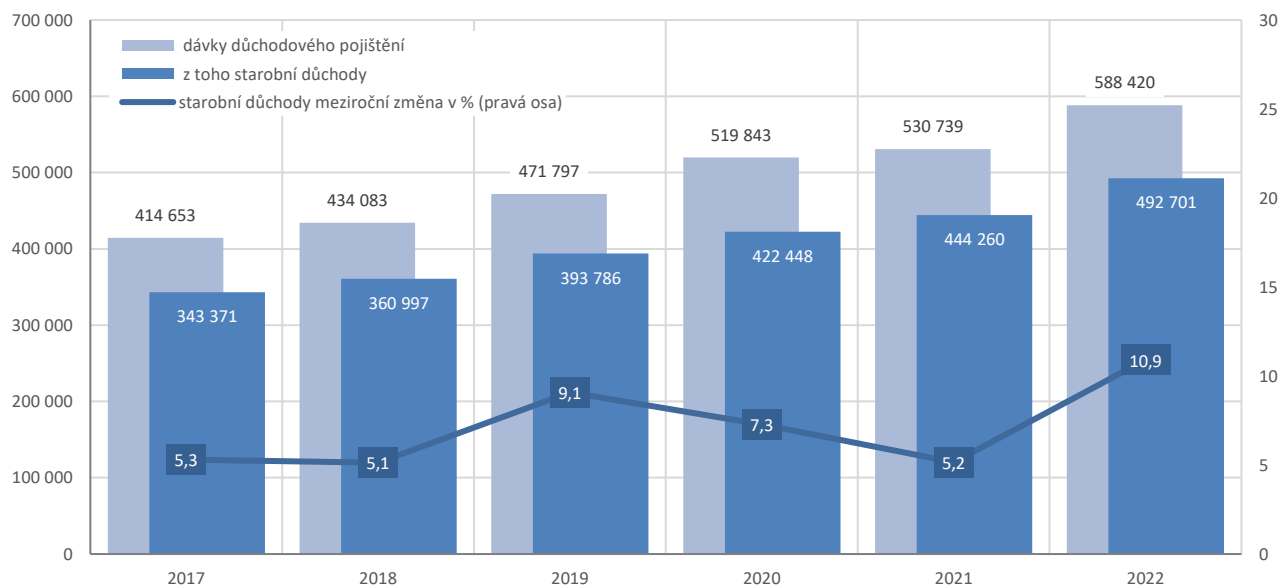
Průměrná výše plného starobního důchodu činila 17 541 Kč a meziročně se zvýšila o 17,1 % (+2 561 Kč). Podle statistických údajů zajišťovala Česká správa sociálního zabezpečení výplatu 3 541,8 tis. důchodů (vč. zahraničních). Z celku bylo 2 435,3 tis. plných starobních důchodů (o 8,4 tis. méně než v roce 2021), dále 13,6 tis. poměrných starobních důchodů, 423,4 tis. invalidních důchodů (z toho 181,3 tis. důchodů pro invalidy 1. stupně v průměrné výši 8 836 Kč, tj. o 1 242 Kč více než v roce 2021, a 161,7 tis. důchodů pro invalidy 3. stupně v průměrné výši 15 625 Kč, tj. o 2 208 Kč více než v roce 2021) a 669,5 tis. pozůstalostních důchodů (z toho 529,2 tis. vdovských důchodů v průměrné výši 4 454 Kč, tj. o 610 Kč více než v roce 2021). V porovnání s rokem 2021 došlo ke snížení počtu vyplácených důchodů o 16 160 případů. Počet důchodců činil 2 948 105 (vč. zahraničních), což představovalo snížení počtu důchodců o 10 485 oproti roku 2021.

Vývoj výdajů na dávky důchodového pojištění ukazuje následující graf:

⁹ Údaje o výdajích na důchody jsou uváděny z hlediska rozpočtu (finančního zúčtování rozpočtového roku), tzn. ve výdajích je zahrnuta záloha zasláná České poště na výplatu důchodů z rozpočtu běžného roku, ale příjemce obdrží tento důchod až v roce příštím, naopak v běžném roce příjemce obdrží důchod, ve kterém je zahrnuta záloha České pošty z rozpočtu minulého roku.

¹⁰ Tato kapitola od roku 2014 začleňuje do závazného ukazatele Dávky důchodového pojištění rovněž výdaje na poštovní služby (položka RS 5161) spojené s výplatou těchto dávek.

Graf č. 23: Vývoj výdajů na dávky důchodového pojištění v letech 2017-2022 (mil. Kč)

Meziročně se, jak již bylo uvedeno, výdaje na dávky důchodového pojištění v roce 2022 zvýšily o 10,9 % (+57,7 mld. Kč), v roce 2021 o 2,1 % (+10,9 mld. Kč), v roce 2020 pak o 10,2 % (+48,0 mld. Kč), v roce 2019 o 8,7 % (+37,7 mld. Kč), v roce 2018 o 4,7 % (+19,4 mld. Kč), v roce 2017 o 3,9 % (+15,4 mld. Kč).

Dávky nemocenského pojištění

Schválený rozpočet **dávek nemocenského pojištění** na rok 2022 byl v pododdílu 412 stanoven ve výši 50,1 mld. Kč, tj. o 15,0 % (+6,6 mld. Kč) více proti schválenému rozpočtu roku 2021 a o 3,4 % (-1,8 mld. Kč) méně proti skutečnosti 2021. Navýšení rozpočtu souviselo s mimořádným čerpáním těchto dávek v souvislosti s dočasnými legislativními úpravami reagujícími na epidemii covid-19 v roce 2021 a s legislativními úpravami, které přinesly změny v pravidlech pro vyplácení ošetřovného. Zákonem č. 520/2021 Sb., o dalších úpravách poskytování ošetřovného v souvislosti s mimořádnými opatřeními při epidemii onemocnění covid-19, s účinností ode dne 23. 12. 2021, se upravil okruh oprávněných osob majících nárok na ošetřovné, podmínky nároku na ošetřovné, podpůrná doba a výplata ošetřovného. Nároky podle tohoto zákona vznikaly a trvaly jen v době trvání mimořádného opatření při epidemii, nejdéle však do 28. února 2022. Výše tzv. krizového ošetřovného činila 80 % denního vyměřovacího základu za kalendářní den v období od 1. listopadu 2021 do 28. února 2022, přičemž minimální denní výše dávky činila pro zaměstnance v pracovním poměru s plným úvazkem 400 Kč. Poskytováno bylo při péči o dítě mladší 10 let (či jinou v zákoně¹¹ uvedenou osobu) při uzavření školského zařízení z důvodu mimořádného opatření nebo při péči o tuto osobu z důvodu karantény. Od 1. 3. 2022 se nárok na ošetřovné posuzuje pouze podle zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

Nárok na nemocenské vzniká 15. dnem nemoci či karantény. Do 30. kalendářního dne trvání nemoci či karantény má zaměstnanec nárok na 60 % z denního vyměřovacího základu, od 31. do 60. dne se částka zvyšuje na 66 % a od 61. dne až do konce pracovní neschopnosti má zaměstnanec nárok na 72 % z redukovaného denního vyměřovacího základu. Na výši výdajů na nemocenské má oproti letům 2020 a 2021 vliv zejména snížení počtu příjemců těchto dávek a počtu proplacených dnů v souvislosti s epidemií covid-19.

¹¹ Zákon č. 438/2020 Sb., o úpravách poskytování ošetřovného v souvislosti s mimořádnými opatřeními při epidemii a o změně zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

Tabulka č. 55: Dávky nemocenského pojištění (mil. Kč)

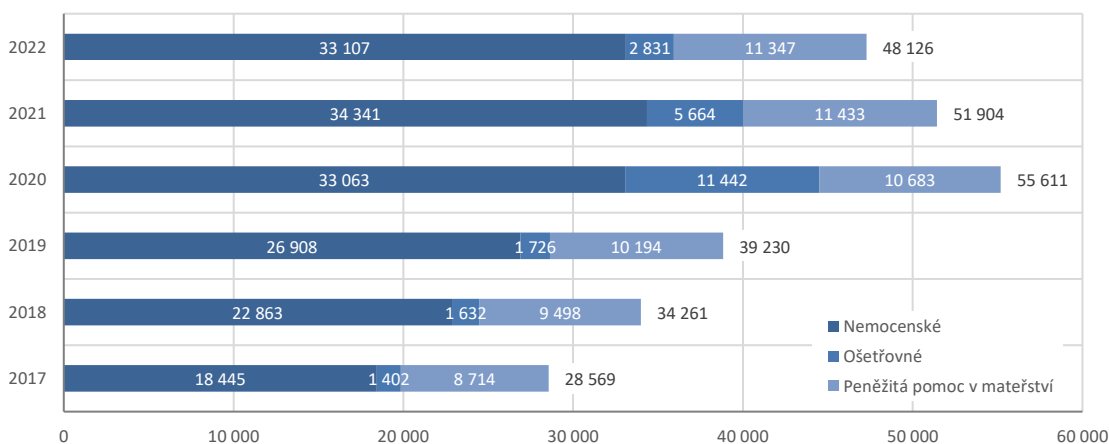
DÁVKY NEMOCENSKÉHO POJIŠTĚNÍ	Skutečnost		Index 2022/2021	Rozdíl 2022-2021
	2021	2022		
Dávky nemocenského pojištění celkem - z toho:	51 904	48 126	92,7	-3 778
nemocenské	34 341	33 107	96,4	-1 234
ošetřovné	5 664	2 831	50,0	-2 833
peněžitá pomoc v mateřství	11 433	11 347	99,3	-85
dávky otcovské poporodní péče	301	624	207,1	323
dlouhodobé ošetřovné	159	209	131,6	50
vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství	6	8	129,9	2

Vyplaceno bylo celkem **48,1 mld. Kč**, tj. 96,8 % rozpočtu po změnách při meziročním poklesu o 7,3 % (-3,8 mld. Kč). Snížení těchto výdajů je ve srovnání s rokem 2021 ovlivněno poklesem výdajů na **ošetřovné**, a to o 50,0 % (-2,8 mld. Kč) a **nemocenské** (-1,2 mld. Kč). Pokles je způsoben vysokým čerpáním ošetřovného a nemocenské v roce 2021, které bylo způsobeno změnami parametrů pro vyplácení těchto dávek z důvodu epidemie covid-19. Naopak k nárůstu výdajů došlo u dávek otcovské poporodní péče (+322,5 mil. Kč) z důvodu prodloužení podpůrní doby z jednoho na dva týdny (od 1. ledna 2022).

Z celku 68,8 % představovala dávka **nemocenské**, která byla čerpána ve výši **33,1 mld. Kč** na 97,1 % rozpočtu po změnách, a která se meziročně snížila o 3,6 % (-1,2 mld. Kč). Dále byly poskytnuty dávky **ošetřovné** ve výši **2,8 mld. Kč**, tj. 90,9 % rozpočtu po změnách při meziročním poklesu o 50,0 % (-2,8 mld. Kč), **peněžitá pomoc v mateřství** v částce **11,3 mld. Kč**, tj. 97,6 % rozpočtu po změnách při meziročním poklesu o 0,7 % (-85,4 mil. Kč), **otcovská poporodní péče** ve výši **623,8 mil. Kč**, tj. 95,4 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 107,1 % (+322,5 mil. Kč), **dlouhodobé ošetřovné** ve výši **209,0 mil. Kč**, tj. 96,1 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 31,6 % (+50,1 mil. Kč) a **vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství** ve výši **8,2 mil. Kč**, tj. 87,3 % rozpočtu po změnách při meziročním zvýšení o 29,9 % (+1,9 mil. Kč).

Výdaje na dávky nemocenského pojištění v letech 2017 až 2022 ukazuje následující graf:

Graf č. 24: Hlavní složky dávek nemocenského pojištění a jejich vývoj v letech 2017-2022 (mil. Kč)

Dávky státní sociální podpory a dávky pěstounské péče

Dávky státní sociální podpory¹² poskytované podle zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, a **dávky pěstounské péče**¹³ poskytované podle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, byly ve schváleném rozpočtu v pododdílech 413 a 414 stanoveny ve výši 68,1 mld. Kč, tj. o 31,0 % (+16,1 mld. Kč) více než stanovil rozpočet roku 2021 a o 36,9 % (+18,4 mld. Kč) více proti skutečným výdajům v roce 2021. Důvodem navýšení těchto dávek bylo jednak **zvýšení přídatku na dítě** (s účinností od 1. 7. 2021), resp. zvýšení hranice rozhodného příjmu limitujícího

¹² přídatek na dítě, příspěvek na bydlení, rodičovský příspěvek, porodné, pohřebné

¹³ od 1. 1. 2013 dávky pěstounské péče přestaly být dávkami státní sociální podpory, jejich právní úpravu obsahuje zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů; o dávkách pěstounské péče rozhodují a vyplácí je pobočky Úřadu práce ČR

nárok na přídavek na dítě z 2,7 na 3,4 násobek částky životního minima rodiny, zvýšení částek přídavku na dítě o 26 %, zvýšení částek přídavku na dítě z 300 Kč na 500 Kč v rodinách, kde alespoň jeden z rodičů pracuje, podniká, je na rodičovské, nemocenské, ošetřovném či v důchodu, přičemž se do rozhodného příjmu pro nárok na tuto dávku nezapočítává výdělek ze studentské praxe či brigády, dále nově umožněné dočerpání rodičovského příspěvku v případě narození dalšího dítěte, ale zejména **jednorázový příspěvek na dítě ve výši 5 000 Kč** vyplácený od srpna 2022 na základě zákona č. 196/2022 Sb., o jednorázovém příspěvku na dítě, ve znění pozdějších předpisů, jako reakce na současnou situaci rodin s dětmi, na něž dopadají důsledky rostoucích cen energií, potravin a dalších základních potřeb. V souvislosti s aktuálním vývojem cen energií došlo také k nárůstu objemu vyplaceného **příspěvku na bydlení** ovlivněného růstem počtu domácností, které mají na příspěvek nárok. Ke zvýšení normativních nákladů na bydlení, které jsou vedle příjmů domácnosti zásadním faktorem pro získání tohoto příspěvku, došlo od 1. ledna 2022 nařízením vlády č. 507/2021 Sb.¹⁴, k opětovnému navýšení došlo od 1. října 2022 nařízením vlády č. 289/2022 Sb.¹⁵. Výše **rodičovského příspěvku**, který tvoří 50,5 % rozpočtu těchto dávek, zůstala stejná jako v roce 2021. Nárok na rodičovský příspěvek měl rodič, který po celý kalendářní měsíc osobně, celodenně a řádně pečuje o dítě, které bylo nejmladší v rodině, a to až do vyčerpání celkové částky 300 tis. Kč, nejdéle do 4 let věku dítěte. V případě, že nejmladším dítětem v rodině byly 2 a více dětí narozených současně, měl rodič nárok až na vyčerpání celkové částky 450 tis. Kč. Rodič si i nadále může zvolit výši měsíčního příspěvku dle svých potřeb (až do výše peněžité pomoci v mateřství), přičemž při narození dalšího dítěte se rodičům vyplátí jednorázově nevyčerpaná rodičovská na starší dítě. Nárok na **porodné** také zůstal stejný jako v roce 2021 a náležel rodině, které se narodilo první nebo druhé živé dítě a jejíž příjem byl nižší než 2,7 násobek životního minima rodiny. Výše porodného činila 13 000 Kč na první živě narozené dítě, při narození druhého živého dítěte to bylo 10 000 Kč. Za stanovených podmínek zůstal pro určitý okruh osob také nárok na **pohřebné** ve výši 5 000 Kč. **Dávky pěstounské péče** jsou poskytovány dle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí. U těchto dávek se předpokládá nárůst výdajů vzhledem k navýšení odměny pěstouna, nárůstu počtu pěstounů (nejen v roce 2022, ale i v letech následujících) a novým dávkám „zaopatřovací příspěvek jednorázový“, „zaopatřovací příspěvek opakující se“ a „příspěvek při pěstounské péči“. Od 1. dubna 2022 došlo k navýšení částek životního a existenčního minima o 10 % v souvislosti se stávající nepříznivou situací s rostoucími cenami, k dalšímu navýšení došlo od 1. července 2022 o 8,8 %, kdy např. měsíční částka životního minima u jednotlivce činí 4 620 Kč, u osoby, která je považována jako první v pořadí 4 250 Kč, atd. Existenční minimum činí 2 980 Kč měsíčně. Tato úprava ovlivňuje dávky, které jsou vázány na částky životního minima.

Čerpání jednotlivých dávek státní sociální podpory a dávek pěstounské péče v roce 2022 a jejich srovnání s rokem 2021 ukazuje následující tabulka:

Tabulka č. 56: Dávky státní sociální podpory a dávky pěstounské péče (mil. Kč)

DÁVKY STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORY A DÁVKY PĚSTOUNSKÉ PÉČE	Skutečnost 2021	Skutečnost 2022	Index 2022/2021	Rozdíl 2022-2021
Dávky státní sociální podpory a dávky pěstounské péče celkem - v tom:	49 714	56 748	114,2	7 035
Dávky státní sociální podpory - z toho:	44 855	52 427	116,9	7 571
přídavek na dítě	2 571	10 627	413,4	8 056
příspěvek na bydlení	6 641	8 541	128,6	1 900
rodičovský příspěvek	35 466	33 071	93,2	-2 395
porodné	97	88	91,4	-8
pohřebné	13	13	95,7	-1
Dávky pěstounské péče a zaopatřovací příspěvky	4 858	4 322	89,0	-537

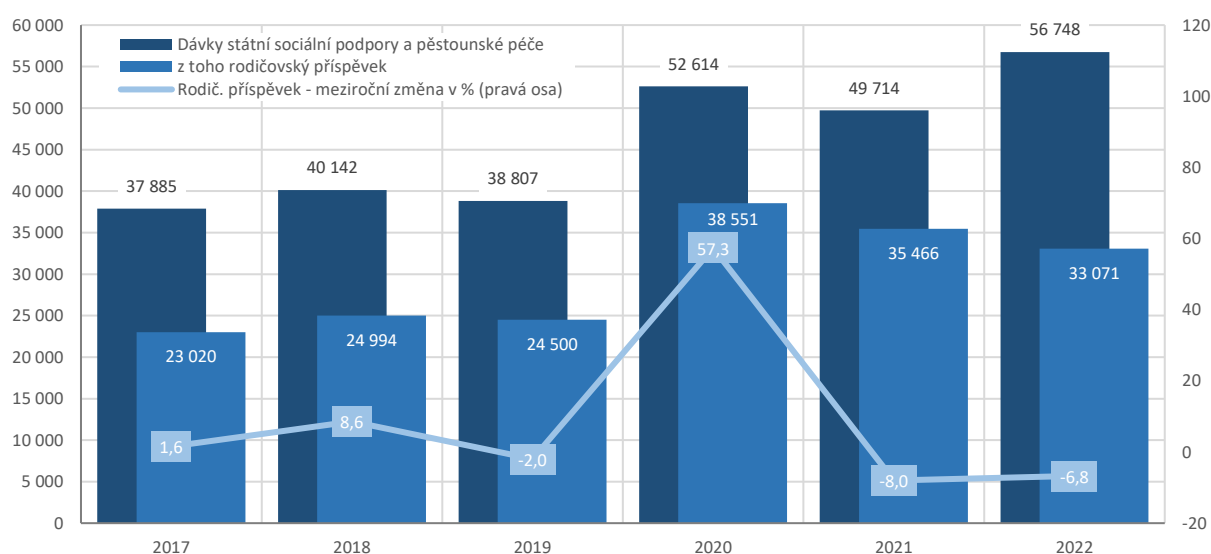
Vyplaceno bylo celkem **56,7 mld. Kč**, tj. 85,9 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 14,2 % (+7,0 mld. Kč). Z dávek státní sociální podpory vykázal **nejvyšší nárůst přídavek na dítě** (+8,1 mld. Kč), a to jednak z důvodu jeho navýšení od 1. 7. 2021, ale primárně vyplacením jednorázového příspěvku na dítě

¹⁴ Nařízení vlády č. 507/2021 Sb., kterým se pro účely příspěvku na bydlení ze státní sociální podpory pro rok 2022 stanoví výše nákladů srovnatelných s nájemným, částek, které se započítávají za pevná paliva, a částek normativních nákladů na bydlení.

¹⁵ Nařízení vlády č. 289/2022 Sb., kterým se pro účely příspěvku na bydlení ze státní sociální podpory pro období do 31. prosince 2022 zvyšují částky navýšení měsíčních normativních nákladů na bydlení.

(skutečné výdaje dosáhly 6,7 mld. Kč) viz výše. Další **nárůst vykázal příspěvek na bydlení**, který reflektuje legislativní úpravy podmínek pro jeho vyplácení a nárůst počtu domácností v souvislosti s aktuálním vývojem cen energií. Naopak k **největšímu meziročnímu poklesu došlo u rodičovského příspěvku** (-2,4 mld. Kč). Důvodem tohoto snížení byla novela zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, která od 1. 1. 2020 navýšila celkovou částku rodičovského příspěvku z 220 tis. Kč na 300 tis. Kč (u vícerčat z 330 tis. Kč na 450 tis. Kč). Na jejím základě došlo v průběhu roku 2019 ke zvýšenému zájmu rodičů o snížení částky rodičovského příspěvku tak, aby se výplata dávky prodloužila i do následujících let a více rodičů tedy mělo na navýšení nárok. Tento dočasný efekt se v nižší míře projevil ještě i v roce 2021. Dávky péčovské péče a zaopatřovací příspěvky dosáhly 4,3 mld. Kč (-536,6 mil. Kč). Meziroční pokles souvisí se skutečností, že u nově zavedené dávky „příspěvek při péčovské péči“ se neplatí pojistné. Pojistné zůstává pouze u odměny pěstouna. Celková částka vynaložená na dávky státní sociální podpory a dávky péčovské péče zahrnuje také výdaje spojené s výplatou těchto dávek, např. výdaje na služby pošt dosáhly 86,8 mil. Kč, u dávek péčovské péče náklady na povinné sociální pojištění 232,8 mil. Kč (-408,5 mil. Kč) a na zdravotní pojištění 84,2 mil. Kč (-148,5 mil. Kč) v souvislosti s výplatou odměny pěstouna ve zvláštních případech.

Graf č. 25: Dávky státní sociální podpory a dávky péčovské péče v letech 2017 až 2022 (mil. Kč)

Podpory v nezaměstnanosti

Schválený státní rozpočet stanovil v pododdílu 421 výdaje na **podpory v nezaměstnanosti** pro rok 2022 ve výši téměř 10,0 mld. Kč, tj. o 35,8 % (-5,5 mld. Kč) méně než stanovil rozpočet roku 2021, resp. o 0,5 % (-50,1 mil. Kč) méně proti skutečným výdajům v roce 2021. Tento pokles je ovlivněný vysokou základnou roku 2021, kdy se očekával negativní vývoj na trhu práce a růst nezaměstnanosti v souvislosti s epidemií covid-19, k čemuž především díky programu Antivirus nedošlo. Původně schválený rozpočet na rok 2022 byl novelou zákona o státním rozpočtu navýšen o 1,9 mld. Kč z důvodu nestabilní hospodářsko-politické situace ovlivňující trh práce. **Podpory v nezaměstnanosti byly vyplaceny ve výši 9,9 mld. Kč**, tj. 91,9 % rozpočtu po změnách při meziročním poklesu o 1,2 % (-122,1 mil. Kč).

V prvním pololetí 2022 se situace na trhu práce oproti stejnému období roku 2021 zlepšila. Ve druhém pololetí postupně rostl podíl nezaměstnaných osob, což je pravidelný jev na trhu práce opakující se každý rok. Situaci na trhu práce ovlivnil i příliv uchazečů o zaměstnání do evidence Úřadu práce ČR z Ukrajiny. Podpora zaměstnavatelů v prvním čtvrtletí 2022 z programu Antivirus na vývoj pracovního trhu měla jenom minimální vliv.

Průměrná výše podpory v nezaměstnanosti v roce 2022 meziročně vzrostla o 790 Kč na 9 591 Kč, a to především z důvodu vyššího růstu minimální mzdy a s tím souvisejícího nárůstu průměrných výdělků. Na konci roku 2022 činila již 9 759 Kč a byla meziročně vyšší o 527 Kč. Podporu v nezaměstnanosti v prosinci 2022 pobíralo celkem 84,3 tis. uchazečů o zaměstnání, tj. 31 % všech osob vedených v evidenci (v prosinci 2021 to bylo 31,9 %).

Srovnání nezaměstnanosti k 31. 12. v letech 2017 až 2022 a její vývoj v průběhu roku 2022 ukazuje následující tabulka:

Tabulka č. 57: Vývoj registrované nezaměstnanosti dle MPSV

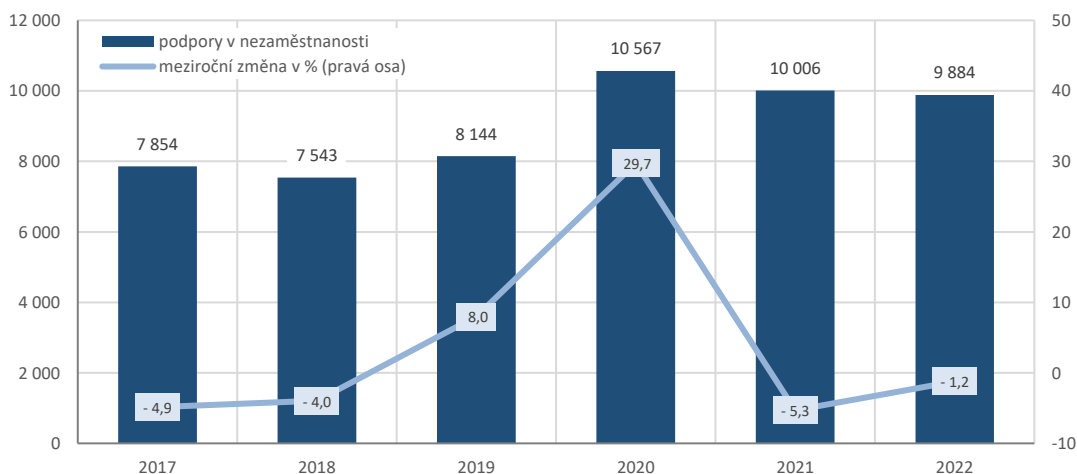
	12/2017	12/2018	12/2019	12/2020	12/2021	03/2022	06/2022	09/2022	12/2022
Podíl nezaměstnaných osob v %	3,8	3,1	2,9	4,0	3,5	3,4	3,1	3,5	3,7
Nezaměstnanost v tis. osob	280,6	231,5	215,5	292,0	258,2	252,9	231,3	256,4	271,8
Volná pracovní místa v tis.	216,6	324,4	341,0	318,6	343,1	360,2	319,4	306,1	288,6

Pramen: MPSV

V roce 2022 se průměrný měsíční počet uchazečů o zaměstnání evidovaných na Úřadu práce ČR ve srovnání s rokem 2021 snížil o 28,2 tis. uchazečů na 251,7 tis. uchazečů a průměrný podíl nezaměstnaných osob byl meziročně nižší o 0,4 p. b., když klesl z 3,8 % na 3,4 %.

Podíl nezaměstnaných osob k 31. 12. 2022 činil **3,7 %**, podíl nezaměstnaných mužů činil 3,4 %, podíl nezaměstnaných žen 4,1 %. Ke stejnému datu evidoval Úřad práce ČR 271,8 tis. uchazečů o zaměstnání (meziroční nárůst o 13,6 tis.), z toho 247,8 tis. dosažitelných uchazečů, tj. těch, kteří nemají žádnou objektivní překážku pro přijetí zaměstnání. Vyšší nebo stejný podíl nezaměstnaných než republikový průměr vykázalo 30 okresů – nejvyšší okres Karviná 8,3 %, Bruntál 6,9 %, Most 6,8 %, Chomutov 6,4 %, Znojmo 6,0 %, Louny a Ústí nad Labem shodně 5,9 %, Jeseník 5,8 % atd. Nejnižší podíl nezaměstnaných vykázaly okresy Praha-východ 1,5 %, Praha-západ 1,7 %, Pelhřimov a Rychnov nad Kněžnou shodně 1,9 %, Benešov 2,0 %, Plzeň-jih 2,1 %, Zlín 2,2 % atd. K 31. 12. 2022 nabízel Úřad práce ČR celkem 288,6 tis. volných pracovních míst, když na jedno volné místo připadlo v průměru 0,9 uchazeče, nejvíce pak v okresech Karviná 11,3, Bruntál 5,2, Jeseník 4,4, Most 4,3, Ústí nad Labem 4,1, Děčín 3,8, Opava 3,6 atd.

Graf č. 26: Podpory v nezaměstnanosti v letech 2017 až 2022 (mil. Kč)

Dávky pomoci v hmotné nouzi

Dávky pomoci v hmotné nouzi byly ve schváleném rozpočtu na rok 2022 v pododdílu 417 zahrnuty v objemu 7,7 mld. Kč, tj. o 36,0 % (+2,0 mld. Kč) více než stanovil schválený rozpočet na rok 2021 a o 44,3 % (+2,4 mld. Kč) více proti skutečnosti roku 2021. Systém pomoci v hmotné nouzi upravuje zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů, který vymezuje situace spojené s nedostatečným zabezpečením základní obživy a bydlení a s mimořádnými událostmi.

V roce 2022 **dosáhla výplata dávek pomoci v hmotné nouzi 14,4 mld. Kč**, tj. 89,7 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 9,1 mld. Kč. Hlavním důvodem navýšení těchto výdajů byla **humanitární dávka**, jejíž **celkové výdaje za rok 2022 dosáhly výše 8,7 mld. Kč**. Dávka je vyplácena Úřadem práce ČR od 21. 3. 2022, kdy nabyl účinnosti zákon č. 66/2022 Sb., o opatřeních v oblasti zaměstnanosti a oblasti sociálního zabezpečení v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny, vyvolaným invází vojsk Ruské federace, kterým se stanovuje opatření v oblasti zaměstnanosti a oblasti sociálního zabezpečení. Před nabytím účinnosti výše zmíněného zákona byla od začátku března 2022 osobám prchajícím před válkou na Ukrajině poskytována pomoc ze systému dávek pomoci v hmotné nouzi v podobě dávky mimořádné okamžité pomoci (dále též MOP) z důvodu vážné újmy na zdraví a za rok 2022 byla vyplacena ve výši 269,2 mil. Kč.

V souvislosti s epidemií covid-19 je od března 2020 vyplácena MOP-covid-19. Dávka je poskytována lidem, kteří se v důsledku mimořádných opatření kvůli epidemii ocitli bez prostředků, a nemohou tak uspokojit základní životní potřeby nebo zaplatit náklady spojené s bydlením. V roce 2022 bylo v rámci MOP-covid-19 vyplaceno 14,5 mil. Kč, tj. o 36,9 mil. Kč méně než v roce 2021.

Od října 2021 byla řešena pomoc osobám, které zasáhla nečekaně energetická krize, jež byla způsobena zvýšenými cenami na trhu energií. Za rok 2022 MOP-vyúčtování DPI (dodavatel poslední instance) dosáhla výše 6,3 mil. Kč, tj. o 6,0 mil. Kč více než v roce 2021.

Do nárůstu výdajů dávek pomoci v hmotné nouzi se v červenci 2022 promítly i výdaje spojené s rozsáhlým požárem lesního porostu v Národním parku České Švýcarsko u obce Hřensko, v jehož důsledku došlo k nenávratnému poškození majetku občanů. Občanům, kterým jejich sociální a majetkové poměry neumožňovaly překonat tuto mimořádnou událost, byla poskytována dávka mimořádné okamžité pomoci z důvodu postižení vážnou mimořádnou událostí ze systému dávek pomoci v hmotné nouzi. Mimořádná okamžitá pomoc byla poskytována až do výše 15násobku životního minima, tedy 69 300 Kč. Celkově bylo vyplaceno 321 tis. Kč.

Příspěvek na živobytí, který je základní dávkou pomoci v hmotné nouzi a který pomáhá osobě nebo rodině při nedostatečném příjmu, činil **3,5 mld. Kč** (94,4 % rozpočtu po změnách; +174,1 mil. Kč). **Doplatek na bydlení**, který řeší nedostatek příjmu k uhrazení nákladů na bydlení tam, kde nestačí vlastní příjmy osoby nebo rodiny včetně příspěvku na bydlení ze systému státní sociální podpory, dosáhl **1,8 mld. Kč** (95,9 % rozpočtu po změnách; +73,6 mil. Kč). **Osobám ohroženým sociálním vyloučením** bylo vyplaceno **10,0 mil. Kč** (48,8 % rozpočtu po změnách; -608,9 tis. Kč).

Dávky osobám se zdravotním postižením

Dávky osobám se zdravotním postižením jsou poskytovány podle zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, ve znění pozdějších předpisů, který od roku 2012 zakotvil změny ve struktuře dávek tak, že z mnoha dílčích dávek vznikly pouze dvě: příspěvek na mobilitu a příspěvek na zvláštní pomůcku, a který změnil systém posuzování zdravotního stavu osob na hodnocení zvládnutí 10 základních životních potřeb. Novelou výše zmíněného zákona (zákon č. 252/2021 Sb.) došlo od 1. 1. 2022 mj. k rozšíření okruhu osob s nárokem na příspěvek na zvláštní pomůcku (na některé druhy a typy zvláštních pomůcek) o osoby s těžkou demencí s neschopností chůze a o osoby s autistickými poruchami s těžkým funkčním postižením. Zejména se jedná o zvýšení výdajů na příspěvek na motorové vozidlo, který je dlouhodobě nejčastěji poskytovaným příspěvkem na zvláštní pomůcku. Další novelou zákona (zákon č. 358/2022 Sb.) byla mj. zvýšena částka příspěvku na mobilitu z 550 Kč za kalendářní měsíc na 900 Kč za kalendářní měsíc, s tím, že částka příspěvku na mobilitu ve výši 900 Kč náležela poprvé od splátky za měsíc listopad 2022 vzhledem k účinnosti této novely od 1. 12. 2022.

Na rok 2022 byly dávky pro osoby se zdravotním postižením rozpočtovány v pododdíle 418 ve výši 3,7 mld. Kč, tj. o 24,0 % (+720,0 mil. Kč) více než v roce 2021 a o 42,2 % (+1,1 mld. Kč) více než bylo čerpáno v roce 2021. Oprávněným osobám byly **vyplaceno celkem 2,7 mld. Kč**, tj. 73,3 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 4,2 % (+110,5 mil. Kč). Z celku **příspěvek na mobilitu** dosáhl 1,8 mld. Kč (nárůst o 5,4 %, tj. +89,6 mil. Kč) a **příspěvek na zvláštní pomůcku** 908,7 mil. Kč (nárůst o 1,6 %, tj. +14,4 mil. Kč).

Příspěvek na péči

Příspěvek na péči podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, je určen osobám, které z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebují pomoc jiné fyzické osoby při zvládnutí základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti. Ve schváleném rozpočtu na rok 2022 byl tento příspěvek stanoven na § 4195 částkou 36,5 mld. Kč, tj. o 10,7 % (+3,5 mld. Kč) více než stanovil rozpočet roku 2021 a o 11,4 % (+3,7 mld. Kč) více než činila skutečnost roku 2021, což souvisí především s novelou výše zmíněného zákona, kterou došlo ke sjednocení částek příspěvku na péči ve stupních závislosti III. a IV., a to na vyšší poskytovanou částku. Nadále tedy již výše příspěvku na péči v těchto stupních závislosti nerozlišuje, jaký typ pomoci oprávněná osoba využívá. Ve stupni závislosti III. je poskytován příspěvek na péči osobám do 18 let věku ve výši 13 900 Kč a osobám nad 18 let věku ve výši 12 800 Kč. Ve stupni závislosti IV. je poskytován příspěvek na péči osobám do 18 let věku i nad 18 let věku ve výši 19 200 Kč.

V roce 2022 činil příspěvek na péči 36,4 mld. Kč, tj. 99,5 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 11,1 % (+3,7 mld. Kč). Od roku 2015 dochází, s výjimkou nepatrného snížení v roce 2021, k trvalému meziročnímu zvyšování čerpání příspěvku na péči, které je způsobeno především legislativními změnami, které upravují, resp. zvyšují přiznanou výši příspěvku.

Zvláštní dávky příslušníkům ozbrojených sil při skončení služebního poměru

Zvláštní dávky příslušníkům ozbrojených sil při skončení služebního poměru, vyplácené ministerstvy vnitra, obrany, financí, spravedlnosti a GIBS, byly ve schváleném rozpočtu zahrnuty v částce 11,8 mld. Kč, tj. o 20,1 % (+2,0 mld. Kč) více než v roce 2021 a o 13,1 % (+1,4 mld. Kč) více než činila skutečnost roku 2021. Navýšení reflektuje především nárůst a valorizaci přiznaných výsluhových příspěvků a zvýšený počet ukončených služebních poměrů.

Čerpány byly ve výši 12,0 mld. Kč, tj. 97,5 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 15,0 % (+1,6 mld. Kč). Z celku představoval výsluhový příspěvek 10,6 mld. Kč, z toho vyplatila kapitola Ministerstvo vnitra téměř 6,0 mld. Kč a kapitola Ministerstvo obrany 2,9 mld. Kč, odchodné činilo 1,4 mld. Kč, odbytné 55,8 mil. Kč a úmrtné a příspěvek na pohřeb příslušníka 43,9 mil. Kč. Nejvyšší meziroční růst těchto výdajů byl zaznamenán u výsluhového příspěvku (+1,4 mld. Kč) a odchodného (+161,1 mil. Kč). Tato skutečnost je zapříčiněna zejména navýšením průměrného hrubého platu vojáků (ve vazbě na valorizaci služebních tarifů o 700 Kč od 1. ledna 2022 na základě nařízení vlády č. 533/2021 Sb.), který je rozhodný při přiznání výsluhového příspěvku a dále vlivem 3 valorizací důchodů v průběhu roku 2022 (zvýšení výsluhového příspěvku podle § 137 zákona o vojácích z povolání činí polovinu procentního zvýšení důchodů z důchodového pojištění).

Náhradní výživné pro nezaopatřené dítě

Náhradní výživné pro nezaopatřené dítě je od 1. 7. 2021 novým opatřením v oblasti sociálního zabezpečení, které je dáno zákonem č. 588/2020 Sb., o náhradním výživném pro nezaopatřené dítě a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o náhradním výživném). Náleží ve výši stanovené vyživovací povinnosti, která není povinnou osobou hrazena, nejvýše však ve výši 3 000 Kč na jednu žádost o náhradní výživné. Schválený rozpočet ve výši 181,0 mil. Kč byl o 59,3 % (-264,0 mil. Kč) nižší než rozpočet roku 2021 a o 144,6 mil. Kč vyšší než skutečnost v roce 2021. Výdaje na náhradní výživné pro nezaopatřené dítě dosáhly výše 160,4 mil. Kč, tj. 88,6 % rozpočtu po změnách při meziročním navýšení o 124,1 mil. Kč. V roce 2022 bylo Úřadem práce ČR vyplaceno 87 515 dávek, v roce 2021 to bylo 19 681 dávek.

Ostatní dávky povahy sociálního zabezpečení

Výdaje na ostatní sociální dávky zahrnovaly v roce 2022 výdaje na důchodové připojištění, náklady spojené s výplatou rozdílu mezi důchodem, který by náležel podle českých právních předpisů a důchodem, který náleží podle Smlouvy mezi Českou republikou a Slovenskou republikou o sociálním zabezpečení. Schválený rozpočet byl na rok 2022 stanoven ve výši 1,5 mil. Kč, vynaloženo bylo 975,6 tis. Kč, tj. 65 % rozpočtu při meziročním poklesu o 18,4 % (-220,5 tis. Kč). Na důchodové připojištění bylo čerpáno 62 tis. Kč. Na výdaje spojené s výplatou rozdílu mezi důchodem, který by náležel podle českých právních předpisů a důchodem, který náleží podle Smlouvy mezi ČR a SR o sociálním zabezpečení bylo vynaloženo 913 tis. Kč.

2.1.2 Výdaje na ochranu zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatelů

Prostředky na ochranu zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatelů podle zákona č. 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, na úhradu mezd zaměstnanců, na odvod pojistného na sociální zabezpečení a státní politiku zaměstnanosti, na odvod pojistného na veřejné zdravotní pojištění, na odvod daně z příjmů za zaměstnance a poštovné v případě, kdy se zaměstnavatel dostane do platební neschopnosti a je na něj podán návrh k vyhlášení konkursu, byly na rok 2022 schváleny v částce 200,0 mil. Kč, tj. o 50,0 % (-200,0 mil. Kč) méně než stanovil rozpočet v roce 2021 a o 28,5 % (+44,4 mil. Kč) více než bylo v roce 2021 čerpáno.

V roce 2022 dosáhly tyto výdaje celkem 178,5 mil. Kč, tj. 89,3 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 14,7 % (+22,9 mil. Kč). Z celku 136,3 mil. Kč činily náhrady mezd zaměstnancům ze státního rozpočtu za zaměstnavatele, 24,1 mil. Kč odvody daně z příjmů, 7,3 mil. Kč odvody pojistného na veřejné zdravotní

pojištění, 10,5 mil. Kč odvody pojistného na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti (vždy za zaměstnance) a poštovní služby 305,7 tis. Kč.

2.1.3 Výdaje na odškodnění podle příslušných právních předpisů

V souboru ostatních náhrad placených obyvatelstvu, které svým charakterem patří do sociálních peněžních transferů, neboť mají povahu zákonem daných náhrad, odškodnění a zvláštních sociálních dávek, byly sledovány **výdaje na odškodnění** podle příslušných legislativních předpisů.

Následující tabulka uvádí vyplacené prostředky v roce 2022 podle jednotlivých právních předpisů a kapitol státního rozpočtu, vč. počtu odškodněných osob.

Tabulka č. 58: Odškodnění a podobné náhrady obyvatelstvu podle zvláštních předpisů

VÝDAJE NA ODŠKODNĚNÍ	MO		MPSV		MV		MS		C e l k e m	
	počet	tis. Kč	počet	tis. Kč	počet	tis. Kč	počet	tis. Kč	počet	tis. Kč
Příplatky k důchodu podle nařízení vlády č. 622/2004 Sb. ¹⁾	143	384	2 812	100 439	3	132			2 958	100 955
Nároky podle zákona č. 357/2005 Sb. ²⁾	682	1 660	10 511	276 798	56	1 577	108	231	11 357	280 266
Odškodnění podle zákona č. 108/2009 Sb. ³⁾	290	1 359							290	1 359
Odškodnění podle zákona č. 261/2001 Sb. ⁴⁾			1	0					1	0
Odškodnění podle zákona č. 324/2021 Sb. ⁵⁾					8 980	310 281			8 980	310 281
Celkem	1 115	3 403	13 324	377 237	9 039	311 990	108	231	23 586	692 861

¹⁾ nařízení vlády č. 622/2004 Sb., o poskytování příplatku k důchodu ke zmírnění křivd způsobených komunistickým režimem v oblasti sociální, ve znění pozdějších předpisů

²⁾ zákon č. 357/2005 Sb., o ocenění účastníků národního boje za vznik a osvobození Československa a některých pozůstalých po nich, o zvláštním příspěvku k důchodu některým osobám, o jednorázové peněžní částce některým účastníkům národního boje za osvobození v letech 1939 až 1945 a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

³⁾ zákon č. 108/2009 Sb., o jednorázové peněžní částce nahrazující příspěvek k důchodu a zvláštní příspěvek k důchodu a o změně některých zákonů

⁴⁾ zákon č. 261/2001 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky účastníkům národního boje za osvobození, politickým vězňům a osobám z rasových nebo náboženských důvodů soustředěných do vojenských pracovních táborů a o změně zákona č. 39/2000 Sb. - uplatnění nároku do 31. 12. 2002

⁵⁾ zákon č. 324/2021 Sb., o jednorázovém odškodnění subjektů dotčených mimořádnou událostí v areálu muničních skladů Vlachovice-Vrbětice a o změně některých zákonů

Celkem výdaje spojené s realizací odškodňovacích zákonů dosáhly **692,9 mil. Kč**, z toho v kapitole Ministerstvo práce a sociálních věcí 377,2 mil. Kč a v kapitole Ministerstvo vnitra 312,0 mil. Kč.

2.1.4 Doplnkové penzijní spoření a penzijní připojištění

V roce 2022 vyplatilo Ministerstvo financí prostřednictvím kapitoly Všeobecná pokladní správa penzijním společnostem státní příspěvek na základě jejich žádosti podle § 16 zákona č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření, ve znění pozdějších předpisů, a to pro účastníky, kterým náleží státní příspěvek podle § 14 tohoto zákona. Schválený státní rozpočet na rok 2022 počítal na výplatu státního příspěvku penzijního připojištění a doplňkového penzijního spoření s částkou 7,6 mld. Kč. **Vyplaceno bylo 7,6 mld. Kč**, tj. 100,0 % rozpočtu po změnách.

V roce 2022 došlo ve výši vyplaceného státního příspěvku proti roku 2021 ke zvýšení o 131,6 mil. Kč, tj. o 1,8 %. S účinností od 1. 1. 2013 činí maximální výše státního příspěvku 230 Kč, je-li výše měsíčního příspěvku účastníka ve výši 1 000 Kč a více. Je-li výše měsíčního příspěvku účastníka v rozpětí 300–900 Kč, činí výše měsíčního státního příspěvku 90 Kč a 20 % z částky převyšující 300 Kč. Pokud účastník spoří měsíčně méně než 300 Kč, státní příspěvek mu nenáleží.

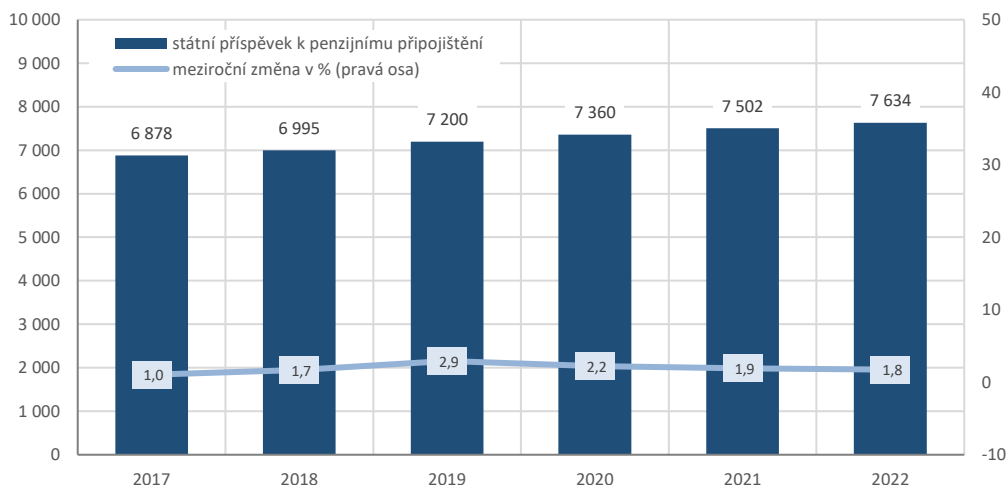
Podle údajů poskytnutých penzijními společnostmi Ministerstvu financí činil k 31. 12. 2022 počet neukončených penzijních připojištění a doplňkových penzijních spoření celkem 4 397 tis. Jejich počet proti stavu k 31. 12. 2021 poklesl o 44 tis., což představuje pokles o 1 %. Počet nově uzavřených smluv o doplňkovém penzijním spoření za rok 2022 dosáhl počtu 307 tis., což činí meziroční nárůst o 23 tis. smluv (+8,0 %). V roce 2022 bylo evidováno 1 647 tis. neukončených penzijních připojištění a doplňkových penzijních spoření, u nichž jsou vedeny příspěvky zaměstnavatele. Proti roku 2021 vzrostl celkový objem účastnických příspěvků (bez příspěvků zaměstnavatelů), který v roce 2022 dosáhl výše 41,5 mld. Kč, což je o 0,9 mld. Kč více než v roce 2021 (+2,3 %). Výše průměrného měsíčního příspěvku účastníka penzijního připojištění a doplňkového penzijního spoření vzrostla proti roku 2021 o 20 Kč na hodnotu 816 Kč, přičemž průměrná výše měsíčního příspěvku u penzijního připojištění vzrostla o 14 Kč na hodnotu 795 Kč a průměrná výše měsíčního příspěvku u doplňkového penzijního spoření vzrostla o 24 Kč na hodnotu 853 Kč. Výše

průměrného měsíčního státního příspěvku na penzijní připojištění a doplňkové penzijní spoření se proti roku 2021 zvýšila o 3 Kč na hodnotu 149 Kč, přičemž průměrná výše měsíčního státního příspěvku vyplaceného na penzijní připojištění činila 141 Kč (nárůst o 1 Kč) a na doplňkové penzijní spoření 162 Kč (nárůst o 1 Kč).

K 31. 12. 2022 působilo na finančním trhu v ČR celkem 9 penzijních společností oprávněných k nabízení a poskytování finančních služeb v oblasti doplňkového penzijního spoření, resp. penzijního připojištění.

Uvedený vývoj situace ve výdajích státu na příspěvek k doplňkovému penzijnímu spoření a penzijnímu připojištění v letech 2017 až 2022 ukazuje následující graf:

Graf č. 27: Státní příspěvek na doplňkové penzijní spoření a penzijní připojištění v letech 2017 až 2022 (mil. Kč)

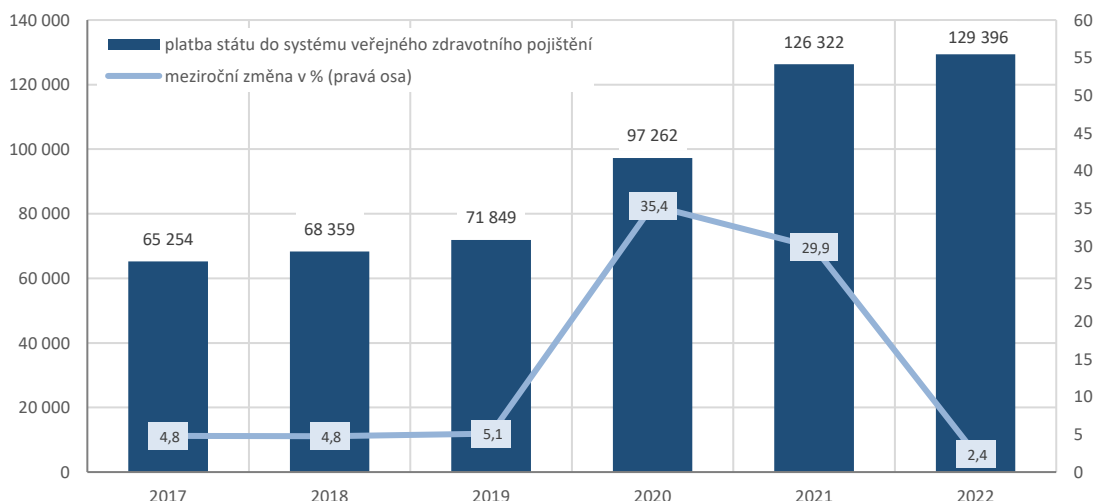

2.1.5 Platba státu do systému veřejného zdravotního pojištění

Platba státu na zdravotní pojištění za zákonem vybrané skupiny obyvatel (tzv. státní pojištěnci) byla ve státním rozpočtu zahrnuta v kapitole Všeobecná pokladní správa ve výši 124,8 mld. Kč. Oproti rozpočtu roku 2021 byla nižší o 3,7 % (-4,8 mld. Kč), proti skutečnosti roku 2021 byla nižší o 1,2 % (-1,5 mld. Kč). Vyměřovací základ pro tuto platbu byl stanoven na 14 570 Kč (od 1. 1. 2022 do 31. 8. 2022) a z něj odvozené měsíční platby státu na 1 967 Kč (+200 Kč) za osobu, od 1. 9. 2022 byl vyměřovací základ snížen na 11 014 Kč a z něj odvozené měsíční platby státu se snížily na 1 487 Kč (-480 Kč) za osobu.

Na zvláštní účet všeobecného zdravotního pojištění bylo z kapitoly Všeobecná pokladní správa **převedeno 129,4 mld. Kč**, tj. 99,9 % rozpočtu po změnách, při meziročním navýšení o 2,4 % (+3,1 mld. Kč). Čerpání prostředků na tento účel bylo v roce 2022 ovlivněno výše uvedeným snížením vyměřovacího základu a zvýšeným počtem pojištěnců v souvislosti se situací na Ukrajině. Průměrný měsíční počet státních pojištěnců činil 6 104,8 tis. osob, v roce 2021 to bylo 5 957,5 tis. osob.

Graf č. 28: Platba státu za státní pojištěnce v letech 2017 až 2022 (mil. Kč)

Platba státu činila 920 Kč v roce 2017, 969 Kč v roce 2018, 1 018 Kč v roce 2019, 1 067 Kč od 1. 1. 2020 do 31. 5. 2020, 1 567 Kč od 1. 6. 2020 do 31. 12. 2020, 1 767 Kč v roce 2021, 1 967 Kč od 1. 1. 2022 do 31. 8. 2022 a 1 487 Kč za osobu a měsíc od 1. 9. 2022.

2.1.6 Sociální dotace a příspěvky zaměstnavatelům

Příspěvky na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením

Příspěvky na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením jsou poskytovány zaměstnavateli zaměstnávajícímu na chráněných pracovních místech více než 50 % zdravotně postižených osob z celkového počtu svých zaměstnanců (nejvýše však ve výši 14 600 Kč, včetně povinných odvodů a příspěvku na provozní náklady, za osobu a měsíc) podle § 78a zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů. Ve schváleném rozpočtu byly zahrnuty ve výši téměř 10,0 mld. Kč, tj. o 17,4 % (+1,5 mld. Kč) vyšší než stanovil schválený rozpočet roku 2021, proti skutečnému čerpání v roce 2021 byly vyšší o 9,0 % (+825,7 mil. Kč).

Celkem byly tyto příspěvky **vyplaceny** ve výši **10,0 mld. Kč**, tj. na 100,0 % rozpočtu po změnách. Meziročně se tyto výdaje zvýšily o 9,4 % (+857,2 mil. Kč). Vyšší meziroční čerpání souvisí zejména se zvyšujícím se počtem podpořených firem, které zaměstnávají osoby zdravotně postižené, stejně tak se zvyšují i počty zaměstnáváných osob se zdravotním postižením. Z celku bylo 91,3 % (9,1 mld. Kč) převedeno do podnikatelské sféry, zbývající část pak do sféry neziskové, územním celkům a cizím příspěvkovým organizacím.

Příspěvky na sociální důsledky restrukturalizace

Příspěvky na sociální důsledky restrukturalizace (tj. příspěvky vyplácené zaměstnancům prostřednictvím zaměstnavatelů v souvislosti s restrukturalizací hnědouhelného průmyslu) byly ve schváleném rozpočtu na rok 2022 zahrnuty ve výši 500,0 mil. Kč v kapitole Ministerstvo průmyslu a obchodu; následně byl rozpočet snížen o 162,0 mil. Kč.

V roce 2022 byly tyto příspěvky uvedenou kapitolou horníkům na obligatorní sociálně zdravotní dávky podle zákona č. 154/2002 Sb., o přechodném financování některých sociálně zdravotních dávek horníků, **uvolněny** v celkové částce **213,8 mil. Kč**. Z celku obdržely 209,1 mil. Kč DIAMO, s.p., Stráž pod Ralskem, 3,5 mil. Kč SEV.EN Inntech, a.s., 897 tis. Kč Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s., Chomutov a 278 tis. Kč Severočeské doly, a.s., Chomutov. Na základě NV č. 167/2016 Sb., o příspěvku ke zmírnění sociálních dopadů souvisejících s restrukturalizací a útlumem činností právnických osob v insolventi zabývajících se těžbou černého uhlí, dle NV č. 415/2020 Sb., kterým se mění NV č. 167/2016 Sb., dále dle NV č. 342/2016 Sb., o příspěvku ke zmírnění sociálních dopadů souvisejících s restrukturalizací nebo útlumem činností právnických osob zabývajících se těžbou uhlí nebo uranu a dle NV 491/2020 Sb., kterým se mění NV č. 342/2016 Sb., byly vyplaceny příspěvky v celkové výši **124,2 mil. Kč**. DIAMO, s.p., Stráž pod Ralskem, vyplatil příspěvky dle NV č. 167/2016 Sb. a NV č. 415/2020 Sb. ve výši 93,8 mil. Kč a dle NV č. 342/2016 Sb. ve výši 1,4 mil. Kč. Palivový kombinát Ústí, s.p., Ústí nad Labem, vyplatil příspěvky dle NV č. 342/2016 Sb. a NV č. 491/2020 Sb. ve výši 29,1 mil. Kč. **Celkově** na výdaje podle zákona č. 154/2002 Sb., NV č. 167/2016 Sb., NV č. 415/2020 Sb., NV č. 342/2016 Sb. a NV 491/2020 Sb. byla v roce 2022 vynaložena částka **v souhrnné výši 338,0 mil. Kč**.

2.1.7 Státní politika zaměstnanosti

Výdaje na státní politiku zaměstnanosti v širším pojetí¹⁶ byly ve schváleném státním rozpočtu na rok 2022 stanoveny na 21,9 mld. Kč při meziročním poklesu o 23,6 % (-6,8 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2021, proti skutečnosti roku 2021 byly nižší o 54,3 % (-26,1 mld. Kč). **Čerpáno** bylo celkem **23,9 mld. Kč**, tj. 98,6 % rozpočtu po změnách při meziročním snížení o 50,2 % (-24,1 mld. Kč). Tento pokles byl zapříčiněn vysokou základnou roku 2021 v souvislosti s epidemií covid-19, kdy za účelem ochrany pracovních míst pokračoval Cílený program podpory zaměstnanosti – Antivirus režim A, A+ a B (v roce 2021 na něj bylo vynaloženo 25,8 mld. Kč).

¹⁶ Podpory v nezaměstnanosti, aktivní politika zaměstnanosti, ochrana zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatelů, příspěvky na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce a příspěvky na sociální důsledky restrukturalizace.

Státní politiku zaměstnanosti zabezpečuje především kapitola **Ministerstvo práce a sociálních věcí** zejména prostřednictvím Úřadu práce ČR. V roce 2022 bylo v této kapitole rozpočtováno 21,4 mld. Kč. **Vynaloženo** bylo celkem **23,6 mld. Kč**, tj. 98,6 % rozpočtu po změnách při meziročním snížení výdajů o 50,5 % (-24,0 mld. Kč). Z celkové částky bylo 42,5 % (10,0 mld. Kč) použito na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením, 41,9 % (9,9 mld. Kč) na podpory v nezaměstnanosti a 14,8 % (3,5 mld. Kč) na aktivní část politiky zaměstnanosti.

Ve výdajích státního rozpočtu souvisejících s politikou zaměstnanosti jsou rovněž sledovány dotace sociálního charakteru vyplacené kapitolou **Ministerstvo průmyslu a obchodu** zaměstnavatelům **na sociální důsledky restrukturalizace** ocelářského a hnědouhelného průmyslu. Ty byly v roce 2022 vyplaceny v celkové výši **338,0 mil. Kč** (viz výše).

Tabulka č. 59: Státní politika zaměstnanosti (mil. Kč)

STÁTNÍ POLITIKA ZAMĚSTNANOSTI	Skutečnost 2021	Skutečnost 2022	Index 2022/2021	Rozdíl 2022-2021
Výdaje na státní politiku zaměstnanosti celkem	47 988	23 910	49,8	-24 078
1. Výdaje na státní politiku zaměstnanosti - kapitola MPSV - v tom:	47 616	23 572	49,5	-24 044
a) podpory v nezaměstnanosti	10 006	9 884	98,8	-122
b) aktivní politika zaměstnanosti*) - v tom:	28 299	3 497	12,4	-24 802
rekvalifikace	126	177	140,5	51
veřejně prospěšné práce	959	693	72,2	-267
společensky účelná pracovní místa	322	436	135,6	114
podpora zaměstnanosti zdravotně postižených občanů	22	13	59,4	-9
cílené programy k řešení zaměstnanosti - z toho	26 243	1 829	7,0	-24 414
Cílený program podpory zaměstnanosti - Antivirus A, A+ a B	25 792	1 441	5,6	-24 352
investiční pobídky	324	33	10,2	-291
ostatní	303	316	104,4	13
c) ochrana zaměstnanců při platební nesch. zaměstnavatelů	156	179	114,7	23
d) zaměstnávání zdravotně postižených občanů**)	9 154	10 011	109,4	857
2. Příspěvky na sociální důsledky restrukturalizace***)	373	338	90,7	-35

*) včetně výdajů v rámci společných programů EU a ČR

***) příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce

****) v roce 2021 i 2022 za kapitolu MPO

Výdaje na podpory v nezaměstnanosti (bod III.2.1.1), na ochranu zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatelů (bod III.2.1.2), příspěvky na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce a příspěvky na sociální důsledky restrukturalizace (bod III.2.1.6) jsou součástí mandatorních sociálních výdajů a byly již komentovány.

Aktivní politika zaměstnanosti¹⁷

Aktivní politika zaměstnanosti (APZ) představuje systém nástrojů, které přispívají k tvorbě nových pracovních míst - jde zejména o podporu na udržení a zvýšení zaměstnanosti rizikových skupin zaměstnanců (např. osoby se zdravotním postižením, mladí do 20 let, osoby starší než 50 let, dlouhodobě nezaměstnaní, ženy po mateřské nebo rodičovské dovolené), o podporu na změnu kvalifikace a zvýšení motivace k přijetí zaměstnání, apod. Jedná se o **nemandatorní část financování státních služeb zaměstnanosti**. Výdaje na aktivní politiku zaměstnanosti (vč. prostředků z rozpočtu EU/FM) byly na rok 2022 rozpočtovány v částce 1,3 mld. Kč, tj. o 65,9 % (-2,5 mld. Kč) méně proti schválenému rozpočtu roku 2021 a o 27,0 mld. Kč méně proti skutečnosti 2021.

K 31. 12. 2022 celkové výdaje státu na **aktivní politiku zaměstnanosti**, resp. kapitoly Ministerstvo práce a sociálních věcí, do jejíž kompetence tato problematika spadá, **dosáhly 3,5 mld. Kč**. Největší objem ve výši **1,4 mld. Kč** připadl na **Cílený program podpory zaměstnanosti – Antivirus režim A, A+ a B¹⁸**, dále výdaje na **rekvalifikace dosáhly 177,2 mil. Kč**, výdaje na **veřejně prospěšné práce 692,5 mil. Kč**, na **společensky účelná**

¹⁷ Výdaje na aktivní politiku zaměstnanosti nejsou součástí mandatorních výdajů.

¹⁸ Rok 2022 byl dotčen končící celosvětovou pandemií onemocněním covid-19 již jen minimálně. Vyplácení příspěvků z cíleného programu Antivirus se realizovalo pouze v první polovině roku a v nesrovnatelně nižší celkové částce v porovnání s předchozími lety.

pracovní místa 436,4 mil. Kč a na **podporu zaměstnanosti zdravotně postižených občanů 13,1 mil. Kč** (vždy vč. prostředků z rozpočtu EU/FM).

2.2 Další mandatorní výdaje vyplývající ze zákona

V předchozí části byly komentovány mandatorní sociální výdaje. V této části jsou komentovány další významné mandatorní výdaje vyplývající ze zákona, které ale svým charakterem mezi sociální výdaje nepatří.

2.2.1 Výdaje na obsluhu státního dluhu

Výdaje na obsluhu státního dluhu byly na rok 2022 rozpočtovány v částce 54,0 mld. Kč, tj. o 2,1 % (+1,1 mld. Kč) více proti schválenému rozpočtu roku 2021 a o 27,8 % (+11,7 mld. Kč) více proti skutečnosti 2021. Celkově bylo na obsluhu státního dluhu vynaloženo **49,7 mld. Kč**, tj. 96,2 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 17,7 % (+7,5 mld. Kč). Podrobnější informace jsou obsaženy v sešitu E státního závěrečného účtu.

2.2.2 Majetková újma peněžních ústavů

Úhrada majetkové újmy peněžních ústavů podle § 45 zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, v souvislosti s dříve poskytnutými sociálními úvěry za státem stanovené zvýhodněné úrokové sazby na individuální a družstevní bytovou výstavbu a půjčky mladým manželům byla na rok 2022 rozpočtována v částce 14,2 mil. Kč. Na základě uzavření Dodatku smlouvy č. 1 ke „Smlouvě o úhradě majetkové újmy ze zvýhodněných tzv. sociálních půjček (úvěrů) na individuální bytovou výstavbu a mladým manželům“ uzavřené dne 1. 3. 2000 mezi Ministerstvem financí České republiky a Českou spořitelnou, a.s., který je účinný od 1. ledna 2016, se vyplácí skutečná majetková újma běžného roku jednorázově v roce následujícím. V 1. pololetí roku 2022 byla vyplacena částka **10,3 mil. Kč** jako úhrada za rok 2021.

2.2.3 Státní podpora stavebního spoření

V průběhu roku 2022 podaly stavební spořitelny v souladu s § 11 zákona č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření, ve znění pozdějších předpisů, žádosti o roční zálohy státní podpory za rok 2021 (tzv. 2. a 3. kolo roku 2021) a žádosti o roční zálohu státní podpory za rok 2022 pro účastníky, kteří ukončili stavební spoření v 1. pololetí roku 2022 (tzv. 1. kolo roku 2022).

Schválený státní rozpočet na rok 2022 počítal na výplatu státní podpory stavebního spoření s částkou 4,3 mld. Kč. **Vyplaceno bylo 4 328,0 mil. Kč**, tj. 100,0 % rozpočtu po změnách. V porovnání s rokem 2021, kdy byla vyplacena státní podpora ve výši 4 238,0 mil. Kč, byla výplata státní podpory v roce 2022 vyšší o 90,0 mil. Kč, tj. o 2,1 %. V roce 2022 tak došlo již počtvrté, po předchozím mnohaletém poklesu výdajů, k meziročnímu nárůstu částky vyplacené státní podpory.

S účinností od 1. 1. 2011 činí poskytovaná záloha státní podpory na 10 % z uspořené částky v příslušném kalendářním roce, max. však z částky 20 000 Kč, tj. max. 2 000 Kč, přičemž celkový součet záloh státní podpory ke všem smlouvám účastníka v příslušném kalendářním roce nesmí přesáhnout limit 2 000 Kč. Celkový počet smluv o stavebním spoření ve fázi spoření k 31. 12. 2022 činil 3,152 mil., tj. o 114 tis. smluv méně než ke konci roku 2021.

V roce 2022 bylo podle údajů stavebních spořitelen poskytnutých Ministerstvu financí uzavřeno 487 tis. nových smluv o stavebním spoření. Průměrná cílová částka u smluv uzavřených fyzickými osobami dosáhla výše 629 tis. Kč. Proti roku 2021, kdy byl počet nově uzavřených smluv 450 tis. a průměrná cílová částka u fyzických osob dosáhla výše 809 tis. Kč, došlo v roce 2022 k nárůstu nově uzavřených smluv o 37 tis. při současném poklesu průměrné cílové částky o 180 tis. Kč. Celkový objem naspořené částky k 31. 12. 2022 dosáhl hodnoty 335 mld. Kč, což je o 31,6 mld. Kč méně než ke konci roku 2021.

K 31. 12. 2022 působilo na finančním trhu v ČR celkem 5 stavebních spořitelen oprávněných k nabízení a poskytování finančních služeb v oblasti stavebního spoření.

Graf č. 29: Státní podpora stavebního spoření v letech 2017 až 2022 (mil. Kč)

Státní podpora stavebního spoření u smluv uzavřených do 31. 12. 2003 činila 4 500 Kč ročně, u smluv uzavřených po 1. 1. 2004 činila 3 000 Kč ročně, od 1. 1. 2011 (tj. u státní podpory vyplacené za rok 2011 a následující roky) se snížila maximální výše státní podpory na 2 000 Kč ročně, a to bez ohledu na datum uzavření smlouvy.

2.2.4 Výdaje na volby a příspěvek politickým stranám a politickým hnutím

Výdaje na volby

V roce 2022 proběhly volby do zastupitelstev obcí, mimořádné volby do zastupitelstev obcí (nové, dodatečné a opakované volby, případně opakované hlasování) a volby do Senátu Parlamentu ČR. Ve schváleném státním rozpočtu na rok 2022 byly v kapitole Všeobecná pokladní správa zahrnuty výdaje na volby ve výši 1 112,1 mil. Kč. K čerpání bylo z kapitoly VPS uvolněno celkem 1 043,5 mil. Kč, z toho pro Český statistický úřad 186,2 mil. Kč, pro Ministerstvo vnitra 140,8 mil. Kč a pro územní samosprávné celky 716,4 mil. Kč. Z rozpočtovaných výdajů nebyla využita částka 68,6 mil. Kč. Na úhradu nákladů spojených zejména se zpracováním výsledků voleb vynaložil Český statistický úřad celkem 99,4 mil. Kč (zejména na analytické, programátorské a konzultační služby, dále na služby elektronických komunikací, na nákup služeb pro zajištění zpracování výsledků voleb, na cestovné, kancelářský materiál a energie, atd.), Ministerstvo vnitra poskytlo na zajištění voleb celkem 133,9 mil. Kč (zejména na tisk hlasovacích lístků, krycího listu sady hlasovacích lístků, informací pro voliče, na kompletaci a distribuci sad hlasovacích lístků a obálek; výdaje Policie ČR byly vynaloženy na zvýšený výkon služby k zajištění veřejného pořádku a bezpečnosti v místě konání voleb atd.) a územně samosprávné celky disponovaly na organizačně technické zabezpečení voleb částkou 716,4 mil. Kč (jedná se o prostředky poskytnuté z kapitoly VPS; dle předběžného vyúčtování bylo skutečně kraji a obcemi vyčerpáno 528,0 mil. Kč, přičemž zbývající částka bude předmětem finančního vypořádání). **Výdaje státního rozpočtu na volby v roce 2022 dosáhly v souhrnu 959,1 mil. Kč.**

Příspěvky politickým stranám a politickým hnutím

Ve schváleném rozpočtu na rok 2022 byla v kapitole Všeobecná pokladní správa vyhrazena na příspěvky politickým stranám a politickým hnutím částka 592,9 mil. Kč. Vyplaceno bylo na tyto příspěvky celkem **575,0 mil. Kč.** Tyto výdaje jsou mandatorním výdajem státního rozpočtu, ale zároveň jsou vykazovány dle rozpočtové skladby v rámci neinvestičních transferů neziskovým a podobným organizacím. Podrobnější komentář k těmto výdajům obsahuje část III.3.4.2.

2.2.5 Výdaje podle zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi - Finanční náhrada

Tyto výdaje jsou financovány na základě zákona č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi a o změně některých zákonů. Na závazném ukazateli kapitoly Ministerstvo kultury „Výdaje podle zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi – Finanční náhrada“ byly na rok 2022 stanoveny ve výši 2,3 mld. Kč, tj. o 3,2 % (+71,6 mil. Kč) vyšší proti schválenému rozpočtu a i skutečnosti roku 2021. Stejně jako v roce 2021 byla vynaložena celá rozpočtovaná částka.

2.2.6 Dotace na obnovitelné zdroje energie

Dotace je poskytována v souladu se zákonem č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Vláda stanovuje svým nařízením podle ustanovení § 28 odst. 3 zákona č. 165/2012 Sb., ve znění zákona č. 131/2015 Sb., na příslušný rok prostředky státního rozpočtu pro poskytnutí dotace na podporu elektřiny a provozní podporu tepla a náklady na kompenzaci podle § 28a zákona. Na závazném ukazateli kapitoly Ministerstvo průmyslu a obchodu „Dotace na obnovitelné zdroje energie“ byla na rok 2022 rozpočtována částka 25,6 mld. Kč, tj. o 3,4 % (-900,0 mil. Kč) méně oproti schválenému rozpočtu na rok 2021 a o 1,7 % (-436,8 mil. Kč) méně proti skutečnosti roku 2021. Součástí závazného ukazatele jsou i výdaje na odpuštění poplatku na podporu obnovitelných zdrojů energie, které byly rozpočtovány v částce 4,6 mld. Kč. Vynaloženo bylo celkem **26,9 mld. Kč**, tj. 104,6 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 3,2 % (+837,0 mil. Kč). Bližší informace jsou obsaženy v části III.3.4.1.

2.3 Ostatní mandatorní výdaje

Na ostatních mandatorních výdajích se z největší části podílely odvody a příspěvky do rozpočtu EU a transfery mezinárodním organizacím.

2.3.1 Odvody a příspěvky do EU

Podrobnější komentář je uveden v části Zprávy týkající se finančních vztahů ČR a EU (část III.6.5 a III.6.6).

2.3.2 Transfery mezinárodním organizacím¹⁹

Tyto platby jsou stanoveny mezinárodními smlouvami. Ve státním rozpočtu na rok 2022 byly rozpočtovány v částce 6,1 mld. Kč, tj. o 16,4 % (+861,2 mil. Kč) více než ve schváleném rozpočtu roku 2021 a o 18,8 % (+964,9 mil. Kč) více oproti skutečnosti 2021. Vynaloženo bylo **6,8 mld. Kč**, tj. 106,9 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 32,8 % (+1,7 mld. Kč).

2.3.3 Výdaje na realizaci státních záruk a závazků obdobného charakteru

V roce 2022 nebyly v kapitole Všeobecná pokladní správa na rozpočtové položce 5183 evidovány žádné mandatorní výdaje na realizaci státních záruk.

Mimo rámec mandatorních výdajů byly v roce 2022 v kapitole Všeobecná pokladní správa na rozpočtové položce „5214 – Neinvestiční transfery finančním a podobným institucím ve vlastnictví státu“ evidovány výdaje na realizaci jedné státní záruky určené na zajištění úvěrů od Evropské investiční banky pro Národní rozvojovou banku, a.s. (dříve Českomoravskou záruční a rozvojovou banku, a.s.). Předmětem úvěru byl program odstranění povodňových škod. Na realizaci této záruky bylo rozpočtováno 297 mil. Kč. Z tohoto limitu bylo během roku 2022 vyčerpáno celkem 269,9 mil. Kč, přičemž na splátku jistin šlo 260,0 mil. Kč a na splátku úroků 10,0 mil. Kč.

V roce 2022 nebyla poskytnuta nová státní záruka podle § 73 zákona o rozpočtových pravidlech. Poslední státní záruka byla poskytnuta v roce 2018 zákonem č. 179/2018 Sb., o poskytnutí státní záruky České republiky na zajištění zápůjčky České národní banky pro Mezinárodní měnový fond. Zaručena je částka v limitní výši 1,5 mld. EUR. V letech 2018 - 2022 však nedošlo k jejímu čerpání. Záruka není považována pro státní rozpočet za rizikovou.

Tabulka č. 60: Státní záruky (mil. Kč)

Realizace státních záruk	rozpočet 2022		skutečnost 2022			% plnění
	schválený	po změnách	jistina	úrok	celkem	
Správa železnic, s.o. (pol. 5183)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	x
Úvěry přijaté za NRB, a.s. (dříve ČMZRB) od EIB (pol. 5214)	297,0	297,0	260,0	10,0	269,9	90,9
Celkem	297,0	297,0	260,0	10,0	269,9	90,9

Podrobný přehled o stavu a vývoji státních záruk je uveden v části III. sešitu D státního závěrečného účtu.

¹⁹ Z hlediska mandatorních výdajů se jedná o transfery a členské příspěvky mezinárodním vládním organizacím, transfery nadnárodním orgánům a o členské příspěvky mezinárodním nevládním organizacím vyjma těchto plateb z kapitol Ministerstvo obrany a Všeobecná pokladní správa. Z kapitoly Všeobecná pokladní správa jsou zahrnuty pouze platby mezinárodním finančním institucím a fondům ve výši 932,4 mil. Kč. Nejsou zahrnuty členské příspěvky mezinárodním organizacím se sídlem na území ČR.

2.3.4 Výdaje na správu a vedení účtů vládních úvěrů

V souvislosti s financováním vládních a obdobných úvěrů poskytnutých do zahraničí byly v roce 2022 vynaloženy prostředky na správu a vedení účtů těchto úvěrů ve výši **13,7 mil. Kč**, tj. 93,9 % rozpočtu schváleného ve výši 14,6 mil. Kč. Plánované výdaje v kapitole Všeobecná pokladní správa byly svým objemem stejné jako v roce 2021, skutečně vynaložené prostředky byly oproti roku 2021 nižší o 1,8 % (-249,4 tis. Kč).

3 Běžné výdaje

Běžné výdaje státního rozpočtu představují výdaje správců kapitol státního rozpočtu na provoz a plnění úkolů vlastního úřadu, výdaje na činnost jimi zřizovaných organizačních složek státu a příspěvkových organizací a další výdaje, které tyto správci kapitol uskutečňují poskytováním příspěvků, dotací nebo transferů v souladu se svou působností podle kompetenčního zákona, příp. dalších zákonů, na jejichž základě byly zřízeny.

Běžné výdaje byly ve schváleném rozpočtu ČR na rok 2022 stanoveny ve výši 1 838,1 mld. Kč. Oproti schválenému rozpočtu roku 2021 byly navýšeny o 8,2 % (+140,0 mld. Kč) a oproti skutečnosti 2021 o 6,3 % (+108,3 mld. Kč). Z převážné části stály za navýšením rozpočtu zvýšené výdaje v sociální oblasti (navýšení životního a existenčního minima, dávek na bydlení, mimořádnou valorizaci všech důchodů či jiných sociálních dávek, výdajů souvisejících se solidární pomocí uprchlíkům atd.) a pomoc státu s mimořádným růstem cen energií. V průběhu roku 2022 byly běžné výdaje rozpočtovými opatřeními zvýšeny o dalších 14,5 mld. Kč. **Čerpány** byly ve výši **1 798,8 mld. Kč**, tj. 97,1 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 4,0 % (+69,0 mld. Kč).

3.1 Výdaje na platy a obdobné a související výdaje (OSS)

Výdaje na platy a obdobné a související výdaje rozpočtované v organizačních složkách státu (OSS) tvoří významnou součást veřejné spotřeby. Schválený rozpočet na rok 2022 představoval 153,0 mld. Kč a byl o 5,0 % (o 7,3 mld. Kč) vyšší než schválený rozpočet roku 2021, proti skutečnému čerpání v roce 2021 byl vyšší o 0,1 % (o 0,2 mld. Kč). V průběhu roku byl schválený rozpočet zvýšen o 2,9 mld. Kč na 155,8 mld. Kč. Z toho 2,4 mld. Kč se týkalo zvýšení prostředků na platy, další navýšení se týkalo povinného a zákonného pojistného placeného zaměstnavatelem a výdajů na odměny za užití duševního vlastnictví. Rozpočet v platové oblasti vycházel z parametrů střednědobého výhledu na rok 2022, schváleného usnesením vlády č. 1054/2020 a obsahoval i vlivy nad rámec schváleného střednědobého výhledu. Byly v něm promítnuty vlivy vycházející z provedených rozpočtových opatření, resp. úprav limitů regulace zaměstnanosti v roce 2021 s charakterem trvalých změn. Zohledňoval též vlivy plynoucí ze schválených usnesení a nařízení vlády, promítnutí přesunů dle resortních priorit, rozhodnutí ministra financí a z promítnutí vládních priorit. Do rozpočtu byly zapracovány též prostředky v souvislosti se zabezpečením platů zaměstnanců zapojených do oblasti čerpání prostředků z rozpočtu Evropské unie a finančních mechanismů a podílejících se na realizaci projektů v rámci programů. Na jejich platy byla pro rok 2022 z nadnárodních zdrojů vybilancovaných zvýšenými příjmy z rozpočtu Evropské unie a finančních mechanismů zahrnutá částka 3,1 mld. Kč, což bylo oproti roku 2021 navýšení o cca 0,57 mld. Kč. K výdajům krytým příjmy z EU/FM byla v oblasti platů a ostatních plateb za provedenou práci rozpočtována rovněž národní část prostředků na spolufinancování ze státního rozpočtu; tento podíl pro rok 2022 činil 0,47 mld. Kč.

Ve schváleném rozpočtu a následně i v rozpočtu po změnách a ve skutečnosti byly zapracovány uvedené a další vlivy, které jsou podrobně komentovány v kapitole III.3.2.

Tabulka č. 61: Výdaje na platy a obdobné a související výdaje OSS (mil. Kč)

VÝDAJE NA PLATY A OBDOBNÉ A SOUVISEJÍCÍ VÝDAJE	Skutečnost 2021	Rozpočet 2022		Konečný rozpočet 2022	Skutečnost 2022	Plnění v %	Rozdíl proti RpZ	Index 2022/2021	Rozdíl skut. 2022-2021
		schválený	po změnách						
	1	2	3	4	5	5:3	5-3	5:1	5-1
Výdaje na platy a obdobné a související výdaje	152 836	152 959	155 810	159 216	154 263	99,0	-1 548	100,9	1 427
v tom:									
Platy	104 668	104 448	106 802	108 391	106 136	99,4	-666	101,4	1 468
Výdaje na ostatní platby za provedenou práci	8 677	8 752	8 659	9 542	8 574	99,0	-85	98,8	-103
Povinné a zákonné pojistné placené zaměstnavatelem	38 880	39 308	39 740	40 551	38 867	97,8	-872	100,0	-13
Výdaje na odměny za užití duševního vlastnictví	242	141	283	371	329	116,4	46	136,3	88
Výdaje na platové a mzdové náhrady	19	0	8	12	11	143,8	3	60,1	-8
Mzdy podle cizího práva	350	311	318	349	344	108,2	26	98,4	-6

Výdaje na platy a obdobné a související výdaje OSS za rok 2022 dosáhly 154,3 mld. Kč, tj. 99,0 % rozpočtu po změnách (v roce 2021 to bylo 99,6 %), z toho na platy (vč. podseskupení položek 504-Výdaje na odměny za užití duševního vlastnictví, 505-Výdaje na platové a mzdové náhrady a 506-Mzdy podle cizího práva) bylo vynaloženo 106,8 mld. Kč, tj. 99,5 % rozpočtu. Proti stejnému období roku 2021 se zvýšily o 1,5 mld. Kč, tj. o 1,6 %, když státní rozpočet počítal s nárůstem těchto výdajů o 1,0 % proti schválenému rozpočtu roku 2021, resp. s poklesem o 0,4 % proti skutečnosti roku 2021.

Povinné a zákonné pojistné placené zaměstnavatelem tvoří pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, pojistné na zdravotní pojištění a ostatní povinné pojistné. Objem pojistného ve sledovaném období dosáhl 38,9 mld. Kč, tj. 97,8 % rozpočtu po změnách, a meziročně se snížil o 13 mil. Kč.

Výdaje na ostatní platby za provedenou práci byly v roce 2022 vyplaceny ve výši 8,6 mld. Kč při plnění rozpočtu na 99,0 %. Meziročně byly nižší o 103 mil. Kč, tj. o 1,2 %. Patří sem především platy představitelů státní moci a některých orgánů (nejvíce kapitoly Ministerstvo spravedlnosti, Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR, Senát Parlamentu ČR, Ústavní soud a Nejvyšší kontrolní úřad).

Na celkovém čerpání výdajů na platy a podobné a související výdaje se podílel konflikt na Ukrajině částkou 1,0 mld. Kč a výdaje spojené s epidemií covid-19 částkou 62 mil. Kč. Šlo převážně o navýšení pevných složek platu, o příplatky za pohotovost a přesčas, doplňování početních stavů za nemocné příslušníky bezpečnostních sborů a ozbrojených sil ve služebním poměru, o kázeňské odměny poskytnuté formou peněžitých darů příslušníkům bezpečnostních sborů a vojákům z povolání apod. V souvislosti s pomocí státu občanům a firmám s vysokým růstem cen bylo vynaloženo 358 mil. Kč platových prostředků (např. na odměny v souvislosti s agendou nepojistných sociálních dávek nebo odměny zaměstnanců ČSSZ v souvislosti s realizací opatření ke zmírnění dopadů inflace - mimořádné valorizace důchodů apod.) Detailní náhled na tyto výdaje zobrazují tabulky č. 16, 17 a 18 v sešitu G.

3.2 Čerpání prostředků na platy ve vládou regulované sféře

Výdaje na platy a ostatní platby za provedenou práci (ostatní osobní náklady) tvoří významnou část výdajů státního rozpočtu. Spolu s náklady na platy a ostatní osobní výdaje ústředně řízených příspěvkových organizací, jejichž zaměstnanci jsou odměňováni platem podle zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, činil jejich objem v roce 2022 ve skutečnosti 253 171 mil. Kč. Počet vládou regulovaných zaměstnanců (přepočtený počet míst na úvazky v celoročním vyjádření) byl vykázan v celkové výši 471 178 a průměrný plat na úrovni 42 081 Kč.

Mimořádný význam rozpočtu v platové oblasti je vládou zdůrazněn tím, že kromě stanovení objemu prostředků na platy v podobě závazných ukazatelů státního rozpočtu u organizačních složek státu, ovlivňuje vláda tuto oblast i prostřednictvím závazných objemů prostředků na platy a počtu míst zaměstnanců v detailnějším členění, a to podle jednotlivých typů organizací a jednotlivých kategorií zaměstnanců. Tyto limity schvaluje vláda s návrhem státního rozpočtu na příslušný rok.

Zákon č. 57/2022 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2022, byl v průběhu roku 2022 novelizován zákonem č. 344/2022 Sb., přičemž tato novela se vztahovala též na platovou oblast, a to ze dvou důvodů:

- Vlivem zahájení invaze Ruské federace na Ukrajinu dne 24. 2. 2022 došlo v kapitole Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy z důvodu začlenění ukrajinských dětí do českých škol ke zvýšení objemu prostředků na platy o 1,1 mld. Kč včetně zvýšení počtu pedagogických a nepedagogických pracovníků RgŠ o 2 247.
- S účinností od 1. 9. 2022 došlo ke zvýšení platových tarifů nepedagogických pracovníků RgŠ o 10 % (nařízení vlády č. 264/2022 Sb.). Vlivem tohoto opatření došlo v kapitole Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ke zvýšení objemu prostředků na platy o 650 mil. Kč.

3.2.1 Prostředky na platy a ostatní platby za provedenou práci (ostatní osobní náklady)

Schválený rozpočet prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci (ostatní osobní náklady) ve výši 248 105 mil. Kč se po změnách podle § 23 odst. 1 písm. a) rozpočtových pravidel a změnách limitů regulace zaměstnanosti u příspěvkových organizací zvýšil na 250 196 mil. Kč. Nad tento rámec byly podle § 23 odst. 1 písm. b) rozpočtových pravidel zapojeny nároky z nespotebovaných výdajů (dále též „NNV“), prostředky

z rezervních fondů a další mimorozpočtové zdroje, prostředky v dalších případech povoleného překročení a prostředky vyčleněné z limitů regulace zaměstnanosti v celkové výši 8 799 mil. Kč. Skutečné čerpání ve výši 253 171 mil. Kč odpovídá 101,19 % rozpočtu po změnách a 98,29 % konečného rozpočtu. Ve skutečnosti došlo k čerpání prostředků rezervního fondu a dalších mimorozpočtových zdrojů ve výši 3 854 mil. Kč, nároků z nespotřebovaných výdajů pak ve výši 3 028 mil. Kč. Celkový nárůst objemu prostředků je proti skutečnosti roku 2021 vykázán ve výši 7 625 mil. Kč, jedná se o meziroční nárůst ve výši 3,1 %.

Schválený rozpočet prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci u organizačních složek státu ve výši 113 199 mil. Kč se po změnách podle § 23 odst. 1 písm. a) zvýšil na 115 461 mil. Kč. Dále byl rozpočet upraven posílením z rezervních fondů, mimorozpočtovými prostředky a zapojením NNV na svou konečnou úroveň 117 933 mil. Kč. Skutečné čerpání je vykázáno ve výši 114 710 mil. Kč, což odpovídá 99,4 % rozpočtu po změnách a 97,3 % konečného rozpočtu. Z celkového čerpání bylo z rezervních fondů, dalších mimorozpočtových zdrojů a NNV vyčerpáno 3 340 mil. Kč. Celkový meziroční nárůst objemu prostředků proti skutečnosti roku 2021 dosáhl výše 1 365 mil. Kč, tj. 1,2 %.

Schválený objem nákladů na platy a ostatní osobní náklady u příspěvkových organizací regulovaných vládou ve výši 134 906 mil. Kč se po změnách nepatrně snížil na úroveň 134 734 mil. Kč. Ve skutečnosti byly náklady čerpány ve výši 138 460 mil. Kč, a to včetně čerpání prostředků z rezervních fondů, čerpání příspěvku navýšeného o nároky z nespotřebovaných výdajů zřizovatele, mimorozpočtových zdrojů, prostředků v případech povoleného překročení, prostředků na podporu výzkumu, vývoje a inovací podle § 10 zákona č. 130/2002 Sb. a prostředků vyčleněných z limitů regulace zaměstnanosti v kapitole MŠMT, a to v celkové výši 4 885 mil. Kč. Celkový meziroční nárůst nákladů na platy a ostatní osobní náklady dosáhl proti skutečnosti roku 2021 výše 6 260 mil. Kč, tj. 4,7 %.

Vývoj objemu prostředků v roce 2022 byl ovlivněn zejména následujícími vlivy:

V první řadě jde o samotné meziroční navýšení rozpočtovaných prostředků na platy, ostatní platby za provedenou práci a ostatní osobní náklady mezi schválenými rozpočty na roky 2022 a 2021, kdy došlo k navýšení o 8 992 mil. Kč, z čehož nejvýznamnějšími vlivy byly dopady vyplývající z usnesení vlády č. 911/2021, usnesení vlády č. 80/2022 a usnesení Poslanecké sněmovny č. 420/2022.

Napříč rozpočtovými kapitolami tak původně došlo k zapracování navýšení objemu prostředků na platy v důsledku růstu platových tarifů o rovnou nominální částku 1 400 Kč na každé rozpočtované místo. Na svém jednání však minulá vláda rozhodla o diferencované valorizaci platových tarifů (nařízení vlády č. 420/2021 Sb.). Z důvodu jmenování nové vlády ke dni 17. 12. 2021 došlo však s účinností k 1. 1. 2022 k redukci valorizace platových tarifů, a to pro pracovní a služební poměr následujícím způsobem: v příloze č. 2 k nařízení vlády č. 341/2017 Sb. zvýšení o 700 Kč (odborní sociální pracovníci), v příloze č. 3 zvýšení do 7. platové třídy o 700 Kč a od 8. platové třídy o 6 % (zdravotničtí pracovníci), v příloze č. 4 zvýšení o 6 % (lékaři) a v příloze č. 5 zvýšení o 2 % (pedagogičtí pracovníci), přičemž základní stupnice platových tarifů pro zaměstnance v pracovním i služebním poměru zvýšena nebyla (nařízením vlády č. 531/2021 Sb.). Stupnice základních tarifů pro příslušníky bezpečnostních sborů byla s účinností od 1. 1. 2022 valorizována o 700 Kč (nařízení vlády č. 532/2021 Sb.). Shodná valorizace služebních tarifů byla realizována i pro vojáky z povolání (nařízení vlády č. 533/2022 Sb.).

Z důvodu vysokého deficitu státního rozpočtu na rok 2022 realizovala nová vláda další úsporná opatření spočívající ve snížení objemu prostředků na platy o 2 % ve většině rozpočtových kapitol. Vlivem těchto opatření (snížení valorizace stupnic a objemu prostředků na platy o 2 %) došlo v zákoně č. 57/2022 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2022, k úspoře prostředků na platy o -6,1 mld. Kč oproti původnímu návrhu.

Podrobněji jsou specifika vývoje oblasti platů mezi rozpočty 2022 a 2021 popsána v rozpočtové dokumentaci, konkrétně Zprávě k návrhu zákona státnímu rozpočtu České republiky na rok 2022, kapitole 4.4 Výdaje na platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci.

Schválený objem finančních prostředků a limit personálních kapacit byl dále na základě rozhodnutí vlády a zmocnění ministryně k úpravám limitů regulace zaměstnanosti (bod IV./1. písm. b) usnesení vlády č. 835/2021) ovlivněn rozpočtovými opatřeními podle § 23 odst. 1 písm. a) a povolenými úpravami počtu míst a nákladů na platy a ostatní osobní náklady příspěvkových organizací.

Tímto způsobem byl rozpočet v platové oblasti navýšen celkem o 2 091 mil. Kč, v tom u organizačních složek státu šlo o zvýšení o 2 262 mil. Kč a u vládou regulovaných příspěvkových organizací o snížení ve výši -171 mil. Kč.

Na vrub kapitoly Všeobecná pokladní správa byl rozpočet v platové oblasti posílen celkově o 2 213 mil. Kč, z toho nejvýrazněji o 567 mil. Kč v kapitole Ministerstva práce a sociálních věcí (zejména z důvodu úhrady přesčasové práce a mimořádných odměn v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na Ukrajině a energetickou krizí – UV č. 991/2022).

Na vrub ostatních běžných výdajů byl limit prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci posílen celkem o 289 mil. Kč. Finančně nejvýraznější vlivy byly realizovány v kapitole:

- Ministerstvo vnitra, kde z důvodu řešení krizové situace vyvolané válkou na Ukrajině došlo k personálnímu posílení Odboru azylové a migrační politiky o 312 míst do 31. 12. 2023. V této souvislosti došlo ke zvýšení objemu prostředků na platy celkem o 106 mil. Kč, přičemž zdrojem prostředků jsou OBV a OPPP, které byly MV posíleny v rámci 10. běhu návrhu rozpočtu na rok 2022.
- Ministerstvo obrany, kde došlo ke snížení OPPP v celkové výši 252,5 mil. Kč z důvodu zvýšení důchodů v roce 2022 (nařízení vlády č. 35/2022 Sb.),
- Ministerstvo průmyslu a obchodu, kde došlo k navýšení OPPP v celkové výši 30,2 mil. Kč v souvislosti s administrací Programu podpory na zvýšené náklady na zemní plyn a elektřinu v důsledku mimořádně prudkého růstu jejich cen.
- Ministerstvo financí, kde dále došlo ke snížení objemu prostředků na služební příjmy ve výši 24,1 mil. Kč z důvodu vyplacení odchodného zaměstnanců Generálního ředitelství cel.
- Ministerstvo práce a sociálních věcí, kde došlo k navýšení objemu prostředků na platy služebních zaměstnanců v celkové výši 9,1 mil. Kč včetně zvýšení počtu o 7,5 míst v přepočtu z důvodu zajištění tvorby celostátní koncepce a strategie informačních a komunikačních politik státu v rámci digitalizace veřejné správy.

V organizačních složkách státu došlo dále k zapojení prostředků na platy a OPPP podle § 23 odst. 1 písm. b), tj. posílení rozpočtu rezervními fondy, mimorozpočtovými zdroji a nároky z nespotřebovaných výdajů. Skutečně vyčerpáno bylo z rezervních fondů 318,6 mil. Kč, z čehož největší podíl čerpání je vykázán u Státního ústavu pro kontrolu léčiv v kapitole Ministerstvo zdravotnictví ve výši 265 mil. Kč, s nimiž bylo hospodařeno na základě výjimky z rozpočtových pravidel (zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech) a u Ústavu pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv ve výši 17,7 mil. Kč v souvislosti se zákonem 378/2007 Sb. o léčivech, a vyhláškou č. 427/2008 Sb. Významný podíl v čerpání prostředků představují nároky z nespotřebovaných výdajů. V roce 2022 bylo v organizačních složkách státu z nároků z nespotřebovaných výdajů čerpáno celkem 2 997,2 mil. Kč, když nejvyšší čerpání vykazují resorty Ministerstvo spravedlnosti ve výši 537,9 mil. Kč, Ministerstvo financí ve výši 413,4 mil. Kč, Ministerstvo vnitra ve výši 377,9 mil. Kč, Ministerstvo obrany ve výši 330,1 mil. Kč, Ministerstvo zdravotnictví ve výši 282,9 mil. Kč, Ministerstvo práce a sociálních věcí ve výši 224,4 mil. Kč, Ministerstvo zemědělství ve výši 152,7 mil. Kč.

Základní přehled čerpání finančních prostředků v oblasti výdajů určených na platy a ostatní platby za provedenou práci (ostatní osobní náklady) demonstruje následující tabulka:

Tabulka č. 62: Prostředky na platy a OPPP (OON) ve vládou regulované sféře (mil. Kč)

Organizační členění	Skutečnost 2021	Rozpočet 2022			Skutečnost 2022	Plnění RZ v %	Plnění KR v %	Rozdíl skutečnost a RZ	Rozdíl skutečnost a KR	Meziroční index v %
		Schválený	Po změnách (RZ)	Konečný *) (KR)						
	1	2	3	4	5	(5:3)	(5:4)	(5-3)	(5-4)	(5:1)
Organizační složky státu	113 345	113 199	115 461	117 933	114 710	99,3	97,3	-751	-3 222	101,2
Platy zaměstnanců ZP a ZSS	52 006	51 477	53 244	54 789	53 231	100,0	97,2	-13	-1 558	102,4
Platy příslušníků a vojáků	50 680	51 095	51 606	51 566	50 894	98,6	98,7	-712	-672	100,4
Platy státních zástupců a odvození	1 982	1 876	1 953	2 036	2 011	103,0	98,8	59	-25	101,5
Ostatní platby za provedenou práci	8 677	8 752	8 659	9 542	8 574	99,0	89,9	-85	-968	98,8
Příspěvkové organizace	132 201	134 906	134 734	139 654	138 460	102,8	99,1	3 726	-1 193	104,7
Platy zaměstnanců ZP a ZSS	129 373	132 856	132 396	135 512	134 823	101,8	99,5	2 427	-689	104,2
z toho: RgŠ MŠMT a ÚSC	122 523	126 536	125 832	128 481	127 828	101,6	99,5	1 997	-653	104,3
Ostatní platby za provedenou práci	2 827	2 049	2 338	4 142	3 637	155,6	87,8	1 299	-505	128,7
OSS a PO celkem	245 546	248 105	250 196	257 586	253 171	101,2	98,3	2 975	-4 415	103,1

*) u PO pouze odvozen

ZP - zákoník práce; ZSS - zákon o státní službě

Z tabulky je zřejmé, že objem prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci u organizačních složek státu meziročně vzrostl o 1,2 %. U příspěvkových organizací dochází k meziročnímu nárůstu objemu prostředků na platy a ostatní osobní náklady o 4,7 %.

Podrobnější přehled o čerpání objemů prostředků za jednotlivé kapitoly, typy organizací a kategorie zaměstnanců je uveden v sešitě G v tabulce č. 11.

3.2.2 Vývoj počtu zaměstnanců

Vývoj počtu zaměstnanců v organizačních složkách státu a příspěvkových organizacích znázorňuje následující tabulka:

Tabulka č. 63: Počet zaměstnanců ve vládou regulované sféře

Organizační členění	Skutečnost 2021	Rozpočet 2022			Skutečnost 2022	Plnění RZ v %	Plnění KR v %	Rozdíl skutečnost a RZ	Rozdíl skutečnost a KR	Meziroční index v %
		Schválený	Po změnách (RZ)	Konečný *) (KR)						
		1	2	3						
Organizační složky státu	199 847	211 462	211 702	212 023	198 160	93,6	93,5	-13 541	-13 862	99,2
Zaměstnanci ZP a ZSS	110 327	114 531	114 771	115 092	109 280	95,2	95,0	-5 491	-5 811	99,1
Příslušníci a vojáci	88 242	95 525	95 525	95 525	87 585	91,7	91,7	-7 940	-7 940	99,3
Státní zástupci a odvození	1 278	1 406	1 406	1 406	1 295	92,1	92,1	-111	-111	101,4
Příspěvkové organizace	271 478	279 664	279 187	285 040	279 017	99,9	97,9	-170	-6 023	102,8
Zaměstnanci ZP a ZSS	271 478	279 664	279 187	285 040	279 017	99,9	97,9	-170	-6 023	102,8
z toho: RgŠ MŠMT a ÚSC	256 487	264 969	264 331	269 719	264 179	99,9	97,9	-153	-5 540	103,0
OSS a PO celkem	471 325	491 126	490 889	497 063	477 178	97,2	96,0	-13 711	-19 885	101,2

*) u PO pouze odvozen

ZP - zákoník práce; ZSS - zákon o státní službě

Z tabulky je zřejmé, že počet zaměstnanců ve vládou regulované sféře u organizačních složek státu meziročně klesl o 0,8 %. U příspěvkových organizací dochází k meziročnímu nárůstu počtu zaměstnanců o 2,8 %.

Skutečný počet míst v organizačních složkách státu a příspěvkových organizacích se pak meziročně zvýšil o 5 853 přepočtených míst, tj. o 1,24 %.

Podrobný přehled o počtech zaměstnanců za jednotlivé kapitoly, typy organizací a kategorie zaměstnanců je uveden v sešitě G v tabulce č. 10.

3.2.3 Průměrné platy

Proti roku 2021, kdy byl zaznamenán meziroční nárůst průměrných platů ve výši 4,1 %, došlo v roce 2022 pouze k mírnému zvýšení průměrných platů o 1,7 %. V následující tabulce je uveden přehled o vývoji průměrných platů v organizačních složkách státu a příspěvkových organizacích.

Tabulka č. 64: Průměrné platy ve vládou regulované sféře (Kč)

Organizační členění	Skutečnost 2021	Rozpočet 2022			Skutečnost 2022	Plnění RZ v %	Plnění KR v %	Rozdíl skutečnost a RZ	Rozdíl skutečnost a KR	Meziroční index v %
		Schválený	Po změnách (RZ)	Konečný *) (KR)						
		1	2	3						
Organizační složky státu	43 645	41 161	42 041	42 602	44 634	106,2	104,8	2 593	2 032	102,3
Platy zaměstnanců ZP a ZSS	39 281	37 455	38 659	39 670	40 592	105,0	102,3	1 932	921	103,3
Platy příslušníků a vojáků	47 861	44 574	45 020	44 984	48 423	107,6	107,6	3 404	3 439	101,2
Platy státních zástupců a odvození	129 286	111 184	115 725	120 679	129 444	111,9	107,3	13 719	8 765	100,1
Příspěvkové organizace	39 713	39 588	39 518	39 618	40 267	101,9	101,6	749	650	101,4
Platy zaměstnanců ZP a ZSS	39 713	39 588	39 518	39 618	40 267	101,9	101,6	749	650	101,4
z toho: RgŠ MŠMT a ÚSC	39 808	39 796	39 670	39 696	40 323	101,6	101,6	653	627	101,3
OSS a PO celkem	41 380	40 265	40 606	40 891	42 081	103,6	102,9	1 474	1 190	101,7

*) u PO pouze odvozen

ZP - zákoník práce; ZSS - zákon o státní službě

Meziroční změny průměrných platů jsou v jednotlivých resortech rozdílné. Stěžejní faktory související se změnou průměrných platů jsou spojené s přijetím usnesení vlády č. 911/2021, usnesení vlády č. 80/2022 a usnesení Poslanecké sněmovny č. 420/2022.

Do vývoje průměrných platů dále zasáhly diferencované úpravy prostředků na platy a počtu zaměstnanců při návrhu státního rozpočtu na rok 2022, provedení změn během roku, nenaplnění počtu tabulkových míst či využití nároků z nespotřebovaných výdajů a jiných mimorozpočtových zdrojů.

Průměrné platy příslušníků a vojáků meziročně vzrostly o 1,2 %, platy zaměstnanců a státních zaměstnanců v organizačních složkách státu o 3,3 %, platy státních zástupců a od nich odvozených meziročně vzrostly o 0,1 %, platy zaměstnanců příspěvkových organizací vzrostly o 1,4 %.

3.2.4 Srovnání průměrných platů v národním hospodářství a vládou regulované sféře

Podle předběžných údajů Českého statistického úřadu uveřejněných ke dni 6. března 2022 o průměrné hrubé měsíční mzdě na přepočtené počty zaměstnanců za rok 2022 bylo v národním hospodářství jako celku dosaženo průměrného výdělku 40 353 Kč, oproti průměrnému výdělku roku 2021 ve výši 37 903 Kč tak došlo k meziročnímu zvýšení o 6,5 %, tj. o 2 450 Kč. Vládou regulovaná sféra (OSS a PO) pak rostla o 1,7 %, tj. o 701 Kč. Podrobnější srovnání průměrných platů (mezd) ve sledovaných sférách na přepočtené počty je uvedeno v následující tabulce.

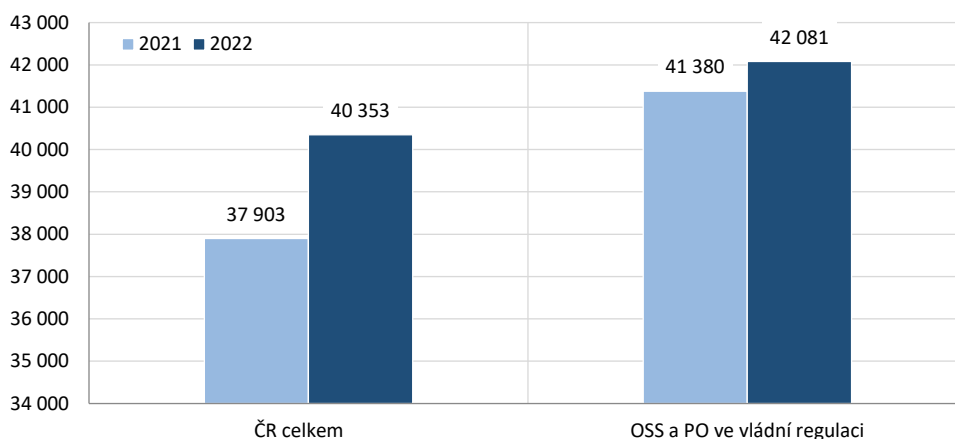
Tabulka č. 65: Porovnání průměrných platů/mezd podle sfér hospodářství (přepočtené osoby)

Sféry	2021					2022				
	Průměrný plat v Kč	Meziročně index v %	Meziročně rozdíl v Kč	Index ku NH v %	Změna ku NH v %	Průměrný plat v Kč	Meziročně index v %	Meziročně rozdíl v Kč	Index ku NH v %	Změna ku NH v %
Národní hospodářství	37 903	104,8	1 727	100,0	100,0	40 353	106,5	2 450	100,0	100,0
z toho: OSS a PO ve vládní regulaci	41 380	104,1	1 633	109,2	99,4	42 081	101,7	701	104,3	95,5

Zdroj: ČSÚ (předběžné údaje k 6. 3. 2023) a MF

Vývoj reálných mezd je ovšem výrazně ovlivněn mírou inflace, která meziročně činila 15,1 %. V roce 2022 tudíž reálná mzda v celém národním hospodářství klesla o 7,5 %, ve sféře organizačních složek státu pak o 11,6 %. V následujícím grafu je znázorněna průměrná mzda v národním hospodářství ČR ve srovnání s průměrným platem ve vládou regulované sféře (OSS a PO).

Graf č. 30: Vývoj nominálních mezd v letech 2021 a 2022 (Kč)

Zdroj: ČSÚ (předběžné údaje k 6. 3. 2023) a MF

Z grafického znázornění a z výše uvedeného je zřejmé, že dynamika růstu průměrných platů v celém národním hospodářství a průměrných platů ve vládou regulované sféře není rovnoměrná, což je způsobeno především restriktivními opatřeními vlády z důvodu ozbrojeného konfliktu Ruské federace na Ukrajině, dobíhající pandemie covid-19, energetické krize, vysoké inflace a dalších negativních ekonomických faktorů. Vyšší úroveň průměrných platů v organizačních složkách státu a příspěvkových organizacích je způsobena několika faktory. Vládou regulovaná sféra se od ostatních sfér národního hospodářství odlišuje zejména vyšším podílem zaměstnanců s vysokoškolským vzděláním, vyšší průměrnou délkou praxe zaměstnanců, nižší fluktuací či v posledních letech významnou podporou regionálního školství. Vliv dobíhající pandemie covid-19 a především ozbrojený konflikt Ruské federace na Ukrajině a následná ekonomická recese se v ukazateli průměrného platu ve vládou regulované sféře v roce 2022 výrazně projevil v jeho dynamice růstu oproti národnímu hospodářství jako celku. Průměrný plat ve vládou regulované sféře vzrostl meziročně pouze o 1,7 %, oproti národnímu hospodářství, kde průměrný růst činil 6,5 %. I přesto je však průměrný plat ve vládou regulované sféře stále vyšší než průměrný plat v národním hospodářství o 1 728 Kč měsíčně (v roce 2021 se jednalo o rozdíl 3 477 Kč měsíčně).

3.2.5 Opatření přijatá ke zmírnění recese v souvislosti s ozbrojeným konfliktem Ruské federace na Ukrajině

Oblast počtu míst a objemu prostředků na platy v regulovaných organizačních složkách státu a příspěvkových organizacích doznala v roce 2022 změny, které měly bezprostřední souvislost s nastalým ozbrojeným konfliktem Ruské federace na Ukrajině. V této souvislosti je nutné zmínit změnu zákona o státním rozpočtu na rok 2022, kdy došlo v kapitole Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy z důvodu začlenění ukrajinských dětí do českých škol ke zvýšení objemu prostředků na platy o 1,1 mld. Kč včetně zvýšení počtu pedagogických pracovníků RgŠ o 1 697 a nepedagogických pracovníků RgŠ o 550 (zákon č. 344/2022 Sb.).

Níže uvádíme přehled dalších významných změn, jejichž následkem byl stanovený limit počtu míst či objemu prostředků na platy, resp. OPMP v průběhu roku 2022 navýšen v bezprostřední souvislosti s výše uvedeným ozbrojeným konfliktem na Ukrajině:

- v kapitole Úřad vlády došlo k navýšení OPMP o 1 390 000 Kč za účelem vytvoření a realizace komunikační strategie pro řešení pomoci občanům Ukrajiny a občanům ČR dotčeným ekonomickou krizí a dalšími důsledky invaze Ruské federace na Ukrajinu dle usnesení vlády č. 285/2022 ve znění č. 560/2022 (A-hlavička 1-828/2022).
- v kapitole Ministerstvo obrany došlo v příspěvkové organizaci Vojenská lázeňská a rekreační zařízení (dále jen „VLRZ“) ke zvýšení limitu prostředků na platy o 32,8 mil. Kč a počtu zaměstnanců o 90 z důvodu změny poměru výnosů mezi hlavní a jinou činností, která byla ovlivněna invazí Ruské federace na Ukrajině, kdy na základě UV č. 206/2022 bylo v rámci VLRZ vyčleněno celkem 192 lůžek pro uprchlíky z Ukrajiny (A-hlavička 2-48/2022).
- v kapitole Ministerstva vnitra došlo na základě UV č. 284/2022 k převedení prostředků na OPMP (RP 5021) z ústředního orgánu do Správy uprchlických zařízení ve výši 892 506 Kč. Prostředky byly určeny pro 20 nových zaměstnanců zaměstnaných na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr z důvodu pomoci zvláště zranitelným osobám na území ČR v souvislosti s uprchlickou vlnou na Ukrajině (A-hlavička 1-252/2022).
- v kapitole Ministerstva vnitra dále došlo v ústředním orgánu ke zřízení 312 míst, z toho 293 služebních a 19 pracovních a zvýšení objemu prostředků na platy na RP 5013 ve výši 100 442 744 Kč a na RP 5011 ve výši 5 460 904 Kč z důvodu personálního posílení Odboru azylové a migrační politiky za účelem řešení krizové situace vyvolané válkou na Ukrajině, to do 31. 12. 2023 (A-hlavička 1-225/2022).
- v kapitole Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy došlo v ústředním orgánu ke zvýšení OPMP o 120 000 Kč z důvodu financování výzvy „Kurzy českého jazyka pro studenty a pedagogické pracovníky z Ukrajiny“ (A-hlavička 1-960/2022).

3.3 Výdaje na neinvestiční nákupy a související výdaje

Výdaje na neinvestiční nákupy a související výdaje představují základní výdaje organizačních složek státu, jako jsou nákup materiálu, vody, paliv a energie, nákup služeb pošt, telekomunikací, bankovních institucí, výdaje na opravy a udržování, cestovné a související výdaje. Jsou zde zahrnuty i úroky a ostatní finanční výdaje a výdaje na realizaci záruk.

Schválený rozpočet této oblasti výdajů ve výši 127,0 mld. Kč byl rozpočtovými opatřeními realizovanými v průběhu roku **zvýšen** celkem o 10,4 mld. Kč na **137,4 mld. Kč**, když k úpravám rozpočtu došlo u všech položek – zvýšení se týkalo nejvíce výdajů na nákup materiálu (o 8,7 mld. Kč), souvisejících výdajů (o 2,4 mld. Kč), nákupu vody, paliv a energie (o 618 mil. Kč) a nákupu služeb (o 348 mil. Kč). Snížen byl rozpočet nejvíce u úroků a ostatních finančních výdajů (o 1,8 mld. Kč) a u výdajů na opravy a udržování (o 118 mil. Kč).

Tabulka č. 66: Neinvestiční nákupy a související výdaje (mil. Kč)

VÝDAJE NA NEINVESTIČNÍ NÁKUPY A SOUVISEJÍCÍ VÝDAJE	Skutečnost 2021	Rožpočet 2022		Skutečnost 2022	Plnění v %	Rozdíl proti RpZ	Index 2022/2021	Rozdíl skut. 2022-2021
		schválený	po změnách					
	1	2	3	4	4:3	4-3	4:1	4-1
Výdaje na neinvestiční nákupy a související výdaje	121 200	127 021	137 437	140 899	102,5	3 462	116,3	19 700
v tom:								
Výdaje na někt. úpravy hmot. věcí a pořízení někt. práv k hmot. věcem	23	15	19	20	107,5	1	86,5	-3
Výdaje na nákup materiálu	18 409	17 611	26 345	26 481	100,5	136	143,9	8 072
Úroky a ostatní finanční výdaje	42 057	53 755	52 000	50 125	96,4	-1 875	119,2	8 068
Výdaje na nákup vody, paliv a energie	4 848	5 100	5 718	5 900	103,2	183	121,7	1 052
Výdaje na nákup služeb	35 065	34 894	35 243	35 297	100,2	54	100,7	232
Výdaje na ostatní nákupy	7 851	7 837	7 906	8 205	103,8	299	104,5	354
z toho: Opravy a udržování	5 593	5 151	5 034	5 333	106,0	300	95,4	-259
Cestovné	1 103	1 747	1 808	1 756	97,1	-52	159,2	653
Výdaje na netransf. přev. uvnitř organiz., na převzaté povinnosti a jistoty	14	104	63	10	15,6	-53	68,0	-5
Výdaje související s neinv. nákupy, příspěvky, náhrady a věcné dary	12 932	7 705	10 144	14 861	146,5	4 717	114,9	1 929

Výdaje na neinvestiční nákupy a související výdaje dosáhly v roce 2022 celkové výše **140,9 mld. Kč** a byly tak nad úrovní rozpočtu po změnách o 3,5 mld. Kč (o 2,5 %). Největší překročení rozpočtu bylo vykázáno u poskytnutých náhrad (o 4,7 mld. Kč, překročení bylo kryto zapojením nároků z nespotřebovaných výdajů ve výši 4,9 mld. Kč), u výdajů na opravy a udržování (o 300 mil. Kč, nároky kryto 342 mil. Kč), u výdajů na nákup vody, paliv a energie (o 183 mil. Kč, nároky zapojeny částkou 279 mil. Kč) a nákup materiálu (o 136 mil. Kč, nároky zapojeny v částce 3,5 mld. Kč). Na druhé straně rozpočet po změnách nebyl dočerpán nejvíce u úroků a ostatních finančních výdajů (o 1,9 mld. Kč). Na čerpání celkových výdajů na neinvestiční nákupy a související výdaje se podílel především základní rozpočet kapitol - částkou 126,1 mld. Kč, nároky z nespotřebovaných výdajů (NNV) byly zapojeny ve výši 14,1 mld. Kč a posílení rozpočtu rezervními a ostatními mimorozpočtovými fondy částkou 733 mil. Kč. Meziročně se neinvestiční nákupy a související výdaje zvýšily celkem o 19,7 mld. Kč, tj. o 16,3 %, což bylo ovlivněno především nárůstem výdajů na nákup materiálu (o 8,1 mld. Kč), úroků a ostatních finančních výdajů (o 8,1 mld. Kč), poskytnutých náhrad (o 7,2 mld. Kč), výdajů na nákup vody, paliv a energie (o 1,1 mld. Kč) a cestovného (o 653 mil. Kč). Na druhé straně se meziročně nejvíce snížily výdaje na dopravní obslužnost (-5,5 mld. Kč; metodický vliv změny v zatřídění) a výdaje na opravy a udržování (o 259 mil. Kč). Podíl neinvestičních nákupů na celkových běžných výdajích státního rozpočtu dosáhl 7,8 % a proti roku 2021 se zvýšil o 1,4 procentního bodu.

Na celkovém čerpání neinvestičních nákupů a souvisejících výdajů se podílely **výdaje spojené s epidemií covid-19** částkou 9,6 mld. Kč. Šlo převážně o centrální nákupy očkovacích vakcín, testů pro testování na přítomnost covid-19, respirátorů, ochranných prostředků a dalšího vybavení, výdaje na pořízení státních hmotných rezerv atd. (detailní náhled na výdaje čerpané v souvislosti s covid-19 zobrazuje tabulka č. 16 v sešitu G). Na neinvestiční nákupy a související výdaje měl dopad též **válečný konflikt na Ukrajině**, který byl rozpočtovými kapitolami vyčíslen na částku 653 mil. Kč (pohonné hmoty a maziva, různé služby, materiál, věcné dary, úhrada nájemného, přeprava materiálu a osob atd. – podrobně viz tabulku č. 17 sešitu G). Dopad opatření na pomoc občanům a firmám s vysokým růstem cen byl v této oblasti výdajů vyčíslen na 21 mil. Kč (zejména provozní výdaje ČSSZ spojené s realizací mimořádných valorizací) – podrobně viz tabulku č. 18 sešitu G.

Výdaje na některé úpravy hmotných věcí a pořízení některých práv k hmotným věcem činily **20 mil. Kč** a rozpočet po změnách byl čerpán na 107,5 % (v roce 2021 byly čerpány ve výši 23 mil. Kč). Téměř v plné výši šlo o položku Podlimitní technické zhodnocení, na které se evidují výdaje na technické zhodnocení dlouhodobého hmotného majetku (i drobného), které nepřesahují v každém jednotlivém případě 40 000 Kč. Z rozpočtových kapitol tyto výdaje nejvíce čerpaly Ministerstvo vnitra (9 mil. Kč), Ministerstvo obrany (4 mil. Kč), Ministerstvo spravedlnosti (2 mil. Kč), Ministerstvo financí (2 mil. Kč), Ministerstvo práce a sociálních věcí (1 mil. Kč) a Ministerstvo pro životní prostředí (1 mil. Kč).

Výdaje na nákup materiálu ve výši **26,5 mld. Kč** byly čerpány na 100,5 % rozpočtu po změnách při meziročním nárůstu o 8,1 mld. Kč, tj. o 43,9 % (NNV byly zapojeny částkou 3,5 mld. Kč). Tyto výdaje zabezpečují především vlastní činnost organizačních složek státu a patří sem takové položky jako např. výdaje na nákup léků a zdravotnického materiálu (9,4 mld. Kč, meziročně o 1,9 mld. Kč více), nákup zboží za účelem dalšího prodeje (7,1 mld. Kč, nárůst o 6,3 mld. Kč), materiálu jinde nezařazeného (5,6 mld. Kč, především materiální výdaje silových resortů), dále výdaje na drobný hmotný dlouhodobý majetek (2,5 mld. Kč, jde o předměty, jejichž ocenění je 40 tis. Kč nebo nižší a doba použitelnosti delší než jeden rok), výdaje na prádlo,

oděv a obuv (1,1 mld. Kč), nákup potravin (593 mil. Kč), ochranných pomůcek (203 mil. Kč), knih, učebních pomůcek a tisku (51 mil. Kč) a další položky. Meziroční nárůst nejvíce ovlivnila položka 5138 Nákup zboží za účelem dalšího prodeje, která vzrostla ze 762 mil. Kč v roce 2021 na 7,1 mld. Kč v roce 2022. Nárůst souvisel s pořizováním a ochraňováním státních hmotných rezerv ve výši 6,8 mld. Kč dle usnesení vlády č. 294/2022 (civilní připravenost na krizové stavy). Podíl výdajů na nákup materiálu na celkových běžných výdajích státního rozpočtu se meziročně zvýšil – z 1,06 % v roce 2021 na 1,47 % v roce 2022. Nejvíce prostředků na nákup materiálu vynaložilo Ministerstvo zdravotnictví (8,8 mld. Kč), Správa státních hmotných rezerv (7,1 mld. Kč), Ministerstvo obrany (5,5 mld. Kč), Ministerstvo vnitra (2,5 mld. Kč), Ministerstvo spravedlnosti (1,0 mld. Kč), Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (413 mil. Kč), Ministerstvo práce a sociálních věcí (253 mil. Kč), Ministerstvo dopravy (250 mil. Kč), Ministerstvo financí (179 mil. Kč), Ministerstvo zemědělství (159 mil. Kč) a Ministerstvo zahraničních věcí (101 mil. Kč). Na nákup materiálu souvisejícího s epidemií covid-19 bylo vynaloženo celkem 9,2 mld. Kč (v roce 2021 to bylo 8,2 mld. Kč) a souvisejícího s válečným konfliktem na Ukrajině 149 mil. Kč.

Úroky a ostatní finanční výdaje dosáhly **50,1 mld. Kč** a zůstaly pod úrovní rozpočtu po změnách o 1,9 mld. Kč, tj. o 3,6 %. Proti roku 2021 vzrostly o 8,1 mld. Kč, tj. o 19,2 %. Rozhodující objem těchto výdajů představují vlastní úroky na obsluhu státního dluhu (48,5 mld. Kč), v menší míře úrokové výdaje na finanční deriváty (837 mil. Kč) a úplaty dluhové služby (245 mil. Kč). Tyto výdaje jsou téměř plně financovány prostřednictvím kapitoly Státní dluh (49,6 mld. Kč) a komentovány samostatně v sešitu E státního závěrečného účtu.

Výdaje na nákup vody, paliv a energie dosáhly celkem **5,9 mld. Kč**, což představovalo plnění na 103,2 % rozpočtu po změnách (NNV byly zapojeny ve výši 279 mil. Kč). Ve srovnání s předchozím rokem se zvýšily o 1,1 mld. Kč, tj. o 21,7 %. Největší položkou byly výdaje na elektrickou energii (2,0 mld. Kč), pohonné hmoty a maziva (1,8 mld. Kč), teplo (759 mil. Kč), plyn (662 mil. Kč) a studenou vodu (611 mil. Kč). Největšími „spotřebiteli“ těchto komodit byly „silové“ resorty – Ministerstvo vnitra (2,0 mld. Kč), Ministerstvo obrany (1,2 mld. Kč), Ministerstvo spravedlnosti (1,2 mld. Kč), následované Ministerstvem práce a sociálních věcí (384 mil. Kč), Ministerstvem financí (358 mil. Kč), Ministerstvem zemědělství (133 mil. Kč) atd.

Výdaje na nákup služeb činily **35,3 mld. Kč** a rozpočet po změnách byl čerpán na 100,2 % (NNV byly zapojeny ve výši 4,4 mld. Kč). Meziročně se tyto výdaje zvýšily o 2,0 mld. Kč, tj. o 0,7 %. Největší položku představovaly výdaje na „nákup ostatních služeb“ (čerpání v částce 15,9 mld. Kč, meziroční pokles o 1,1 mld. Kč), ke kterým patří např. úhrady zdravotnickým zařízením za lékařské prohlídky osob nastupujících do ústavů sociální péče a za služby poskytované zdravotnickým nebo jiným specializovaným zařízením za zdravotní prohlídky dané zvláštním předpisem, příspěvek na stravování zaměstnanců v zařízení jiné organizace, nákup stravenek ve veřejném stravování, výdaje na rozhlasové a televizní poplatky, na přezkušování, revize, cejchování, kontrolu, kalibraci a posuzování technického stavu přístrojů a zařízení, výdaje za znalecké posudky, certifikáty, audity, plány povodí a povodňové plány, na jazykové překlady, na mytí oken atd. Do výdajů na nákup služeb dále patří výdaje na zpracování dat a služby související s informačními a komunikačními technologiemi (10,5 mld. Kč, meziroční nárůst o 0,3 mld. Kč), nájemné (3,2 mld. Kč, nárůst o 0,2 mld. Kč), služby elektronických komunikací (2,1 mld. Kč), poštovní služby (1,5 mld. Kč), služby školení a vzdělávání (1,3 mld. Kč), konzultační, poradenské a právní služby (429 mil. Kč), služby peněžních ústavů (401 mil. Kč) apod. Výdaje na nákup služeb čerpalo především Ministerstvo vnitra (8,8 mld. Kč), Ministerstvo obrany (6,6 mld. Kč), Ministerstvo práce a sociálních věcí (4,2 mld. Kč), Ministerstvo financí (2,6 mld. Kč), Správa státních hmotných rezerv (2,1 mld. Kč), Ministerstvo zemědělství (1,5 mld. Kč), Ministerstvo zahraničních věcí (1,5 mld. Kč), Ministerstvo zdravotnictví (1,3 mld. Kč) a Ministerstvo spravedlnosti (1,3 mld. Kč).

Výdaje na ostatní nákupy dosáhly **8,2 mld. Kč**, byly plněny na 103,8 % rozpočtu po změnách a meziročně vzrostly o 354 mil. Kč, tj. o 4,5 % (na čerpání participovaly NNV v částce 697 mil. Kč). Z celkového objemu výdajů na ostatní nákupy připadlo nejvíce na výdaje na opravy a udržování, a to 5,3 mld. Kč (plnění na 106,0 % rozpočtu po změnách) při meziročním snížení o 259 mil. Kč, tj. o 4,6 % a na cestovné, na které bylo vynaloženo celkem 1,8 mld. Kč, tj. o 0,7 mld. Kč více než v předchozím roce. Dále sem patří výdaje na podlimitní programové vybavení (277 mil. Kč), na pohoštění (215 mil. Kč) a výdaje na ostatní nákupy jinde nezařazené (595 mil. Kč), kterými jsou např. příspěvek na ošacení, náhrady chovatelům služebních psů, platby dálničních známek a poplatků, příspěvek na zkvalitnění stravy vlastním zaměstnancům apod. Výdaje tohoto podseskupení položek čerpalo nejvíce Ministerstvo obrany (4,2 mld. Kč), Ministerstvo vnitra (1,6 mld. Kč), Ministerstvo financí (444 mil. Kč), Ministerstvo práce a sociálních věcí (294 mil. Kč), Ministerstvo zahraničních

věcí (282 mil. Kč), Ministerstvo spravedlnosti (247 mil. Kč), Ministerstvo zemědělství (190 mil. Kč), Ministerstvo zdravotnictví (105 mil. Kč) atd.

Výdaje na netransferované převody uvnitř organizace, na převzaté povinnosti a na jistoty (dříve Poskytnuté zálohy, jistiny, záruky a vládní úvěry) byly v roce 2022 realizovány ve výši **10 mil. Kč**, když většinu představovala položka **vrátky jistot**. Meziročně celkové výdaje na toto podseskupení položek kleslo proti roku 2021 o 5 mil. Kč. Na položku Vratky jistot se zařazují převody peněžních prostředků, které má jejich příjemce po splnění plátcových závazků vůči příjemci nebo jiné osobě nebo po skončení smluvního vztahu mezi plátcem a příjemcem nebo jinou osobou plátcí vrátit, zejména jistoty (kauce) podle § 2010 a násl. občanského zákoníku a jiných zákonných ustanovení, poskytují-li se v penězích.

Výdaje související s neinvestičními nákupy, příspěvky, náhrady a věcné dary dosáhly v roce 2022 výše **14,9 mld. Kč**, čerpány byly na 146,5 % rozpočtu po změnách (NNV byly zapojeny v částce 5,2 mld. Kč) a meziročně vzrostly o 1,9 mld. Kč, tj. o 14,9 %. V rámci těchto výdajů (podseskupení 519) bylo v předchozím roce 2021 nejvíce prostředků vynaloženo na položce 5193 Výdaje na dopravní územní obslužnost - celkem 5,5 mld. Kč a souviselo se skutečností, že Ministerstvo dopravy vyrovnává dopravcům ztrátu způsobenou plněním státem objednaného dopravního výkonu. Položka 5193 byla od roku 2022 zrušena a tento výdaj je sledován pouze odvětvově (viz kapitola neinvestiční transfery podnikatelům – kapitola MD). Na položce 5192 Poskytnuté náhrady bylo vynaloženo 9,4 mld. Kč, o 7,2 mld. Kč více než v předchozím roce. Nárůst způsobily prostředky na náhrady čistých nákladů představujících nespravedlivou finanční zátěž držitele poštovní licence vyplacené České poště ve výši 6,75 mld. Kč (v roce 2021 nebyly České poště proplaceny žádné prostředky na náhrady). Tato částka byla vyplacena za období let 2018 až 2022 poté, co byla úhrada čistých nákladů univerzální služby za tyto roky notifikována Evropskou komisí. Kromě náhrad České poště šlo z věcného hlediska dále např. o cestovní a podobné náhrady osobám, které pro organizaci nevykonávají závislou činnost, zejména svědkům, znalcům, advokátům, exekutorům či notářům, stanovené příslušnými zákony, o úhrady advokátům a notářům zastupujícím klienty ex offio, náhrady za náklady soudního řízení, náhrady za pracovní úrazy a bolestné, příspěvky poslaneckým a senátorským klubům, náhrady svědkům a přezvědným osobám (svědečné) apod. Patří sem i náhrady nákladů a ztrát, které vznikly chovatelům v důsledku provádění mimořádných veterinárních opatření nařízených ke zdolávání některé z nebezpečných nákaz a nemocí. Na druhé největší položce 5197 Náhrady zvýšených nákladů spojených s výkonem funkce v zahraničí bylo čerpáno 2,3 mld. Kč, když náhrady byly vypláceny pracovníkům zastupitelských úřadů a stálých misí a jejich rodinným příslušníkům (§ 3 nařízení vlády č. 62/1994 Sb.). Na finanční náhrady v rámci majetkového vyrovnání s církvemi bylo vyplaceno 2,3 mld. Kč. Náhrady a příspěvky související s výkonem ústavní funkce a funkce soudce (poskytované podle § 5 zákona č. 236/1995 Sb.) dosáhly 514 mil. Kč. Na věcné dary bylo čerpáno 144 mil. Kč a sankce a odstupné byly zaplacené ve výši 4 mil. Kč. Odvody za neplnění povinnosti zaměstnávat zdravotně postižené osoby dosáhly 47 mil. Kč. Výdaje související s neinvestičními nákupy byly čerpány především Českým telekomunikačním úřadem (6,8 mld. Kč), Ministerstvem kultury (2,3 mld. Kč), Ministerstvem zahraničních věcí (1,9 mld. Kč), Ministerstvem spravedlnosti (1,8 mld. Kč), Ministerstvem vnitra (746 mil. Kč), Ministerstvem obrany (569 mil. Kč) a Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR (218 mil. Kč).

Výdaje na neinvestiční nákupy a související výdaje jsou hlavní složkou tzv. **běžných výdajů na provoz organizačních složek státu** (jinak také „užších běžných výdajů“). Jsou tvořeny nákupy materiálu, vody, paliv, energií a služeb, nájemným, cestovným a ostatními nákupy a výdaji jinde nezařazenými. Jejich objem v roce 2022 dosáhl 83,9 mld. Kč, tedy o 13,1 mld. Kč (o 18,5 %) více než v roce 2021. Následující tabulka zachycuje jejich vývoj od roku 2017 a potvrzuje významný dopad protiepidemických opatření.

Tabulka č. 67: Běžné výdaje na provoz organizačních složek státu – užší běžné výdaje (mil. Kč)

Běžné výdaje na provoz organizačních složek státu (podsek. položek 513, 515, 516, 517, 590 bez kapitol SD, OSFA a VPS)	Skutečnost (mil. Kč)						Index				
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2018	2019	2020	2021	2022
Potraviny	604,5	586,0	582,2	580,8	567,3	592,9	96,9	99,4	99,7	97,7	104,5
Ochranné pomůcky	148,2	173,3	135,2	2 883,5	273,0	202,6	117,0	78,0	2 132,3	9,5	74,2
Léky a zdravotnický materiál	179,2	176,9	159,6	481,9	7 497,3	9 363,2	98,8	90,2	301,9	1 555,9	124,9
Prádlo, oděv a obuv s výjimkou ochranných pomůcek	1 244,1	1 131,2	1 253,7	1 429,5	1 295,2	1 062,0	90,9	110,8	114,0	90,6	82,0
Učebnice a školní potřeby	0,1	0,6	0,6	0,4	0,5	0,3	394,9	102,0	72,4	109,1	66,8
Knihy a obdobné listinné informační prostředky	70,8	66,8	64,5	57,7	55,8	51,0	94,4	96,6	89,4	96,7	91,4
Drobný dlouhodobý hmotný majetek	2 057,5	2 376,2	2 533,7	2 743,3	2 737,6	2 521,3	115,5	106,6	108,3	99,8	92,1
Nákup zboží za účelem dalšího prodeje	320,7	233,9	226,0	1 488,9	761,7	7 053,8	72,9	96,6	658,8	51,2	926,1
Nákup materiálu jinde nezařazený	4 157,0	5 688,5	5 449,8	10 369,0	5 220,9	5 633,7	136,8	95,8	190,3	50,4	107,9
Nákup materiálu celkem	8 782,0	10 433,4	10 405,4	20 034,9	18 409,3	26 480,9	118,8	99,7	192,5	91,9	143,8
Studená voda včetně stočného a úplaty za odvod dešťových vod	565,7	573,6	586,0	588,9	581,5	611,1	101,4	102,2	100,5	98,7	105,1
Teplo	623,2	601,4	587,5	640,8	671,4	759,0	96,5	97,7	109,1	104,8	113,0
Plyn	594,6	550,4	575,1	558,0	563,8	662,5	92,6	104,5	97,0	101,0	117,5
Elektrická energie	1 322,6	1 384,8	1 445,8	1 577,7	1 561,7	2 021,6	104,7	104,4	109,1	99,0	129,4
Pevná paliva	12,1	7,5	7,9	7,2	7,3	7,9	61,6	106,3	90,4	102,4	107,4
Pohonné hmoty a maziva	1 458,4	1 609,0	1 414,8	1 234,4	1 413,0	1 781,0	110,3	87,9	87,2	114,5	126,0
Teplá voda	9,1	8,7	9,5	10,4	8,7	10,5	95,7	109,2	109,6	83,0	120,9
Nákup ostatních paliv a energie	36,9	38,2	46,5	28,9	40,5	46,8	103,5	121,9	62,1	140,1	115,5
Nákup vody, paliv a energie celkem	4 622,5	4 773,6	4 673,0	4 646,3	4 847,9	5 900,3	103,3	97,9	99,4	104,3	121,7
Poštovní služby	1 393,9	1 379,4	1 293,8	1 373,2	1 436,3	1 513,7	99,0	93,8	106,1	104,6	105,4
Služby elektronických komunikací	1 211,7	1 118,7	1 152,4	1 288,2	1 545,4	2 059,4	92,3	103,0	111,8	120,0	133,3
Služby peněžních ústavů	165,3	183,5	195,0	193,1	188,1	180,7	111,0	106,3	99,0	97,4	96,1
Nájemné	2 810,5	2 933,9	2 739,7	2 876,3	3 012,2	3 235,5	104,4	93,4	105,0	104,7	107,4
Zemědělské pachtovné	1,4	1,5	1,4	1,5	1,6	1,8	107,0	92,2	106,3	110,3	112,4
Konzultační, poradenské a právní služby	570,2	400,9	487,2	463,1	421,7	428,8	70,3	121,5	95,1	91,1	101,7
Služby školení a vzdělávání	815,9	839,8	1 176,7	1 057,0	1 090,2	1 335,3	102,9	140,1	89,8	103,1	122,5
Zprac. dat a služby související s inform. a komunik. technologiemi	7 432,4	7 829,4	8 491,6	9 445,9	10 147,7	10 460,8	105,3	108,5	111,2	107,4	103,1
Nákup ostatních služeb	14 170,1	14 245,4	14 960,8	16 113,5	16 921,8	15 788,2	100,5	105,0	107,7	105,0	93,3
Nákup služeb celkem	28 571,3	28 932,6	30 498,6	32 811,8	34 764,9	35 004,2	101,3	105,4	107,6	106,0	100,7
Opravy a udržování	5 973,6	5 640,9	5 613,7	5 093,7	5 592,5	5 333,4	94,4	99,5	90,7	109,8	95,4
Podlimitní programové vybavení	345,6	385,3	357,2	604,8	497,8	276,7	111,5	92,7	169,3	82,3	55,6
Cestovné	1 625,8	1 675,6	1 761,7	1 016,7	1 103,4	1 765,9	103,1	105,1	57,7	108,5	160,0
Pohoštění	135,1	137,5	145,5	69,9	78,0	214,7	101,8	105,8	48,1	111,5	275,3
Účastnické úplaty na konference	28,8	27,6	29,7	6,7	10,6	19,2	95,8	107,8	22,5	158,6	180,5
Nákup archiválií	19,6	0,0	0,4	0,4	0,4	0,2	0,0	.	104,7	95,7	63,2
Ostatní nákupy jinde nezařazené	616,5	422,9	429,5	441,3	521,1	529,7	68,6	101,6	102,7	118,1	101,6
Ostatní nákupy celkem	8 745,0	8 289,8	8 337,7	7 233,5	7 803,8	8 139,8	94,8	100,6	86,8	107,9	104,3
Ostatní výdaje z finančního vypořádání	0,1	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	148,9	27,9	27,3	69,4	110,7
Převody domněle neoprávněně použ. dotací zpět poskytovateli	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3
Ostatní neinvestiční výdaje jinde nezařazené	3 335,5	3 815,5	4 709,5	4 867,8	4 971,5	8 401,3	114,4	123,4	103,4	102,1	169,0
Ostatní neinvestiční výdaje celkem	3 335,6	3 815,7	4 709,6	4 867,9	4 971,6	8 401,6	114,4	123,4	103,4	102,1	169,0
Užší běžné výdaje celkem	54 056,5	56 245,1	58 624,3	69 594,3	70 797,4	83 926,7	104,0	104,2	118,7	101,7	118,5

3.4 Neinvestiční transfery soukromoprávním osobám

3.4.1 Neinvestiční transfery podnikatelům

Přehled státního rozpočtu, jeho úprav a čerpání neinvestičních transferů podnikatelům je uveden v následující tabulce:

Tabulka č. 68: Neinvestiční transfery podnikatelům (mil. Kč)

Neinvestiční transfery podnikatelům	Skutečnost 2021	Rozpočet 2022		Skutečnost 2022	Plnění v %	Rozdíl proti RpZ	Index 2022/2021	Rozdíl skut. 2022-2021
		schválený	po změnách					
	1	2	3	4	4:3	4-3	4:1	4-1
Neinvestiční transfery podnikatelům	125 414	103 554	122 449	89 128	72,8	-33 321	71,1	-36 286
z toho:								
Ministerstvo průmyslu a obchodu	67 822	78 744	94 406	59 679	63,2	-34 726	88,0	-8 143
Ministerstvo práce a sociálních věcí	35 886	10 236	11 119	12 122	109,0	1 003	33,8	-23 764
Ministerstvo dopravy	1 112	6 195	5 825	5 924	101,7	99	532,8	4 812
Ministerstvo zemědělství	6 096	3 735	5 154	5 570	108,1	416	91,4	-526
Technologická agentura ČR	2 971	2 903	3 122	2 838	90,9	-285	95,5	-134
Všeobecná pokladní správa	297	547	1 047	770	73,5	-277	259,5	473
Ministerstvo školství, mládeže a těl.	515	176	503	513	101,9	10	99,5	-2
Ministerstvo pro místní rozvoj	3 762		79	456	579,0	377	12,1	-3 306
Ministerstvo zdravotnictví	5 945	494	330	316	95,9	-13	5,3	-5 628
Ministerstvo životního prostředí	230	6	231	274	118,2	42	119,1	44
Ministerstvo kultury	343	175	236	251	106,2	15	73,2	-92
Ministerstvo obrany	223	215	196	221	112,7	25	99,2	-2
Ministerstvo vnitra	130	63	141	135	95,6	-6	103,1	4

Objem neinvestičních transferů podnikatelům ve státním rozpočtu na rok 2022 byl stanoven na 103,6 mld. Kč, což představovalo proti schválenému rozpočtu předchozího roku nárůst o 8,7 mld. Kč, tj. o 9,1 %, proti skutečnému čerpání v roce 2021 pak pokles o 21,9 mld. Kč, tj. o 17,4 %. V průběhu roku 2022 byl schválený rozpočet celkových transferů rozpočtovými opatřeními zvýšen o 18,9 mld. Kč na 122,4 mld. Kč, když úpravy byly provedeny u všech rozpočtových kapitol. Největší zvýšení schváleného rozpočtu – o 15,7 mld. Kč – souviselo s výdaji na tzv. úsporný tarif u kapitoly Ministerstvo průmyslu a obchodu, který je jednou z forem vládní pomoci domácnostem se zvýšenými náklady na energie, která se uplatňuje od 1. 10. 2022.

Skutečné **čerpání** dosáhlo **89,1 mld. Kč**, tj. 72,8 % rozpočtu po změnách, což znamenalo meziroční snížení proti skutečnosti předchozího roku o 36,3 mld. Kč, tj. o 28,9 %. Celkový podíl neinvestičních transferů podnikatelům na běžných výdajích státního rozpočtu dosáhl 5,0 %, což bylo o 2,3 procentního bodu méně než v roce 2021. Meziroční snížení transferů podnikatelům ovlivnila vysoká základna výdajů předchozího roku spojených s epidemií covid-19 (celkem bylo v roce 2021 čerpáno 67,8 mld. Kč např. na programy Antivirus A+B, Covid-Ubytování, Ošetřovné pro OSVČ, Nájemné, Nepokryté náklady, Program podpory podnikatelů Covid 2021, mimořádné odměny včetně souvisejících výdajů zaměstnancům poskytovatelů lůžkové péče, o program Covid II – finanční nástroj Expanze (záruky), Covid I – finanční nástroj Expanze (úvěry), program Agricovid-Potravinářství, program Covid-Záruka cestovní kanceláře a další); tyto výdaje byly v roce 2022 vyčísleny na 3,0 mld. Kč (např. cílené programy na podporu zaměstnanosti nebo podpora nepokrytých nákladů). Dopad válečného konfliktu na Ukrajině byl rezorty vyčíslen v částce 100 mil. Kč (např. mimořádné dotační řízení MPSV na úhradu výdajů sociálních služeb souvisejících s pomocí osobám z území Ukrajiny nebo adaptační aktivity ve školství, Výzva Jazykové kurzy, Prázdninové JK, Adaptační skupiny atd.). Pokud jde o výdaje související s pomocí občanům a firmám zvládnout vysoký nárůst cen, ty dosáhly 22,8 mld. Kč z celkových neinvestičních transferů podnikatelům. Patří sem zavedení a realizace tzv. úsporného tarifu, tj. státního příspěvku na částečnou úhradu vysokých cen energií (elektřina + plyn) pro domácnosti (17,4 mld. Kč) a odpuštění poplatku za OZE u domácností a firem (4,65 mld. Kč) a také podpora podniků v energeticky náročných odvětvích (0,8 mld. Kč). Detailní náhled na výdaje čerpané v souvislosti s covidem-19, konfliktem na Ukrajině a pomocí s růstem cen zobrazují tabulky č. 16, 17 a 18 v sešitu G.

Převážnou většinu (96,6 %) celkových neinvestičních transferů podnikatelům poskytly kapitoly Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo dopravy, Ministerstvo zemědělství a Technologická agentura České republiky.

Schválený rozpočet neinvestičních transferů podnikatelům kapitoly **Ministerstvo průmyslu a obchodu** na rok 2022 ve výši 78,7 mld. Kč byl v průběhu roku zvýšen o 15,7 mld. Kč na 94,4 mld. Kč. Ve skutečnosti bylo poskytnuto **59,7 mld. Kč**, tj. 63,2 % rozpočtu po změnách při meziročním poklesu o 8,1 mld. Kč (o 12,0 %). Pokles byl ovlivněn, jak již bylo uvedeno výše, vysokou základnou v roce 2021 výdajů spojených s epidemií covid-19 (dosáhly 31,3 mld. Kč). Protisměrně a zároveň nově působily v roce 2022 výdaje spojené s kompenzacemi souvisejícími s nárůstem cen energií, jak je uvedeno dále.

Tabulka č. 69: Neinvestiční transfery podnikatelům v kapitole Ministerstvo průmyslu a obchodu (mil. Kč)

MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU	Skutečnost	Rozpočet 2022		Skutečnost	Plnění	Index	Rozdíl skut.
	2021	schválený	po změnách	2022	v %	2022/2021	2022-2021
	1	2	3	4	4:3	4:1	4-1
Neinvestiční transfery podnikatelům	67 822	78 744	94 406	59 679	63,2	88,0	-8 143
v tom:							
Dotace na obnovitelné zdroje energie	26 037	21 000	21 033	22 224	105,7	85,4	-3 813
Úsporný tarif - státní příspěvek			18 217	17 355	95,3		17 355
Úsporný tarif - odpuštění poplatků na podporu OZE		4 600	4 650	4 650	100,0		4 650
Výzkum a vývoj a inovace	3 410	5 943	5 012	4 494	89,7	131,8	1 084
Operační program podnikání a inovace pro konkurenceschopnost	3 748	5 000	2 055	2 720	132,4	72,6	-1 028
Útlum hornictví	1 848	505	805	1 813	225,3	98,1	-36
OKD - začlenění do s.p. DIAMO	2 316	100	1 110	1 540	138,8	66,5	-775
Odstraňování následků těžby uranu v oblasti Stráž p. Ralskem	1 131	1 228	1 261	1 419	112,6	125,4	288
Záruka "COVID"	27 990	3 000	2 291	1 187	51,8	4,2	-26 803
Podpora zvýšených nákladů za energie		30 000	29 925	832	2,8		832
Kompenzace nepřímých nákladů odvětví s rizikem úniku uhlíku	1 065		776	772	99,5	72,5	-292
Dotace společnosti Hyundai a strategické investiční akce				380			380
Úhrady z vydobytých nerostů-ekolog. dotace podle horního zákona	115	121	115	115	99,7	100,0	
Živelné pohromy	93			76		81,6	-17
Dotace na správu skládek pro s.p. DIAMO	37	40	40	40	100,0	107,7	3
Výdaje aparátu MPO	17			35		201,2	18
Program úspor energie - EFEKT	13	78	50	18	36,7	139,9	5
Národní plán obnovy ČR		7 111	7 066	7			7
INOSTART - program záruk za úvěry začínajícím podnikatelům	1			1		61,9	
Výdaje na administraci a supervizi strateg. prům. zón PPNi	1		0			0,0	-1
Rámcový komunitární program pro konkurenceschopnost a inovace		19					

Nejvýznamnější běžné transfery podnikatelům směřované z rozpočtu Ministerstva průmyslu a obchodu byly z hlediska struktury ukazatelů členěny následujícím způsobem.

Dotace na obnovitelné zdroje energie

Dotace na obnovitelné zdroje energie (OZE) hrazené z prostředků státního rozpočtu jsou určeny k zajištění přiměřenosti finančních nákladů na provozní podporu pro OZE a další podporované zdroje energie pro spotřebitele energií, přiměřenosti výše příslušné části regulované ceny elektřiny pro domácnosti, podnikatele a průmyslové výrobce a tím zabezpečení konkurenceschopnosti ekonomiky ČR. Dotace tvoří základní část financování provozní podpory poskytované výrobcům OZE a toto opatření a nástroj slouží k plnění závazných cílů ČR, které vyplývají z legislativy EU (směrnice EP a Rady č. 2009/28/ES). Neposkytnutím dotace by hrozilo riziko nesplnění cílů pro ČR v oblasti energie z OZE a tedy i riziko zahájení řízení o porušení Smlouvy o fungování EU.

Dotace je poskytována v souladu se zákonem č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Vláda stanovuje svým nařízením podle ustanovení § 28 odst. 3 zákona č. 165/2012 Sb., ve znění zákona č. 131/2015 Sb., na příslušný rok prostředky státního rozpočtu pro poskytnutí dotace na podporu elektřiny a provozní podporu tepla a náklady na kompenzaci podle § 28a zákona. Rozpočet po změnách na rok 2022 byl pro tento dotační titul stanoven ve výši 21,0 mld. Kč. Podle § 29 zákona č. 165/2012 Sb., ve znění pozdějších předpisů, poskytovalo Ministerstvo průmyslu a obchodu v roce 2022 předmětnou dotaci operátorovi trhu čtvrtletně na základě jeho žádosti předložené do konce měsíce následujícího po ukončení čtvrtletí. Ministerstvo operátorovi trhu pak do konce dalšího měsíce poukázalo jednu čtvrtinu částky uvedené v nařízení vlády. Operátorovi trhu, společnosti OTE Praha, a.s. byla Ministerstvem průmyslu a obchodu v souladu se zákonnou úpravou vyplacena neinvestiční dotace na obnovitelné zdroje energie za 4. čtvrtletí roku 2021 v únoru roku 2022 a za 1. až 3. čtvrtletí roku 2022 v průběhu roku 2022. Skutečně čerpané prostředky tak dosáhly výše 22,2 mld. Kč (nároky zapojeny částkou 1,2 mld. Kč).

Úsporný tarif – státní příspěvek

Úsporný tarif bylo vládní opatření, které se skládalo ze dvou částí - státního příspěvku a odpuštění poplatku na podporu obnovitelných zdrojů energie. Úsporný tarif pomáhal domácnostem a podnikatelům zmírnit dopad vysokých cen energií a uplatňoval se od 1. 10. do 31. 12. 2022. Příspěvek se promítal v nastavených zálohách. Na státní příspěvek dosáhla každá domácnost, která měla uzavřenou smlouvu s dodavatelem elektřiny. Výše příspěvku (3 500 Kč nebo 2 000 Kč) se odvíjela od distribuční sazby, ve které domácnost

elektrinu odebírala. Příspěvek nebyl poskytnut na víkendový tarif D61d ani na tarif D27d (elektromobilita). Státní příspěvek byl poskytnut také těm živnostníkům, kteří měli uzavřeny klasické tarify pro domácnosti, tedy takzvané děčkové tarify – D01d, D02d a podobně. Nerozlišovalo se, jestli měl smlouvu s dodavatelem uzavřenou živnostník nebo ne. Rozlišovalo se, k čemu zákazník daný prostor využíval. Pokud byl prostor u distributora veden jako provozovna (sazby typu „C“), tak se na něj státní příspěvek nevztahoval, byly však odpuštěny poplatky za obnovitelné zdroje energií. Rozpočet po změnách státního příspěvku na úsporný tarif ve výši 18,2 mld. Kč byl čerpán v částce 17,4 mld. Kč, tj. na 95,3 %.

Úsporný tarif - odpuštění poplatků na podporu OZE

Součástí vládních opatření proti rostoucím cenám energií je od 1. 10. 2022 i odpuštění poplatku na podporované zdroje energií (POZE, jde o vodní, sluneční, větrné elektrárny, biomasu, bioplyn nebo biologicky rozložitelný komunální odpad). Odpuštění poplatků na POZE se týkalo všech zákazníků (domácností i podnikatelů), kteří měli odběrné místo na elektrinu a platí až do konce roku 2023. Domácnosti i firmy tak ušetřily zhruba 599 korun za každou spotřebovanou MWh elektřiny. Rozpočet po změnách ve výši 4,65 mld. Kč byl v plné výši vyčerpán.

Podpora výzkumu, vývoje a inovací

Neinvestiční transfery podnikatelům na účelovou a institucionální podporu výzkumu, vývoje a inovací celkem činily v rozpočtu po změnách 5,0 mld. Kč a čerpány byly ve výši 4,5 mld. Kč. Prostředky byly použity na zabezpečení realizace vyhlášených (národních) programů na podporu výzkumu, vývoje a inovací.

Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (OP PIK)

Program byl schválen usnesením vlády č. 581/2014 a Evropskou komisí dne 29. dubna 2015 a je klíčovým nástrojem pro podporu českých podnikatelů k dosažení rozvoje výzkumných, vývojových a inovačních kapacit. Zprostředkujícím subjektem pro dotační tituly OP PIK je od 1. 6. 2016 Agentura pro podnikání a inovace (API). Operační program je zaměřen na zvýšení inovační výkonnosti podniků, využití výsledků průmyslového výzkumu a experimentálního vývoje a rozvoj podnikání a konkurenceschopnosti malých a středních podniků. Dále podporuje aktivity vedoucí ke snižování energetické náročnosti podnikatelského sektoru, činnosti směřující ke zvyšování podílu energie z obnovitelných zdrojů, rozvoj distribučních sítí a uplatnění nových technologií v energetice. Mezi další podporované oblasti patří rozšíření vysokorychlostních přístupových sítí k internetu a rozvoj informačních a komunikačních technologií. Program se skládá z 5 prioritních os. Čtyři prioritní osy (*Rozvoj výzkumu a vývoje pro inovace, Rozvoj podnikání a konkurenceschopnosti malých a středních podniků, Účinné nakládání energií, rozvoj energetické infrastruktury a obnovitelných zdrojů energie, Rozvoj vysokorychlostních přístupových sítí k internetu a informačních a komunikačních technologií*) jsou dále rozděleny na specifické cíle, v jejichž rámci je stanoveno 24 programů podpory. Prioritní osa 5 *Technická pomoc* je určena jen pro podporu řízení a implementaci operačního programu. Program je podporován z Evropského fondu pro regionální rozvoj ve výši 85 % výdajů, české spolufinancování činí 15 %. Rozpočet po změnách ve výši 2,1 mld. Kč byl čerpán v částce 2,7 mld. Kč, tj. na 132,4 % (nároky kryto 0,7 mld. Kč). Meziročně byly tyto výdaje nižší o 1,0 mld. Kč.

Útlum hornictví (zahlazování následků hornické činnosti)

Neinvestiční dotace na zahlazování následků hornické činnosti (ZNHČ) byly v roce 2022 poskytnuty v celkové výši 1,8 mld. Kč. Z toho dotace na likvidační práce, sanační a rekultivační práce dosáhly 1,6 mld. Kč a mandatorní sociálně zdravotní dávky 248 mil. Kč. Útlum uhelného hornictví probíhal v roce 2022 na příslušných lokalitách v souladu s usnesením vlády č. 1128/2003, kterým byl schválen program dokončení restrukturalizace uhelného hornictví, a usnesením vlády č. 1584/2009, kterým byly aktualizovány potřeby státních podniků DIAMO a Palivový kombinát Ústí na zajištění realizace zahlazování následků hornické činnosti a odstraňování ekologických škod v roce 2010 a následujících letech. Poskytnuté finanční prostředky byly čerpány a použity v souladu s vydanými rozhodnutími Ministerstva průmyslu a obchodu a se „Zásadami pro přípravu, schvalování, realizaci a financování procesu ZNHČ a pro poskytování, čerpání a kontrolu dotací ze státního rozpočtu na proces ZNHČ a na účely předem schválené vládou a zákonem č. 154/2002 Sb., o přechodném financování některých sociálně zdravotních dávek horníků“.

Rozhodující objem prací procesu ZNHČ byl realizován u s.p. DIAMO se sídlem ve Stráži pod Ralskem, a to převážně v oblasti sanace a likvidace následků po bývalé chemické těžbě uranu ve Stráži pod Ralskem, na

sanace skládek, povrchových areálů, na likvidace vrtů, na zajištění hlavních důlních děl a kontrolu stavu zlikvidovaných důlních děl, na provoz čistíren důlních vod, na čerpání a čištění důlních vod a rekultivace odkališť a odvalů a na monitoring oblastí uranového a rudného hornictví. Sanační a likvidační práce byly v roce 2022 realizovány převážně v lokalitách Příbram, Dolní Rožinka a Ostrava. (Pozn.: Palivový kombinát Ústí je od 1. 1. 2022 odštěpným závodem státního podniku DIAMO.)

OKD, a.s. – začlenění do s.p. DIAMO

DIAMO, státní podnik, se sídlem ve Stráži pod Ralskem je organizací, která realizuje zahlazování následků hornické činnosti po těžbě uranu, rud a části uhelného hornictví v České republice. Dle rozhodnutí vlády tento podnik převzal k 1. 1. 2021 utlumované doly Lazy, Dukla, Staříč a Frenštát, v souladu se smlouvou o koupi části závodu OKD. DIAMO tím zároveň převzalo náklady související s útlumem dolů a zahlazováním následků hornické činnosti. Celkové náklady na útlum OKD v letech 2020–2035 byly vyčísleny na 15,6 mld. Kč (vč. nákladů na zajišťování báňské záchranné služby a státního příspěvku uvolňovaným zaměstnancům). V roce 2022 bylo na tento účel vynaloženo 1,5 mld. Kč s využitím nároků z nespotřebovaných výdajů (0,4 mld. Kč).

Odstraňování následků těžby uranu v oblasti Stráž p. Ralskem

V souladu s usnesením vlády č. 655 ze dne 18. září 2017 je zajišťována úhrada nákladů a výdajů spojených s řešením důsledků po chemické těžbě uranu a souvisejících činnostech v oblasti Stráže pod Ralskem. Dotace je poskytována státnímu podniku DIAMO. Ve Stráži pod Ralskem se uran těžil v letech 1967 až 1996. Chemickou těžbou tam bylo kontaminováno přes 370 milionů metrů krychlových podzemních vod na ploše 27 kilometrů čtverečních. Tato kontaminace přímo ohrožovala rozsáhlou zásobárnu pitných vod v severních Čechách. Základem zahlazování následků chemické těžby je sanace horninového prostředí, likvidace neprovozovaných a nepotřebných vrtů a revitalizace ploch zasažených těžební aktivitou. Likvidace následků těžby uranu byla zahájena v roce 1996, kdy byla uvedena do provozu stanice likvidace kyselých roztoků, díky níž se podařilo stabilizovat kontaminované zbytkové roztoky a zabránit jejich šíření. Jedná se dotační titul zahájený v roce 2019. Rozpočet po změnách v roce 2022 ve výši 1,3 mld. Kč byl čerpán v částce 1,4 mld. Kč, tj. na 112,6 % (překročení rozpočtu bylo kryto nároky v částce 0,2 mld. Kč).

Záruka „Covid“

Tento ukazatel v sobě zahrnoval prostředky určené na pomoc při řešení dopadů protiepidemických opatření. Po jeho vysokém čerpání v předchozím roce 2021 (28,0 mld. Kč) došlo v roce 2022 k jeho výraznému snížení, když na výdaje spojené s epidemií covid-19 bylo čerpáno pouze 1,2 mld. Kč při rozpočtu po změnách ve výši 2,3 mld. Kč. Šlo například o programy Covid Ošetřovné pro OSVČ, Covid Kultura, Covid Nájemné, Covid Nepokryté náklady, Covid Adventní/Vánoční trhy apod. Detailní náhled na výdaje čerpané v souvislosti s covidem-19 zobrazuje tabulka č. 16 v sešitu G.

Podpora zvýšených nákladů za energie

Vláda usnesením č. 876 ze dne 19. října 2022 schválila aktualizaci Programu podpory na zvýšené náklady na zemní plyn a elektřinu v důsledku mimořádně prudkého růstu jejich cen pro podnikatele s předpokládanou alokací až 30 miliard korun. Cílem Programu bylo zmírnit důsledky růstu cen zemního plynu a elektřiny na provozní schopnosti a možnosti podnikatelů, zabránit dalšímu zhoršování jejich podnikatelské situace a postavení na trhu, zvýšit jejich likviditu a vytvořit předpoklady pro zachování a ozdravení jejich podnikatelských aktivit. Oprávněnými žadateli byly, resp. jsou podnikatelé působící v oblasti zemědělství, lesnictví, těžbě a dobývání a zpracovatelském průmyslu s připojením k distribuční soustavě vysokého napětí nebo velmi vysokého napětí, nebo které jsou odběrným místem plynu s roční spotřebou nad 630 MWh. Rozpočet po změnách v částce 29,9 mld. Kč byl do konce roku 2022 čerpán pouze ve výši 0,8 mld. Kč, nečerpané prostředky budou využity v roce 2023 jako nároky z nespotřebovaných výdajů.

Kompenzace nepřímých nákladů odvětví s rizikem úniku uhlíku

Únik uhlíku označuje situaci, která může nastat v některých odvětvích výroby, pokud náklady na elektřinu průmyslovým subjektům vzrostou vlivem rostoucí ceny povolenek na emise skleníkových plynů do té míry, že jejich provoz bude na území členského státu EU ukončen a výroba se přesune do zemí s nižšími provozními náklady, tedy do zemí kladoucích menší důraz na snižování emisí. V důsledku tohoto vývoje by pak došlo ke zvýšení globálních emisí skleníkových plynů. Účelem vyplácení finančních kompenzací průmyslovým

subjektům v odvětvích, která jsou energeticky náročná, je předejít tomuto riziku. Vláda svým nařízením určila částku ze státního rozpočtu vyčleněnou na tento účel pro rok 2022 ve výši 0,8 mld. Kč, čerpána byla ve výši 0,8 mld. Kč, tj. na 99,5 %.

Dotace společnosti Hyundai a strategické investiční akce

Cílem dotací na strategické investiční akce je i nadále zajistit atraktivní investiční prostředí a udržet mezinárodní konkurenceschopnost České republiky v přílivu zahraničních investic. Zákon č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách, umožňuje tzv. strategickým investorům v České republice získat podporu na rozvoj svého projektu v rámci investiční pobídky až do výše 10 % resp. 12,5 % uznatelných nákladů při splnění určitých podmínek. Rozpočet na rok 2022 nebyl stanoven, podpora byla poskytnuta v celkovém objemu 0,4 mld. Kč (plně kryto nároky) dvěma společnostem - Nexen Tire Europe s.r.o. (Nexen Tire Corporation) ve výši 250 mil. Kč, Yanfeng International Automotive Technology Czechia s.r.o. ve výši 130 mil. Kč. Do konce roku 2022 byli registrováni tito strategičtí investoři: Nexen Tire Europe s.r.o. (Nexen Tire Corporation), Mobis Automotive System Czech s.r.o. (HYUNDAI MOBIS Co. Ltd.), Yanfeng International Automotive Technology Czechia s.r.o. (pův. název Yanfeng Czechia Automotive Interior Systems s.r.o.), Robert Bosch, spol. s r.o., Schaeffler Production CZ s.r.o. (pův. název INA Lanškroun s.r.o.), BMW Mobility Development Center s.r.o. (BMW Vertriebs GmbH) a Oncomed manufacturing a.s.

Úhrady z vydobytých nerostů - ekologická dotace podle horního zákona

Ekologická dotace je poskytována v souladu se zákonem č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů. V návaznosti na metodiku finančních toků úhrady za vydobyté nerosty odvádějí obvodní báňské úřady příslušné finanční prostředky rovným dílem přímo na příjmové účty kapitol Ministerstvo průmyslu a obchodu a Ministerstvo životního prostředí. Na příjmový účet Ministerstva průmyslu a obchodu byly v roce 2022 zaslány prostředky v celkové výši 115 mil. Kč, které byly návazně přes výdajový účet poukázány ve stejné výši podnikatelům k využití k nápravě škod na životním prostředí po hornické činnosti, zejména na sanaci a rekultivaci dolů, odvalů a dalších území dotčených hornickou činností. Prostředky byly poskytnuty státnímu podniku DIAMO.

Na ostatní programy kapitoly Ministerstvo průmyslu a obchodu byly vynaloženy menší částky nebo nebyly čerpány vůbec.

V kapitole **Ministerstvo práce a sociálních věcí** byly v roce 2022 poskytnuty neinvestiční transfery podnikatelům v celkovém objemu **12,1 mld. Kč**, tj. 109,0 % rozpočtu po změnách, při meziročním poklesu o 23,8 mld. Kč. Výrazné snížení objemu oproti předchozímu roku bylo ovlivněno vysokou základnou roku 2021 výdajů spojených s epidemií covid-19, které v roce 2021 dosáhly celkem 26,3 mld. Kč, zatímco v roce 2022 byly pouze ve výši 1,4 mld. Kč (podpora zaměstnanosti). Největší část prostředků byla vynaložena na transfery poskytované podle zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, na příspěvek zaměstnavatelům zaměstnávajícím více než 50 % občanů se změněnou pracovní schopností – celkem 9,1 mld. Kč (o 0,8 mld. Kč více než v předchozím roce). Na aktivní politiku zaměstnanosti bylo vynaloženo 2,4 mld. Kč (o 23,9 mld. Kč méně než v roce 2021). Z toho na cílené programy k řešení zaměstnanosti bylo podnikatelům vyplaceno 1,7 mld. Kč (meziročně o 23,7 mld. Kč méně) a na tvorbu společensky účelných pracovních míst 0,4 mld. Kč (meziročně o 0,1 mld. Kč více). Na transfery podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, bylo vynaloženo 146 mil. Kč (v roce 2021 to bylo 608 mil. Kč), když prostředky byly transferovány převážně domovům pro osoby se zdravotním postižením a domovům se zvláštním režimem (40 mil. Kč) a na tísňovou péči (33 mil. Kč). Z celkových dotací podnikatelům bylo vynaloženo v rámci Operačního programu Zaměstnanost 2014+ celkem 1,2 mld. Kč. Z tuzemských zdrojů bylo kryto celkem 11,0 mld. Kč a ze zahraničních zdrojů (EU) 1,1 mld. Kč.

Ministerstvo dopravy dotovalo podnikatelé částkou **5,9 mld. Kč**, meziročně o 4,8 mld. Kč vyšší. Rozpočet po změnách byl překročen o 1,7 %, když nároky byly zapojeny v částce 0,4 mld. Kč. Největší vynaloženou položkou byla úhrada ztráty ze závazku veřejné služby ve veřejné drážní osobní dopravě v dosažené výši 5,4 mld. Kč (§ 2294). Do konce roku 2021 byl tento výdaj evidován na položce 5193 Výdaje na dopravní územní obsluhu (5,5 mld. Kč v roce 2021, položka 5193 od roku 2022 zrušena). Souvisel se skutečností, že Ministerstvo dopravy vyrovnává dopravcům ztrátu způsobenou plněním státem objednaného dopravního výkonu, a to podle „Smluv o závazku veřejné služby v drážní osobní dopravě ve veřejném zájmu na zajištění dopravních potřeb státu“, uzavřených mezi dopravci a Ministerstvem dopravy. Příspěvek na provoz veřejné

železniční dopravy dosáhl 214 mil. Kč, na silniční dopravu 192 mil. Kč a na civilní leteckou dopravu 79 mil. Kč (včetně zabezpečení letového provozu). Na výdaje související s epidemií covid-19 bylo vynaloženo celkem 192 mil. Kč (v roce 2021 to bylo 841 mil. Kč), převážně šlo o podporu podnikatelů v pravidelné autobusové dopravě - podpora v rámci programu COVID-Bus.

V kapitole **Ministerstvo zemědělství** byly na neinvestiční transfery podnikatelům rozpočtovány prostředky ve výši 3,7 mld. Kč. Rozpočtovými opatřeními byl rozpočet zvýšen o 1,4 mld. Kč na 5,2 mld. Kč, což bylo ovlivněno zejména navýšením prostředků na podporu lesního hospodářství. Ve skutečnosti bylo na neinvestiční transfery podnikatelům vynaloženo celkem **5,6 mld. Kč** při plnění rozpočtu na 108,1 % (nároky kryto 1,5 mld. Kč). Meziročně tyto výdaje klesly o 0,5 mld. Kč, tj. o 8,6 %.

Neinvestiční podpory transferované podnikatelům byly v roce 2022 rozpočtovány a čerpány takto:

Tabulka č. 70: Neinvestiční transfery podnikatelům v kapitole Ministerstvo zemědělství (mil. Kč)

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ	Skutečnost 2021	Rozpočet 2022		Skutečnost 2022	Plnění v %	Index 2022/2021	Rozdíl skut. 2022-2021
		schválený	po změnách				
	1	2	3	4	4:3	4:1	4:1
Neinvestiční transfery podnikatelům	6 096	3 735	5 154	5 570	108,1	91,4	-526
v tom:							
Podpora agropotravinářského komplexu	1 833	1 646	1 823	1 737	95,3	94,7	-96
Podpora lesního hospodářství	3 673	1 866	2 791	3 107	111,3	84,6	-566
Podpora vodního hospodářství	305	0	246	431	175,6	141,5	126
Zemědělský a lesnický výzkum, vývoj a inovace	234	224	244	244	100,2	104,4	10
Ostatní neinvestiční transfery	51	0	51	50	98,0	98,0	-1

Ve prospěch podnikatelů působících v **agropotravinářském komplexu** bylo Ministerstvem zemědělství transferováno celkem 1,7 mld. Kč a prostředky byly poskytnuty převážně jako dotační programy podle zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, na základě kterého jsou každoročně schvalovány Zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací. Prostředky směřovaly především k podpoře podnikání a restrukturalizace v zemědělství a potravinářství, na udržování výrobního potenciálu zemědělství, zemědělský půdní fond a mimoprodukční funkce zemědělství a k podpoře aktivit na udržování a zlepšování genetického potenciálu hospodářských zvířat, osiv a sádí. Z celkové výše podpor do agrokompexu činily dotační programy zemědělství, poskytované podle zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, 22 mil. Kč a dotace Podpůrnému a garančnímu rolnickému a lesnickému fondu (PGRLF) částku 1,7 mld. Kč. Vinařskému fondu byla vyplacena dotace 39 mil. Kč a na Operační program Rybářství 2014+ bylo čerpáno 7 mil. Kč. Na podporu **lesního hospodářství** bylo vynaloženo 3,1 mld. Kč (o 0,6 mld. Kč méně než v předchozím roce), z toho 0,2 mld. Kč bylo poskytnuto na kompenzace škod způsobených kůrovcovou kalamitou (v roce 2021 to bylo 1,1 mld. Kč). Ve prospěch **vodního hospodářství** bylo poskytnuto 431 mil. Kč, a to především na úpravy vodohospodářsky významných a vodárenských toků, na vodní díla v zemědělské krajině a na úpravy drobných vodních toků. Na podporu **výzkumu, vývoje a inovací v zemědělství a lesnictví** šlo 244 mil. Kč (o 10 mil. Kč více než v roce 2021). Na výdaje spojené s epidemií covid-19 nebyly v roce 2022 čerpány žádné prostředky (v předchozím roce 2021 bylo v rámci Programu Agricovid Potravinářství celkem čerpáno 706 mil. Kč, vč. 500 mil. Kč poskytnutých PGRLF).

Technologická agentura České republiky poskytla podnikatelům neinvestiční transfery ve výši **2,8 mld. Kč**, což představovalo 90,9 % rozpočtu po změnách a meziroční pokles o 0,1 mld. Kč, tj. o 4,5 %. Prostředky byly určeny na dotační programy vybraných projektů aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje v rámci programů *Efekt* - Vývoj inovativních systémů pro efektivní akumulaci energie, *SIGMA* – program na podporu VVal napříč obory orientovaný na potřeby společnosti a hospodářství, *ZÉTA* – program podpory začínající výzkumné generace v inovačních aktivitách a kultuře rovných příležitostí, *ÉTA* – program na podporu inovačního potenciálu společenských věd, humanitních věd a umění, *THÉTA* – program na modernizaci energetického sektoru, včetně výzkumu ve veřejném zájmu a energetických strategií, *BETA2* - program veřejných zakázek v aplikovaném výzkumu a inovacích pro potřeby státní správy, *GAMA2* - program na podporu ověřování výsledků výzkumu a vývoje z hlediska jejich praktického uplatnění a na přípravu jejich následného komerčního využití, *TREND* – program zaměřený na zvýšení mezinárodní konkurenceschopnosti podniků rozšířením jejich trhů v zahraničí, *Národní centra kompetence* – podpora vzniku a činnosti center výzkumu, vývoje a inovací v progresivních oborech s vysokým aplikačním potenciálem, *DELTA 2* – podpora

mezinárodní spolupráce na poli výzkumu, vývoje a inovací, *Prostředí pro život, KAPPA a DOPRAVA 2020+*. Podnikatelům – právnickým osobám bylo poskytnuto téměř 2,8 mld. Kč, fyzickým osobám pak 19 mil. Kč.

Ostatní kapitoly se na neinvestičních transferech podnikatelům podílely v menší míře.

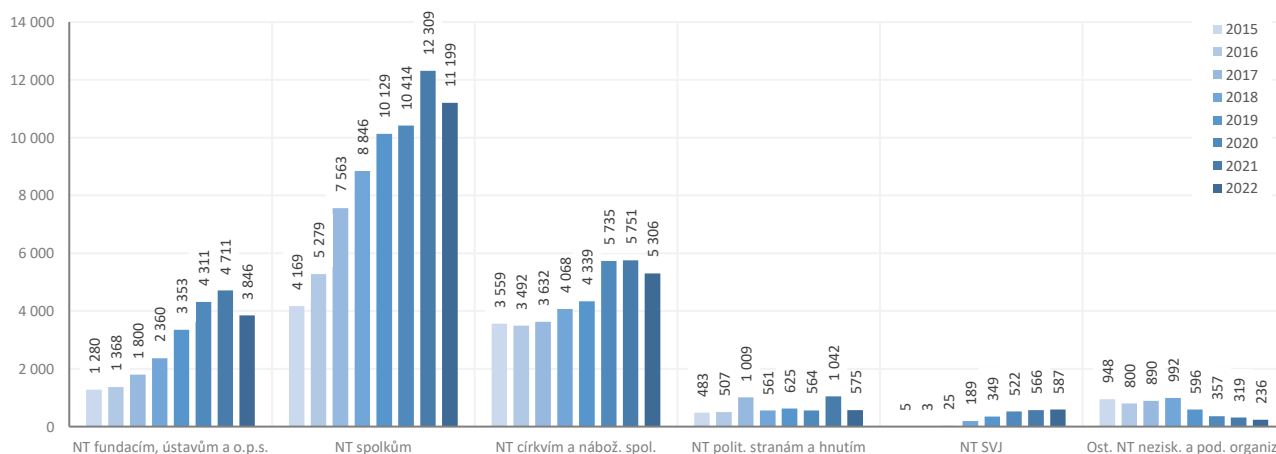
3.4.2 Neinvestiční transfery neziskovým a podobným osobám

Rozpočet neinvestičních transferů neziskovým a podobným osobám na rok 2022 byl původně schválen ve výši 16,3 mld. Kč. V souvislosti s vysokým nárůstem cen a válečným konfliktem na Ukrajině byl jejich plán navýšen o 1,8 mld. Kč změnou zákona o státním rozpočtu. U kapitoly Ministerstvo práce a sociálních věcí došlo k nárůstu rozpočtu o 1,2 mld. Kč a týkal se zejména sociální péče a pomoci manželství a rodinám (+590 mil. Kč), sociálních služeb v oblasti sociální péče (+350 mil. Kč) a transferů spolufinancovaných z prostředků EU a FM (+250 mil. Kč). U kapitoly Národní sportovní agentura se navýšil objem prostředků o 440 mil. Kč pro sportovní organizace na provoz sportovišť v návaznosti na významný inflační růst běžných nákladových položek a k podpoře významných sportovních akcí. Po promítnutí novely schválený rozpočet neinvestičních transferů neziskovým a podobným osobám na rok 2022 dosáhl výše **18,0 mld. Kč**, tj. o 1,4 mld. Kč více než novelizovaný rozpočet roku 2021, ovšem proti skutečnosti roku 2021 byl nižší o 6,7 mld. Kč, tj. o 26,9 %. Z celkového objemu bylo téměř 87,3 % prostředků součástí rozpočtu kapitol Ministerstvo práce a sociálních věcí, Národní sportovní agentura, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstvo kultury. Podpora cílila především na tělovýchovu a sport, na volnočasové aktivity dětí a mládeže, na církevní školy a školská zařízení, na výzkum a vývoj, sociální služby, na odborné sociální poradenství, zachování a obnovu kulturních památek a na divadelní a hudební aktivity.

Neinvestiční transfery neziskovým a podobným osobám dosáhly 21,7 mld. Kč (-3,0 mld. Kč, tj. -11,9 %) při plnění rozpočtu po změnách na 102,8 %. Na zmíněném poklesu se nejvíce podílely výdaje kapitoly Ministerstvo práce a sociálních věcí (-1,6 mld. Kč) zejména prostředky v rámci OP Zaměstnanost 2014+ (-1,3 mld. Kč). V souvislosti s řešením epidemie covid-19 kapitoly poskytly neziskovým a podobným osobám celkem 201 mil. Kč (-3,6 mld. Kč) a v souvislosti s válečným konfliktem na Ukrajině uvolnily 588 mil. Kč (bez údajů evidovaných v utajeném režimu). Sumarizované výstupy dopadů opatření souvisejících s řešením epidemie covid-19 a s válečným konfliktem na Ukrajině jsou součástí sešitu G.

Následující graf znázorňuje vývoj uskutečněných neinvestičních transferů neziskovým a podobným osobám dle jednotlivých rozpočtových položek v letech 2015 až 2022.

Graf č. 31: Neinvestiční transfery neziskovým a podobným osobám v letech 2015-2022 (mil. Kč)

Následující tabulka uvádí čerpání neinvestičních transferů neziskovým a podobným osobám podle jednotlivých rozpočtových položek a kapitol v roce 2022 a srovnání s rokem 2021.

Tabulka č. 71: Neinvestiční transfery neziskovým a podobným osobám (mil. Kč)

NEINVESTIČNÍ TRANSFERY NEZISKOVÝM A PODOBNÝM OSOBÁM	Skutečnost 2021	Rozpočet 2022		Skutečnost 2022	% plnění	Index 2022/2021	Rozdíl 2022-2021
		schválený	po změnách				
	1	2	3	4	5 = 4:3	6 = 4:1	7 = 4-1
Neinvestiční transfery neziskovým a podobným osobám - v tom:	24 699	18 047	21 151	21 748	102,8	88,1	-2 950
obecně prospěšným společností - z toho:	4 711	2 875	3 561	3 846	108,0	81,6	-865
Ministerstvo práce a sociálních věcí	2 810	1 784	2 049	2 082	101,6	74,1	-728
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	390	87	265	363	136,9	93,2	-27
Ministerstvo pro místní rozvoj	317	196	309	329	106,3	103,7	12
Ministerstvo kultury	343	261	240	267	111,0	77,7	-77
Úřad vlády České republiky	230	163	181	236	130,1	102,6	6
Ministerstvo zahraničních věcí	184	175	189	215	114,2	117,0	31
Ministerstvo vnitra	63	54	112	129	115,5	203,5	66
Ministerstvo životního prostředí	60	0	60	99	165,8	164,7	39
spolkům - z toho:	12 309	9 109	11 069	11 199	101,2	91,0	-1 110
Národní sportovní agentura	5 844	4 830	4 830	5 438	112,6	93,1	-405
Ministerstvo práce a sociálních věcí	3 342	2 846	3 718	3 039	81,7	90,9	-303
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	1 251	542	1 039	1 207	116,2	96,4	-45
Ministerstvo kultury	430	266	466	336	72,0	78,1	-94
Ministerstvo pro místní rozvoj	302	0	212	287	135,8	95,2	-15
Ministerstvo průmyslu a obchodu	400	8	182	183	100,2	45,6	-218
Ministerstvo zdravotnictví	159	126	126	154	122,8	96,9	-5
Ministerstvo životního prostředí	103	42	90	126	141,2	123,2	24
Ministerstvo vnitra	91	128	117	99	84,1	108,1	7
Ministerstvo zemědělství	143	109	63	91	144,7	63,9	-52
církvím a náboženským společností - z toho:	5 751	4 303	4 882	5 306	108,7	92,3	-446
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	2 511	2 554	2 653	2 853	107,5	113,6	342
Ministerstvo kultury	1 311	1 170	1 151	1 151	100,0	87,8	-160
Ministerstvo práce a sociálních věcí	1 047	266	539	523	97,1	50,0	-524
Ministerstvo pro místní rozvoj	404	0	223	393	176,0	97,1	-12
Ministerstvo zemědělství	209	205	85	154	180,8	73,9	-55
Ministerstvo zahraničních věcí	126	95	117	116	99,8	92,3	-10
politickým stranám a hnutím (VPS)	1 042	593	593	575	97,0	55,2	-467
společenstvím vlastníků jednotek	566	0	523	587	112,3	103,6	20
ostatním neziskovým apod. osobám - z toho:	319	1 167	523	236	45,1	73,8	-83
Ministerstvo práce a sociálních věcí	242	1 140	449	164	36,6	67,8	-78

Neinvestiční transfery obecně prospěšným společností

Neinvestiční transfery obecně prospěšným společností dosáhly celkem **3,8 mld. Kč (-865 mil. Kč, tj. -18,4 %)** při plnění rozpočtu po změnách na 108,0 % (navýšeného listopadovou novelou o 462 mil. Kč).

Na meziročním poklesu se nejvíce podílela kapitola **Ministerstvo práce a sociálních věcí** s výdaji ve výši **2,1 mld. Kč (-728 mil. Kč, tj. -25,9 %)**, z nichž 450 mil. Kč (+31 mil. Kč) směřovalo na příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním pojištěním, 433 mil. Kč (+236 mil. Kč) na sociální péči a pomoc manželství a rodinám, 419 mil. Kč (-411 mil. Kč) na projekty spolufinancované z prostředků EU a FM (bez aktivní politiky zaměstnanosti), 292 mil. Kč (-355 mil. Kč) na služby sociální péče, 223 mil. Kč (-53 mil. Kč) na služby sociální prevence, 115 mil. Kč (-6 mil. Kč) na sociální poradenství, 111 mil. Kč (-2 mil. Kč) na sociální rehabilitaci a ostatní sociální péči a pomoc. Kapitola uvolnila 39 mil. Kč (-165 mil. Kč) na aktivní politiku zaměstnanosti – z toho 3 mil. Kč (-155 mil. Kč) připadlo na Cílený program na podporu zaměstnanosti Antivirus A+B v souvislosti s epidemií covid-19 a 26 mil. Kč (-7 mil. Kč) bylo cíleno projekty OP Zaměstnanost 2014+. Z celku uvolnila kapitola 109 mil. Kč v souvislosti s válečným konfliktem na Ukrajině, zejména na úhradu výdajů sociálních služeb souvisejících s pomocí osobám z území Ukrajiny (108 mil. Kč). Mezi nejvýznamnější příjemce patří např. Romodrom o.p.s., VČELKA sociální služby o.p.s., Tichý svět, o.p.s., Dobrá rodina o.p.s., Centrum pro dětský sluch Tamtam, o.p.s., atd.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy uvolnilo obecně prospěšným společností **363 mil. Kč** (-27 mil. Kč, tj. -6,8 %). Převážná část prostředků 227 mil. Kč (-47 mil. Kč) byla určena na nevýzkumné projekty spolufinancované v rámci OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+ (188 mil. Kč), OP Jan Amos Komenský

(22 mil. Kč) a Národního plánu obnovy ve výši 17 mil. Kč (výdaj související s epidemií covid-19). V rámci ostatních účelových dotací bylo poskytnuto 57 mil. Kč na podporu školního stravování a 46 mil. Kč na výzvu Jazykové kurzy a Adaptační skupiny 2022 v souvislosti s válečným konfliktem na Ukrajině. Největšími příjemci dotací byly tyto obecně prospěšné společnosti: Women for Women, Nadační fond Help Ukraine, MAS Šternbersko, o.p.s., yourchance, o.p.s., Nová škola, o.p.s., Člověk v tísni, o.p.s., a další.

Kapitola **Ministerstvo pro místní rozvoj** vyplatila **329 mil. Kč** (+12 mil. Kč, tj. +3,7 %). Nejvíce prostředků 196 mil. Kč (+15 mil. Kč) obdržela Horská služba, zejména na poskytování první pomoci, na provádění záchranných a pátracích akcí, na preventivní činnost apod. Na společné programy ČR a EU spolufinancované z rozpočtu EU bylo vyčleněno 122 mil. Kč, především v rámci Integrovaného regionální operačního programu 2014+ (121 mil. Kč).

Ministerstvo kultury uvolnilo **267 mil. Kč** (-77 mil. Kč, tj. -22,3 %), z toho připadlo 105 mil. Kč (-41 mil. Kč) na hudební činnost, 62 mil. Kč (-33 mil. Kč) na divadelní činnost, 44 mil. Kč na ostatní záležitosti kultury atd. Z celku kapitola poskytla 13 mil. Kč na výdaje související s epidemií covid-19 (Program Kulturní aktivity).

Úřad vlády ČR poskytl obecně prospěšným společnostem **236 mil. Kč** (+6 mil. Kč, tj. +2,6 %) především na program protidrogové politiky (229 mil. Kč).

Ministerstvo zahraničních věcí uvolnilo **215 mil. Kč** (+31 mil. Kč, tj. +17,0 %), z nichž připadlo 89 mil. Kč (+34 mil. Kč) na humanitární pomoc, 87 mil. Kč (-2 mil. Kč) na rozvojovou zahraniční pomoc, 19 mil. Kč (-3 mil. Kč) na ostatní zahraniční pomoc, 19 mil. Kč (+3 mil. Kč) na činnost ústředního orgánu v zahraniční službě. Z celku kapitola poskytla 20 mil. Kč na humanitární dotace pro o.p.s. ČLOVĚK V TÍSNI, MAGNA ČR a ADRA s využitím pro Ukrajinu.

Ministerstvo vnitra vyplatilo **129 mil. Kč** (+66 mil. Kč, tj. +103,5 %) zejména na azylový, migrační a integrační fond (69 mil. Kč) a na integraci cizinců (49 mil. Kč). V souvislosti s válečným konfliktem na Ukrajině kapitola uvolnila téměř 25 mil. Kč.

Kapitola **Ministerstvo životního prostředí** poskytla obecně prospěšným společnostem **99 mil. Kč** (+39 mil. Kč, tj. +64,7 %) na zlepšování stavu přírody a krajiny (76 mil. Kč), na zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží (14 mil. Kč) a na činnosti v ochraně životního prostředí (9 mil. Kč). Z celku kapitola uvolnila na projekty v oblasti OP Životní prostředí 89 mil. Kč. Nejvyšší částku čerpala Biosférická rezervace Dolní Morava o.p.s. na akci SZ Lednice, revitalizace zámeckého rybníka Lva památka UNESCO (52 mil. Kč).

Neinvestiční transfery spolkům

Neinvestiční transfery spolkům dosáhly **11,2 mld. Kč (-1,1 mld. Kč, tj. -9,0 %)** při plnění rozpočtu po změnách na 101,2 %.

Nejvyšší podporu v částce **5,4 mld. Kč (-405 mil. Kč, tj. -6,9 %)** poskytla kapitola **Národní sportovní agentura**, která uvolnila prostředky ve výši 3,4 mld. Kč (-349 mil. Kč) na rozvoj a podporu sportu, 1,8 mld. Kč na sportovní reprezentaci a 250 mil. Kč (-72 mil. Kč) na podporu významných sportovních akcí. Z celku kapitola poskytla téměř 64 mil. Kč (-744 mil. Kč) na výdaje související s epidemií covid-19, zejména program Restart sportu (63 mil. Kč).

Kapitola **Ministerstvo práce a sociálních věcí** uvolnila celkem **3,0 mld. Kč (-303 mil. Kč, tj. -9,1 %)** při plnění rozpočtu po změnách na 81,7 %. Nejvíce prostředků (1,1 mld. Kč, +827 mil. Kč) bylo poskytnuto na sociální péči a pomoc manželství a rodinám. Na meziročním poklesu se podílely výdaje na projekty spolufinancované z prostředků EU ve výši 1,0 mld. Kč (-774 mil. Kč), zejména v rámci OP Zaměstnanost 2014+. Kapitola uvolnila 316 mil. Kč (+10 mil. Kč) na zaměstnávání zdravotně postižených občanů, 186 mil. Kč (+4 mil. Kč) na sociální služby v oblasti sociální péče, 169 mil. Kč (-58 mil. Kč) na služby sociální prevence, 115 mil. Kč na sociální poradenství atd. Na významném poklesu se podílely také transfery na aktivní politiku zaměstnanosti v celkové výši 63 mil. Kč (-277 mil. Kč), z toho v rámci OP Zaměstnanost 2014+ bylo uvolněno 49 mil. Kč. Z celku kapitola poskytla 101 mil. Kč v souvislosti s válečným konfliktem na Ukrajině, zejména na úhradu výdajů sociálních služeb souvisejících s pomocí válečným uprchlíkům z Ukrajiny (98 mil. Kč). Významní příjemci dotací byli následující spolky: Za sklem o. s., Andělě Stromu života p. s., Sdružení TULIPAN z. s., Svaz měst a obcí České republiky, Sdružení pěstounských rodin z. s., Linka bezpečí z. s., Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých České republiky, Sdružení Neratov, z. s. atd.

Od kapitoly **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy** přijaly spolky **1,2 mld. Kč (-45 mil. Kč, tj. -3,6 %)** při plnění rozpočtu po změnách na 116,2 %. Úspěšní řešitelé projektů výzkumu a vývoje mimo programy spolufinancované z EU získali 509 mil. Kč (+59 mil. Kč). Na nevýzkumné projekty spolufinancované z rozpočtu EU byla určena částka 340 mil. Kč (-41 mil. Kč), z toho 307 mil. Kč v rámci OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+, 17 mil. Kč v rámci Národního plánu obnovy (výdaj související s epidemií covid-19) a 16 mil. Kč v rámci OP Jan Amos Komenský. Na podporu výzkumu v rámci OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+ bylo vynaloženo celkem 22 mil. Kč (-7 mil. Kč). Na využití volného času dětí a mládeže (vč. soutěží) směřovalo 213 mil. Kč (-150 mil. Kč). Důvodem meziročního poklesu bylo zajištění letních vzdělávacích kempů v roce 2021, které byly zaměřeny na snižování negativních dopadů epidemie covid-19 v rámci výzvy MŠMT „LETNÍ KEMPY 2021“ (-173 mil. Kč). Z ostatních účelových dotací bylo poskytnuto 89 mil. Kč na výzvu Jazykové kurzy a Adaptační skupiny 2022 v souvislosti s válečným konfliktem na Ukrajině. Mezi největší příjemce dotací patřily tyto spolky: CESNET, zájmové sdružení, Technologické centrum Praha, Junák – český skaut, z. s., Pionýr, z. s., Sdružení hasičů ČMS, Česká rada dětí a mládeže, ATOM Asociace turistických oddílů a další.

Kapitola **Ministerstvo kultury** poskytla spolkům **336 mil. Kč (-94 mil. Kč, tj. -21,9 %)** při plnění rozpočtu po změnách na 72,0 %. Nejvíce prostředků 237 mil. Kč (-93 mil. Kč) připadlo na program Kulturní aktivity – z toho bylo uvolněno 73 mil. Kč (-52 mil. Kč) na ostatní záležitosti kultury, 62 mil. Kč (-27 mil. Kč) na divadelní činnost, 41 mil. Kč (-8 mil. Kč) na hudební činnost, 22 mil. Kč na výstavní činnost v kultuře, atd. Dále byly prostředky poskytnuty na Program státní podpory festivalů profesionálního umění ve výši 40 mil. Kč (-6 mil. Kč), na podporu rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin (19 mil. Kč), atd. Meziroční pokles vyplývá ze zvýšené podpory poskytnuté v roce 2021 na minimalizaci dopadů epidemie covid-19 na sektor kultury (140 mil. Kč). V roce 2022 kapitola poskytla na tyto účely 39 mil. Kč (Program Kulturní aktivity).

Ministerstvo pro místní rozvoj převedlo spolkům **287 mil. Kč (-15 mil. Kč, tj. -4,8 %)** především na projekty v oblasti územního rozvoje, komunálních služeb (234 mil. Kč), bydlení (31 mil. Kč) a cestovního ruchu (22 mil. Kč s poklesem o 21 mil. Kč). Na společné programy ČR a EU uvolnila kapitola celkem 229 mil. Kč (-1 mil. Kč), zejména využitím Integrovaného regionálního operačního programu 2014+ (222 mil. Kč).

Z kapitoly **Ministerstvo průmyslu a obchodu** bylo spolkům převedeno **183 mil. Kč (-218 mil. Kč, tj. -54,4 %)**. Hlavním důvodem meziročního poklesu byly výdaje spojené s epidemií covid-19, které v roce 2022 dosáhly 10 mil. Kč (-234 mil. Kč) a směřovaly na program Nepokryté náklady. Kapitola uvolnila 144 mil. Kč (+17 mil. Kč) v rámci OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014+ zejména na výzkum a vývoj a 19 mil. Kč v rámci Programu pro jednotný trh.

Kapitola **Ministerstvo zdravotnictví** uvolnila **154 mil. Kč (-5 mil. Kč, tj. -3,1 %)**, z toho poskytla 72 mil. Kč (+11 mil. Kč) na ostatní speciální zdravotnickou péči (43 mil. Kč v rámci finančních mechanismů a 23 mil. Kč v rámci OP Zaměstnanost 2014+), 40 mil. Kč na pomoc zdravotně postiženým, 32 mil. Kč na ostatní zdravotnická zařízení a služby pro zdravotnictví, atd.

Ministerstvo životního prostředí poskytlo spolkům **126 mil. Kč (+24 mil. Kč, tj. +23,2 %)**, z toho připadlo 96 mil. Kč (+15 mil. Kč) na programy na zlepšování stavu přírody a krajiny a 22 mil. Kč na činnosti v ochraně životního prostředí. Prostřednictvím OP Životní prostředí 2014+ bylo uvolněno 56 mil. Kč (+10 mil. Kč).

Ministerstvo vnitra uvolnilo spolkům **99 mil. Kč (+7 mil. Kč, tj. +8,1 %)** především na požární ochranu, integrovaný záchranný systém, ochranu obyvatel a krizové řízení (37 mil. Kč), na integraci cizinců (33 mil. Kč), na politiky Azylového, migračního a integračního fondu (10 mil. Kč), na veřejně prospěšný program – sportovní aktivity (7 mil. Kč). V souvislosti s válečným konfliktem na Ukrajině kapitola uvolnila 24 mil. Kč. Z kapitoly **Ministerstvo zemědělství** čerpaly spolky **91 mil. Kč (-52 mil. Kč, tj. -36,1 %)**, z toho 18 mil. Kč (-50 mil. Kč) připadlo na podporu lesního hospodářství a 16 mil. Kč směřovalo na genetický potenciál hospodářských zvířat, osiv a kádí. Na projekty z Hlavních oblastí státní dotační politiky vůči nestátním neziskovým organizacím bylo poskytnuto 54 mil. Kč (-3 mil. Kč). **Ministerstvo zahraničních věcí** převedlo spolkům **76 mil. Kč (+7 mil. Kč, tj. +10,4 %)** zejména na ostatní zahraniční pomoc (29 mil. Kč), na humanitární pomoc (26 mil. Kč, +10 mil. Kč), na rozvojovou zahraniční pomoc (15 mil. Kč). Z celku kapitola uvolnila 10 mil. Kč na humanitární dotace pro Český červený kříž s využitím pro Ukrajinu. **Úřad vlády ČR** poskytl spolkům **75 mil. Kč (-5 mil. Kč, tj. -6,4 %)** zejména na program protidrogové politiky (42 mil. Kč), na podporu veřejných aktivit zdravotně postižených (23 mil. Kč).

Neinvestiční transfery církvím a náboženským společnostem

Církvím a náboženským společnostem bylo v roce 2022 ze státního rozpočtu uvolněno celkem **5,3 mld. Kč (-446 mil. Kč)**, tj. 108,7 % rozpočtu po změnách (navýšeného listopadovou novelou o 10 mil. Kč).

Nejvíce prostředků tj. **2,9 mld. Kč (+342 mil. Kč)** poskytla kapitola **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy** při plnění rozpočtu po změnách na 107,5 %. Ta zabezpečuje zejména finanční prostředky školám a školským zařízením, jejichž zřizovateli jsou církve nebo náboženské společnosti podle zákona č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů, v platném znění. Financována jsou školská zařízení a školy různého charakteru, od škol mateřských, přes základní, speciální, střední a vyšší odborné až po střediska mládeže. V roce 2022 působilo v ČR 141 církevních škol a školských zařízení, kterým byla poskytnuta dotace na činnost ve výši 2,7 mld. Kč (+288 mil. Kč). Součástí provozní dotace byly i finanční prostředky na podpůrná opatření pro žáky církevních škol se speciálními vzdělávacími potřebami ve výši 119 mil. Kč. Další účelové dotace byly poskytnuty na nevýzkumné projekty ve výši 91 mil. Kč (+46 mil. Kč) v rámci OP Jan Amos Komenský (60 mil. Kč), Národního plánu obnovy (19 mil. Kč) a OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+ (12 mil. Kč). Kapitola uvolnila také 17 mil. Kč na dotace dle Výzvy pro církevní školy a školská zařízení na poskytování vzdělávání a školských služeb pro děti, žáky a studenty v souvislosti s probíhajícím ozbrojeným konfliktem na Ukrajině, 11 mil. Kč na Výzvu Jazykové kurzy, Prázdninové jazykové kurzy a Adaptační skupiny a 19 mil. Kč na výdaje související s epidemií covid-19 v rámci Národního plánu obnovy.

V kapitole **Ministerstvo kultury** dosáhly neinvestiční transfery církvím a náboženským společnostem **1,2 mld. Kč (-160 mil. Kč)**. Z celku výdaje na činnost registrovaných církví a náboženských společností činily 939 mil. Kč (-72 mil. Kč). Jednalo se o příspěvek na podporu činnosti církví a náboženských společností podle zákona č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi a o změně některých zákonů. Další vyšší objemy prostředků byly uvolněny v rámci programu záchrany architektonického dědictví (132 mil. Kč), havarijního programu (42 mil. Kč), restaurování movitých kulturních památek (29 mil. Kč) atd.

Neinvestiční dotace církvím a náboženským společnostem z rozpočtu kapitoly **Ministerstvo práce a sociálních věcí** byly poukázány v celkové výši **523 mil. Kč (-524 mil. Kč)**. Z této částky připadlo 221 mil. Kč (-379 mil. Kč) na služby sociální péče, 86 mil. Kč (+6 mil. Kč) na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením, 66 mil. Kč (+15 mil. Kč) na sociální péči a pomoc manželství a rodinám, 34 mil. Kč (-70 mil. Kč) na služby sociální prevence, 24 mil. Kč (-31 mil. Kč) na aktivní politiku zaměstnanosti celkem (z toho 14 mil. Kč v rámci OP zaměstnanost 2014+). Na společné programy ČR a EU bylo použito 74 mil. Kč (-48 mil. Kč). Meziroční pokles způsobily výdaje související s epidemií covid-19 vynaložené v roce 2021 zejména na mimořádné odměny pro zaměstnance v sociálních službách (-434 mil. Kč). Z celku kapitola poskytla 49 mil. Kč v souvislosti s válečným konfliktem na Ukrajině, především na úhradu výdajů sociálních služeb souvisejících s pomocí osobám z území Ukrajiny (48 mil. Kč).

Ministerstvo pro místní rozvoj poskytlo církvím **393 mil. Kč (-12 mil. Kč)** zejména prostřednictvím Integrovaného regionálního operačního programu 2014+. Prostředky směřovaly na různé akce v oblasti územního rozvoje, např. rehabilitace a obnova národní kulturní památky Kostela sv. Jakuba většího v Brně (34 mil. Kč), záchrana kostela svaté Markéty v Jaroměřicích nad Rokytnou (30 mil. Kč), Stará Boleslav - kolébka české státnosti - kostel sv. Václava (29 mil. Kč), obnova Arcibiskupského zámku a Podzámecké zahrady v Kroměříži (28 mil. Kč), revitalizace kostela Povýšení svatého Kříže v Doubravníku (28 mil. Kč), Obnova poutního kostela sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře ve Žďáru nad Sázavou (28 mil. Kč), revitalizace kostela sv. Prokopa ve Strakonících (27 mil. Kč), revitalizace kostela sv. Mořice v Olomouci (27 mil. Kč), obnova Kostela Nanebevzetí Panny Marie v Plasích (25 mil. Kč), obnova poutního areálu v Římově (22 mil. Kč) atd.

Ministerstvo zemědělství uvolnilo církvím a náboženským společnostem **154 mil. Kč (-55 mil. Kč)**. Prostředky směřovaly zejména na pěstební činnost v rámci Národního plánu obnovy (76 mil. Kč), na celospolečenské funkce lesů (65 mil. Kč s poklesem o 49 mil. Kč), na podporu ostatních produkčních činností (11 mil. Kč).

Ministerstvo zahraničních věcí poskytlo církvím a náboženským společnostem **116 mil. Kč (-10 mil. Kč)** na humanitární pomoc (64 mil. Kč) a na rozvojovou zahraniční pomoc (49 mil. Kč). Z celku kapitola uvolnila 36 mil. Kč na humanitární dotace pro CHARITU ČR a Diakonii CCE s využitím pro Ukrajinu.

Príspevky politickým stranám a politickým hnutím

Ve schváleném rozpočtu na rok 2022 byly v kapitole Všeobecná pokladní správa (VPS) vyhrazeny politickým stranám, politickým hnutím a jejich politických institutů finanční prostředky na činnost ve výši 593 mil. Kč.

Tabulka č. 72: Príspevky vyplacené politickým stranám a politickým hnutím v roce 2022 (tis. Kč)

Název politické strany, politického hnutí	stálý příspěvek	príspevek na mandát										príspevek na činnost za rok 2022 celkem	príspevek na podporu činnosti polit. institutu za rok 2022	príspevek na podporu činnosti polit. institutu za 4. čtvrtletí 2021	príspevek na podporu činnosti polit. institutu za 2. pololetí 2021	príspevky dle zákona č. 424/1991 Sb. celkem	
		počet poslanců		počet senátorů		počet zastupitelů krajů		počet zast. hl.m.Prahy		zast. hl.m.Prahy							
		sl.1	sl.2	sl.3	sl.4	sl.5	sl.6	sl.7	sl.8	sl.9	sl.10						sl.11
ANO 2011	10 000	72	64 800	5	5	4 500	178	44 500	12	14	3 167	126 967	12 697				139 664
Česká pirátská strana ³¹⁾	5 691	4	3 600	2	2	1 800	99	24 750	13	13	3 250	39 091	3 909	11 482	972		55 454
ČSSD	9 400	0	0	3	1	2 400	35	8 750	0	0	0	20 550	2 055				22 605
Hnutí SÓL	0	0	0	0	0	0	1	250	0	0	0	250	0				250
Hnutí pro Prahu 11	0	0	0	1	0	750	0	750	0	0	0	750	0				750
Hradecký demokratický klub	0	0	0	1	1	900	3	750	0	0	0	1 650	0				1 650
JiHOČESKÝ 2012	0	0	0	0	0	0	4	1 000	0	0	0	1 000	0				1 000
JsemPRO!	0	0	0	0	0	0	1	250	0	0	0	250	0				250
Karlovaráci	0	0	0	0	0	0	3	563	0	0	0	563	0				563
KDU - ČSL ²⁾	3 333	23	20 700	11	12	10 125	53	13 250	0	2	167	47 575	4 757				52 332
KČM	7 200	0	0	0	0	0	13	3 250	0	0	0	10 450	0				11 495
„Marek Hilšer do Senátu“	0	0	0	1	1	900	0	0	0	0	0	900	0				900
MÍSTNÍ HNUTÍ NEZÁVISLÝCH ZA HARMONICKÝ	0	0	0	1	0	750	1	1 000	0	0	0	1 000	0				1 000
Nezávislí	0	0	0	1	0	750	1	250	0	0	0	1 000	0				1 000
Občané patrioti	0	0	0	1	0	750	0	0	0	0	0	750	0				750
OBČANÉ SPOLU - NEZÁVISLÍ	0	0	1	0	0	750	0	0	0	0	0	750	0				750
ODS ²⁾	3 333	34	30 600	18	23	17 325	99	24 750	14	10	3 250	79 258	7 926				87 184
Ostravak	0	0	0	1	1	900	0	0	0	0	0	900	0				1 800
Podporujeme občanskou kandidátu PRAHA SOBĚ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11	917	917	0				917
Pročtomouc	0	0	0	0	0	0	2	500	0	0	0	500	0				500
ProMST	0	0	0	0	1	225	2	500	0	0	0	725	0				725
PRO PLZEŇ	0	0	0	0	0	0	2	500	0	0	0	500	0				500
PRÍSAHA – občanské hnutí Roberta Šlachty	9 400	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9 400	0				9 400
SEN 21	0	0	0	3	4	2 925	0	0	0	0	0	2 925	0				2 925
Severočeši.cz	0	0	0	1	0	750	0	0	0	0	0	750	0				750
SNK - Starostové našeho kraje	0	0	0	0	0	0	3	750	0	0	0	750	0				750
Spojenci demokraté - Sdružení nezávislých	0	0	0	0	0	750	0	0	0	0	0	750	0				750
Společně pro kraj	0	0	0	0	0	0	4	1 000	0	0	0	1 000	0				1 000
SNK Evropští demokraté ³¹⁾	0	0	0	0	0	0	5	1 263	0	0	0	1 263	0				1 263
Starostové pro Liberecký kraj	0	0	0	2	2	1 800	22	5 500	0	0	0	7 300	0				7 300
Starostové pro občany	0	0	0	0	0	0	2	500	0	0	0	500	0				500
STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ ³¹⁾	4 309	33	29 700	17	15	15 000	69	17 236	4	5	1 083	67 328	6 733	17 364	1 579		93 004
Strana soukromníků České republiky	0	0	0	0	0	0	2	500	0	0	0	500	0				500
Strana zelených	0	0	0	1	0	750	7	1 750	0	0	0	2 500	0				2 500
Svoboda	0	0	0	1	0	900	0	0	0	0	0	900	0				900
Svoboda a přímá demokracie (SPD)	10 000	20	18 000	0	0	0	35	8 750	0	2	167	36 917	3 123				40 040
Tábor 2020	0	0	0	0	1	225	0	0	0	0	0	225	0				225
Trikolora	0	0	0	0	0	0	1	250	0	0	0	250	0				250
TOP 09 ²⁾	3 333	14	12 600	5	6	4 725	20	5 000	9	7	2 125	27 783	2 778				30 561
ÚSTECKÉ FÓRUM OBČANŮ	0	0	0	0	0	0	2	500	0	0	0	500	0				500
VÝCHOVČESKÍ	0	0	0	0	0	0	3	750	0	0	0	750	0				750
CELKEM	65 999	200	180 000	77	76	69 900	675	168 562	52	64	14 126	498 587	45 022	28 846	2 551		575 007

1) Ve splátce příspěvku na činnost za 1. čtvrtletí 2022 byla provedena úprava výše příspěvku na mandát v návaznosti- na sdělení Krajského úřadu Kraje Vysočina ze dne 14. 12. 2021, neboť dne 13. 12. 2021 zanikl mandát členky zastupitelstva kraje Mga. Karolíny Koubové, navržené politickým hnutím STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ a na uprázdněný mandát nastoupil dne 14. 12. 2021 Bc. Jan Burda, navržený politickou stranou SNK Evropští demokraté, a to v rámci koalice Starostové pro Vysočinu- na sdělení Krajského úřadu Kraje Vysočina ze dne 7. 3. 2022, neboť dne 2. 1. 2022 zanikl mandát Ing. Zdeňka Hůty, který byl navržen politickou stranou SNK Evropští demokraté a dne 3. 1. 2022 vznikl mandát Mgr. Zdeňkovi Navrátilovi navrženému politickým hnutím STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ. Jedná se o změnu v rámci koalice Starostové pro Vysočinu.

2) Ve volbách do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR konaných v říjnu 2021 koalice SPOLU – ODS, KDU-ČSL, TOP 09 získala 27,79 % z celkového počtu platných hlasů. Celková roční výše stálého příspěvku pro koalici SPOLU – ODS, KDU-ČSL, TOP 09 ve výši 10 000 tis. Kč se dle § 20 odst. 10 zákona č. 424/1991 Sb. dělila rovným dílem.

3) Ve volbách do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR konaných v říjnu 2021 koalice PIRÁTI A STAROSTOVÉ získala 15,62 % z celkového počtu platných hlasů. Celková roční výše stálého příspěvku pro koalici PIRÁTI A STAROSTOVÉ ve výši 10 000 tis. Kč se dle § 20 odst. 10 zákona č. 424/1991 Sb. dělila dle předložené "Dohody o státních příspěvcích uzavřené mezi Českou pirátskou stranou a politickým hnutím STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ".

Ministerstvo financí vyplatilo prostřednictvím kapitoly VPS v roce 2022 **politickým stranám, politickým hnutím a koalicím** ze státního rozpočtu **příspěvky dle zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů** (dále jen „zákon č. 424/1991 Sb.“) **v celkové výši 575 mil. Kč (+48 mil. Kč)**. Jednalo se o příspěvky na činnost ve výši 527 mil. Kč (+34 mil. Kč) a příspěvky na podporu činnosti politického institutu ve výši 48 mil. Kč (+14 mil. Kč). Vyšší čerpání za rok 2022 ovlivnila skutečnost, že České pirátské straně a politickému hnutí STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ byl vyplacen příspěvek na činnost za 4. čtvrtletí 2021 a příspěvek na podporu činnosti politického institutu za 2. pololetí 2021 v roce 2022. Celkově nejvyšší příspěvky ze státního rozpočtu byly uhrazeny politickému hnutí ANO 2011, a to ve výši 140 mil. Kč, dále politickému hnutí STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ ve výši 93 mil. Kč, Občanské demokratické straně ve výši 87 mil. Kč, České pirátské straně ve výši 55 mil. Kč, KDU-ČSL ve výši 52 mil. Kč, politickému hnutí Svoboda a přímá demokracie (SPD) ve výši 40 mil. Kč, TOP 09 ve výši téměř 31 mil. Kč a ČSSD ve výši 23 mil. Kč.

Příspěvek na činnost za rok 2022 vyplacený ve výši **499 mil. Kč** byl tvořen stálým příspěvkem ve výši 66 mil. Kč a příspěvkem na mandát ve výši 433 mil. Kč. Z vyplaceného příspěvku na činnost za rok 2022 byla nejvyšší částka uhrazena politickému hnutí ANO 2011, a to ve výši 127 mil. Kč, dále Občanské demokratické straně ve výši 79 mil. Kč, politickému hnutí STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ ve výši 67 mil. Kč, České pirátské straně ve výši 39 mil. Kč, KDU-ČSL ve výši téměř 48 mil. Kč, politickému hnutí Svoboda a přímá demokracie (SPD) ve výši 37 mil. Kč, TOP 09 ve výši 28 mil. Kč a ČSSD ve výši téměř 21 mil. Kč.

V roce 2022 byl **vyplacen příspěvek na činnost za 4. čtvrtletí 2021** ve výši **28 mil. Kč**, a to České pirátské straně ve výši 11 mil. Kč a politickému hnutí STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ ve výši 17 mil. Kč.

Podle § 20 zákona č. 424/1991 Sb. příspěvek na činnost zahrnuje stálý příspěvek a příspěvek na mandát. Stálý příspěvek činí ročně 6 000 tis. Kč pro stranu a hnutí, které získaly v posledních volbách do Poslanecké sněmovny 3 % hlasů. Za každých dalších i započatých 0,1 % hlasů obdrží strana a hnutí ročně 200 tis. Kč. Obdrží-li strana a hnutí více než 5 % hlasů, příspěvek se dále nezvyšuje.

Příspěvek na mandát poslance a senátora činí ročně 900 tis. Kč a na mandát člena zastupitelstva kraje a člena zastupitelstva hl. m. Prahy ročně 250 tis. Kč.

Ve dnech 23. 9. a 24. 9. 2022 se konaly volby do Zastupitelstva hl. m. Prahy a I. kolo voleb do 1/3 Senátu Parlamentu a ve dnech 30. 9. a 1. 10. 2022 se konalo II. kolo voleb do 1/3 Senátu Parlamentu. Při výpočtu příspěvku na činnost bylo postupováno dle § 20 odst. 12 zákona č. 424/1991 Sb. Podle tohoto ustanovení se propočítávají v roce konání voleb do Poslanecké sněmovny, Senátu, zastupitelstva kraje nebo zastupitelstva hlavního města Prahy roční státní příspěvky za každé volební období zvlášť. Straně a hnutí náleží měsíčně jedna dvanáctina propočteného ročního státního příspěvku. V měsíci konání voleb obdrží strana a hnutí státní příspěvek propočtený z výsledků voleb toho volebního období, jehož výše bude pro stranu a hnutí výhodnější.

Z vyplaceného **příspěvku na podporu činnosti politického institutu za rok 2022** ve výši **45 mil. Kč** byla nejvyšší částka uhrazena politickému hnutí ANO 2011, a to ve výši 13 mil. Kč, dále Občanské demokratické straně ve výši téměř 8 mil. Kč, politickému hnutí STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ ve výši téměř 7 mil. Kč, KDU-ČSL ve výši téměř 5 mil. Kč a České pirátské straně ve výši 4 mil. Kč.

V roce 2022 byl vyplacen **příspěvek na podporu činnosti politického institutu za 2. pololetí 2021** ve výši **2,6 mil. Kč**, a to České pirátské straně ve výši téměř 1 mil. Kč (za období od 12. 10. 2021 do 31. 12. 2021) a politickému hnutí STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ ve výši 1,6 mil. Kč (za období od 9. 10. 2021 do 31. 12. 2021).

Podle § 20 odst. 5 a odst. 8 zákona č. 424/1991 Sb. nárok na příspěvek na podporu činnosti politického institutu vzniká straně a hnutí, jejíž alespoň jeden poslanec byl zvolen za danou stranu a hnutí alespoň ve dvou z posledních tří po sobě jdoucích volebních období Poslanecké sněmovny včetně probíhajícího volebního období a která je zakladatelem nebo členem politického institutu. Příspěvek na podporu činnosti politického institutu činí ročně částku rovnající se 10 % z celkové výše příspěvku na činnost, který náleží straně nebo hnutí.

Neinvestiční transfery společenstvím vlastníků jednotek

Společenství vlastníků jednotek získala v roce 2022 celkem **587 mil. Kč (+20 mil. Kč, tj. +3,6 %)** při plnění rozpočtu po změnách na 112,3 %. Prostředky poskytla především kapitola **Ministerstvo pro místní rozvoj** (586 mil. Kč) na projekty v rámci Integrovaného regionálního operačního programu 2014+ (např. na zateplení, opravy, modernizace, rekonstrukce, stavební úpravy, energetická opatření, atd.).

Ostatní neinvestiční transfery neziskovým a podobným osobám

Jedná se o transfery neziskovým a podobným osobám, které nejsou zařaditelné pod předchozí kategorie, např. nadace, tuzemské svazy a spolky apod. Tyto výdaje byly čerpány v celkové částce **236 mil. Kč (-83 mil. Kč, tj. -26,2 %)** při plnění rozpočtu po změnách na 45,1 %. Na poklesu se podílela kapitola **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, která uvolnila **164 mil. Kč (-78 mil. Kč)**, z nichž 161 mil. Kč (+25 mil. Kč) směřovalo na společné programy ČR a EU, zejména v rámci OP Zaměstnanost 2014+ (149 mil. Kč) a OP Zaměstnanost plus 2021+ (12 mil. Kč). Kapitola **Ministerstvo vnitra** poskytla **33 mil. Kč (+19 mil. Kč)** na výzkum ve státní správě a samosprávě.

3.5 Neinvestiční transfery veřejnoprávním osobám

3.5.1 Neinvestiční transfery rozpočtům ústřední úrovně

Neinvestiční transfery rozpočtům ústřední úrovně představují zejména transfery státním fondům a fondům sociálního a veřejného zdravotního pojištění. Jejich rozpočet byl listopadovou novelou zákona o státním rozpočtu navýšen o 1,1 mld. Kč u transferů státním fondům. Státnímu fondu kinematografie se navýšila dotace na filmové pobídky o 570 mil. Kč a Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu se zvýšil rozpočet o 540 mil. Kč na spolufinancování mimořádné podpory pro producenty v zemědělství na zmírnění následků souvisejících s válkou na Ukrajině. Po promítnutí novely zákona o státním rozpočtu dosáhl **schválený**

rozpočet výše **174,8 mld. Kč** (-26,1 mld. Kč, tj. -13,0 %), oproti skutečnosti roku 2021 byl nižší o 17,4 mld. Kč, tj. o 9,0 %.

Ve skutečnosti bylo rozpočtům ústřední úrovně v roce 2022 převedeno **195,6 mld. Kč** (+3,4 mld. Kč, tj. +1,7 %) při plnění rozpočtu po změnách na 101,8 %. Na meziročním růstu se podílely transfery Státnímu fondu životního prostředí (+3,7 mld. Kč) poskytnuté v rámci Národního plánu obnovy především na projekt snižování spotřeby energie ve veřejném sektoru (3,0 mld. Kč).

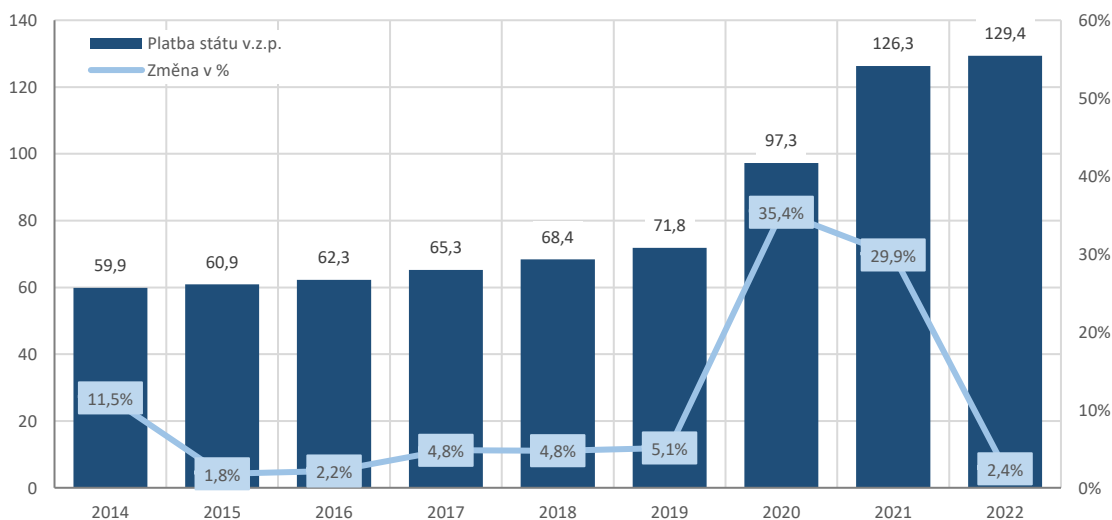
Tabulka č. 73: Neinvestiční transfery rozpočtům ústřední úrovně (mil. Kč)

NEINVESTIČNÍ TRANSFERY ROZPOČTŮM ÚSTŘEDNÍ ÚROVNĚ	Skutečnost 2021	Rozpočet 2022		Skutečnost 2022	% plnění	Index 2022/2021	Rozdíl 2022-2021
		schválený	po změnách				
	1	2	3	4	5=4:3	6=4:1	7=4-1
Neinvestiční transfery rozpočtům ústřední úrovně	192 196	174 841	192 014	195 555	101,8	101,7	3 359
Státním fondům - z toho:	65 793	49 901	62 340	66 069	106,0	100,4	276
Státní zemědělský intervenční fond (MZe)	40 065	36 067	39 835	43 467	109,1	108,5	3 402
Státní fond dopravní infrastruktury (MD)	24 217	12 310	17 046	17 098	100,3	70,6	-7 119
Státní fond životního prostředí (MŽP)	317	35	3 960	4 052	102,3	1 279,1	3 735
Státní fond kinematografie (MK)	1 107	1 377	1 377	1 377	100,0	124,4	270
Státní fond podpory investic (MMR)	84	109	118	71	60,3	85,1	-12
Státní fond kultury (MK)	3	3	3	3	100,0	100,0	0
Fondům sociálního a veřejného zdrav. pojištění - z toho:	126 338	124 835	129 594	129 414	99,9	102,4	3 076
Platby státu za st. pojištěnce (VPS)	126 322	124 826	129 576	129 396	99,9	102,4	3 074
Ostatní transfery jiným veřejným rozpočtům	26	26	31	30	99,7	118,6	5

Neinvestiční transfery fondům sociálního a zdravotního pojištění

Neinvestiční transfery fondům sociálního a veřejného zdravotního pojištění představují především **platbu státu na zdravotní pojištění za zákonem vybrané skupiny obyvatel**, která je hrazena z kapitoly Všeobecná pokladní správa. Následující graf znázorňuje vývoj těchto plateb v období 2014 až 2022. Růst vychází především z navýšování vyměřovacího základu v jednotlivých letech.

Graf č. 32: Platba státu za státní pojištěnce (mld. Kč)

Schválený **rozpočet** stanovil neinvestiční transfery fondům sociálního a zdravotního pojištění pro rok 2022 ve výši **124,8 mld. Kč** (-4,8 mld. Kč, tj. -3,7 %), oproti skutečnosti 2021 o 1,5 mld. Kč (tj. o 1,2 %) méně. Pokles rozpočtu vyplynul z rozhodnutí vlády, která podpořila snížení těchto odvodů v 2. pololetí 2022 na úroveň objemu vyplaceného v roce 2021 (podrobněji sněmovní tisk č. 166). Od 1. 1. 2022 se zvýšila částka vyměřovacího základu na 14 570 Kč (+1 482 Kč) za kalendářní měsíc (Nařízení vlády č. 253/2021), což představovalo měsíční platbu státu 1 967 Kč (vyšší o 200 Kč) za osobu. V průběhu roku byl vyměřovací základ od 31. 8. 2022 zákonem č. 260/2022 Sb. snížen z 14 570 Kč na 11 014 Kč, což představovalo snížení měsíční platby státu za osobu o 480 Kč z částky 1 967 Kč na 1 487 Kč (podrobněji uvedeno v části Zprávy týkající se sociálních výdajů).

Z kapitoly **VPS** bylo **uvolněno 129,4 mld. Kč (+3,1 mld. Kč, tj. +2,4 %)** při plnění rozpočtu po změnách na 99,9 %. Za meziročním růstem stálo zvýšení počtu státních pojištěnců z důvodu uprchlické krize v souvislosti

s válečným konfliktem na Ukrajině. Odhadovaná výše platby státu veřejného zdravotního pojištění za válečné uprchlíky činila 4,5 mld. Kč. Dopady navyšování těchto plateb v předchozích letech do výdajů roku 2022 v souvislosti s epidemií covid-19 byly Ministerstvem financí vyčísleny na 51,2 mld. Kč.

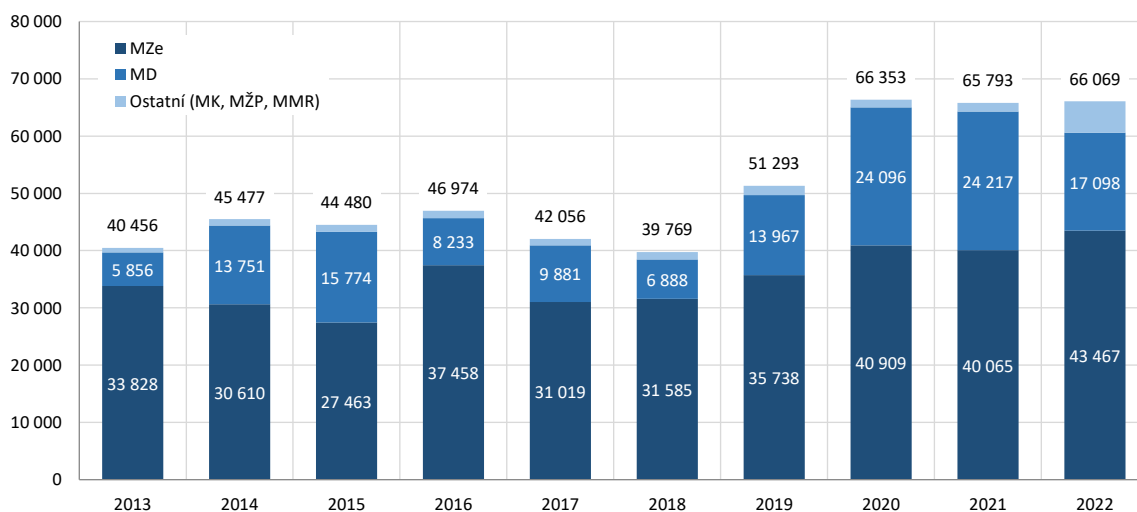
Dále jsou do této skupiny výdajů zahrnuty prostředky poskytované z rozpočtu **Ministerstva obrany** Vojenské zdravotní pojišťovně. Fondům zprostředkování úhrady zdravotní péče a pro úhradu preventivní péče pro vojáky v činné službě nad rámec veřejného zdravotního pojištění, zřízeným podle vyhlášky č. 41/2000 Sb., bylo převedeno **18 mil. Kč** (+2 mil. Kč), tj. 100 % rozpočtu po změnách.

Neinvestiční transfery státním fondům

Původně schválený rozpočet neinvestičních transferů státním fondům na rok 2022 činil 48,8 mld. Kč. Z důvodu válečného konfliktu na Ukrajině a nepříznivých ekonomických podmínek byla přijata novela zákona o státním rozpočtu, která navýšila tyto transfery o 1,1 mld. Kč. Státnímu fondu kinematografie se navýšila dotace na filmové pobídky o 570 mil. Kč a Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu se zvýšil rozpočet o 540 mil. Kč na spolufinancování mimořádné podpory pro producenty v zemědělství na zmírnění následků souvisejících s válkou na Ukrajině. Po promítnutí novely zákona o státním rozpočtu dosáhl **schválený rozpočet** výše **49,9 mld. Kč** (-866 mil. Kč, tj. -1,7 %) a oproti skutečnosti roku 2021 tak byl nižší o 15,6 mld. Kč, tj. o 24,2 %. Z toho 72,3 % celkové částky, tj. 36,1 mld. Kč (+1,3 mld. Kč) připadlo na transfery Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu (dále jen SZIF), 12,3 mld. Kč (-2,8 mld. Kč) na transfery Státnímu fondu dopravní infrastruktury (dále jen SFDI), 1,4 mld. Kč (+570 mil. Kč) Státnímu fondu kinematografie, 109 mil. Kč Státnímu fondu podpory investic, 35 mil. Kč (+21 mil. Kč) Státnímu fondu životního prostředí a 2,5 mil. Kč Státnímu fondu kultury.

Státním fondům bylo převedeno celkem 66,1 mld. Kč (+276 mil. Kč) neinvestičních prostředků, tj. 106,0 % rozpočtu po změnách. Následující graf znázorňuje vývoj transferů státním fondům v letech 2013 až 2022.

Graf č. 33: Neinvestiční transfery státním fondům v letech 2013-2022 (mil. Kč)

Ministerstvo zemědělství převedlo **SZIF** celkem **43,5 mld. Kč** (+3,4 mld. Kč) neinvestičních prostředků tj. 109,1 % rozpočtu po změnách; pro úplnost, investiční transfery tomuto fondu činily 4,0 mld. Kč. Nejvíce prostředků bylo vynaloženo na financování společné zemědělské politiky – celkem 37,0 mld. Kč (+2,8 mld. Kč) neinvestičních prostředků, z toho směřovalo 24,6 mld. Kč (+1,8 mld. Kč) na Přímé platby zemědělcům 2014+, 10,6 mld. Kč (+45 mil. Kč) na Program rozvoje venkova 2014+ a 1,8 mld. Kč (+1,0 mld. Kč) na Společnou organizaci trhu 2014+. Podrobné údaje o společné zemědělské politice jsou uvedeny v části III.6.2 tohoto sešitu. Prostředky na národní dotační programy do zemědělství byly poskytnuty ve výši 4,6 mld. Kč (+805 mil. Kč), správní výdaje SZIF činily 1,7 mld. Kč (-155 mil. Kč) a na marketingovou činnost bylo uvolněno 197 mil. Kč (-53 mil. Kč).

Ministerstvo dopravy poskytlo neinvestiční prostředky **SFDI** ve výši **17,1 mld. Kč (-7,1 mld. Kč)**, tj. 100,3 % rozpočtu po změnách. Meziroční pokles způsobily dotace na vyrovnání deficitu hospodaření SFDI ve výši 17,1 mld. Kč (-7,1 mld. Kč). Prostředky byly uvolněny na opravy a údržbu dopravní infrastruktury (silnic I. třídy

a celostátních a regionálních drah) a na financování silnic II. a III. třídy ve vlastnictví krajů a komunikací plnicích funkci nevybudovaného silničního okruhu kolem Prahy (téměř 16 mil. Kč). Na dotace pro společné programy EU a ČR směřovalo 38 mil. Kč, z toho bylo uvolněno 36 mil. Kč (+3 mil. Kč) v rámci OP Doprava 2014+ na financování projektů v rámci prioritní osy 4-Technická pomoc.

Kapitola **Ministerstvo životního prostředí** převedla **Státnímu fondu životního prostředí** celkem **4,1 mld. Kč** (+3,7 mld. Kč) neinvestičních prostředků. Na výrazném meziročním růstu se podílelo zapojení dotací v rámci Národního plánu obnovy ve výši 3,7 mld. Kč zejména na snižování spotřeby energií ve veřejném sektoru (téměř 3,0 mld. Kč) a na podporu biodiverzity a bojem se suchem (700 mil. Kč). Prostředky ve výši 233 mil. Kč (+3 mil. Kč) byly určeny na akce zajišťující řádné a efektivní řízení a administraci OP Životní prostředí 2014+ a v rámci programu 115 280 „Nová zelená úsporám“ bylo převedeno 92 mil. Kč (+4 mil. Kč) na akce zajišťující kvalitní výkonnou strukturu pro administraci tohoto programu. U obou zmíněných se jednalo především o úhradu nákladů na platy, propagaci, ICT zařízení, služby, nájmy, vzdělávání, kontroly, autoprovoz a ostatní režijní náklady.

Ministerstvo kultury převedlo **Státnímu fondu kinematografie** prostředky ve výši **1,4 mld. Kč** (+270 mil. Kč). Na filmové pobídky připadlo 1,4 mld. Kč (+270 mil. Kč) a na provoz 7 mil. Kč. Další prostředky ve výši **2,5 mil. Kč** uvolnila kapitola **Státnímu fondu kultury** na základě memoranda o dlouhodobé spolupráci uzavřeného mezi ministrem kultury a Státním fondem kultury, a to jako kompenzace ztráty příjmů z pronájmu Národního domu na Vinohradech obsazením několika kanceláří pracovníky Ministerstva kultury.

Z rozpočtu kapitoly **Ministerstvo pro místní rozvoj** byly poskytnuty neinvestiční prostředky Státnímu fondu podpory investic ve výši **71 mil. Kč** (-12 mil. Kč) na úrokové dotace v rámci programu Nový Panel ze smluv roku 2011, na dotace na krytí skutečných výdajů spojených se snížením jistiny úvěrů poskytnutých mladým lidem při narození dítěte dle nařízení vlády č. 616/2004 Sb. (62 mil. Kč) a na program Zateplování (9 mil. Kč).

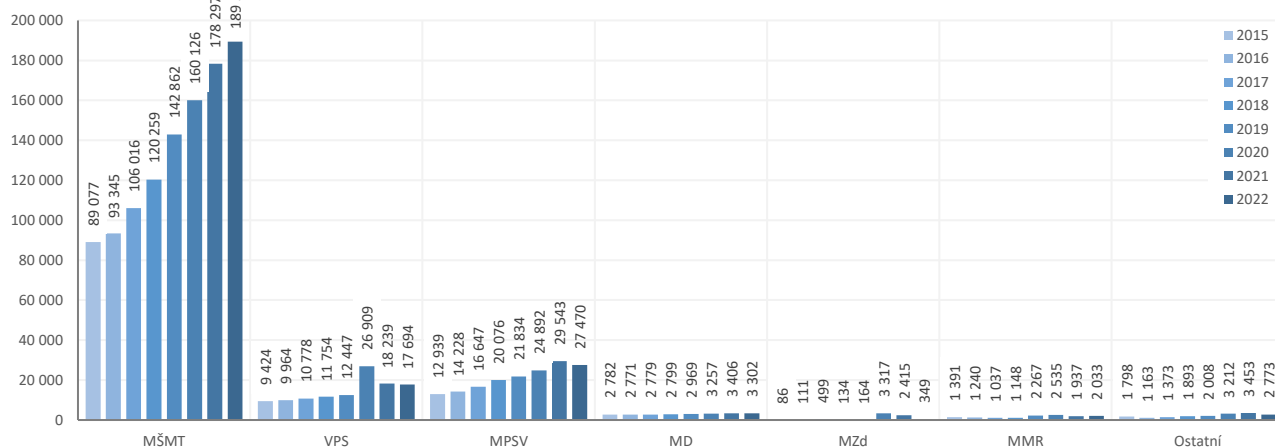
3.5.2 Neinvestiční transfery rozpočtům územní úrovně

Původně schválený rozpočet počítal s neinvestičními transfery rozpočtům územní úrovně ve výši 232,9 mld. Kč. U položky neinvestiční transfery krajům se promítla novela zákona o státním rozpočtu č. 344/2022 Sb., která je navýšila celkem o 3,2 mld. Kč. U kapitoly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy došlo k navýšení o 2,4 mld. Kč na finanční zajištění vyššího počtu zaměstnanců v regionálním školství z důvodu nárůstu počtu dětí a žáků, u kapitoly Ministerstvo zdravotnictví o 547 mil. Kč na dotační program pro regionální státní nemocnice, jehož prostřednictvím se refundovaly náklady na monoklonální protilátky (336 mil. Kč) a na financování sociální části Center duševního zdraví (211 mil. Kč) a u kapitoly Ministerstvo vnitra o 300 mil. Kč na výkup objektu v Praze-Kunraticích za účelem možnosti ubytování mimo jiné příslušníků Policie ČR. Po promítnutí novely činil nově **schválený rozpočet 236,2 mld. Kč (+17,3 mld. Kč, tj. +7,9 %)** a proti skutečnosti roku 2021 byl o 1,1 mld. Kč, tj. 0,5 %, nižší. Z celkových účelových dotací poskytovaných mimo finanční vztahy rozpočtu k rozpočtům municipalit (222,9 mld. Kč) byla ve schváleném rozpočtu částka 191,1 mld. Kč (+15,2 mld. Kč, tj. +8,7 %) určena rozpočtům územních celků z rozpočtu kapitoly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy zejména na tzv. přímé výdaje na vzdělávání pro školy a školská zařízení zřizovaná kraji, obcemi, příp. dobrovolnými svazky obcí. Meziroční růst rozpočtu vycházel zejména z navyšování tarifů pedagogických pracovníků o 2 % a nepedagogických pracovníků o 10 %, a dále z růstu počtu dětí a žáků ve školním systému. Z rozpočtu kapitoly Ministerstvo práce a sociálních věcí byla vyhrazena pro rozpočty municipalit částka 23,2 mld. Kč (-662 mil. Kč). Pokles byl způsoben mimořádným posílením prostředků na financování sociálních služeb v roce 2021. Finanční vztahy státního rozpočtu k rozpočtům obcí, hl. m. Prahy a krajů byly rozpočtovány ve výši 13,2 mld. Kč (+100 mil. Kč). Příspěvek na výkon státní správy byl pro rok 2022 navýšen oproti úrovni roku 2021 o 0,8 %. Do jeho plánované výše byly promítnuty např. meziroční změny počtu obyvatel, změny správních obvodů stavebních úřadů, financování veřejného opatrovnictví, atd.

Uskutečněné transfery činily celkem **242,9 mld. Kč** (+5,7 mld. Kč, tj. +2,4 %) při plnění rozpočtu po změnách na 99,7 %. Velká část prostředků (77,9 %) byla uvolněna z kapitoly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a směřovala zejména na platy pedagogických a nepedagogických pracovníků ve školství. V souvislosti s řešením epidemie covid-19 kapitoly poskytly rozpočtům územní úrovně celkem 3,2 mld. Kč (-7,2 mld. Kč) a v souvislosti s válečným konfliktem na Ukrajině uvolnily 3,3 mld. Kč (bez údajů evidovaných v utajeném režimu). Sumarizované výstupy dopadů opatření souvisejících s řešením epidemie covid-19

a válečným konfliktem na Ukrajině jsou uvedeny v sešitě G. V následujícím grafu lze pozorovat vývoj neinvestičních transferů rozpočtům územní úrovně podle kapitol v letech 2015 až 2022.

Graf č. 34: Neinvestiční transfery rozpočtům územní úrovně v letech 2015-2022 (mil. Kč)

V následující tabulce jsou zobrazeny neinvestiční transfery rozpočtům územní úrovně v roce 2022 a 2021 dle kapitoliho a položkového členění.

Tabulka č. 74: Neinvestiční transfery rozpočtům územní úrovně (mil. Kč)

NEINVESTIČNÍ TRANSFERY ROZPOČTŮM ÚZEMNÍ ÚROVNĚ	Skutečnost 2021	Rozpočet 2022		Skutečnost 2022	% plnění	Index 2022/2021	Rozdíl 2022-2021
		s schválený	po změnách				
	1	2	3	4	5 = 4:3	6 = 4:1	7 = 4-1
Neinvestiční transfery rozpočtům územní úrovně	237 227	236 156	243 608	242 931	99,7	102,4	5 703
z toho:							
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	178 297	191 128	190 485	189 311	99,4	106,2	11 013
Ministerstvo práce a sociálních věcí	29 543	23 157	27 688	27 470	99,2	93,0	-2 073
Všeobecná pokladní správa	18 239	15 364	17 805	17 694	99,4	97,0	-545
Ministerstvo dopravy	3 406	3 484	3 484	3 302	94,8	97,0	-104
Ministerstvo pro místní rozvoj	1 875	302	927	2 033	219,2	108,4	158
Ministerstvo životního prostředí	1 150	38	554	895	161,4	77,8	-255
Ministerstvo zemědělství	895	880	369	743	201,6	83,0	-152
Ministerstvo kultury	1 046	568	503	556	110,6	53,2	-490
Ministerstvo vnitra	225	466	896	446	49,8	198,1	221
Ministerstvo zdravotnictví	2 415	653	739	349	47,2	14,4	-2 066
Ministerstvo průmyslu a obchodu	93	0	38	101	263,4	108,5	8
z celku:							
Obcím	40 242	32 959	35 901	36 996	103,1	91,9	-3 246
Obcím v rámci souhrného dotačního vztahu	11 462	11 480	11 480	11 479	100,0	100,2	17
Krajům	183 529	189 918	194 192	192 401	99,1	104,8	8 872
Krajům v rámci souhrného dotačního vztahu	1 661	1 744	1 744	1 744	100	105,0	83
Regionálním radám regionů soudržnosti	62	0	0	0	x	0,0	-62
Dobrovolným svazkům obcí	334	55	292	310	106	92,9	-24

Z kapitoly **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT)** bylo rozpočtům územní úrovně převedeno **189,3 mld. Kč (+11,0 mld. Kč, tj. +6,2 %)**. Naprostá většina těchto prostředků (90,5 %) byla určena na tzv. přímé výdaje na vzdělávání pro školy a školská zařízení v kompetenci krajů a obcí, které se řídí zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Další 6,0 % těchto dotací bylo v souladu se zákonem č. 306/1999 Sb., určeno pro soukromé školy a školská zařízení. **Na přímé náklady na vzdělávání pro školy a školská zařízení v kompetenci krajů a obcí** směřovalo celkem **171,3 mld. Kč (+6,4 mld. Kč, tj. +3,9 %)**. Tempo těchto výdajů vyplynulo především z růstu platů pedagogických pracovníků od 1. 1. 2022 ve výši 2 % a nepedagogických pracovníků od září 2022 ve výši 10 % a dále také v důsledku růstu počtu dětí a žáků včetně vyššího využití dělení hodin. V roce 2022 byly krajskými úřady poskytnuty **dotace 1 023 soukromým školám a školským zařízením v částce 11,4 mld. Kč (+1,8 mld. Kč)**. Výrazné meziroční navýšení výdajů o 18,1 % bylo způsobeno zajištěním srovnatelnosti s růstem odměňování ve veřejném školství, výrazným růstem počtu dětí a žáků v soukromém školství, ale také plným náběhem změny struktury normativů pro soukromé střední školství.

Dotace soukromému školství jsou určeny k financování neinvestičních výdajů souvisejících se vzděláváním a výchovou. Jejich součástí jsou i výdaje na podpůrná opatření pro žáky se speciálně vzdělávacími potřebami, na které bylo v roce 2022 poskytnuto celkem 403 mil. Kč. Kapitola uvolnila na nevýzkumné projekty spolufinancované z rozpočtu EU celkem 6,3 mld. Kč (+2,7 mld. Kč), z toho 2,9 mld. Kč v rámci OP Jan Amos Komenský, téměř 2,0 mld. Kč v rámci Národního plánu obnovy (výdaje související s epidemií covid-19, zejména prostředky na doučování, digitální učební pomůcky apod.) a 1,4 mld. Kč (-2,1 mld. Kč) v rámci OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+. V souvislosti s válečným konfliktem na Ukrajině kapitola uvolnila celkem 584 mil. Kč zejména na vzdělávání a školské služby (258 mil. Kč) a na Výzvu Jazykové kurzy, Prázdninové Jazykové kurzy a Adaptační skupiny (156 mil. Kč). Z celku kapitola poskytla 24 mil. Kč na PCR testování (UV č. 1058/2021) v souvislosti s epidemií covid-19.

Neinvestiční transfery rozpočtům územní úrovně z kapitoly **Ministerstvo práce a sociálních věcí** dosáhly **27,5 mld. Kč (-2,1 mld. Kč, tj. -7,0 %)** a představovaly plnění rozpočtu po změnách na 99,2 %. Za meziročním poklesem stál převod prostředků (4,8 mld. Kč) určených na financování sociálních služeb v roce 2021 v souvislosti s epidemií covid-19. Nejvíce prostředků bylo poskytnuto na služby sociální péče (22,7 mld. Kč, -2,0 mld. Kč). Na činnosti v oblasti sociální péče a pomoci dětem a rodinám bylo vynaloženo 1,9 mld. Kč (+6 mil. Kč), na aktivní politiku zaměstnanosti směřovalo 556 mil. Kč (-183 mil. Kč) – z toho 175 mil. Kč (-82 mil. Kč) v rámci OP Zaměstnanost 2014+. Na sociální péči a pomoc manželství a rodinám bylo poskytnuto 192 mil. Kč (+60 mil. Kč). Na společné programy ČR a EU byly uvolněny dotace ve výši 2,0 mld. Kč (+39 mil. Kč), z toho směřovalo 1,3 mld. Kč v rámci OP Zaměstnanost plus 2021+ a 702 mil. Kč v rámci OP Zaměstnanost 2014+. Z celku kapitola vyplatila 39 mil. Kč v souvislosti s válečným konfliktem na Ukrajině, zejména na úhradu výdajů sociálních služeb souvisejících s pomocí osobám z území Ukrajiny (38 mil. Kč).

Z kapitoly **Všeobecná pokladní správa** bylo uvolněno **17,7 mld. Kč (-545 mil. Kč, tj. -3,0 %)** při plnění rozpočtu po změnách na 99,4 %. V meziročním poklesu se odráží dopad vyplacení příspěvku na zmírnění dopadů zákona o kompenzačním bonusu pro rok 2022 (zákon č. 519/2021 Sb.) ve výši 1,2 mld. Kč tj. o 3,0 mld. Kč meziročně méně (z toho obcím připadlo 926 mil. Kč a krajům 317 mil. Kč). **V rámci souhrnného dotačního vztahu** bylo poukázáno celkem **13,2 mld. Kč (+100 mil. Kč)**, z toho příspěvek na výkon státní správy pro kraje činil 1,7 mld. Kč (+83 mil. Kč), pro hl. m. Praha 1,2 mld. Kč (+26 mil. Kč) a pro obce 10,2 mld. Kč (-9 mil. Kč). Na volby kapitola uvolnila celkem 716 mil. Kč (+238 mil. Kč), z toho směřovalo 569 mil. Kč na volby do zastupitelstev obcí a 147 mil. Kč na volby prezidenta republiky. V souvislosti s válečným konfliktem na Ukrajině kapitola uvolnila z rezervy na řešení krizových situací 2,5 mld. Kč jako kompenzační příspěvek na nouzové ubytování osob z Ukrajiny krajům (2,3 mld. Kč) a hl. m. Praha (153 mil. Kč).

Ministerstvo dopravy převedlo územním rozpočtům celkem **3,3 mld. Kč (-104 mil. Kč, tj. -3,0 %)** při plnění rozpočtu po změnách na 94,8 %, když téměř všechny prostředky (3,3 mld. Kč, -80 mil. Kč) směřovaly na dofinancování dopravní obslužnosti krajů a hl. m. Prahy na veřejnou železniční osobní dopravu (UV č. 1132/2009 a UV č. 191/2016). Stát touto dotací doplňuje finanční zdroje krajů a hl. m. Prahy na úhradu nákladů dopravních výkonů, které si jednotlivé kraje a hl. m. Praha objednaly.

Z kapitoly **Ministerstvo pro místní rozvoj** bylo uvolněno do rozpočtů územní úrovně celkem **2,0 mld. Kč (+96 mil. Kč, tj. +4,9 %)** při plnění rozpočtu na 219,2 %. Prostředky ve výši 2,0 mld. Kč (+93 mil. Kč) směřovaly na územní rozvoj a cestovní ruch, z toho 986 mil. Kč (+236 mil. Kč) s využitím národních programů, 653 mil. Kč (-71 mil. Kč) v rámci Integrovaného regionálního operačního programu 2014+, 284 mil. Kč (-40 mil. Kč) v rámci OP Praha – Pól růstu ČR 2014+, 64 mil. Kč (-66 mil. Kč) v rámci OP Technická pomoc 2014+, 33 mil. Kč (+33 mil. Kč) v rámci Regionálních operačních programů.

Ministerstvo životního prostředí poskytlo municipalitám celkem **895 mil. Kč (-255 mil. Kč, tj. -22,2 %)** při plnění rozpočtu po změnách na 161,4 %. Rozpočty územní úrovně získaly 440 mil. Kč (-57 mil. Kč) na zlepšování stavu přírody a krajiny, 346 mil. Kč (-195 mil. Kč) na zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží, 66 mil. Kč (+28 mil. Kč) na zlepšování kvality ovzduší a omezování emisí, 15 mil. Kč (-47 mil. Kč) na činnosti v ochraně životního prostředí, 15 mil. Kč na udržitelné využívání zdrojů energie. Z celku bylo uvolněno 795 mil. Kč (-261 mil. Kč) v rámci OP Životní prostředí 2014+ a 64 mil. Kč v rámci OP Životní prostředí 2021+.

Od kapitoly **Ministerstvo zemědělství** získaly municipality celkem **743 mil. Kč (-152 mil. Kč, tj. -17,0 %)** při plnění rozpočtu po změnách na 201,6 %. Prostředky ve výši 638 mil. Kč (-175 mil. Kč) směřovaly na lesní

hospodářství a ve výši 72 mil. Kč (+17 mil. Kč) byly poskytnuty na vodní hospodářství. Na ostatní zemědělskou a potravinářskou činnost a rozvoj kapitola uvolnila 33 mil. Kč (+8 mil. Kč). Z celku 343 mil. Kč bylo financováno v rámci Národního plánu obnovy.

Kapitola **Ministerstvo kultury** poskytla rozpočtům územní úrovně prostředky ve výši **556 mil. Kč** (-490 mil. Kč, tj. -46,8 %) při plnění rozpočtu po změnách na 110,6 %. Jednalo se zejména o prostředky na financování tzv. památkových programů a programů v oblasti živého umění např. Programu státní podpory profesionálních divadel a stálých profesionálních symfonických orchestrů a pěveckých sborů (283 mil. Kč, -345 mil. Kč), Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón (112 mil. Kč, -48 mil. Kč), Programu kulturní aktivity (44 mil. Kč, -70 mil. Kč), Programu záchrany architektonického dědictví (41 mil. Kč) atd. Zmíněný pokles odráží zvýšenou podporu v sektoru kultury v roce 2021 v souvislosti s epidemií covid-19 (-109 mil. Kč).

Ministerstvo vnitra převedlo municipalitám **446 mil. Kč** (+221 mil. Kč, tj. +98,1 %) při plnění rozpočtu na 49,8 %. Prostředky směřovaly zejména na podporu činnosti jednotek sboru dobrovolných hasičů obcí dle § 27 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně (153 mil. Kč, +52 mil. Kč), na humanitární zahraniční pomoc (95 mil. Kč, +61 mil. Kč) na podporu prevence kriminality (35 mil. Kč). V souvislosti s válečným konfliktem na Ukrajině kapitola uvolnila 191 mil. Kč, z toho 130 mil. Kč poskytla v rámci Azylového, migračního a integračního fondu 2021+.

Kapitola **Ministerstvo zdravotnictví** uvolnila obcím a krajům celkem **349 mil. Kč** (-2,1 mld. Kč, tj. -85,6 %), při plnění rozpočtu po změnách na 47,2 %. Významný pokles způsobily výdaje na opatření související s řešením onemocnění covid-19 (-2,1 mld. Kč), zejména finanční ohodnocení zaměstnanců poskytovatelů lůžkové péče. Z celku kapitola poskytla 185 mil. Kč (+168 mil. Kč) na zdravotnické programy, 89 mil. Kč na další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví a 75 mil. Kč zdravotnické záchranné službě.

Ministerstvo průmyslu a obchodu poskytlo obcím a krajům **101 mil. Kč** (+8 mil. Kč), tj. 263,4 % rozpočtu po změnách, na úspory energií a obnovitelné zdroje (43 mil. Kč, +35 mil. Kč), na program podpory malých prodejen na venkově Obchůdek 2021 (31 mil. Kč) a na dotaci Jihomoravskému kraji za účelem poskytnutí kompenzací fyzickým osobám postiženým tornádem v červnu 2021 (25 mil. Kč).

Hodnocení využití prostředků státního rozpočtu z pohledu územních samosprávných celků je uvedeno v části II. sešitu F.

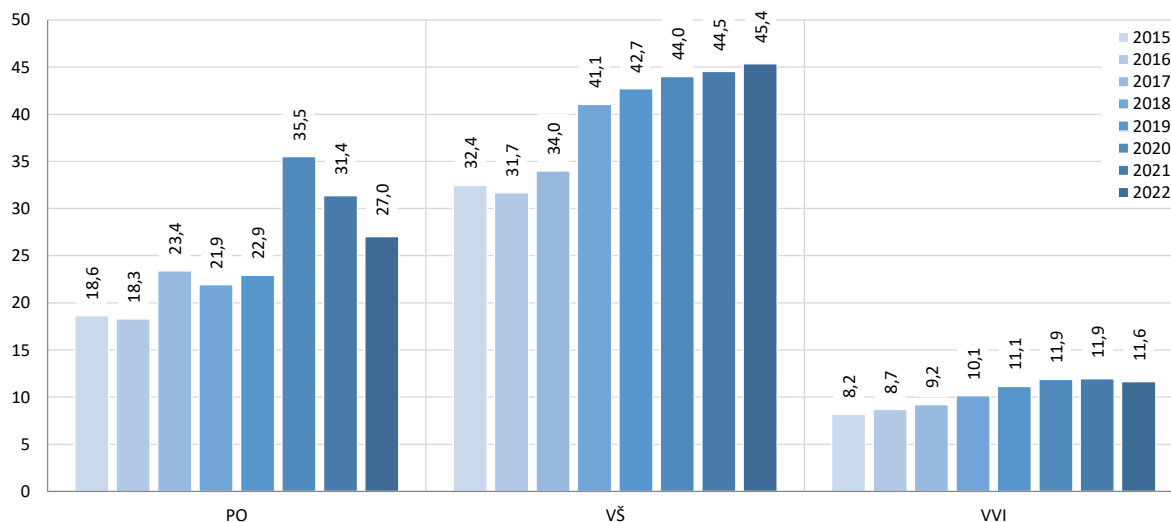
3.5.3 Neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím

Původně schválený rozpočet počítal s transfery příspěvkovým a podobným organizacím ve výši 79,5 mld. Kč (+1,9 mld. Kč, tj. +2,5 %). V souvislosti s epidemií covid-19 a vysokou mírou inflace byl jejich rozpočet upraven listopadovou novelou zákona o státním rozpočtu. Novela navýšila rozpočet výdajů kapitoly Ministerstva zdravotnictví (+900 mil. Kč) na kompenzace nákladů pro Fakultní nemocnici Bulovka na léčivé přípravky (monoklonální protilátky), které nebyly využity, došlo k jejich expiraci, a nemohly být proplaceny zdravotními pojišťovnami. U kapitoly Ministerstvo kultury se navýšil objem prostředků (+595 mil. Kč) na dotaci pro Národní památkový ústav o téměř 315 mil. Kč a na provoz státních příspěvkových organizací o 280 mil. Kč za účelem dorovnání státem garantovaného financování. Naopak u Kanceláře prezidenta republiky došlo ke snížení prostředků o 22 mil. Kč u příspěvkové organizace Lesní správa Lány. **Schválený rozpočet neinvestičních transferů příspěvkovým a podobným organizacím** ve výši téměř **81,0 mld. Kč** předpokládal meziroční růst o 4,4 % (+3,4 mld. Kč) proti novelizovanému rozpočtu roku 2021 a proti skutečnosti roku 2021 byl nižší o 7,8 % (-6,9 mld. Kč). V průběhu roku 2021 došlo rozpočtovými opatřeními k jeho zvýšení o 4,9 mld. Kč.

Skutečné převody prostředků příspěvkovým a podobným organizacím dosáhly více než 84,0 mld. Kč (-3,8 mld. Kč, tj. -4,3 %), při plnění rozpočtu po změnách na 97,9 %. Meziroční pokles ovlivnila podpora poskytnutá příspěvkovým organizacím ve výši 2,5 mld. Kč (-5,4 mld. Kč) v souvislosti s epidemií nemoci covid-19. V reakci na válečný konflikt na Ukrajině obdržely příspěvkové organizace 294 mil. Kč. Sumarizované výstupy dopadů opatření souvisejících s řešením epidemie covid-19 a s válečným konfliktem na Ukrajině jsou uvedeny v sešitě G. Následující graf znázorňuje neinvestiční transfery příspěvkovým organizacím, vysokým školám a veřejným výzkumným institucím v letech 2015 až 2022. U příspěvkových organizací se do vývoje

výrazně promítlo oddlužení státních nemocnic (6,6 mld. Kč) a další protiepidemická opatření v letech 2020 až 2021.

Graf č. 35: Neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím v letech 2015-2022 (mld. Kč)

Pozn.: PO = příspěvky a dotace zřízením i cizím příspěvkovým organizacím. VŠ = transfery vysokým školám a školským právníckým osobám zřízeným státem, kraji, obcemi, VVI = transfery veřejným výzkumným institucím

Následující tabulka znázorňuje schválený rozpočet neinvestičních transferů příspěvkovým a podobným organizacím na rok 2022, jeho změny, čerpání a srovnání s rokem 2021.

Tabulka č. 75: Neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím (mil. Kč)

NEINVESTIČNÍ TRANSFERY PŘÍSPĚVKOVÝM A PODOBNÝM ORGANIZACÍM	Skutečnost 2021	Rozpočet 2022		Skutečnost 2022	% plnění 5 = 4:3	Index 2022/2021 6 = 4:1	Rozdíl 2022-2021 7 = 4-1
		schválený	po změnách				
	1	2	3	4	5 = 4:3	6 = 4:1	7 = 4-1
Neinvestiční transfery příspěvkovým a pod. organizacím	87 841	80 966	85 831	84 027	97,9	95,7	-3 814
příspěvky a dotace zřízeným příspěvkovým organizacím - z toho:	30 567	23 577	28 408	26 102	91,9	85,4	-4 465
Ministerstvo kultury	6 777	6 596	7 069	6 900	97,6	101,8	123
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	5 218	6 250	5 737	5 248	91,5	100,6	30
Ministerstvo zdravotnictví	8 285	2 428	2 881	3 655	126,8	44,1	-4 630
Ministerstvo obrany	3 282	2 741	3 468	3 478	100,3	106,0	195
Ministerstvo životního prostředí	1 793	1 329	1 492	1 681	112,7	93,8	-111
Ministerstvo vnitra	1 040	857	1 064	1 064	100,0	102,3	24
Ministerstvo průmyslu a obchodu	925	889	3 777	1 002	26,5	108,4	77
Ministerstvo pro místní rozvoj	986	720	737	887	120,4	90,0	-99
Ministerstvo zemědělství	815	512	781	827	105,9	101,4	12
Ministerstvo práce a sociálních věcí	478	401	442	453	102,6	94,8	-25
Ministerstvo zahraničních věcí	361	431	395	359	91,1	99,6	-1
Ministerstvo dopravy	82	151	277	256	92,3	312,2	174
Kancelář prezidenta republiky	466	212	215	218	101,5	46,8	-248
transfery vysokým školám - z toho:	44 528	45 540	44 625	45 358	101,6	101,9	829
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	39 219	39 856	39 556	40 370	102,1	102,9	1 151
Grantová agentura České republiky	2 203	2 226	2 231	2 202	98,7	100,0	-1
Technologická agentura České republiky	1 509	1 780	1 477	1 295	87,6	85,8	-214
Ministerstvo zdravotnictví	551	1 083	641	578	90,2	104,9	27
Ministerstvo vnitra	334	161	226	331	146,2	99,2	-3
Ministerstvo zemědělství	302	207	241	284	118,0	93,9	-18
Ministerstvo kultury	211	174	182	184	100,9	87,2	-27
transfery školským práv. osobám zřízeným státem, kraji, obcemi	7	0	6	6	102,0	83,4	-1
transfery veřejným výzkumným institucím - z toho:	11 944	10 480	11 652	11 643	99,9	97,5	-300
Akademie věd České republiky	5 449	5 953	5 792	5 798	100,1	106,4	349
Grantová agentura České republiky	2 010	2 100	2 099	1 969	93,8	98,0	-41
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	2 147	666	1 500	1 605	107,1	74,8	-542
Ministerstvo zemědělství	725	613	734	735	100,2	101,5	11
Technologická agentura České republiky	718	578	611	599	98,2	83,4	-119
Státní úřad pro jadernou bezpečnost	135	143	163	152	92,9	112,8	17
Ministerstvo vnitra	181	37	140	152	108,2	83,9	-29
Ministerstvo životního prostředí	116	0	130	144	110,2	123,8	28
Ministerstvo zdravotnictví	122	0	117	133	113,2	108,3	10
Ministerstvo práce a sociálních věcí	113	145	111	103	93,5	91,6	-10
transfery cizím příspěvkovým organizacím - z toho:	795	1 368	1 141	918	80,5	115,4	122
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	135	1 044	598	299	50,0	221,3	164
Technologická agentura České republiky	260	73	201	255	126,8	97,9	-5
Ministerstvo práce a sociálních věcí	233	46	162	198	122,3	85,2	-34
Grantová agentura České republiky	108	130	130	113	86,6	104,0	4

Neinvestiční příspěvky a dotace zřízeným příspěvkovým organizacím

Příspěvkovým organizacím zřízeným v rámci příslušných kapitol státního rozpočtu byly převedeny neinvestiční prostředky ve výši téměř **26,1 mld. Kč**, tj. 91,9 % rozpočtu po změnách navýšeného listopadovou novelou zákona o státním rozpočtu o 1,5 mld. Kč, při meziročním poklesu o 14,6 % (-4,5 mld. Kč). Na pokles působil převod prostředků (5,5 mld. Kč) z kapitoly Ministerstvo zdravotnictví určených na pomoc zdravotnímu systému při boji s epidemií covid-19 v roce 2021. Z celku **příspěvky na činnost představovaly 21,7 mld. Kč (-3,9 mld. Kč)** při plnění rozpočtu po změnách na 90,1 % a **dotace 4,4 mld. Kč (-559 mil. Kč)**, tj. 98,1 % rozpočtu po změnách.²⁰

Největší objem příspěvků a dotací uvolnilo **Ministerstvo kultury**, a to ve výši **6,9 mld. Kč (+123 mil. Kč)**. Z celku představovaly **příspěvky 6,2 mld. Kč (+285 mil. Kč)**, z toho připadlo 2,2 mld. Kč (+92 mil. Kč) na činnost muzeí a galerií, 1,6 mld. Kč (+339 mil. Kč) na činnosti památkových ústavů, hradů a zámků, 1,0 mld. Kč (-63 mil. Kč) na činnost divadelní, 749 mil. Kč (-49 mil. Kč) na činnost knihoven, 332 mil. Kč (-40 mil. Kč) na hudební činnost, 167 mil. Kč na ostatní záležitosti kultury, 105 mil. Kč na filmovou tvorbu, distribuci, kina a shromažďování audiovizuálních archiválií atd. **Dotace** těmto organizacím dosáhly celkem **694 mil. Kč (-162 mil. Kč)**, z toho směřovalo 249 mil. Kč (-257 mil. Kč) na činnost památkových ústavů, hradů a zámků, 231 mil. Kč (+28 mil. Kč) na výzkum a vývoj, 151 mil. Kč (+32 mil. Kč) na činnost muzeí a galerií atd.

²⁰ Od 1. 1. 2010 jsou tyto finanční prostředky ústředními orgány státní správy rozpočtovány podle § 54 odst. 1 písm. a) zákona č. 218/2008 Sb., rozpočtová pravidla, jako příspěvky na činnost a podle § 54 odst. 1 písm. e) a písm. f) zákona o rozpočtových pravidlech (úhrada provozních nákladů v rámci společných programů EU a ČR a projektů finančních mechanismů) a zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, jako dotace.

Na společné programy ČR a EU směřovalo 158 mil. Kč (+27 mil. Kč), z toho 110 mil. Kč (+10 mil. Kč) prostřednictvím Integrovaného regionálního operačního programu 2014+. V souvislosti s epidemií covid-19 kapitola poskytla 85 mil. Kč, zejména na rozvoj a obnovu materiálně technické základny státních kulturních zařízení (82 mil. Kč).

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy poskytlo **5,2 mld. Kč (+30 mil. Kč)**. Meziroční růst je odrazem navýšení platů zaměstnanců regionálního školství o 2 % u pedagogických pracovníků od 1. ledna 2022 a platových tarifů o 10 % u nepedagogických pracovníků od 1. září 2022. Na příspěvky na činnost bylo uvolněno 4,5 mld. Kč (+152 mil. Kč) a na dotace směřovalo 717 mil. Kč (-122 mil. Kč). V roce 2022 bylo v regionálním školství MŠMT financováno 68 přímo řízených příspěvkových organizací – 57 ústavů (diagnostických, výchovných ústavů a dětských domovů se školou) a 11 škol se speciálními vzdělávacími programy. Dalších 7 ostatních přímo řízených organizací tvoří Národní pedagogický institut, Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání, Dům zahraniční spolupráce, Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského v Praze, Národní technická knihovna, Pedagogické centrum pro polské národnostní školství Český Těšín a Komise J. W. Fulbrighta. Z celku připadlo 1,2 mld. Kč výchovným ústavům a dětským domovům se školou, 948 mil. Kč (+51 mil. Kč) speciálním mateřským školám, základním a středním školám, 709 mil. Kč (+41 mil. Kč) na ostatní záležitosti ve vzdělávání, 450 mil. Kč (+22 mil. Kč) na výzkum a vývoj, 436 mil. Kč (+12 mil. Kč) diagnostickým ústavům, 413 mil. Kč (+41 mil. Kč) střediskům výchovné péče, 276 mil. Kč (-150 mil. Kč) na zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, 181 mil. Kč na ostatní školská zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy, 181 mil. Kč na školní stravování, 178 mil. Kč na knihovnickou činnost, 77 mil. Kč internátům, 60 mil. Kč zařízení výchovného poradenství atd. Z celku na nevýzkumné projekty spolufinancované z rozpočtu EU bylo uvolněno 265 mil. Kč (-145 mil. Kč), z toho 148 mil. Kč v rámci Národního plánu obnovy, 52 mil. Kč (-218 mil. Kč) v rámci OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+, 48 mil. Kč (-32 mil. Kč) v rámci OP Zaměstnanost 2014+, 14 mil. Kč (-46 mil. Kč) v rámci finančních mechanismů.

Ministerstvo zdravotnictví vyplatilo **3,7 mld. Kč (-4,6 mld. Kč)**. Meziroční pokles byl způsoben především poskytnutím prostředků ve výši 4,7 mld. Kč na finanční ohodnocení zaměstnanců poskytovatelů lůžkové péče v roce 2021 v souvislosti s epidemií nemoci covid-19. Jak již bylo uvedeno výše schválený rozpočet byl navýšen březnovou novelou zákona o 900 mil. Kč. Tyto prostředky směřovaly Fakultní nemocnici Bulovka na kompenzaci nákladů na monoklonální protilátky, které nebyly využity, a došlo k jejich expiraci, a nemohly být tak proplaceny zdravotními pojišťovnami. Z celku představovaly **příspěvky na činnost 1,9 mld. Kč (-4,7 mld. Kč)**. Příspěvek na činnost přímo řízeným příspěvkovým organizacím je poskytován pouze na činnosti, které nejsou hrazeny z veřejného zdravotního pojištění. Prostředky byly poskytnuty především fakultním nemocnicím (1,3 mld. Kč, -3,3 mld. Kč), hygienické službě (340 mil. Kč, -83 mil. Kč), odborným léčebným ústavům (36 mil. Kč), vysoce specializovaným pracovištím (32 mil. Kč), specializované ambulanci péči (19 mil. Kč), lázeňským léčebnám, ozdravovnám, sanatoriím (19 mil. Kč). Na další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví bylo uvolněno 83 mil. Kč a na humanitární zahraniční pomoc směřovalo 29 mil. Kč. **Dotace** těmto organizacím dosáhly výše **1,8 mld. Kč (+67 mil. Kč)**, z toho 1,1 mld. Kč (+ 93 mil. Kč) směřovalo na výzkum a vývoj ve zdravotnictví, 519 mil. Kč na ostatní speciální zdravotnickou péči (z toho 255 mil. Kč v rámci OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+, 149 mil. Kč OP Zaměstnanost 2014+, 57 mil. Kč v rámci finančních mechanismů) a 132 mil. Kč na vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví.

Ministerstvo obrany uvolnilo **3,5 mld. Kč (+195 mil. Kč)** celkem 9 zřízeným příspěvkovým organizacím, z toho 6 zabezpečovalo činnost na úseku vojenského zdravotnictví, zdravotní rehabilitace, bytového a tepelného hospodářství a péče o nemovitý majetek. Meziroční růst souvisel zejména s probíhajícím konfliktem na Ukrajině, růstem cen energií a přetrvávajícími dopady epidemie covid-19. Z celku bylo uvolněno 1,3 mld. Kč pro Armádní Servisní p. o., 866 mil. Kč pro Vojenská lázeňská a rekreační zařízení Praha, 711 mil. Kč pro Ústřední vojenskou nemocnici – Vojenskou fakultní nemocnici Praha, 210 mil. Kč pro Vojenskou nemocnici Brno, 191 mil. Kč pro Vojenskou nemocnici Olomouc, 86 mil. Kč pro Ústav leteckého zdravotnictví atd.

Ministerstvo životního prostředí vydalo na příspěvky a dotace 8 přímo řízeným příspěvkovým organizacím celkem **1,7 mld. Kč (-111 mil. Kč)**, z toho na činnost připadlo 1,4 mld. Kč (-30 mil. Kč) – pro Český hydrometeorologický ústav (607 mil. Kč), Správu NP Šumava (225 mil. Kč), Správu KRNAP (189 mil. Kč), Českou geologickou společnost (126 mil. Kč), Správu NP České Švýcarsko (102 mil. Kč), pro příspěvkovou organizaci CENIA (73 mil. Kč), Správu NP Podyjí (41 mil. Kč) a pro Správu jeskyní ČR (12 mil. Kč). Dotace byly

poskytnuty ve výši 306 mil. Kč (-81 mil. Kč), z toho připadlo 99 mil. Kč (-78 mil. Kč) na projekty v rámci OP Životní prostředí 2014+, 145 mil. Kč na institucionální podporu výzkumných organizací podle zhodnocení jimi dosažených výsledků, 32 mil. Kč na Program 115 030 „Rozvoj a obnova materiálně technické základny systému a řízení resortu MŽP – od r. 2018“, 17 mil. Kč na Program 115 170 „Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny od r. 2019“ atd.

Ministerstvo vnitra převedlo svým 4 zřízeným příspěvkovým organizacím celkem **1,1 mld. Kč (+24 mil. Kč)** a to především na oblasti autodopravy a servisu vozidel, stravování, ostrahy a úklidu, provoz hotelů a lázeňských domů, správy nemovitého a movitého majetku včetně prodeje nepotřebných služebních dopravních prostředků a movitého majetku, vzdělávání úředníků, správy bytového fondu resortu MV, polygrafické výroby, distribuce atd. Kapitola uvolnila 99 mil. Kč v rámci Azylového, migračního a integračního fondu (AMIF) 2021+ v souvislosti s válečným konfliktem na Ukrajině. Příspěvky na provoz směřovaly Zařízení služeb pro MV (823 mil. Kč), Bytové správě MV (50 mil. Kč), Institutu pro veřejnou správu Praha (49 mil. Kč) a Tiskárně MV (42 mil. Kč).

Kapitola **Ministerstvo průmyslu a obchodu** převedla svým zřízeným organizacím celkem **1,0 mld. Kč (+77 mil. Kč)**, z toho bylo poskytnuto 289 mil. Kč na příspěvek na činnost agentuře na podporu obchodu CzechTrade, 182 mil. Kč agentuře pro podporu podnikání a investic CzechInvest, 83 mil. Kč Českému metrologickému institutu, 46 mil. Kč Správě služeb MPO, 42 mil. Kč České agentuře pro standardizaci, 13 mil. Kč Agentuře pro podnikání a inovace. Dotace ve výši 347 mil. Kč (+111 mil. Kč) obdržely Agentura pro podnikání a inovace (158 mil. Kč), Agentura pro podnikání a investice CzechInvest (151 mil. Kč), Český metrologický institut (31 mil. Kč) a Agentura pro podporu podnikání a inovace CzechTrade (7 mil. Kč).

Ministerstvo pro místní rozvoj poskytlo svým zřízeným příspěvkovým organizacím celkem **887 mil. Kč (-99 mil. Kč)**, z toho 327 mil. Kč (-49 mil. Kč) jako příspěvek na činnost agentuře CzechTourism, 92 mil. Kč Centru regionálního rozvoje. Dotace ve výši 468 mil. Kč (-52 mil. Kč) formou neinvestičního transferu Centru regionálního rozvoje směřovala na financování projektů v rámci Integrovaného regionálního operačního programu 2014+ (393 mil. Kč), OP Přeshraniční spolupráce 2014+ (40 mil. Kč) a OP Technická pomoc 2014+ (36 mil. Kč).

Ministerstvo zemědělství uvolnilo zřízeným příspěvkovým organizacím **827 mil. Kč (+12 mil. Kč)**, z toho na příspěvek poskytnutý na úkoly vyplývající z předmětu činnosti a na účely a úkoly uložené nebo dohodnuté s ministerstvem bylo 11 resortním příspěvkovým organizacím vyplaceno 799 mil. Kč (+15 mil. Kč). Nejvíce prostředků získaly Státní veterinární ústavy – 3 příspěvkové organizace (277 mil. Kč), Ústav zemědělské ekonomiky a informací (160 mil. Kč), Národní hřebčín Kladruby nad Labem (156 mil. Kč), Národní zemědělské muzeum, s.p.o. (108 mil. Kč) atd. Dotace byly poskytnuty ve výši 28 mil. Kč (-4 mil. Kč), z toho směřovalo 15 mil. Kč na podporu výzkumu a vývoje a 8 mil. Kč na projekty spolufinancované z rozpočtu EU především v rámci OP Rybářství 2014+ (7 mil. Kč).

Ministerstvo práce a sociálních věcí uvolnilo zřízeným příspěvkovým organizacím celkem **453 mil. Kč (-25 mil. Kč)** především na domovy pro osoby se zdravotním postižením 438 mil. Kč (-40 mil. Kč), a to Centru Kociánka (133 mil. Kč), Centru sociálních služeb Tloskov (116 mil. Kč), Centru sociálních služeb Hrabyně (84 mil. Kč), Centru pobytových a terénních sociálních služeb Zbůch (65 mil. Kč), Centru sociálních služeb pro osoby se zrakovým postižením v Brně-Chřlicích (40 mil. Kč).

Ministerstvo zahraničních věcí uvolnilo pro své 4 příspěvkové organizace celkem **359 mil. Kč (-1 mil. Kč)**, z toho 182 mil. Kč pro Česká centra zajišťující propagaci ČR v zahraničí, 128 mil. Kč pro Diplomatičtý servis spravující majetek, který je využíván zejména cizími zastupitelskými úřady v ČR, 30 mil. Kč pro Kancelář generálního komisaře EXPO na zajištění účasti České republiky na Všeobecné světové výstavě EXPO 2020 a 19 mil. Kč pro zámek Štiřín, kde jsou zajišťovány konferenční, ubytovací, restaurační a sportovní činnosti.

Ministerstvo dopravy uvolnilo celkem **256 mil. Kč (+174 mil. Kč)**, z toho směřovalo téměř 169 mil. Kč (+167 mil. Kč) Ředitelství silnic a dálnic ČR zejména na úhradu pokut a úroků a nákladů řízení vycházející z odvolacího rozsudku Vrchního soudu Praha a Městského soudu Praha (125 mil. Kč) a na úhradu příspěvku, který byl určen k vrácení Státnímu fondu dopravní infrastruktury (39 mil. Kč) z důvodu porušení zákona o veřejných zakázkách. Centrum služeb pro silniční dopravu získalo 87 mil. Kč (+7 mil. Kč) na dopravně správní agendy (41 mil. Kč), na zabezpečení delegovaných činností BESIP (34 mil. Kč), na činnost organizace (12 mil. Kč).

Neinvestiční prostředky zřízeným příspěvkovým organizacím poskytla kapitola **Kancelář prezidenta republiky** ve výši **218 mil. Kč (-248 mil. Kč)**. Správa Pražského hradu získala 216 mil. Kč (-207 mil. Kč) a pro Lesní správu Lány byly uvolněny 2 mil. Kč (-41 mil. Kč). Meziroční pokles byl ovlivněn posílením příspěvku Lesní správě Lány v roce 2021 zejména v souvislosti s přetrvávajícím kůrovcovým kalamitním stavem i Správě Pražského hradu v souvislosti s nepříznivým vývojem hospodaření v důsledku epidemie covid-19 a nutných karanténních opatření.

Ministerstvo spravedlnosti převedlo celkem **53 mil. Kč (+15 mil. Kč)** svým zotavováním na poskytování ubytovacích a stravovacích služeb v rámci ozdravných pobytů pracovníků Vězeňské služby ČR, na služební a pracovní akce (porady, školení) Vězeňské služby ČR a rezortu ministerstva, na provozování sportovních činností, apod.

Neinvestiční transfery vysokým školám

Největší část (54,0 %) z celkového objemu finančních prostředků poskytnutého příspěvkovým a podobným organizacím představovaly **neinvestiční transfery vysokým školám** ve výši **45,4 mld. Kč (+829 mil. Kč, tj. +1,9 %)**. Čerpáno bylo 101,6 % rozpočtu po změnách.

V rozhodující míře (89,0 %) se na nich podílela kapitola **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy**, která uvolnila **40,4 mld. Kč (+1,2 mld. Kč, tj. +2,9 %)**, z toho bylo poskytnuto **27,8 mld. Kč (+1,5 mld. Kč)** na vysokoškolské **vzdělávání, 12,4 mld. Kč (-334 mil. Kč) na výzkum a vývoj** a 106 mil. Kč na ostatní neinvestiční dotace. Finanční prostředky jsou poskytovány veřejným vysokým školám formou příspěvku na činnost a formou dotace. V roce 2022 působilo v ČR **26 veřejných vysokých škol**, které obdržely **na činnost** finanční prostředky ve výši **27,7 mld. Kč (+1,5 mld. Kč)**, z toho 594 mil. Kč ze zdrojů Národního plánu obnovy a **dotace** ve výši **788 mil. Kč**. Největší objem prostředků ve výši 5,3 mld. Kč získala Univerzita Karlova (vč. plnění mezinárodní dohody mezi ČR a Egyptskou arabskou republikou ve výši 25 mil. Kč) a 3,2 mld. Kč Masarykova univerzita (včetně 20 mil. Kč na dotaci na podporu aktivit – Smlouva o Antarktidě). Veřejným vysokým školám bylo poskytnuto 21,6 mld. Kč na příspěvek na vzdělávací činnost – z toho 1,1 mld. Kč na Institucionální plány a 138 mil. Kč byla dotace na Centrální rozvojové plány, dále směřovalo 807 mil. Kč na příspěvek na společenské priority, 1,6 mld. Kč na stipendia distančního/prezenčního studia. Kapitola uvolnila 797 mil. Kč na ubytovací stipendia, 14 mil. Kč na sociální stipendia a 81 mil. Kč na ubytování a stravování. Veřejným vysokým školám byla poskytnuta dotace na výzkum, vývoj a inovace ve výši 12,4 mld. Kč, z toho 1,6 mld. Kč v rámci OP Výzkum, vývoj a inovace 2014+, 191 mil. Kč v rámci Národního plánu obnovy na projekty EXCELES – Národní ústav pro výzkum rakoviny (Univerzita Karlova) a Národní institut pro výzkum socioekonomických dopadů nemocí (Masarykova univerzita). Celkem bylo poskytnuto **soukromým vysokým školám** na činnost (v rámci položky 5332) **32,4 mil. Kč**. Z celkového počtu 31 soukromých vysokých škol bylo poskytnuto téměř 11 mil. Kč Vysoké škole zdravotnické o. p. s. jako platba za závazek veřejné služby za uskutečňování akreditovaných studijních programů „Ošetřovatelství“ a „Porodní asistence“ a 27 soukromým vysokým školám 20 mil. Kč na sociální a ubytovací stipendia. Projekty výzkumu a vývoje soukromých vysokých škol (na položce 5332) byly podpořeny částkou 32 mil. Kč.

Grantová agentura ČR uvolnila **2,2 mld. Kč** jako účelovou podporu na podporu výzkumu, vývoje a inovací na vysokých školách. Prostředky získala zejména Univerzita Karlova (682 mil. Kč), Masarykova univerzita (440 mil. Kč), České vysoké učení technické v Praze (189 mil. Kč), Vysoké učení technické v Brně (168 mil. Kč), Vysoká škola chemicko-technologická v Praze (162 mil. Kč), Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích (127 mil. Kč), Univerzita Palackého v Olomouci (122 mil. Kč).

Technologická agentura ČR na podporu výzkumu, vývoje a inovací poskytla **1,3 mld. Kč (-214 mil. Kč, tj. -14,2 %)**, z toho 105 mil. Kč v rámci finančních mechanismů. Dotace podpořily projekty programů BETA2, GAMA2, EPSILON, DELTA, ZÉTA, ÉTA, NCK, THÉTA, TREND, Prostředí pro život a DOPRAVA 2020+. Prostředky směřovaly zejména Českému vysokému učení technickému v Praze (304 mil. Kč), Vysoké škole báňské (167 mil. Kč), Vysokému učení v Brně (149 mil. Kč), Univerzitě Karlově (107 mil. Kč), Masarykově univerzitě (103 mil. Kč), atd. Z celku poskytla kapitola 17 mil. Kč na Program na podporu aplikovaného společenskovedního a humanitního výzkumu, experimentálního vývoje a inovací ÉTA (výdaje spojené s epidemií covid-19).

Ministerstvo zdravotnictví uvolnilo **578 mil. Kč (+27 mil. Kč, tj. +4,9 %)** zejména na výzkum a vývoj ve zdravotnictví (497 mil. Kč), na vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví (75 mil. Kč), atd. Prostředky obdržela

především Univerzita Karlova (284 mil. Kč), Masarykova univerzita (187 mil. Kč), Univerzita Palackého v Olomouci (57 mil. Kč). **Ministerstvo vnitra** poskytlo prostředky ve výši **331 mil. Kč (-3 mil. Kč)** jako účelovou podporu programů aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací Vysokému učení technickému v Brně, Masarykově univerzitě, Vysoké škole chemicko-technologické v Praze, Vysoké škole báňské. **Ministerstvo zemědělství** poskytlo **284 mil. Kč (-18 mil. Kč)**, z nichž 225 mil. Kč směřovalo na institucionální podporu výzkumu a vývoje a 51 mil. Kč na lesní hospodářství – z toho 24 mil. Kč bylo uvolněno na zmírnění dopadů kůrovcové kalamity. Nejvyšší objem prostředků získaly Česká zemědělská univerzita (119 mil. Kč), Mendelova univerzita v Brně (59 mil. Kč), Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích (57 mil. Kč). **Ministerstvo kultury** uvolnilo vysokým školám **184 mil. Kč (-27 mil. Kč)** zejména na výzkum, vývoj v oblasti kultury, církví a sdělovacích prostředků.

Neinvestiční transfery školským právnickým osobám zřízeným státem, kraji a obcemi

Neinvestiční transfery školským právnickým osobám zřízeným státem, kraji a obcemi ve výši téměř 6 mil. Kč (-1 mil. Kč), tj. 102,0 % rozpočtu po změnách, poskytla výhradně kapitola **Ministerstvo práce a sociálních věcí** na aktivní politiku zaměstnanosti (5 mil. Kč – z toho 4 mil. Kč v rámci OP Zaměstnanost 2014+) a na sociální péči a pomoc manželství a rodinám (1 mil. Kč).

Neinvestiční transfery veřejným výzkumným institucím

Neinvestiční transfery veřejným výzkumným institucím zřízeným podle zákona č. 341/2005 Sb. dosáhly **11,6 mld. Kč (-300 mil. Kč)**, tj. 99,9 % rozpočtu po změnách. Kapitola **Akademie věd ČR** uvolnila prostředky na institucionální podporu výzkumu, vývoje a inovací ve výši **5,8 mld. Kč (+349 mil. Kč)** celkem 54 pracovištím zřízeným AV ČR, nejvyšší částku obdržel Fyzikální ústav AV ČR a Mikrobiologický ústav AV ČR. **Grantová agentura ČR** uvolnila na podporu výzkumu, experimentálního vývoje a inovací téměř **2,0 mld. Kč (-41 mil. Kč)** účelových prostředků, které jsou přidělovány na základě výsledků veřejné soutěže. Transfery obdržely např. Biologické centrum AV ČR (208 mil. Kč), Fyzikální ústav AV ČR (202 mil. Kč), Mikrobiologický ústav AV ČR (188 mil. Kč), Fyziologický ústav AV ČR (103 mil. Kč) a Ústav organické chemie a biochemie (101 mil. Kč). **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy** poskytlo **1,6 mld. Kč (-542 mil. Kč)** především na výzkum a vývoj (1,6 mld. Kč, tj. 99,8 % všech poskytnutých prostředků), z toho bylo uvolněno 878 mil. Kč na podporu projektů v rámci programů: programy aplikovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, velké infrastruktury pro výzkum a vývoj, projekty mezinárodní spolupráce, projekty Společné technologické iniciativy ECSEL, programu EURATOM a makroregionální spolupráce, rozvoj výzkumné organizace podle zhodnocení dosažených výsledků. Dalších 603 mil. Kč bylo poskytnuto na projekty v rámci OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+ a 108 mil. Kč v rámci Národního plánu obnovy (program EXCELES) pro Národní institut virologie (Ústav organické chemie a biochemie AV ČR). Nejvyšší částku obdržely Fyzikální ústav AV ČR, Ústav molekulární genetiky AV ČR a Ústav organické chemie a biochemie AV ČR. **Ministerstvo zemědělství** poskytlo veřejným výzkumným institucím **735 mil. Kč (+11 mil. Kč)** zejména na projekty v oblasti výzkumu a vývoje (695 mil. Kč), genetického potenciálu hospodářských zvířat, osiv a sádí (39 mil. Kč). Příjemcem byl např. Výzkumný ústav rostlinné výroby (222 mil. Kč), Výzkumný ústav veterinárního lékařství (161 mil. Kč) a Výzkumný ústav živočišné výroby (133 mil. Kč). **Technologická agentura ČR** uvolnila účelovou podporu na výzkum, vývoj a inovace ve výši **599 mil. Kč (-119 mil. Kč)**, z toho 70 mil. Kč na projekty v rámci finančních mechanismů. Prostředky směřovaly např. Výzkumnému ústavu vodohospodářskému T. G. Masaryka (69 mil. Kč), Centru dopravního výzkumu (64 mil. Kč), Výzkumnému ústavu Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví (45 mil. Kč) a Ústavu chemických procesů AV ČR (43 mil. Kč). **Státní úřad pro jadernou bezpečnost** uvolnil prostředky ve výši **152 mil. Kč** zejména pro Státní ústav radiační ochrany (120 mil. Kč) a pro Státní ústav jaderné, chemické a biologické ochrany (31 mil. Kč). Na podporu výzkumu, vývoje a inovací poskytla veřejným výzkumným institucím prostředky kapitola **Ministerstvo vnitra 152 mil. Kč** na výzkum ve státní správě a samosprávě. Od **Ministerstva životního prostředí** obdržely tyto organizace **144 mil. Kč**. Jednalo se o institucionální podporu poskytnutou např. Výzkumnému ústavu vodohospodářskému T. G. Masaryka (71 mil. Kč) a Výzkumnému ústavu Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví (59 mil. Kč). **Ministerstvo zdravotnictví** poskytlo **133 mil. Kč** na účelovou podporu výzkumu, vývoje a inovací. **Ministerstvo práce a sociálních věcí** vyplatilo **103 mil. Kč** zejména na výzkum a vývoj v oblasti všeobecných hospodářských záležitostí (48 mil. Kč) a na výzkum v sociálním zabezpečení a politice zaměstnanosti (46 mil. Kč). Transfery směřovaly např. Výzkumnému ústavu bezpečnosti práce (49 mil. Kč) a Výzkumnému ústavu práce a sociálních věcí (46 mil. Kč).

Neinvestiční transfery cizím příspěvkovým organizacím

Cizím příspěvkovým organizacím (tj. příspěvkovým organizacím jiných zřizovatelů) bylo poskytnuto celkem **918 mil. Kč** (+122 mil. Kč), tj. 80,5 % rozpočtu po změnách. Nejvíce prostředků v objemu 299 mil. Kč (+164 mil. Kč) převedla kapitola **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy** na projekty výzkumu a vývoje, z toho 168 mil. Kč bylo poskytnuto v rámci Národního plánu obnovy v programu EXCELES. Mezi příjemci byl např. Institut klinické a experimentální medicíny, Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně či Masarykův onkologický ústav. Kapitola **Technologická agentura ČR** uvolnila 255 mil. Kč (-5 mil. Kč) na výzkum a vývoj, z toho 42 mil. Kč v rámci finančních mechanismů. Prostředky získal např. Český hydrometeorologický ústav (101 mil. Kč), Česká geologická služba (67 mil. Kč) a Česká informační agentura životního prostředí (43 mil. Kč). **Ministerstvo práce a sociálních věcí** poskytlo **198 mil. Kč** (-34 mil. Kč), z toho převážná část prostředků (101 mil. Kč, -91 mil. Kč) byla uvolněna na aktivní politiku zaměstnanosti (z toho 58 mil. Kč v rámci OP Zaměstnanost 2014+) a na sociální péči a pomoc manželství a rodinám (93 mil. Kč, +56 mil. Kč). **Grantová agentura ČR** poskytla cizím příspěvkovým organizacím **113 mil. Kč** (+4 mil. Kč) účelových prostředků na podporu výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, které byly přidělovány na základě výsledků veřejné soutěže. Transfer byl poskytnut např. Národnímu ústavu duševního zdraví (34 mil. Kč) a České geologické službě (21 mil. Kč).

3.6 Neinvestiční transfery a některé náhrady fyzickým osobám

Neinvestiční transfery a některé náhrady fyzickým osobám (seskupení položek 54) byly na rok 2022 rozpočtovány v částce 792,4 mld. Kč, tj. o 11,5 % (+81,5 mld. Kč) více oproti schválenému rozpočtu na rok 2021 a o 11,8 % (+83,4 mld. Kč) více oproti skutečnosti 2021. Vynaloženo bylo **786,9 mld. Kč**, tj. 98,2 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 11,0 % (+77,9 mld. Kč).

3.6.1 Sociální dávky

Sociální dávky (PSP 541), tj. bez souvisejících výdajů, měly představovat 97,8 % schváleného rozpočtu neinvestičních transferů a některých náhrad fyzickým osobám na rok 2022. Rozpočtovány byly v objemu 775,1 mld. Kč, tj. o 11,2 % (+78,1 mld. Kč) vyšším oproti schválenému rozpočtu na rok 2021 a o 12,0 % (+82,9 mld. Kč) vyšším oproti skutečnosti 2021. Vynaloženo bylo **768,0 mld. Kč**, tj. 98,1 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 10,9 % (+75,8 mld. Kč).

Hodnocení objemu, struktury a vývoje sociálních dávek je součástí kapitoly Mandatorní sociální výdaje (část III.2.1), ve které jsou posuzovány z hlediska závazných ukazatelů, tj. včetně souvisejících výdajů, které dle druhového členění nejsou transfery obyvatelstvu.

3.6.2 Náhrady placené fyzickým osobám

Na toto podseskupení položek 542 jsou zaříděny náhrady z úrazového pojištění, náhrady mezd podle zákona č. 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, náhrady mezd v době nemoci a příspěvek na náklady pohřbu dárce orgánu a náhrada poskytovaná žijícímu dárce. Schválený rozpočet na rok 2022 počítal s částkou 560,4 mil. Kč, v průběhu roku byl navýšen na 871,6 mil. Kč a skutečně **čerpáno** bylo **918,2 mil. Kč**. Meziročně se tyto výdaje zvýšily o 30,8 % (+216,1 mil. Kč). Největší objem, tj. 764,2 mil. Kč, připadl na **náhrady mezd v době nemoci**, které se vyplácejí zaměstnancům v prvních dvou týdnech nemoci dle ustanovení zákonů definovaných pro tyto náhrady rozpočtovou skladbou. Tato částka byla oproti loňskému roku vyšší o 194,6 mil. Kč z důvodu pokračující vyšší nemocnosti v souvislosti s epidemií covid-19 zejména v prvním čtvrtletí roku a také z důvodu vyšších průměrných výdělků, ze kterých se náhrady mezd vypočítávají. Další významný objem tvoří **náhrady mezd podle zákona č. 118/2000 Sb.** Jedná se o mzdy vyplacené Úřadem práce ČR zaměstnancům za zaměstnavatele při jeho platební neschopnosti. Vyplaceny byly v částce 136,3 mil. Kč a blíže komentovány jsou v části Mandatorní sociální výdaje, kde jsou uvedeny nejen mzdové náhrady, ale i ostatní výdaje související s touto ochranou zaměstnanců.

3.6.3 Ostatní neinvestiční transfery fyzickým osobám

Na tyto transfery (podseskupení 549) byla ve schváleném rozpočtu na rok 2022 rozpočtována částka 16,7 mld. Kč. V průběhu roku došlo rozpočtovými opatřeními k navýšení rozpočtu na 17,9 mld. Kč. Na tomto

navýšení se nejvíce podílela kapitola Ministerstvo práce a sociálních věcí (+1,7 mld. Kč) z důvodu zajištění výplaty příspěvku pro solidární domácnost²¹.

Největší objem z rozpočtované částky připadl na příspěvek k doplňkovému penzijnímu spoření a penzijnímu připojištění (7,6 mld. Kč) a na příspěvek na podporu stavebního spoření (4,3 mld. Kč), které jsou vypláceny z kapitoly VPS. Vyplaceny byly v plné výši. Bližší informace jsou obsaženy v části Mandatorní sociální výdaje a v části Další mandatorní výdaje vyplývající ze zákona. Dále byly vyplaceny z kapitoly Ministerstvo obrany **stabilizační příspěvky vojákům z povolání** podle § 70b zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, v částce 2,2 mld. Kč (+10,7 mil. Kč) a **služební příspěvky na bydlení vojákům** podle § 61a téhož zákona v částce 1,0 mld. Kč (+4,7 mil. Kč). Dle rozpočtové skladby patří na toto podseskupení položek také např. stipendia žákům, studentům a doktorandům, dary fyzickým osobám apod. Celkově za rok 2022 představovaly ostatní neinvestiční transfery fyzickým osobám téměř **18,0 mld. Kč**, tj. 100,1 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 11,9 % (+1,9 mld. Kč). Toto navýšení souviselo s výplatou **příspěvku pro solidární domácnost ve výši 1,6 mld. Kč** v kapitole Ministerstvo práce a sociálních věcí.

3.7 Neinvestiční transfery a související platby do zahraničí

Neinvestiční transfery a související platby do zahraničí jsou tvořeny zejména **odvody vlastních zdrojů EU do rozpočtu EU** (detailněji popsány v části III.6) a **transfery a příspěvky mezinárodním organizacím** (blíže popsány v části III.2.3).

Celkové výdaje na seskupení položek 55 dosáhly **64,7 mld. Kč**, tj. 95,7 % rozpočtu po změnách při meziročním snížení o 0,6 % (-360,9 mil. Kč). Odvody vlastních zdrojů EU do rozpočtu EU, které byly meziročně nižší o 1,8 mld. Kč, byly vyplaceny v částce 56,8 mld. Kč. Transfery a příspěvky mezinárodním a nadnárodním organizacím byly vyplaceny v částce 6,8 mld. Kč a meziročně se zvýšily o 32,8 % (+1,7 mld. Kč).

3.8 Neinvestiční půjčené prostředky

Neinvestiční prostředky byly v roce 2022 půjčeny v celkové výši 32 mil. Kč, a to z kapitoly Ministerstvo průmyslu a obchodu veřejné vysoké škole České vysoké učení technické v Praze na předfinancování projektů posílení výzkumných a vývojových kapacit leteckého a kosmického průmyslu v ČR dle usnesení vlády č. 668/2016 a č. 106/2019.

V předchozím roce 2021 byly ze státního rozpočtu půjčeny prostředky v celkové výši 561 mil. Kč, z toho nejvíce, 479 mil. Kč, pro ČVUT Praha na výše zmíněný účel.

3.9 Neinvestiční převody Národnímu fondu

Neinvestiční prostředky byly do Národního fondu převedeny v celkové výši 31 mil. Kč, z toho z kapitoly Ministerstvo pro místní rozvoj 29 mil. Kč. Prostředky byly určeny ke kompenzacím nesrovnalostí při hospodaření s peněžními prostředky poskytnutými z evropských fondů a s peněžními prostředky na jejich předfinancování. V předchozím roce 2021 byla na podobný účel vynaložená z kapitoly MPSV částka 916 tis. Kč.

3.10 Výdaje na náhrady za nezpůsobenou újmu

Seskupení položek 58 Výdaje na náhrady za nezpůsobenou újmu obsahuje dvě položky: 5811 Výdaje na náhrady za nezpůsobenou újmu (7,4 mld. Kč) a 5812 Výdaje na náhrady škod způsobených nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem při výkonu veřejné moci (329 mil. Kč).

Na položce 5811 se vyskytují především **kompenzace 75 %, resp. 50 % slev z jízdného v železniční i autobusové dopravě pro žáky a studenty do 26 let a seniory od 65 let** věku schválené vládou s platností od září 2018. Tyto kompenzace probíhají na základě smlouvy uzavřené mezi dopravcem a Ministerstvem dopravy. Celkem bylo k 31. 12. 2022 uzavřeno 196 smluv. Z rozpočtu po změnách roku 2022 ve výši 2,6 mld. Kč byly čerpány v částce **4,9 mld. Kč** (nároky kryto 2,4 mld. Kč), tj. 184,7 % rozpočtu při meziročním nárůstu o 25,8 % (o 1,0 mld. Kč), z toho 2,5 mld. Kč bylo proplaceno za vlakové jízdenky a 2,4 mld. Kč za autobusové.

²¹ Dle zákona č. 66/2022 Sb., o opatřeních v oblasti zaměstnanosti a oblasti sociálního zabezpečení v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace.

Tabulka č. 76: Největší příjemci kompenzací slev z jízdného (tis. Kč)

Autobusy:		Vlaky:	
ARRIVA STŘEDNÍ ČECHY s.r.o.	180 045	České dráhy, a.s.	1 902 515
ARRIVA autobusy a.s.)	162 740	RegioJet a.s.	390 488
STUDENT AGENCY k.s.	119 788	ARRIVA vlaky s.r.o.	83 446
Z-Group bus a.s.	92 287	LEO Express s.r.o.	69 861
Dopravní společnost Ústeckého kraje, příspěvková organizace	82 314	GW Train Regio a.s.	27 665

Tabulka č. 77: Struktura a objem kompenzací podle kategorií cestujících (v %)

Dítě/žák 6 - 18 let	36,1 %
Student 18 – 26 let	39,8 %
Senior 65+	21,7 %
Ostatní*)	cca 2,4 %

*) Hradí se pouze na „komerčních“ spojích, jedná se zejména o kompenzaci za bezplatnou přepravu dětí do 6 let a zlevněné jízdné pro zdravotně postižené, držitele průkazu ZTP a ZTP/P.

Pozn.: Nejedná se o podíl cestujících se slevou, resp. počtu využitých jízdének.

Na položce 5811 se vyskytují dále také např. **výdaje spojené s realizací odškodňovacích zákonů**, které byly přiznány podle ustanovení zvláštních právních předpisů. V roce 2022 byly z kapitoly MPSV vyplaceny v částce **377 mil. Kč**, tj. o 6 mil. Kč nižší než v roce 2021. **Náhrady a odškodnění dle zákona č. 324/2021 Sb.** byly vyplaceny z kapitoly Všeobecná pokladní správa ve výši **368 mil. Kč** (zákon o jednorázovém odškodnění subjektů dotčených mimořádnou událostí v areálu muničních skladů Vlachovice-Vrbětice).

Z položky 5812 byly čerpány prostředky především Ministerstvem spravedlnosti (327 mil. Kč) na výplatu odškodnění dle zákona č. 82/1998 Sb., ve znění pozdějších předpisů (zákon o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem).

3.11 Ostatní neinvestiční výdaje

Tyto výdaje byly čerpány ve výši **8,4 mld. Kč** při rozpočtu po změnách 16,1 mld. Kč a byly realizovány převážně v kapitolách Ministerstvo obrany (6,0 mld. Kč), Bezpečnostní informační služba (1,8 mld. Kč) a Ministerstvo průmyslu a obchodu (515 mil. Kč). Týkaly se hlavně zajištění činnosti Vojenského zpravodajství a plnění úkolů Bezpečnostní informační služby, které jsou sledovány v utajeném režimu. U Ministerstva průmyslu a obchodu šlo převážně o výdaje na výzkum, vývoj a inovace a o výdaje v rámci OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost. V předchozím roce 2021 byly čerpány ve výši 5,0 mld. Kč. Ve schváleném rozpočtu kapitoly VPS je zde rozpočtována též vládní rozpočtová rezerva (68,5 mld. Kč), ze které se rozpočtovými opatřeními přesouvaly prostředky na financování nezajištěných potřeb (čerpání VRR je uvedeno v jiné části této zprávy).

4 Kapitálové výdaje státního rozpočtu

Státní rozpočet na rok 2022 stanovil rozsah **kapitálových výdajů** ve výši **215,2 mld. Kč**, což představovalo proti schválenému rozpočtu roku 2021 nárůst o 27,7 mld. Kč, tj. o 14,7 %, proti skutečnosti dosažené v roce 2021 pak navýšení o 38,0 mld. Kč, tj. o 21,5 %. K meziročnímu nárůstu rozpočtovaných kapitálových výdajů došlo u výdajů, které jsou kryty příjmy z rozpočtu EU a FM (+42,5 mld. Kč), u kapitálových výdajů krytých z tuzemských zdrojů došlo ke snížení (o 14,8 mld. Kč). Z celkové rozpočtované výše 215,2 mld. Kč připadalo na zdroje kryté z EU a FM 126,2 mld. Kč, tj. 58,7 % celkových kapitálových výdajů (ve skutečnosti roku 2021 to bylo 73,9 mld. Kč a 41,7 %) a na tuzemské zdroje 88,9 mld. Kč, tj. 41,3 % celku (v roce 2021 to bylo 103,2 mld. Kč a 58,3 %).

Z celkové částky rozpočtovaných kapitálových výdajů **nejvíce prostředků připadalo na Ministerstvo dopravy** (87,4 mld. Kč, tj. 40,6 % všech kapitálových výdajů státního rozpočtu, meziroční nárůst o 4,2 mld. Kč), Ministerstvo pro místní rozvoj (27,8 mld. Kč, nárůst o 1,3 mld. Kč), Ministerstvo obrany (24,0 mld. Kč, nárůst o 1,5 mld. Kč), Ministerstvo životního prostředí (18,7 mld. Kč, nárůst o 11,5 mld. Kč), Ministerstvo průmyslu a obchodu (10,9 mld. Kč, nárůst o 5,3 mld. Kč), Ministerstvo zemědělství (10,8 mld. Kč, nárůst o 1,4 mld. Kč), Ministerstvo vnitra (10,2 mld. Kč, nárůst o 3,9 mld. Kč), Ministerstvo zdravotnictví (7,8 mld. Kč, nárůst o 5,4 mld. Kč), Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (7,0 mld. Kč, snížení o 4,3 mld. Kč), Ministerstvo

kultury (2,5 mld. Kč, snížení o 257 mil. Kč), Ministerstvo práce a sociálních věcí (2,0 mld. Kč, nárůst o 201 mil. Kč), Akademii věd ČR (1,0 mld. Kč, pokles o 70 mil. Kč) atd.

Z druhového hlediska byly celkové kapitálové výdaje (215,2 mld. Kč) rozpočtovány nejvíce jako investiční transfery rozpočtům ústřední úrovně – dotace státním fondům (100,0 mld. Kč), výdaje na pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku (32,6 mld. Kč), transfery příspěvkovým a podobným organizacím (18,3 mld. Kč), podnikatelům (16,3 mld. Kč) a rozpočtům územní úrovně (5,0 mld. Kč). Většina prostředků rozpočtovaných v seskupení „Ostatní kapitálové výdaje“ byla určena na financování společných programů EU a ČR a v průběhu roku byla rozpočtovými opatřeními přesunuta na jiné výdajové položky.

Schválený rozpočet kapitálových výdajů byl v průběhu roku 2022 rozpočtovými opatřeními **snížen celkem o 6,8 mld. Kč na 208,4 mld. Kč**. Nejvíce byl rozpočet kapitálových výdajů snížen v kapitole Ministerstvo dopravy - o 3,6 mld. Kč, u něhož se snížily především investiční transfery Státnímu fondu dopravní infrastruktury (převod do neinvestičních transferů SFDI; objem celkových výdajů kapitoly se zvýšil o 1,4 mld. Kč), Ministerstvo životního prostředí o 2,6 mld. Kč (převážně převod z kapitálových do běžných transferů SFŽP, celkové výdaje kapitoly se zvýšily o 3,1 mld. Kč), Ministerstvo zemědělství o 2,5 mld. Kč (nejvíce převod z kapitálových do běžných transferů SZIF, rozpočet celkových výdajů kapitoly se zvýšil o 1,9 mld. Kč) a Ministerstvo pro místní rozvoj o 1,3 mld. Kč (převážně převod do neinvestičních transferů neziskovým osobám a územním rozpočtům, rozpočet celkových výdajů kapitoly byl zvýšen o 247 mil. Kč).

Největší **zvýšení** schváleného rozpočtu kapitálových výdajů - o 1,5 mld. Kč - bylo realizováno u Ministerstva průmyslu a obchodu, u Ministerstva obrany (o 693 mil. Kč), u Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (o 535 mil. Kč) a u Ministerstva vnitra (o 384 mil. Kč). Kapitálové výdaje (podobně jako běžné výdaje) byly v průběhu roku navyšovány např. na základě splněných předpokladů daných § 24 odst. 4 rozpočtových pravidel, kdy výdaje byly zvyšovány při souvztažném zvýšení příjmů kapitol v návaznosti na zajištění financování programů spolufinancovaných z rozpočtu Evropské unie, dále přesuny v rámci rozpočtu příslušné kapitoly (z běžných výdajů), jakož i přesuny prostředků mezi jednotlivými kapitolami.

Ve skutečnosti byly kapitálové výdaje státního rozpočtu v roce 2022 čerpány ve výši **186,0 mld. Kč**, což bylo o 22,4 mld. Kč, tj. o 10,7 % méně než činil rozpočet po změnách. Na nich participovaly též **výdaje spojené s epidemií covid-19** v celkové výši 911 mil. Kč. Šlo např. o prostředky uvolněné vysokým školám na podporu zajištění transformace vysokých škol s cílem adaptace na nové formy učení nebo investiční transfery spolkům na program Covid - restart sportu atd. Kapitálové výdaje spojené s konfliktem na Ukrajině (bez údajů vedených v utajovaném režimu) dosáhly 274 mil. Kč (např. humanitární zahraniční pomoc EMAS, pořízení vozidel).

Detailní náhled na výdaje čerpané v souvislosti s covid-19 a konfliktem na Ukrajině zobrazují tabulky č. 16 a č. 17 v sešitu G.

Podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích státního rozpočtu se zvýšil z 9,3 % v roce 2021 na 9,4 % v roce 2022.

Přehled o plnění a vývoji kapitálových výdajů státního rozpočtu podává následující tabulka.

Tabulka č. 78: Vývoj a plnění kapitálových výdajů státního rozpočtu (mil. Kč)

KAPITÁLOVÉ VÝDAJE	Skutečnost 2021	Rozpočet 2022		Skutečnost 2022	Plnění v %	Rozdíl proti RpZ	Index 2022/2021	Rozdíl skut. 2022-2021
		schválený	po změnách					
	1	2	3	4	4:3	4-3	4:1	4-1
Kapitálové výdaje státního rozpočtu - v tom:	177 136	215 172	208 376	185 999	89,3	-22 377	105,0	8 864
Investiční nákupy a související výdaje	37 858	32 938	38 189	36 813	96,4	-1 376	97,2	-1 045
Pořízení dlouhodobého nehmotného majetku	3 187	4 898	5 927	3 626	61,2	-2 301	113,8	439
Pořízení dlouhodobého hmotného majetku	34 567	27 740	31 826	33 140	104,1	1 313	95,9	-1 427
Pozemky	104	300	435	46	10,6	-389	44,4	-58
Nadlimitní věcná břemena a právo stavby	0		0	1	213,7	1	1 657,7	1
Nákup majetkových podílů a nároků	527	255	255	239	93,7	-16	45,4	-288
Investiční transfery	137 094	140 237	153 093	147 313	96,2	-5 780	107,5	10 219
podnikatelům	15 638	16 294	21 911	16 864	77,0	-5 048	107,8	1 226
neziskovým a podobným osobám	2 437	190	1 456	2 962	203,4	1 506	121,5	525
rozpočtům ústřední úrovně	72 750	100 006	92 532	90 031	97,3	-2 501	123,8	17 281
rozpočtům územní úrovně	27 187	4 997	17 174	22 281	129,7	5 107	82,0	-4 906
příspěvkovým a podobným organizacím	15 782	18 278	19 794	12 784	64,6	-7 009	81,0	-2 998
vlastním fondům a k útvarům bez plné právní osobnosti	266			390		390	146,6	124
fyzickým osobám	2 563		30	1 804	6 020,4	1 774	70,4	-759
do zahraničí	471	471	196	197	100,3	1	41,7	-274
Investiční půjčené prostředky								
Ostatní investiční výdaje	1 657	41 741	16 840	1 634	9,7	-15 206	98,6	-23

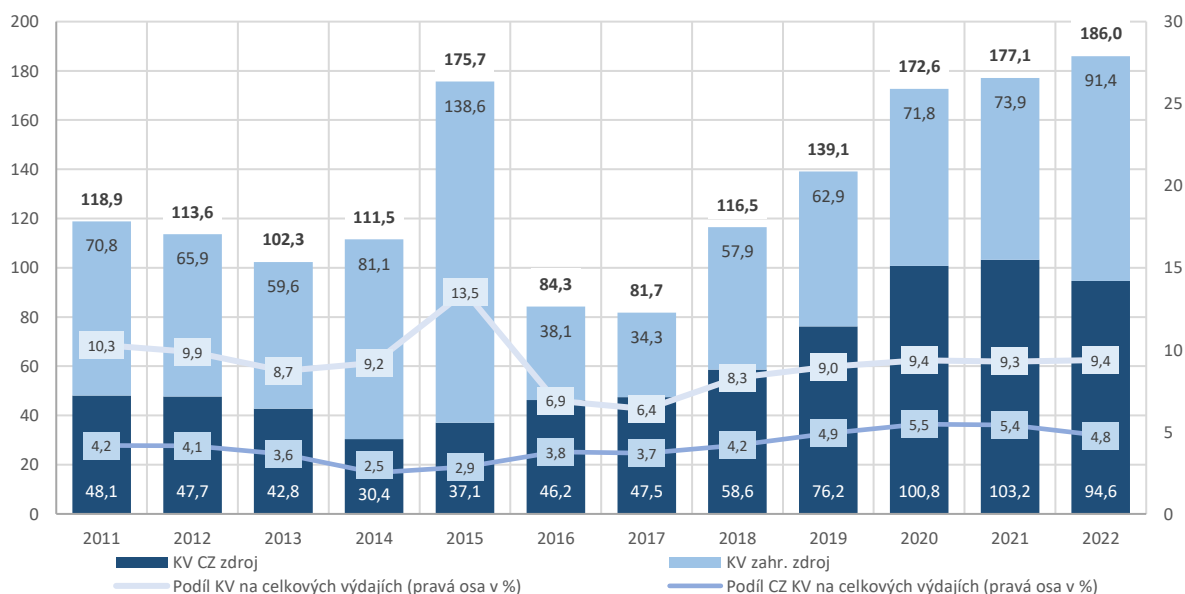
Na celkovém čerpání se podílel základní rozpočet kapitol objemem 149,8 mld. Kč, zapojení nároků z nespotřebovaných výdajů vytvořených v předchozích obdobích částkou 35,1 mld. Kč, posílení rozpočtu rezervním fondem a ostatními mimorozpočtovými a podobnými prostředky částkou 1,0 mld. Kč. Čerpání kapitálových výdajů z hlediska podkladové jednotky (dle rozpočtové skladby jde o členění podle podkladu pro případnou změnu rozpočtu) je zřejmé z následující tabulky:

Tabulka č. 79: Kapitálové výdaje podle podkladové jednotky (mil. Kč)

Podkladová jednotka	Kapitálové výdaje	2021 Skutečnost	2022 Skutečnost	2022-2021 Rozdíl	2022/2021 v %
1	Základní rozpočet	141 033	149 832	8 798	106,2
2	Posílení státního rozpočtu rezervním fondem	990	897	-93	90,6
3	Posílení státního rozpočtu ostat. mimorozpočtovými apod. prostředky	256	131	-125	51,3
4	Výdaje státního rozpočtu kryté nároky	34 856	35 139	283	100,8
5	Překročení rozpočtu výdajů ve státním rozpočtu na základě jiných zákonů				
1 - 5	Celkem	177 136	185 999	8 863	105,0

Na celkových kapitálových výdajích ve výši 186,0 mld. Kč se podílely tuzemské zdroje částkou 94,6 mld. Kč, tj. 50,9 % a zahraniční zdroje částkou 91,4 mld. Kč, tj. 49,1 %. Vývoj čerpání kapitálových výdajů z hlediska prostorové jednotky je patrný z následujícího grafu.

Graf č. 36: Kapitálové výdaje a jejich podíl na celkových výdajích (mld. Kč; pravá osa %)

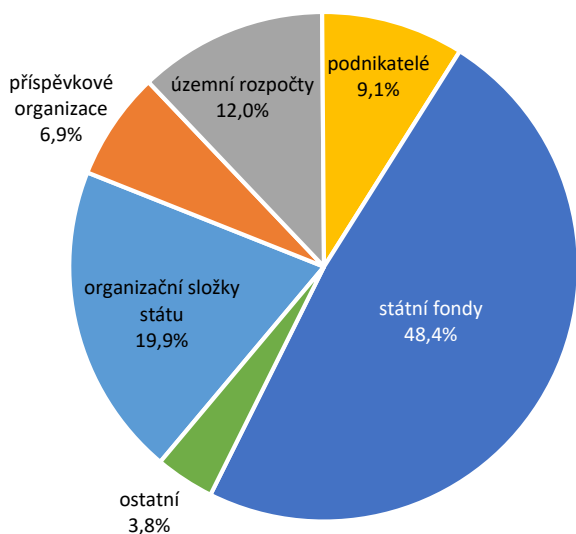

Pozn.: Zahraniční zdroje - téměř všechny prostředky představují EU/FM podíl na spolufinancování společných programů EU/FM a ČR. V marginálním objemu se jedná o prostředky z NATO a jiné prostředky ze zahraničí.

Proti předchozímu roku byly v roce 2022 celkové skutečné kapitálové výdaje vyšší o 8,9 mld. Kč, tj. o 5,0 %. Zatímco meziročně se národní podíl jejich financování snížil (o 8,6 mld. Kč), podíl zahraničních prostředků tvořených téměř výhradně těmi, u kterých se očekává jejich proplacení z rozpočtu EU, se zvýšil (o 17,5 mld. Kč). Z druhového hlediska se kapitálové výdaje meziročně nejvíce zvýšily v oblasti investičních transferů rozpočtům ústřední úrovně (o 17,3 mld. Kč), podnikatelům (o 1,2 mld. Kč), neziskovým apod. organizacím (o 525 mil. Kč) a u výdajů na pořízení dlouhodobého nehmotného majetku (o 439 mil. Kč). Naproti tomu meziroční pokles vykázaly především transfery rozpočtům územní úrovně (o 4,9 mld. Kč), příspěvkovým a podobným organizacím (o 3,0 mld. Kč), výdaje na pořízení dlouhodobého hmotného majetku (o 1,4 mld. Kč), transfery fyzickým osobám (o 759 mil. Kč) a nákup majetkových podílů a nároků (o 288 mil. Kč).

Dále je uveden podíl jednotlivých „příjemců“ prostředků na celkových kapitálových výdajích v roce 2022.

Graf č. 37: Struktura příjemců kapitálových výdajů státního rozpočtu v roce 2022 (v %)

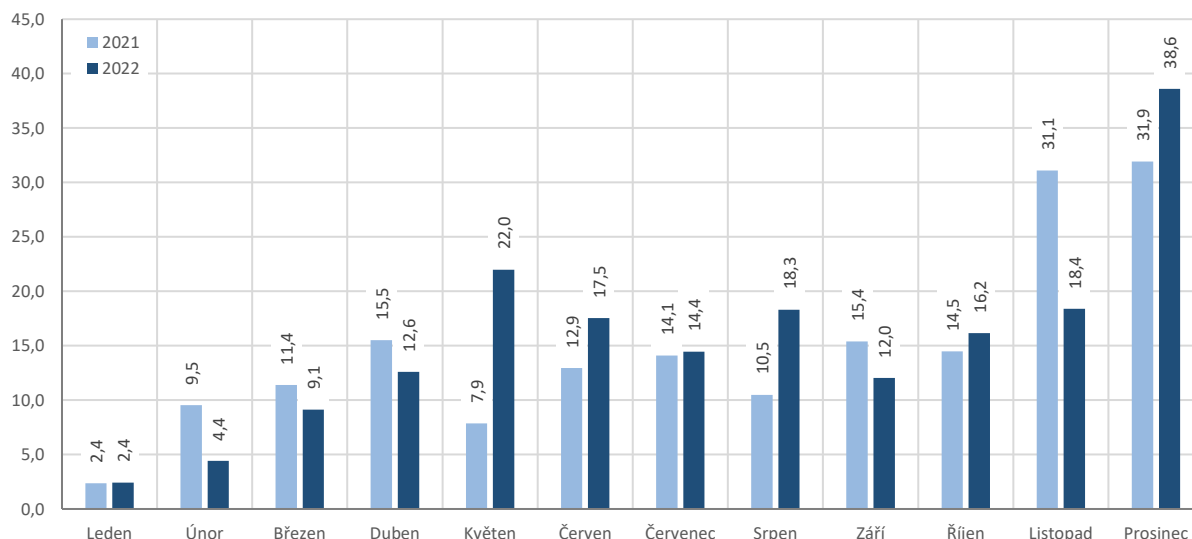
Z grafu je patrné, že více než tři čtvrtiny všech investic státu bylo realizováno formou transferu prostředků určených k realizaci z úrovně jiných rozpočtů či subjektů.

Na celkových skutečných kapitálových výdajích státního rozpočtu ve výši 186,0 mld. Kč se podílely **výdaje na programy spolufinancované z rozpočtu EU/FM ve výši 95,5 mld. Kč.** V rámci nich byly zapojeny především následující programy: Integrovaný regionální OP 2014+ (20,4 mld. Kč), Národní plán obnovy (19,3 mld. Kč), OP Doprava 2014+ (15,2 mld. Kč), OP Doprava - CF 2021+ (11,3 mld. Kč), OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014+ (7,7 mld. Kč), OP Životní prostředí 2014+ (6,5 mld. Kč), Komunitární programy 2014+ (5,4 mld. Kč), Program rozvoje venkova 2014 (3,2 mld. Kč), Nástroj pro propojení Evropy (CEF) 2021+ (2,0 mld. Kč), OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+ (1,7 mld. Kč), OP Životní prostředí - CF 2021+ (854 mil. Kč), OP Praha – pól růstu ČR 2014+ (671 mil. Kč), Program rozvoje venkova 2014+ EURI (413 mil. Kč), Jiné EU 2014+ (217 mil. Kč), OP Technická pomoc 2014+ (175 mil. Kč), Azylový, migrační a integrační fond (AMIF) 2021+ (119 mil. Kč), Operační program Rybářství 2014+ (105 mil. Kč) a další programy. Výdaje hrazené výlučně bez zapojení zahraničních prostředků dosáhly 90,5 mld. Kč.

Čerpání kapitálových výdajů v průběhu roku 2022 bylo o něco více vyrovnané než v předchozím roce, a bylo, jak je obvyklé, více soustředěno do druhé půlky roku, což zpravidla souvisí s procesem přípravy a schvalování projektů, s posuny výběrových řízení (též z důvodu vznášení námitek nevybraných uchazečů) a následnou realizací prostředků. Z celkových kapitálových výdajů roku 2022 bylo v prvním čtvrtletí roku čerpáno 9 % výdajů, ve druhém čtvrtletí 28 %, ve třetím pak 24 % a ve čtvrtém 39 % výdajů.

Vývoj čerpání kapitálových výdajů státního rozpočtu v jednotlivých měsících let 2022 a 2021 ukazuje následující graf.

Graf č. 38: Čerpání kapitálových výdajů SR v jednotlivých měsících let 2021 a 2022 (mil. Kč)

Z kapitol státního rozpočtu **největší meziroční nárůst skutečných kapitálových výdajů** zaznamenalo Ministerstvo dopravy (o 11,1 mld. Kč), Ministerstvo životního prostředí (o 4,7 mld. Kč), Ministerstvo zdravotnictví (o 1,7 mld. Kč), Národní sportovní agentura (o 1,4 mld. Kč) a Bezpečnostní informační služba (o 167 mil. Kč). Na druhé straně **největší meziroční snížení** těchto výdajů vykázala kapitola Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (o 3,6 mld. Kč), Ministerstvo zemědělství (o 2,5 mld. Kč), Všeobecná pokladní správa (o 1,2 mld. Kč), Ministerstvo pro místní rozvoj (o 1,1 mld. Kč), Ministerstvo kultury (o 859 mil. Kč) a Ministerstvo financí (o 580 mil. Kč).

Přehled o celkových skutečných kapitálových výdajích podle rozpočtových kapitol v letech 2022 a 2021 je uveden v následující tabulce.

Tabulka č. 80: Čerpání kapitálových výdajů podle kapitol SR (mil. Kč)

Kapitálové výdaje	Skutečnost 2021	Skutečnost 2022	Index 2022/2021	Rozdíl 2022-2021
Kapitálové výdaje - z toho:	177 136	185 999	105,0	8 864
Ministerstvo dopravy	66 543	77 689	116,8	11 146
Ministerstvo obrany	24 680	24 628	99,8	-53
Ministerstvo pro místní rozvoj	22 219	21 112	95,0	-1 106
Ministerstvo životního prostředí	11 564	16 249	140,5	4 685
Ministerstvo zemědělství	12 441	9 982	80,2	-2 459
Ministerstvo průmyslu a obchodu	8 841	8 924	100,9	83
Ministerstvo vnitra	7 657	7 539	98,5	-117
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	8 703	5 089	58,5	-3 614
Ministerstvo zdravotnictví	2 719	4 402	161,9	1 683
Národní sportovní agentura	160	1 551	966,3	1 390
Ministerstvo kultury	2 222	1 363	61,3	-859
Ministerstvo práce a sociálních věcí	1 446	1 344	92,9	-102
Ministerstvo financí	1 828	1 248	68,3	-580
Akademie věd ČR	1 394	1 202	86,2	-192
Ministerstvo spravedlnosti	901	951	105,6	50
Bezpečnostní informační služba	509	675	132,7	167
Nejvyšší kontrolní úřad	355	435	122,6	80
Všeobecná pokladní správa	1 482	319	21,5	-1 163
Ministerstvo zahraničních věcí	272	248	91,1	-24
Český úřad zeměměřický a katastrální	223	173	77,4	-50
Správa státních hmotných rezerv	257	155	60,3	-102
Národní úřad pro kybernetickou a inf. bezp.	163	151	92,9	-12

Z jednotlivých rozpočtových kapitol se na celkových kapitálových výdajích státního rozpočtu **nejvíce podílelo Ministerstvo dopravy, a to 41,8 %**, dále Ministerstvo obrany 13,2 %, Ministerstvo pro místní rozvoj 11,4 %, Ministerstvo zdravotnictví 10,7 %, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy 10,1 %, Ministerstvo vnitra 9,8 %, Ministerstvo financí 9,6 %, Ministerstvo zemědělství 9,5 %, Ministerstvo práce a sociálních věcí 9,4 %, Ministerstvo kultury 9,3 %, Ministerstvo životního prostředí 9,2 %, Ministerstvo průmyslu a obchodu 9,1 %, Ministerstvo spravedlnosti 9,0 %, Národní sportovní agentura 8,9 %, Český úřad zeměměřický a katastrální 8,8 %, Všeobecná pokladní správa 8,7 %, Ministerstvo obrany 8,6 %, Ministerstvo pro místní rozvoj 8,5 %, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy 8,4 %, Ministerstvo zdravotnictví 8,3 %, Ministerstvo vnitra 8,2 %, Ministerstvo financí 8,1 %, Ministerstvo zemědělství 8,0 %, Ministerstvo práce a sociálních věcí 7,9 %, Ministerstvo kultury 7,8 %, Ministerstvo životního prostředí 7,7 %, Ministerstvo průmyslu a obchodu 7,6 %, Ministerstvo vnitra 7,5 %, Ministerstvo financí 7,4 %, Ministerstvo zemědělství 7,3 %, Ministerstvo práce a sociálních věcí 7,2 %, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy 7,1 %, Ministerstvo zdravotnictví 7,0 %, Ministerstvo vnitra 6,9 %, Ministerstvo financí 6,8 %, Ministerstvo zemědělství 6,7 %, Ministerstvo práce a sociálních věcí 6,6 %, Ministerstvo kultury 6,5 %, Ministerstvo životního prostředí 6,4 %, Ministerstvo průmyslu a obchodu 6,3 %, Ministerstvo vnitra 6,2 %, Ministerstvo financí 6,1 %, Ministerstvo zemědělství 6,0 %, Ministerstvo práce a sociálních věcí 5,9 %, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy 5,8 %, Ministerstvo zdravotnictví 5,7 %, Ministerstvo vnitra 5,6 %, Ministerstvo financí 5,5 %, Ministerstvo zemědělství 5,4 %, Ministerstvo práce a sociálních věcí 5,3 %, Ministerstvo kultury 5,2 %, Ministerstvo životního prostředí 5,1 %, Ministerstvo průmyslu a obchodu 5,0 %, Ministerstvo vnitra 4,9 %, Ministerstvo financí 4,8 %, Ministerstvo zemědělství 4,7 %, Ministerstvo práce a sociálních věcí 4,6 %, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy 4,5 %, Ministerstvo zdravotnictví 4,4 %, Ministerstvo vnitra 4,3 %, Ministerstvo financí 4,2 %, Ministerstvo zemědělství 4,1 %, Ministerstvo práce a sociálních věcí 4,0 %, Ministerstvo kultury 3,9 %, Ministerstvo životního prostředí 3,8 %, Ministerstvo průmyslu a obchodu 3,7 %, Ministerstvo vnitra 3,6 %, Ministerstvo financí 3,5 %, Ministerstvo zemědělství 3,4 %, Ministerstvo práce a sociálních věcí 3,3 %, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy 3,2 %, Ministerstvo zdravotnictví 3,1 %, Ministerstvo vnitra 3,0 %, Ministerstvo financí 2,9 %, Ministerstvo zemědělství 2,8 %, Ministerstvo práce a sociálních věcí 2,7 %, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy 2,6 %, Ministerstvo zdravotnictví 2,5 %, Ministerstvo vnitra 2,4 %, Ministerstvo financí 2,3 %, Ministerstvo zemědělství 2,2 %, Ministerstvo práce a sociálních věcí 2,1 %, Ministerstvo kultury 2,0 %, Ministerstvo životního prostředí 1,9 %, Ministerstvo průmyslu a obchodu 1,8 %, Ministerstvo vnitra 1,7 %, Ministerstvo financí 1,6 %, Ministerstvo zemědělství 1,5 %, Ministerstvo práce a sociálních věcí 1,4 %, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy 1,3 %, Ministerstvo zdravotnictví 1,2 %, Ministerstvo vnitra 1,1 %, Ministerstvo financí 1,0 %, Ministerstvo zemědělství 0,9 %, Ministerstvo práce a sociálních věcí 0,8 %, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy 0,7 %, Ministerstvo zdravotnictví 0,6 %, Ministerstvo vnitra 0,5 %, Ministerstvo financí 0,4 %, Ministerstvo zemědělství 0,3 %, Ministerstvo práce a sociálních věcí 0,2 %, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy 0,1 %.

Ministerstvo životního prostředí 8,7 %, Ministerstvo zemědělství 5,4 %, Ministerstvo průmyslu a obchodu 4,8 %, Ministerstvo vnitra 4,1 %, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy 2,7 %, Ministerstvo zdravotnictví 2,4 %, Národní sportovní agentura 0,8 %, Ministerstvo kultury 0,7 %, Ministerstvo práce a sociálních věcí 0,7 %, Ministerstvo financí 0,7 % atd.

Ministerstvo dopravy čerpalo kapitálové výdaje ve výši **77,7 mld. Kč**, což bylo o 11,1 mld. Kč více než v roce 2021 (z toho 4,9 mld. Kč tvořily nároky z nespoteřovaných výdajů). Největší objem kapitálových výdajů byl vynaložen formou investičních transferů veřejným rozpočtům ústřední úrovně. Státnímu fondu dopravní infrastruktury (SFDI) byla poskytnuta částka ve výši 76,7 mld. Kč (z toho podíl EU 42,9 mld. Kč) do oblasti dopravní infrastruktury ve vlastnictví státu, když část prostředků byla Fondem použita v rámci Operačního programu Doprava 2014+ (14,4 mld. Kč), OP Doprava - CF 2021+ (11,3 mld. Kč), Národního plánu obnovy (9,8 mld. Kč), Komunitárních programů 2014+ (5,4 mld. Kč) a Nástroje pro propojení Evropy (CEF) 2021+ (2,0 mld. Kč). Vedle uvedených nástrojů byly prostředky vynaloženy na krytí deficitu rozpočtu SFDI v roce 2022 v částce 31,0 mld. Kč a na dotace na projekty spolufinancované z EIB ve výši 2,8 mld. Kč. Mimo dotací SFDI byly prostředky transferovány dále podnikatelům (838 mil. Kč) a veřejným výzkumným institucím (30 mil. Kč) a čerpány též na pořízení programového vybavení (74 mil. Kč), dopravních prostředků (17 mil. Kč), výpočetní techniky (6 mil. Kč) atd.

Ministerstvo obrany vynaložilo na kapitálové výdaje **24,6 mld. Kč** (z toho výdaje kryté nároky 819 mil. Kč), když nejvíce prostředků směřovalo na Armádu ČR – 21,6 mld. Kč a bezpečnostní složky ozbrojených sil 1,4 mld. Kč. V rámci výdajů na Armádu ČR bylo nejvíce prostředků vynaloženo na nákup víceúčelových vrtulníků, děl NATO, nákladních terénních automobilů T-815, lehkých obrněných vozidel CBRN a protiletadlových kompletů SHORAD. Vedle výdajů na Armádu ČR byly prostředky dále čerpány na činnost ústředního orgánu státní správy ve vojenské obraně, na činnost vojenských nemocnic a léčen, vysokých a středních odborných škol v působnosti kapitoly včetně výzkumu a vývoje na vysokých školách, na mezinárodní spolupráci v obraně, na státní sportovní reprezentaci, na zahraniční vojenskou pomoc atd.

Ministerstvo pro místní rozvoj vynaložilo na kapitálové výdaje **21,1 mld. Kč** (nároky kryto 7,8 mld. Kč). Prostředky byly poskytnuty převážně územním rozpočtům - celkem 14,8 mld. Kč, z toho obcím 8,3 mld. Kč a krajům 6,5 mld. Kč a dále též podnikatelům, neziskovým a podobným osobám, příspěvkovým a podobným organizacím a Státnímu fondu podpory investic. Byly určeny především na financování projektů realizovaných v rámci Integrovaného regionálního OP 2014+ (16,2 mld. Kč), Operačního programu Praha – pól růstu ČR 2014+, Operačního programu Technická pomoc 2014+, Operačního programu přeshraniční spolupráce 2014+, dále pak také v rámci národních programů zaměřených na podporu regionálního rozvoje, bydlení, cestovního ruchu či územního plánování.

Ministerstvo životního prostředí vynaložilo na kapitálové výdaje **16,2 mld. Kč** (nároky kryto 4,1 mld. Kč). Z toho bylo transferováno Státnímu fondu životního prostředí ČR 8,2 mld. Kč (z toho na zajištění realizace programu Nová zelená úsporám, určeného na energetické úspory rodinných a bytových domů v rámci Národního plánu obnovy 6,9 mld. Kč a podpora financování vodohospodářských projektů 1,1 mld. Kč), podnikatelům 2,4 mld. Kč, obcím a dobrovolným svazkům obcí 1,8 mld. Kč, krajům 1,2 mld. Kč, fyzickým osobám 1,8 mld. Kč, příspěvkovým a podobným organizacím 456 mil. Kč a neziskovým a podobným osobám 221 mil. Kč a dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek byl pořízen v částce 200 mil. Kč. Prostředky byly použity převážně v rámci Národního plánu obnovy (7,1 mld. Kč), Operačního programu Životní prostředí 2014+ (5,0 mld. Kč), OP Životní prostředí - CF 2021+ (854 mil. Kč), Integrovaného regionálního operačního programu 2014+, OP Zaměstnanost 2014+ a v nemalé výši (3,3 mld. Kč) také v rámci národních programů s účelovým určením na udržitelné využívání zdrojů energie, zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží, zlepšování kvality ovzduší a omezování emisí, zlepšování stavu přírody a krajiny, zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní atd.

V kapitole **Ministerstvo zemědělství** dosáhly kapitálové výdaje **10,0 mld. Kč** (z toho 4,2 mld. Kč kryto nároky), když čerpání bylo realizováno převážně formou transferů Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu – celkem ve výši 4,0 mld. Kč, z toho 3,2 mld. Kč na Program rozvoje venkova 2014+, 413 mil. Kč na Program rozvoje venkova 2014+ EURI, 203 mil. Kč na regulaci zemědělské produkce, organizaci zemědělského trhu a poskytování podpor a 159 mil. Kč na zemědělskou a potravinářskou činnost a rozvoj. Dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek byl pořízen v částce 1,7 mld. Kč. Prostředky byly určeny převážně na správu v zemědělství, na udržování výrobního potenciálu zemědělství, zemědělský půdní fond a mimoprodukční funkce

zemědělství. Podnikatelům bylo transferováno 2,3 mld. Kč - převážně na protierozní, protilavinovou a protipožární ochranu, na vodní toky a vodohospodářská díla, na zabezpečení pitnou vodou apod. Obcím a krajům byla poskytnuta 1,9 mld. Kč především pro oblast odvádění a čištění odpadních vod a nakládání s kaly, na činnosti související se zásobováním pitnou vodou, na vodní toky a vodohospodářská díla a na zemědělskou a potravinářskou činnost a rozvoj. Prostředky byly poskytnuty též příspěvkovým a podobným organizacím (112 mil. Kč) a neziskovým a podobným osobám (1,2 mil. Kč).

Ministerstvo průmyslu a obchodu čerpalo kapitálové výdaje ve výši **8,9 mld. Kč** (z toho kryto nároky ve výši 577 mil. Kč), přičemž většina této částky (7,8 mld. Kč) byla transferována podnikatelům - převážně na podporu v rámci Operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014+ (7,4 mld. Kč) a na podporu výzkumu a vývoje v průmyslu kromě paliv a energetiky. Pokračovala též podpora při realizaci akcí v oblasti zahlazování následků hornické činnosti, dekontaminace půd a čištění spodní vody a podpora příspěvkových organizací v oblasti normalizace, standardizace a metrologie. Realizovány byly též výdaje související s přepravou a nakládáním s radioaktivním odpadem kryté převodem z jaderného účtu. Územním rozpočtům byly převedeny investiční prostředky v částce 486 mil. Kč - převážně na Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014+ a Národní plán obnovy, na podporu rozvoje průmyslových zón vč. Brownfieldů a na Program úspor energie – EFEKT.

Ministerstvo vnitra čerpalo v hodnoceném roce kapitálové výdaje ve výši **7,5 mld. Kč** (nároky kryto 2,6 mld. Kč), když převážná část představovala pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku v oblasti bezpečnosti a veřejného pořádku a požární ochrany. Prostředky byly čerpány též na archivnictví, krizové řízení a nouzové plánování, zahraniční humanitární pomoc, státní sportovní reprezentaci, střední, vyšší odborné i vysokoškolské vzdělávání, tělovýchovnou činnost, výzkum a vývoj, ambulantní péči, uprchlická zařízení a v neposlední řadě na výdaje spojené s výkonem předsednictví ČR v Radě EU. Z věcného hlediska šlo vedle stavebních investic především o nákup dopravních prostředků a o investice do programového vybavení, strojů, zařízení a výpočetní techniky.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy vynaložilo na kapitálové výdaje **5,1 mld. Kč** (z toho kryto nároky ve výši 1,9 mld. Kč), když převažující část prostředků byla použita na transfery vysokým školám včetně podpory výzkumu, vývoje a inovací na vysokých školách (4,0 mld. Kč), především na Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+, Národní plán obnovy a na obnovu a rozvoj materiálně technické základny vysokých škol. Mezi významnější akce patřily např. Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava - nová budova EkF – přístavba H, Univerzita Karlova v Praze, Lékařská fakulta UK v Plzni - Pořízení vybavení dostavby kampusu UniMeC II. etapa, ČZU-Dostavba Fakulty životního prostředí-FŽP III atd. Další prostředky byly poskytnuty spolkům (236 mil. Kč) - převážně na výzkum a vývoj, veřejným výzkumným institucím (190 mil. Kč), obcím, krajům a dalším subjektům. Z funkčního hlediska šlo kromě transferů vysokým školám na jejich činnost a na výzkum a vývoj dále o prostředky poskytnuté ve prospěch výchovných ústavů a dětských domovů se školou, na státní sportovní reprezentaci apod. Prostředky směřovaly též na programy rozvoje výukových kapacit regionálního školství, například na výstavbu základní školy Ondřejov, výstavbu nové svazkové základní devítileté školy v Přezleticích, na akci Odborné, kariérové a polytechnické vzdělávání v Moravskoslezském kraji II apod.

Ministerstvo zdravotnictví vynaložilo na kapitálové výdaje **4,4 mld. Kč** (nároky kryto 1,4 mld. Kč), z nichž 4,2 mld. Kč byla transferována zřízeným příspěvkovým a podobným organizacím. Na pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku bylo vynaloženo 103 mil. Kč, rozpočtům územní úrovně bylo poskytnuto 83 mil. Kč a církvím a náboženským organizacím 1 mil. Kč. Z věcného hlediska nejvíce prostředků směřovalo na zdravotnické programy – 3,6 mld. Kč, lůžkovou péči (převážně fakultní nemocnice) 592 mil. Kč, na výzkum a vývoj ve zdravotnictví 100 mil. Kč a na zvláštní zdravotnická zařízení (hygienická služba) a služby pro zdravotnictví 43 mil. Kč. V rámci zdravotnických programů bylo nejvíce prostředků vynaloženo na Integrovaný regionální operační program 2014+, OP Životní prostředí 2014+ a OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+.

Národní sportovní agentura čerpala kapitálové výdaje ve výši 1,6 mld. Kč (nároky kryta celá částka 1,6 mld. Kč), když téměř celá částka byla věnována na rozvoj a podporu sportu. Nejvíce prostředků bylo transferováno spolkům (839 mil. Kč), obcím (660 mil. Kč), příspěvkovým organizacím zřízeným jinými zřizovateli (31 mil. Kč) a podnikatelům (19 mil. Kč). Výdaje spojené s epidemií covid-19 (Restart sportu) dosáhly 243 mil. Kč.

Ministerstvo kultury čerpalo kapitálové výdaje v částce **1,4 mld. Kč** (nároky kryto 813 mil. Kč), když převážnou většinu prostředků – 1,0 mld. Kč transferovalo příspěvkovým a podobným organizacím, Státnímu fondu kinematografie 190 mil. Kč a územním rozpočtům 109 mil. Kč. Nejvíce byla podpořena obnova a rozvoj materiální základny muzeí a galerií – 463 mil. Kč, památkových ústavů, hradů a zámků 434 mil. Kč, knihoven 61 mil. Kč, dále pak také výkup předmětu kulturní hodnoty, výzkum a vývoj v oblasti kultury, církví a sdělovacích prostředků, ochrana památek a péče o kulturní dědictví a filmová tvorba, distribuce, kina a shromažďování audiovizuálních archiválií. Na revitalizaci národní kulturní památky Císařské lázně v Karlových Varech bylo vynaloženo 33 mil. Kč, na zajištění následných kroků při naložení s majetkem v Letech u Písku dle UV č. 576/2018 částka 8 mil. Kč a na realizaci projektů v rámci programu Nová zelená úsporám 2 mil. Kč. Výdaje v rámci Integrovaného regionálního operačního programu 2014+ dosáhly 382 mil. Kč.

Ministerstvo práce a sociálních věcí čerpalo kapitálové výdaje ve výši 1,3 mld. Kč (nároky kryto 1,2 mld. Kč), převážně na činnost orgánů státní správy v oblasti politiky zaměstnanosti a v sociálním zabezpečení a obcím, krajům, neziskovým, příspěvkovým a podobným organizacím ve prospěch podpory reprodukce majetku zařízení poskytujících služby sociální péče (domovy pro seniory, pro osoby se zdravotním postižením, pro domovy se zvláštním režimem apod.).

Ministerstvo financí vynaložilo na kapitálové výdaje **1,2 mld. Kč** (nároky kryto 790 mil. Kč), z nichž připadlo na ústřední orgán státní správy 78 mil. Kč, na Finanční správu 732 mil. Kč, na Celní správu 348 mil. Kč a na Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových 83 mil. Kč. Prostředky byly použity převážně na nákup programového vybavení 829 mil. Kč, staveb 211 mil. Kč, výpočetní techniky 120 mil. Kč, strojů, přístrojů a zařízení 51 mil. Kč a dopravních prostředků 29 mil. Kč.

Akademie věd ČR vynaložila na kapitálové výdaje **1,2 mld. Kč** především jako transfery veřejným výzkumným institucím v rámci institucionální podpory.

Ostatní ministerstva a ústřední orgány státní správy se na kapitálových výdajích podílely menšími částkami.

Podrobnější údaje o investičních výdajích jsou obsaženy v návrzích závěrečných účtů jednotlivých kapitol státního rozpočtu.

Státní rozpočet se i v roce 2022 podílel na financování kapitálových výdajů územních rozpočtů. Celkový objem kapitálových výdajů územních rozpočtů v roce 2022 dosáhl 155,1 mld. Kč, z **rozpočtů** jednotlivých **kapitol státního rozpočtu** bylo do této sféry transferováno **22,3 mld. Kč**. Podíl státního rozpočtu na financování investičních potřeb územních rozpočtů tak dosáhl 14,4 % (v roce 2021 to bylo 20,8 %). Z celkové částky investičních transferů připadlo obcím a dobrovolným svazkům obcí 14,0 mld. Kč, krajům 8,3 mld. Kč. **Prostředky** pro územní rozpočty **uvolnilo především Ministerstvo pro místní rozvoj** – celkem ve výši **14,8 mld. Kč**, Ministerstvo životního prostředí 3,0 mld. Kč, Ministerstvo zemědělství 1,9 mld. Kč, Národní sportovní agentura 660 mil. Kč, Ministerstvo práce a sociálních věcí 508 mil. Kč, Ministerstvo průmyslu a obchodu 486 mil. Kč, Ministerstvo vnitra 346 mil. Kč, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy 314 mil. Kč, Ministerstvo kultury 109 mil. Kč atd.

Kapitálové výdaje byly v roce 2022 čerpány též **na podporu bytové výstavby**, a to ve výši 363 mil. Kč (hlavní část podpor do této oblasti, zejména v rámci stavebního spoření, je soustředěna v běžných výdajích; pojednáno v jiné části této zprávy). Proti předchozímu roku 2021 byly nižší o 343 mil. Kč. Na dotační titul Programy podpory bydlení bylo v roce 2022 vynaloženo 339 mil. Kč. Program Podpora bydlení pro rok 2022 měl podprogram Technická infrastruktura, jehož cílem bylo rozšířit nabídku zainvestovaných pozemků pro následnou výstavbu rodinných domů nebo bytových domů. Výše dotace pro obec byla 80 tis. Kč na 1 pozemek zainvestovaný z podprogramu, na kterém vzniknou rodinné nebo bytové domy. V průběhu roku 2022 byl Ministerstvem pro místní rozvoj vyhlášen program Ukrajina – podpora ubytovacích kapacit, jehož cílem je rozšířit ubytovací kapacity v nouzovém ubytování pro naléhavé potřeby bydlení uprchlíků z Ukrajiny. Na program byly do konce roku 2022 čerpány 3 mil. Kč.

5 Výdaje realizované prostřednictvím programového financování

Kapitálové výdaje státního rozpočtu jsou v souladu s ustanovením §12 a souvisejících paragrafů zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, realizovány převážně formou tzv. programového financování. Každý program musí mít kapitolou vypracovanou a Ministerstvem financí schválenou dokumentaci programu

obsahující zejména jasně nastavené a zdůvodněné cíle, bilanci potřeb a zdrojů potřebných k jejich efektivnímu dosažení a harmonogram přípravy a realizace. Konkrétní investiční akce uskutečňují oprávnění investoři, resp. subjekty tyto prostředky dále přerozdělují přímým investorům (státní fondy), a to na základě investičních záměrů vypracovaných v souladu s dokumentací příslušného programu a schválených správcem kapitoly, případně poskytovatelem dotace. Rozpočet programu může obsahovat nejen kapitálové, ale i související neinvestiční výdaje potřebné k dosažení stanoveného cíle. Na základě stejného principu mohou být v rozpočtu investiční akce zahrnuty neinvestiční výdaje související s realizací akce.

Ke sledování kapitálových výdajů na programové financování, zpracování dokumentací programů a k vydávání řídicích dokumentů jednotlivých akcí slouží informační systém EDS/SMVS, který je součástí rozpočtového systému.

Závazný ukazatel „Výdaje na akce programového financování EDS/SMVS celkem“ patří k údajům sledovaným průřezově přes všechny kapitoly a je uveden v příloze č. 4 zákona o státním rozpočtu, v níž jsou uváděny ukazatele v členění dle kapitol.

Na rok 2022 byly zákonem č. 57/2022 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2022, ve znění pozdějších předpisů, alokovány pro programové financování výdaje v celkové výši 176,9 mld. Kč. V průběhu roku byly tyto výdaje dále zvýšeny o 6,3 mld. Kč, resp. o 3,6 %, a rozpočet po změnách tak dosáhl částky 183,2 mld. Kč. Po přičtení ostatních zdrojů, zejména nároků z nespotřebovaných výdajů, dosáhly disponibilní zdroje v programovém financování částky 247,1 mld. Kč.

Tabulka č. 81: Výdaje realizované prostřednictvím programového financování (mil. Kč)

Třída	Podkladová jednotka	2021	2022					
		Skutečnost	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Konečný rozpočet	Skutečnost	Plnění v % k rozpočtu po změnách	Rozdíl 2022-2021
Běžné výdaje	Základní rozpočet	32 039	20 088	28 143	28 136	25 633	91,1	-6 406
	Posílení rezervním fondem	5	0	0	6	6		1
	Posílení ostatními mimorozpočtovými a pod. prostř.	1	0	0	1	1		0
	Výdaje kryté nároky	5 147	0	0	7 307	4 712		-435
	Běžné výdaje celkem	37 191	20 088	28 143	35 452	30 351	107,8	-6 840
Kapitál. výdaje	Základní rozpočet	127 625	156 783	155 069	155 068	111 646	72,0	-15 979
	Posílení rezervním fondem	726	0	0	505	505		-221
	Posílení ostatními mimorozpočtovými a pod. prostř.	235	0	0	146	109		-126
	Výdaje kryté nároky	30 055	0	0	55 961	30 275		220
	Kapitálové výdaje celkem	158 641	156 783	155 069	211 680	142 535	91,9	-16 106
Celkem	195 833	176 871	183 212	247 132	172 886	94,4	-22 947	

Skutečné čerpání za rok 2022 bylo vykázáno v celkové výši 172,9 mld. Kč (včetně nároků z nespotřebovaných výdajů a mimorozpočtových prostředků), z toho 110,9 mld. Kč z tuzemských zdrojů a 62,0 mld. Kč ze zdrojů zahraničních.

Z celkové čerpané částky tvořily kapitálové výdaje 142,5 mld. Kč (82,4 % celku) a běžné výdaje související 30,4 mld. Kč.

V procentuálním vyjádření bylo vyčerpáno 94,4 % prostředků z rozpočtu po změnách.

Při porovnání s konečným rozpočtem (včetně nároků z nespotřebovaných výdajů a dalších zdrojů) bylo vyčerpáno 70,0 % zdrojů, v tom z tuzemských zdrojů bylo vyčerpáno 73,9 % konečného rozpočtu a ze zahraničních zdrojů 63,8 % konečného rozpočtu.

Z meziročního hlediska byla realizace projektů programového financování nižší téměř o 23 mld. Kč, tj. o 11,7 %. Na nižší čerpání měly vliv zejména následující skutečnosti: změna priorit v důsledku války na Ukrajině, nedostatečné kapacitní možnosti výrobců především dopravních vozidel a ICT techniky a nárůst cen většiny komodit (rušení soutěží, odstupování dodavatelů od smluvních vztahů a nutnost nových zadávacích řízení).

Výrazně nejvyšší podíl na realizovaných výdajích roku 2022 měla kapitola Ministerstvo dopravy, kde byly prostřednictvím programů uskutečněny výdaje v celkové výši 71,7 mld. Kč, z toho 51,1 mld. Kč z tuzemských zdrojů. Dále následují kapitoly Ministerstvo obrany s čerpáním 27,8 mld. Kč, z toho z tuzemských zdrojů 27,6 mld. Kč, Ministerstvo pro místní rozvoj s 25,3 mld. Kč, z toho z tuzemských zdrojů 5,8 mld. Kč, Ministerstvo životního prostředí s 10,1 mld. Kč, z toho z tuzemských zdrojů 3,5 mld. Kč, Ministerstvo průmyslu

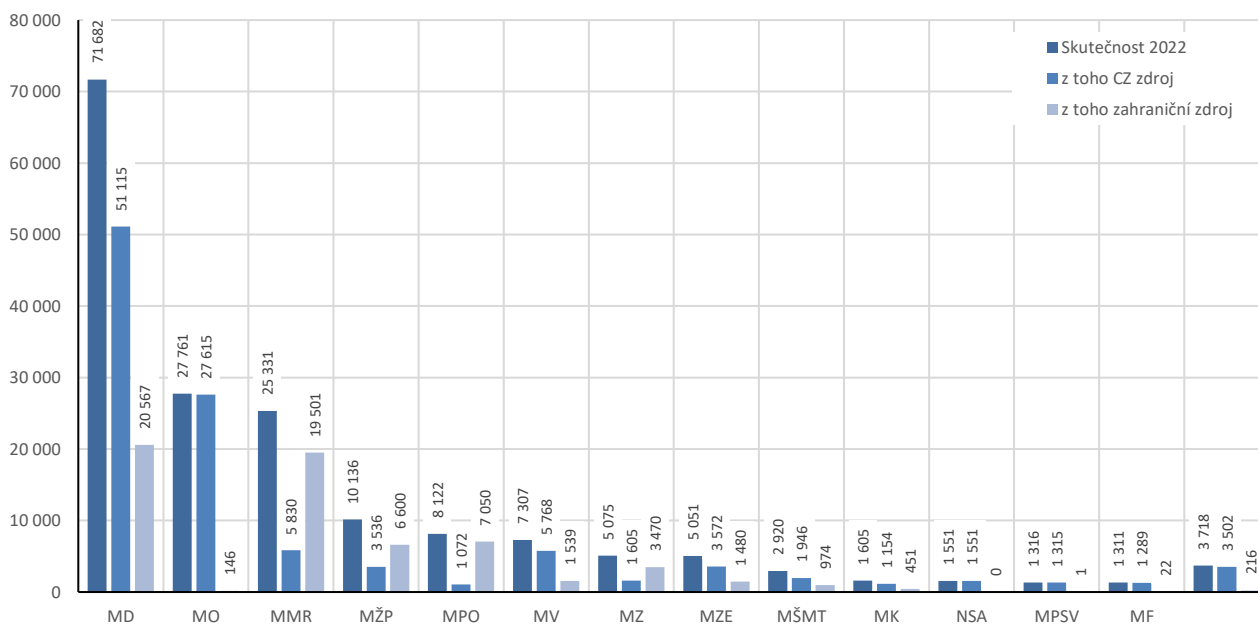
a obchodu s 8,1 mld. Kč, z toho z tuzemských zdrojů 1,1 mld. Kč, a Ministerstvo vnitra s 7,3 mld. Kč, z toho z tuzemských zdrojů 5,8 mld. Kč.

Přehled kapitol s nejvyššími výdaji a agregované výdaje menších kapitol je uveden v následující tabulce a převeden do navazujícího grafu.

Tabulka č. 82: Výdaje kapitol státního rozpočtu realizované prostřednictvím programového financování (mil. Kč)

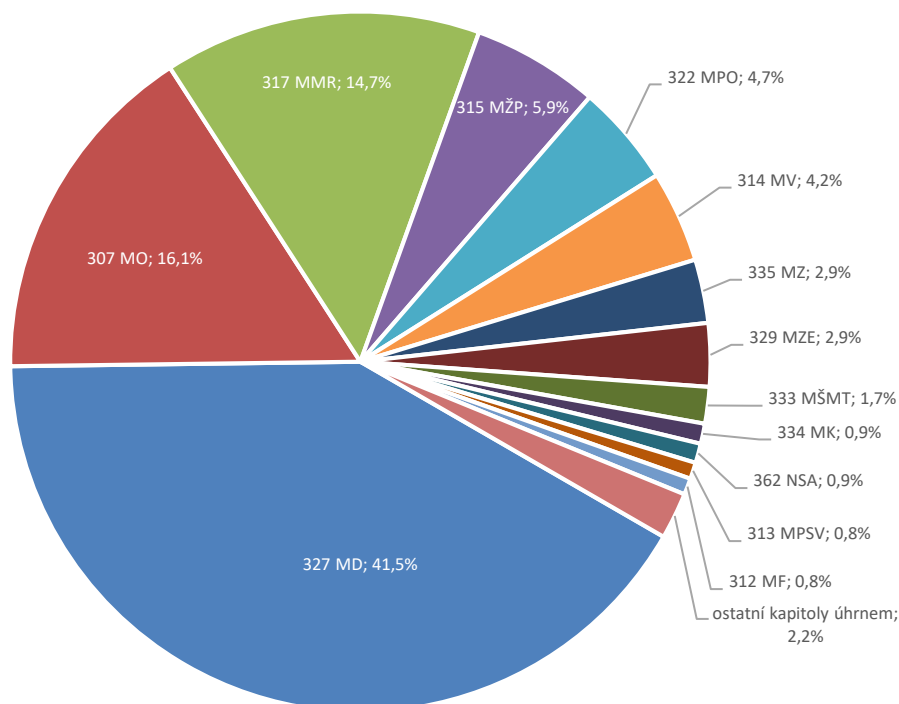
	Skutečnost (údaje v mil. Kč)			Podíl na celku	Podíl na výdajích s CZ zdrojem	Podíl na výdajích se zahr. zdrojem
	Celkem	z toho CZ zdroj	z toho zahr. zdroj			
Ministerstvo dopravy	71 682	51 115	20 567	41,46%	46,10%	33,16%
Ministerstvo obrany	27 761	27 615	146	16,06%	24,91%	0,24%
Ministerstvo pro místní rozvoj	25 331	5 830	19 501	14,65%	5,26%	31,45%
Ministerstvo životního prostředí	10 136	3 536	6 600	5,86%	3,19%	10,64%
Ministerstvo průmyslu a obchodu	8 122	1 072	7 050	4,70%	0,97%	11,37%
Ministerstvo vnitra	7 307	5 768	1 539	4,23%	5,20%	2,48%
Ministerstvo zdravotnictví	5 075	1 605	3 470	2,94%	1,45%	5,60%
Ministerstvo zemědělství	5 051	3 572	1 480	2,92%	3,22%	2,39%
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	2 920	1 946	974	1,69%	1,76%	1,57%
Ministerstvo kultury	1 605	1 154	451	0,93%	1,04%	0,73%
Národní sportovní agentura	1 551	1 551	0	0,90%	1,40%	0,00%
Ministerstvo práce a sociálních věcí	1 316	1 315	1	0,76%	1,19%	0,00%
Ministerstvo financí	1 311	1 289	22	0,76%	1,16%	0,04%
Ostatní kapitoly v úhrnu	3 718	3 502	216	2,15%	3,16%	0,35%
Celkem	172 886	110 870	62 016	100%	100%	100%

Graf č. 39: Výdaje kapitol státního rozpočtu realizované prostřednictvím programového financování (mil. Kč)

Z procentuálního vyjádření podílu jednotlivých kapitol na celkové hodnotě průřezového ukazatele „Výdaje vedené v informačním systému programového financování EDS/SMVS celkem“ vyplývá, že kapitola Ministerstvo dopravy se na celkových realizovaných výdajích podílela ze 41,5 %. Následují Ministerstvo obrany s 16,1 %, Ministerstvo pro místní rozvoj s 14,7 %, Ministerstvo životního prostředí s 5,9 %, Ministerstvo průmyslu a obchodu s 4,7 % a Ministerstvo vnitra s 4,2 %. Celkem v roce 2022 realizovalo akce v programovém financování 40 kapitol, přičemž výše uvedených 6 kapitol se na celkovém čerpání podílelo z 87,0 %. Bližší informace o významných programech šesti kapitol nejvíce se podílejících na čerpání jsou uvedeny níže.

Graf č. 40: Podíl jednotlivých kapitol na výdajích realizovaných prostřednictvím programového financování (v %)

V kapitole **Ministerstvo dopravy** byly ve sledovaném období vyčerpány finanční prostředky v celkové výši 71,7 mld. Kč, což představuje o 21,1 % nižší čerpání oproti roku 2021 (90,8 mld. Kč).

Výdaje na státní dotace v rámci systému EDS činily 71,5 mld. Kč a výdaje na majetek ve vlastnictví státu v rámci systému SMVS 0,2 mld. Kč.

Největší objem finančních prostředků byl čerpán v rámci akcí administrovaných v programu č. 127 77 – Podpora financování dopravy, a to ve výši 71,1 mld. Kč. Prostřednictvím tohoto programu poskytuje Ministerstvo dopravy finanční prostředky formou dotace ze státního rozpočtu Státnímu fondu dopravní infrastruktury včetně financování Operačního programu Doprava 2014+ nebo programu Nástroj pro propojení Evropy 2014+. Akce programu neslouží k reprodukci majetku, ale plní úlohu zdroje fondu, který následně poskytuje dotace konečným příjemcům podle zákona č. 104/2000 Sb., o Státním fondu dopravní infrastruktury. Prostředky byly využity především na průběžné odstraňování nedostatků v klíčové silniční infrastruktuře, modernizaci železničních tratí v rámci TEN–T nebo na pořízení nových dopravních terminálů.

V kapitole **Ministerstvo obrany** dosáhlo celkové čerpání částky 27,8 mld. Kč, což představuje o 3,9 % vyšší čerpání oproti roku 2021 (26,7 mld. Kč).

Výdaje na státní dotace v rámci systému EDS činily 0,04 mld. Kč a na majetek ve vlastnictví státu v rámci systému SMVS 27,7 mld. Kč.

Nejvýznamněji se na uskutečněných výdajích podílel program 107 08 Strategický program pozemních sil s čerpanou částkou 10,0 mld. Kč. Prostředky byly vynaloženy zejména na pořízení děl NATO (2,5 mld. Kč), pořízení ručních palných zbraní (1,8 mld. Kč), dodávky lehkých obrněných vozidel CBRN (1,45 mld. Kč) a baterií protiletadlového raketového systému krátkého dosahu SHORAD (1,1 mld. Kč). Dalším významným programem byl program 107 32 Strategický program udržení a rozvoj schopností vzdušných sil AČR s čerpáním dosahujícím 7,8 mld. Kč, kde na zásadní projekt nákupu víceúčelových vrtulníků bylo vynaloženo 6,9 mld. Kč. Čerpání nad dvě miliardy korun přesáhl ještě program 107 69 Udržení a rozvoj schopností logistické podpory s realizací 3,8 mld. Kč, v němž bylo zásadní akcí pořízení 200 ks nákladních terénních automobilů T-815 ve výši 2,2 mld. Kč.

V kapitole **Ministerstvo pro místní rozvoj** bylo čerpáno v roce 2022 celkem 25,3 mld. Kč, což představuje o 4,85 % nižší čerpání oproti roku 2021 (26,6 mld. Kč).

Výdaje na státní dotace v rámci systému EDS činily 24,3 mld. Kč a výdaje na majetek ve vlastnictví státu v rámci systému SMVS 1,0 mld. Kč.

Nejvýznamnější část se týkala operačních programů EU, přičemž nejvyššího čerpání bylo dosaženo v rámci programu 11703 Integrovaný regionální operační program (IROP) včetně REACT-EU 2014+, a to 18,8 mld. Kč. V porovnání skutečných výdajů programu IROP v roce 2022 s rokem 2021 došlo v roce 2022 k poklesu o 11 % z důvodu postupného dočerpávání v rámci daného programového období. Prostředky byly využity především na investiční a neinvestiční transfery obcím a krajům na modernizaci silnic II a III třídy (4,1 mld. Kč), na investice do zdravotnictví REACT-EU (3,1 mld. Kč), na infrastrukturu pro vzdělávání a celoživotní učení (2,3 mld. Kč) či na projekty s cílem snížení energetické náročnosti staveb v sektoru bydlení (1,6 mld. Kč) a na zkvalitnění veřejných služeb a podmínek života obyvatel regionů.

V rámci národních dotačních programů činilo skutečné čerpání 4,9 mld. Kč, což představovalo o 25,5 % více než v roce 2021. Nejvyšší objem prostředků byl čerpán v rámci programu 11782 Podpora rozvoje regionů 2019+ v rámci investičních a neinvestičních transferů obcím například na opravy místních komunikací, rekonstrukce a přestavby veřejných budov či revitalizaci veřejných ploch.

V kapitole **Ministerstvo životního prostředí** bylo v roce 2022 vyčerpáno **10,1 mld. Kč**, což představuje o 25,75 % nižší čerpání oproti roku 2021 (13,65 mld. Kč).

Výdaje na státní dotace v rámci systému EDS činily 9,5 mld. Kč a výdaje na majetek ve vlastnictví státu v rámci systému SMVS 0,7 mld. Kč.

Z hlediska výše rozpočtovaných prostředků i čerpání byl nejvýznamnější program 11531 Operační program životního prostředí 2014-2020, kde skutečnost roku 2022 činila 6,6 mld. Kč, v tom dotace v rámci EDS 6,3 mld. Kč a výdaje v rámci SMVS 0,3 mld. Kč. Prostředky byly určeny především nefinančním podnikatelům – právníkům osobám na projekty v oblasti kvality ovzduší, nakládání s odpady a odstraňování ekologických zátěží a krajům a obcím například na projekty zaměřené na zlepšení kvality vody a snižování rizika povodní, nakládání s odpady, posílení přirozených funkcí krajiny či snížení energetické náročnosti veřejných budov. Druhým nejvýše čerpaným programem byl program 11528 Nová zelená úsporám ve výši 2,1 mld. Kč. Prostředky byly především určeny jako účelové investiční transfery nepodnikajícím fyzickým osobám.

V kapitole **Ministerstvo průmyslu a obchodu** byly ve sledovaném období vyčerpány finanční prostředky v celkové výši 8,1 mld. Kč, což představuje o 10,0 % vyšší čerpání oproti roku 2021 (7,4 mld. Kč).

Výdaje na státní dotace v rámci systému EDS činily 7,5 mld. Kč a výdaje na majetek ve vlastnictví státu v rámci systému SMVS 0,6 mld. Kč.

Největší objem finančních prostředků byl čerpán v rámci akcí administrovaných v operačním programu č. 122 18 – Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014+, a to ve výši 7,0 mld. Kč. Cílem programu je podpořit inovace a zvýšit konkurenceschopnost podnikatelského prostředí v České republice. Prostředky byly využity především na digitální transformaci, snížení energetické náročnosti, pořízení či modernizaci technologického vybavení, rekonstrukci či revitalizaci objektů a podobně.

V kapitole **Ministerstvo vnitra** bylo v roce 2022 čerpáno 7,3 mld. Kč. V porovnání s rokem 2021 (7,5 mld. Kč) jde o mírné snížení čerpání o 2,75 %.

Výdaje na státní dotace v rámci systému EDS činily 0,4 mld. Kč a výdaje na majetek ve vlastnictví státu v rámci systému SMVS 6,9 mld. Kč.

Čerpání prostředků bylo realizováno především na pořízení a obnovu nemovitého a movitého majetku a ICT u Policie ČR (zejména pořízení služebních dopravních prostředků, rekonstrukce a výstavba nemovitých objektů vč. jejich zateplování, realizace projektů v rámci eu-INIS, pořízení koncových zařízení radiokomunikačního systému PEGAS) a Hasičských záchranných sborů ČR (zejména pořízení a rekonstrukce speciální automobilové a zásahové techniky, novostavby a rekonstrukce požárních stanic a dalších objektů HZS), na ICT MV (včetně hromadné radiokomunikační sítě IZS) a na dotace pro jednotky SDH obcí (pořízení či rekonstrukce cisternových automobilových stříkaček, dopravních automobilů a výstavba, rekonstrukce či přístavby hasičských zbrojnic).

6 Vyhodnocení souhrnných rozpočtových vztahů k rozpočtu EU a finančních mechanismů

6.1 Výdaje na programy spolufinancované z prostředků Evropské unie (bez společné zemědělské politiky)

Fondy Evropské unie představují hlavní nástroj pro realizaci politiky hospodářské, sociální a územní soudržnosti, jejichž cílem je snižování rozdílů mezi úrovní regionů a členských států Evropské unie.

Výdaje na financování společných programů České republiky a Evropské unie (bez Společné zemědělské politiky) byly ve schváleném rozpočtu na rok 2022 stanoveny v celkové výši 168,0 mld. Kč, z toho 5,4 mld. Kč představovaly národní prostředky a 162,6 mld. Kč prostředky s předpokladem krytí z rozpočtu EU. Rozpočet po změnách činil 176,2 mld. Kč, z toho více než 169,7 mld. Kč (96,4 %) představovaly prostředky z rozpočtu EU a 6,4 mld. Kč představovaly národní prostředky. Schválený rozpočet byl tedy navýšen o 8,1 mld. Kč, když podíl národních prostředků vzrostl o 1,0 mld. Kč a podíl prostředků z rozpočtu EU vzrostl o 7,1 mld. Kč. **Čerpáno** bylo celkem **132,7 mld. Kč** (včetně NNV), z toho 6,3 mld. Kč činily národní prostředky a 126,4 mld. Kč prostředky kryté příjmy z rozpočtu EU. Skutečné čerpání NNV k 31. 12. 2022 činilo 20,9 mld. Kč.

V rámci **programového období 2004-2013** byly na rok 2022 plánovány výdaje ve výši 252,8 mil. Kč, z toho 64,1 mil. Kč představovaly národní prostředky a 188,7 mil. Kč prostředky s předpokladem krytí z rozpočtu EU. Nejvíce prostředků bylo rozpočtováno v kapitole Ministerstvo životního prostředí na komunitární program Life+ v částce 240,0 mil. Kč (z toho 60,0 mil. Kč národních prostředků a 180,0 mil. Kč prostředků z rozpočtu EU). Na operační programy nebyly na rok 2022 rozpočtovány žádné výdaje. **Celkem** bylo v rámci tohoto období vynaloženo **462,6 mil. Kč** (z toho 139,8 mil. Kč národních prostředků a 322,7 mil. Kč prostředků z rozpočtu EU). Nejvíce prostředků vynaložila kapitola Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy v rámci Fondu solidarity v částce 224,9 mil. Kč (vše prostředky z rozpočtu EU) a kapitola Ministerstvo životního prostředí v rámci výše zmíněného komunitárního programu Life+ v částce 92,7 mil. Kč (z toho téměř 30,3 mil. Kč národních prostředků a 62,5 mil. Kč prostředků z rozpočtu EU). Skutečné čerpání NNV k 31. 12. 2022 činilo 394,6 mil. Kč.

V rámci **víceletého finančního rámce 2014-2020** bylo ve výdajích schváleného rozpočtu na rok 2022 vyčleněno celkem 94,9 mld. Kč, z toho 3,6 mld. Kč národních prostředků a 91,3 mld. Kč prostředků s předpokládaným krytím příjmy z rozpočtu EU. Nejvíce prostředků bylo rozpočtováno v rámci Integrovaného regionálního operačního programu 2014+ v částce 32,8 mld. Kč, dále OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014+ v částce 20,3 mld. Kč, OP Doprava 2014+ v částce 16,7 mld. Kč, OP Životní prostředí 2014+ v částce 7,5 mld. Kč, OP Zaměstnanost 2014+ v částce 5,5 mld. Kč, OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+ v částce 5,1 mld. Kč, KP - Nástroj pro propojení Evropy 2014+ v částce 4,5 mld. Kč atd. **Čerpáno** bylo celkem **83,4 mld. Kč** (z toho 5,1 mld. Kč národních prostředků a 78,3 mld. Kč prostředků z rozpočtu EU). Skutečné čerpání NNV k 31. 12. 2022 činilo 18,3 mld. Kč.

V rámci **operačních programů víceletého finančního rámce 2014-2020** čerpala nejvíce kapitola Ministerstvo pro místní rozvoj ve výši 18,8 mld. Kč (z toho 734,9 mil. Kč národních prostředků a 18,1 mld. Kč prostředků z rozpočtu EU) v rámci Integrovaného regionálního operačního programu 2014+, dále kapitola Ministerstvo dopravy ve výši 15,3 mld. Kč (z toho 11,8 mil. Kč národních prostředků a 15,3 mld. Kč prostředků z rozpočtu EU) v rámci OP Doprava 2014+, kapitola Ministerstvo průmyslu a obchodu ve výši 15,1 mld. Kč (z toho 570,7 mil. Kč národních prostředků a 14,6 mld. Kč prostředků z rozpočtu EU) v rámci OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014+, kapitola Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ve výši 7,0 mld. Kč (z toho 1,1 mld. Kč národních prostředků a 5,8 mld. Kč prostředků z rozpočtu EU) v rámci OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+, kapitola Ministerstvo životního prostředí ve výši 6,8 mld. Kč (z toho 41,5 mil. Kč národních prostředků a 6,7 mld. Kč prostředků z rozpočtu EU) v rámci OP Životní prostředí 2014+, kapitola Ministerstvo práce a sociálních věcí ve výši 5,4 mld. Kč (z toho 856,9 mil. Kč národních prostředků a 4,5 mld. Kč prostředků z rozpočtu EU) v rámci OP Zaměstnanost 2014+ atd. V rámci **komunitárních programů víceletého finančního rámce 2014-2020** čerpala nejvíce kapitola Ministerstvo dopravy na Nástroj pro propojení Evropy 2014+ v částce 5,4 mld. Kč (z toho 1,3 mil. Kč národních prostředků a 5,4 mld. Kč prostředků z rozpočtu EU). Z **ostatních programů víceletého finančního rámce 2014-2020** bylo nejvíce prostředků čerpáno v kapitole Ministerstvo vnitra na Azylový a migrační fond 2014+ v částce 268,2 mil. Kč (z toho 46,8 mil. Kč národních

prostředků a 221,4 mil. Kč prostředků z rozpočtu EU) a na Fond pro vnitřní bezpečnost 2014+ v částce 168,8 mil. Kč (z toho 25,5 mil. Kč národních prostředků a 143,4 mil. Kč prostředků z rozpočtu EU).

V rámci **víceletého finančního rámce 2021-2027** bylo ve výdajích schváleného rozpočtu na rok 2022 vyčleněno celkem 72,9 mld. Kč, z toho 1,8 mld. Kč národních prostředků a 71,1 mld. Kč prostředků s předpokládaným krytím příjmy z rozpočtu EU. V souvislosti s epidemií covid-19 a potřebou řešit její hospodářské a sociální dopady byl v roce 2020 schválen Evropskou radou nový nástroj tzv. **Národní plán obnovy (NPO)**, jehož zásadním prvkem je Nástroj pro oživení a odolnosti (RRF). Obecně je zaměřen na obnovu trhu práce, sociální ochranu a systémy zdravotní péče, oživení potenciálu pro udržitelný růst a zaměstnanost, transformaci na zelenou a digitální ekonomiku, výzkum a inovace, podporu zemědělství a rozvoje venkova. V roce 2022 byl Národní plán obnovy plánován ve 14 kapitolách především v oblastech udržitelné a bezpečné dopravy, ochrany přírody, renovace budov, snižování spotřeby energie a digitalizace. Rozpočtován byl v celkové výši 45,3 mld. Kč, z toho 9,9 mld. Kč v kapitole Ministerstvo dopravy, 9,4 mld. Kč v kapitole Ministerstvo životního prostředí, 7,1 mld. Kč v kapitole Ministerstvo průmyslu a obchodu, 5,4 mld. Kč v kapitole Ministerstvo zemědělství, 4,7 mld. Kč v kapitole Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy atd. Další prostředky ve výši 27,6 mld. Kč byly rozpočtovány na operační a ostatní programy. Nejvíce prostředků ve výši 15,8 mld. Kč bylo rozpočtováno v kapitole Ministerstvo dopravy v rámci OP Doprava 2021+. **Čerpáno** bylo **celkem 48,8 mld. Kč**, z toho 1,1 mld. Kč národních prostředků a 47,7 mld. Kč prostředků z rozpočtu EU. Nejvíce prostředků bylo vynaloženo v rámci OP Doprava 2021+ v částce 11,3 mld. Kč a NPO Udržitelná a bezpečná doprava v částce 9,8 mld. Kč v kapitole Ministerstvo dopravy. Dále 6,9 mld. Kč na NPO Renovace budov a ochrana ovzduší v kapitole Ministerstvo životního prostředí, 4,2 mld. Kč na NPO Ochrana přírody a adaptace na klimatickou změnu v kapitole Ministerstvo zemědělství atd. Skutečné čerpání NNV k 31. 12. 2022 činilo 2,2 mld. Kč.

Podrobné údaje o schváleném rozpočtu, jeho změnách a čerpání v rámci operačních programů, komunitárních a ostatních programů EU a o nárocích z nespotřebovaných výdajů k 31. 12. 2022, vždy v rozdělení na výdaje kryté národními prostředky státního rozpočtu a výdaje kryté příjmy z rozpočtu EU, jsou uvedeny podle víceletých finančních rámců v tabulce č. 84 a podle jednotlivých kapitol v tabulce č. 85.

6.2 Společná zemědělská politika a společná rybářská politika

Společná zemědělská politika (SZP) je financována prostřednictvím Evropského zemědělského fondu rozvoje venkova, který slouží ke zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví, zlepšení životního prostředí a krajiny, kvality života ve venkovských oblastech a diversifikace hospodářství venkova, a Evropského zemědělského záručního fondu na financování tržních a dalších opatření.

Výdaje na SZP byly ve schváleném státním rozpočtu na rok 2022 stanoveny v celkovém objemu 35,4 mld. Kč v kapitole Ministerstvo zemědělství. Největší položku tvořily přímé platby, které se vyplácejí na principu předfinancování ze státního rozpočtu a které byly stanoveny v celkové výši 22,6 mld. Kč, z toho 563,8 mil. Kč představovaly národní zdroje a téměř 22,1 mld. Kč prostředky z rozpočtu EU. Na podporu rozvoje venkova byla rozpočtována částka 11,9 mld. Kč, z toho 2,9 mld. Kč představovaly prostředky státního rozpočtu a 9,0 mld. Kč představovaly prostředky EU. Provádění tržních opatření v rámci společné organizace trhu byla ve státním rozpočtu zahrnuta ve výši 867,4 mil. Kč, z národních zdrojů mělo být čerpáno 712,6 mil. Kč a z rozpočtu EU 154,8 mil. Kč. V rámci SZP bylo v roce 2022 **poskytnuto 40,6 mld. Kč**, vč. použití nároků z nespotřebovaných výdajů předchozích let ve výši 12,6 mld. Kč. Z celkové částky představovaly 6,4 mld. Kč národní prostředky a 34,2 mld. Kč prostředky kryté příjmy z rozpočtu EU.

Plnění jednotlivých ukazatelů SZP v roce 2022 je uvedeno v následující tabulce:

Tabulka č. 83: Společná zemědělská politika (tis. Kč)

Společná zemědělská politika	Rozpočet 2022		Skutečnost 2022		
	schválený	po změnách	celkem	z toho	
				státní rozpočet	nároky
Přímé platby - předfinancování ze SR (prostředky EU)	22 050 793	22 050 793	24 003 828	15 011 951	8 991 876
Přímé platby - doplňkové PVP (prostředky ČR)	563 784	563 784	549 780	464 111	85 668
Podpora venkova (prostředky ČR)	2 932 516	2 932 516	4 828 564	2 931 076	1 897 489
Podpora venkova (prostředky EU)	8 980 451	8 980 451	9 441 441	7 996 344	1 445 097
Společná organizace trhu (prostředky ČR)	712 639	1 467 148	1 047 632	927 148	120 484
Společná organizace trhu (prostředky EU)	154 807	739 101	760 715	739 101	21 613
Celkem	35 394 990	36 733 793	40 631 959	28 069 732	12 562 227

Z částky **24,0 mld. Kč** použité na **předfinancování přímých plateb** (vč. nároků) bylo poskytnuto na jednotnou platbu na plochu zemědělské půdy 11,6 mld. Kč, na platby pro zemědělce dodržující zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí 8,2 mld. Kč, na dobrovolnou podporu vázanou na produkci téměř 3,7 mld. Kč, na platby kompenzace finanční disciplíny 474,0 mil. Kč a na platby pro mladé zemědělce 103,6 mil. Kč. **Doplňkové národní platby** na poskytování přechodných vnitrostátních podpor (PVP) dosáhly **549,8 mil. Kč**, z toho 85,7 mil. Kč byly prostředky z nároků z nespotřebovaných výdajů.

V rámci **programu rozvoje venkova** jsou poskytovány platby za přírodní znevýhodnění v horských oblastech, v oblastech s jinými znevýhodněními a v oblastech Natura 2000 na zemědělské půdě podle příslušných právních předpisů. V roce 2022 bylo na SZIF převedeno celkem **14,3 mld. Kč** (vč. 3,3 mld. Kč z nároků z nespotřebovaných výdajů). Z celku 4,8 mld. Kč představovaly národní prostředky a 9,4 mld. Kč prostředky kryté příjmy z rozpočtu EU.

V rámci **společné organizace trhu** jsou realizována tržní opatření, stanovená jednotlivými předpisy EU a ČR, která řeší zejména výkyvy poptávky a nabídky trhu. Většina opatření je plně hrazena z rozpočtu EU (např. vývozní subvence, podpora na restrukturalizaci a přeměnu vinic), některá je však nutné spolufinancovat z národních zdrojů (např. zlepšení výroby včelařských produktů a jejich uvádění na trh, ovoce a zelenina do škol, podpora spotřeby školního mléka, apod.). Čerpáno bylo celkem **1,8 mld. Kč**, vč. 142,1 mil. Kč prostředků z nároků z nespotřebovaných výdajů. Z celku více než 1,0 mld. Kč byly národní prostředky a 760,7 mil. Kč prostředky z rozpočtu EU.

V roce 2022 došlo k navýšení rozpočtu společné organizace trhu na tzv. mimořádné podpory na přizpůsobení pro producenty v zemědělských odvětvích v roce 2022, poskytované konečným příjemcům v souvislosti s vypuknutím válečného konfliktu na Ukrajině. Tyto finanční prostředky byly vypláceny na základě Nařízení Komise v přenesené pravomoci EU 2022/467 ze dne 23. 3. 2022, kterým se stanovily podmínky mimořádných podpor na přizpůsobení pro producenty v zemědělských odvětvích. Toto nařízení bylo zároveň doplněno nařízením vlády č. 156/2022 Sb., o stanovení některých podmínek provádění mimořádné podpory na přizpůsobení pro producenty v zemědělských odvětvích v roce 2022. Na mimořádná opatření v rámci společné organizace trhu bylo vyplaceno 831,8 mil. Kč, z toho podíl státního rozpočtu činil 554,5 mil. Kč a podíl rozpočtu EU 277,3 mil. Kč.

Společná rybářská politika (SRP) je financována prostřednictvím Evropského námořního a rybářského fondu. Mezi hlavní úkoly a priority této politiky patří např. stanovení pravidel evropského rybolovu, poskytování finančních prostředků a technické podpory iniciativám usilujícím o větší udržitelnost odvětví a omezení dopadů rybolovu na životní prostředí, řízení společné organizace trhu, podpora rozvoje dynamického odvětví akvakultury, řízení rybářské flotily EU apod.

SRP je v ČR realizována prostřednictvím OP Rybářství v kapitole Ministerstvo zemědělství. Ve schváleném státním rozpočtu na rok 2022 bylo počítáno s částkou 160,0 mil. Kč, z toho 40,0 mil. Kč byly národní prostředky a 120,0 mil. Kč prostředky z rozpočtu EU. **Čerpáno bylo 132,2 mil. Kč** (30,9 mil. Kč národní prostředky a 101,3 mil. Kč prostředky z rozpočtu EU). Skutečné čerpání NNV k 31. 12. 2022 činilo 42,0 mil. Kč.

Rok 2022 byl sedmým rokem čerpání prostředků z OP Rybářství 2014+ s průměrným objemem vyčerpaných prostředků. Nejvyšší čerpání proběhlo v rámci opatření 2.2. Produktivní investice do akvakultury a to ve výši

cca 87,0 mil. Kč. Druhým nejvíce čerpaným opatřením bylo opatření 3.2. Sledovatelnost produktů a to ve výši cca 11,2 mil. Kč. Dále byly čerpány mzdové prostředky pracovníků Řídicího orgánu, kteří pracují na hlavní pracovní poměr a jsou hrazeni plně z prostředků OP Rybářství 2014+. V rámci OP Rybářství 2021+ k žádnému čerpání prostředků nedošlo.

Podrobné údaje o schváleném rozpočtu, jeho změnách a čerpání v rámci SZP a o nárocích z nespotřebovaných výdajů k 31. 12. 2022, vždy v rozdělení na výdaje kryté národními prostředky státního rozpočtu a výdaje kryté příjmy z rozpočtu EU, jsou uvedeny v tabulce č. 86.

6.3 Finanční mechanismy EHP a Norska, Program švýcarsko-české spolupráce

Česká republika je příjemcem finanční podpory z Evropského hospodářského prostoru (EHP) a Norských fondů od vstupu do EU a EHP v roce 2004. Hlavními oblastmi podpory jsou: ochrana životního prostředí, boj s organizovaným zločinem a posilování systému justice, zkvalitňování služeb ve zdravotnictví, uchování kulturního dědictví, spolupráce v oblasti výzkumu, rozvoj občanské společnosti, zlepšování situace ohrožených skupin obyvatel, atd. Na rok 2022 byly plánovány výdaje pouze na třetí grantové období finančních mechanismů EHP a Norska (2014 – 2021) ve výši 228,3 mil. Kč, z toho 70,3 mil. Kč představovaly národní prostředky a 158,0 mil. Kč prostředky kryté příjmy z finančních mechanismů EHP a Norska na principu předfinancování z příslušných kapitol státního rozpočtu. ČR je ve třetím grantovém období zavázána zajistit z národních zdrojů 15% spolufinancování všech výdajů na úrovni jednotlivých programů. Tento fakt má vliv na výši prostředků určených na spolufinancování ze státního rozpočtu.

V roce 2022 bylo na uvedené nástroje pomoci **čerpáno** celkem téměř **701,1 mil. Kč**. Z celku 145,1 mil. Kč připadlo na národní prostředky a 556,0 mil. Kč na prostředky z obou nástrojů. Skutečné čerpání NNV k 31. 12. 2022 činilo 614,4 mil. Kč. V porovnání s předchozími roky došlo k dalšímu nárůstu čerpání, protože jsou v realizaci již všechny projekty podpořené v rámci jednotlivých programů podpory a zároveň se projevilo zrušení opatření souvisejících s pandemií covid-19. Čerpané finanční prostředky zahrnovaly také výdaje související s koordinací podpory na národní úrovni a řízením jednotlivých programů a výdaje na realizaci bilaterální spolupráce s donorskými státy. Výrazný procentní rozdíl mezi čerpáním konečného a plánovaného rozpočtu je způsoben tím, že při přípravě rozpočtu na rok 2022 byl kladen důraz na zapojení nároků z nespotřebovaných výdajů z předešlých let.

V Programu švýcarsko-české spolupráce (1. programovací období), kde bylo financování ukončeno v roce 2017, byly v roce 2022 čerpány pouze prostředky z nároků z nespotřebovaných výdajů (663,6 tis. Kč) v rámci programu INOSTART, který je zaměřen na poskytování zajištěných úvěrů pro inovativní malé a střední podnikatele a je realizován kapitolou Ministerstvo průmyslu a obchodu.

Údaje o rozpočtu, jeho změnách a čerpání a údaje o nárocích z nespotřebovaných výdajů k 31. 12. 2022, týkající se finančních mechanismů EHP/Norsko a Programu švýcarsko-české spolupráce, podle jednotlivých kapitol jsou uvedeny v tabulce č. 87.

Tabulka č. 84: Výdaje na financování společných programů EU a ČR (bez SZP) dle víceletých finančních rámců v roce 2022 (tis. Kč) – 3 strany

Nástroj	Název	Schválený rozpočet			Rozpočet po změnách			Skutečnost			Stav nároků z nespotřebovaných výdajů k 1.1.2022			Skutečné čerpání nároků z nespotřebovaných výdajů k 31.12.2022			Stav nároků z nespotřebovaných výdajů k 1.1.2023		
		podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem
03100	OP Výzkum a vývoj pro inovace	0		0	2 612		2 612	2 612		2 612							0		0
03200	OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost										2	9	11						
03600	Integrovaný operační program										31 257	129 734	160 991						
03800	Regionální operační programy										89 435	483 717	483 717	89 435		89 435	394 283		394 283
03900	OP Praha Konkurenceschopnost										24 592		24 592				24 592		24 592
04000	OP Praha Adaptabilita										85		85				85		85
04601	Jiné programy/projekty EU - EURES/T										4 237	23 453	27 689						
04602	Jiné programy/projekty EU - EMCCDDA	1 676		1 676	1 676		1 676	869	869	1 737							807		807
04603	Jiné programy/projekty EU - Veterinární opatření									0			1 721	1 721					1 721
04604	Jiné programy/projekty EU - Evropská migrační síť	257	2 516	2 773	257	2 535	2 792	236	4 493	4 729	1 072	4 322	5 394	126	2 417	2 543	1 090	2 292	3 381
04605	Jiné programy/projekty EU - IEE/CA									228	228								
04606	Jiné programy/projekty EU - Samostatné granty EK									975	975	3 830	1 254	5 085					12
04608	Jiné programy/projekty EU - konference, semináře									37	37								
04701	KP Progress										11 427	507	11 935						
04703	KP Life+	60 000	180 000	240 000	60 000	180 000	240 000	30 250	62 494	92 744	133 611	117 401	251 012	26 653	33 295	59 948	163 361	233 987	397 349
04706	KP Connect										409	457	866				409	457	866
04710	KP Eurostar	1 500	500	2 000	0	0	0	15 338	5 113	20 450	23 140	7 281	30 421	15 338	5 113	20 450	7 802	2 169	9 970
04711	KP Občanská spravedlnost, Civil Justice										325	556	881				325	556	881
04712	KP Trestní spravedlnost, Crime Justice										150	479	628				150	479	628
04716	KP Kooperční program s EUIPO	630	5 670	6 300	630	5 670	6 300	622	5 602	6 224									
04717	KP Evropa pro občany										75	282	356				75	282	356
04719	KP Erasmus								3 004	3 004	226		226				226		226
04726	Solidarita a řízení migračních toků EIF											25	25					25	25
04741	KP ICT PSP										98	53	150				98	53	150
04742	KP Justice	64	0	64	64	387	451	101	379	479	1 604	5 052	6 656	76	227	302	1 567	5 061	6 628
04743	KP Rights, Equality and Citizenship										349	349	100	100				100	100
04746	KP Hercule							378	1 510	1 888	826	2 479	3 306	378	1 510	1 888	207		207
04749	KP Civilní ochrana								999	999	167	244	412				167	244	412
04800	Twinning out										11 765	11 765	263						190
04900	Fond solidarity		0	0		4 845	4 845			224 912	224 912		220 067	220 067		220 067			0
Období 2004-2013		64 128	188 686	252 813	65 239	193 437	258 676	139 840	322 727	462 567	720 850	515 740	1 236 589	132 004	262 629	394 633	595 243	247 628	842 871

Název	Schválený rozpočet			Rozpočet po změnách			Skutečnost			Stav nároků z nespotřebovaných výdajů k 1.1.2022			Skutečné čerpání nároků z nespotřebovaných výdajů k 31.12.2022			Stav nároků z nespotřebovaných výdajů k 1.1.2023			
	podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	
10100	OP Rybářství 2014+	37 000	113 000	150 000	37 000	113 000	150 000	30 889	101 272	132 161	44 721	39 434	84 155	15 092	26 933	42 025	50 781	51 011	101 792
10200	OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014+	56 803	20 288 012	20 344 815	58 233	20 288 898	20 347 131	572 089	14 561 577	15 133 665	1 888 830	4 175 933	6 064 764	519 016	1 193 328	1 712 344	1 372 026	9 895 879	11 267 905
10300	OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+	1 194 805	3 910 823	5 105 628	1 262 985	3 694 313	4 957 298	1 192 152	6 071 077	7 263 229	320 361	4 397 782	4 718 143	258 761	3 098 318	3 357 080	389 482	2 013 622	2 403 104
10400	OP Zaměstnanost 2014+	863 037	4 589 920	5 452 957	689 701	4 748 181	5 437 883	1 014 710	5 164 218	6 178 928	344 891	2 201 568	2 546 459	397 376	1 301 331	1 698 707	288 423	1 747 058	2 035 481
10501	OP Doprava - ERDF 2014+		7 180 727	7 180 727		6 989 722	6 989 722		6 801 571	6 801 571		547 317	547 317					188 151	188 151
10502	OP Doprava - CF 2014+	11 216	9 473 517	9 484 733	11 216	9 664 522	9 675 738	11 805	8 497 134	8 508 939	14 863	4 935 705	4 950 568	1 408	2 801 409	2 802 817	14 035	6 649 057	6 663 092
10601	OP Životní prostředí - ERDF 2014+	32 324	1 178 489	1 210 813	89 387	1 370 582	1 459 969	101 639	2 299 853	2 401 493	120 928	461 982	582 910	45 997	1 366 253	1 412 250	110 691	991 628	1 102 319
10602	OP Životní prostředí - CF 2014+	48 724	6 251 729	6 300 453	577 741	6 385 737	6 963 478	607 394	5 240 920	5 848 313	454 102	2 861 454	3 315 556	146 535	679 992	826 527	401 707	2 529 967	2 931 673
10700	Integrovaný regionální operační program 2014+	366 532	24 774 649	25 141 181	303 260	22 274 840	22 578 100	1 028 678	16 526 546	17 555 224	3 730 306	5 156 906	8 887 211	795 300	3 032 946	3 828 246	2 843 810	10 131 452	12 975 261
10701	Integrovaný regionální operační program REACT-EU 2014+	600 179	7 041 769	7 641 949	542 644	9 027 038	9 569 682	204 357	5 419 772	5 624 129	153 948	281 407	435 355	58 800	965 819	1 024 620	653 205	4 661 813	5 315 018
10800	OP Praha - půl růstu ČR 2014+		900 000	900 000		900 000	900 000		955 127	955 127		855 951	855 951		784 498	784 498		800 824	800 824
10901	OP Technická pomoc - MMR 2014+	123 539	500 000	623 539	43 539	240 000	283 539	81 418	461 367	542 784	119 908	758 600	878 507	43 836	248 405	292 241	81 209	532 584	613 793
10902	OP Technická pomoc Auditní orgán 2014+	20 691	93 057	113 748	20 691	92 952	113 643	27 188	153 907	181 095	18 397	133 701	152 098	11 696	85 506	97 201	10 751	66 237	76 987
10903	OP Technická pomoc Platební a certifikační orgán 2014+	6 351	29 957	36 308	6 351	30 062	36 413	7 169	40 650	47 819	3 925	28 099	32 024	2 558	19 667	22 225	2 742	15 446	18 188
10904	OP Technická pomoc CKB AFCCS 2014+	1 015	5 752	6 767	1 015	5 752	6 767	1 205	6 826	8 031	466	2 638	3 105	264	1 491	1 755	277	1 564	1 841
10905	OP Technická pomoc - Ostatní 2014+	1 053	5 418	6 471	664	3 212	3 876	736	4 168	4 903	5 464	31 859	37 323	671	3 804	4 475	5 392	30 903	36 296
11000	Programy přeshraniční spolupráce INTERREG V-A - Technická pomoc 2014+	50 000	1 983	51 983	50 000	1 983	51 983	51 171	35 972	87 143	78 874	127 629	206 503	11 869	34 029	45 897	77 703	93 640	171 343
11001	Programy přeshraniční spolupráce INTERREG V-A ČR-PL 2014+	2 208	4 121	6 328	2 073	4 411	6 485	2 487	14 113	16 600	6 831	14 749	21 580	1 982	10 089	12 071	6 351	4 338	10 689
11002	Programy přeshraniční spolupráce INTERREG V-A ČR-SI 2014+	100		100	100		100		100		1 400	1 000	2 400				1 500	1 000	2 500
11003	Programy přeshraniční spolupráce INTERREG V-A ČR-Rk 2014+	4 000	2 000	6 000	4 006	2 034	6 040	108	5 023	5 131	8 017	14 443	22 460	102	4 989	5 091	11 829	10 974	22 803
11004	Programy přeshraniční spolupráce INTERREG V-A ČR-Bv 2014+	7 000	3 500	10 500	7 389	5 707	13 096	2 011	2 986	4 997	10 691	30 516	41 207	1 026	1 574	2 600	16 070	33 237	49 306
11005	Programy přeshraniční spolupráce INTERREG V-A ČR-Ss 2014+	1 546	2 328	3 874	1 500	2 328	3 828	416	1 603	2 019	7 578	16 148	23 726	327	1 082	1 410	8 655	15 133	23 788
11100	OP nadnárodní spolupráce - Technická pomoc 2014+								73	73	217	8 775	8 992		73	73	217	8 702	8 919
11101	OP nadnárodní spolupráce Central Europe 2014+	1 300		1 300	1 300		1 300	235		235	6 617	40 142	46 759	151		151	7 682	40 142	47 825
11102	OP nadnárodní spolupráce Danube 2014+	900	1 700	2 600	973	2 112	3 085	215	1 220	1 436	7 165	15 535	22 700	98	555	653	7 922	16 427	24 349
11200	OP meziregionální spolupráce 2014+	30	170	200	30	170	200	1 437	25	1 462	3 955	2 250	6 204	1 433		1 433	2 547	2 395	4 942
12000	Jiné EU 2014+	2 148	18 731	20 879	2 148	18 731	20 879	2 536	18 771	21 307	5 463	20 206	25 670	417	8 631	9 048	4 297	21 727	26 024
12001	Jiné EU - Fond pro vnitřní bezpečnost 2014+	17 869	286 182	304 051	21 421	286 550	307 970	26 036	146 328	172 364	15 100	49 540	64 640	12 415	28 564	40 979	10 255	187 330	197 585
12002	Jiné EU - Azylový a migrační fond 2014+	37 039	168 075	205 114	23 610	174 491	198 101	46 767	222 515	269 282	40 064	125 494	165 558	28 574	86 367	114 941	16 682	75 217	91 900
12003	Jiné EU - Operační program Potravinové a materiální pomoci 2014+	15 175	26 551	41 727	15 175	155 028	170 203	14 418	125 861	140 279	4 203	23 726	27 929	457	30 414	30 871	4 960	80 717	85 677
12004	Jiné EU - Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci 2014+									19		26 224	26 243				19	56	75
12005	Jiné EU - zahraniční rozvojová spolupráce s EK 2014+	2 938	17 062	20 000	2 938	17 062	20 000	544	16 934	17 478	398	26 579	26 977		1 356	1 356	2 792	25 948	28 740
12101	KP - Nástroj pro propojení Evropy 2014+	458	4 452 463	4 452 921	458	5 253 269	5 253 727	1 311	5 378 706	5 380 017	4 790	237 357	242 147	975	115 639	116 614	3 937	124 099	128 035
12103	KP COSME 2014+	19 000		19 000	0		0	0	0	0	1 581		1 581				1 581		1 581
12104	KP Horizont 2020 2014+	25 977	18 495	44 472	34 955	18 040	52 995	27 556	21 244	48 800	3 403	20 339	23 742	793	5 433	6 226	10 803	26 710	37 513
12105	KP Program pro zaměstnanost a sociální inovace (EASI)	520		520	520		520	1 021	1 067	2 088	2 558	8 328	10 886	799	670	1 469	2 058	7 658	9 715
12106	KP Statistický program ES 2014+	3 784	3 728	7 512	3 784	3 728	7 512	4 414	6 567	10 981	2 107	13 511	15 617	920	2 990	3 910	1 477	7 340	8 817
12107	KP Customs 2020	0		0	14		14	23	23	46	13	2 042	2 055	12	13	24	3	2 031	2 035
12108	KP Erasmus +	850		850	1 366		1 366	508	6 810	7 318	483	3 356	3 839		2 072	2 072	1 341	1 828	3 168
12109	KP 3. Akční program v oblasti zdraví	848	2 522	3 370	848	2 372	3 220	144	10 200	11 640	1 023	1 911	2 934	68	672	740	1 727	3 113	4 840
12200	Program ELENA (Horizont 2020)								1 163	1 163									
Víceletý finanční rámec 2014-2020		3 556 960	91 346 431	94 903 391	3 819 035	91 776 827	95 595 862	5 064 784	78 314 009	83 378 792	7 433 658	27 700 134	35 133 792	2 359 727	15 944 913	18 304 639	6 426 939	41 096 955	47 523 894

Název	Schválený rozpočet			Rozpočet po změnách			Skutečnost			Stav nároků z nespotřebovaných výdajů k 1.1.2022			Skutečné čerpání nároků z nespotřebovaných výdajů k 31.12.2022			Stav nároků z nespotřebovaných výdajů k 1.1.2023			
	podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	
14000	OP Spravedlivá transformace	10000	1 100 000	1 110 000	10000	1 100 000	1 110 000									10 000	1 100 000	1 110 000	
14100	OP Rybářství 2021+	3000	7 000	10 000	3000	7 000	10 000									3 000	7 000	10 000	
14200	OP Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost	1 204	502 810	504 014	1 204	502 810	504 014	0	0	0						1 204	502 810	504 014	
14300	OP Jan Amos Komenský	1 403 868	4 210 000	5 613 868	1 332 135	4 426 510	5 758 645	741 993	2 429 778	3 171 772						590 128	1 996 704	2 586 832	
14400	OP Zaměstnanost plus 2021+	264 948	61 221	326 169	706 490	1 591 166	2 297 656	211 915	1 187 612	1 399 526						493 522	399 058	892 580	
14500	OP Doprava - ERDF 2021+		893 053	893 053		893 053	893 053		6 179	6 179							886 874	886 874	
14600	OP Doprava - CF 2021+		14 873 609	14 873 609		14 873 609	14 873 609		11 326 307	11 326 307							3 547 302	3 547 302	
14700	OP Životní prostředí - ERDF 2021+	8 000	100 000	108 000	8 000	20 000	28 000									8 000	20 000	28 000	
14800	OP Životní prostředí - CF 2021+	9 145	904 120	913 265	9 145	2 584 120	2 593 265		917 742	917 742						9 145	1 666 378	1 675 523	
14900	Integrovaný regionální operační program 2021+	70 000	680 000	750 000	24 907	572 690	597 597				50 000	50 000				74 907	572 690	647 597	
15001	OP Technická pomoc - MMR 2021+	0	0	0	80 000	260 000	340 000	529	1 153	1 683	71 000	71 000				150 471	258 847	409 317	
15005	OP Technická pomoc - Ostatní 2021+	0	0	0	389	2 206	2 595									389	2 206	2 595	
15102	Program přeshraniční spolupráce INTERREG VI-A ČR-PL 2021+	123	697	820	123	697	820	101	571	672						22	125	147	
15201	Programy nadnárodní spolupráce - Technická pomoc 2021+		2 000	2 000		2 000	2 000		10	10		2 000	2 000		10	10	3 990	3 990	
15202	Program nadnárodní spolupráce Central Europe 2021+	2 200		2 200	2 200		2 200	2 889		2 889	2 550		1 914			1 914	1 861	1 861	
15203	Program nadnárodní spolupráce Danube 2021+	1 100		1 100	1 100		1 100		1 143	1 143	1 750		1 143			1 143	1 707	1 707	
15300	Programy meziregionální spolupráce 2021+	3 244		3 244	3 244		3 244	5 347		5 347	3 200		3 200	2 369		2 369	1 097	1 097	
15400	OP Azylového, migračního a integračního fondu (OP AMIF)	0	0	0	17 713	192 168	209 881									17 713	192 168	209 881	
16600	Horizont Evropa		523	523	1 500	32 713	34 213		4 317	4 317						1 500	32 070	33 570	
16801	Program pro jednotný trh - veterinární programy pro nákazy zvířat a zoonózy		50 000	50 000		50 000	50 000		26 876	26 876							23 124	23 124	
16802	Program pro jednotný trh - Statistický program ES 2021+	4 766	13 756	18 522	4 766	13 756	18 522	2 969	25 305	28 274						1 796	2 275	4 071	
16803	Program pro jednotný trh # Cosme	0		0	19 000		19 000	19 000		19 000									
16900	Nástroj pro propojení Evropy (CEF) 2021+	100	1 504 845	1 504 945	100	2 074 032	2 074 132		2 050 488	2 050 488						100	23 544	23 644	
17000	Národní plán obnovy - Nástroj pro oživení a odolnosti (RRF)	0	7 110 880	7 110 880	0	7 009 792	7 009 792			0							7 009 792	7 009 792	
17011	NPO Digitální služby občanům a firmám	5 250	347 479	352 729	57 394	456 526	513 920	16 022	82 136	98 158	29 658	29 658	20 734	20 734	41 372	403 164	444 536		
17012	NPO Digitální systémy státní správy	11 668	2 917 011	2 928 679	129 880	2 962 905	3 092 785	37 291	191 912	229 203	221 605	221 605	10 859	60 455	71 314	123 589	2 989 339	3 112 927	
17013	NPO Digitální vysokorychlostní sítě		90 000	90 000		90 000	90 000										90 000	90 000	
17014	NPO Digitální ekonomika a společnost, inovativní start-upy a nové technologie		47 000	47 000		90 588	90 588		1 088	1 088							89 500	89 500	
17016	NPO Zrychlení a digitalizace stavebního řízení	0	994 500	994 500	13 711	293 716	307 427				1 200 000	1 200 000				13 711	1 493 716	1 507 427	
17021	NPO Udržitelná a bezpečná doprava		9 430 113	9 430 113		9 430 113	9 430 113		9 768 843	9 768 843	5 282 184	5 282 184	1 585 397	1 585 397			4 943 454	4 943 454	
17022	NPO Snižování spotřeby energie		3 092 700	3 092 700		3 192 700	3 192 700		3 066 995	3 066 995							125 705	125 705	
17024	NPO Rozvoj čisté mobility	0	600 500	600 500	5 251	653 406	658 656	3 871	136 726	140 596						1 380	516 680	518 060	
17025	NPO Renovace budov a ochrana ovzduší		5 200 000	5 200 000		6 950 000	6 950 000		6 900 884	6 900 884							49 116	49 116	
17026	NPO Ochrana přírody a adaptace na klimatickou změnu	0	5 398 000	5 398 000	69 021	5 398 000	5 467 021	42 247	4 180 912	4 223 159	489 177	489 177	486 086	486 086	26 774	1 706 265	1 733 039		
17027	NPO Církulární ekonomika a recyklace a průmyslová voda		100 000	100 000		100 000	100 000			100 000									
17028	NPO Revitalizace území se starou stavební zátěží		800 000	800 000		1 418 284	1 418 284										1 418 284	1 418 284	
17029	NPO Podpora biodiverzity a boj se suchem	0	983 000	983 000	32 700	983 000	1 015 700	509	709 998	710 507						32 191	273 002	305 193	
17031	NPO Inovace ve vzdělávání v kontextu digitalizace		1 423 000	1 423 000		1 583 400	1 583 400		1 552 053	1 552 053							31 347	31 347	
17032	NPO Adaptace kapacity a zaměření školních programů		2 300 000	2 300 000		2 134 755	2 134 755		1 632 894	1 632 894							501 861	501 861	
17033	NPO Modernizace služeb zaměstnanosti a rozvoj trhu práce		1 719 000	1 719 000		1 719 000	1 719 000		2 926	2 926							1 716 074	1 716 074	
17045	NPO Rozvoj kulturního a kreativního sektoru	0	490 000	490 000	1 370	490 000	491 370	429	57 405	57 834						941	432 595	433 536	
17051	NPO Excelentní výzkum a vývoj v prioritních oblastech veřejného zájmu ve zdravotnictví		1 000 000	1 000 000		1 000 000	1 000 000		673 256	673 256							326 744	326 744	
17052	NPO Podpora výzkumu a vývoje v podnicích a zavádění inovací do podnikové praxe		548 000	548 000		548 000	548 000		2 844	2 844							545 156	545 156	
17061	NPO Zvýšení odolnosti systému zdravotní péče		294 800	294 800		294 800	294 800										294 800	294 800	
17062	NPO Národní plán na posílení onkologické prevence a péče		415 600	415 600		415 600	415 600										415 600	415 600	
17200	Kosmický program Unie	500	2 000	2 500	500	2 000	2 500									500	2 000	2 500	
17400	Program Customs								1 560	1 560							652	652	
17800	Erasmus + 2021+	0	0	0	1 560	6 241	7 802	837	5 845	6 682						723	2 903	3 626	
18000	Program Občané, rovnost, práva a hodnoty (Citizens, Equality, Rights and Values)								1 591	1 591	1 560	1 560	1 248	1 248			1 630	1 630	
18200	Mechanismus civilní ochrany EU	0		0	12		12	11	65	76							141	142	
18300	Nástroj pro technickou pomoc (TSI)	500		500	500		500										500	500	
18400	Program v oblasti zdraví (EU4Health) 2021+	663	995	1 658	663	995	1 658	6	2 471	2 477						657	999	1 656	
18500	Program EU pro zaměstnanost a sociální inovace	1 050	450	1 500	1 050	450	1 500									1 050	450	1 500	
18800	Azylový, migrační a integrační fond (AMIF) 2021+	0	870 000	870 000	77	1 326 067	1 326 144	74	632 387	632 462	1	1				4	694 502	694 506	
18900	Fond pro vnitřní bezpečnost (ISF) 2021+								227	2 047	2 274	362	1 509	1 872	227	1 429	1 657	135	231
19500	Jiné EU 2021+	208	3 162	3 370	282	4 700	4 982	258	4 694	4 952	17	181	198				41	747	788
19501	Frontex 2021+		0	0		25 000	25 000		46 475	46 475						0	0	12 922	
Všechny finanční rámec 2021-2027		1 801 536	71 081 824	72 883 360	2 538 987	77 778 566	80 317 553	1 087 670	47 734 346	48 822 016	128 881	7 227 874	7 356 755	16 512	2 155 359	2 171 871	1 610 131	37 326 399	38 936 530
Celkem		5 422 624	162 616 940	168 039 564	6 423 261	169 748 831	176 172 091	6 292 293	126 371 082	132 663 375	8 283 388	35 443 748	43 727 136	2 508 243	18 362 901	20 871 143	8 632 313	78 670 981	87 303 294

Tabulka č. 85: Výdaje na financování společných programů EU a ČR (bez SZP) dle kapitol v roce 2022 (tis. Kč) – 6 stran

Kapitola	Období/Víceletý finanční rámec	Nástroj		Schválený rozpočet			Rozpočet po změnách			Skutečnost			Stav nároků z nespoteřebovaných výdajů k 1.1.2022		Skutečné čerpání nároků z nespoteřebovaných výdajů k 31.12.2022			Stav nároků z nespoteřebovaných výdajů k 1.1.2023					
				podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem		
KPR	Víceletý finanční rámec 2014-2020	10601	OP ŽP - ERDF 14+		777	777		777	777		2 263	2 263		10 855	10 855		2 263	2 263				6 228	6 228
		Výsledek			777	777		777	777		2 263	2 263		10 855	10 855		2 263	2 263				6 228	6 228
ÚV ČR	Období 2004-2013	04602	Jiné EU - EMCDDA	1 676		1 676	1 676			1 676	869	869	1 737								807	807	
		04717	KP Evropa pro občany											75	282	356					75	282	356
		04742	KP Justice	64	0	64	64	387	451	25	152	177									39	235	274
		Výsledek		1 740	0	1 740	1 740	387	2 127	894	1 020	1 914	75	282	356						921	517	1 438
	Víceletý finanční rámec 2014-2020	10400	OP Zaměstnanost 14+	776	3 036	3 812	776	3 036	3 812	1 508	6 301	7 809	6 281	25 404	31 684	924	4 068	4 993	5 549	22 139	27 687		
		10602	OP ŽP - CF 2014+							1 379	7 812	9 191	3 084	17 479	20 563	1 379	7 812	9 191	1 706	9 666	11 372		
		10905	OP TP Ostatní 2014+										780	4 486	5 266						780	4 486	5 266
		Výsledek		776	3 036	3 812	776	3 036	3 812	2 886	14 114	17 000	10 145	47 369	57 513	2 303	11 881	14 184	8 034	36 291	44 325		
	Víceletý finanční rámec 2021-2027	18000	Prů Občané-hodnoty								1 591	1 591		1 560	1 560		1 248	1 248				1 630	1 630
		19500	Jiné EU 2021+	208	3 162	3 370	208	3 162	3 370	208	3 158	3 366	17	181	198						17	184	201
		Výsledek		208	3 162	3 370	208	3 162	3 370	208	4 749	4 957	17	1 740	1 758		1 248	1 248			17	1 814	1 831
MZV	Víceletý finanční rámec 2014-2020	12001	Jiné EU-PPVB 14+	140	0	140	263	368	630	580	1 739	2 318	535	2 076	2 612	473	1 739	2 212	218	705	923		
		12005	ZRS s EK 2014+	2 938	17 062	20 000	2 938	17 062	20 000	544	16 934	17 478	398	26 579	26 977		1 356	1 356	2 792	25 948	28 740		
		Výsledek		3 078	17 062	20 140	3 201	17 430	20 630	1 123	18 673	19 796	933	28 655	29 588	473	3 095	3 568	3 011	26 653	29 663		
	Víceletý finanční rámec 2021-2027	17011	NPO Digitální služby		10 285	10 285		10 285	10 285												10 285	10 285	
		17012	NPO Digit.syst.sp.		295 446	295 446		295 446	295 446	10 859	55 455	66 314		216 605	216 605	10 859	55 455	66 314	20 141	456 595	476 736		
		Výsledek			305 731	305 731		305 731	305 731	10 859	55 455	66 314		216 605	216 605	10 859	55 455	66 314	20 141	466 880	487 021		
MO	Období 2004-2013	04719	KP Erasmus								3 004	3 004											
		Výsledek									3 004	3 004											
	Víceletý finanční rámec 2014-2020	10200	OP Podnik a inov.14+	0	0	0	1 430	886	2 316	1 430	879	2 309									0	7	7
		10300	OP VaVaV 14+								726	3 296	4 023	2 502	14 181	16 683	726	3 296	4 023	1 776	10 884	12 660	
		10400	OP Zaměstnanost 14+	0	0	0	8	77	84	1 202	2 775	3 977	4 843	12 699	17 542	1 194	2 699	3 893	3 648	10 000	13 649		
		10601	OP ŽP - ERDF 14+	0	0	0	22 484	11 842	34 326	21 806	18 163	39 969				5 105	11 206	16 311	5 783	4 885	10 668		
		10602	OP ŽP - CF 2014+	11 781	20 741	32 522	0	8 899	8 899	9 458	6 371	15 828	14 946	20 291	35 237	9 458	6 371	15 828	0	11 060	11 060		
		10700	IOP 14+	0	0	0	3 796	25 300	29 096											3 796	25 300	29 096	
		10701	REACT-EU 2014+	0	0	0	66 204	412 967	479 171	2 054	65 136	67 189								64 150	347 831	411 982	
		Výsledek		11 781	20 741	32 522	93 922	459 970	553 892	36 675	96 620	133 295	22 291	47 171	69 462	16 483	23 572	40 055	79 154	409 968	489 122		
	Víceletý finanční rámec 2021-2027	14300	OP Jan Amos Komenský	3 000	10 000	13 000	3 000	10 000	13 000											3 000	10 000	13 000	
		14900	IROP 2021+	70 000	680 000	750 000	0	241 733	241 733												241 733	241 733	
		17800	Erasmus + 2021+								1 088	1 088											
		Výsledek		73 000	690 000	763 000	3 000	251 733	254 733		1 088	1 088								3 000	251 733	254 733	
KVOP	Víceletý finanční rámec 2014-2020	10400	OP Zaměstnanost 14+	57	325	383	57	325	383	24	138	163	155	878	1 033					188	1 065	1 253	
		Výsledek		57	325	383	57	325	383	24	138	163	155	878	1 033					188	1 065	1 253	
MF	Období 2004-2013	04746	KP Hercule								378	1 510	1 888	826	2 479	3 306	378	1 510	1 888	207			207
		Výsledek									378	1 510	1 888	826	2 479	3 306	378	1 510	1 888	207			207
	Víceletý finanční rámec 2014-2020	10400	OP Zaměstnanost 14+								312	312	624	6 336	21 255	27 591	312	312	624	5 698	19 981	25 679	
		10601	OP ŽP - ERDF 14+								1 853	1 236	3 089	11 747	8 157	19 905	1 853	1 236	3 089	9 894	6 922	16 815	
		10602	OP ŽP - CF 2014+										6 500	8 000	14 500					6 500	8 000	14 500	
		10902	OP TP Audit.org.14+	20 691	93 057	113 748	20 691	92 952	113 643	27 188	153 907	181 095	18 397	133 701	152 098	11 696	85 506	97 201	10 751	66 237	76 987		
		10903	OP TP PCO 14+	6 351	29 957	36 308	6 351	30 062	36 413	7 169	40 650	47 819	3 925	28 099	32 024	2 558	19 667	22 225	2 742	15 446	18 188		
		10904	OP TP CKB AFCOS 14+	1 015	5 752	6 767	1 015	5 752	6 767	1 205	6 826	8 031	466	2 638	3 105	264	1 491	1 755	277	1 564	1 841		
		12000	Jiné EU 2014+											89	89								
		12001	Jiné EU-PPVB 14+		905	905		905	905		1 199	1 199	229	3 261	3 491			437	437		2 247	2 247	
		12002	Jiné EU-AMF 14+		681	681		681	681		1 107	1 107		2 577	2 577			668	668		2 151	2 151	
		12107	KP Customs 2020	0	0	0	14	14	14	23	23	46	13	2 042	2 055	12	13	24	3	2 031	2 035		
		Výsledek		28 057	130 352	158 409	28 071	130 352	158 423	37 750	205 260	243 011	47 613	209 820	257 433	16 695	109 329	126 024	35 865	124 579	160 444		
	Víceletý finanční rámec 2021-2027	16600	Horizont Evropa								54	54											
		17400	Program Customs								1 560	1 560									652	652	
		Výsledek									1 614	1 614									652	652	

Kapitola	Období/Viceletý finanční rámec	Nástroj	Schválený rozpočet			Rozpočet po změnách			Skutečnost			Stav nároků z nespotebovaných výdajů k 1.1.2022			Skutečné čerpání nároků z nespotebovaných výdajů k 31.12.2022			Stav nároků z nespotebovaných výdajů k 1.1.2023			
			podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	
MŽP	Období 2004-2013	04703 KP Life+	60 000	180 000	240 000	60 000	180 000	240 000	30 250	62 494	92 744	133 611	117 401	251 012	26 653	33 295	59 948	163 361	233 987	397 349	
		04800 Twinning out								8 310	8 310		263					190	190		
		Výsledek	60 000	180 000	240 000	60 000	180 000	240 000	30 250	70 805	101 054	133 611	117 664	251 275	26 653	33 295	59 948	163 361	234 170	397 539	
	Víceletý finanční rámec 2014-2020	10300 OP VaVaV 14+								1 250	23 500	24 750					1 250	23 500	24 750		
		10400 OP Zaměstnanost 14+	3 150	13 312	16 463	3 150	13 312	16 463	3 259	13 769	17 028	10 033	44 086	54 120	2 970	12 546	15 516	9 925	43 630	53 555	
		10601 OP ŽP - ERDF 14+		1 000 000	1 000 000		1 072 000	1 072 000	24 711	2 134 526	2 159 237	82 697	413 530	496 226	24 711	1 336 986	1 361 697	57 985	805 886	863 871	
		10602 OP ŽP - CF 2014+	20 000	6 000 000	6 020 000	20 000	5 928 000	5 948 000	16 814	4 612 922	4 629 736	94 221	2 157 065	2 251 285	2 980	312 529	315 509	97 042	2 012 556	2 109 598	
		10700 IOP 14+							21 893	12 245	34 138	29 776	160 907	190 683	21 893	12 245	34 138	7 883	148 662	156 545	
		10905 OP TP Ostatní 2014+	450	2 000	2 450	450	2 000	2 450	24	138	162	900	4 550	5 449				1 325	6 412	7 737	
		11001 INTERREG ČR-PL 2014+	1 500		1 500	1 500		1 500	4			4	4 196	1 000	5 196	4		4	5 692	1 000	6 692
		11002 INTERREG ČR-SL 2014+	100		100	100		100				1 400	1 000	2 400				1 500	1 000	2 500	
		11003 INTERREG ČR-RK 2014+	4 000	2 000	6 000	4 000	2 000	6 000	30	4 583	4 613	7 859	13 557	21 417	30	4 583	4 613	11 829	10 974	22 803	
		11004 INTERREG ČR-Bv 2014+	7 000	3 500	10 500	7 000	3 500	10 500	1 484		1 484	10 352	28 593	38 945	748		748	15 868	32 093	47 961	
		11005 INTERREG ČR-Ss 2014+	1 400	1 500	2 900	1 400	1 500	2 900	133		133	6 607	12 899	19 506	133		133	7 874	14 399	22 273	
		11101 OP nadnár.sp. CE 14+	1 300		1 300	1 300		1 300	235		235	4 999	35 617	40 616	151		151	6 064	35 617	41 681	
		11102 OP nad.sp.Danube 14+	600		600	600		600				3 498	14 377	17 875				4 098	14 377	18 475	
		11200 OP mezireg. spol.14+										600		600				600		600	
		12000 Jiné EU 2014+								205	205			52							
		12104 KP Horizont 2020 14+										910		910				910		910	
		Výsledek	39 500	7 022 312	7 061 813	39 500	7 022 312	7 061 813	68 588	6 778 388	6 846 976	259 298	2 910 732	3 170 030	53 621	1 678 889	1 732 510	229 846	3 150 105	3 379 951	
	Víceletý finanční rámec 2021-2027	14000 OP Spravedl. transf.	10 000	1 100 000	1 110 000	10 000	1 100 000	1 110 000									10 000	1 100 000	1 110 000		
		14700 ŽP - ERDF 2021+	8 000	100 000	108 000	8 000	20 000	108 000										8 000	20 000	28 000	
		14800 ŽP - CF 2021+	2 000	900 000	902 000	2 000	2 580 000	2 582 000		917 742	917 742							2 000	1 662 258	1 664 258	
		17011 NPO Digitální služby		12 100	12 100		12 100	12 100											12 100	12 100	
		17022 NPO Sníž. energie		2 981 000	2 981 000		2 981 000	2 981 000		2 981 000	2 981 000										
		17024 NPO Čistá mobilita		84 000	84 000		134 000	134 000		134 000	134 000										
		17025 NPO Budovy a ovzduší		5 200 000	5 200 000		6 889 876	6 889 876		6 889 876	6 889 876										
		17027 NPO Cirkulární ekon.		100 000	100 000		100 000	100 000		100 000	100 000										
		17029 NPO Biodiverzita	0	983 000	983 000	32 700	983 000	1 015 700	509	709 998	710 507							32 191	273 002	305 193	
		Výsledek	20 000	11 460 100	11 480 100	52 700	14 799 976	14 852 676	509	11 732 616	11 733 125						52 191	3 067 360	3 119 551		
MMR	Období 2004-2013	03800 Regionální OP							89 435		89 435	483 717		483 717	89 435		89 435	394 283	394 283		
		03900 OP Praha Konkur.									24 592		24 592				24 592		24 592		
		04000 OP Praha Adaptabil.									85		85				85		85		
		Výsledek							89 435		89 435	508 395		508 395	89 435		89 435	418 960	418 960		
	Víceletý finanční rámec 2014-2020	10300 OP VaVaV 14+	1 253	5 275	6 528	1 253	5 275	6 528	1 887	7 939	9 826	6 263	22 316	28 579	1 744	7 338	9 081	5 630	19 652	25 281	
		10400 OP Zaměstnanost 14+	8 708	30 711	39 419	8 708	30 711	39 419	13 964	56 637	70 601	41 014	174 754	215 768	7 737	32 460	40 198	35 545	148 054	183 599	
		10700 IOP 14+	111 752	23 000 000	23 111 752	110 695	20 690 311	20 801 006	694 966	14 998 555	15 693 521	3 133 701	3 566 913	6 700 614	589 761	2 204 122	2 793 883	2 388 218	8 483 626	10 871 844	
		10701 REACT-EU 2014+	0	0	0	1 058	2 309 689	2 310 747	39 931	3 084 934	3 124 865	104 389	9 846	114 235	38 874	783 466	822 339	226 663	9 278	235 941	
		10800 OP Praha -růst 14+		900 000	900 000		900 000	900 000		955 127	955 127		855 951	855 951		784 498	784 498		800 824		
		10901 OP TP - MMR 14+	123 539	500 000	623 539	43 539	240 000	283 539	81 418	461 367	542 784	119 908	758 600	878 507	43 836	248 405	292 241	81 209	532 584	613 793	
		11000 INTERREG TP 2014+	50 000	1 983	51 983	50 000	1 983	51 983	51 171	35 972	87 143	78 874	127 629	206 503	11 869	34 029	45 897	77 703	93 640	171 343	
		11100 OP nadnár.sp. TP 14+								73	73	217	8 775	8 992	73	73	217		8 702	8 919	
		11101 OP nadnár.sp. CE 14+										819		819				819			
		11102 OP nad.sp.Danube 14+										3 462		3 462				3 462			
		11200 OP mezireg. spol.14+										1 433	2 958	2 958	1 433		1 433	1 525	1 525		
		Výsledek	295 253	24 437 969	24 733 222	215 253	24 177 969	24 393 222	884 770	19 600 603	20 485 372	3 491 604	5 524 784	9 016 387	695 254	4 094 390	4 789 644	2 820 990	10 096 360	12 917 350	
	Víceletý finanční rámec 2021-2027	14400 Zaměstnanost plus	480	2 028	2 508	480	2 028	2 508					50 000	50 000			480	2 028	2 508		
		14900 IROP 2021+																50 000	50 000		
		15001 OP TP MMR 2021+	0	0	0	80 000	260 000	340 000	529	1 153	1 683	71 000		71 000			150 471	258 847	409 317		
		15201 Nadnár. spol.-TP 21+		2 000	2 000		2 000	2 000		10	10		2 000	2 000	10	10		3 990	3 990		
		15202 Nadnár. spol.-CE 21+	2 200		2 200	2 200		2 200	2 889		2 889	2 550		2 550	1 914		1 914	1 861	1 861		
		15203 Nadnár.-Danube 21+	1 100		1 100	1 100		1 100	1 143		1 143	1 750		1 750	1 143		1 143	1 707	1 707		
		15300 Mezuregionální 2021+	3 244		3 244		3 244	3 244	5 347		5 347	3 200		3 200	2 369		2 369	1 097	1 097		
		17011 NPO Digitální služby	0	0	0	4 282	40 000	44 282									4 282	40 000	44 282		
		17014 NPO Digit. společ.		47 000	47 000		89 500	89 500										89 500	89 500		
		17016 NPO Dig.staveb.fiz.		994 500	994 500		228 427	228 427					1 200 000	1 200 000				1 428 427	1 428 427		
		17028 NPO Revitaliz. území		800 000	800 000		1 418 284	1 418 284										1 418 284	1 418 284		
		Výsledek	7 024	1 845 528	1 852 552	91 306	2 040 239														

Kapitola	Období/Víceletý finanční rámec	Nástroj		Schválený rozpočet			Rozpočet po změnách			Skutečnost			Stav nároků z nespotebovaných výdajů k 1.1.2022			Skutečné čerpání nároků z nespotebovaných výdajů k 31.12.2022			Stav nároků z nespotebovaných výdajů k 1.1.2023						
				podíl SR	kryto příjem z rozpočtu EU	celkem	podíl SR	kryto příjem z rozpočtu EU	celkem	podíl SR	kryto příjem z rozpočtu EU	celkem	podíl SR	kryto příjem z rozpočtu EU	celkem	podíl SR	kryto příjem z rozpočtu EU	celkem	podíl SR	kryto příjem z rozpočtu EU	celkem				
MS	Období 2004-2013	04706	KP Connect										409	457	866				409	457	866				
		04711	KP OS Civil Justice											325	556	881				325	556	881			
		04712	KP TS Crime Justice											150	479	628				150	479	628			
		04719	KP Erasmus											226		226				226		226			
		04741	KP ICT PSP											98	53	150				98	53	150			
		04742	KP Justice											76	227	302	1 604	5 052	6 656	76	227	302	1 528	4 825	6 354
		Výsledek												76	227	302	2 811	6 596	9 407	76	227	302	2 735	6 370	9 104
		Víceletý finanční rámec 2014-2020	10400	OP Zaměstnanost 14+										1 351	5 707	7 057	13 475	60 580	74 055	1 351	5 707	7 057	12 125	54 873	66 998
		10602	OP ŽP - CF 2014+	41	72 438	72 480	41	72 438	72 480	15 160	10 782	25 942	87 269	125 680	212 949	15 160	10 782	25 942	72 151	187 337	259 488				
		10700	IOP 14+											1 259	5 320	6 579	52 874	249 150	302 024	1 259	5 320	6 579	51 615	243 830	295 445
11005	INTERREG ČR-Ss 2014+	146	828	974	100	828	928	234	1 328	1 562	160	908	1 068	146	807	953	26	408	434						
11101	OP nadnár.sp. CE 14+											800	4 525	5 325				800	4 525	5 325					
12104	KP Horizont 2020 14+												811	811					811	811					
Výsledek		187	73 266	73 454	141	73 266	73 408	18 004	23 137	41 141	154 578	441 655	596 233	17 915	22 616	40 532	136 716	491 784	628 500						
Víceletý finanční rámec 2021-2027	17011	NPO Digitální služby	0	88 000	88 000	22 986	88 000	110 986	13 152	68 357	81 509	29 658	29 658	20 734	20 734	9 834	49 302	59 135							
17012	NPO Digit.syst.sp.	0	63 500	63 500	14 385	63 500	77 885	6 859	32 992	39 850	5 000	5 000	5 000	5 000	7 526	35 508	43 035								
19500	Jiné EU 2021+	0	0	0	46	875	921	46	875	921					0	0	0								
Výsledek		0	151 500	151 500	37 417	152 375	189 792	20 056	102 224	122 280			34 658	34 658	25 734	25 734	17 360	84 810	102 170						
ÚPV	Období 2004-2013	04716	KP Koop.pr. EUIPO	630	5 670	6 300	630	5 670	6 300	622	5 602	6 224													
Výsledek		630	5 670	6 300	630	5 670	6 300	622	5 602	6 224															
ČSÚ	Období 2004-2013	04608	Jiné EU - Konference										29	29											
04800	Twinning out												3 455	3 455											
Výsledek													3 483	3 483											
Víceletý finanční rámec 2014-2020	10400	OP Zaměstnanost 14+	311	913	1 225	311	913	1 225	1 084	3 954	5 038	2 463	9 371	11 834	891	3 422	4 313	1 691	6 330	8 021					
12106	KP Statist.pg.ES 14+	3 784	3 728	7 512	3 784	3 728	7 512	4 414	6 567	10 981	2 107	13 511	15 617	920	2 990	3 910	1 477	7 340	8 817						
Výsledek		4 096	4 641	8 737	4 096	4 641	8 737	5 498	10 521	16 018	4 570	22 881	27 451	1 810	6 413	8 223	3 168	13 670	16 838						
Víceletý finanční rámec 2021-2027	16802	Statistika ES 2021+	4 766	13 756	18 522	4 766	13 756	18 522	2 969	25 305	28 274							1 796	2 275	4 071					
17011	NPO Digitální služby	5 250	25 000	30 250	5 250	25 000	30 250											5 250	25 000	30 250					
17012	NPO Digit.syst.sp.	11 668	55 562	67 230	11 668	55 562	67 230	5 513	26 252	31 765								6 155	29 310	35 465					
Výsledek		21 684	94 318	116 002	21 684	94 318	116 002	8 482	51 557	60 039								13 201	56 585	69 786					
ČÚZK	Víceletý finanční rámec 2014-2020	10602	OP ŽP - CF 2014+	0	0	0	402	492	894	246	266	512	206	45	251	50	27	76	224	252	476				
10700	IOP 14+	15 266	64 872	80 139	15 266	64 872	80 139	11 634	49 161	60 796	13 226	55 530	68 756	5 567	23 522	29 089	16 858	71 241	88 098						
Výsledek		15 266	64 872	80 139	15 669	65 364	81 033	11 880	49 428	61 308	13 432	55 574	69 007	5 616	23 549	29 166	17 082	71 493	88 575						
ERÚ	Období 2004-2013	04608	Jiné EU - Konference										9	9											
Výsledek													9	9											
ÚSTR	Víceletý finanční rámec 2014-2020	10601	OP ŽP - ERDF 14+										8 858	8 858											
10602	OP ŽP - CF 2014+												16 507	16 507											
Výsledek													16 507	8 858	25 365										
Víceletý finanční rámec 2021-2027	17800	Erasmus + 2021+											1 370	1 370							10				
Výsledek													1 370	1 370							10				
AV ČR	Víceletý finanční rámec 2014-2020	12104	KP Horizont 2020 14+	430		430	430		430	1 222	100	1 322	791	100	891	791	100	891							
Výsledek		430		430	430		430	1 222	100	1 322	791	100	891	791	100	891									
NSA	Víceletý finanční rámec 2021-2027	17800	Erasmus + 2021+	0	0	0	1 560	6 241	7 802	837	3 348	4 185							723	2 893	3 617				
Výsledek		0	0	0	1 560	6 241	7 802	837	3 348	4 185									723	2 893	3 617				
SSHR	Víceletý finanční rámec 2014-2020	10601	OP ŽP - ERDF 14+	0	0	0	2 693	68 935	71 628										2 704	68 982	71 687				
10602	OP ŽP - CF 2014+												2 264	35	2 299										
Výsledek		0	0	0	2 693	68 935	71 628						2 276	82	2 358				2 704	68 982	71 687				
TA ČR	Víceletý finanční rámec 2014-2020	10300	OP VaVaV 14+	1 434	3 801	5 234	1 434	3 801	5 234	774	2 053	2 827	834	3 165	3 999	71	188	258	1 411	4 693	6 104				
10400	OP Zaměstnanost 14+	2 153	9 099	11 252	2 153	9 099	11 252	2 458	10 388	12 846	2 366	8 190	10 557	701	2 913	3 613	2 020	6 725	8 745						
10905	OP TP Ostatní 2014+	108	613	721	108	613	721	271	1 536	1 807	893	6 440	7 334	270	1 528	1 798	730	5 518	6 248						
12104	KP Horizont 2020 14+		6 960	6 960		6 354	6 354		5 941	5 941		13 923	13 923	4 094	4 094			13 830	13 830						
Výsledek		3 695	20 473	24 168	3 695	19 867	23 562	3 504	19 917	23 421	4 094	31 718	35 812	1 041	8 723	9 764	4 161	30 766	34 927						
Víceletý finanční rámec 2021-2027	16600	Horizont Evropa	0	0	0	606	606		178	178									428						
17013	NPO Dgt.vys.-rych.s.		90 000	90 000		90 000	90 000												90 000	90 000					
17052	NPO VaV Podnik		548 000	548 000		548 000	548 000		2 844	2 844									545 156	545 156					
Výsledek			638 000	638 000		638 006	638 006		3 022	3 022									635 584	635 584					
Období 2004-2013		64 128	188 686	252 813	65 239	193 437	258 676	139 840	322 727	462 567	720 850	515 740	1 236 589	132 004	262 629	394 633	595 243	247 628	842 871						
Víceletý finanční rámec 2014-2020		3 556 960	91 346 431	94 903 391	3 819 035	91 776 827	95 595 862	5 064 784	78 314 009	83 378 792	7 433 658	27 700 134	35 133 792	2 359 727	15 944 913	18 304 639	6 426 939	41 096 955	47 523 894						
Víceletý finanční rámec 2021-2027		1 801 536	71 081 824	72 883 360	2 538 987	77 778 566	80 317 553	1 087 670	47 734 346	48 822 016	128 881	7 227 874	7 356 755	16 512	2 155 359	2 171 871	1 610 131	37 326 399	38 936 530						
Celkem EU		5 422 624	162 616 940	168 039 564	6 423 261	169 748 831	176 172 091	6 292 293	126 371 082	132 663 375	8 283 388	35 443 748	43 727 136	2 508 243	18 362 901	20 871 143	8 632 313	78 670 981	87 303 294						
Celkem běžné výdaje		3 264 655	40 461 052	43 725 707	3 840 678	48 570 351	52 411 029	4 047 996	36 873 349	40 921 345	3 442 8														

Tabulka č. 86: Výdaje na financování Společné zemědělské politiky v roce 2022 (tis. Kč)

Kapitola	Programové období	Nástroj			Schválený rozpočet			Rozpočet po změnách			Skutečnost			Stav nároků z nespotřebovaných výdajů k 1.1.2022			Skutečné čerpání nároků z nespotřebovaných výdajů k 31.12.2022			Stav nároků z nespotřebovaných výdajů k 1.1.2023		
					podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem
					Mze	SZP 2014-2020	12900	Program rozvoje venkova 2014+ EURI	0	0	0	406 492	1 053 802	1 460 294	406 492	1 053 802	1 460 294	2 299 422	1 452 856	3 752 278	1 897 489	1 445 097
		13000	Program rozvoje venkova 2014+	2 932 516	8 980 451	11 912 967	2 526 024	7 926 649	10 452 672	4 422 072	8 387 639	12 809 711										
		13100	Přímé platby zemědělcům 2014+	0	0	0	464 111	15 011 951	15 476 063	549 780	24 003 828	24 553 607	85 668	8 991 876	9 077 545	85 668	8 991 876	9 077 545				
		13201	Společná organizace trhu - mimo včely 2014+	0	0	0	894 648	706 601	1 601 249	999 816	707 589	1 707 405	105 167	988	106 156	105 167	988	106 156				
		13202	Společná organizace trhu - včely 2014+	0	0	0	32 500	32 500	65 000	47 816	53 125	100 941	15 316	20 625	35 941	15 316	20 625	35 941				
		Výsledek		2 932 516	8 980 451	11 912 967	4 323 776	24 731 503	29 055 279	6 425 976	34 205 983	40 631 959	2 505 574	10 466 346	12 971 920	2 103 640	10 458 587	12 562 227	403 374	991 866	1 395 240	
	Strategický plán SZP 2021-2027	16100	Strategický plán SZP - Přímé platby 2021+	563 784	22 050 793	22 614 577	99 673	7 038 842	7 138 514										99 673	7 038 842	7 138 514	
		16201	Strategický plán SZP - SOT mimo včely 2021+	680 139	122 307	802 446	540 000	0	540 000											540 000	0	540 000
		16202	Strategický plán SZP - SOT včely 2021+	32 500	32 500	65 000	0	0	0													
		Výsledek		1 276 423	22 205 600	23 482 023	639 673	7 038 842	7 678 514											639 673	7 038 842	7 678 514
	Celkový výsledek			4 208 939	31 186 051	35 394 990	4 963 448	31 770 345	36 733 793	6 425 976	34 205 983	40 631 959	2 505 574	10 466 346	12 971 920	2 103 640	10 458 587	12 562 227	1 043 046	8 030 708	9 073 755	

Tabulka č. 87: Výdaje na financování společných programů v rámci finančních mechanismů, Programu švýcarsko-české spolupráce a prostředků ČR v roce 2022 (tis. Kč)

Kapitola	Nástroj		Schválený rozpočet			Rozpočet po změnách			Skutečnost			Stav nároků z nespotřebovaných výdajů k 1.1.2022			Skutečné čerpání nároků z nespotřebovaných výdajů k 31.12.2022			Stav nároků z nespotřebovaných výdajů k 1.1.2023		
			podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu donor. zemí FM	celkem	podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu donor. zemí FM	celkem	podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu donor. zemí FM	celkem	podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu donor. zemí FM	celkem	podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu donor. zemí FM	celkem	podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu donor. zemí FM	celkem
			ÚV ČR	06004	EHP/Norsko 3	724	4 103	4 827	724	4 103	4 827	1 139	6 471	7 610	1 774	9 909	11 684	526	2 998	3 524
	Výsledek		724	4 103	4 827	724	4 103	4 827	1 139	6 471	7 610	1 774	9 909	11 684	526	2 998	3 524	1 359	7 542	8 901
KVOP	06004	EHP/Norsko 3	1 323	7 498	8 822	1 323	7 498	8 822	1 560	8 840	10 400	781	4 428	5 210	296	1 675	1 971	545	3 087	3 632
	Výsledek		1 323	7 498	8 822	1 323	7 498	8 822	1 560	8 840	10 400	781	4 428	5 210	296	1 675	1 971	545	3 087	3 632
MF	06002	Švýcarsko-česká spolupráce										33	73 548	73 581				1	71 050	71 051
	06003	FM EHP/Norsko 2											95 981	95 981					74 845	74 845
	06004	EHP/Norsko 3	34 857	13 994	48 851	34 857	13 994	48 851	41 752	28 911	70 663	66 404	120 894	187 298	41 279	17 724	59 002	59 542	129 610	189 152
	Výsledek		34 857	13 994	48 851	34 857	13 994	48 851	41 752	28 911	70 663	66 438	290 423	356 860	41 279	17 724	59 002	59 543	275 506	335 048
MPSV	06003	FM EHP/Norsko 2										7 752	34 746	42 499						
	Výsledek											7 752	34 746	42 499						
MV	06004	EHP/Norsko 3	8 914	22 912	31 826	8 914	22 912	31 826	24 883	76 648	101 530	34 098	122 756	156 854	23 833	73 175	97 008	18 090	69 060	87 149
	Výsledek		8 914	22 912	31 826	8 914	22 912	31 826	24 883	76 648	101 530	34 098	122 756	156 854	23 833	73 175	97 008	18 090	69 060	87 149
MŽP	06003	FM EHP/Norsko 2										8 141	8 992	17 132				8 141	8 992	17 132
	06004	EHP/Norsko 3										7 050	21 400	28 450				7 050	21 400	28 450
	Výsledek											15 191	30 392	45 582				15 191	30 392	45 582
MMR	06004	EHP/Norsko 3	1 963	11 125	13 089	1 963	11 125	13 089	1 867	10 580	12 447	2 081	11 795	13 876	589	3 337	3 926	2 173	12 313	14 486
	Výsledek		1 963	11 125	13 089	1 963	11 125	13 089	1 867	10 580	12 447	2 081	11 795	13 876	589	3 337	3 926	2 173	12 313	14 486
MPO	06002	Švýcarsko-česká spolupráce										664	664		664	664			105 484	105 484
	Výsledek											664	664		664	664			105 484	105 484
MŠMT	06004	EHP/Norsko 3	2 823	16 000	18 823	2 823	33 156	35 979	2 066	23 066	25 132	511	2 003	2 514	511	2 003	2 514	1 268	12 093	13 361
	Výsledek		2 823	16 000	18 823	2 823	33 156	35 979	2 066	23 066	25 132	511	2 003	2 514	511	2 003	2 514	1 268	12 093	13 361
MK	06004	EHP/Norsko 3	10 100	40 550	50 650	10 100	40 550	50 650	3 326	14 086	17 412	28 358	113 917	142 275	3 145	13 061	16 207	35 132	140 381	175 513
	Výsledek		10 100	40 550	50 650	10 100	40 550	50 650	3 326	14 086	17 412	28 358	113 917	142 275	3 145	13 061	16 207	35 132	140 381	175 513
MZd	06004	EHP/Norsko 3	1 565	8 871	10 436	1 565	8 871	10 436	18 572	105 243	123 815	65 217	512 672	577 889	17 951	101 699	119 650	48 209	416 300	464 509
	Výsledek		1 565	8 871	10 436	1 565	8 871	10 436	18 572	105 243	123 815	65 217	512 672	577 889	17 951	101 699	119 650	48 209	416 300	464 509
MS	06002	Švýcarsko-česká spolupráce										2 860	15 714	18 574					2 705	14 866
	06003	FM EHP/Norsko 2										6 061	25 613	31 674				3 522	15 109	18 631
	06004	EHP/Norsko 3	6 450	23 462	29 912	6 450	23 462	29 912	9 048	49 898	58 946	10 238	59 339	69 577	6 704	37 479	44 183	10 327	44 217	54 544
	Výsledek		6 450	23 462	29 912	6 450	23 462	29 912	9 048	49 898	58 946	19 159	100 666	119 825	6 704	37 479	44 183	16 555	74 192	90 746
TA ČR	06004	EHP/Norsko 3	1 565	9 500	11 065	1 565	9 500	11 065	40 869	231 565	272 434	74 920	428 102	503 022	39 869	225 922	265 791	35 605	205 972	241 577
	Výsledek		1 565	9 500	11 065	1 565	9 500	11 065	40 869	231 565	272 434	74 920	428 102	503 022	39 869	225 922	265 791	35 605	205 972	241 577
	Celkový výsledek		70 286	158 015	228 301	70 286	175 171	245 457	145 083	555 971	701 054	316 281	1 767 956	2 084 237	134 702	479 737	614 439	233 669	1 352 319	1 585 988

6.4 Výdaje na platy a ostatní platby za provedenou práci v rámci čerpání výdajů na společné programy ČR a EU/FM

V roce 2022 bylo do oblasti EU/FM programů nebo projektů zapojeno v rámci administrativních a ostatních personálních kapacit (v oblasti kmenové činnosti i jednorázového navýšení) celkem 6 804 přepočtených úvazků zaměstnanců a 16 856 zaměstnanců s nárokem na motivaci, a to včetně zaměstnanců vyjmutých z vládní regulace platové oblasti v kapitole Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (limity nebyly stanoveny při sestavování parametrů návrhu státního rozpočtu na rok 2022 v návaznosti na bod I./2. usnesení vlády č. 80/2022 s ohledem na financování prioritní osy 3 Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání a dále v souvislosti s financováním priority 2 Vzdělávání navazujícího Operačního programu Jan Amos Komenský). Vyjmutá oblast je hodnocena vždy až v rámci státního závěrečného účtu.

Ve srovnání se skutečností roku 2021 lze zaznamenat pokles celkového přepočteného počtu úvazků zaměstnanců v rámci kmenové činnosti resp. jednorázového navýšení (včetně zaměstnanců vyjmutých z vládní regulace platové oblasti v kapitole Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy) o 658 a dále naopak enormní nárůst míst v oblasti kapacit, kterým v návaznosti na splnění potřebných podmínek vznikl nárok na finanční motivaci, konkrétně o 15 634 (meziroční nárůst o 15 773 takovýchto míst evidujeme v kapitole Ministerstvo vnitra, a to zejména v rámci programu AMIF, kde uvedená finanční motivace byla vyplacena příslušníkům Policie ČR a Hasičského záchranného sboru ČR). Dosažená úroveň průměrného platu pak ve srovnání se skutečností roku 2021 vzrostla o 5,1 %.

Prostředky na platy a ostatní platby za provedenou práci byly v organizačních složkách státu a příspěvkových organizacích čerpány v roce 2022 v celkové výši 4,46 mld. Kč, průměrný plat dosáhl úrovně 41 619 Kč, průměrná výše měsíční motivace činila 798 Kč.

Bez zohlednění kapacit vyjmutých z vládní regulace platové oblasti bylo vyčerpáno celkem 3,24 mld. Kč, přepočtený počet úvazků zaměstnanců byl v této oblasti vykázán ve výši 4 909, počet zaměstnanců s nárokem na motivaci činil 16 807. Průměrný plat dosáhl úrovně 45 409 Kč.

Vyjmuto z limitu vládní regulace platové oblasti bylo 1 895 přepočtených úvazků, respektive 49 zaměstnanců s nárokem na finanční motivaci, to vše v úseku regionálního školství. Tito zaměstnanci se podíleli na projektech v rámci výše uvedených programů, objem prostředků na platy a ostatní osobní náklady činil v této oblasti 1,22 mld. Kč, průměrný plat byl vykázán ve výši 31 797 Kč.

U administrativních kapacit dosáhl přepočtený počet úvazků zaměstnanců úrovně 2 289, zaměstnanců s nárokem na motivaci bylo vykázáno 200. Objem prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci byl čerpán ve výši 1,58 mld. Kč, průměrný plat dosáhl úrovně 54 885 Kč a průměrná měsíční motivace úrovně 5 782 Kč.

Početní stav ostatních personálních kapacit včetně vyjmutých z regulace platové oblasti dosáhl úrovně 4 515 přepočtených úvazků zaměstnanců, 16 656 zaměstnanců mělo nárok na finanční motivaci. Celkový objem čerpaných prostředků byl vykázán ve výši 2,88 mld. Kč, průměrný plat činil 34 891 Kč a průměrná motivace 739 Kč. Bez započtení objemu prostředků na platy s vazbou k 1 895 přepočteným úvazkům a 49 místům s nárokem na finanční motivaci vyjmutých z vládní regulace platové oblasti činil objem prostředků 1,67 mld. Kč, průměrný plat činil 37 128 Kč a průměrná měsíční motivace 739 Kč.

Dosažená úroveň průměrného platu a průměrná výše finanční motivace je u jednotlivých rozpočtových kapitol rozdílná. Nejvyšší průměrné platy byly zaznamenány v realizaci Operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost v kapitole Ministerstvo obrany ve výši 65 994 Kč, dále u administrátorů Operačního programu Doprava v kapitole Ministerstvo dopravy ve výši 63 892 Kč, administrátorů programů v kapitole Ministerstvo financí ve výši 59 670 Kč či v administraci projektů v kapitole Ministerstvo práce a sociálních věcí ve výši 59 294 Kč. Nejvyšší průměrná měsíční finanční motivace byla vykázána v realizaci projektů v kapitole Ministerstvo financí ve výši 10 657 Kč, respektive v administraci projektů v kapitole Ministerstvo pro místní rozvoj ve výši 7 511 Kč nebo v administraci projektů v kapitole Ministerstvo životního prostředí ve výši 7 223 Kč.

Celkový přehled skutečných výdajů na platy a ostatní platby za provedenou práci/ostatní osobní náklady včetně počtů zaměstnanců organizačních složek státu a příspěvkových organizací poskytuje následující tabulka. Údaje ohledně počtu míst jsou zobrazeny ve formátu celého čísla, přičemž ve skutečnosti je v řadě případů uveden přepočtený počet míst zaměstnanců (na úvazky i celorok) na desetinná místa. Průměrný plat je poté počítán z nezaokrouhlených přepočtených míst. V tabulce nejsou dále vykázány počty zaměstnanců podílejících se na realizaci EU/FM projektů a objem prostředků na jejich mzdy v organizacích, které nejsou začleněny do vládní regulace platové oblasti.

Tabulka č. 88: Počty a platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci v rámci společných programů ČR a EU/FM v členění dle kapitol

Kapitola	Administrativní personální kapacity/ Ostatní personální kapacity	Průměrný měsíční plat	Průměrná motivace	Systemizovaná místa	Motivace	Jednorázové navýšení	Celkem	spolufinancování ČR ze SR skutečnost 2022				Z rozpočtu EU a finančních mechanismů skutečnost 2022				Celkové prostředky na platy za zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci skutečnost 2022				
								Prostředky na platy	z toho motivace:	Ostatní platby za provedenou práci	Celkem	Prostředky na platy	z toho motivace:	Ostatní platby za provedenou práci	Celkem	Prostředky na platy	z toho motivace:	Ostatní platby za provedenou práci	Celkem	
304	Úřad vlády České republiky	Ostatní personální kapacity	46 164	3 483	0	33	10	43	1 605 882	649 210	747 024	2 352 906	5 357 489	730 210	6 552 191	11 909 680	6 963 371	1 379 420	7 299 215	14 262 586
306	Ministerstvo zahraničních věcí	Ostatní personální kapacity	44 418	0	4	0	0	4	0	0	0	0	2 148 071	0	29 000	2 177 071	2 148 071	0	29 000	2 177 071
307	Ministerstvo obrany	Ostatní personální kapacity	65 994	0	2	0	0	2	911 647	0	490 041	1 401 688	300 000	0	1 399 188	1 699 188	1 211 647	0	1 889 228	3 100 875
309	Kancelář veřejného ochránce práv	Ostatní personální kapacity	37 977	426	1	23	11	34	770 968	17 655	183 211	954 179	4 368 821	100 045	1 038 196	5 407 017	5 139 789	117 700	1 221 407	6 361 196
312	Ministerstvo financí	Administrativní personální kapacity	59 670	0	0	0	215	215	23 054 647	0	145 061	23 199 708	130 643 002	0	681 710	131 324 712	153 697 649	0	826 771	154 524 420
		Ostatní personální kapacity	49 957	10 657	4	33	15	51	1 502 184	480 645	154 939	1 657 123	13 990 195	3 675 393	759 666	14 749 860	15 492 379	4 156 038	914 604	16 406 983
		Celkem	58 884	10 657	4	33	230	266	24 556 831	480 645	299 999	24 856 830	144 633 197	3 675 393	1 441 376	146 074 572	169 190 028	4 156 038	1 741 375	170 931 403
313	Ministerstvo práce a sociálních věcí	Administrativní personální kapacity	59 294	5 098	0	108	306	414	39 606 423	1 127 668	1 806 717	41 413 140	184 864 596	5 479 346	8 469 803	193 334 399	224 471 019	6 607 014	10 276 520	234 747 539
		Ostatní personální kapacity	49 957	2 471	0	122	1 510	1 632	1 053 535 773	737 644	6 223 489	111 759 262	501 182 885	2 879 445	26 845 496	528 028 381	606 718 658	3 617 089	33 068 985	639 787 643
		Celkem	37 667	3 704	0	230	1 816	2 046	145 142 196	1 865 312	8 030 207	153 172 402	686 047 481	8 358 791	35 315 299	721 362 780	831 189 677	10 224 103	43 345 505	874 535 182
314	Ministerstvo vnitra	Administrativní personální kapacity	56 058	0	18	0	0	18	0	0	0	0	11 832 797	0	0	11 832 797	11 832 797	0	0	11 832 797
		Ostatní personální kapacity	46 066	627	8	15 902	129	16 038	16 669 852	1 621 483	9 443 413	26 113 265	178 301 692	117 948 511	50 767 010	229 068 702	194 971 543	119 569 995	60 210 424	255 181 967
		Celkem	47 208	627	25	15 902	129	16 056	16 669 852	1 621 483	9 443 413	26 113 265	190 134 489	117 948 511	50 767 010	240 901 499	206 804 340	119 569 995	60 210 424	267 014 764
315	Ministerstvo životního prostředí	Administrativní personální kapacity	46 775	7 223	53	32	61	146	10 025 418	418 590	129 066	10 244 484	56 849 122	2 355 010	1 241 364	58 090 486	66 874 540	2 773 600	1 460 430	68 334 970
		Ostatní personální kapacity	35 821	4 357	24	21	173	217	10 040 540	55 115	953 933	10 994 473	75 363 892	1 042 950	25 412 352	100 776 243	85 404 431	1 098 065	26 366 285	111 770 716
		Celkem	39 852	6 088	77	53	234	363	20 065 958	473 705	1 172 999	21 238 957	132 213 014	3 397 960	26 653 716	158 866 729	152 278 971	3 871 665	27 826 715	180 105 686
317	Ministerstvo pro místní rozvoj	Administrativní personální kapacity	51 074	7 511	6	18	786	811	74 448 872	247 803	3 714 096	78 162 969	412 912 294	1 404 220	20 496 543	433 408 837	487 361 167	1 652 023	24 210 639	511 571 806
		Ostatní personální kapacity	40 052	0	0	0	74	74	7 140 160	0	3 400 839	10 540 999	28 608 261	0	15 982 884	44 591 145	35 748 421	0	19 383 723	55 132 144
		Celkem	50 128	7 511	6	18	861	885	81 589 033	247 803	7 114 935	88 703 968	441 520 555	1 404 220	36 479 427	477 999 982	523 109 587	1 652 023	43 594 362	566 703 949
322	Ministerstvo průmyslu a obchodu	Administrativní personální kapacity	57 016	0	0	0	357	357	36 681 888	0	1 217 754	37 899 642	207 863 848	0	6 900 569	214 764 417	244 545 736	0	8 118 323	252 664 059
		Ostatní personální kapacity	44 641	0	0	0	28	28	2 802 456	0	3 140 803	5 943 260	12 091 161	0	15 958 908	28 050 069	14 893 617	0	19 099 712	33 993 329
		Celkem	56 123	0	0	0	385	385	39 484 344	0	4 358 557	43 842 902	219 955 009	0	22 859 477	242 814 486	259 439 353	0	27 218 035	286 657 388
327	Ministerstvo dopravy	Administrativní personální kapacity	63 892	0	37	0	34	71	8 175 775	0	165 500	8 341 275	46 329 326	0	937 830	47 267 156	54 505 101	0	1 103 330	55 608 431
		Ostatní personální kapacity	57 442	3 655	2	45	1	48	522 539	522 539	190 787	713 325	3 787 882	1 451 159	827 403	4 615 285	4 310 421	1 973 698	1 018 190	5 328 611
		Celkem	63 599	3 655	39	45	35	119	522 539	522 539	356 287	9 054 600	50 117 208	1 451 159	1 765 233	51 882 441	58 815 522	1 973 698	2 121 520	60 937 042
329	Ministerstvo zemědělství	Administrativní personální kapacity	45 511	5 689	14	42	0	56	4 899 488	1 237 371	41 275	4 940 763	5 870 041	1 624 247	66 525	5 936 566	10 769 529	2 861 618	107 800	10 877 329
		Ostatní personální kapacity	50 377	1 681	0	188	2	190	1 509 019	1 285 343	134 197	1 643 215	3 401 759	2 507 056	4 014 853	7 416 613	4 910 778	3 792 399	4 149 050	9 059 828
		Celkem	46 062	2 412	14	230	2	246	6 408 507	2 522 714	175 472	6 583 978	9 271 800	4 131 303	4 081 378	13 353 179	15 680 307	6 654 017	4 256 850	19 937 157
333	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	Administrativní personální kapacity	55 588	0	72	0	329	401	54 199 494	0	1 969 558	56 169 052	213 540 328	0	8 520 227	222 060 555	267 739 822	0	10 489 785	278 229 607
		Ostatní personální kapacity bez vyjmutých z regulace platů	44 817	0	4	0	234	238	20 911 461	14 355	13 514 796	34 426 257	107 399 278	60 645	94 884 245	202 283 523	128 310 739	75 000	108 399 041	236 709 780
		Celkem bez vyjmutých z regulace platů	51 574	0	76	0	564	640	75 110 955	14 355	15 484 354	90 595 309	320 939 606	60 645	103 404 472	424 344 078	396 050 561	75 000	118 888 826	514 939 387
		Vyjmuté z regulace platů	31 797	678	0	49	1 895	1 944	108 504 704	59 798	74 159 730	182 664 434	614 859 989	338 857	420 238 471	1 035 098 460	723 364 693	398 655	494 398 201	1 217 762 894
334	Ministerstvo kultury	Ostatní personální kapacity	36 790	806	76	49	2 459	2 584	183 615 659	74 153	89 644 084	273 259 743	935 799 595	399 502	523 642 942	1 459 442 538	1 119 415 254	473 655	613 287 027	1 732 702 281
335	Ministerstvo zdravotnictví	Ostatní personální kapacity	35 814	5 777	0	8	37	45	2 510 004	77 763	488 830	2 998 834	13 898 802	476 853	3 114 334	17 013 136	16 408 806	554 616	3 603 164	20 011 970
336	Ministerstvo spravedlnosti	Ostatní personální kapacity	43 325	5 590	42	98	196	336	25 056 782	1 392 504	12 327 867	37 384 649	105 023 756	5 181 607	45 732 359	150 756 115	130 080 539	6 574 111	58 060 226	188 140 765
337	Technologická agentura České republiky	Ostatní personální kapacity	37 352	3 242	4	53	38	94	3 273 807	392 025	746 870	4 020 677	17 385 306	1 670 039	3 690 669	21 075 975	20 659 113	2 062 064	4 437 539	25 096 652
344	Úřad průmyslového vlastnictví	Ostatní personální kapacity	43 093	0	8	0	8	413 691	0	413 691	3 723 227	0	0	0	3 723 227	4 136 918	0	0	4 136 918	
345	Český statistický úřad	Ostatní personální kapacity	43 093	0	8	0	8	413 691	0	413 691	3 723 227	0	0	0	3 723 227	4 136 918	0	0	4 136 918	
349	Energetický regulační úřad	Ostatní personální kapacity	46 506	2 572	29	51	2	82	5 740 863	61 912	190 733	5 931 596	13 233 645	1 511 914	950 507	14 184 152	18 974 508	1 573 826	1 141 240	20 115 748
352	Ústav pro studium totalitních režimů	Ostatní personální kapacity	0	131	0	4	0	4	0	0	0	0	6 303	6 303	6 303	6 303	0	0	6 303	
355	Národní sportovní agentura	Ostatní personální kapacity	0	4 336	0	1	0	1	0,0	0	0	0	52 029	52 029	60 050	112 079	52 029	60 050	112 079	
362	Technologická agentura České republiky	Ostatní personální kapacity	0	2 036	0	25	0	25	122 165,0	122 165	0	122 165	488 660	488 660	0	488 660	610 825	610 825	0	610 825
377	Technologická agentura České republiky	Ostatní personální kapacity	47 000	0	31	0	0	31	3 038 567	0	43 862	3 082 429	14 265 132	0	221 845	14 486 977	17 303 699	0	265 707	17 569 406
Celkem administrativní personální kapacity			54 885	5 782	200	2 089	2 490	251 092 006	3 031 433	9 279 028	260 371 033	1 270 705 354	10 862 822	47 314 570	1 318 019 924	1 521 797 360	13 894 255	56 593 598	1 578 390 958	
Celkem ostatní personální kapacity bez vyjmutých z regulace platů			37 128	739	160	16 607	19 226	210 078 359	7 430 358	52 375 633	262 453 993	1 104 378 245	139 782 820	298 241 156	1 402 619 401	1 314 456 604	147 213 177	350 616 789	1 665 073 394	
Celkem vyjmuté z regulace platů - MŠMT			31 797	678	0	49	1 													

6.5 Odvody vlastních zdrojů do rozpočtu Evropské unie

Ve schváleném státním rozpočtu na rok 2022 byla na úhradu odvodů prostředků vlastních zdrojů do rozpočtu EU podle daně z přidané hodnoty (DPH), podle nerecyklovaných plastových obalových materiálů (plastů) a podle hrubého národního důchodu (HND) rozpočtována částka celkem 60 000,0 mil. Kč. Základem pro stanovení její výše byly zejména údaje o vlastních zdrojích uvedené pro Českou republiku v návrhu rozpočtu EU na rok 2022, který předložila Evropská komise v květnu 2021.

Ze státního rozpočtu bylo v roce 2022 do rozpočtu EU skutečně odvedeno 56 751,8 mil. Kč (z toho 8 119,0 mil. Kč na zdroj dle DPH, 1 280,5 mil. Kč na zdroj dle plastů a 47 352,3 mil. Kč na zdroj dle HND²²). V roce 2022 tak byly celkově vynaložené prostředky státního rozpočtu na úhradu vlastních zdrojů EU cca o 1 795,3 mil. Kč nižší než v roce 2021. Snížení odvodů ČR je dáno především tím, že česká koruna²³ vůči Euru v roce 2022 ve srovnání s rokem předchozím výrazně posílila²⁴ a také tím, že na základě Nařízení Rady (EU, Euratom) č. 2022/615²⁵ dochází ke změně termínu vypořádání odvodů dle DPH, HND a plastů podle skutečností²⁶. Vypořádání za rok 2020 a předchozí roky ve výši 1 834,0 mil. Kč²⁷ tak nebylo hrazeno v roce 2022, ale bude nově odvedeno do rozpočtu EU až v březnu roku 2023.

Uhrazené prostředky vlastních zdrojů za rok 2022 zahrnují prostředky na odvody do rozpočtu EU na rok 2022 dle upraveného rozpočtu EU č. 4/2022 ve výši 56 922,7 mil. Kč, tzv. opt-out platby²⁸ ve výši 29,8 mil. Kč a snížení o částku plynoucí z vrácení prostředků za HND a plasty dle opravného rozpočtu č. 6/2021²⁹ ve výši 200,7 mil. Kč.

V rámci tzv. tradičních vlastních zdrojů (cel), které jsou vybírány na mimorozpočtové účty, byla v roce 2022 odvedena do rozpočtu EU částka 9 707,55 mil. Kč³⁰, tj. o 1 909,7 mil. Kč více než v roce 2021. Do státního rozpočtu byla jako úhrada nákladů na výběr v roce 2022 převedena částka ve výši 3 241,8 mil. Kč.

6.6 Čistá pozice České republiky vůči rozpočtu EU

Čistá pozice za rok 2022

V průběhu roku 2022 obdržela Česká republika z programů rozpočtu EU celkem **117,4 mld. Kč** (tj. cca 4,78 mld. EUR) a odvedla do něj **66,5 mld. Kč** (tj. cca 2,71 mld. EUR). Z toho vyplývá, že za celý rok 2022 Česká republika získala **o téměř 51 mld. Kč více** (tj. o 2,07 mld. EUR), než do rozpočtu EU zaplatila. Vedle příjmů z rozpočtu EU obdržela ČR v roce 2022 prostředky na zemědělství (rozvoj venkova) a kohezi (React-EU)

²² Z této položky je rovněž financováno hrubé snížení ročních příspěvků založených na HND pro Dánsko, Německo, Nizozemsko, Rakousko a Švédsko.

²³ Ačkoli celkový objem rozpočtu EU tvořený vlastními zdroji členských států klesl v roce 2022 o 5 702,75 mil. EUR, nároky na odvody hrazených ze státních příspěvků pro ČR vzrostly o 71,3 mil. EUR (především díky zdroji z DPH). Silnější česká měna však působila opačným směrem a v koronovém vyjádření tak byly tyto nároky pro ČR celkově nižší než v předchozím roce.

²⁴ Kurz používaný Komisí pro výpočty odvodů pro rok 2021 byl 26,242 Kč/EUR; pro rok 2022 pak 24,858 Kč/EUR.

²⁵ Tzv. MAR1; Nařízení Rady (EU, Euratom) 2022/615 ze dne 5. dubna 2022, kterým se mění nařízení (EU, Euratom) č. 609/2014 s cílem zvýšit předvídatelnost pro členské státy a vyjasnit postupy pro řešení neshod při poskytování tradičních vlastních zdrojů a vlastních zdrojů z DPH a HND.

²⁶ Dle čl. 10b uvedeného nařízení Komise informuje členské státy o částkách vyplývajících z výpočtu Komise v souvislosti s vypořádáním odvodů dle DPH, HND a plastů před 1. únorem roku následujícího po roce, kdy byly údaje pro tyto úpravy poskytnuty. Každý členský stát připiše čistou částku na účet Komise v první pracovní den měsíce března roku následujícího po roce, kdy Komise členské státy informovala o částkách vyplývajících z tohoto výpočtu.

²⁷ Vypořádání za rok 2019 a předchozí roky, které bylo hrazeno v roce 2021, bylo ve výši 225,7 mil. Kč.

²⁸ Opt-out platby tvoří podíl ČR na financování určitých akcí a politik (zejména v oblasti svobody, bezpečnosti a spravedlnosti), kterých se některé členské státy neúčastní (dlouhodobě Dánsko a Irsko, nově také Maďarsko, Polsko a Švédsko).

²⁹ Dne 1. června 2021 vstoupilo v platnost Rozhodnutí Rady (EU, Euratom) 2020/2053 (ze dne 14. prosince 2020 o systému vlastních zdrojů Evropské unie a o zrušení rozhodnutí 2014/335/EU, Euratom), na základě kterého byl mimo jiné zaveden nový vlastní zdroj z plastu. Odvod prostředků vlastních zdrojů z plastu tak proběhl poprvé v roce 2021, Komise pak na základě aktualizovaných odhadů plastů zpřesnila své nároky a tuto úpravu zahrnula do opravného rozpočtu č. 6/2021, který se promítl do odvodu prostředků vlastních zdrojů členských států na účet Komise v lednu 2022.

³⁰ Částka odvodu tradičních vlastních zdrojů na účet EU ve výši 9 707,55 mil. Kč je částka, která byla dle výpisu z účtu skutečně odvedena na účet EU. Jedná se o částku sníženou. Částka pro odvod tradičních vlastních zdrojů je stanovena měsíčním výkazem A a činní za rok 9 725,4 mil. Kč. Tato částka byla v rámci pravidelného měsíčního odvodu v měsíci červenec (17 828 399,60 Kč) a září (4 855,20 Kč) snížena o platby, které se týkaly vyřešených případů mezi EK a členským státem. Důsledkem bylo vrácení částky cla (v minulosti uhrazeno EK), a to právě formou snížení pravidelného měsíčního odvodu. Celkově snížená částka činní 17,8 mil. Kč.

z Nástroje EU na podporu oživení (NGEU), který rozpočet EU doplňuje, a to ve výši 10,3 mld. Kč (417,6 mil. EUR). Při započítání příjmů z NGEU tak celkové kladné saldo činí **61,2 mld. Kč** (2,49 mld. EUR).

Za kladnou bilanci ČR vůči rozpočtu EU stojí především **příjmy ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti EU**, které dosáhly téměř **83 mld. Kč** (tj. 3,38 mld. EUR). Největší objem, celkem 61,8 mld. Kč (tj. 2,52 mld. EUR), tvořily průběžné platby na programy období 2014–2020, vyplaceny byly i první zálohové platby na období 2021–2027 ve výši 7,2 mld. Kč (294,8 mil. EUR).

Prostředky ze **Společné zemědělské politiky (SZP)** pak činily celkem **29,6 mld. Kč** (1,2 mld. EUR). Klíčovou položku zde představují přímé platby, které dosáhly výše 20,7 mld. Kč (842 mil. EUR), finanční prostředky čerpané na rozvoj venkova období 2014–2020 dosáhly výše 8,1 mld. Kč (329,4 mil. EUR).

Dlouhodobý postupný nárůst odvodů ČR pak reflektuje jak rostoucí objem rozpočtu EU, tak i dlouhodobé posilování ekonomické vyspělosti ČR v rámci EU.

U programů EU, které podléhají přímému řízení ze strany Komise (např. program Horizont 2020, Erasmus+, Nástroj pro propojení Evropy, atd.), nemá nyní ČR k dispozici přesná čísla o čerpání v předchozím roce. V čisté pozici za rok 2022 je proto uveden údaj odpovídající skutečné výši příjmů na tyto programy za rok 2021 tak, jak je uveden ve Finanční zprávě³¹.

Vývoj čisté pozice od roku 2004

Celkově ČR od 1. května 2004 do 31. prosince 2022 zaplatila do rozpočtu EU **809,8 mld. Kč** (cca 30,8 mld. EUR) a získala **1,82 bil. Kč** (tj. cca 69,4 mld. EUR). Kladné saldo čisté pozice České republiky ve vztahu k rozpočtu EU tak od vstupu do EU celkově dosáhlo **1,01 bil. Kč** (cca 38,6 mld. EUR).

Při započítání příjmů z NGEU činí celkové příjmy 1,86 bil. Kč (tj. cca 70,7 mld. EUR) a celkové kladné saldo za dobu členství ČR v EU 1,05 bil. Kč (cca 39,97 mld. EUR).

Tabulka č. 89: Vývoj čisté pozice ČR vůči EU v letech 2004–2022

	2004–2017		2018		2019		2020		2021		2022		2004 - 31. 12. 2022	
	mil. EUR	mil. Kč	mil. EUR	mil. Kč	mil. EUR	mil. Kč	mil. EUR	mil. Kč	mil. EUR	mil. Kč	mil. EUR	mil. Kč	mil. EUR	mil. Kč
Příjmy z rozpočtu EU														
Strukturální akce	30 703,1	811 902,6	2 345,8	60 154,0	3 235,7	83 067,0	4 015,5	106 186,2	3 693,0	94 707,7	3 376,6	82 946,4	47 369,7	1 238 963,9
SF	20 054,0	530 017,3	1 610,1	41 286,7	2 437,1	62 565,3	2 866,5	75 801,2	2 735,4	70 148,3	2 548,9	62 612,7	32 251,9	842 431,5
CF	10 649,0	281 885,4	735,8	18 867,3	798,6	20 501,7	1 149,0	30 385,0	957,7	24 559,4	827,7	20 333,6	15 117,9	396 532,4
Zemědělství	12 212,8	323 982,9	1 168,4	29 961,9	1 270,0	32 604,3	1 280,2	33 852,7	1 230,0	31 542,2	1 206,0	29 624,8	18 367,4	481 568,8
Tržní operace	421,1	11 544,9	14,0	359,4	18,4	473,2	16,1	426,5	17,1	438,9	27,9	685,6	514,7	13 928,5
Přímé platby	7 706,1	204 166,8	824,7	21 148,1	855,6	21 964,1	854,7	22 601,2	849,6	21 787,6	842,0	20 684,8	11 932,7	312 352,6
Rozvoj venkova	4 022,4	106 622,6	322,0	8 256,1	392,9	10 086,5	403,4	10 666,5	356,1	9 132,4	329,4	8 092,6	5 826,2	152 856,7
Veterinární opatření	33,9	893,0	2,4	61,0	1,1	28,4	1,8	48,1	2,6	65,5	1,7	40,8	43,4	1 136,7
Rybářství	29,3	755,7	5,4	137,3	2,0	52,1	4,2	110,3	4,6	117,8	4,9	121,1	50,4	1 294,3
Programy EU	1 425,9	38 455,2	165,4	4 240,1	222,9	5 721,0	211,5	5 593,9	197,8	5 073,8	197,8	4 860,2	2 223,5	59 084,1
Budování institucí	28,0	821,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	28,0	821,6
Komunitární programy	1 397,9	37 633,7	165,4	4 240,1	222,9	5 721,0	211,5	5 593,9	197,8	5 073,8	197,8	4 860,2	2 195,5	58 262,5
Předvstupní nástroje	415,3	12 330,0	-0,8	-21,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	414,5	12 308,8
Phare	178,7	5 574,4	-0,8	-21,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	177,9	5 553,3
Ispa	184,9	5 115,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	184,9	5 115,5
Sapard	51,7	1 640,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	51,7	1 640,1
Kompensace	834,2	25 116,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	834,2	25 116,7
Příjmy z NGEU	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	914,6	23 456,0	417,5	10 257,1	1 332,2	33 713,1
Celkové příjmy z rozpočtu EU	45 591,3	1 211 787,5	3 678,8	94 334,9	4 728,6	121 392,3	5 507,2	145 632,8	5 120,8	131 323,7	4 780,4	117 431,3	69 407,1	1 821 902,5
Celkové příjmy z rozpočtu EU vč. NGEU	45 591,3	1 211 787,5	3 678,8	94 334,9	4 728,6	121 392,3	5 507,2	145 632,8	6 035,5	154 779,7	5 198,0	127 688,4	70 739,3	1 855 615,6
Platby do rozpočtu EU														
tradiční vlastní zdroje (cla)	2 648,0	70 922,0	267,2	6 852,6	287,0	7 368,1	248,9	6 582,5	304,1	7 797,9	395,2	9 707,5	4 150,4	109 230,6
Zdroj z DPH	2 587,6	69 466,6	245,2	6 288,6	263,8	6 771,9	266,2	7 038,9	279,0	7 154,3	330,5	8 119,0	3 972,3	104 839,3
Zdroj z HND*	14 031,8	375 405,5	1 421,8	36 460,0	1 452,1	37 278,2	1 761,0	46 568,2	1 943,6	49 844,4	1 927,6	47 352,3	22 538,0	592 908,6
Zdroj z plastů**	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	60,4	1 548,4	52,1	1 280,5	112,5	2 828,9
Celkové platby do rozpočtu EU	19 267,4	515 794,1	1 934,3	49 601,2	2 002,9	51 418,2	2 276,1	60 189,6	2 587,1	66 345,0	2 705,4	66 459,4	30 773,2	809 807,5
Čistá pozice vůči rozpočtu EU	26 323,9	695 993,4	1 744,5	44 733,6	2 725,7	69 974,1	3 231,1	85 443,2	2 533,8	64 978,8	2 075,0	50 972,0	38 633,9	1 012 095,1
Čistá pozice vůči rozpočtu EU vč. NGEU	26 323,9	695 993,4	1 744,5	44 733,6	2 725,7	69 974,1	3 231,1	85 443,2	3 448,4	88 434,8	2 492,5	61 229,1	39 966,1	1 045 808,1

* vč. paušálního snížení pro AT, DE, DK, NL a SE

** od r. 2021

Pozn.: pro přepočtení mezi EUR a CZK byl za rok 2022 použit průměrný kurz 24,565 Kč/EUR - údaj ČNB

³¹ Spolehlivé údaje o čerpání prostředků z programů EU je možné získat až z Finanční zprávy, kterou Komise vydává vždy na podzim následujícího roku.

7 Vládní rozpočtová rezerva

Vládní rozpočtová rezerva se vytváří podle § 27 zákona č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla, ve výši nejméně 0,3 % výdajů státního rozpočtu na příslušný rozpočtový rok k zajištění krytí nezbytných a nepředvídaných výdajů. Rozpočtována byla (dle zákona č. 57/2022 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2022, ve znění zákona č. 344/2022 Sb.) ve výši 68,5 mld. Kč. Z rezervy byly uvolňovány prostředky ke krytí nezbytných, avšak v zákoně o státním rozpočtu neobsažených výdajů, jejichž potřeba vyplynula v průběhu rozpočtového roku, a to na základě rozhodnutí vlády a na základě zmocnění pro ministra financí v usnesení vlády č. 80/2022, bod IV/1d.

Objemově nejvíce prostředků bylo převedeno do kapitoly **Ministerstvo práce a sociálních věcí** (60,3 % z převedených prostředků; celkem částka 37,5 mld. Kč), a to zejména na zvýšení výdajů kapitoly dle UV č. 991/2022 celkem ve výši 36,9 mld. Kč. Konkrétně se jednalo o výdaje na dávky důchodového pojištění ve výši 34,3 mld. Kč, na dávky pomoci v hmotné nouzi na zajištění výplaty humanitární dávky a mimořádné okamžité pomoci ve výši 804,9 mil. Kč, na neinvestiční nedávkové transfery na zajištění výplaty příspěvku pro solidární domácnost ve výši 800,0 mil. Kč, na provozní výdaje a investice ve výši 345,0 mil. Kč a na výdaje spojené s realizací odškodňovacích zákonů ve výši 55,0 mil. Kč. Dále došlo dle UV č. 991/2022 k posílení objemu prostředků na platy včetně souvisejícího příslušenství v Úřadu práce ČR a České správě sociálního zabezpečení a posílení objemu prostředků na platy včetně souvisejícího příslušenství v centrech sociálních služeb MPSV ve výši 520,0 mil. Kč. V souvislosti s konfliktem na Ukrajině byla dle UV č. 285/2022 převedena na aktivní politiku zaměstnanosti, jazykové kurzy, částka 100,0 mil. Kč a dle UV č. 1007/2022 byla převedena na aktivní politiku zaměstnanosti, jazykové kurzy a podporu sociálního bydlení, částka 300,0 mil. Kč.

Kromě kapitoly Ministerstvo práce a sociálních věcí nejvíce prostředků směřovalo do samotné kapitoly **Všeobecná pokladní správa** (21,2 %; celkem částka 13,2 mld. Kč). Největší část prostředků byla převedena na položku „Pojistné zdravotního pojištění - platba státu“ dle UV č. 991/2022 ve výši 10,6 mld. Kč. V souvislosti s konfliktem na Ukrajině byla dle UV č. 285/2022 a UV č. 991/2022 převedena částka 2,05 mld. Kč na financování příspěvku na ubytování uprchlíků pro kraje na položku „Rezerva na řešení krizových situací, jejich předcházení a odstraňování jejich následků podle zákona č. 240/2000 Sb.“. Dále dle UV č. 991/2022 byla převedena částka 500,0 mil. Kč pro EGAP, a.s. na zavedení nového podpůrného programu EGAP Plus, který má v intencích „Dočasného krizového rámce pro opatření státní podpory na podporu hospodářství po agresí Ruska vůči Ukrajině“ umožnit, aby EGAP, a.s. poskytovala záruky za splacení úvěrů podnikatelským subjektům, které jsou negativně postiženy válkou na Ukrajině.

Další prostředky směřovaly do kapitoly **Ministerstvo průmyslu a obchodu** (3,7 %; celkem částka 2,3 mld. Kč). Z toho na financování státního podniku DIAMO - financování útlumu hlubinného dobývání černého uhlí bývalých dolů společnosti OKD, a.s. a na zahlazování následků hornické činnosti dle UV č. 991/2022 byla převedena částka 1,3 mld. Kč. V souvislosti s konfliktem na Ukrajině na zabezpečení uskladnění plynu v zásobnících plynu na území ČR dle UV č. 347/2022 byla poskytnuta částka 800,0 mil. Kč a například na financování úhrady plnění z programu COVID III pro Národní rozvojovou banku, a.s. dle UV č. 1066/2022 bylo poukázáno 108,5 mil. Kč.

Do kapitoly **Ministerstvo obrany** (3,4 %; celkem částka 2,1 mld. Kč) bylo nejvíce prostředků (2,0 mld. Kč) poskytnuto na zajištění financování strategického zpravodajství v návaznosti na aktuální vývoj bezpečnostní situace, která byla výrazně ovlivněna probíhajícím ozbrojeným konfliktem na Ukrajině dle UV č. 991/2022.

Dále do kapitoly **Ministerstvo vnitra** (2,4 %; celkem částka 1,5 mld. Kč) dle UV č. 285/2022 v souvislosti s konfliktem na Ukrajině na podporu integrace a adaptace cizinců na lokální úrovni byla poskytnuta částka 350,0 mil. Kč. Dle UV č. 823/2022, UV č. 844/2022 a UV č. 895/2022 bylo převedeno celkem 291,8 mil. Kč na prodloužení dočasného znovuzavedení ochrany vnitřních hranic ČR. Na vysílání policistů do zahraničí v reakci na uprchlickou vlnu z Ukrajiny a posílení migračních toků podél západobalkánské trasy dle UV č. 310/2022 byla převedena částka 246,0 mil. Kč. A například na pokrytí mimořádných výdajů v souvislosti s požárem v Národním parku Hřensko dle UV č. 788/2022 byla poukázána částka 225,2 mil. Kč.

Na krytí výdajů souvisejících s rozsudky a rozhodnutími Evropského soudu pro lidská práva bylo do kapitoly Ministerstvo spravedlnosti uvolněno 581 tis. Kč v návaznosti postupy odsouhlasené UV č. 735/2000.

Následující tabulka zachycuje uvolněné prostředky z vládní rozpočtové rezervy a skutečné čerpání na úrovni kapitol státního rozpočtu k 31. 12. 2022. Z tabulky je zřejmé, že dotčené kapitoly z prostředků vládní rozpočtové rezervy realizovaly **58,2 mld. Kč**, tj. 93,6 % objemu uvolněných prostředků.

Tabulka č. 90: Prostředky uvolněné z VRR a skutečně čerpané na úrovni kapitol k 31. 12. 2022 (Kč)

Vládní rozpočtová rezerva			
kapitola	titul	uvolněno	skutečně čerpáno
MS	Rozhodnutí ESLP ve věci Dostálová a ve věci Urválek	135 548	135 548
MS	Rozhodnutí ESLP ve věci Komissarov	224 861	223 769
MS	Rozhodnutí ESLP ve věci Jaroslav Suchý	98 120	97 280
MS	Rozhodnutí ESLP ve věci Pálka a ostatní a ve věci Vokáč	121 992	121 694
MS	Běžné výdaje v souvislosti s realizovanými výdaji na ukončování bagatelních exekucí (UV č.991/2022)	400 000 000	346 683 519
MS	Sociální dávky (UV č.991/2022)	96 000 000	96 000 000
MS	Platy soudců a státních zástupců včetně příslušenství (UV č.991/2022)	150 000 000	150 000 000
MS	Konflikt na Ukrajině - odměny Vězeňské služby ČR (UV č.288/2022 a UV 633/2022)	20 124 257	20 124 257
ÚV ČR	Konflikt na Ukrajině - vytvoření a realizace komunikační strategie pro řešení pomoci občanům Ukrajiny (UV č.285/2022 a UV č.560/2022)	49 559 820	25 750 803
MZV	Konflikt na Ukrajině - dodávka modulárních domů na území Ukrajiny pro zajištění ubytování vysídleného obyvatelstva a na naléhavou humanitární pomoc v oblasti energetiky (UV č. 285/2022, UV č.560/2022 a UV č.1007/2022)	80 000 000	39 093 455
MO	Zajištění financování strategického zpravodajství (UV č.991/2022)	2 000 000 000	2 000 000 000
MF	Prodloužení dočasného znovuzavedení ochrany vnitřních hranic ČR - provozní výdaje, platy a příslušenství (UV č.1017/2022)	16 796 764	8 889 574
MPSV	Konflikt na Ukrajině - aktivní politika zaměstnanosti, jazykové kurzy a podpora sociálního bydlení (UV č.285/2022 a UV č.1007/2022)	400 000 000	23 025 230
MPSV	Posílení objemu prostředků na platy včetně souvisejícího příslušenství v Úřadu práce ČR, České správě sociálního zabezpečení a v centrech sociálních služeb MPSV (UV č.991/2022)	520 000 000	520 000 000
MPSV	Zvýšení výdajů kapitoly Ministerstvo práce a sociálních věcí na provozní výdaje a investice (UV č.991/2022)	345 000 000	283 501 383
MPSV	Výdaje na dávky důchodového pojištění, na dávky pomoci v hmotné nouzi na zajištění výplaty humanitární dávky a mimořádné okamžité pomoci, na nedávkové neinvestiční transfery na zajištění výplaty příspěvku pro solidární domácnost a na výdaje spojené s realizací odškolňovacích zákonů (UV č.991/2022)	35 993 867 000	35 966 986 039
MV	Provedení a prodloužení dočasného znovuzavedení ochrany vnitřních hranic ČR (UV č.823/2022, UV č.844/2022 a UV č.895/2022)	291 755 754	106 524 307
MV	Navýšení rozpočtu eGovernmentu a rozpočtu odboru Hlavního architekta eGovernmentu (dle UV č.289/2022)	28 209 000	22 120 652
MV	Pokrytí mimořádných výdajů v souvislosti s požárem v Národním parku Hřensko (UV č.788/2022)	225 170 550	206 672 758
MV	Konflikt na Ukrajině - vytvoření a realizace komunikační strategie pro řešení pomoci občanům Ukrajiny (UV č.285/2022 a UV č.560/2022)	50 000 000	945 131
MV	Konflikt na Ukrajině - podpora integrace a adaptace cizinců na lokální úrovni (UV č.285/2022)	350 000 000	156 357 524
MV	Konflikt na Ukrajině - vysílání policistů do zahraničí v reakci na uprchlickou vlnu z Ukrajiny a posílení migračních toků podél západobalánské trasy (UV č.310/2022)	277 234 000	112 151 150
MV	Konflikt na Ukrajině - preventivní projekty k řešení dopadů bezpečnostní situace (UV č.285/2022)	84 690 000	5 534 117
MŽP	Výkon funkce předsednictví ČR v Radě EU v roce 2022 (UV č.659/2022)	60 000 000	60 000 000
MŽP	Pokrytí mimořádných výdajů v souvislosti s požárem v Národním parku Hřensko	40 000 000	35 058 990
MMR	Konflikt na Ukrajině - rozšíření kapacit pro nouzové ubytování ve vlastnictví ÚSC (UV č.285/2022)	300 000 000	5 638 822
MMR	Financování nekrytých závazků a dalších výdajů regionálních rad regionů soudržnosti	30 000 000	0
MPO	Konflikt na Ukrajině - zabezpečení uskladnění plynu v zásobnících plynu na území ČR (UV č.347/2022)	800 000 000	181 046 000
MPO	Zajištění činnosti agentury CzechTrade	6 145 003	6 145 003
MPO	Financování státního podniku DIAMO - financování útlumu hlubinného dobytí černého uhlí bývalých dolů společnosti OKD, a.s. a na zahlazování následků hornické činnosti (UV č.991/2022)	1 310 000 000	1 210 000 000
MPO	Posílení výdajů kapitoly MPO na plnění závazků vůči ČVUT	31 689 571	31 682 120
MPO	Financování úhrady plnění z programu COVID III pro Národní rozvojovou banku, a.s. (UV č.1066/2022)	108 546 149	0
ČTÚ	Úhrada čistých nákladů představujících nespravedlivou finanční zátěž držitelů poštovní licence (UV č.991/2022)	750 000 000	750 000 000
MZe	Náhrada nákladů a ztrát vzniklých v souvislosti s nebezpečnými nákazami dle veterinárního zákona	48 000 000	40 146 994
MZe	COVID-19 - financování sekvenace viru SARS-CoV-2	5 000 000	4 854 840
MZe	Podpora vodního hospodářství (UV č.991/2022)	400 000 000	400 000 000
MŠMT	Konflikt na Ukrajině - adaptační aktivity ve školství (UV č.285/2022 a UV č.560/2022)	597 628 000	341 157 700
MŠMT	Konflikt na Ukrajině - podpora ukrajinských asistentů pedagoga a jazyková příprava na středních školách a konzervatořích (UV č.285/2022 a UV č.560/2022)	300 000 000	103 791 061
MZd	COVID-19 - kampaň na podporu očkování a komunikace spojené s řešením zdravotních následků epidemie	50 000 000	45 976 191
MZd	Prostředky na realizaci projektů v rámci programu Nová zelená úsporám	50 000 000	50 000 000
ÚSTR	Navýšení běžných výdajů rozpočtu kapitoly ÚSTR	4 500 000	1 053 360
ÚSTR	Navýšení běžných výdajů rozpočtu kapitoly ÚSTR - konference	1 600 000	851 979
AV ČR	Výdaje spojené s epidemií COVID-19 (financování sekvenace viru SARS-CoV-2)	3 000 000	3 000 000
SSHR	Konflikt na Ukrajině - pořízení kontejnerových základů pro nouzové ubytování včetně vybavení, provizorních mostních konstrukcí a státních hmotných rezerv pro řešení dopadů uprchlických vln (UV č.285/2022, UV č.991/2022 a UV č. 1007/2022)	1 000 000 000	0
SÚJB	Zvýšení výdajů kapitoly SÚJB pro SÚRO na zajištění jaderné bezpečnosti	17 793 730	5 033 667
GIBS	Navýšení kapitálových výdajů rozpočtu kapitoly GIBS	3 000 000	2 242 177
NÚKIB	Navýšení běžných výdajů rozpočtu kapitoly NÚKIB	37 400 000	27 927 908
NÚKIB	Posílení objemu prostředků na platy včetně souvisejícího příslušenství NÚKIB na nová pracovní místa	4 169 148	4 169 148
VPS	EGAP - fond na záruky EGAP Plus (UV č.991/2022)	500 000 000	500 000 000
VPS	Pojistné zdravotního pojištění - platba státu (UV č.991/2022)	10 600 000 000	10 600 000 000
VPS	Konflikt na Ukrajině - financování příspěvku na ubytování pro ÚSC (UV č.285/2022 a UV č. 991/2022)	2 050 914 184	2 050 914 184
Vládní kapitoly	Platy a příslušenství - zabezpečení zvýšených výdajů vyplývajících z nařízení vlády č. 264/2022 Sb. (UV č.991/2022)	1 654 122 514	1 599 121 166
Samostatné kapitoly	Platy a příslušenství - zabezpečení zvýšených výdajů vyplývajících z nařízení vlády č. 264/2022 Sb. (URV č.176/2022)	31 773 346	31 773 346
Celkem		62 174 269 311	58 182 522 847

8 Nároky z nespotřebovaných výdajů

Nároky z nespotřebovaných výdajů vznikají ke dni 1. ledna běžného roku jako rozdíl mezi konečným rozpočtem výdajů a skutečnými rozpočtovanými výdaji za minulý rok zvýšený o zbylé nároky z nespotřebovaných výdajů z minulého roku (dále též NNV). Konečným rozpočtem výdajů organizační složky státu se rozumí rozpočet těchto výdajů upravený o všechna provedená rozpočtová opatření.

V souladu s § 47 odst. 2 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů (rozpočtová pravidla), může organizační složka státu překročit rozpočet výdajů běžného roku o částku vypočtených nároků z nespotřebovaných výdajů. Každou částku, o kterou se při využívání tohoto práva rozhodne tento rozpočet překročit, zanesse do evidence nároků z nespotřebovaných výdajů a zařadí na příslušnou položku a paragraf rozpočtové skladby. Tím se stane oprávněnou překročit rozpočet výdajů podle § 25 odst. 1 písm. b) rozpočtových pravidel a tato částka se stane součástí konečného rozpočtu výdajů. O každou takovou částku se stav nároků z nespotřebovaných výdajů snižuje.

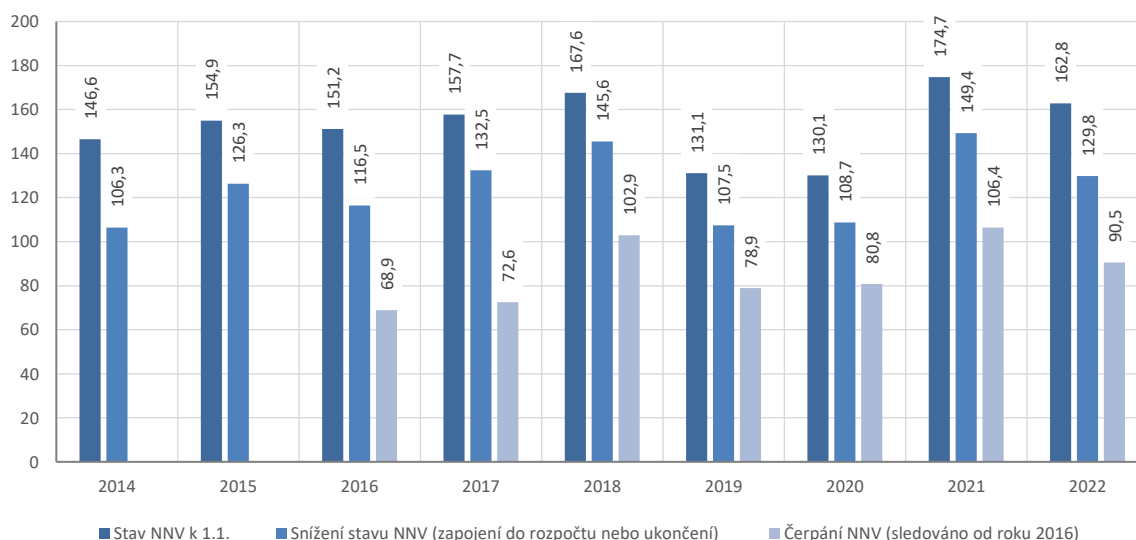
§ 47 odst. 1 rozpočtových pravidel uvádí členění výdajů na profilující a neprofilující výdaje. Toto členění je pro evidenci nároků z nespotřebovaných výdajů závazné. Struktura profilujících výdajů je patrná i z následující tabulky.

Je důležité zdůraznit, že profilující nároky z nespotřebovaných výdajů uplatňuje pouze ta organizační složka státu, u které nároky vznikly a lze je použít pouze na tytéž účely, na něž byly k 1. lednu běžného roku vyčleněny. Uskutečněné čerpání nároků z nespotřebovaných výdajů vede ke zvýšení výdajů státního rozpočtu a tím i zhoršení salda hospodaření státního rozpočtu.

Nároky z nespotřebovaných výdajů dosáhly k 1. 1. 2022 stavu 162,8 mld. Kč a meziročně tak klesly o 11,9 mld. Kč. Stav NNV snížily především účelově určené prostředky (-19,4 mld. Kč), které byly v průběhu roku 2021 ve značných objemech zapojeny a čerpány z důvodu jejich nerealizace v roce 2020. Jednalo se především o výdaje směřované na pomoc státu s dopady epidemie nemoci covid-19. Naopak vzrostl stav NNV u výdajů, na jejichž provedení dostává ČR peněžní prostředky nebo jejich část od EU (+8,6 mld. Kč).

Z celkového počátečního stavu nároků v roce 2022 náležela největší část v objemu výdajů, na jejichž provedení dostává Česká republika peněžní prostředky nebo jejich část od EU (55,7 mld. Kč, tj. 34,2 % všech nároků). Stav nároků byl vysoký i u prostředků na programy podle § 13 odst. 3 rozpočtových pravidel (55,6 mld. Kč, tj. 34,1 %) a u neprofilujících výdajů (32,6 mld. Kč, tj. 20,0 %). Účelově určené výdaje podle § 21 odst. 3 a 4 rozpočtových pravidel, což jsou prostředky státního rozpočtu určené na individuálně posuzované výdaje, na financování vymezeného okruhu finančních potřeb, na individuální a systémové dotace právnickým a fyzickým osobám a na návratné finanční výpomoci určené na konkrétní akce, se na celkovém stavu podílely 10,2 mld. Kč, tj. 6,2 %.

Graf č. 41: Vývoj stavu NNV k 1. 1. a 31. 12. od roku 2014 a jejich skutečné čerpání (mld. Kč)

V průběhu roku 2022 bylo zapojeno nebo ukončeno celkem 129,8 mld. Kč nároků z nespotřebovaných výdajů, což bylo o 19,4 mld. méně než v předchozím roce. **Skutečně vyčerpáno bylo 90,5 mil. Kč, což představovalo 69,7 % zapojených nároků. Stav nároků k 31. 12. 2022**, tedy nároků, které nebyly v průběhu roku zapojeny ani ukončeny, činil **33,0 mld. Kč** a byl z velké části převeden do počátečního stavu roku 2023.

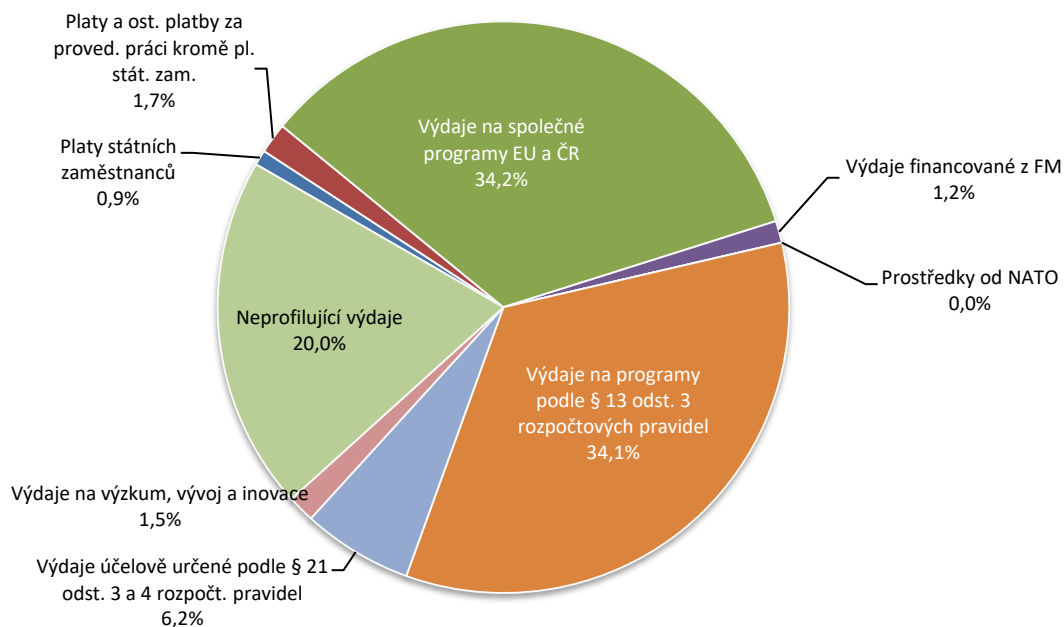
Tabulka č. 91: Přehled nároků z nespotřebovaných výdajů v roce 2022 (mil. Kč)

Ukazatel	Číslo řádku	Stav NNV k 1.1.2022	Zapojení do rozpočtu nebo ukončení NNV	Stav NNV k 31.12.2022	Skutečné čerpání NNV	Podíl realizovaných NNV k počátečnímu stavu NNV
Profilující výdaje (A až H) ř.(2+3+4+7+10+11+12+13)	1	130 179	99 470	30 709	63 862	49,1
A. Na platy státních zaměstnanců 3)	2	1 406	1 194	212	1 022	72,7
B. Na platy a ost.platby za proved.práci kromě pl.stát.zam.4)	3	2 808	2 383	424	1 975	70,4
C. Na jejichž provedení dostává ČR peněžní prostředky z EU	4	55 687	41 222	14 466	32 971	59,2
v tom: výdaje financované z nár. peněžních prostředků	5	10 621	7 267	3 354	4 531	42,7
výdaje, které jsou nebo mají být kryty peněžními prostř. EU	6	45 066	33 955	11 112	28 441	63,1
D. Na jejichž provedení dostává ČR peněžní prostř.z fin.mech.	7	2 027	1 256	772	589	29,0
v tom: výdaje financované z nár. peněžních prostředků	8	309	240	69	130	42,2
výdaje kryté peněžními prostředky z finančních mechanismů	9	1 719	1 015	703	459	26,7
E. Na jejichž provedení dostává ČR peněžní prostř. od NATO	10	0	0	0	0	x
F. Na programy podle § 13 odst. 3 rozpočtových pravidel	11	55 593	45 058	10 536	22 533	40,5
G. Účelově určené podle § 21 odst. 3 a 4 rozpočt.pravidel	12	10 162	6 642	3 520	3 279	32,3
H. Na výzkum, vývoj a inovace	13	2 495	1 715	780	1 493	59,8
Neprofilující výdaje	14	32 620	30 325	2 295	26 621	81,6
Celkem (ř. 1 + ř. 14)	15	162 799	129 795	33 004	90 483	55,6

**) Snížení stavu NNV zahrnuje mimo zapojených NNV i ukončené NNV podle §47 odst. 6 písm. b) až e) zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech*

Následující graf ukazuje podíl jednotlivých druhů výdajů na stavu nároků z nespotřebovaných výdajů k 1. lednu 2022.

Graf č. 42: Podíl jednotlivých druhů výdajů na stavu k 1. 1. 2022

Institut nároků umožňuje v rámci sestavování rozpočtu na kalendářní rok zajištění víceletého financování programů, a proto velkou část z celkového stavu nároků tvoří výdaje, na jejichž provedení dostává Česká republika peněžní prostředky nebo jejich část od EU nebo z finančních mechanismů či výdaje na programy podle § 13 odst. 3 rozpočtových pravidel. Největší podíl z celkového objemu nároků k 1. 1. 2022 měly kapitoly, které se na řízení těchto programů podílejí. Ministerstvo pro místní rozvoj (25,3 mld. Kč), Ministerstvo zemědělství (23,4 mld. Kč), Ministerstvo dopravy (14,8 mld. Kč), Ministerstvo průmyslu a

obchodu (13,7 mld. Kč), Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (11,7 mld. Kč), Ministerstvo zdravotnictví (10,0 mld. Kč) a Ministerstvo životního prostředí (9,4 mld. Kč).

Tabulka č. 92: Přehled vývoje stavu nároků z nespotřebovaných výdajů v průběhu roku 2022 po kapitolách (mil. Kč)

Kap.	Název kapitoly	Stav NNV k 1.1.2022	Zapojení do rozpočtu nebo ukončení NNV k 31.12.2022	Stav NNV k 31.12.2022	Skutečné čerpání NNV	Podíl realizovaných NNV k počátečnímu stavu NNV
317	Ministerstvo pro místní rozvoj	25 303	18 949	6 354	10 777	42,6
329	Ministerstvo zemědělství	23 402	20 764	2 638	19 103	81,6
327	Ministerstvo dopravy	14 777	9 346	5 431	7 959	53,9
322	Ministerstvo průmyslu a obchodu	13 723	8 326	5 397	6 436	46,9
333	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	11 652	10 880	772	6 423	55,1
335	Ministerstvo zdravotnictví	10 006	8 934	1 072	6 126	61,2
315	Ministerstvo životního prostředí	9 402	8 655	747	5 605	59,6
313	Ministerstvo práce a sociálních věcí	8 242	7 129	1 113	4 729	57,4
334	Ministerstvo kultury	6 414	6 414	0	1 428	22,3
312	Ministerstvo financí	5 595	3 481	2 114	2 334	41,7
362	Národní sportovní agentura	5 380	2 370	3 010	2 326	43,2
314	Ministerstvo vnitra	5 353	4 919	434	3 806	71,1
328	Český telekomunikační úřad	5 090	4 846	244	4 600	90,4
336	Ministerstvo spravedlnosti	4 156	3 077	1 079	2 197	52,8
374	Správa státních hmotných rezerv	3 321	3 321	0	591	17,8
306	Ministerstvo zahraničních věcí	2 805	2 137	667	1 395	49,8
307	Ministerstvo obrany	2 200	2 179	22	2 024	92,0
377	Technologická agentura České republiky	1 367	599	768	507	37,1
305	Bezpečnostní informační služba	851	625	227	563	66,1
345	Český statistický úřad	816	652	164	199	24,4
381	Nejvyšší kontrolní úřad	678	574	104	299	44,1
304	Úřad vlády České republiky	573	366	207	292	51,0
303	Senát Parlamentu	229	107	122	102	44,3
355	Ústav pro studium totalitních režimů	215	214	1	25	11,5
301	Kancelář prezidenta republiky	201	177	25	62	30,9
353	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže	142	37	105	27	19,0
346	Český úřad zeměměřičký a katastrální	139	133	7	87	62,6
302	Poslanecká sněmovna Parlamentu	122	109	13	107	88,3
375	Státní úřad pro jadernou bezpečnost	105	53	52	30	28,9
321	Grantová agentura České republiky	93	93	0	65	69,6
349	Energetický regulační úřad	92	63	29	54	58,8
378	Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost	67	67	0	66	97,7
371	Úřad pro dohled nad hosp. politických stran a politických hnutí	56	6	50	5	8,3
358	Ústavní soud	44	34	11	31	70,7
308	Národní bezpečnostní úřad	40	40	0	19	46,6
373	Úřad pro přístup k dopravní infrastruktuře	29	23	6	2	7,9
309	Kancelář veřejného ochránce práv	27	13	13	10	37,8
343	Úřad pro ochranu osobních údajů	25	25	0	24	97,8
376	Generální inspekce bezpečnostních sborů	20	16	4	13	62,9
361	Akademie věd České republiky	18	18	0	18	100,0
344	Úřad průmyslového vlastnictví	10	10	0	9	92,7
359	Úřad Národní rozpočtové rady	9	9	0	2	20,5
372	Rada pro rozhlasové a televizní vysílání	6	3	2	3	55,4
348	Český báňský úřad	3	3	0	3	99,7
	Celkový výsledek	162 799	129 795	33 004	90 483	55,6

Schopnost čerpání těchto prostředků ve vztahu ke stavu nároků k 1. 1. 2022 u kapitol, jejichž počáteční stav nároků se pohyboval nad hranicí 1 mld. Kč, byla nejvyšší u Ministerstva obrany (92,0 %), Českého telekomunikačního úřadu (90,4 %), Ministerstva zemědělství (81,6 %), Ministerstva vnitra (71,1 %), Ministerstva zdravotnictví (61,2 %), Ministerstva životního prostředí (59,6 %) a Ministerstva práce a sociálních věcí (57,4 %).

Z celkově skutečně vyčerpaných prostředků ve výši 90,5 mld. Kč připadlo 55,4 mld. Kč, tj. 61,2 %, na běžné výdaje a 35,1 mld. Kč, tj. 38,8 %, výdaje kapitálové.

Jak již bylo řečeno, čerpání nároků z nespotřebovaných výdajů je mimorozpočtový zdroj a výrazně tak může ovlivnit skutečné čerpání u jednotlivých výdajových položek a jejich plnění ve vztahu k rozpočtu. Z hlediska druhového členění se jejich čerpání promítlo nejvíce do následujících výdajových podseskupení (uvedeny dopady čerpání nároků nad 1 mld. Kč).

Tabulka č. 93: Nejvýraznější dopady čerpání NNV do výdajových podseskupení v roce 2022 (mil. Kč)

Podseskupení	Druhové členění	Skutečné čerpání NNV v roce 2022
531	Neinvestiční transfery rozpočtům ústřední úrovně	11 735
521	Neinvestiční transfery podnikatelům	8 982
634	Investiční transfery rozpočtům územní úrovně	8 556
633	Investiční transfery rozpočtům ústřední úrovně	7 554
612	Pořízení dlouhodobého hmotného majetku	6 330
519	Výdaje související s neinvestičními nákupy, příspěvky, náhrady a výdaje na věcné dary	5 174
533	Neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím	4 453
516	Výdaje na nákup služeb	4 386
635	Investiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím	4 046
532	Neinvestiční transfery rozpočtům územní úrovně	3 810
513	Výdaje na nákup materiálu	3 510
631	Investiční transfery podnikatelům	3 068
522	Neinvestiční transfery neziskovým a podobným osobám	2 874
581	Výdaje na náhrady za nezpůsobenou újmu a výdaje na náhrady škod způsobených nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem při výkonu veřejné moci	2 589
501	Platy	2 427
637	Investiční transfery fyzickým osobám	1 774
611	Pořízení dlouhodobého nehmotného majetku	1 732
632	Investiční transfery neziskovým a podobným osobám	1 680
590	Ostatní neinvestiční výdaje	1 374

Vysoký objem čerpání NNV v oblasti neinvestičních transferů rozpočtům ústřední úrovně nejvíce souvisela s dotacemi SZIF z Ministerstva zemědělství na společnou zemědělskou politiku, z nichž 9 mld. Kč směřovalo na Přímé platby zemědělcům 2014+ a 1,6 mld. Kč na Program rozvoje venkova 2014+.

Další tabulka znázorňuje, jaký podíl tvořil stav nároků z nespotřebovaných výdajů k 1. 1. 2022 ke schválenému rozpočtu na rok 2022. Uvedeny jsou pouze kapitoly, kde je tento podíl vyšší než 20 %.

Tabulka č. 94: Kapitoly s nejvyšším podílem stavu NNV k 1. 1. 2022 na schváleném rozpočtu výdajů v roce 2022 (mil. Kč)

Kapitola	Název kapitoly	Schválený rozpočet výdajů 2022	Stav NNV k 1.1.2022	Podíl stavu NNV k 1.1.2022 na schváleném rozpočtu výdajů 2022 v %
328	Český telekomunikační úřad	731	5 090	696,6
371	Úřad pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí	32	56	178,3
373	Úřad pro přístup k dopravní infrastruktuře	22	29	132,2
374	Správa státních hmotných rezerv	2 538	3 321	130,8
355	Ústav pro studium totalitních režimů	186	215	116,0
362	Národní sportovní agentura	5 044	5 380	106,7
381	Nejvyšší kontrolní úřad	788	678	86,0
317	Ministerstvo pro místní rozvoj	31 326	25 303	80,8
345	Český statistický úřad	1 249	816	65,4
353	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže	245	142	57,8
301	Kancelář prezidenta republiky	368	201	54,7
335	Ministerstvo zdravotnictví	20 653	10 006	48,4
315	Ministerstvo životního prostředí	23 003	9 402	40,9
305	Bezpečnostní informační služba	2 120	851	40,2
359	Úřad Národní rozpočtové rady	24	9	39,6
329	Ministerstvo zemědělství	59 690	23 402	39,2
334	Ministerstvo kultury	16 417	6 414	39,1
304	Úřad vlády České republiky	1 545	573	37,1
303	Senát Parlamentu	636	229	36,0
306	Ministerstvo zahraničních věcí	8 751	2 805	32,0
349	Energetický regulační úřad	287	92	31,9
377	Technologická agentura České republiky	5 665	1 367	24,1
312	Ministerstvo financí	23 624	5 595	23,7
375	Státní úřad pro jadernou bezpečnost	459	105	22,9

Obecně lze konstatovat, že schopnost organizačních složek státu zapojovat a čerpat nároky z nespotřebovaných výdajů je výrazně ovlivňována průběhem financování projektů národních i spolufinancovaných programů a tento trend lze očekávat i v dalších letech.

Výše stavu nároků z nespotřebovaných výdajů představuje každoročně riziko pro státní rozpočet, neboť dává organizačním složkám státu možnost realizovat značný objemu výdajů nad rámec schváleného rozpočtu. Je ovšem zároveň nástrojem, který umožňuje rozložit financování víceletých projektů, souvisejících nejčastěji s realizací společných programů EU a ČR či akcí programového financování, do více let. Stává se však i nástrojem, kterým stát může efektivněji řídit požadavky kapitol při procesu schvalování státního rozpočtu.

Negativně lze hodnotit míru skutečného vyčerpání zapojených nároků, tedy takových, u kterých organizační složka státu již předpokládá jejich realizaci. Nevyčerpané zapojené nároky činily 38,4 mld. Kč a tvořily téměř 30 % prostředků zapojených do konečného rozpočtu.

9 Výdaje státního rozpočtu podle odvětvového členění

Odvětvové členění výdajů státního rozpočtu (podle nové vyhlášky č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě, platné do roku 2022) má za cíl především transparentně interpretovat směry vládní rozpočtové politiky a finanční zajištěnost jednotlivých funkcí státu. Toto členění odhlíží od všech ostatních hledisek, která do odvětvového členění nepatří, a naopak agreguje jednotlivé odvětvové kategorie výdajů podle druhu činnosti, na kterou jsou prostředky státního rozpočtu vynakládány.

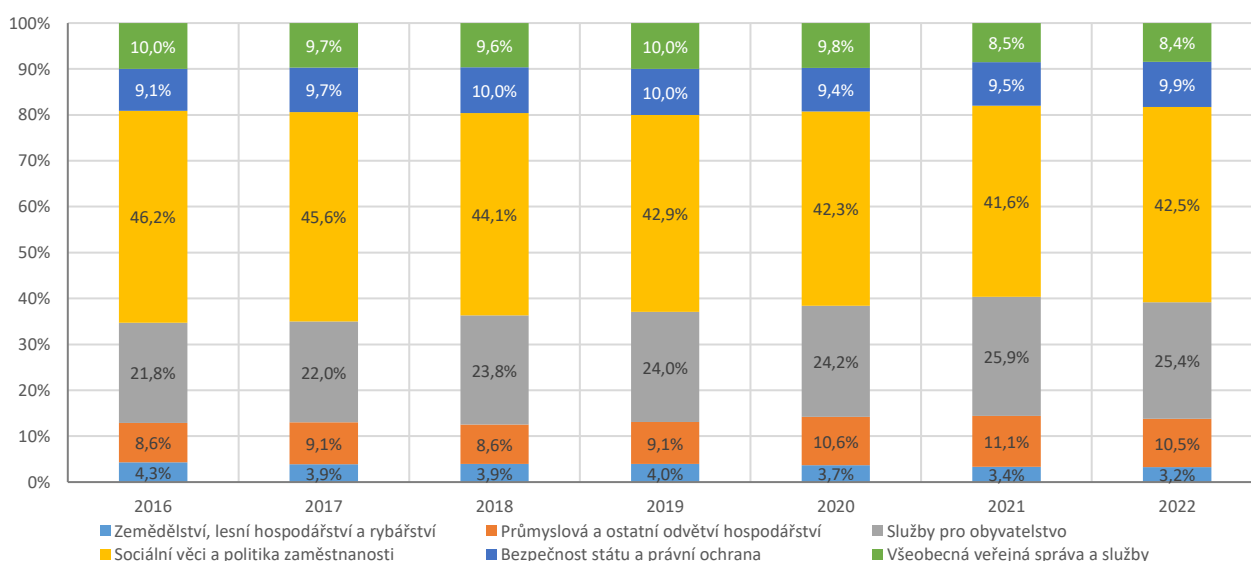
Přehled o výdajích SR podle odvětvového hlediska podává následující tabulka:

Tabulka č. 95: Výdaje státního rozpočtu podle odvětvového členění (mld. Kč)

Rozp. skup.	Výdaje státního rozpočtu podle odvětvového členění	Skut. 2021	Rozpočet 2022			Skut. 2022	% plnění	Index 2022/21	Rozdíl 2022-21
			schválený	po změnách	konečný				
			1	2	3				
1	Zemědělství, lesní hospodářství a rybníkářství z toho: Zeměděl. a potravin. činnost a rozvoj	64,1 44,4	56,9 41,6	57,9 41,7	77,2 55,8	64,2 46,0	110,8 110,3	100,1 103,8	0,0 1,7
2	Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství Průmysl, stavebnictví, obchod a služby Doprava Vodní hospodářství Spoje Všeob. hosp. záležitosti a ost.ekon.funkce	211,2 87,9 107,6 6,4 0,7 8,6	218,4 92,2 114,8 2,6 0,7 8,1	245,5 113,5 116,2 3,9 3,0 8,9	275,8 125,6 125,1 7,5 7,8 9,8	209,4 75,5 111,9 5,7 7,5 8,9	85,3 66,5 96,3 147,3 249,2 99,3	99,2 85,9 104,0 90,1 1 068,8 102,7	-1,8 -12,4 4,3 -0,6 6,8 0,2
3	Služby pro fyzické osoby Vzdělávání a školské služby Kultura, církev a sdělovací prostředky Sport a zájmová činnost Zdravotnictví Bydlení, komunální služby a územní rozvoj Ochrana životního prostředí Ostatní výzkum a vývoj Ost.činnosti související se služb.pro fyzické	494,5 238,0 17,6 7,8 161,4 32,5 14,0 23,2 0,0	503,3 249,5 17,1 6,7 148,0 35,3 25,6 21,1 0,0	514,5 249,0 17,2 6,8 155,8 35,5 27,4 22,7 0,0	566,8 258,5 23,7 9,3 165,4 52,4 32,7 24,7 0,0	504,1 246,6 15,9 8,6 155,1 31,1 24,3 22,4 0,0	98,0 99,0 92,5 127,4 99,5 87,6 88,8 98,5 100,0	101,9 103,6 90,6 111,2 96,1 95,7 174,1 96,5 52,6	9,6 8,6 -1,7 0,9 -6,4 -1,4 10,4 -0,8 0,0
4	Sociální věci a politika zaměstnanosti Dávky a podpory v sociálním zabezpečení Politika zaměstnanosti Sociální služby a společné činnosti v sociálním zabezp.a politice zaměstnanosti	793,8 691,5 48,0 54,4	843,0 774,7 21,9 46,4	860,5 781,6 24,3 54,6	867,1 781,6 26,4 59,1	844,0 767,1 23,9 53,0	98,1 98,1 98,6 97,0	106,3 110,9 49,8 97,5	50,2 75,6 -24,1 -1,4
5	Bezpečnost státu a právní ochrana Obrana Civilní připravenost na krizové stavy Bezpečnost a veřejný pořádek Právní ochrana Požární ochrana a integr. záchr. systém	180,8 71,4 3,8 60,9 31,1 13,7	186,7 76,5 2,8 63,2 30,5 13,7	200,6 76,8 15,5 62,9 31,3 14,2	215,1 78,5 18,8 67,2 34,2 16,3	195,8 77,2 12,4 60,0 32,0 14,2	97,6 100,5 80,1 95,4 102,4 100,0	108,3 108,1 328,4 98,6 103,0 104,1	15,0 5,8 8,6 -0,9 0,9 0,6
6	Všeobecná veřejná správa a služby Státní moc, stát. správa, územní samospráva a politické strany Jiné veřejné služby a činnosti Finanční operace Ostatní činnosti	162,5 96,1 6,0 42,8 17,6	245,0 98,1 7,4 54,5 85,1	181,9 98,2 9,0 52,7 22,0	188,7 104,4 9,5 52,7 22,1	167,3 94,1 7,9 50,3 15,0	92,0 95,9 86,9 95,6 68,0	103,0 97,9 132,1 117,6 85,0	4,8 -2,0 1,9 7,6 -2,6
VÝDAJE STÁTNÍHO ROZPOČTU CELKEM		1 906,9	2 053,3	2 061,0	2 190,6	1 984,8	96,3	104,1	77,9

Následující graf znázorňuje podíl jednotlivých odvětví na celkových skutečných výdajích státního rozpočtu:

Graf č. 43: Struktura výdajů podle jednotlivých odvětví v letech 2016 až 2022

Meziroční srovnání výdajů státního rozpočtu je v některých letech poměrně výrazně ovlivněno výdaji na financování společných programů EU/FM a ČR (včetně SZP). Následující tabulka ukazuje dopady těchto výdajů do jednotlivých odvětví výdajové strany státního rozpočtu. U neuvedených oddílů bylo vykázáno nulové čerpání těchto výdajů.

Tabulka č. 96: Dopad výdajů na společné programy EU/FM a ČR vč. SZP (národní i EU podíl) do jednotlivých odvětví (mld. Kč)

Oddíl	rok 2021	rok 2022	rozdíl
10 Zemědělství, lesní hospodářství a rybářství	40,4	43,6	3,2
21 Průmysl, stavebnictví, obchod a služby	15,6	16,2	0,6
22 Doprava	31,5	43,7	12,2
23 Vodní hospodářství	2,4	1,3	-1,2
25 Všeobecné hospodářské záležitosti a ost. ekonomické funkce	0,1	0,3	0,1
31 a 32 Vzdělávání a školské služby	12,9	12,5	-0,4
33 Kultura, církve a sdělovací prostředky	0,6	0,6	0,0
34 Sport a zájmová činnost	0,0	0,1	0,1
35 Zdravotnictví	2,4	4,4	2,0
36 Bydlení, komunální služby a územní rozvoj	22,8	20,6	-2,2
37 Ochrana životního prostředí	6,4	18,2	11,8
38 Ostatní výzkum a vývoj	2,8	2,1	-0,7
42 Politika zaměstnanosti	3,9	1,4	-2,5
43 Sociál. služby a společné činn. v sociál. zabezpečení a politice zaměstn.	7,0	5,5	-1,4
51 Obrana	0,0	0,0	0,0
52 Civilní připravenost na krizové stavy	0,0	0,0	0,0
53 Bezpečnost a veřejný pořádek	0,9	1,7	0,8
54 Právní ochrana	0,2	0,2	0,1
55 Požární ochrana a integrovaný záchranný systém	0,4	0,5	0,1
61 Státní moc, státní správa, územní samospráva a politické strany	0,4	0,5	0,1
62 Jiné veřejné služby a činnosti	0,0	0,5	0,4
64 Ostatní činnosti	0,1	0,0	0,0
Celkový výsledek	150,7	174,0	23,3

9.1 Výdaje na sociální věci a politiku zaměstnanosti

Tyto výdaje dosáhly v roce 2022 výše 844,0 mld. Kč, což bylo o 50,2 mld. Kč, tj. o 6,3 %, více než v předchozím roce (v roce 2021 vzrostly o 1,8 %). Na celkových výdajích státního rozpočtu se podílely 42,5 %, tj. o 0,9 procentního bodu více než v roce 2021. Jejich skutečná výše byla pod úrovní danou rozpočtem po změnách o 16,5 mld. Kč.

Na dávky a podpory v sociálním zabezpečení (rozpočtový oddíl 41) bylo vynaloženo 90,9 % prostředků této skupiny výdajů, dosáhly 767,1 mld. Kč a meziročně vzrostly o 75,6 mld. Kč, tj. o 10,9 %. Proti rozpočtu po změnách byly nižší o 14,5 mld. Kč.

Z výdajů tohoto oddílu připadalo 76,7 % na **dávky důchodového pojištění**, které při meziročním růstu o 57,7 mld. Kč, tj. o 10,9 %, dosáhly výše 588,4 mld. Kč. Jejich výši ovlivnily tři valorizace důchodů v roce 2022 (od ledna se základní výměra zvýšila o 350 korun a procentní výměra o 1,3 % a 300 Kč, od června se zvýšila procentní výměra důchodu o 8,2 % a od září se zvýšila procentní výměra důchodu o 5,2 %). Z toho na starobní důchody bylo vynaloženo celkem 492,7 mld. Kč (růst o 48,4 mld. Kč, tj. o 8,8 %), na invalidní důchody pro invaliditu prvního, druhého i třetího stupně 59,1 mld. Kč (růst o 6,1 mld. Kč) a na vdovské, vdovecké a sirotčí důchody celkem 36,6 mld. Kč (růst o 3,3 mld. Kč).

Druhou váhově nejvýznamnější částku v rámci sociálního zabezpečení představují **dávky státní sociální podpory**. Jejich čerpání ve výši 56,7 mld. Kč znamenalo meziroční nárůst o 7,0 mld. Kč, tj. o 14,2 %. V rámci těchto pododdílů (413+414) došlo k poklesu u rodičovského příspěvku (o 2,4 mld. Kč na 33,1 mld. Kč) a dávek pěstounské péče a zaopatřovacího příspěvku (o 0,5 mld. Kč na 4,3 mld. Kč). Naopak meziročně vzrostly zejména přídavek na dítě (o 8,1 mld. Kč na 10,6 mld. Kč) a příspěvek na bydlení (o 1,9 mld. Kč na 8,5 mld. Kč).

Dalším významným pododdílem jsou **dávky nemocenského pojištění**. Jejich objem 48,1 mld. Kč znamenal meziroční pokles o 3,8 mld. Kč, tj. o 7,3 %. Na poklesu se podílelo nejvíce ošetřovné, které se snížilo o 2,8 mld. Kč na 2,8 mld. Kč a nemocenské se snížením o 1,2 mld. Kč na 33,1 mld. Kč. Hlavním faktorem ovlivňujícím pokles ošetřovného byla vyšší základna podpory při ošetřování člena rodiny v důsledku pandemie covid-19 v předchozím roce 2021.

Ostatní dávky povahy sociálního zabezpečení dosáhly 44,6 mld. Kč, což bylo o 3,9 mld. Kč více než v roce 2021. Z toho **příspěvek na péči osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby za účelem zajištění potřebné pomoci** podle § 7 až 31 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, dosáhl 36,4 mld. Kč, což bylo o 3,7 mld. Kč více než v roce 2021. V rámci tohoto pododdílu byly vyplaceny i **státní příspěvky na důchodové připojištění** ve výši 7,6 mld. Kč (růst o 0,1 mld. Kč).

Dávky pomoci v hmotné nouzi meziročně vzrostly o 9,1 mld. Kč a dosáhly 14,4 mld. Kč. Byly tvořeny zejména § Ostatní dávky sociální pomoci (8,7 mld. Kč s nárůstem o 8,6 mld. Kč), příspěvkem na živobytí (3,5 mld. Kč s nárůstem o 0,2 mld. Kč) a doplatkem na bydlení (1,8 mld. Kč, nárůst o 0,1 mld. Kč).

Dávky zdravotně postiženým občanům ve výši 2,7 mld. Kč meziročně vzrostly o 0,1 mld. Kč. Z toho příspěvek na mobilitu činil 1,8 mld. Kč (nárůst o 0,1 mld. Kč) a příspěvek na zvláštní pomůcku 0,9 mld. Kč.

V rámci tohoto oddílu bylo také vyplaceno 12,0 mld. Kč (o 1,6 mld. Kč více než v předchozím roce) na **zvláštní sociální dávky příslušníků ozbrojených sil a bezpečnostních sborů při skončení služebního poměru**. Z toho výsluhový příspěvek činil 10,6 mld. Kč při růstu o 1,4 mld. Kč. Odchodné vyplacené příslušníkům ozbrojených sil dosáhlo 1,4 mld. Kč, což bylo meziročně o 0,2 mld. Kč více.

Výdaje na politiku zaměstnanosti (rozpočtový oddíl 42) dosáhly v roce 2022 výše **23,9 mld. Kč** a proti roku 2021 klesly o 24,1 mld. Kč, tj. zhruba o polovinu (v roce 2021 vzrostly o 5,7 %). Z nich nejvíce klesly výdaje na cílené programy k řešení zaměstnanosti, které dosáhly 1,8 mld. Kč, tj. o 24,4 mld. Kč méně než v roce 2021. Projevila se zde vysoká základna výdajů předchozího roku vynaložených na řešení dopadů epidemie covid-19 prostřednictvím programu Antivirus A+B čerpaného v objemu 25,8 mld. Kč. **Podpory v nezaměstnanosti** v objemu 9,9 mld. Kč (meziroční pokles o 0,1 mld. Kč) představovaly především výdaje na hmotné zabezpečení osob v nezaměstnanosti a zvýšení ke hmotnému zabezpečení na manželku a děti osobám se změněnou pracovní schopností.

Příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce vyplácený zaměstnavatelům zaměstnávajícím více než 50 % občanů se změněnou pracovní schopností dosáhl 10,0 mld. Kč při meziročním růstu o 0,9 mld. Kč, tj. o 9,4 %.

Výdaje na aktivní politiku zaměstnanosti v celkově vynaložené částce 3,5 mld. Kč meziročně klesly o 24,8 mld. Kč a byly použity – jak je zmíněno již výše - zejména na cílené programy k řešení zaměstnanosti (1,8 mld. Kč proti 26,2 mld. Kč v předchozím roce 2021), dále na veřejně prospěšné práce (0,7 mld. Kč při meziročním poklesu o 0,3 mld. Kč), na tvorbu společensky účelných pracovních míst (0,4 mld. Kč při

meziročním nárůstu o 0,1 mld. Kč), na rekvalifikace (0,2 mld. Kč při nárůstu o 0,1 mld. Kč) a na podporu zaměstnanosti zdravotně postižených občanů (13 mil. Kč při poklesu o 9 mil. Kč).

Příspěvky na sociální důsledky restrukturalizace ve výši 0,3 mld. Kč (meziroční pokles o 0,1 mld. Kč) byly vyplaceny zaměstnancům prostřednictvím zaměstnavatelů především v souvislosti s restrukturalizací uhelného průmyslu.

Ze státního rozpočtu bylo také vyplaceno 0,2 mld. Kč (o 23 mil. Kč více než v roce 2021) jako úhrada mezd zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele.

Výdaje na sociální služby a společné činnosti v sociálním zabezpečení a politice zaměstnanosti (rozpočtový oddíl 43), které představují nikoliv přímé dávky a podpory, ale výdaje na činnosti a služby zaměřené na určité sociální skupiny obyvatelstva nebo obecné sociální programy, dosáhly v roce 2022 celkové **výše 53,0 mld. Kč** a proti předchozímu roku klesly o 1,4 mld. Kč, tj. o 2,5 %. V rámci tohoto oddílu byly financovány výdaje na správu v sociálním zabezpečení a politice zaměstnanosti (zejména činnost Ministerstva práce a sociálních věcí, ČSSZ, Úřadu práce ČR) ve výši 22,2 mld. Kč (meziroční nárůst o 0,5 mld. Kč). Na služby sociální péče bylo vynaloženo 24,6 mld. Kč (pokles o 3,0 mld. Kč). Většina těchto prostředků (23,1 mld. Kč s meziročním poklesem o 3,1 mld. Kč) byla převedena obcím a krajům podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. Na sociální péči a pomoc manželství a rodinám šlo 2,0 mld. Kč (o 1,2 mld. Kč více než v roce 2021), dalších 1,9 mld. Kč bylo určeno na sociální péči a pomoc dětem a mládeži (zhruba stejně jako v předchozím roce).

9.2 Výdaje na služby pro fyzické osoby

Výdaje na služby pro fyzické osoby zahrnují výdaje na vzdělávání a školské služby, kulturu, církve a sdělovací prostředky, tělovýchovu a zájmovou činnost, zdravotnictví, bydlení, komunální služby a územní rozvoj, ochranu životního prostředí, na podporu výzkumu, vývoje a inovací uvedených oblastí a podporu výzkumu, vývoje a inovací odvětvově nespécifikovanou. Prostředky na tyto účely jsou poskytovány rozpočtovými kapitolami přímo nebo prostřednictvím rozpočtů územních samosprávných celků. **Výdaje na služby pro fyzické osoby dosáhly v roce 2022 částku 504,1 mld. Kč** a meziročně vzrostly o 9,6 mld. Kč, tj. o 1,9 % (v roce 2021 vzrostly o 10,9 %). Na celkových výdajích státního rozpočtu se podílely 25,4 % (v roce 2021 to bylo 25,9 %). Rozpočet po změnách byl čerpán na 98,0 %, což představovalo úsporu 10,4 mld. Kč. Na této skupině výdajů se podílely též výdaje určené na financování společných programů EU/FM a ČR, které dosáhly 58,6 mld. Kč, což bylo o 10,7 mld. Kč více než v roce 2021. Z hlediska odvětvového členění ovlivnily růst hlavně výdaje na ochranu životního prostředí vyšší o 11,8 mld. Kč a výdaje na zdravotnictví vyšší o 2,0 mld. Kč.

Objemově nejvýznamnější část těchto výdajů (48,9 %) představovaly výdaje na vzdělávání a školské služby (rozpočtový oddíl 31 a 32) – celkem dosáhly **246,6 mld. Kč**, což bylo o 8,6 mld. Kč, tj. o 3,6 %, více než v roce 2021. Většina této částky směřovala do pododdílu „Ostatní činnost a nespécifikované výdaje“, kde bylo při meziročním růstu o 10,0 mld. Kč vyplaceno celkem 189,3 mld. Kč. V naprosté většině šlo o prostředky transferované z kapitoly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy územním samosprávným celkům (výkonové financování regionálního školství) zejména na platy učitelů. Na vysokoškolské vzdělávání bylo vynaloženo celkem 45,9 mld. Kč, což bylo o 1,8 mld. Kč méně než v roce 2021. Z toho na činnost vysokých škol směřovalo 32,9 mld. Kč a na podporu výzkumu, vývoje a inovací na vysokých školách 13,0 mld. Kč. Na předškolní a základní vzdělávání směřovalo 3,8 mld. Kč (pokles o 0,9 mld. Kč), na střední vzdělávání a konzervatoře 2,4 mld. Kč (růst o 0,7 mld. Kč) a na školská zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy jako jsou např. výchovné ústavy, dětské domovy se školou a diagnostické ústavy 2,0 mld. Kč (růst o 0,1 mld. Kč).

Výdaje na zdravotnictví (rozpočtový oddíl 35) financované ze státního rozpočtu dosáhly v roce 2022 v souhrnu **155,1 mld. Kč** a byly o 6,4 mld. Kč, tj. o 3,9 % pod úroveň roku 2021 (vliv vyšší základny v roce 2021 související s epidemií covid-19; detailní náhled na výdaje čerpané v souvislosti s covid-19 zobrazuje tabulka č. 16 v sešitu G). Největší objem představovaly výdaje na „ostatní činnost ve zdravotnictví“ zahrnující platbu státu na zdravotní pojištění nevýdělečných osob ve výši 129,4 mld. Kč (o 3,1 mld. Kč a 2,4 % více než v roce 2021). Na meziroční růst měla vliv lednová valorizace vyměřovacího základu (o 200 Kč na 1 967 Kč) a vyšší počet pojištěnců. Pokles tempa růstu proti stavu na konci srpna odpovídal změně legislativy, kterou došlo ke snížení měsíčních plateb z 1 967 Kč na 1 487 Kč za jednoho pojištěnce. Transfer ze státního rozpočtu tak

pokryl okolo 36 % výdajů na veřejnou zdravotní péči. Výdaje na lůžkovou péči pak dosáhly 4,0 mld. Kč, což bylo o 13,2 mld. Kč méně než v roce 2021. Na zvláštní zdravotnická zařízení a služby pro zdravotnictví, kam patří např. hygienická a zdravotnická záchranná služba, bylo vynaloženo 10,2 mld. Kč, tj. o 1,9 mld. Kč více než v roce 2021. Na zdravotnické programy (zejména prevence kriminality a prevence před návykovými látkami) směřovalo 5,0 mld. Kč, což představovalo meziroční růst o 2,2 mld. Kč. Na výzkum a vývoj ve zdravotnictví bylo vynaloženo 1,9 mld. Kč, o 0,1 mld. Kč více než v roce 2021. Na činnost orgánů státní správy ve zdravotnictví směřovalo 3,4 mld. Kč, o 0,5 mld. Kč méně než v roce 2021.

Na bydlení, komunální služby a územní rozvoj (rozpočtový oddíl 36) bylo v roce 2022 z prostředků státního rozpočtu vynaloženo celkem **31,1 mld. Kč**, tj. o 1,4 mld. Kč, tj. o 4,3 % méně než v předchozím roce. V rámci celého oddílu se výrazně projeví výdaje na společné programy EU a ČR (20,6 mld. Kč při poklesu o 2,2 mld. Kč), z nichž největší podíl tvořily výdaje v rámci Integrovaného regionálního operačního programu (18,8 mld. Kč s poklesem o 2,3 mld. Kč), které směřovaly do oblasti územního rozvoje. Podpora stavebního spojení a hypotečních úvěrů formou státních příspěvků v roce 2022 dosáhla 4,3 mld. Kč (v roce 2021 to bylo 4,2 mld. Kč). Od roku 2011 byla stanovena maximální výše státní podpory stavebního spojení na 2 000 Kč ročně. Zejména formou kapitálových výdajů bylo vynaloženo do oblasti bytového hospodářství 0,3 mld. Kč (výdaje na poskytování bydlení, podpora ze strany státu obcím na výstavbu bytů, získávání pozemků pro bytovou výstavbu). Na správu v oblasti bydlení, komunálních služeb a územního rozvoje bylo vynaloženo 2,9 mld. Kč (o 0,3 mld. Kč více než v roce 2021).

Na kulturu, církve a sdělovací prostředky (rozpočtový oddíl 33) bylo v roce 2022 vynaloženo **15,9 mld. Kč**, což bylo o 1,7 mld. Kč, tj. o 9,4 % méně než v předchozím roce. Z celkového objemu připadlo nejvíce prostředků registrovaným církvím a náboženským společnostem (3,2 mld. Kč, z toho 0,9 mld. Kč představovaly příspěvky na podporu činnosti dotčených církví a náboženských společností a 2,3 mld. Kč finanční náhrady v rámci majetkového vyrovnání s církvemi), muzeím a galeriím (3,0 mld. Kč při poklesu o 0,2 mld. Kč), na činnost památkových ústavů, hradů a zámků (2,3 mld. Kč při růstu o 0,1 mld. Kč), na divadelní činnost (1,5 mld. Kč při poklesu o 0,6 mld. Kč), na činnosti knihovnické (1,0 mld. Kč), na hudební činnost (0,6 mld. Kč), na zachování a obnovu kulturních památek (0,5 mld. Kč), na Pražský hrad (0,2 mld. Kč) atd.

Výdaje na ochranu životního prostředí (rozpočtový oddíl 37) dosáhly **24,3 mld. Kč** a proti roku 2021 vzrostly o 10,4 mld. Kč, tj. o 74,1 %. Nejvíce prostředků i meziroční nárůst byl vykázan u dotací Státnímu fondu životního prostředí (11,1 mld. Kč, v předchozím roce 320 mil. Kč, tj. nárůst o 10,8 mld. Kč). Na ochranu přírody a krajiny bylo vynaloženo 4,8 mld. Kč (pokles o 0,2 mld. Kč), na nakládání s odpady 2,4 mld. Kč (zvýšení o 0,1 mld. Kč), z toho na využívání a zneškodňování komunálních odpadů šlo 0,9 mld. Kč (o 0,1 mld. Kč více než v předchozím roce), na ochranu ovzduší a klimatu 1,6 mld. Kč (pokles o 0,6 mld. Kč), z nichž 1,0 mld. Kč plynulo na změny technologií vytápění (pokles o 0,7 mld. Kč). Na ochranu a sanaci půdy a podzemní vody 1,5 mld. Kč (nárůst o 0,1 mld. Kč), na ochranu proti záření 0,6 mld. Kč (o 0,1 mld. Kč více; souvislost s činností Správy úložišť radioaktivních odpadů a hledáním lokalit pro hlubinné úložiště) a na výzkum životního prostředí 0,3 mld. Kč. Na správu v ochraně životního prostředí bylo vynaloženo 5,4 mld. Kč (nárůst o 3,9 mld. Kč, z toho 3,7 mld. Kč představuje neinvestiční transfer SFŽP).

Sport a zájmová činnost (rozpočtový oddíl 34) byla v roce 2021 financována částkou **8,6 mld. Kč**, což bylo o 0,9 mld. Kč, tj. o 11,2 % více než v roce 2021. Nejvíce prostředků (5,4 mld. Kč s růstem o 1,1 mld. Kč) bylo vynaloženo na „ostatní sportovní činnost“ (§ 3419), která zahrnuje např. podporu státu sportovním oddílům, výdaje na konání sportovních akcí apod. Na rozvoj státní sportovní reprezentace bylo vynaloženo 2,7 mld. Kč (o 0,1 mld. Kč méně než v předchozím roce). Na využití volného času dětí a mládeže bylo věnováno 0,4 mld. Kč (o 0,1 mld. Kč méně než v předchozím roce) v rámci podpory činnosti domů dětí a mládeže, mládežnických organizací, výstavby dětských hřišť, zábavních parků apod.

Ostatní výzkum a vývoj (rozpočtový oddíl 38) dosáhl **22,4 mld. Kč** při meziročním snížení o 0,8 mld. Kč, tj. o 3,5 %. Pokles nejvýrazněji ovlivnilo čerpání účelové podpory na programy vyhledávané Technologickou agenturou ČR podle zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), které byly nižší o 0,5 mld. Kč při celkově vynaložené částce 5,2 mld. Kč. Tento oddíl zahrnuje zejména výdaje do výzkumu a vývoje odvětvově nespécifikovaného – šlo o 7,1 mld. Kč s nárůstem o 0,2 mld. Kč čerpaných Akademií věd ČR, resp. o 5,6 mld. Kč s poklesem o 0,4 mld. Kč

transferovaných z kapitoly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy na výzkum, experimentální vývoj a inovace především veřejným výzkumným institucím, nefinančním podnikatelům, příspěvkovým organizacím a spolkům. Patří sem i výdaje kapitoly Grantová agentura ČR (4,5 mld. Kč, přibližně stejně jako v předchozím roce). Projevilo se zde i čerpání prostředků OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+, které v rámci tohoto oddílu dosáhlo 1,1 mld. Kč a bylo meziročně nižší o 1,3 mld. Kč, resp. čerpání v rámci Národního plánu obnovy ve výši 0,7 mld. Kč (v roce 2021 nebyl tento nástroj čerpán).

9.3 Výdaje na zemědělství, lesní hospodářství a rybářství, průmyslová a ostatní odvětví hospodářství

Výdaje na zemědělství, lesní hospodářství a rybářství (rozpočtová skupina 1) a **na průmyslová a ostatní odvětví hospodářství** (rozpočtová skupina 2) dosáhly v roce 2022 celkové výše **273,6 mld. Kč**, což představovalo 13,8 % všech výdajů státního rozpočtu (v roce 2021 to bylo 14,4 %) a meziročně klesly o 1,7 mld. Kč, tj. o 0,6 % (v roce 2021 meziročně vzrostly o 12,8 mld. Kč).

Výdaje na zemědělství, lesní hospodářství a rybářství (rozpočtový oddíl 10) dosáhly výše **64,2 mld. Kč** a vzrostly tak o 0,1 mld. Kč, tj. o 0,1 %. V tomto oddílu byly čerpány zejména výdaje na zemědělskou a potravinářskou činnost a rozvoj ve výši 46,0 mld. Kč (o 1,7 mld. Kč více než v roce 2021). V rámci tohoto pododdílu převažovala především podpora podnikatelských záměrů a restrukturalizace v oblasti zemědělství a potravinářství (26,7 mld. Kč při meziročním růstu o 1,2 mld. Kč) a také podpora méně příznivých oblastí, zvyšování kvality a revitalizace půdy, vč. podpory vodního hospodářství a ostatních složek v zemědělské a lesnické krajině (14,8 mld. Kč při poklesu o 0,6 mld. Kč), to vše zejména formou transferů Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu určených na Přímé platby zemědělcům a na Program rozvoje venkova v rámci společné zemědělské politiky. Na ozdravování hospodářských zvířat, polních a speciálních plodin a zvláštní veterinární péči směřovalo zejména formou dotací podnikatelům výhradně z národních zdrojů 3,8 mld. Kč, což bylo o 1,1 mld. Kč více než v roce 2021.

Na podporu lesního hospodářství bylo vynaloženo 5,1 mld. Kč (pokles o 0,9 mld. Kč). Na regulaci zemědělské produkce, organizaci trhu a poskytování podpor bylo použito 3,9 mld. Kč s nárůstem o 0,9 mld. Kč (vše ve formě transferů SZIF, z toho 1,8 mld. Kč v rámci Společné organizace trhu 2014+), na podporu výzkumu, vývoje a inovací v zemědělství a lesnictví 1,2 mld. Kč (růst o 1,9 %) a v neposlední řadě na činnost orgánů státní správy v zemědělství 6,7 mld. Kč (pokles o 1,1 mld. Kč).

Na dopravu (rozpočtový oddíl 22) bylo ze státního rozpočtu poskytnuto **111,9 mld. Kč**, což bylo o 4,3 mld. Kč (o 4,0 %) více než v roce 2021. Na celkové částce se podílel zejména paragraf „Ostatní záležitosti v dopravě“ (94,4 mld. Kč při nárůstu o 1,6 mld. Kč), do kterého byla zaříděna mimo jiné naprostá většina transferů Státnímu fondu dopravní infrastruktury. Ty, v rámci tohoto paragrafu, představovaly 88,9 mld. Kč s meziročním nárůstem o 0,3 mld. Kč. Na tomto paragrafu se objemem ve výši 4,9 mld. Kč (nárůst o 1,0 mld. Kč) podílely i prostředky vyplacené dopravcům jako kompenzace dopadů slev nařízených státem (od roku 2019 nová rozpočtová položka 5811 Výdaje na náhrady za nezpůsobenou újmu). Jde o 75%, resp. 50% slevy z jízdného pro seniory nad 65 let a studenty do 26 let.

Na dopravní obslužnost směřovalo 8,7 mld. Kč, což bylo o 0,2 mld. Kč méně než v roce 2021. Tyto prostředky byly poukázány akciové společnosti České dráhy (5,4 mld. Kč na dálkovou dopravu) a také krajům a obcím (3,3 mld. Kč na regionální dopravu). Výdaje do pozemních komunikací (pododdíl 221) klesly o 31 mil. Kč a dosáhly 21 mil. Kč a výdaje na silniční dopravu (pododdíl 222) dosáhly 0,3 mld. Kč (o 0,2 mld. Kč méně než v roce 2021). Výdaje do železniční dopravy (pododdíl 224) dosáhly 5,5 mld. Kč, meziročně vzrostly o 2,9 mld. Kč a byly nejvíce tvořeny investičními transfery SFDI (4,9 mld. Kč, v roce 2021 to bylo 1,9 mld. Kč), kapitálovými i běžnými transfery podnikatelům (0,6 mld. Kč, téměř stejně jako v roce 2021). Na mezinárodní spolupráci v dopravě směřovala 1,2 mld. Kč (o 0,1 mld. Kč více než v roce 2021), z nichž téměř celá částka představovala výdaje spojené s kosmickými aktivitami. Na civilní leteckou dopravu (pododdíl 225) bylo vynaloženo 88 mil. Kč (o 18 mil. Kč meziročně více). Výdaje na správu v dopravě činily 1,5 mld. Kč (o 3,8 % více než v roce 2021).

Výdaje státního rozpočtu na průmysl, stavebnictví, obchod a služby (rozpočtový oddíl 21) dosáhly **75,5 mld. Kč**, což bylo o 12,4 mld. Kč, tj. o 14,1 % méně než v roce 2021. Pokles ovlivnily zejména vysoké výdaje spojené s epidemií covid-19 v předchozím roce 2021 (ve výši 28,4 mld. Kč), které se v roce 2022 v takovém rozsahu

již neopakovaly. Největší objem prostředků směřoval na výdaje na úsporu energií a obnovitelné zdroje, které při nárůstu o 17,6 mld. Kč dosáhly 48,8 mld. Kč. Byly tvořeny zejména dotacemi na obnovitelné zdroje energie poskytovanými z kapitoly Ministerstvo průmyslu a obchodu ve výši 22,2 mld. Kč a výdaji na programy zaměřenými na udržitelné využívání zdrojů energie ve výši 2,7 mld. Kč. Nově od roku 2021 sem patří též výdaje na kompenzace nepřímých nákladů odvětví se značným rizikem úniku uhlíku vyplacené z kapitoly Ministerstvo průmyslu a obchodu ve výši 0,8 mld. Kč. Nově byly v roce 2022 z kapitoly MPO vyplaceny prostředky na tzv. úsporný tarif ve výši 17,4 mld. Kč jako opatření na pomoc domácnostem s vysokými cenami energií a prostředky na odpuštění poplatků za obnovitelné zdroje energie ve výši 4,7 mld. Kč jako pomoc firmám i domácnostem. Výdaje na podporu podnikání a inovací včetně opatření ke zvýšení konkurenceschopnosti průmyslových odvětví (pododdíl 212) dosáhly 12,6 mld. Kč, což znamenalo meziroční snížení o 27,9 mld. Kč. Byly financovány převážně v rámci OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014+, na který bylo vynaloženo 10,7 mld. Kč při poklesu o 0,6 mld. Kč. Výdaje na tomto pododdílu (212) v předchozím roce 2021 výrazně ovlivnily prostředky vynaložené ve spojitosti s epidemií covid-19 ve výši 28,4 mld. Kč (Program Covid-Nepokryté náklady, Program podpory podnikatelů Covid 2021, Covid-Nájemné, Covid-Gastro, Covid-Kultura a další), které byly v roce 2022 pouze nepatrné. Na výzkum a vývoj v průmyslu, stavebnictví, obchodu a službách bylo poskytnuto 5,8 mld. Kč, o 1,3 mld. Kč více než v předchozím roce. Na vnitřní obchod, služby a cestovní ruch bylo vynaloženo 1,1 mld. Kč, o 3,3 mld. Kč méně než v roce 2021. Na technický útlum uhelného hornictví směřovalo při meziročním poklesu o 0,8 mld. Kč celkem 3,2 mld. Kč. Na činnost ústředních a ostatních orgánů státní správy v těchto odvětvích připadlo v roce 2021 celkem 2,8 mld. Kč, o 0,1 mld. Kč více než v roce 2021.

Vodní hospodářství (rozpočtový oddíl 23) se na výdajích státního rozpočtu v roce 2022 podílelo částkou **5,7 mld. Kč** při meziročním poklesu o 0,7 mld. Kč, tj. o 9,9 %. Z této částky bylo použito na odvádění a čištění odpadních vod 2,5 mld. Kč (pokles o 0,5 mld. Kč), na úpravy vodních toků a vodohospodářská díla 1,4 mld. Kč (nárůst o 0,1 mld. Kč) a na činnosti související se zásobováním pitnou vodou, tj. zejména vodárenskou infrastrukturou, 1,2 mld. Kč (pokles o 0,2 mld. Kč). Z celkové částky představovaly kapitálové výdaje 4,9 mld. Kč (v roce 2021 to bylo 5,6 mld. Kč), z nichž 0,6 mld. Kč tvořily výdaje v rámci OP Životní prostředí 2014+ (2,4 mld. Kč v roce 2021).

Na odvětví spojů (rozpočtový oddíl 24) bylo vynaloženo **7,5 mld. Kč**, což bylo o 6,8 mld. Kč více než v předchozím roce. Meziroční nárůst byl způsoben výdaji na kompenzace za ztrátové služby, které musí ze zákona poskytovat státní podnik Česká pošta. Kompenzace ve výši 6,75 mld. Kč byly vyplaceny Českým telekomunikačním úřadem v souladu s ustanovením § 34d odst. 2 zákona č. 29/2000 Sb., o poštovních službách, ve znění pozdějších předpisů. Tyto kompenzace v roce 2021 nebyly vyplaceny. Z ostatních výdajů tohoto oddílu šlo zejména o výdaje na správu ve spojích (činnost Českého telekomunikačního úřadu) ve výši 0,6 mld. Kč s meziročním nárůstem o 33 mil. Kč.

Součástí této skupiny výdajů jsou též **výdaje na všeobecné hospodářské záležitosti a ostatní ekonomické funkce** (rozpočtový oddíl 25). Tyto výdaje dosáhly částky **8,9 mld. Kč**, o 0,2 mld. Kč a 2,7 % více než v roce 2021. Patří sem např. výdaje na služby v oblasti meteorologie (v působnosti kapitoly Ministerstvo životního prostředí, 0,6 mld. Kč), výdaje na činnost ústředních orgánů státní správy v oblasti hospodářství (ČÚZK 0,5 mld. Kč, ÚOHS 0,3 mld. Kč a Úřad průmyslového vlastnictví 0,2 mld. Kč), výdaje na činnost ostatních orgánů a organizací v oblasti normalizace, standardizace a metrologie (v působnosti kapitoly MPO, 0,5 mld. Kč), na činnost ostatních orgánů státní správy v zeměměřičství a katastru (v působnosti ČÚZK, 3,2 mld. Kč), výdaje na správu národního majetku (v působnosti kapitoly MF výdaje na činnosti po zrušeném Fondu národního majetku a Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, 1,6 mld. Kč), výdaje na činnost ostatních orgánů státní správy v oblasti bezpečnosti práce (v působnosti kapitoly MPSV, 0,6 mld. Kč, např. výdaje Státního úřadu inspekce práce a jiné), výdaje na paragraf „Všeobecná hospodářská správa jinde nezařazená“ (převážně v působnosti MV, 1,2 mld. Kč, v malém rozsahu u kapitoly MPSV) a na některé další činnosti.

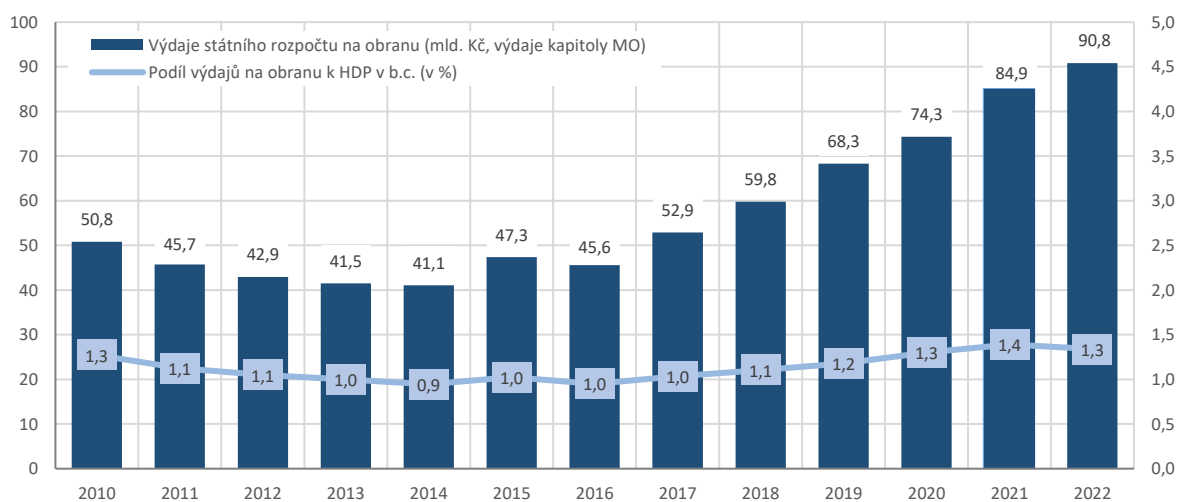
9.4 Výdaje na bezpečnost státu a právní ochranu

Výdaje této rozpočtové skupiny dosáhly celkové částky **195,8 mld. Kč**, což bylo o 15,8 mld. Kč, tj. o 8,3 %, více než v předchozím roce (v roce 2021 vzrostly o 3,9 %) a podíl na celkových výdajích státního rozpočtu dosáhl 9,9 % (v roce 2021 to bylo 9,5 %).

Největší část těchto výdajů připadla **na obranu** (rozpočtový oddíl 51), na kterou bylo vynaloženo **77,2 mld. Kč** při meziročním růstu o 5,8 mld. Kč, tj. o 8,1 %. Z této částky představovaly běžné výdaje 53,3 mld. Kč (v roce 2021 to bylo 47,9 mld. Kč) a kapitálové výdaje 23,9 mld. Kč (v roce 2021 to bylo 23,5 mld. Kč). Na činnost jednotlivých složek Armády České republiky bylo vynaloženo celkem 58,8 mld. Kč (meziroční růst o 3,1 mld. Kč byl ovlivněn zejména nákupem dopravních prostředků o 2,0 mld. Kč a nákupem ostatního dlouhodobého hmotného majetku o 1,8 mld. Kč), na činnost Vojenské policie a Vojenského zpravodajství 9,0 mld. Kč (růst o 2,7 mld. Kč), na mezinárodní spolupráci v obraně a zahraniční vojenskou pomoc 3,1 mld. Kč (nárůst o 0,1 mld. Kč) a na státní správu ve vojenské obraně 3,9 mld. Kč (pokles o 0,4 mld. Kč). Podpůrné složky ozbrojených sil čerpaly 1,4 mld. Kč (růst o 0,4 mld. Kč) a na činnost Vojenské kanceláře prezidenta republiky a Hradní stráže plynulo 0,9 mld. Kč (nárůst o 0,1 mld. Kč).

Pokud jde o závazek České republiky mít výdaje na obranu perspektivně nejméně ve výši 2 % HDP, Ministerstvo obrany zahrnuje pod tyto výdaje nejen rozpočtový oddíl 51 Obrana, nýbrž výdaje celé rozpočtové kapitoly MO; tyto údaje jsou obsaženy v následujícím grafu.

Graf č. 44: Podíl výdajů na obranu k HDP v letech 2010 až 2022 (mld. Kč, pravá osa %)

V této souvislosti je nutné poznamenat, že v souladu s připravovanou legislativou (zákon o financování obrany) budou od roku 2024 do ukazatele výdaje na obranu začleněny nejen výdaje Ministerstva obrany, ale i některé výdaje dalších kapitol (půjde např. o rozpočet Národního úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost nebo o prostředky, které resort Ministerstva zahraničních věcí zasílá do fondů NATO a další).

Na bezpečnost a veřejný pořádek (rozpočtový oddíl 53) vynaložil státní rozpočet celkem **60,0 mld. Kč** při meziročním poklesu o 0,9 mld. Kč, tj. o 1,5 %. Z toho 56,1 mld. Kč směřovalo na činnost Ministerstva vnitra (z toho na Policejní prezidium a krajská ředitelství Policie ČR 47,0 mld. Kč), tj. o 1,1 mld. Kč méně než v roce 2021 (snížení ovlivnila vyšší základna v roce 2021, kdy byl rozpočet výdajů MV mimořádně zvýšen o 1,2 mld. Kč na pokrytí rozpočtem nezajištěných potřeb) a 3,9 mld. Kč na činnost převážně Bezpečnostní informační služby, Národního úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost, Generální inspekce bezpečnostních sborů a Národního bezpečnostního úřadu (o 6,2 % více než v roce 2021).

Na právní ochranu (rozpočtový oddíl 54) bylo čerpáno **32,0 mld. Kč** při meziročním růstu o 0,9 mld. Kč, tj. o 3,0 %. Z této částky bylo vynaloženo na činnost soudů včetně Ústavního soudu ČR 16,2 mld. Kč (meziroční růst o 1,2 mld. Kč), na vězeňství 10,4 mld. Kč (pokles o 0,7 mld. Kč) a na státní zastupitelství 3,6 mld. Kč (růst o 0,1 mld. Kč). Na činnost orgánů státní správy v oblasti právní ochrany směřovalo 1,1 mld. Kč (o 0,2 mld. Kč více než v předchozím roce), na činnost probační a mediační služby 0,4 mld. Kč (zhruba stejně jako v roce 2021) a na činnost Kanceláře Veřejného ochránce práv 0,2 mld. Kč (podobně jako v předchozím roce).

Na požární ochranu a integrovaný záchranný systém (rozpočtový oddíl 55) bylo v roce 2022 vynaloženo **14,2 mld. Kč**, což bylo o 0,5 mld. Kč, tj. o 4,1 %, více než v předchozím roce. Naprostá většina těchto prostředků směřovala do oblasti profesionálních složek útvarů požární ochrany (11,7 mld. Kč při růstu o 0,4 %), dále na podporu jednotek sborů dobrovolných hasičů (0,5 mld. Kč při nárůstu o 5,7 %), na vzdělávací

a technická zařízení požární ochrany (0,6 mld. Kč, o 0,2 mld. Kč méně než v roce 2021) a na činnost Generálního ředitelství hasičského záchranného sboru (1,3 mld. Kč při nárůstu o 0,62 mld. Kč).

Na civilní připravenost na krizové stavy (rozpočtový oddíl 52) bylo čerpáno **12,4 mld. Kč**, což představovalo meziroční nárůst o 8,6 mld. Kč, tj. na trojnásobek. Výrazný růst zaznamenala hospodářská opatření pro krizové stavy - o 8,9 mld. Kč při absolutní výši 9,4 mld. Kč, z toho zajištění přípravy na krizové situace podle zákona č. 240/2000 Sb. růst o 6,6 mld. Kč. Prostředky byly použity zejména v souvislosti s pořízováním, obměňováním a ochraňováním státních hmotných rezerv (9,4 mld. Kč s nárůstem o 6,6 mld. Kč), na státní správu v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy (0,3 mld. Kč s poklesem o 0,3 mld. Kč) a na podporu krizového řízení a nouzového plánování (0,2 mld. Kč).

9.5 Výdaje na všeobecnou veřejnou správu a služby

Celkové výdaje této rozpočtové skupiny dosáhly v roce 2022 hodnoty **167,3 mld. Kč** a byly tak o 4,8 mld. Kč, tj. o 3,0 % vyšší než v předchozím roce (v roce 2021 byly meziročně nižší o 10,0 %). Na celkových výdajích státního rozpočtu se podílely 8,4 % (v roce 2021 to bylo 8,5 %).

Na státní moc, státní správu, územní samosprávu a politické strany (rozpočtový oddíl 61) bylo vynaloženo celkem **94,1 mld. Kč**, tj. o 2,0 mld. Kč (o 2,1 %) méně než v roce 2021. Z toho 82,5 mld. Kč (v roce 2021 to bylo 84,8 mld. Kč) se čerpalo v pododdíle 614 „Všeobecná vnitřní státní správa“. Zde se nejvíce projeví odvody vlastních zdrojů EU do rozpočtu EU podle DPH a HNP, které dosáhly 55,5 mld. Kč (o 1,5 mld. Kč méně než v roce 2021). Další výdaje byly použity na činnost orgánů Finanční správy ČR (12,7 mld. Kč s poklesem o 0,7 mld. Kč) a na činnost Celní správy ČR (6,4 mld. Kč, nárůst o 0,9 mld. Kč). Na činnost Českého statistického úřadu směřovalo 1,2 mld. Kč (snížení o 11 mil. Kč), na činnost Úřadu vlády ČR 1,2 mld. Kč (nárůst o 0,5 mld. Kč). V rámci jiných pododdílů směřovaly na zastupitelství a stálé mise ČR v zahraničí prostředky ve výši 3,7 mld. Kč (nárůst o 0,5 mld. Kč), na činnost Ministerstva zahraničních věcí 1,9 mld. Kč (nárůst o 0,1 mld. Kč), na činnost Parlamentu 2,2 mld. Kč (nárůst o 0,1 mld. Kč), na činnost Nejvyššího kontrolního úřadu 1,0 mld. Kč (růst o 0,1 mld. Kč) a na činnost politických stran a hnutí bylo vynaloženo celkem 0,6 mld. Kč (pokles o 0,5 mld. Kč). Výdaje na volby vzrostly o 0,3 mld. Kč a dosáhly výše 1,0 mld. Kč. Většinu tvořily výdaje na volby do zastupitelstev územních samosprávních celků 0,7 mld. Kč (v roce 2021 to bylo 13 mil. Kč) a volbu prezidenta ČR ve výši 0,2 mld. Kč (v předchozím roce byly nulové), když volby do Parlamentu ČR dosáhly 66 mil. Kč (v roce 2021 to bylo 0,6 mld. Kč).

Další součástí výdajů této skupiny tvořily tzv. **finanční operace** (rozpočtový oddíl 63). Dosáhly **50,3 mld. Kč**, což bylo o 7,5 mld. Kč, tj. o 14,6 % více než v roce 2021. Na této částce se nejvíce podílely výdaje na obsluhu státního dluhu ve výši 49,7 mld. Kč s meziročním nárůstem o 7,5 mld. Kč. Na soudní a mimosoudní rehabilitace směřovalo 0,3 mld. Kč (růst o 57 mil. Kč). Za služby peněžních ústavů bylo v rámci tohoto oddílu vyplaceno 0,2 mld. Kč (nárůst o 4 mil. Kč). Výdaje na náhrady za nezpůsobenou újmu dosáhly 0,1 mld. Kč (nárůst o 31 mil. Kč).

Na jiné veřejné služby a činnosti (rozpočtový oddíl 62) bylo vynaloženo celkem **7,9 mld. Kč** při meziročním růstu o 2,0 mld. Kč, tj. o 32,1 %. Na humanitární zahraniční pomoc bylo vynaloženo 4,2 mld. Kč (růst o 1,7 mld. Kč) a na zahraniční rozvojovou spolupráci 0,6 mld. Kč (pokles o 0,2 mld. Kč). Členské příspěvky mezinárodním vládním organizacím dosáhly 1,2 mld. Kč (o 0,2 mld. Kč více než v roce 2021) a neinvestiční transfery nadnárodním orgánům 0,5 mld. Kč (o 0,3 mld. Kč více než v předchozím roce). Patří sem i archivní činnost s objemem vyčerpaných prostředků 1,1 mld. Kč (meziroční pokles o 0,1 mld. Kč).

Výdaje na ostatní činnosti (rozpočtový oddíl 64) dosáhly v roce 2021 částky **15,0 mld. Kč** a meziročně klesly o 2,6 mld. Kč, tj. o 15,0 %. Pokles byl ovlivněn nižším (o 3,0 mld. Kč) příspěvkem ÚSC dle zákona č. 519/2021 Sb., o kompenzačním bonusu pro rok 2022, vyplacným ve výši 1,2 mld. Kč (v roce 2021 vyplacen v částce 4,3 mld. Kč). V rámci tohoto oddílu byly, v souladu se zákonem o státním rozpočtu na rok 2022, poskytnuty neinvestiční transfery v rámci souhrnného dotačního vztahu, a to obcím vč. hl. m. Praha ve výši 11,5 mld. Kč (růst o 17 mil. Kč) a krajům 1,7 mld. Kč (růst o 83 mil. Kč).

Součástí výdajů státního rozpočtu jsou i **výdaje na podporu výzkumu, vývoje a inovací**, které jsou v rozpočtové skladbě z hlediska jejího odvětvového třídění obsaženy v podstatě v každém výše uvedeném oddílu – jde o tzv. vědní paragraf (v rozpočtové skladbě zpravidla vymezen koncovým dvojčíslím 80). Výdaje na podporu výzkumu, vývoje a inovací jsou dále samostatně sledovány na § 3801 (Akademie věd ČR), § 3802

(Grantová agentura ČR), § 3803 (Technologická agentura ČR), § 3809 (Ostatní výzkum a vývoj odvětvově nespécifikovaný) a na § 3212 (Výzkum a vývoj na vysokých školách).

Celkem byly ze státního rozpočtu na podporu výzkumu, vývoje a inovací (včetně výdajů krytých příjmy z EU a FM) vynaloženy v roce 2022 prostředky ve výši 46,2 mld. Kč (plnění na 96,1 % rozpočtu po změnách) a proti roku 2021 klesly o 0,4 mld. Kč, tj. o 0,9 %. Meziroční pokles ovlivnily výdaje kryté příjmy z EU a FM (-0,7 mld. Kč), zatímco výdaje čerpané z národních zdrojů byly meziročně vyšší (+0,3 mld. Kč). Podíl výdajů na podporu výzkumu, vývoje a inovací na souhrnných výdajích státního rozpočtu v roce 2022 představoval 2,3 % (v roce 2021 to bylo 2,4 %).

Podrobnější informace o výdajích na podporu výzkumu, vývoje a inovací jsou uvedeny v části 10 této zprávy.

10 Výdaje státního rozpočtu na podporu výzkumu, vývoje a inovací

Výdaje na podporu výzkumu, vývoje a inovací byly zákonem č. 57/2022 Sb., o státním rozpočtu ČR na rok 2022, stanoveny ve výši 39,1 mld. Kč ze státního rozpočtu bez výdajů krytých příjmy ze zahraničních programů. Proti roku 2021 se jednalo o zvýšení o 1,6 mld. Kč, na 104,3 %.

V roce 2022 byly za oblast podpory výzkumu, vývoje a inovací (dále také VaVal) rozpočtovány výdaje na programy spolufinancované z rozpočtu EU a výdaje kryté z finančních mechanismů EHP/Norsko v kapitolách Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT), Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO) a Technologická agentura ČR (TAČR). **Včetně výdajů krytých příjmy z rozpočtu EU a EHP/Norsko činily schválené výdaje na tuto oblast celkem 48,3 mld. Kč.**

Podíl schválených celkových výdajů 2022 z národních zdrojů na podporu výzkumu, vývoje a inovací v přepočtu na odhad vývoje HDP, činil 0,59 % HDP, včetně výdajů krytých z rozpočtu EU a FM EHP/Norsko činil podíl 0,73 % HDP.

Jako každým rokem byla provedena řada rozpočtových opatření, běžné přesuny výdajů ve smyslu rozpočtových pravidel mezi kapitolami a v rámci rozpočtů kapitol poskytujících nebo realizujících podporu výzkumu, vývoje a inovací. Upravený rozpočet zaznamenal snížení o 0,2 mld. Kč, které ovlivnil zejména přesun výdajů v rámci kapitoly Ministerstvo obrany na aktuální potřeby související se situací Ukrajíně. Započtení těchto změn nemá výrazný vliv na hodnotící parametry v mld. Kč. Následující tabulka podrobněji ukazuje čerpání prostředků na výzkum, vývoj a inovace podle jednotlivých kapitol.

Tabulka č. 97: Výdaje státního rozpočtu na výzkum, vývoj a inovace podle kapitol (mil. Kč)

	Schválený rozpočet 2022				Rozpočet po změnách 2022				Konečný rozpočet 2022				Skutečnost 2022				Plnění v % k RpZ
	Tuzemské zdroje		Zahr. zdroje	Celkem	Tuzemské zdroje		Zahr. zdroje	Celkem	Tuzemské zdroje		Zahr. zdroje	Celkem	Tuzemské zdroje		Zahr. zdroje	Celkem	
Instituc.	Účelové výdaje	Instituc.			Účelové výdaje	Instituc.			Účelové výdaje	Instituc.			Účelové výdaje	Instituc.			Účelové výdaje
Úřad vlády ČR	68	0	0	68	68	0	0	68	85	0	0	85	67	0	0	67	98,1
Ministerstvo zahraničních věcí	35	0	0	35	35	0	0	35	35	0	0	35	35	0	0	35	100,0
Ministerstvo obrany	110	333	0	443	111	176	1	288	127	230	1	358	115	192	1	308	106,9
Ministerstvo práce a sociálních věcí	95	0	0	95	95	0	0	95	95	0	0	95	94	0	0	94	99,5
Ministerstvo vnitra	102	550	0	653	92	528	0	620	164	674	0	838	131	594	0	725	116,9
Ministerstvo životního prostředí	296	0	0	296	296	11	0	307	296	15	0	311	294	7	0	302	98,1
Grantová agentura ČR	124	4 546	0	4 670	125	4 538	0	4 663	155	4 602	0	4 756	124	4 337	0	4 462	95,7
Ministerstvo průmyslu a obchodu	547	902	4 500	5 949	547	902	4 500	5 949	929	1 070	4 950	6 949	824	851	4 101	5 776	97,1
Ministerstvo dopravy	98	0	0	98	98	0	0	98	98	0	0	98	98	0	0	98	100,0
Ministerstvo zemědělství	590	600	0	1 190	590	600	0	1 190	615	607	0	1 222	586	599	0	1 185	99,6
MŠMT	11 438	4 224	4 010	19 672	11 438	4 215	4 010	19 663	11 946	4 472	5 908	22 326	11 127	4 059	3 248	18 434	93,8
Ministerstvo kultury	166	345	0	511	166	341	0	507	171	341	0	512	169	341	0	510	100,6
Ministerstvo zdravotnictví	783	1 043	0	1 826	718	1 107	0	1 825	768	1 310	0	2 077	742	1 140	0	1 882	103,1
Ministerstvo spravedlnosti	0	0	0	0	6	0	0	6	9	0	0	9	6	0	0	7	109,6
Ústav pro studium totalitních režimů	0	0	0	0	0	5	0	5	0	5	0	5	0	5	0	5	97,5
Akademie věd ČR	7 081	0	0	7 081	7 086	0	0	7 086	7 103	0	0	7 103	7 100	0	0	7 100	100,2
Technologická agentura ČR	217	4 780	668	5 665	224	4 805	668	5 696	232	5 158	904	6 294	189	4 791	255	5 234	91,9
Celkem	21 751	17 323	9 177	48 252	21 695	17 227	9 178	48 101	22 826	18 482	11 763	53 072	21 702	16 915	7 605	46 222	96,1

Skutečné čerpání výdajů státního rozpočtu na podporu výzkumu, vývoje a inovací, **bez výdajů krytých příjmy z EU a FM EHP/ Norska**, dosáhlo 38,6 mld. Kč tj. 99,2 % rozpočtu po změnách. Proti roku 2021 došlo ke zvýšení skutečných výdajů o 0,3 mld. Kč, na 100,8 %. V této částce je zapojeno využití nároků z nespotřebovaných výdajů kapitol ve výši 2,1 mld. Kč.

Skutečné čerpání celkového objemu podpory výzkumu, vývoje a inovací, **včetně výdajů krytých příjmy z EU a FM EHP/Norsko**, činilo 46,2 mld. Kč, což je o 0,4 mld. Kč méně než v roce 2021. Do této částky byly zapojeny nároky z nespotřebovaných výdajů předchozích let včetně zahraničních zdrojů celkem ve výši 3,9 mld. Kč. Výdaje kryté příjmy ze zahraničních zdrojů vykázaly kapitoly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

3,2 mld. Kč, Ministerstvo průmyslu a obchodu 4,1 mld. Kč, Technologická agentura ČR 255 mil. Kč, Akademie věd ČR 0,1 mil. Kč a nově i Ministerstvo obrany ve výši 0,9 mil. Kč, když Univerzita obrany je řešitelem projektu v rámci OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost.

Podíl skutečných celkových výdajů z národních zdrojů, v přepočtu na odhad vývoje HDP z ledna 2023, činil **0,57 % HDP**, včetně výdajů krytých příjmy z EU a FM EHP/Norsko činil podíl skutečných výdajů **0,68 % HDP**.

Jako **nároky z nespotřebovaných výdajů za předchozí období** k využití do dalších let ve smyslu rozpočtových pravidel zůstávají kapitolám na podporu této oblasti celkem, včetně roku 2022, **nevyčerpané výdaje** v celkové výši **9,5 mld. Kč**. Z toho národní zdroje činí 3,6 mld. Kč, včetně národní části spolufinancování prostředků ze zahraničních zdrojů. Po odečtení nároků z výdajů na spolufinancování programů EU a FM činí výše nároků z národních zdrojů 2,9 mld. Kč. Nároky z nespotřebovaných výdajů krytých ze zahraničních zdrojů činí 6 mld. Kč. Ve srovnání s předchozím rokem byly úspory do dalších let zvýšeny u národních zdrojů o 0,3 mld. Kč, u výdajů krytých příjmy ze zahraničních zdrojů došlo ke zvýšení o 1,4 mld. Kč.

Největší podíl výdajů na výzkum, vývoj a inovace z národních zdrojů připadl jako každý rok **Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy**, které čerpalo celkem **15,2 mld. Kč**, což představuje 97 % rozpočtu po změnách výdajů kapitoly na podporu výzkumu, vývoje a inovací a 39,3 % skutečného celkového objemu podpory z národních zdrojů. Poměr výdajů kapitoly na celkové výši podpory se meziročně zvýšil o 0,7 procentních bodů. Institucionální podpora byla z kapitoly MŠMT uvolněna ve výši 11,1 mld. Kč, ve srovnání s rokem 2021 o 0,7 mld. Kč více. Účelová podpora byla uvolněna ve výši 4,1 mld. Kč, o 0,2 mld. Kč méně než v roce 2021.

Druhé nejvyšší čerpání výdajů na podporu výzkumu, vývoje a inovací z národních zdrojů vykazuje kapitola **Akademie věd ČR**, a to ve výši **7,1 mld. Kč** celkem, tj. o 0,2 mld. Kč více než v roce 2021. Od roku 2014 je z kapitoly uvolňována pouze institucionální podpora pro veřejné výzkumné instituce v její působnosti.

Dalšími významnými poskytovateli podpory VaVal jsou Grantová agentura ČR a Technologická agentura ČR, které jsou zákonem č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací určeny výhradně pro poskytování účelové podpory výzkumu, vývoje a inovací.

Grantová agentura ČR v rámci účelové podpory základního výzkumu uvolnila celkem 4,5 mld. Kč, stejně jako v roce 2021.

Technologická agentura ČR uvolnila v rámci účelové podpory celkem 4,8 mld. Kč, o 0,5 mld. Kč méně než v roce 2021.

Ministerstvo průmyslu a obchodu vynaložilo na výzkum, vývoj a inovace z národních zdrojů celkem 1,7 mld. Kč, což proti rozpočtu po změnách činilo 115,6 %. Ve srovnání s rokem 2021 se jednalo o zvýšení o 0,1 mld. Kč. Účelová podpora průmyslového výzkumu z této kapitoly činila 0,9 mld. Kč, proti roku 2021 méně o 0,2 mld. Kč. Je třeba dodat, že část podpory průmyslového výzkumu je uvolňována také z kapitoly Technologická agentura ČR za úzké spolupráce obou resortů.

V rámci institucionální **podpory výzkumných organizací** přidělované dle hodnocení Metodiky 2017+ bylo uvolněno 17,2 mld. Kč, ve srovnání s rokem 2021 o 1,5 mld. Kč více.

Z celkových výdajů, bez výdajů krytých příjmy z EU, ve výši 38,6 mld. Kč, vynaložených na podporu výzkumu, vývoje a inovací v roce 2022, připadlo na účelové výdaje 16,9 mld. Kč, tj. 43,8 % z celkového objemu podpory, a na institucionální výdaje 21,7 mld. Kč, tj. 56,2 % celku. Vzájemný poměr institucionální a účelové podpory se nadále zvyšuje ve prospěch institucionální podpory, což je v souladu se záměrem zajistit udržitelnost vybudovaných výzkumných infrastruktur za spoluúčasti evropských zdrojů a systému VaVal jako celku.

Podrobnosti o využití prostředků na podporu výzkumu, vývoje a inovací jsou uvedeny v jednotlivých kapitolních sešitech resortů realizujících podporu výzkumu, vývoje a inovací.

11 Vyhodnocení projektů partnerství veřejného a soukromého sektoru

V roce 2022 vydalo Ministerstvo financí stanovisko ke smlouvám územních samosprávných celků na koncese podle části osmé zákona č. 134/2016 Sb. o celkové předpokládané hodnotě 18,6 mld. Kč. Struktura těchto smluv je uvedena v následující tabulce.

Tabulka č. 98: Přehled koncesních smluv územních samospráv podle předmětu smlouvy

Koncesní smlouvy územních samosprávných celků, k nimž bylo vydáno stanovisko Ministerstva financí v roce 2022		
Předmět koncesní smlouvy	Předpokládaná hodnota (mil. Kč)	Podíl na celkové hodnotě koncesních smluv (%)
Vodohospodářství	1 479	8,0
Energie	76	0,4
Sociální služby	5 139	27,7
Doprava	20	0,1
Volnočasová infrastruktura	116	0,6
Ostatní	11 722	63,2
CELKEM	18 552	100,0

12 Vyčíslení salda systému důchodového pojištění

Dle ustanovení § 36 odst. 3 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, je součástí státních finančních aktiv také zvláštní účet rezervy důchodového pojištění, na který ministerstvo za každý rok, ve kterém byly příjmy pojistného na důchodové pojištění včetně příjmů z penále a pokut připadajících na důchodové pojištění vyšší než výdaje na dávky důchodového pojištění včetně výdajů spojených s výběrem pojistného na důchodové pojištění a výplatou dávek důchodového pojištění, převádí ze státního rozpočtu částku ve výši rozdílu těchto příjmů a výdajů.

Způsob výpočtu rozdílu těchto příjmů a výdajů je stanoven vyhláškou č. 76/2005 Sb., o stanovení způsobu výpočtu rozdílu mezi příjmy pojistného na důchodové pojištění a výdaji na dávky důchodového pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

Příjmy z pojistného na důchodové pojištění, které plátcí platí povinně, včetně příjmů z penále a pokut činily 572,9 mld. Kč. Příjmy z dobrovolného důchodového pojištění činily 336 mil. Kč. Příjmy z pojistného na důchodové pojištění včetně pokut a penále a příjmy z dobrovolného důchodového pojištění dosáhly za všechny kapitoly státního rozpočtu, které pojistné vybírají, v úhrnu částky **573,2 mld. Kč**. Tato částka tak představuje **celkové příjmy** pro účely výpočtu rozdílu důchodového účtu.

Výdaje na dávky důchodového pojištění činily za všechny kapitoly státního rozpočtu, ze kterých jsou vypláceny, v úhrnu **588,1 mld. Kč**.

Výše výdajů spojených s výběrem pojistného na důchodové pojištění a výplatou dávek důchodového pojištění („výdaje na správu“) v kapitole Ministerstvo práce a sociálních věcí se vypočítá jako součin koeficientu 0,9302 a výdajů České správy sociálního zabezpečení snížených o:

- výdaje na dávky důchodového pojištění,
- výdaje na dávky nemocenského pojištění,
- výdaje na další dávky sociálního zabezpečení,
- výdaje na výplaty, které podle zvláštních právních předpisů provádí Česká správa sociálního zabezpečení,
- výdaje na společné programy Evropské unie a České republiky s výjimkou programů, které se týkají důchodového pojištění.

Výdaje na správu v kapitole Ministerstvo práce a sociálních věcí byly vypočteny ve výši 6,5 mld. Kč.

Výše výdajů na správu necivilních správ sociálního zabezpečení Ministerstva obrany, Ministerstva vnitra a Vězeňské služby Ministerstva spravedlnosti se vypočítá jako součin výdajů na dávky důchodového pojištění v příslušné rozpočtové kapitole a čísla vypočteného jako podíl výdajů na správu v kapitole Ministerstvo práce a sociálních věcí k výdajům na dávky důchodového pojištění v kapitole Ministerstvo práce a sociálních věcí.

Výdaje na správu necivilních správ sociálního zabezpečení Ministerstva obrany, Ministerstva vnitra a Vězeňské služby Ministerstva spravedlnosti byly vypočteny ve výši 149 mil. Kč.

U kapitoly Ministerstvo financí a Generální inspekce bezpečnostních sborů nejsou výdaje na správu propočítávány, jelikož z této kapitoly nejsou vypláceny dávky důchodového pojištění; z této kapitoly jsou vypláceny dávky nemocenského pojištění a zvláštní sociální dávky příslušníků ozbrojených sil – celníků při skončení služebního poměru.

Celkové výdaje na správu byly vypočteny za všechny kapitoly ve výši **6,6 mld. Kč**.

Výdaje na dávky důchodového pojištění a výdaje na správu dosáhly v úhrnu 594,7 mld. Kč. Celkové příjmy dosáhly v úhrnu částky 573,2 mld. Kč a jsou tedy nižší o 21,5 mld. Kč, což představuje schodek hospodaření systému důchodového pojištění v roce 2022.

Výsledek hospodaření systému důchodového pojištění dokumentuje následující tabulka.

Tabulka č. 99: Výpočet salda hospodaření systému důchodového pojištění (tis. Kč)

	MPSV	MO	MV	MS	MF	GIBS	Celkem
Příjmy z pojistného na důchodové pojištění celkem	557 853 842	4 746 500	8 753 590	1 109 974	688 631	60 145	573 212 682
v tom: Příjmy z pojistného na důchodové pojištění	557 517 740	4 746 500	8 753 590	1 109 974	688 631	60 145	572 876 580
Příjmy z dobrovolného pojistného na důchodové pojištění	336 102						336 102
Výdaje na dávky důchodového pojištění včetně výdajů na správu	581 376 080	5 222 955	7 120 395	986 843	0	0	594 706 273
v tom: Výdaje na dávky důchodového pojištění	574 904 800	5 164 595	7 040 834	975 816	0	0	588 086 045
Výdaje na správu *	6 471 280	58 360	79 561	11 027	0	0	6 620 228
Saldo systému důchodového pojištění	-23 522 238	-476 455	1 633 195	123 131	688 631	60 145	-21 493 591

* Výdaje spojené s výběrem pojistného na důchodové pojištění a výplatou dávek důchodového pojištění. U kapitoly MPSV se jedná o součin správních výdajů ČSSZ (6 956 869 tis. Kč) a koeficientu stanoveného vyhláškou č. 76/2005 Sb. (0,9302). U ostatních kapitol jde o součin výdajů na dávky důchodového pojištění a koeficientu vypočteného jako podíl výdajů na správu v kapitole MPSV k výdajům na dávky důchodového pojištění v kapitole MPSV (v roce 2022 koeficient ve výši 0,0113).

Saldo hospodaření systému důchodového pojištění je součástí celkového výsledku hospodaření státního rozpočtu.

13 Výdaje spojené s výkonem českého předsednictví v Radě Evropské unie

Ve druhé polovině roku 2022 se Česká republika podruhé během svého členství v Evropské unii ujala půlročního předsednictví v Radě EU (dále „CZ PRES“). Veškeré přípravy spojené se zajištěním předsednictví byly úzce navázány na státní rozpočet a jeho plánované čerpání, ať se jednalo o centrální rozpočet CZ PRES či o jednotlivé kapitoly ústředních orgánů státní správy (dále jen „ÚOSS“).

Při stanovení finančního rámce CZ PRES bylo přihlédnuto jak ke zkušenostem z prvního předsednictví České republiky z roku 2009, tak k deklarovaným potřebám jednotlivých ÚOSS nezbytným pro zajištění úspěšného předsednictví při zachování snahy o úspornost.

Usnesením vlády (dále jen „UV“) č. 729 ze dne 14. října 2019 byly na rok 2022 v kapitole Všeobecná pokladní správa (dále jen „VPS“) vyčleněny finanční prostředky ve výši 847,5 mil. Kč ve prospěch centrálního koordinátora i ÚOSS. V souvislosti s akcelerací příprav CZ PRES a po jejich zevrubném vyhodnocení došlo dle UV č. 721 z 23. srpna 2021 k navýšení rozpočtu CZ PRES na rok 2022 v rámci kapitoly VPS o 200 mil. Kč na částku 1 047,5 mil. Kč. Počátkem roku 2022 byl rozpočet CZ PRES opětovně navýšen v rámci jednání o státním rozpočtu na rok 2022 o 400 mil. Kč, které měly za cíl pokrýt dodatečné náklady Úřadu vlády ČR ve výši 100 mil. Kč způsobené zvýšenou inflací, zbylých 300 mil. Kč bylo dedikovaných Ministerstvu vnitra na pokrytí nákladů spojených s bezpečnostními opatřeními. Nad rámec centrálního rozpočtu využívají jednotlivé ÚOSS také vlastních rozpočtových kapitol pro pokrytí výdajů spojených s předsednictvím.

Schválený rozpočet CZ PRES na rok 2022 činil 1 690 mil. Kč³². V souvislosti s následně vyvstalým požadavkem Ministerstva životního prostředí na navýšení finančních prostředků kvůli zajištění organizace akcí v zahraničí byl dle UV č. 659 ze dne 27. července 2022 posílen rozpočet této kapitoly o finanční prostředky ve výši 60 mil. Kč. Rozpočet CZ PRES na rok 2022 po provedených rozpočtových opatření činil 1 720 mil. Kč a se zapojením nároků z nespotebovaných výdajů byly na tento účel připraveny k využití 2 101 mil. Kč.

V roce 2022 došlo z důvodu uskutečňování předsednických akcí k výrazně vyššímu čerpání rozpočtu CZ PRES v porovnání s rokem 2021. **Skutečně vynaložené výdaje dosáhly částky 1 462 mil. Kč**, došlo tedy k úspoře v čerpání proti rozpočtu po změnách o 257 mil. Kč, proti konečnému rozpočtu o 638 mil. Kč.

³² Se započtení rozpočtové rezervy ve výši 70 mil. Kč pro rok 2022

Tabulka č. 100: Výdaje státního rozpočtu spojené s výkonem českého předsednictví v Radě Evropské unie (tis. Kč)

Kapitola	2020			2021			2022		
	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Skutečnost	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Skutečnost	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Skutečnost
302 Poslanecká sněmovna Parlamentu								8 000	52 080
304 Úřad vlády České republiky			5 467	47 528	66 678	14 846	533 947	522 665	418 212
306 Ministerstvo zahraničních věcí				206 293	208 143	100 260	303 682	304 127	243 520
307 Ministerstvo obrany	2 141	2 141	10	8 027	8 027	4 388	47 492	48 327	21 983
308 Národní bezpečnostní úřad				326	326	326	652	652	395
312 Ministerstvo financí	355	355	103	5 241	5 241	1 104	18 955	18 955	9 769
313 Ministerstvo práce a sociálních věcí				1 630	1 630	895	3 259	3 259	15 261
314 Ministerstvo vnitra				124 060	133 060	70 748	564 362	509 650	446 572
315 Ministerstvo životního prostředí				4 889	5 378	2 860	11 081	71 081	97 881
317 Ministerstvo pro místní rozvoj			175	1 630	1 630	2 432	34 833	34 787	23 845
322 Ministerstvo průmyslu a obchodu				5 215	5 215	5 215	12 385	12 557	10 980
327 Ministerstvo dopravy		1 368	856	3 420	3 420	2 065	23 189	23 173	9 934
329 Ministerstvo zemědělství				3 107	3 107	1 804	5 215	15 630	14 993
333 Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy			756	1 956	1 956	3 263	7 369	7 769	40 330
334 Ministerstvo kultury				652	652	52	4 604	17 945	16 365
335 Ministerstvo zdravotnictví				1 630	1 630	349	3 259	3 259	7 728
336 Ministerstvo spravedlnosti				3 585	3 585	2 066	34 804	37 095	23 866
344 Úřad průmyslového vlastnictví				326	326	287	652	652	652
345 Český statistický úřad				1 326	1 393	167	3 206	3 206	1 827
349 Energetický regulační úřad									423
353 Úřad pro ochranu hospodářské soutěže				326	326	326	3 296	3 296	3 200
375 Státní úřad pro jadernou bezpečnost							3 098	3 098	2 013
378 Národní úřad pro kybernet. a inform. bezpečnost				326	326	320	652	652	658
398 Všeobecná pokladní správa				30 000			70 000	70 000	
Celkem	2 496	3 864	7 367	451 491	452 047	213 770	1 689 992	1 719 835	1 462 488

Detailnější zhodnocení čerpání finančních prostředků určených na přípravu a výkon CZ PRES v roce 2022 bude součástí materiálu „Vyhodnocení čerpání finančních prostředků vyčleněných na předsednictví České republiky v Radě EU za období 2021-2023“, který bude předložen vládě pravděpodobně v polovině roku 2023, i v závislosti na sběru doplňujících informací od dotčených ÚOSS (v průběhu dubna 2023).

Příloha: Zpráva o opatřeních cenových orgánů v oblasti cen

1 Cenová regulace

Stát může v případě naplnění podmínek stanovených v § 1 odst. 6 zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o cenách“) zasahovat do oblasti cen. Zásahy by přitom měly být přiměřené cíli a intenzitě regulace.

K regulaci cen je možné přistoupit tehdy, je-li a) ohrožen trh účinky omezení hospodářské soutěže, které by se mohly negativně projevit v úrovni cen, b) vyžaduje-li to mimořádná tržní situace, c) pro účely odvodu spotřební daně z cigaret, d) vyžadují-li to předpisy Evropských společenství nebo e) veřejný zájem spočívající v udržení vyváženého postavení prodávajícího a kupujícího u zboží zcela nebo zčásti dotovaného z prostředků veřejných rozpočtů.

1.1 Cenové regulační orgány

Cenovou regulaci v ČR provádějí orgány k tomu vymezené zákonem č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, ve znění pozdějších předpisů.

Obrázek č. 1: Schéma cenové regulace v ČR

ENERGETIKA	<ul style="list-style-type: none">Elektrická energiePlynTeplná energie	ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD VLÁDA
VODÁRENSTVÍ	<ul style="list-style-type: none">Povrchová vodaVodné a stočné	MINISTERSTVO FINANČÍ
DOPRAVA	<ul style="list-style-type: none">Mezinárodní dopravaJízdné v železniční, linkové dopravě, integrované dopravě a MHD, TaxislužbaŽelezniční dopravní cesta, Komunální dopravní služby	MINISTERSTVO DOPRAVY MINISTERSTVO FINANČÍ KRAJE A OBCE
TELEKOMUNIKAČNÍ A POŠTOVNÍ SLUŽBY	<ul style="list-style-type: none">Elektronické komunikacePoštovní služby	ČESKÝ TELEKOMUNIKAČNÍ ÚŘAD
ZDRAVOTNICTVÍ	<ul style="list-style-type: none">Zdravotní výkony (nejsou-li hrazené z veř. pojištění)Léčivé přípravky, Potraviny pro zvláštní lékařské účelyStomatologické výrobky, Zdravotnické prostředky	MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ STÁTNÍ ÚSTAV PRO KONTROLU LÉČIV
POHŘEBNICTVÍ	<ul style="list-style-type: none">Služby pohřebníSlužby hřbitovníSociální pohřbySlužby krematorií	MINISTERSTVO FINANČÍ KRAJE A OBCE
TABÁKOVÉ VÝROBKY	<ul style="list-style-type: none">Cigarety	CELNÍ ÚŘAD PRO STŘEDOČESKÝ KRAJ
NUCENÉ VÝKONY	<ul style="list-style-type: none">Kontrola a revize spalinové cestyZpracování průkazů energetické náročnosti budov	KRAJE A OBCE
NÁJEMNÉ Z POZEMKŮ VEŘEJNÉ INFRASTRUKTURY	<ul style="list-style-type: none">Nájemné z pozemků veřejné infrastruktury	MINISTERSTVO FINANČÍ

Zdroj: MF

1.2 Formy cenové regulace

V současné době jsou zákonem o cenách umožněny a upraveny 3 způsoby cenové regulace, přičemž se připouští i jejich kombinace, pokud je proveditelná a účelná.

Obrázek č. 2: Formy cenové regulace

Zdroj: MF

1.2.1 Úředně stanovené ceny

Úředně stanovené ceny označují souhrnně maximální, minimální nebo pevné ceny. Jedná se o stanovení konkrétní peněžní částky, která je závazná pro účastníky trhu daného zboží.

Maximální cena

- stanovená cena nesmí být překročena a funguje jako cenový strop,
- účastníci na trhu si ale mohou sjednat cenu nižší, než je stanovený strop,
- důvodem pro tento druh cenové regulace je obvykle ochrana kupujících.

Minimální cena

- sjednaná cena nesmí být pod úrovní stanovené ceny,
- účastníci na trhu se ale mohou dohodnout na ceně vyšší,
- důvodem pro tento druh cenové regulace je obvykle ochrana prodávajících.

Pevná cena

- stanovení přesné peněžní částky,
- účastníci na trhu musí sjednat výhradně tuto cenu, není možné, aby se dohodli na částce jiné,
- důvodem pro tento typ regulace je např. monopolní postavení obou smluvních stran a problematické dosažení dohody na ceně.

1.2.2 Věcně usměřňované ceny

Věcně usměřňované ceny znamenají stanovení pravidel pro sestavení kalkulace ceny, která potom nesmí být překročena. Podle zákona o cenách se uplatňuje ve třech možných variantách.

Maximální rozsah zvýšení cen daného druhu zboží ve vymezeném časovém intervalu

- regulátor ovlivní tempo cenového vývoje v určitém období,
- např. cena určitého zboží se v průběhu roku může zvýšit pouze o určité procento proti ceně tohoto zboží platné k 1. 1. tohoto roku.

Podíl, v jakém se maximálně mohou do ceny regulovaného zboží promítnout ceny určitých vstupů

- cílem regulace je omezení přenosu cenových dopadů mezi jednotlivými obory,
- např. ve stanoveném období je možno do ceny tepla promítnout zvýšení cen těžkých topných olejů, k němuž dojde v tomto období, pouze z 50 %.

Závazný postup při tvorbě ceny

- umožňuje prodávajícímu, aby cenu kalkuloval pouze se zahrnutím ekonomicky oprávněných nákladů a přiměřeného zisku,
- tato forma regulace umožňuje promítnout individuální podmínky prodávajícího do ceny.

1.2.3 Cenové moratorium

Cenové moratorium je výjimečným způsobem cenové regulace, který může uplatnit pouze vláda České republiky svým nařízením, a to na omezené časové období, které nesmí být delší než 12 měsíců. Vyhlášení cenového moratoria věcně znamená zákaz zvýšení ceny nad úroveň, která platila ke dni vyhlášení cenového moratoria.

2 Vývoj regulace cen v České republice v roce 2022

Cenový vývoj v ČR byl v roce 2022 ovlivněn válečným konfliktem na Ukrajině a vysokou mírou inflace. Cenový růst byl zaznamenán napříč všemi oddíly spotřebního koše, zejména v oblasti energií a potravin.

V oblasti **energetiky** došlo k zastropování cen pro rok 2023. Pro tento účel byla provedena legislativní změna spočívající v ustanovení vlády ČR jako kompetentního regulátora pro tuto oblast. Vláda svým nařízením³³ rozhodla, že ceny bez daně z přidané hodnoty budou pro domácnosti od 1. 1. 2023 zastropovány na maximální hranici 5 000 Kč za MWh silové elektřiny a 2 500 Kč za MWh plynu.

Naopak regulované ceny elektřiny (související s distribucí) v průběhu roku 2022 v průměru klesly, a to hlavně díky změně složky ceny na podporu elektřiny z podporovaných zdrojů energie, kdy poplatek za obnovitelné zdroje energie hradí od 1. října plně stát ze státního rozpočtu (platí do konce roku 2023).

V oblasti **pohonných hmot** zahájilo v březnu 2022 Ministerstvo financí (dále také „MF“) cenové šetření. Na základě dat získaných cenovým šetřením MF nedošlo k závěru, že by bylo vhodné v roce 2022 jakkoli trh s pohonnými hmotami cenově regulovat. Trh s pohonnými hmotami lze považovat za vysoce konkurenční a cenový vývoj na tomto trhu odpovídá vývoji na trzích EU.

V oblasti **vodárenství** vešla od 1. 1. 2022 v účinnost nová regulace. I přes nárůst nákladů na energie nedošlo v rámci roku 2022 k významnému navyšování cen. Z toho důvodu regulátor nemusel reagovat úpravou cenové regulace.

V oblasti **dopravy** došlo ke snížení výše slev ze 75 % na 50 % pro vybrané skupiny cestujících a ke sjednocení systému slev pro jízdné na železnici a v autobusové dopravě. Systém jednotného tarifu reagoval na růst inflace a byl zvýšen o 15 %. Pro občany Ukrajiny, prchajícími před válečným konfliktem ve své zemi, byla zavedena přeprava na železnici zdarma pro první dny, kdy si zařizují potřebné doklady.

V oblasti **pohřebnictví** byla zrušena regulace věcným usměrňováním a ponechána možnost regulace obcím a krajům formou maximálních cen.

V oblasti **telekomunikací a zdravotnictví** k významným změnám v cenové regulaci nedošlo, ceny dílčích regulovaných položek zaznamenaly růst související s obecným růstem cen. V oblasti **poštovních služeb** Česká pošta, s.p. zvýšila ceny základních služeb jako např. obyčejné psaní ekonomické nebo poštovní poukázka.

V oblasti cen **potravin** byl zaznamenán výrazný nárůst cen mouky, cukru, olejů a tuků nebo vajec a masa. Ceny potravin však vzrostly srovnatelně ve všech zemích EU. Regulační orgány nedospěly k závěru, že by cenová regulace mohla problém růstu cen potravin účinně řešit.

Podrobně jsou jednotlivé zásahy cenových orgánů do volného trhu popsány v následujících kapitolách.

3 Energetika

V oblasti energetiky podléhají cenové regulaci elektrická energie, odvětví plynárenství a tepelná energie.

Ceny plynu i elektřiny jsou rozdělovány na regulovanou a neregulovanou složku. Tzv. regulovaná složka pokrývá především náklady na distribuci energie. Dále se do ní promítají systémové služby jako například zajištění neustálé rovnováhy v síti nebo krytí fyzikálních ztrát, které vznikají při přepravě energie na delší

³³ Nařízení vlády č. 298/2022 Sb. ze dne 5. října 2022 o stanovení cen elektřiny a plynu v mimořádné tržní situaci a o stanovení s tím souvisejícího nejvyššího přípustného rozsahu majetkového prospěchu zákazníka.

vzdálenosti. Platí se z ní také část podpory pro podporované zdroje energií či poplatky na chod institucí, jako je Operátor trhu či Energetický regulační úřad.

Rok 2022 byl ovlivněn nárůstem cen komodit na velkoobchodních trzích s elektřinou a plynem, který měl za následek významné zvyšování neregulovaných složek cen elektřiny a plynu. Do regulovaných složek elektřiny a plynu na rok 2022 se tento nárůst projevil z menší části v podobě rostoucích nákladů na krytí technických ztrát elektřiny a plynu v soustavách a nákladů na poskytování podpůrných služeb, které navýšovala pouze počáteční fáze změny cen elektřiny a plynu na velkoobchodních trzích s elektřinou do doby stanovení regulovaných cen.

Regulovaná složka je stanovovaná Energetickým regulačním úřadem (dále také „ERÚ“) vždy v listopadu na celý následující rok. Výše neregulované složky ceny má být výsledkem tržních mechanismů, ovšem v roce 2022 bylo vzhledem k omezení funkčnosti trhu přistoupeno k regulaci i této složky od 1. 1. 2023.

V průběhu roku 2022 byl novelizován zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, kde bylo vloženo nové ustanovení § 19d Mimořádná tržní situace. Podle tohoto ustanovení lze v případě, kdy nastane mimořádná tržní situace na trhu s elektřinou nebo plynem, umožnit vládě stanovit nařízením ceny elektřiny nebo plynu dodávané zákazníkům nebo jiným účastníkům trhu s elektřinou nebo plynem. Platnost této změny je od 30. 9. 2022, účinnost od 1. 10. 2022³⁴. Další změna³⁵ energetického zákona je platná od 30. 11. 2022 (s účinností od 1. 12. 2022). Do § 19d zákona byl doplněn odstavec 4, který umožňuje vládě současně se stanovením cen určit nejvyšší přípustný rozsah majetkového prospěchu, jehož může účastník trhu s elektřinou nebo plynem, který není spotřebitelem, nabýt dodávkou nebo odběrem elektřiny či plynu za stanovenou cenu.

Současně byl novelizován zákon č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, ve znění pozdějších předpisů, kde bylo zavedeno nové ustanovení § 1a. Toto ustanovení stanoví, že vláda vykonává působnost při regulaci cen, pokud tak stanoví jiný zákon. Platnost této změny je od 30. 9. 2022, účinná je od 1. 10. 2022.

3.1 Elektrická energie

V roce 2022 došlo změnou energetického zákona k zavedení možnosti regulovat ceny činností obstarávaných provozovatelem přenosové soustavy. Na tuto úpravu ERÚ reagoval vydáním cenového rozhodnutí č. 5/2022, kterým se stanovují ceny služeb výkonové rovnováhy obstarávaných provozovatelem přenosové soustavy na denním trhu.

Další úpravou energetického zákona v roce 2022 došlo ke změně způsobu stanovování cen dodavatele poslední instance z věcného usměrňování na stanovení závazného postupu pro tvorbu ceny dodavatele poslední instance, na což ERÚ reagoval vydáním cenového rozhodnutí č. 6/2022.

Zároveň v roce 2022 došlo na základě změny zákona o podporovaných zdrojích energie a vydání nařízení vlády k navýšení prostředků státního rozpočtu na podporu elektřiny.

V návaznosti na toto navýšení vydal ERÚ cenové rozhodnutí č. 8/2022, kterým byla od října 2022 stanovena nulová složka ceny na podporu elektřiny z podporovaných zdrojů energie.

S účinností od 1. 1. 2023 stanovila vláda svým nařízením maximální cenu elektřiny ve výši 5 000 Kč/MWh.³⁶

Regulované ceny elektřiny a plynu pro rok 2022 byly stanoveny v souladu se Zásadami cenové regulace pro regulační období 2021–2025 pro odvětví elektroenergetiky, plynárenství, pro činnosti operátora trhu v elektroenergetice a plynárenství a pro povinně vykupující.

³⁴ Zákon č. 287/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, ve znění pozdějších předpisů.

³⁵ Zákon č. 365/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů.

³⁶ Nařízení vlády č. 298/2022 Sb., o stanovení cen elektřiny a plynu v mimořádné tržní situaci a o stanovení s tím souvisejícího nejvyššího přípustného rozsahu majetkového prospěchu zákazníka.

Celkové plánované regulované ceny elektřiny v průměru na rok 2022 klesly oproti roku 2021, a to i díky změně složky ceny na podporu elektřiny z podporovaných zdrojů energie v průběhu roku 2022. Pro zákazníky připojené na hladině velmi vysokého napětí se regulované ceny elektřiny v průměru snížily o 13,75 %, pro zákazníky připojené na hladině vysokého napětí klesly o 5,29 %. Pro zákazníky připojené na hladině nízkého napětí v průměru plánované regulované ceny na rok 2022 poklesly o 1,97 %, viz následující tabulky.

Tabulka č. 101: Výše celkových plánovaných regulovaných cen pro rok 2022 v Kč/MWh bez daní (distribuce elektřiny, podpora elektřiny, systémové služby a operátor trhu)

	ČEZ Distribuce	EG.D	PREdistribuce	ČR
Velmi vysoké napětí	446,52	465,07	472,11	449,93
Vysoké napětí	890,65	906,26	935,92	901,20
Nízké napětí – domácnosti	1 793,99	1 953,13	2 069,62	1 861,12
Nízké napětí – podnikatelé	2 086,75	2 294,75	2 394,28	2 183,69

Zdroj: ERÚ

Tabulka č. 102: Meziroční změna regulované části ceny bez daní (distribuce elektřiny, podpora elektřiny, systémové služby a operátor trhu) 2022/2021

	ČEZ Distribuce	EG.D	PREdistribuce	ČR
Velmi vysoké napětí	-13,96%	-12,73%	-13,44%	-13,75%
Vysoké napětí	-5,34%	-5,11%	-5,05%	-5,29%
Nízké napětí – domácnosti	-2,50%	-1,91%	-2,95%	-2,26%
Nízké napětí – podnikatelé	-2,32%	-1,00%	0,20%	-1,64%

Zdroj: ERÚ

Podle typu odběru tvořila v roce 2022 regulovaná část v případě zákazníků připojených na hladině nízkého napětí 35 % celkové ceny bez daní, na hladině vysokého napětí necelých 28 % a na hladině velmi vysokého napětí tvořila regulovaná část přibližně 16 % z výsledné celkové ceny elektřiny bez daní.

Na neregulovanou složku ceny nemá ERÚ vliv, její výše je dána vývojem cen elektřiny na velkoobchodním trhu a obchodním modelem jednotlivých dodavatelů.

Tabulka č. 103: Výše odhadovaných celkových cen elektřiny pro rok 2022 v Kč/MWh bez daní

	ČEZ Distribuce	EG.D	PREdistribuce	ČR
Velmi vysoké napětí	5 834,52	5 853,07	5 860,11	5 837,93
Vysoké napětí	6 278,65	6 294,26	6 323,92	6 289,20
Nízké napětí – domácnosti	5 461,99	5 621,13	5 737,62	5 529,12
Nízké napětí – podnikatelé	5 754,75	5 962,75	6 062,28	5 851,69

Zdroj: ERÚ

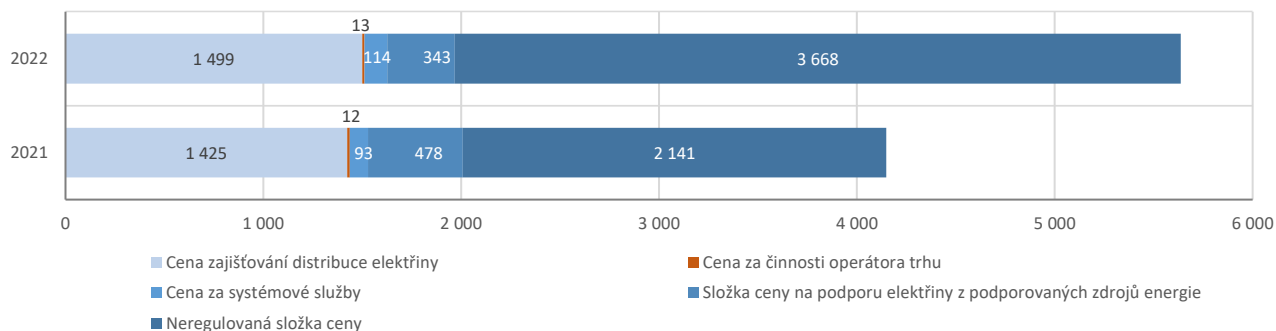
Tabulka č. 104: Odhadovaná meziroční změna celkové ceny elektřiny bez daní 2022/2021

	ČEZ Distribuce	EG.D	PREdistribuce	ČR
Velmi vysoké napětí	217,35%	215,96%	214,22%	217,06%
Vysoké napětí	177,76%	176,72%	174,32%	176,92%
Nízké napětí – domácnosti	37,20%	36,04%	34,26%	36,68%
Nízké napětí – podnikatelé	34,54%	33,72%	33,81%	34,18%

Zdroj: ERÚ

V následujícím grafu je uveden odhad výše celkové průměrné ceny dodávky bez daní na hladině NN pro roky 2021 a 2022.

Graf č. 45: Průměrné ceny dodávky elektřiny v letech 2021–2022 pro zákazníky v ČR na hladině nízkého napětí v Kč/MWh bez daní

Zdroj: ERÚ

3.2 Plyn

V oblasti plynárenství bylo vydáno několik cenových rozhodnutí. Na začátku roku 2022 Energetický regulační úřad vydal cenové rozhodnutí č. 2/2022, které stanovilo nulové ceny za rezervovanou přepravní kapacitu pro virtuální zásobníky plynu. Cílem bylo podpořit vtlačení plynu do zásobníku plynu před zimou 2022/2023.

Další úpravou energetického zákona v roce 2022 došlo ke změně způsobu stanovování cen dodavatele poslední instance, na což ERÚ reagoval vydáním cenového rozhodnutí č. 7/2022.

Cena plynu se skládá z regulované a neregulované části. Výslednou konečnou cenu služeb dodávky plynu tvoří přibližně z 80 % neregulovaná část a z 20 % regulovaná část. Regulovanou složku tvoří cena služby distribuční soustavy (včetně ceny za přepravu) a ceny za činnost zúčtování OTE, a. s. Neregulovaná složka ceny je stanovena na základě vývoje velkoobchodních cen na energetických burzách pro dané období.

S účinností od 1. 1. 2023 určila vláda svým nařízením maximální cenu plynu ve výši 2 500 Kč/MWh.³⁷ Celkové plánované regulované ceny plynu na rok 2022 pro zákazníky kategorie velkoobděl a střední odběr klesly průměrně o 0,1 % a pro zákazníky kategorie maloobděl a domácnost vzrostly průměrně o 2,4 %, viz následující tabulky.

Tabulka č. 105: Výše celkových plánovaných regulovaných cen pro rok 2022 v Kč/MWh bez daní (distribuce plynu a operátor trhu)

	EG.D	Pražská plynárenská Distribuce	GasNet	ČR
Střední a velkoobděl	239,26	181,48	144,85	153,81
Maloobděl a domácnost	404,56	329,74	296,17	305,71

Zdroj: ERÚ

Tabulka č. 106: Meziroční změna regulované části ceny bez daní (distribuce plynu a operátor trhu) 2022/2021

	EG.D	Pražská plynárenská Distribuce	GasNet	ČR
Střední a velkoobděl	-3,45%	7,57%	-1,15%	-0,10%
Maloobděl a domácnost	3,28%	5,89%	1,76%	2,37%

Zdroj: ERÚ

V roce 2022 došlo ke změně v oblasti stanovení cen pro kategorii zákazníků velkoobděl a střední odběratel v souvislosti s optimalizací využívání plynárenské soustavy.

Podle typu odběru tvořila v roce 2022 regulovaná část ceny v případě velkoobděru a středního odběru přibližně 6 % celkové ceny (v předchozích letech to byla zhruba jedna pětina), u maloobděru a domácností tvořila regulovaná část přibližně 17 % (v předchozích letech přibližně jedna čtvrtina) celkové ceny plynu. Snížení podílu regulované části ceny je způsobeno především růstem cen plynu na velkoobchodním trhu.

³⁷ Nařízení vlády č. 298/2022 Sb., o stanovení cen elektřiny a plynu v mimořádné tržní situaci a o stanovení s tím souvisejícího nejvyššího přípustného rozsahu majetkového prospěchu zákazníka.

Tabulka č. 107: Výše odhadovaných celkových cen plynu pro rok 2022 v Kč/MWh bez daní

	EG.D	Pražská plynárenská Distribuce	GasNet	ČR
Střední a velkooběratel	2 615,26	2 557,48	2 520,85	2 529,81
Maloodběratel a domácnost	1 857,56	1 782,74	1 749,17	1 758,71

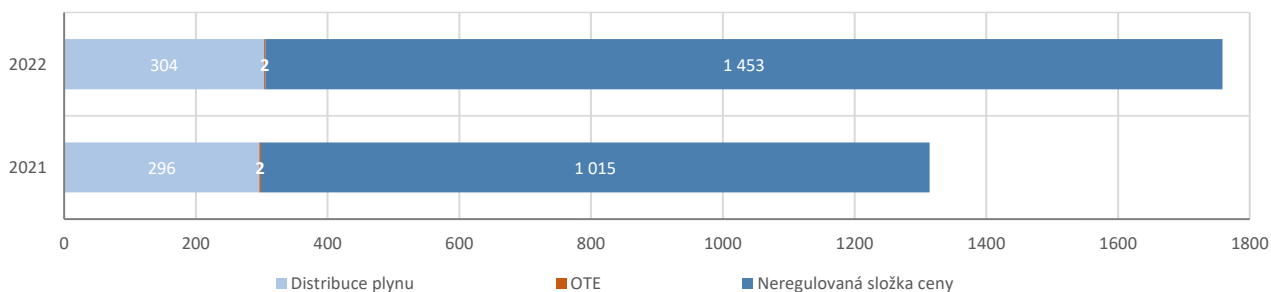
Zdroj: ERÚ

Tabulka č. 108: Odhadovaná meziroční změna celkové ceny plynu bez daní 2022/2021

	EG.D	Pražská plynárenská Distribuce	GasNet	ČR
Střední a velkooběratel	238,10%	268,65%	274,84%	272,05%
Maloodběratel a domácnost	32,09%	34,51%	33,94%	33,90%

Zdroj: ERÚ

Celková průměrná cena dodávky plynu bez daní pro kategorii zákazníků maloodběr a domácnost v letech 2021 a 2022 je uvedena v následujícím grafu.

Graf č. 46: Průměrné ceny služeb dodávky plynu v roce 2021–2022 pro zákazníky kategorie maloodběr a domácnost v ČR bez daní

Zdroj: ERÚ

3.3 Tepelná energie

V oblasti teplařství byla v roce 2022 vydána dvě cenová rozhodnutí: cenové rozhodnutí č. 4/2022, kterým se stanovuje podpora pro podporované zdroje energie, a cenové rozhodnutí č. 10/2022, k cenám tepelné energie.

Cena tepelné energie je regulována formou věcného usměrňování. Cena je kalkulována v souladu s cenovými předpisy, a to zákonem o cenách a příslušným cenovým rozhodnutím, ve kterém ERÚ stanovuje závazné podmínky pro kalkulaci a sjednání cen tepelné energie.

Do ceny tepelné energie může dodavatel tepelné energie promítnout pouze ekonomicky oprávněné náklady nezbytné pro výrobu anebo rozvod tepelné energie, přiměřený zisk a daň z přidané hodnoty.

Podmínky regulace se nevztahují na ceny tepelné energie nižší, než je limitní cena, která byla stanovena pro rok 2022 ve výši 155,61 Kč/GJ bez DPH.

Situace na trzích s energiemi se v roce 2022 začala výrazně promítat do cen tepelné energie v podobě nárůstu nákladů na nákup paliva na výrobu tepelné energie, a to nejen v případě plynu, případně elektřiny, ale i ostatních druhů paliv, kterými jsou zejména uhlí, biomasa a další. Vzhledem ke skokovým změnám cen paliv v krátkých časových obdobích překročila řada dodavatelů ke změně ceny tepelné energie i několikrát během roku 2022.

Energetický regulační úřad získává data o cenách od regulovaných subjektů prostřednictvím regulačních výkazů, přičemž se jedná o kalkulace předběžných cen a následně výsledných cen za daný kalendářní rok. Data z těchto výkazů se dále verifikují. Vzhledem k této skutečnosti má ERÚ k dispozici informace o cenách tepelné energie se zpožděním. V případě výše průměrných cen, uvedených v následující tabulce a grafu, se jedná o kalkulace předběžných cen na rok 2021 a 2022. V případě cen roku 2022 ERÚ monitoroval trh s tepelnou energií i průběhu tohoto roku. Z těchto důvodů ceny tepelné energie pro rok 2022 nezahrnovaly pouze předběžné ceny k 1. lednu 2022, ale rovněž změny předběžných cen tepelné energie v průběhu roku

2022 těch dodavatelů, kteří ke změnám přistoupili a kteří o této skutečnosti poskytli ERÚ relevantní informace.

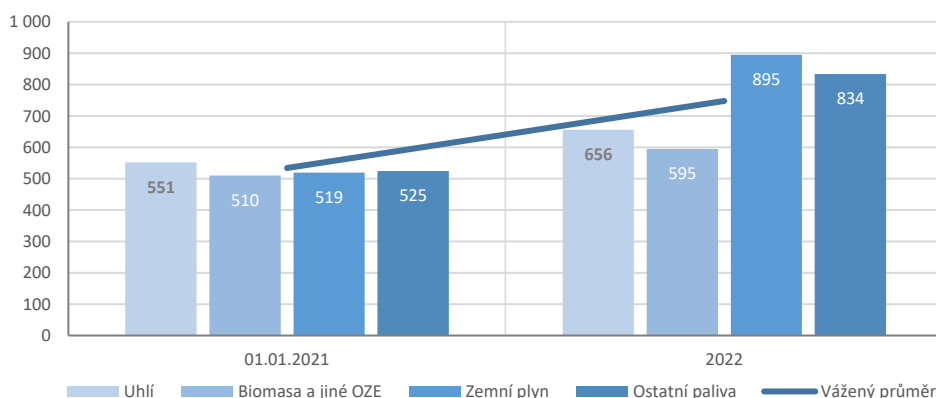
Následující tabulka a graf uvádí srovnání průměrných předběžných cen tepelné energie (bez DPH) pro konečné odběratele k 1. 1. 2021 a v průběhu roku 2022. Z uvedených dat je zřejmý dopad nárůstu cen tepelné energie v návaznosti na rostoucí ceny paliv. Nejmarkantněji se nárůst projevil v případě tepelné energie vyrobené ze zemního plynu, a to o cca 72,4 %. Další významný růst cen, cca 58,9 %, je patrný u tepelné energie vyráběné z ostatních paliv, které však tvoří méně než 15% podíl na výrobě tepelné energie. Nejnižší nárůst cen je v případě tepelné energie vyrobené biomasy, cca 16,7 %.

Tabulka č. 109: Průměrné předběžné ceny tepelné energie pro konečné spotřebitele v Kč/GJ uplatňované v průběhu roku 2022 (bez DPH) včetně meziroční změny 2022/2021

	Předběžná cena 2022	Meziroční změna
Uhlí	656,27 Kč	19,00%
Biomasa a jiné OZE	594,74 Kč	16,67%
Zemní plyn	895,04 Kč	72,36%
Ostatní paliva (odpady, topné oleje a jiná paliva)	833,52 Kč	58,90%
Vážený průměr	747,81 Kč	40,03%

Zdroj: ERÚ

Graf č. 47: Průměrné předběžné ceny tepelné energie pro konečné spotřebitele v Kč/GJ (bez DPH) uplatňované k 1. 1. 2021 a v průběhu roku 2022

Zdroj: ERÚ

4 Vodárenství

V oblasti vodárenství podléhají cenové regulaci odvětví povrchových vod a odvětví vody pitné a odpadní.

4.1 Povrchová voda

Povrchová voda slouží např. pro výrobu pitné vody, průmyslové účely, zemědělské závlahy, průtočné chlazení parních turbín. Povrchová voda odebraná z vodních toků a ostatních povrchových vod podléhá nadále věcnému usměrňování cen podle výměru MF (výměr MF č. 01/2022).

Tento způsob regulace cen přímo předpokládá zákonu č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Pro rok 2022 nedošlo k žádné změně cenové regulace.

4.2 Vodné a stočné

Cena pro vodné a stočné je dlouhodobě regulována formou věcného usměrňování cen. Cena zajišťuje dostupnou cenu pro odběratele při pokrytí všech nezbytných oprávněných nákladů, které jsou s dodávkou vody a odvodem odpadních vod spojeny a také veškerých souvisejících nákladů spojených s obnovou

vodohospodářské infrastruktury, s ochranou životního prostředí v souladu s požadavky evropské legislativy a zároveň umožnit generovat přiměřený zisk.

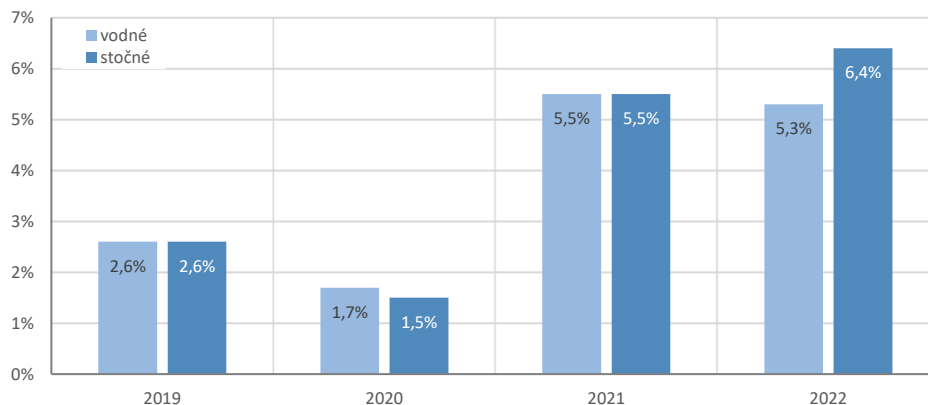
Speciální postupy vyplývající pro oblast cen z „Podmínek přijatelnosti vodohospodářských projektů pro Operační program Životní prostředí“ jsou pro příslušné subjekty čerpající dotace zakomponovány již od roku 2009 přímo do pravidel regulace cen vody. Od roku 2019 platí tyto postupy i u subjektů financovaných z Národního programu Životní prostředí.

V roce 2021 byla dokončena revize regulačního rámce a byla vydána nová pravidla cenové regulace výměrem MF č. 01/VODA/2022 o regulaci cen v oboru vodovodů a kanalizací s účinností od 1. 1. 2022. Tímto právním předpisem byla vydána pravidla pro období let 2022–2026, čímž se posílí stabilita a zefektivní prostředí pro provozování vodohospodářské infrastruktury v ČR, a také v konečném důsledku zkvalitní služby pro odběratele.

V roce 2022 byly vydány 2 novely výměru MF č. 01/VODA/2022, které obsahovaly legislativně technické změny (např. odstranění redundantních legislativních zkratk) a zavedení nového způsobu předkládání formulářů s kalkulacemi cen vody vodárenskými subjekty MF výhradně prostřednictvím webové aplikace VODA Monitor.

V roce 2022 došlo k nárůstu cen pro vodné o 5,3 % a pro stočné o 6,4 %, ačkoli náklady spojené s energiemi rostly mnohem rychlejším tempem. Podobné tempo růstu cen za tyto služby byly i v roce 2021.

Graf č. 48: Vývoj průměrného nárůstu cen pro vodné a stočné

Zdroj: ČSÚ

5 Doprava

5.1 Mezinárodní doprava

Cenová regulace v mezinárodní dopravě (tarify) nebyla uplatňována. V roce 2022 tedy není mezinárodní jízdné cenově regulováno.

5.2 Železniční dopravní cesta

Služby „Užití železniční infrastruktury celostátních a regionálních drah a veřejně přístupných vleček“ a „Užití zařízení služeb a poskytování služby pro účely bezprostředně související s provozováním drážní dopravy“ jsou regulovány prostřednictvím věcně usměrňovaných cen. Cenová regulace platí pro celostátní i regionální dráhy³⁸ a dále pro veřejně přístupné vlečky³⁹ a zařízení.

Pro rok 2022 (výměr MF č. 01/2022) nebyly provedeny žádné změny.

³⁸ § 3 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 266/1994 Sb., o dráhách, ve znění pozdějších předpisů.

³⁹ § 22a odst. 2 zákona č. 266/1994 Sb., o dráhách, ve znění pozdějších předpisů.

5.3 Jízdné v železniční dopravě

Jízdné v železniční vnitrostátní osobní dopravě je dlouhodobě regulováno věcným usměrňováním ceny. Dopravci mají i nadále povinnost poskytovat slevy pro určité kategorie cestujících, které odpovídají zejména potřebě sociálně citlivých skupin cestujících, a umožnit tak dostupnost tohoto druhu veřejné dopravy.

5.3.1 Systém jednotného tarifu

S účinností jízdního řádu 2020/2021 od 13. 12. 2020 byly zavedeny pevné ceny prostřednictvím tzv. „Systému jednotného tarifu“. Systém umožňuje cestujícímu přepravu na síti české železnice na „jednu jízdenku“ u více dopravců. Postupně by se měl systém rozvíjet i na ostatní druhy veřejné dopravy v ČR. Tento způsob regulace patří mezi tzv. pevné ceny, za které jako jediné je možno danou službu pořídit.

Povinnost zavedení systému vyplývá z novely zákona č. 194/2010 Sb., o veřejných službách v přepravě cestujících a o změně souvisejících zákonů, konkrétně z jeho nového ustanovení § 7a. Podle něj je dopravce „při provozování veřejné drážní osobní dopravy na dráze celostátní nebo regionální na základě smlouvy o veřejných službách v přepravě cestujících povinen umožnit využití jím poskytovaných přepravních služeb na základě jednotného jízdního dokladu“.

V roce 2022 došlo k navýšení cen o 15 % (s účinností od 11. 12. 2022 – tj. s účinností nového jízdního řádu). Další změnou v roce 2022 bylo zavedení dovozních dokladů pro psa a jízdní kolo.

5.3.2 Slevy na jízdném

V oblasti jízdného došlo v roce 2022 ke změně výše slev pro žáky, studenty a seniory ze 75 % na 50 %. Jízdné ve výši 25 % plného (obyčejného) jízdného, stanoveného dle zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením (držitelé průkazu ZTP a ZTP/P), zůstalo beze změny. V roce 2022 byl také zrušen limit počtu dětí do 6 let, které se přepravují bezplatně. Tato změna byla provedena výměrem MF č. 02/2022 s účinností od 1. 4. 2022.

V roce 2022 byly nově zavedeny slevy pro invalidní osoby ve 3. stupni ve výši 50 % z plného (obyčejného) jízdného. Tato změna byla provedena s odkazem na usnesení vlády ČR ze dne 26. ledna 2022 č. 62 o zapracování slevy na jízdném pro invalidní osoby 3. stupně a občany dalších členských států EU a ekonomicky přidružených zemí s obdobným stupněm invalidity.

Ministerstvo dopravy společně s Ministerstvem práce a sociálních věcí připravilo řešení napojením na jimi provozované informační systémy a aplikace, které spočívá ve vydání Potvrzení pro slevu na jízdném pro osoby invalidní ve 3. stupni Českou správou sociálního zabezpečení.

Tyto slevy se aplikují obdobně také pro jízdné autobusové linkové dopravy a integrované dopravy. Změna byla provedena výměrem MF č. 05/2022 s účinností od 1. 7. 2022.

5.3.3 Slevy na jízdném pro osoby prchající před válečným konfliktem na Ukrajině

V souvislosti s válečným konfliktem na Ukrajině byla ve spolupráci s Ministerstvem dopravy zavedena přeprava zdarma pro osoby prchající před válečným konfliktem, které směřovaly do ČR, a to během prvních dní, kdy si vyřizovaly potřebné doklady. Tato změna byla provedena výměrem MF č. 03/2022 s účinností od 1. 4. 2022 a zrušena výměrem MF č. 06/2022 s účinností od 1. 8. 2022 na základě žádosti Ministerstva dopravy, jelikož již počet osob prchajících z Ukrajiny před válečným konfliktem výrazně poklesl.

Další pomocí osobám prchajícím před válečným konfliktem na Ukrajině bylo zavedení dopravy zdarma pro ty, kterým byl Policií ČR vydán výjezdní příkaz pro vyslovení nepřijatelnosti žádosti o udělení dočasné ochrany. Tato změna byla provedena výměrem MF č. 04/2022 s účinností od 20. 5. 2022.

5.4 Jízdné v linkové autobusové dopravě

Jízdné v osobní vnitrostátní silniční linkové dopravě je regulováno věcným usměrňováním ceny s tím, že dopravci jsou povinni poskytovat slevy pro určité kategorie cestujících.

V rámci pravidel pro výpočet věcně usměrňované ceny jízdného se změnila v roce 2022 (s účinností od 1. 1. 2023) výše koeficientů ve vzorcích pro výpočet přiměřeného zisku a oprávněných jednotkových nákladů:

- koeficient „n“ zohledňující roční růst provozních nákladů se zvýšil z 1,19 na 1,29 a
- koeficient CA (cena vozidla) se změnil z hodnoty 4,7 mil. Kč na 5,2 mil. Kč.

V oblasti jízdného pro vnitrostátní linkovou silniční dopravu platí stejné podmínky pro slevy na jízdném jako v železniční dopravě, které jsou popsány v kapitole 5.3.2 této přílohy.

V roce 2022 byly nově zavedeny slevy pro invalidní osoby ve 3. stupni ve výši 50 % z plného (obyčejného) jízdného. Blíže rovněž kapitola 5.3.2.

5.5 Jízdné v integrované dopravě

Jízdné integrované dopravy je regulováno v ČR ze strany krajů a obcí formou stanovení maximálních cen. V roce 2022 bylo jízdné regulováno ve většině krajů ČR.

V oblasti jízdného platí stejné podmínky pro slevy na jízdném jako v železniční dopravě, které jsou popsány v kapitole 5.3.2 této přílohy.

5.6 Jízdné v MHD

Jízdné v MHD může být regulováno v ČR ze strany krajů a obcí. Nárok na bezplatnou přepravu občanů, kteří mají průkazy ZTP a ZTP/P, a to včetně průvodce nebo vodícího psa, upravuje zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

5.7 Taxislužba

Taxislužba osobní⁴⁰ na území obce může být regulována stanovením maximální ceny prostřednictvím nařízení obce. Přepravou vozidly taxi na území obce je míněna přeprava, která byla započata a ukončena na území téže obce.

V roce 2022 byla možnost stanovit maximální ceny osobní taxislužby využita v Praze a Brně. Ostatní obce této možnosti dlouhodobě nevyužívají.

5.8 Komunální dopravní služby

Ministerstvo financí umožňuje obcím a krajům cenově regulovat i některé další dopravní služby vztahované ke konkrétní obci nebo kraji. Patří mezi ně odtahová služba, služby parkovišť, přiložení a odstranění technických prostředků k zabránění odjezdu vozidla („botičky“), anebo příjezdové a odjezdové stání k výstupu a nástupu osob.

Pro tyto služby jsou v některých obcích nebo krajích stanoveny maximální ceny. Využití cenové regulace je spíše výjimečné a v roce 2022 nebyl zaznamenán nárůst nebo pokles tohoto využití.

6 Telekomunikační a poštovní služby

6.1 Elektronické komunikace

Cenovou regulaci v oblasti cen služeb elektronických komunikací vykonává Český telekomunikační úřad (dále také „ČTÚ“) v souladu se zákonem č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů (dále též „ZEK“). V souladu s § 57 ZEK Úřad uplatňuje cenovou regulaci na základě výsledků analýz relevantních trhů, a to u těch podniků, které byly stanoveny jako podniky s významnou tržní silou.

S ohledem na povahu současně vymezených relevantních trhů uplatňuje ČTÚ v současné době cenovou regulaci pouze na velkoobchodních trzích, tedy u cen hrazených mezi operátory. V roce 2022 Úřad nevydal žádné nové rozhodnutí o ceně a rozsah cenové regulace se tudíž nezměnil. V platnosti nadále zůstává jedno rozhodnutí o ceně vydané v roce 2018.

⁴⁰ Zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění pozdějších předpisů.

V oblasti služeb poskytovaných v rámci univerzální služby došlo v roce 2022 u některých dílčích služeb k rozšíření okruhu osob oprávněných k využívání některé z dílčích služeb univerzální služby a k rozšíření rozsahu poskytovaných služeb. Tyto změny se tak dotkly i potencionální regulace v oblasti cen. Univerzální službou je soubor služeb stanovený v § 38 odst. 2 a odst. 3 ZEK, které jsou dostupné ve stanovené kvalitě všem koncovým uživatelům na celém území státu za dostupnou cenu. ČTÚ pravidelně přezkoumává, zda je nutné jednotlivé povinnosti (dílčí služby) v rámci univerzální služby uložit, či zda jsou dostupné na komerčním základě.

Český telekomunikační úřad vydal v prosinci 2022 čtyři rozhodnutí, kterými uložil společnostem T-Mobile Czech Republic, a.s., Vodafone Czech Republic, a.s., O2 Czech Republic, a.s., a PODA, a.s., povinnost poskytovat službu tzv. zvláštních cen. Jedná se o cenové zvýhodnění ve výši maximálně 200 Kč/měsíc, které lze, kromě dosavadní povinnosti vztahující se na poskytování hlasových služeb v pevném místě, nově čerpat na mobilní či pevný internet, mobilní hlasové služby, případně na balíček obsahující některou z těchto služeb. Cenové zvýhodnění je určeno vymezenému okruhu zdravotně postižených osob a vymezenému okruhu osob s nízkými příjmy a jeho využití se vztahuje na všechny služby, tarify a balíčky služeb poskytované uvedenými společnostmi a u společnosti T-Mobile Czech Republic, a.s., i na jednu nabídku poskytovanou prostřednictvím předplacených služeb.

Český telekomunikační úřad dále vydal dne 20. prosince 2022 rozhodnutí, kterým nově uložil společnosti O2 Czech Republic, a.s., povinnost poskytovat vymezenému okruhu zdravotně postižených osob přístup k dílčím službám podle § 38 odst. 2 písm. a) a b) ZEK poskytovaných nejen v pevném místě, rovnocenný s přístupem, který využívají ostatní spotřebitelé, zejména prostřednictvím speciálně vybavených koncových zařízení podle § 38 odst. 2 písm. c) ZEK. V rozhodnutí ČTÚ nově stanovil cenu za pronájem speciálních mobilních koncových zařízení ve výši 96,04 Kč/měsíc bez DPH a cenu za jejich prodej ve výši 2 304,96 Kč bez DPH. Účinnost těchto rozhodnutí je od 1. ledna 2023 do 31. prosince 2025.

V roce 2022 došlo k metodickým změnám v oblasti regulace cen služeb elektronických komunikací. Tímto opatřením obecné povahy byla stanovena hodnota procenta návratnosti vloženého kapitálu před zdaněním „WACC“⁴¹. Procento návratnosti kapitálu pro stanovený podnik zajišťující síť elektronických komunikací nebo poskytující veřejně dostupnou službu elektronických komunikací bylo stanoveno ve výši 5,01 %, což oproti původní hodnotě představuje nárůst o 0,17 p. b., a pro službu přístupu na přístupových sítích nové generace ve výši 5,98 %, který oproti původní hodnotě vzrostl o 0,20 p. b. Toto opatření je účinné od 1. ledna 2023.

Velkoobchodní ceny za přenesení pevných i mobilních čísel se nezměnily.

Pro rok 2022 byli operátoři povinni účtovat regulované ceny za ukončení hlasového volání v pevné síti ve výši 0,0179 Kč bez DPH/minutu a za ukončení hlasového volání v mobilní síti cenu 0,1406 Kč bez DPH/minutu.

V souladu s nařízením EU 2017/920 o roamingu byly od 1. ledna 2022 do 30. června 2022 sníženy maximální velkoobchodní ceny za GB dat v roamingu v zemích EU z 3 EUR na 2,5 EUR. Po přepočtu referenčním směnným kurzem zveřejněným Evropskou centrální bankou (ve výši 25,883 Kč/EUR) byl tento strop od 1. ledna 2022 ve výši 64,7 Kč bez DPH. Od 1. července 2022 došlo v souladu s nařízením o roamingu č. 2022/612 k dalšímu snížení velkoobchodních cen za GB dat v roamingu v zemích EU, a to z 2,5 EUR na 2 EUR. Po přepočtu průměrem referenčních směnných kurzů zveřejněných Evropskou centrální bankou 15. ledna, 15. února a 15. března 2022 (ve výši 24,637 Kč/EUR) byl tento strop od 1. července 2022 ve výši 49,27 Kč bez DPH.

6.2 Poštovní služby

V oblasti poštovních služeb nevydal ČTÚ v roce 2022 žádné rozhodnutí o ceně. Ze zákona č. 29/2000 Sb., o poštovních službách a o změně některých zákonů (zákon o poštovních službách), ve znění pozdějších

⁴¹ Tato změna byla vydána v Telekomunikačním věstníku, částka ze 14. listopadu 2022, opatření obecné povahy č. OOP/4/10.2022-20, kterým se změnilo opatření obecné povahy č. OOP/4/09.2014-6, kterým se stanoví metodika účelového členění nákladů a výnosů a jejich přiřazování a určuje se struktura vykazovaných informací, ve znění opatření obecné povahy č. OOP/4/12.2015-7, č. OOP/4/02.2019-2 a č. OOP/4/10.2021-10.

předpisů, vyplývá povinnost pro držitele poštovní licence, tj. Českou poštu, s.p., poskytovat základní poštovní služby za nákladově orientované ceny.

V roce 2022 došlo k metodickým změnám v oblasti regulace cen poštovních služeb. ČTÚ aktualizoval výši přiměřeného zisku pro držitele poštovní licence, který se snížil z 6,36 % na 5,25 % z ekonomicky oprávněných nákladů přiřazených základním poštovním službám a službám spojeným s přístupem k poštovní infrastruktuře.⁴²

V roce 2022 Česká pošta, s.p., zvýšila ceny svých základních služeb oproti cenám platným k 31. prosinci 2021 zejména následovně:

- Od 1. ledna 2022 snížila množstevní slevy u Obyčejných zásilek pro smluvní zákazníky a zrušila do té doby poskytované roční množstevní slevy u Doporučených zásilek pro smluvní zákazníky.
- Od 1. února 2022 snížila slevy pro uživatele Zákaznických karet ČP při jednorázovém podání 10 a více kusů zásilek všech hmotnostních kategorií a pro uživatele výplatních strojů, při úhradě cen Kreditem a pro zákazníky Hybridní pošty.
 - U služeb Obyčejné psaní ekonomické, Obyčejné psaní prioritní, Doporučené psaní ekonomické, Doporučené psaní prioritní, poskytovaných uživatelům Zákaznických karet ČP při jednorázovém podání 10 a více kusů zásilek se cena služby navýšila o 2 Kč.
 - U služeb Obyčejné psaní ekonomické a Obyčejné psaní prioritní, poskytovaných uživatelům výplatních strojů, při úhradě cen Kreditem nebo pro zákazníky Hybridní pošty se cena služby navýšila o 5 Kč.
 - U služeb Doporučené psaní ekonomické, Doporučené psaní prioritní a Cenné psaní, poskytovaných uživatelům výplatních strojů, při úhradě cen Kreditem a pro zákazníky Hybridní pošty se cena služby navýšila o 10 Kč.
- Od 1. února 2022 dále zdražila doplňkové služby Dodejka, Dodání do vlastních rukou a Dodání do vlastních rukou výhradně jen adresáta, a to u každé z těchto doplňkových služeb o 2 Kč.
- Od 1. listopadu 2022 zdražila některé základní poštovní služby.
 - U vnitrostátních základních služeb Obyčejné psaní ekonomické a Obyčejné psaní prioritní došlo ke zvýšení základní ceny o 2 Kč (včetně cen pro zákazníky se Zákaznickou kartou), a to ve všech hmotnostních stupních těchto základních služeb. Ceny těchto služeb pro zákazníky s výplatními stroji, při úhradě cen Kreditem nebo pro zákazníky Hybridní pošty zdražila o 1 Kč. V návaznosti na navýšení cen těchto služeb došlo k navýšení cen u písmenových známek.
 - U vnitrostátních služeb Poštovní poukázka včetně Poštovních dobírkových poukázek došlo ke zvýšení ceny o 5 Kč, a to u všech druhů poštovních poukázek.
 - U základních služeb do zahraničí Obyčejný tiskovinový pytel a Doporučený tiskovinový pytel, došlo k výrazné redukci počtu hmotnostních kategorií, a v důsledku toho ke změnám – většinou navýšení cen těchto služeb.

7 Zdravotnictví

7.1 Zdravotní výkony

V oblasti regulace cen zdravotních služeb byl pro rok 2022 vydán Cenový předpis Ministerstva zdravotnictví 1/2022/CAU ze dne 27. října 2021, o regulaci cen poskytovaných zdravotních služeb, stanovení maximálních cen zdravotních služeb poskytovaných zubními lékaři hrazených z veřejného zdravotního pojištění a specifických zdravotních výkonů (dále jen „Předpis 1/2022/CAU“).

Předpis 1/2021/CAU specifikoval v Oddíle A, jaké zdravotní služby jsou regulovány maximální cenou, a v Oddíle D, jaké zdravotní služby jsou regulovány věcně usměrněnou cenou. V Oddíle B stanovil maximální cenu neodkladné zdravotní péče poskytované nesmluvními poskytovateli zdravotních služeb a v Oddíle C

⁴² Nová hodnota přiměřeného zisku byla stanovena vyhláškou č. 259/2022 Sb., kterou se mění vyhláška 465/2012 Sb., o způsobu vedení oddělené evidence nákladů a výnosů držitele poštovní licence, s účinností od 1. ledna 2023.

cenu bodu při čerpání neodkladné zdravotní péče mimo území ČR, v členských státech EU a dále cenu bodu při čerpání hrazených přeshraničních služeb. V Oddíle E byla stanovena maximální cena testování metodou PCR na onemocnění covid-19 pro samoplátce.

V souladu s kapitolou 7 odst. 1 vyhlášky č. 482/2021 Sb., kterou se mění vyhláška č. 134/1998 Sb., kterou se vydává seznam zdravotních výkonů s bodovými hodnotami, ve znění pozdějších předpisů, byla v Předpisu 1/2022/CAU stanovena maximální cena specifických zdravotních výkonů v návaznosti na 10 % navýšení nositelů výkonů a s ohledem na každoroční navýšení minutové režijní sazby. S ohledem na rozhodnutí Ministerstva zdravotnictví a po konzultaci se zainteresovanými stranami byla maximální cena bodu pro rok 2022 navýšena z 1,33 Kč na 1,52 Kč.

V souladu s navýšením cen „úhradovou“ vyhláškou pro rok 2022 (č. 396/2021 Sb.) došlo u všech stomatologických výkonů k aktualizaci výše maximální ceny těchto výkonů. Rozdíl mezi cenou dle vyhlášky a vyšší maximální ceny činil 30 %.

Došlo k úpravě názvů některých výkonů, zařazení nových a zrušení některých výkonů.

V oddílu D předpisu, který upravuje cenovou regulaci zdravotních služeb nehrazených z veřejného zdravotního pojištění, byly dále provedeny dílčí úpravy. Hlavní změny byly následující:

- Doplnění možnosti poskytovatelů zdravotnické dopravní služby kalkulovat věcně usměrněnou cenu na kilometr přepravy namísto dosavadní minuty poskytování zdravotních služeb, což je pro tyto poskytovatele věcně vhodnější řešení.
- Možnost pro všechny poskytovatele zdravotních služeb stanovit cenu zdravotních služeb nehrazených z veřejného zdravotního pojištění podle úhradových předpisů, tzn. seznamu zdravotních výkonů a úhradové vyhlášky. Tato možnost umožní poskytovatelům, kteří poskytují minimální objem nehrazených služeb, významně snížit administrativní náklady na cenotvorbu v oblasti nehrazených služeb.

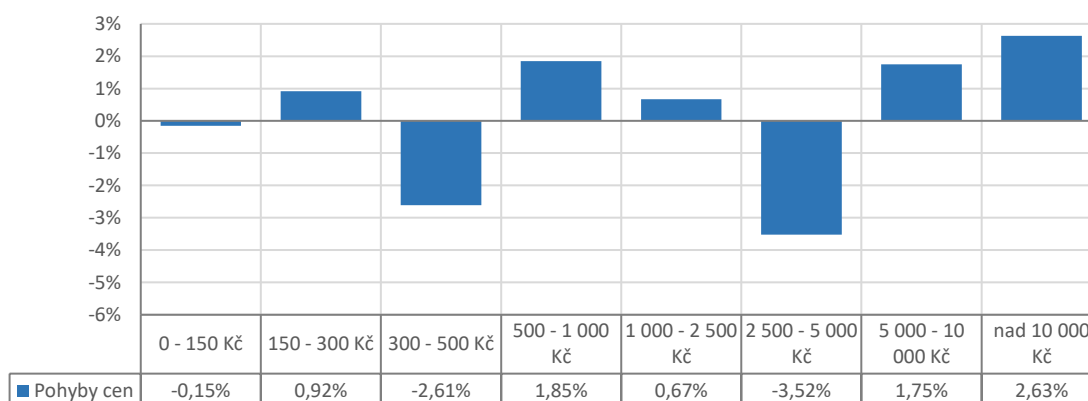
K Oddílu D byla vypracována metodika, která byla publikována ve Věstníku Ministerstva zdravotnictví současně s předpisem.

7.2 Léčivé přípravky

Z pohledu typu cenové regulace hrazených léčivých přípravků nedošlo k zásadní změně u počtu přípravků regulovaných maximální cenou, tj. 5 382 přípravků, v případě regulace obchodní přírážkou pak došlo k lehkému poklesu o 295 na 3 630 přípravků.

V průběhu roku 2022 nedošlo ke změně sazeb maximálních obchodních přírážek, nicméně v posledním čtvrtletí roku 2022 došlo o zvýšení celkové průměrné ceny zhruba o 9,4 %. K největšímu nárůstu průměrných cen došlo v cenovém pásmu nad 10 000 Kč. K nejvýznamnějšímu snížení došlo v pásmu nad 2 500 až 5 000 Kč, k poklesu došlo také v pásmu 300 až 500 Kč, v ostatních pásmech došlo ke zvýšení průměrných cen. Celkovou situaci zobrazuje graf níže.

Graf č. 49: Cena léčivých přípravků regulovaných maximální cenou – srovnání průměrných cen ve 4. Q 2021 a 4. Q 2022 dle jednotlivých cenových pásem

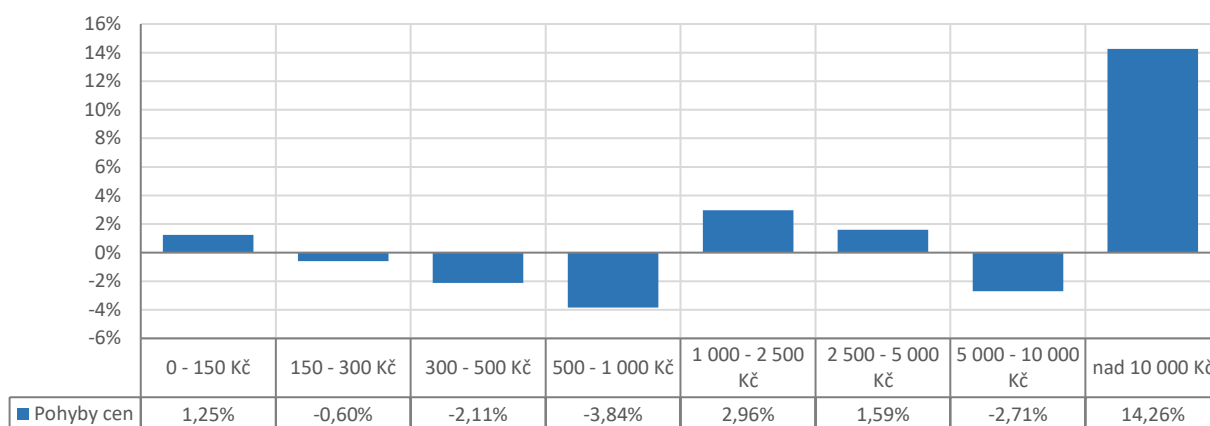

Zdroj: SÚKL

V případě léčivých přípravků regulovaných pouze obchodní přírážkou je při srovnání období posledních čtvrtletí roků 2021 a 2022 patrné snížení průměrné obchodované ceny za balení hlavně v nižších cenových pásmech. Průměrná cena za balení léčivého přípravku v roce 2022 činila 285,17 Kč, tedy meziročně nižší o 2,72 %. Průměrná cena za poslední čtvrtletí 2022 dosahovala 284,14 Kč.

Největší nárůst průměrné ceny (následující graf) byl v pásmu nad 10 000 Kč (14,26 %) s poklesem počtu balení o 26,33 %. V cenovém pásmu 5 000 až 10 000 Kč došlo k mírnému snížení průměrné ceny o 2,71 %, ovšem při výrazném nárůstu počtu balení o 50 %.

Graf č. 50: Cena léčivých přípravků regulovaných obchodní přírážkou – srovnání průměrných cen ve 4. Q 2021 a 4. Q 2022 dle jednotlivých cenových pásem

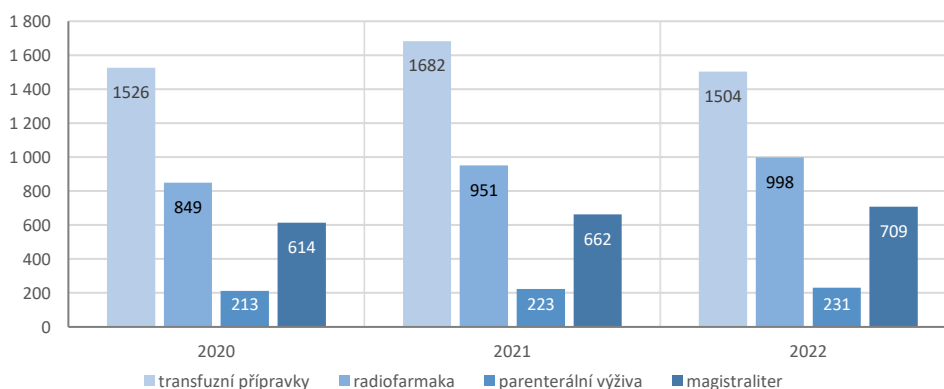
Zdroj: SÚKL

7.2.1 Individuálně připravované léčivé přípravky

Pro individuálně připravované léčivé přípravky platí podmínky cenové regulace věcným usměrněním ceny. Do této regulace spadají: individuálně připravovaná radiofarmaka, individuálně vyráběné transfuzní přípravky a autologní transfuzní přípravky, parenterální výživy pro domácí terapii, individuálně připravované léčivé přípravky v zařízení lékařské péče – magistraliter a přípravky moderní terapie.

Podmínky pro vydávání výše a podmínek úhrady formou opatření obecné povahy stanovuje zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a to konkrétně v ustanovení § 15 odst. 5.

Graf č. 51: Výdaje na skupiny individuálně připravovaných léčivých přípravků v letech 2020–2022 (mil. Kč)

Zdroj: SÚKL

7.2.2 Individuálně připravované léčivé přípravky s obsahem konopí pro léčebné použití

Ke dni 1. července 2022 nabyl účinnosti Cenový předpis Ministerstva zdravotnictví č. 3/2022/OLZP, ze dne 12. května 2022, o regulaci cen individuálně připravovaných léčivých přípravků s obsahem konopí pro léčebné použití, nahrazující Cenový předpis Ministerstva zdravotnictví č. 1/2021/OLZP.

Cenový předpis č. 3/2022/OLZP zavedl rozšíření spektra individuálně připravovaných léčivých přípravků s obsahem konopí pro léčebné použití o léčivé přípravky obsahující extrakt z konopí pro léčebné použití v souvislosti s novelou vyhlášky č. 236/2015 Sb. O stanovení podmínek pro předepisování, přípravu, distribuci, výdej a používání individuálně připravovaných léčivých přípravků s obsahem konopí pro léčebné použití (dále jen „vyhláška č. 236/2015 Sb.).

Cenovým předpisem č. 3/2022/OLZP byla zavedena maximální cena extraktu z konopí pro léčebné použití ve výši 1 006,25 Kč za 1 gram navážky, kterou lze zahrnout do konečné maximální ceny původce bez DPH. Cenový předpis č. 3/2022/OLZP v tomto vychází z maximální ceny konopí pro léčebné použití ve výši 143,75 Kč za 1 gram navážky a z ustanovení § 2 odst. 1 vyhlášky č. 236/2015 Sb., podle kterého platí, že „1 g extraktu z konopí pro léčebné použití je vyroben ze 7 g usušené rostlinné drogy.“

Dále cenový předpis č. 3/2022/OLZP oproti cenovému předpisu č. 1/2021/OLZP již neobsahuje rozlišení individuálně připravovaných léčivých přípravků na netypizované a typizované přípravky (forma tobolek a forma rostlinné drogy k inhalaci). Regulace ceny původce individuálně připravovaných léčivých přípravků je nově realizována regulací ceny konopí pro léčebné použití, pořizovací cenou použitých pomocných látek, obalů a signatur, které byly spotřebovány při přípravě přípravku, taxou laborum v souladu s článkem IV. odst. 5 cenového předpisu Ministerstva zdravotnictví č. 1/2020/CAU, a eventuální sazbou za dekarboxylaci, pokud je při přípravě léčivého přípravku technologicky nezbytná.

7.3 Potraviny pro zvláštní lékařské účely

V roce 2022 nadále platila cenová regulace léčivých přípravků a potravin pro zvláštní lékařské účely zavedená v předchozím období, tj. Cenový předpis Ministerstva zdravotnictví č. 1/2020/CAU ze dne 10. prosince 2019, o regulaci cen léčivých přípravků a potravin pro zvláštní lékařské účely, který nahradil dřívější Cenový předpis Ministerstva zdravotnictví č. 1/2019/FAR ze dne 12. prosince 2018. Cenové regulaci nadále podléhá cena původce stanovením maximální ceny Státním ústavem pro kontrolu léčiv nebo věcným usměrňováním ceny postupem podle Cenového předpisu Ministerstva zdravotnictví č. 1/2020/CAU a obchodní přírážka stanovením výše maximální obchodní přírážky, přičemž u léčivých přípravků uvedených v článku II. odst. 7 Cenového předpisu Ministerstva zdravotnictví č. 1/2020/CAU je nadále regulována pouze obchodní přírážka.

Taktéž po celý rok 2022 platilo Cenové rozhodnutí Ministerstva zdravotnictví č. 5/2020/CAU ze dne 21. ledna 2020, kterým se stanoví seznam ATC skupin, které v konkrétní lékové formě nepodléhají cenové regulaci stanovením maximální ceny.

7.4 Stomatologické výrobky

V roce 2022 vešlo v účinnost Cenové rozhodnutí Ministerstva zdravotnictví č. 1/2022/OLZP ze dne 7. prosince 2021, kterým se stanoví maximální ceny stomatologických výrobků plně hrazených z veřejného zdravotního pojištění, které vzhledem k novelizaci úhrad stomatologických výrobků podle přílohy č. 4 platného znění zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, s účinností od 1. 1. 2022 doplnilo předchozí Cenové rozhodnutí Ministerstva zdravotnictví 6/2020/CAU ze dne 18. února 2020.

Nové cenové rozhodnutí č. 1/2022/OLZP upravovalo v roce 2022 cenovou regulaci stomatologických výrobků hrazených podle novelizované právní úpravy, zatímco předchozí cenové rozhodnutí č. 6/2020/CAU se v roce 2022 ještě použilo pro stomatologické výrobky hrazené v roce 2022 na základě přechodných ustanovení zákona č. 371/2021 Sb. podle znění zákona č. 48/1997 Sb. do konce roku 2021.

7.5 Zdravotnické prostředky

V roce 2022 nadále platil Cenový předpis Ministerstva zdravotnictví 1/2019/CAU ze dne 22. května 2019, který nahradil Cenový předpis Ministerstva zdravotnictví 3/2012/FAR, ze dne 16. dubna 2012. Tento cenový předpis byl s účinností od 1. února 2022 částečně novelizován cenovým předpisem 2/2022/OLZP ze dne 7. ledna 2022, kterým byly kvůli zvýšené inflaci navýšeny limity pro meziroční zvýšení cen zdravotnických prostředků z 3 % na 4 %.

Cenové regulaci podléhal zdravotnický prostředek hrazený plně nebo částečně z veřejného zdravotního pojištění (bez ohledu na skutečnost, zda je v konkrétním případě skutečně hrazen z veřejného zdravotního

pojištění nebo jej plně hradí pacient) na základě předepsání na poukaz a dále zvlášť účtovaný zdravotnický materiál a přímo spotřebovaný materiál.

8 Pohřebnictví

8.1 Služby pohřební

„Služby pohřební“ jsou dlouhodobě regulovány výměrem MF (výměr MF č. 01/2022), a to formou maximálních cen, které mohou stanovit obce a kraje svými nařízeními.

Z důvodu odstranění dvojího vymezení obsahu pohřebních služeb ve výměru MF bylo v roce 2022 provedeno sloučení několika položek výměru MF do položky „Služby pohřební“. Tato položka nyní obsahuje i jednotlivé rušené položky „Služby krematorií, z toho jen zpopelnění zemřelého a ostatků v rakvi, uložení popele do pevně uzavíratelné urny včetně ceny urny“ a „Pronájem obřadních místností pro smuteční obřady“.

8.2 Služby hřbitovní

Od roku 2022 může obec nařídit maximální cenu nájmu pozemků pro hřbová místa, nájmu hřbových míst (tzv. kolumbária) a souvisejících služeb (výměr MF č. 01/2022).

8.3 Sociální pohřby

Služby spojené s pohřbením, které zajišťuje obec na základě ustanovení zákona o pohřebnictví (tzv. sociální pohřby), jsou regulovány věcným usměrňováním cen. Obec má povinnost postarat se o zemřelé, o které se nezajímají pozůstalí, popř. o zemřelé s neznámou totožností, a musí za veřejné prostředky zajistit jejich pohřbení. Jedná se o výkon obce ve veřejném zájmu. Ve výměru MF č. 01/2022 je uveden výčet nákladů, které lze do ceny sociálního pohřbu zahrnout.

Regulace u sociálních pohřbů se pro rok 2022 nezměnila.

8.4 Služby krematorií

Služby krematorií, z toho jen zpopelnění zemřelého a ostatků v rakvi, uložení popele do pevně uzavíratelné urny s označením včetně ceny urny, byly pro rok 2022 regulovány formou věcného usměrňování cen v případě, že nebyla stanovena maximální cena nařízením obce nebo kraje.

V roce 2022 byla provedena MF analýza a ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj bylo s účinností od 1. 1. 2023 (výměr MF č. 06/2022) přistoupeno ke zrušení samostatné regulace u této služby, protože nutnost regulace prostřednictvím věcně usměrňované ceny pozbyla u služeb krematorií nutnosti.

V rámci tohoto šetření bylo osloveno všech 28 krematorií v ČR. Po vyhodnocení dat bylo testem proporcionality ověřeno splnění kritéria vhodnosti, potřebnosti a přiměřenost regulace v této oblasti.

Vzhledem k potřebnosti chránit spotřebitele, který je v nelehké životní situaci, nadále zůstává možnost regulace formou stanovení maximálních cen, které mohou nařízením stanovit kraje a obce v rámci položky č. 7 oddíl B část I výměru MF „Služby pohřební“. Takto je od 1. 1. 2023 regulace plně převedena do kompetencí krajů a obcí.

9 Tabákové výrobky

9.1 Cigarety

Zákonem č. 609/2020 Sb., kterým byl novelizován zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů, došlo ke schválení harmonogramu postupného navýšování sazeb spotřební daně z tabákových výrobků, zahřívavých tabákových výrobků a surového tabáku pro období let 2021–2023. Po navýšení sazeb spotřební daně o 10 % v roce 2021 byly od 1. ledna 2022 sazby spotřební daně u těchto výrobků navýšeny o dalších 5 %. Od stejného data začalo běžet tříměsíční období pro doprodej cigaret s tabákovou nálepkou s cenou zahrnující předchozí sazbu spotřební daně a šestiměsíční období pro doprodej zahřívavých tabákových výrobků.

V průběhu roku 2022 bylo Celním úřadem pro Středočeský kraj vydáno 12 cenových rozhodnutí, kterými byly stanoveny pevné ceny cigaret pro konečného spotřebitele a změny pevných cen.

10 Nucené výkony

Mezi nucené výkony patří služby zpracování průkazů energetické náročnosti budov, energetických auditů a energetických posudků⁴³ a kontrola a revize spalinové cesty⁴⁴, tedy takové služby, které jsou na základě jiných právních předpisů po kupujících vyžadované. Tyto služby jsou regulovány výměrem MF (výměr MF č. 01/2022) maximálními cenami, které mohou stanovit kraje a obce nařízením podle zákona č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, ve znění pozdějších předpisů.

Pro rok 2022 nebyly v této oblasti provedeny žádné změny.

11 Nájemné z pozemků veřejné infrastruktury

Nájemné z pozemků veřejné infrastruktury je regulováno formou maximálních cen stanovených MF ve výměru MF (výměr MF č. 01/2022). Této regulaci podléhá nájemné z pozemků, pro které platí současně následující podmínky:

- pozemky jsou klasifikovány jako pozemky veřejné infrastruktury ve smyslu § 2 odst. 1 bod k) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon),
- není na nich provozována podnikatelská činnost,
- jedná se o pronájem ve veřejném zájmu a
- nájemné je hrazeno z veřejných prostředků.

V roce 2022 nebyla cenová regulace nájemného z pozemků veřejné infrastruktury změněna.

⁴³ Zákon č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁴ Vyhláška č. 34/2016 Sb., o čištění, kontrole a revizi spalinové cesty.